కార్యాచరణ దిశగా

మహిళలకోసం రాజకీయ భాగస్వామ్యం గురించిన పుస్తకం

కార్యాచరణ దిశగా

మహిళల కోసం రాజకీయ భాగస్వామ్యం గురించిన పుస్తకం

మహనాజ్ అఫ్ఖామి

ఆన్ ఐజన్‌బర్గ్

సహకారం

లీనా అబు హబీబ్

అస్మా ఖాదర్

సింది మెదర్ - గోల్డ్

జాక్వలిన్ పిటాంగై

అనువాదం

డా॥ బి.సత్యవతీ దేవి

డా॥ సి.బి.సి. మోహన్

పర్యవేక్షణ

ఓల్గా

Women's Learning Partnership
For Rights, Development, and peace (WLP)
zz
4343 Montgomery Avenue, Suite 201
Bethesda, MD 20814

Tel: (1) 301-654-2774
Fax : (1) 301-654-2775
Email : wlp@learningpartnership.org
Web : www.learningpartnership.org

Copyediting by Jean Waterman
Cover design and Layout by Xanthus Design

Copyright 2010
By Women's Larning Partnership for Rights, Development, and peace (WLP)
ISBN 978-0-9814652-1-0

విషయ సూచిక

కృతజ్ఞతలు v

మేమెవరం vii

WLP భాగస్వామ్య సంస్థలు viii

WLP దార్శనికత x

ముందుమాట 1

రాజకీయ భాగస్వామ్యంలో ముఖ్యమైన విషయాలు 5

సమన్వయ కర్తలకు మార్గదర్శకాలు 14

సమన్వయ కర్త పాత్ర 14

పాల్గొనే వారి పాత్ర 16

సమావేశాలను ఏర్పాటు చేయడం.. 16

మొదటి వర్క్‌షాపు సెషన్ 18

ప్రతీ సెషన్ నమూనా 19

అన్ని వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ ముగింపులో సమయంలో.................................. 21

వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ 22

సెక్షన్ I / రాజకీయము మరియు అధికారము : నేనెక్కడ సరిపోతాను.................. 22

సెషన్ 1 : మెరుగైన ప్రపంచాన్ని ఊహించుకోవడం 24

సెషన్ 2 : నైతిక రాజకీయాలు 30

సెషన్ 3 : రాజకీయాలలో నా పాత్ర ఎక్కడ? 36

సెక్షన్ – II / కార్యాచరణ దిశగా/ నాతదుపరి అడుగులు ఏమిటి? 46

సెషన్ 4 : మన రాజకీయ అంశాన్ని గుర్తించడం మరియు మన సందేశాన్ని అభివృద్ధి చెయ్యడం 48

సెషన్ 5 : రాజకీయ దృశ్యాన్ని చిత్రీకరించడం 54

సెషన్ 6 : దృఢమైన నియోజకవర్గ నిర్మాణం 65

సెషన్ 7 : నెట్‌వర్కింగ్ మరియు సంకీర్ణాల నిర్మాణం 77

సెషన్ 8 : భావాలను రాబట్టడం : వ్యక్తిగత కమ్యూనికేషన్ పద్ధతులు........... 85

సెషన్ 9 : సంప్రదింపులు / రాజీ / సంప్రదించరానివి 92

సెషన్ 10 : విజయాన్ని కొలవటం / అనుభవంపై నిర్మించుకోవటం 101

వర్క్‌షాపు మూల్యాంకనము 108

అనుబంధాలు 113

అపెండిక్స్ – ఎ : అదనపు అభ్యాసాలు 114

అభ్యాసము : రేడియో టైం 114

అభ్యాసము : "హుడా ఖురేషిని ఎన్నుకోండి" 116

అపెండిక్స్ బి : పత్రికా ప్రకటన ఎట్లా వ్రాయాలి? 118

అపెండిక్స్ సి : నైతిక విలువలతో ప్రచారాన్ని నిర్వహించడానికి సూచనలు 128

అపెండిక్స్ డి : సమీకరణ / మాట్లాడటానికి సూచనలు 131

అపెండిక్స్ ఇ : నెట్ వర్కింగ్ మరియు సంకీర్ణం
– నిర్మాణానికి సూచనలు 134

అపెండిక్స్ ఎఫ్ : రాజకీయ భాగస్వామ్య భాషా పదకోశం 137

అపెండిక్స్ జి : మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం కోసం వెబ్‌సైట్ రిసోర్సెస్ 140

అపెండిక్స్ హెచ్ : జెండర్ సమతుల్యత సాధించడానికి కోటాలు 143

అపెండిక్స్ ఐ : నమ్మకము మరియు స్వాతంత్ర్యము ప్రసంగం 170

అపెండిక్స్ జె : మహిళలు రాజకీయ భాగస్వామ్యం
అంతర్జాతీయ న్యాయ ఒప్పందాలు 176

Appendeix K : Women's Learning Partnership
Publications and Learning Tools.......................... 219

కృతజ్ఞతలు

ఈ పుస్తకం తయారు చెయ్యడం, పరీక్షించడం, అన్వయం చెయ్యడానికి ఈ క్రింది సంస్థలు అందించిన సహాయ సహకారాలకి మా కృతజ్ఞతలు

డచ్ మినిస్ట్రీ ఆఫ్ ఫారిన్ ఎఫైర్స్ MDG3 ఫండ్ ఫోర్డ్ ఫౌండేషన్

ఫోర్డ్ ఫౌండేషన్

నేషనల్ ఎన్‌డోమెంట్స్ ఫర్ డెమొక్రసీ

న్యూ ఫీల్డ్ ఫౌండేషన్

ఆక్స్‌ఫామ్ – నోవిబ్

షోలర్ ఆడమ్స్ ఫౌండేషన్

ఈ పుస్తకంలోని కేస్ స్టడీస్‌కి మాకు స్ఫూర్తినిచ్చిన అందరు నేతలకి, నైజీరియాలో WLP భాగస్వాములకి, మన్రోవియా, లైబీరియా(2007), నైజీరియాలో ఎకిటి రాష్ట్రం (2008), సియోరా అయోన్‌లో ఫ్రీస్టేట్ (2009)లో జరిగిన వర్క్‌షాప్‌లు, ట్రైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో మాకు అమూల్యమైన ప్రతి స్పందనందించిన BAOBAB మహిళల పౌరహక్కుల వారికి మా కృతజ్ఞతలు. ఈ పుస్తకానికి తుది రూపం ఇవ్వడానికి, వనరుల మీద పరిశోధనకి, రాజకీయాలలో కోటా పద్ధతులకు, అసాధారణమైన మద్దతులిచ్చిన 1) లెబనాన్‌లోని WLP భాగస్వాములకి 2) ఏక్షన్ CRTD-A కు మరియు 3) లేనా అబోహబీబ్ మరియు డెల్ఫిన్ టొరిస్‌లకు మా ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. ఈ పుస్తకం తయారీకి వివిధ దశలలో సహకారమందించిన ఎన్నె ముగీషా బ్వోమిజి మరియు క్రిస్టినా హాల్‌స్టెడ్‌లకు మా ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు. ఇంకా ఈ పుస్తకం తుది సమీక్షకు, ప్రచురణకు అమూల్యమైన తోడ్పాటునిచ్చిన జెన్నిఫర్ పెండెల్టన్‌కు ప్రత్యేకమైన కృతజ్ఞతలు.

మేమెవరము

విమెన్స్ లెర్నింగ్‌పార్టనర్‌షిప్ (WLP) స్వయం ప్రతి పత్తికలిగిన ఇరవై సంస్థల భాగస్వామ్య కూటమి. ముస్లిం మెజారిటీ దేశాలలో ఉన్న మహిళలకు, న్యాయమైన శాంతియుతమైన ప్రపంచం కోసం నాయకులుగా ప్రచారకులుగా తయారవడానికి, శిక్షణ, సహకారం అందిస్తుంది. ప్రజాస్వామ్య భాగస్వామ్యానికి, ఆ సంస్కృతికి అవసరమైన నాయకత్వ శిక్షణను WLP రూపొందిస్తుంది. కుటుంబ, సామాజిక, జాతీయ పరిధులలో సమర్ధులైన నాయకులుగా ఎదగడానికి, మహిళలకు నైపుణ్యం పెంపొందించడానికి (అవసరమైన మెలకువలను అందించడానికి) WLP స్థానిక సంస్థలతో చేయి కలుపుతుంది. స్వయం పోషకాలవడానికి స్థానిక సంస్థలను బలోపేతం చేస్తూ మరియు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా స్త్రీ ఉద్యమాలను శక్తి వంతం చేస్తూ, WLP శిక్షణా కార్యక్రమాలు మరియు శిక్షణా సామాగ్రి, గత దశాబ్దికాలంలో ఇరవై భాషలలో ప్రచురించబడి, నలభై దేశాలలోని స్త్రీలను జేరినాయి.

ముస్లిములు అధికంగా కల సమాజాలలోని మహిళలపై కేంద్రీకరిస్తూ, WLP 2001లో *మహిళల కోసం శిక్షణా పుస్తకం లీడింగ్ టూ ఛాయిసెస్‌*ను ప్రచురించింది. 2006 కల్లా లీడింగ్ టు ఛాయిసెస్ 17 భాషల్లోకి అనువాదం చెయ్యబడింది ఇంకా వివిధ సంస్కృతుల కనుగుణంగా అనుసరించబడింది. దక్షిణ ప్రపంచంలో ఈ లీడర్‌షిప్ పుస్తకం ఆధారంగా జరిగిన వర్క్‌షాప్‌లలో 9000 కంటే ఎక్కువ మంది స్త్రీలు (పురుషులు కూడా) పాల్గొన్నారు. వర్క్‌షాప్‌లలో పాల్గొనేవారిని తరువాతి దశకు చేర్చి కార్యోన్ముఖంగా నడిపించడానికి ఆ పుస్తకానికి బదులుగా తరువాతది కావాలని WLP భాగాస్వాములు, ఇతర స్వచ్ఛంద సంస్థలు, శిక్షణా సంస్థలు కోరాయి (అడిగాయి). *ఈ లీడింగ్ టు ఏక్షన్ (కార్యోన్ముఖంగా) తొలి ప్రతి : ఎ. పొలిటికల్ పార్టిసిపేషన్ హాండ్‌బుక్ ఫర్ విమెన్ (రాజకీయాలలో పాల్గొనే మహిళలకు చేతి పుస్తకం),* WLP భాగస్వాములచే సమీక్షించబడి, పరీక్షించబడింది. ఈ ప్రచురణ, ఆ సంయుక్త కృషి ఫలితం. www.learningpartnership.org

WLP భాగస్వామ్య సంస్థలు

ఆఫ్ఘన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ లెర్నింగ్ (AIL) : ఆఫ్ఘన్‌లో మహిళలచే నడపబడే స్వచ్ఛంద సంస్థ. మహిళల విద్యా ఆరోగ్య అవసరాలకై అంకితభావంతో పనిచేస్తుంది. http://www.creatinghope.org/aboutail

ఆల్ ఉమెన్స్ ఏక్షన్ సొసైటీ (AWAM) : ఇది మలేషియాలో 1965లో స్థాపించబడింది. http://www.awam.org.my

ఎసోసియేషన్ డెమొక్రటిక్ డెస్ ఫెమ్మెస్ డ్యూ మారోక్ (ADFM) : 1985లో మొరాకోలో స్థాపించబడింది. http://www.adfm.ma

ఎసోసియేషన్ డెస్ ఫెమెస్ ఛెఫ్స్ డి ఫెమిల్లె (AFCF) : ఇది మారిటానియాలో పనిచేస్తుంది. http://www.afcf.rim-asso.org

ఆరట్ ఫౌండేషన్ : పాకిస్థాన్‌లో 1986లో స్థాపించబడింది. http://www.af.org.pk/mainpage.htm

BAOBAB ఫర్ విమెన్స్ హ్యూమన్ రైట్ (BAOBAB) : ముస్లిం స్త్రీల కోసం పాటుపడే స్వచ్ఛంద సంస్థ http://www.baobawomen.org

బి-ఫ్రీ సెంటర్ / బహ్రైన్స్ విమెన్స్ ఎసోసియేషన్ (BFC/BWA) : మహిళలు, పిల్లలు హక్కుల కోసం బహ్రైన్‌లో పని చేసే సంస్థ 2001లో స్థాపించబడింది. http://www.bahrainws.org

సిడాడానియో ఎస్టుడో, పెస్క్యిసా, ఇన్‌ఫర్మకావో ఇ ఎకావో CEPIA : బ్రెజిల్‌లో పనిచేసే స్వచ్ఛంద సంస్థ http://www.cepia.org.br

కలెక్టివ్ ఫర్ రీసెర్చ్ ఎండ్ ట్రైనింగ్ ఆన్ డెవలెప్‌మెంట్ ఏక్షన్ (CRTD-A) : లెబనాన్‌తో పనిచేసే స్వచ్ఛంద సంస్థ http://www.crtda.org.lb/en

కమ్యూనిటీ ఎడ్యుకేషన్ ఎండ్ డెవలప్‌మెంట్ సర్వీసెస్ (CEDS) : 1996లో స్థాపించబడింది కామరూన్‌లో పని చేసే సంస్థ

ఫాండో డి డొసవాల్లో పారాలో ముజెర్ (Fodem) : ఇది నికరాగ్వాలో పనిచేసే స్వచ్ఛంద సంస్థ http://www.fodem.org.ni

ఫోరమ్ ఫర్ విమెన్ ఇన్ డెవలప్‌మెంట్ (FWID) : ఇది ఈజిప్ట్‌లో పనిచేసే 15 స్వచ్ఛంద సంస్థల కూటమి 1997లో స్థాపించబడింది http://www.anhar.net/who.htm

ఫౌండేషన్ ఫర్ ది సపోర్ట్ విమెన్స్ వర్క్ (FSWW) : 1986లో టర్కీలో స్త్రీల కోసం స్థాపించబడిన స్వచ్ఛంద సంస్థ http://www.kedv.org.tr

హ్యూమన్ రైట్స్ సెంటర్ / సిటిజెన్స్ ఎగైన్స్ట్ కరప్షన్ (CAC) : ఇది కిర్గిస్థాన్‌లో స్త్రీల కోసం పనిచేసే సంస్థ http://www.anticorruption.kg

ఇరాన్‌లో : WLP, చురుకుగా పనిచేసే కార్యకర్తలతోనూ, చదువుకున్న/పండితులతోనూ కలిసి పనిచేస్తుంది.

షిమ్‌కెన్ట్ విమెన్స్ రిసోర్స్ సెంటర్ (SWRC) : కజకిస్థాన్‌లో పనిచేసే సంస్థ http://swrc.kz/eng

సిస్టర్‌హుడ్ ఇస్ గ్లోబల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ / జోర్డాన్ (SIGI/J) : జోర్డాన్‌లో 1998లో స్థాపించబడింది. http://www.sigi-jordan.org

విమెన్స్ ఎఫైర్స్ టెక్నికల్ కమిటీ (WATC) : 1992లో పాలస్తీనాలో స్థాపించబడింది. http://www.watcpal.org/english/index.as

విమెన్స్ సెల్ఫ్ ప్రమోషన్ మూవ్‌మెంట్ (WSPM) : 2001లో జింబాబ్వేలో స్థాపించబడిన సంస్థ. దక్షిణ ప్రపంచంలో WLP పార్టనర్‌షిప్, స్త్రీలకు నాయకత్వ శిక్షణ ఇచ్చే సంస్థగా రూపొందింది.

WLP దార్శనికత

లక్ష్యం : అధికార సంబంధాలను సమూలంగా మార్చుడానికి వీలుగా, మరియు న్యాయం, శాంతి, సమానత్వంలను ప్రోత్సహించడానికి, నికరమైన అభివృద్ధి సాధించడానికి (స్త్రీవాద ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చెయ్యడం)

వనరులు : పై లక్ష్యాలు సాధించటానికి WLP భాగస్వామ్య సంస్థ దార్శనికత పద్ధతులు, భావాలు పంచుకోవడం, అనుభవాలు, వ్యూహాలు, నైపుణ్యాలు పంచుకోవడం, వనరులను సమకూర్చుకోవడం ద్వారా తన శక్తిని సమకూర్చుకుంటుంది.

పద్ధతి : అందరినీ కలుపుకుంటూ, భాగస్వామ్య పద్ధతిలో, వేరొక చోట కూడా తయారు చేయగలిగే విధంగా నాయకత్వాన్ని ప్రోత్సహించి, అభివృద్ధి చేయడం.

విలువలు : లైంగిక సమానత్వం, మానవ హక్కులు, సమిష్టిగా మరియు ఏకాభిప్రాయంతో పనిచేయడం, వైవిధ్యానికి గౌరవమివ్వడం వంటి విలువలను WLP పంచుతుంది.

మా కార్యక్రమాలని ఈ క్రింది సూత్రాలు నిర్దేశిస్తాయి :

- విలువలు, నమ్మకాలతో జీవిస్తాం. పరస్పర సహకారం, నమ్మకం మరియు గౌరవం మీద నిలబడిన భాగస్వామ్యాలు ద్వారా, సహనంతో కూడిన, సమతావాదం కలిగిన ప్రజాస్వామిక సమాజాలు తయారుచేయడానికి మేము అంకితమయ్యాము. మేము నిత్యం, పారదర్శకమైన, సమగ్రమైన సంభాషణలద్వారా భాగస్వామ్యాలని నిలుపుకుంటాం.
- చుట్టూ ఉన్న పరిస్థితులు, పరిసరాల కనుగుణంగా ఎదిగే, నేర్చుకునే సంస్థలు మావి.
- భాగస్వామ్యంలో సమిష్టితత్వాన్ని గౌరవిస్తాం. దార్శనికతను పంచుకోవడానికి ప్రాధాన్యాన్ని నమ్ముతాం.
- కలుపుగోలుతత్వం గల మరియు ఉత్సాహంగా పాల్గొనే స్థిరమైన నాయకత్వాన్ని మేము ప్రోత్సహిస్తాము
- భావ వ్యక్తీకరణకు, జ్ఞానము మరియు నైపుణ్యాలు పంచుకోవడానికి దోహదపడేటట్లు మేము కొత్త సమాచార మరియు కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీలు వాడతాము.

ముందుమాట

దక్షిణాది ప్రపంచం మొత్తంలో మహిళా కార్యకర్తలు రాజకీయాలలో స్త్రీల పాత్ర పై కొత్త మార్గాలను అనుసరిస్తున్నారు. వలస వాదం, జాతి వివక్ష, నియంతత్వాలను తోసి పుచ్చిన గత శతాబ్ధి సంఘటనలే, ప్రపంచం నలు మూలలా ప్రజల హృదయాల్లో, మనసుల్లో అంతర్జాతీయ మానవ హక్కులు, న్యాయం కోసం ఆకాంక్షలను బహిర్గత పరచాయి. స్త్రీల ప్రగతి పథంలో అభివృద్ధి, దేశం నుంచి దేశానికి, భాష నుంచి భాషకు, జాతి నుంచి జాతికి, సంస్కృతికి సంస్కృతికి మారవచ్చు. కాని సమానత్వం, న్యాయం, హక్కుకు సంబంధించిన సూత్రాలు మాత్రం మారవు. స్థిరంగా ఉంటాయి.

స్త్రీల హక్కుల కొరకు పోరాటం తరచుగా సంప్రదాయానికీ ఆధునికతకూ మధ్య పోరాటంగా చెప్పబడుతుంది. ప్రపంచంలోని చాలా ప్రాంతాల్లో మత, గిరిజన, మితవాద శక్తులు, వివిధ సంప్రదాయాలు మరియు సంస్కృతులు నొక్కి చెప్పేదేమిటంటే మహిళలు గృహానికి, మాతృత్వానికి మాత్రమే పరిమితమవ్వాలి. అది కేవలం వ్యక్తిగతమైన ప్రైవేటు ప్రపంచం పురుషులు మాత్రమే పబ్లిక్ సమాజం యొక్క కార్యకలాపాల్లో ఉండాలి. ఉంటూ, వారు సమాజం యొక్క రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక రంగాలను అదుపు చేసి మార్చాలి. కానీ స్త్రీల మానవహక్కులలో వచ్చిన ప్రగతి పబ్లిక్ ప్రైవేటు ప్రపంచాలను గానీ సంప్రదాయం ఆధునికతల మధ్యగానీ సమతూకం చేసేది కాదు. మహిళల హక్కుల్లో పొందిన లాభాలను సంప్రదాయాలకు వచ్చిన నష్టంగా భావించరాదు. పెనుగాల్లో వంగే గడ్డి మొక్క సామెతలాగా, సంప్రదాయంగాని, సంస్కృతిగాని పెనుగాలికి విరిగిపోయే పెళుసైన వృక్షాలు కాదు. సంప్రదాయాలు, సంస్కృతులు అనాది కాలం నుండి చేసినట్లుగానే కొత్త సామాజిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా మార్పు చెంది బలీయమౌవుతాయి.

స్త్రీలు పురుషులు సమానావకాశాలు మరియు ఫలితాలు పొందడానికి వీలుగా, ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక పరిస్థితులను అనుగుణంగా మలుచుకోవడానికి, స్త్రీలు పబ్లిక్ మరియు రాజకీయ రంగాల్లో పాలుపంచుకోవడం అనేది అతి ముఖ్యమైన అడుగు. వారి స్వీయ అవసరాలకై స్త్రీలు, పరిజ్ఞానం గల, ఆలోచనగల, వ్యూహాలతో ముందుకు సాగగలరు. పబ్లిక్, ప్రవేటు రంగాల్లో దేనిలో పాల్గొనడం అనే ద్వైదీ భావాన్ని అంతం చేస్తూ స్త్రీల రాజకీయ భాగస్వామ్యం నిజమైన అధికారాన్ని నాయకత్వాన్ని వారి చేతుల్లో పెడుతోంది. *కార్యాచరణ దిశగా (Leading to Action) 'లీడింగ్ టు ఏక్షన్' మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం గురించిన' నిత్యం మహిళలకు ఉపయోగపడే చేతి పుస్తకం* – మహిళలను రాజకీయంగా చైన్యవంతులను చేసి, నిర్ణయాధికారం గల స్థానాలలో స్త్రీల సంఖ్య పెరిగే విధంగా చేయటానికి వీలుగా రూపొందించబడింది. కానీ, అనుభవం చెప్తున్న దేమిటంటే నాయకత్వ స్థానంలో సంఖ్యాబలం ఒక్కటే (అది ముఖ్యమైనాగాని) చాలదు. రాజకీయ నాయకులు స్త్రీలైనా, పురుషులైనా అణిచివేతకూ, సంఘర్షణకూ దారి తీసే శక్తిగా తయారుకావచ్చు. ఆ కారణంగానే WLP మరియు దాని పార్టనర్‌లు – మహిళలను ప్రజాస్వామ్య నాయకులుగా తయారుచేయటానికి *(Leading to Action) కార్యాచరణ దిశగా* పుస్తకాన్ని తయారుచేశారు.

ప్రయోజనాలు

వారివారి సమాజాలలో ముఖ్యమైన రాజకీయపాత్ర నిర్వహించాలనుకోనే వారికి ఈ పుస్తకం నేర్చుకునేందుకు ఒక సాధనంలా ఉపయోగపడ్తుంది. మహిళా సాధికారతకూ, పురోగతికీ ఉపయోగపడే సాధనాలైన WLP చేతిపుస్తకాలూ మరియూ మాన్యువల్స్‌లలో ఈ *Leading to Action* సరిక్రొత్త పుస్తకం. WLP మిగిలిన పుస్తకాల లాగానే ఈ పుస్తకం కూడా చదువరులకూ, వర్క్‌షాపులో పాల్గొనే వారికీ, వారు స్వీయ అభిప్రాయాలు ఏర్పరచుకోవటానికి వీలుగా సంభాషణలతో ప్రశ్నల ద్వారా సమాచారం అందించటం చేస్తుంది.

"వందమాటల కన్నా ఒక్క పని చేసి చూపటం" అనేది ఎక్కువ ప్రభావం చూపుతుంది. *కార్యాచరణ దిశగా* పుస్తకం చదువరులనూ, పనిచేసే వారిని రాజకీయ పరిధుల గూర్చిన సంభాషణలకు పరిమితంగా కాకుండా, వారిని కార్యోన్ముఖుల్ని చేస్తుంది. ఆఫీసుకు ఎన్నుకోబడటమూ, వేరొకరికి ప్రచారం, ఉద్యమాలకు మద్దతివ్వటం, మహిళలను ఓటింగ్‌కు ప్రోత్సాహించటం వారివారి సమాజాలకు మంచి చట్టాలు వచ్చేలా చూడటం, మీ లక్ష్యం ఏదైనాగాని ఈ పుస్తకం మీ నైపుణ్యాలను పెంచి రాజకీయంగా ఎదగటానికి దోహదపడ్తుంది.

విలువలు మరియూ నేర్చుకోనే పద్ధతులు

కార్యాచరణ దిశగా పుస్తకాన్ని స్వతంత్రంగా వాడుకోవచ్చు. మిగిలిన WLP పుస్తకాల లాగానే ఇది అవే విలువలనూ, నేర్చుకొనే పద్ధతులనూ అనుసరించి రూపొందించబడింది. రాజకీయ భాగస్వామ్యం వ్యూహాలు – ***భావ వ్యక్తీకరణ, వినటం ఏకాభిప్రాయసాధన పరస్పరం నేర్చుకోనే భాగస్వామ్యాలను అభివృద్ధి చేయటం వీటన్నిటినీ ఈ పుస్తకాలు నొక్కి చేప్తాయి.*** ప్రజాస్వామిక పద్ధతులనూ, అందరినీ కలుపుకొనే ప్రక్రియలను, పద్ధతులలోనూ, ఫలితాలలోను కూడా నైతికమైన రాజకీయ భాగస్వామ్య వ్యూహాలను ఈ నేర్పే పద్ధతులు సృష్టిస్తాయి.

రాజకీయ క్రియా శీలతకు ఒకటే మార్గం లేనట్లుగానే, రాజకీయంలో పాల్గొనే నైపుణ్యాలు నేర్చుకోవడానికి ఒకటే పద్ధతి లేదు. (లీడింగ్ టు ఏక్షన్) ***కార్యాచరణ దిశగా,*** రాజకీయ భాగాస్వామ్య వ్యూహాలతో పాటుగా, నేర్చుకునే ప్రక్రియే సంధానకర్తలకు, పాల్గొనే వారికి సాధికారమివ్వడానికి ఉద్దేశింపబడింది. ఇక్కడ ఇచ్చిన సమావేశాలు మార్గ దర్శకాలు మాత్రమే. వీటి ఆధారంగా ఉపయోగిస్తున్న సంఘాలకనుకూలంగా, కొత్త పద్ధతులలో మలచుకో వచ్చును మరియు మార్చుకోవచ్చును. ఉదాహరణకి, ప్రభావ శీలురైన వారి జీవిత చరిత్రలు మరియు విజయం సాధించిన ఉద్యమాల కథలు, చర్చను ఆరంభించడానికి, శ్రీకారం చుట్టడానికి ఉద్దేశించి మాత్రమే వర్ణించడమైంది. వాటికి బదులుగా సమావేశ ప్రాంతానికి సంబంధించిన, పరిచయమైన జీవిత చరిత్రలు, కథలు వాడవచ్చు.

నిర్మాణము

కార్యాచరణ దిశగా (లీడింగ్ టు ఏక్షన్) వర్క్‌షాప్ పరిస్థితులలో ఉపయోగించడానికి అనువుగా తయారు చేయబడింది. వాడే వారి కనుగుణంగా వీటిని సులభంగా మార్చుకోవచ్చు. పాఠాలు, ఎక్స్‌ర్‌సైజులు వాటి విలువను ఎక్కువగా పెంచడానికి లేదా వర్క్‌షాప్ గ్రూప్ ప్రత్యేక అవసరాలకు (అనుగుణంగా) మార్పు చేయడానికి, లేదా తీసివేయడానికి లేదా అరువు తీసుకోవడానికి తగినట్లు తయారు చేయబడ్డాయి.

ఇందులో రాజకీయ భాగస్వామ్యపు ఆవశ్యకత అన్న భాగంలో రాజకీయ భాగస్వామ్య ఉద్దేశాలు, స్వభావము గురించి అవలోకనము ఉంటుంది. సంధాన కర్తలకు మార్గదర్శకాలు వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ నిర్మాణతను గురించీ, వాటినుంచి ఎక్కువ ప్రయోజనం ఎట్లా పొందాలో అన్న వాటి గురించి వివరిస్తాయి.

పది సమావేశాలు (సెషన్స్) రాజకీయ భాగస్వామ్యానికి ఉన్న అడ్డంకులను, నైతిక రాజకీయ నాయకత్వానికి వ్యూహాలను పరీక్షిస్తాయి. ఈ సమావేశాలు రెండు భాగాలుగా విభజించబడ్డాయి. సెక్షన్ 1 "రాజకీయాలు మరియు అధికారము : నా స్థానమెక్కడ?"లో మూడు వర్క్‌షాప్ సమావేశాలున్నాయి. అవి, వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనే ఒక సభ్యురాలు, తనను తాను ఒక నాయకురాలిగా, రాజకీయ కార్యకర్తగా, ప్రపంచ పౌరురాలుగా ఎట్లా చూసుకుంటుందో పరిశీలిస్తాయి. సెక్షన్ 2. *"కార్యాచరణ దిశగా :* నా తదుపరి అడుగులు ఏమిటి?లో ఏడు సమావేశాలు ఉంటాయి. ఇవి సభ్యులు రాజకీయ ఉద్యమాల్లో నిమగ్నమవడానికి ప్రత్యేక వ్యూహాలను గుర్తించడానికి తోడ్పడుతాయి. ప్రతీ సమావేశమూ, ప్రజా రంగంలో మహిళలు పెద్ద పాత్ర పోషించడానికి ఉన్న అడ్డంకులను పరీక్షిస్తుంది. ఇంకా నిజ జీవితంలో కొంత మంది మహిళా నాయకులు తమ గురించి తమకున్న ఆశలతో ఎలా పోటీ పడ్డారో చెబుతుంది. ఒక కల్పిత సన్నివేశంతో ఇవ్వబడిన అంశాల గురించి వర్క్‌షాప్ సభ్యుల మధ్య స్వేచ్ఛగా సానుకూల, విమర్శనాత్మకమైన స్పందనల మార్పిడి జరిగేటట్లుగా, హాండ్‌బుక్‌లో కల్పిత సన్నివేశాలు ఇవ్వబడతాయి.

స్థానిక, జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ స్థాయిలో రాజకీయ క్యాకలపాలకి అదనపు వనరులు అందించే అనుబంధాలతో (ఎపెండిక్స్) ఈ హాండ్‌బుక్ ముగింపుకు వస్తుంది.

రాజకీయ భాగస్వామ్యంలో ముఖ్యమైన విషయాలు

మహనజ్ అఫ్ఖామి

రాజకీయాలతో పాలుపంచుకోవడం అంటే ఏమిటి? రాజకీయలంటే ఏమిటి? మహిళలకు రాజకీయాలు, వాటిలో పాల్గొనడం ఎందువల్ల ముఖ్యం? సమాన హక్కులు తిరస్కరింపబడని చోట్ల కూడా, ప్రతిచోటా, ముఖ్యంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లో అన్నిరంగాల్లోలాగే రాజకీయాల్లో కూడా సమాన అవకాశాలు మహిళలకు ఎందువల్ల దొరకటం లేదు? రాజకీయంగా సమర్థులైతే మహిళలకు వచ్చే ప్రతిఫలమేమిటి? మహిళలు రాజకీయంగా ఎట్లా సమర్థులవుతారు?

మనం అడిగి, జవాబు చెప్పవలసిన చాలా ప్రశ్నలలో ఇవి కొన్ని మాత్రమే. మన సమాధానాలే కాకుండా మనం ప్రశ్నలడిగే పద్ధతి కూడా అన్ని చోట్లా ఒకే రకంగా ఉండకూడదు. మనం వివిధ సమాజాలు, సంస్కృతులు ఆర్థిక వ్యవస్థలలో మరియు రాజకీయ వ్యవస్థలలో జీవిస్తున్నాం. నిర్ణయాత్మక స్థానాలు ఎక్కువ అందుబాటులో ఉండడం వల్ల సాపేక్షంగా చూస్తే ఎక్కువ చైతన్యం ఉండడం వల్ల, మనలో కొంతమంది మెరుగ్గా ఉంటారు. కాని తేడా ఎక్కువ లేదు. రాజకీయాలలో పాల్గొనే విషయంలో మనందరికీ పితృస్వామ్య భావజాలపు వత్తిడులు, ఒకే విధమైన అడ్డంకులు అనుభవంలోకి వచ్చాయి. దీని వల్ల అందరం ఒకరి నుంచి ఒకరు నేర్చుకొని, ఒకరి ఒకరికొకరు సహాయం చేయగలుగుతాం.

రాజకీయంగా చైతన్యవంతులైన పౌరులుగా తయారయ్యే మార్గంలో, నేర్చుకుంటూ, ఎక్కువ సాధిస్తూ అందరం కలిసి, ధృడమౌతూ, విస్తరిస్తూ ఉండే దృక్పధాన్ని తయారు చేసుకోగలం.

ఈ అవలోకనం తాలూకూ ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే ప్రపంచమంతటా ముఖ్యంగా పశ్చిమ దేశాలు కానివాటిలో ఉండే మహిళల పరిస్థితులు, ప్రయోజనాలకు సరిపోయే ముఖ్యమైన రాజకీయ, భాగస్వామ్య అంశాల తాలుకూ ప్రాధాన్యం చూపడం. మహిళలు సాంస్కృతికంగా, సామాజికంగా భిన్నమైన సమాజాలలో జీవిస్తారు. అందువల్ల రాజకీయ ఆచరణ అందరికీ ఒకే రకంగా ఉండదు. కాని రాజకీయాలు, భాగస్వామ్య ముఖ్యాంశాలు మాత్రం ప్రతీ ఒక్కరికీ అటూ ఇటూగా ఒకటే ఉంటాయి. ఇక్కడ ఆ ముఖ్యమైన అంశాల గురించే మనం ఆలోచిస్తాం.

రాజకీయాలు మరియు అధికారం

ఇతరుల ప్రవర్తనను ప్రభావితం చేసే సామర్థ్యంతో (అధికారంతో) రాజకీయాలకి సంబంధం ఉంటుంది. అధికారం అనేది రాజకీయం కంటే విస్తృత భావన. అన్ని స్థాయిలలోని మానవ సంబంధాలలో అధికారం ఒక పార్శ్వం. మనలో చాలామంది రాజకీయాలలో ఎప్పుడు చేరి ఉండలేదు. అయితే మనందరం, మనం చిన్న పిల్లలుగా ఉన్నప్పుడు కూడా అధికారాన్ని అనుభవించాం. మనకి కావల్సింది పొందడానికి మన తల్లిదండ్రుల్ని ఎట్లా బుజ్జగించాలో నేర్చుకున్నాం. తల్లులుగా మన పిల్లలు మనకి కావలసినది చెయ్యడానికి ఎలా ప్రోత్సహించాలో నేర్చుకున్నాం. ఇతరుల ప్రవర్తనను ప్రభావితం చేయడానికి కనీసం రెండు సాధారణ మార్గాలు మనకి తెలుసు : ఒకటి శక్తి నుపయోగించి, అంటే బెదిరించిగాని లేదా శిక్షిస్తామని భయపెట్టిగాని, ప్రభావితం చేయడం. రెండవది, శక్తి నుపయోగించాల్సిన అవసరం లేకుండా, మనం అడిగేది చట్టబద్ధంగా ఉండి స్వచ్ఛందంగా అంగీకరించే పరిస్థితులు కల్పించడం ద్వారా ప్రభావితం చేయటం. మహిళలుగా మనం నైతికంగానూ, భావోద్వేగ పరంగాను రెండవ పద్ధతికే మొగ్గు

చూపుతాం. కాని బల ప్రయోగం చేయటాన్ని తిరస్కరించడానికి మనకి ఆచరణాత్మకమైన కారణం ఉంది. నియమం ప్రకారం మనకి బల ప్రయోగ సాధనాలు ఉండవు. ఇంకా ఏమిటంటే, ఒకవేళ మనకి ఉన్నా అధికారాన్ని వాడడానికి బలప్రయోగం సమర్ధవంతమైన పద్ధతి కాదు.

బల ప్రయోగం చెయ్యని పరిస్థితి, చట్టబద్ధమైన అధికారం, కృషితో అభివృద్ధి చేసుకోగలిగిన మన వ్యక్తిత్వం వల్లగాని, స్థాయి వల్లగాని వస్తుంది. కొంతమంది వ్యక్తులకి సహజమైన ప్రజాకర్షణ ఉంటుంది. వారి సహజ గుణాల వల్లే ప్రజలు వారు చెప్పే మాటలు వింటారు. మనలో అందరికీ ఈ శక్తి ఉండకపోయినా, మనలో చాలామంది ఇతరులను ప్రభావితం చేసేలా వ్యవహరించే పద్ధతులు, మార్గాలు నేర్చుకోవచ్చు. దీని గురించి మనం ('లీడింగ్ టు ఛాయిసెస్: ఎ లీడర్‌షిప్ ట్రైనింగ్ హాండ్‌బుక్ ఫర్ విమెన్) ఎంపిక దిశగా : మహిళలకు నాయకత్వం శిక్షణ హాండ్ బుక్‌లో మాట్లాడాము. మన పరిస్థితులకు రూపమిచ్చే అంశాలు, అన్ని సార్లూ మహిళలుగా మనకి ప్రయోజనకరంగా ఉండవు. అందుచేత మన నాయకత్వ నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి పరచుకోవడం చాలా ముఖ్యమైనది.

మన 'అధికారిక పరిస్థితి' మన చరిత్రచేత నిర్వచించబడి, పరిమితం చేయబడింది. మన సంప్రదాయాలు, చట్ట వ్యవస్థ కలిసి మన హక్కులు, విధులు మరియు స్వేచ్ఛలకు పరిమితులు విధిస్తాయి. మనలో చాలా మందిమి పితృస్వామ్య సమాజాలలో నివసిస్తున్నాము కాబట్టి మన విధులు తరుచుగా మన హక్కులు, స్వేచ్ఛల మీద పై చేయి అవుతాయి. కాని మనం ఈ పరిశీలన చెప్పేటంత శక్తి హీనులం కూడా కాదు. తల్లిగా, భార్యగా, సోదరిగా మరియు కూతురుగా మనకు నైతిక బలం వుంటుంది. దానిని హక్కుగా భావించి అడగగలం. చాలా దేశాలలో మన స్వంత హక్కుగానే మనం పౌరులుగా గుర్తించబడుతున్నాము. ఇటీవలి దశాబ్దాల్లో మనం ఎక్కువగా చదువుకుంటున్నాం. చాలా దేశాల్లో పురుషుల కంటే మహిళలే యూనివర్శిటీల్లో ఎక్కువ ఉన్నారు. విద్య, ఆర్థిక వ్యవస్థ మొదలుకొని సంస్కృతి మరియు మత పరమైన విషయాలదాకా జోక్యం చేసుకునే మన హక్కుని అడుగుతున్నాం. ఇది కొన్ని సమాజాల్లో పితృస్వామ్యం నుంచి మనకు ఎదురుదెబ్బ తగలడానికి కారణమైంది. కాని మనం మన మార్గంలోనే ఉన్నాము.

ఇంకా మనం కష్టమైన అడ్డంకులను ఎదుర్కొంటున్నాము. మనం నివసిస్తున్న సమాజం పితృస్వామ్య విలువలతో కూడినది. దానివల్ల మనం రాజీకి అంగీకరించలేని అడ్డంకులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఈ విలువలు ఎక్కువగా సంప్రదాయం నుంచి వస్తున్నాయి. మన మనస్సుల్లో శిలాక్షరాలుగా చెక్కబడుతున్నాయి. వాటివల్ల తరుచుగా మనలో హేతువుకి, భావోద్వేగానికి మధ్య సంఘర్షణ జరుగుతుంది. కారణానికి మించి మన హక్కులు పరిమితం చేయబడ్డాయని మనం తెలుసుకుంటాం. మన కుటుంబం, సంఘం, సమాజం యొక్క గౌరవం కాపాడడం మన విధి అనే అలోచన మనలో పెంచబడుతుంది. మన పెంపకంలోని ఈ వత్తిడికి మనం, మన హేతువాద శక్తిని బలిపెడతాం. ఇది మన గౌరవం కాదనీ, మన మీద రుద్దబడుతున్నదనీ, ఈ గౌరవం అనే ఆలోచన వైయక్తిక బాధ్యత, వైయక్తిక హక్కుమీద ఆధారపడింది కాదని, మనకి మనం చెప్పుకోవడంలో ప్రయోజనం లేదు. ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉండేవి ఏమిటంటే మనం అనుభవిస్తున్న వైరుధ్యాలు, చూస్తున్న అన్యాయాలు మన సమాజాన్ని ముక్కలు చేయకుండా, మన ఆచారాలు, కట్టుబాట్లని దుర్బల పరచకుండా మన గౌరవం, హక్కులు మరియు స్వతంత్రాలని సమన్వయం పరచుకుంటూ జరిగే మార్పుకి మార్గదర్శకాలు అయ్యేటట్లు చూసుకోవాలి. ఇందువల్ల కూడా మన హక్కులు, స్వతంత్రానికి మనదారి మనదే అవుతుంది. మనం సంప్రదాయాలని తిరస్కరించం. మన డిమాండ్లైన సమానత్వం, హక్కులు మరియు స్వతంత్ర్యాలను ఇముడ్చుకునేటట్లు, మన సంప్రదాయాలను గురించి పునరాలోచన చేస్తాము. అందరికీ సమానత్వం, న్యాయానికి పునాదులైన ఈ లక్ష్యాలను సాధించడానికి మేము పురుషులతోనూ, న్యాయం కోసం పోరాడే ఇతర సామాజిక గ్రూపులతోనూ కలిసి పనిచేస్తాం.

ఇవన్నీ నెఱవేర్చుకోవడానికి మనం తప్పనిసరిగా రాజకీయాలలో పాల్గొనాలి. మొదట్లో అవకాశాలు అంత ఆశాజనకంగా ఉండకపోవచ్చు. రాజకీయాలకీ అధికారానికీ దగ్గర సంబంధం ఉంటే, మహిళలుగా మనం నష్టపోయే స్థానంలో ఉంటాము. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తికి సాధికారత చేకూర్చే అన్ని అంశాలలో మనం వెనుకబడి ఉన్నాము. మన దగ్గర ఎక్కువ బలం లేదు. ఒకవేళ అది మనకు ఇచ్చినా, మనం దాన్ని కోరుకోవడం లేదు. చారిత్రాత్మకంగా మనకి సంప్రదాయక అధికారం ఇవ్వబడలేదు. ఎందుచేతంటే పురుషాధికారానికి మొగ్గుచూపే పితృస్వామ్య సంస్కృతిలో మనం నివసిస్తున్నాం కాబట్టి. ఈ ఆధునికి కాలంలో కూడా మన జీవితాలను శాసించే చట్టాలు, అధికారంలో ఉన్న పురుషులతో మాత్రమే చేయబడతాయి. వాటిలో మనకి స్థానం లేదు. "హేతుబద్ధ" నిబంధనలపై ఆధారపడి తయారు చేయబడ్డ చట్టాలలో కూడా తరచుగా మనం అసమానతకు గురి అవుతున్నాము. దీని అర్థం ఏమిటంటే రాజకీయాల్ని, అధికారాన్ని మనం సృజనాత్మకంగా తీసుకోవాలి. వైవిధ్యమైన, నూతనమైన ఆలోచనలు పద్ధతులు కనిపెట్టాలి. దీనివల్ల మనం గెలవడమే కాక, మన గెలుపు వ్యక్తిగతంగానూ, మహిళలకు సామూహికంగాను గుర్తించ దగ్గ విజయం అవుతుంది. ఇంకా ముందుకు వెళ్ళేముందు, రాజకీయాన్ని, అధికారాన్ని ఇంకా దగ్గరగా పరిశీలిద్దాము.

సమాచార సాధనంగా అధికారం

రాజకీయాలకి అధికారంతో సంబంధం ఉంటే, ఇంకా అధికారానికి నిర్వచనం మనం కోరుకున్న పద్ధతుల్లో ఇతరులు ఉండేలా వారిని ప్రభావితం చేయడం అయితే, అప్పుడు రాజకీయాలు సహజంగా సమాచార మార్పిడితో ముడిపడి ఉంటాయి.

మనం సమాచారమిస్తే తప్ప మనకి ఏంకావాలో అది అందించలేము. మనకి ఏం కావాలో ఇతరులకి చెప్పకపోతే, మనం అభిలాషించే వాటిని వారు చేసేలా ప్రోత్సహించడం, వ్యతిరేకించే వాటిని చెయ్యకుండా నిరుత్సాహ పరచడం చెయ్యలేము. అందువల్ల రాజకీయ విధానాలకు సమాచార మార్పిడి చాలా ముఖ్యం. సమాచార మార్పిడి లేకుండా మనం రాజకీయాలలో నిమగ్నమవలేము.

అయితే సమాచార మార్పిడిలోని అంశాలేమిటి? సింపుల్‌గా చెప్పాలంటే మనకు కావాలిసినవి సమాచారం అందించేవాడు. సందేశం, సమాచార మాధ్యమము, సమాచారం అందుకునేవాడు (వ్యక్తిగాని, గ్రూపు గాని) మన వ్యక్తిగత జీవితంలో మనం ప్రతీరోజూ సమాచారం ఇచ్చిపుచ్చుకుంటాం. మన కుటుంబంలో ఎక్కువగా ముఖాముఖి సమాచారమిచ్చుకుంటాం. మన కొడుకు, కూతుళ్ళకి ఏమి చెయ్యాలో, ఏమి చెయ్యకూడదో చెప్తాం. లేదా ఒక ప్రశ్న అడుగుతాం. మన స్నేహితులతో ఫోను ద్వారాగాని, ఇంటర్నెట్ ద్వారా గాని సమాచారం ఇచ్చిపుచ్చుకోవచ్చు. విజయవంతంగా సమాచారం ఇచ్చి పుచ్చుకోవడానికి, కొన్ని పరిమితులను గౌరవించడం కాలక్రమేణా మనం నేర్చుకున్నాం. ఉదాహరణకు మన 5సం॥ల కూతురికి, ఆమె శారీరకంగా చెయ్యలేని పనులు, మానసికంగా అర్థం చేసుకోలేని విషయాలను చెప్పలేము. ఆమెకు చాలా అయిష్టమైన పనిని చేయమని అడగకుండా ఉండడానికి ప్రయత్నిస్తాం. ఆమెకు ఇష్టం లేని పనిని చెయ్యమనాల్సిన అవసరం వస్తే (ఉదా మందు వేసుకోవడం), ఆమెను ఆ కష్టమైన పని చెయ్యడానికి సంసిద్ధం చేస్తాం. మనం ఆమెని అడిగేది అవసరమనీ, ఆమె మంచి కోసమేననీ ఆమె నమ్మాలని మనకి సహజంగానే తెలుసు. ఎట్లా అంగీకరింపజేయాలో మనకు తెలుసు.

రాజకీయ సమాచార మార్పిడిలో ప్రాథమికమైనవి ఏమిటో ఈ ఉదాహరణ మనకు వివరిస్తుంది. మొట్ట మొదటగా సమాచారమివ్వాలని మనం కోరుకోవాలి. మనకు చెప్పడానికి విషయముండాలి. మనకుసమాచార సాధనాలుండాలి. సమాచారమివ్వడానికి వ్యక్తి ఉండాలి. సమాచార సాధనానికి, అందుకునే వ్యక్తికి అనుగుణంగా సందేశాన్ని తయారు చేయాలి. అంటే ఆ అంశం సమాచారమివ్వ

గలిగేదిగా ఉండి అందుకునే వ్యక్తి అర్థం చేసుకునే మరియు అభిరుచుల పరిధిలో ఉండాలి. లేనట్లయితే, మన సమాచారం ఎవరికి చేరాలో వారికి చేరకపోవచ్చు అంటే అది సమాచారం మార్పిడి కాదని అర్థం. అది వారికి అర్థం కాకపోవచ్చు లేదా తిరస్కరింపబడవచ్చు. మన పిల్లలు లేదా స్నేహితులతో సభాషించడానికీ, రాజకీయ సందేశాన్ని తెలియ చెప్పడానికి ఉన్న నిర్మాణ సారూప్యతని (పోలికని) బట్టి, అందరం కాకపోయినా మనలో చాలా మంది, సిద్ధాంతపరంగా, మనం కోరుకుంటే, రాజకీయ సమాచారానివ్వడంలో నిమగ్నులవగలం.

రాజకీయ సమాచారమివ్వడం

రాజకీయ సమాచారమివ్వడం అంటే ఏమిటి? ఇతర సమాచార మార్పిడుల నుంచి ఇది ఏ విధంగా భిన్నమైనది?

మన విషయం తీసుకుంటే, రాజకీయమైన వాటిని, రాజకీయం కాని వాటినుంచి వేరు చేసే రెండు ప్రాథమిక లక్షణాలు ఉన్నాయి. సమాజము మరియు అధికారిక మంజూరు. రాజకీయ సమాచారం లక్ష్యం, అది ఇచ్చే వ్యక్తి సభ్యుడైన ఒక గ్రామ, ఒక పట్టణం, ఒక సంస్థ, ఒక దేశం లేదా ఒక ప్రాంతంలోని మొత్తం సమాచారాన్ని ప్రభావితం చెయ్యడం. సమాచారమార్పిడి రాజకీయంగా ముఖ్యమైన దవ్వాలంటే, అది అంగీకరించబడితే సమాజం దాని పరిమాణం, లక్షణాలు ఏమైనాగాని దానిని తప్పని సరిగా పాటిస్తుందన్న హామీ ఉండాలి. సాధారణంగా రాజకీయ నిర్ణయాలు వాటి అమలును అనుమతించే నియామాలకు, చట్టబద్ధతకు అనుగుణంగా ఉంటాయి. ఎవరైనా, పరిస్థితులిలా ఎందుకున్నాయని ప్రశ్నిస్తే, ఎప్పుడూ అలాగే ఉండడం వల్ల అనే సమాధానం వచ్చే అవకాశాలే ఎక్కువ. అధునికకాలంలో, పరిపాలించే వారి చట్టబద్ధమైన అధికారానికీ పరిపాలింపబడేవారి హక్కులు, విధులు మరియు బాధ్యతలకు పరిమితులను నిర్వచిస్తూ కొన్ని నియమాలు లేదా చట్టాలు చేయబడి
ఉండే అవకాశం ఉంది. సూత్ర ప్రకారం మనం ఉన్న పరిస్థితులను ప్రశ్నించగలిగి, నియమాలు, చట్టాలకు హేతుబద్ధమైన వివరణ అడగ గలిగి ఉండాలి. సూత్ర ప్రకారం, అధికారంలో ఉన్న వ్యక్తులచట్టబద్ధతనీ, వారు తీసుకునే నిర్ణయాల చట్టబద్ధతనీ, అమలులో ఉన్న నియమాలకు అనుగుణంగా లేని చట్టాలనీ, లేదా సమాజం అవసరాలకు, అడిగే వాటికి ఇంకా సమాధానమివ్వని చట్టాలను ప్రశ్నించే హక్కు మనకు ఉంది. ఇంతకు ముందు సూచించినట్లుగా, వీటన్నిటికీ అర్థం మనం సంప్రదాయాన్ని పనికి మాలినదానిగా, దాని బలాన్ని లెక్కచేయకుండా ఉండాలని కాదు. దాని అర్థం ఏమిటంటే మన సమాజంలోని కొన్ని శక్తులు వాటి లాభం కోసం ఉన్న పరిస్థితులను అలాగే కొనసాగించాలని కోరుకుంటే, దానికోసం మనం, మన హక్కులు, స్వేచ్ఛలు, ఇతర ప్రాథమిక అవసరాలకు సంకెళ్ళను సంప్రదాయం పేరుతో గాని, లేదా పక్షపాతంగా వివరణ ఇచ్చే విలువలు, నైతికత లేదా పాఠాలుగా గాని అంగీకరించాలని కోరుకోకూడదు.

ఒక ప్రత్యేకమైన మతం, జాతీయత, జాతిపరంగా లేదా, లింగపరంగానే గాక, మానవులుగా మనకు హక్కులు ఉన్నాయనే విషయం ఇతరులకు ఎలా చెబితే ప్రభావం ఎక్కువ ఉంటుందో అనే విషయం గుర్తు పెట్టుకొని, మనలో ప్రతీ ఒక్కరూ మన సమాజాలు, సంపన్నులతో వాటిని కనుగొనటానికి గట్టిగా కృషి చేయాలి. హక్కులు విశ్వజనీనమైనవి. ఐనా, హక్కుల అమలు మరియు ఆ హక్కుల సాధనకు మనంచేసే ప్రయత్నాలలో ప్రధానమైనవి ఏవి అనేది మన ప్రత్యేక సామాజిక ఆర్థిక, రాజకీయ మరియు సాంస్కృతిక పరిస్థితులపై ఆధారపడతాయి.

రాజకీయ ప్రక్రియ

ఎట్లాగ రాజకీయం కంటే అధికారం ఎక్కువో, అలాగే అధికారం కంటే రాజకీయం ఎక్కువ. అధికారం మనం పని చెయ్యడానికి సామర్థ్యం గురించి చెబితే, రాజకీయం మనం దేనికొరకు

పనిచేస్తున్నామో ఆ ఫలితం గురించి చెబుతుంది. రాజకీయం అంటే లక్ష్యాలను నిర్వచించడం. దాని లక్ష్యం ఏమిటంటే మనం ఎక్కడికెళ్ళాలో నిర్ణయించడం, ఉన్న అన్ని సాధ్యమైన అవకాశాలలో నుంచి ఒక అవకాశాన్ని ఎలా బేరీజు వేయాలో చెప్పడం. అందువలన రాజకీయాలు విలువలతో సంబంధమున్నవి. మన ప్రయోజనాలని ప్రభావితం చేసేవి. ఉదాహరణకు మన గ్రామం, పట్టణం లేదా పనిచేసే స్థలం. మనం సాధారణంగా వినేదేమిటంటే, రాజకీయ పార్టీల లాంటి కొన్ని సంస్థలు రాజకీయాలకు సంబంధించినవనీ, వేరే సంస్థలు, ఉదాహరణకి ప్రభుత్వ ఉద్యోగ వ్యవస్థలు పరిపాలనకు సంబంధించినవనీ. ఇది పాక్షికంగానే నిజం. రాజకీయాలు, పరిపాలన రెండు రకాల సంస్థలలో ఉంటాయి. అయితే రాజకీయ పార్టీల అధికారిక విధి ఏమిటంటే, తన పార్టీకి సంబంధించి సాధారణ సిద్ధాంతాలు తయారు చెయ్యడం, రాజకీయాధికారం వశం చేసుకోవడం కోసం పోరాడడం. మరి పరిపాలనా వ్యవస్థ విధి ఏమిటి? రాజకీయ ప్రక్రియ ద్వారా తీసుకున్న నిర్ణయాలను అమలు చెయ్యడం, నిజానికి, చాలా దేశాలలో, ప్రజల రోజువారీ శ్రేయస్సుకు ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు పరిపాలనా వ్యవస్థే తీసుకుంటుంది. మనం ఎలాంటి సమాజంలో నివసిస్తున్నామో, దాని ప్రకారం రాజకీయాధికారం ఎక్కడ ఉందో మనం జాగ్రత్తగా అంచనా వెయ్యాలి.

ఏదేమైనా, రాజకీయ ప్రక్రియలో మనం నిమగ్నమైనప్పుడు, మన విజయావకాశాలు పెంచుకోవడానికి కొన్ని ఇంతకుముందే పరీక్షించబడిన దారులు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకి, మీరు నివసిస్తున్న సమాజాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోండి. ప్రభుత్వం తీర్చవలసిన అవసరాలు కొన్ని మీకు ఉన్నాయనుకుందాం. ఆ అంశానికి బాధ్యత వహించే సంబంధిత విభాగాధిపతి దగ్గరకు వెళ్ళవచ్చు. అతను మీరు చెప్పినది వింటాడు. కానీ, ఏమీ చర్య తీసుకోడు.

నెలలు గడిచిపోతాయి. మీరు కోరుతున్న ఫలితం కోసం ఇంకా ఏమి చెయ్యాలా అని మీరు ఆలోచిస్తారు. మీరు ఉన్న సమాజంలో నివసించే చాలామందికి కూడా మీకు ఉన్న ఆలోచనే ఉందని మీకు తెలుసు. కాని వారికి కూడా ఏమి చెయ్యాలో తెలీదు. మీరందరూ కలిసి సామాజిక స్పృహతో ప్రభుత్వంతో మాట్లాడితే బాగుంటుందని మీకనిపించొచ్చు. ఎందుకంటే ఒక్కగొంతు కంటే అందరి గొంతులూ కలిస్తే ఎక్కువ ప్రభావం ఉంటుందని మీరనుకుంటారు కాబట్టి మీరు ఇప్పటికే రాజకీయ నాయకులయ్యే దారిలో ఉన్నారు. మీరు పరిచయమున్న వ్యక్తులతో మొదలుపెడతారు. సాధారణంగా ఆందోళనలు చెందే విషయాలు వారికీ మీకూ ఒకటే అయినా, ప్రాధాన్యతా అంశాలు వేరుగా ఉండవచ్చు. ముందు మీరు నిరుత్సాహపడవచ్చు. కానీ, మీరు దాన్నే అంటిపెట్టుకుని ఉంటే, త్వరలో మీరు కనుగొనేదేమిటంటే, మీరు రాజీకి సిద్ధపడితే, ఇరువురికీ అంగీకారమయ్యే అంశాల పరిధి విస్తరిస్తుందని. ఇచ్చిపుచ్చుకునే పద్ధతి ద్వారా మీరందరూ ఒక విస్తృతమైన గ్రూపుకి ప్రతిపాదించడానికి కొన్ని ప్రతిపాదనలు తయారుచేస్తారు. త్వరలో, ఈ సంభాషణల పద్ధతి అనుసరిస్తూ మీరు, అంగీకారభావం గల ఒక పెద్ద సమూహం మధ్యలో ఉన్నామని తెలుసుకుంటారు. ఈ ప్రక్రియలో, మీ సమాచారమందించే పరిధిని ముఖాముఖి నుంచి విస్తృత పరచాలని అర్థం చేసుకుంటారు. ఇది కరపత్రాలు, వార్తా పత్రికలు, రేడియో, టెలివిజన్ ఇంకా ఈ రోజుల్లో ఎక్కువగా ఇంటర్నెట్ ద్వారా చెయ్యవచ్చని తెలుసుకుంటారు. ఈ సరికే, అనుకూలమైన ప్రతిస్పందన వచ్చేటట్లు, మీ సందేశాల్ని బాగా మెరుగుపరచి ఉంటారు. మీ ప్రసార పద్ధతులను నిశ్చయించుకోవడం ద్వారా మీరు మీ వైఖరిని స్పష్టంగా చెప్పే స్థితిలో ఉంటారు. మీ మాటలు ఎక్కువమంది వినిపించుకునే అవకాశం ఎక్కువగా ఉంటుంది.

కాని మీమాటలు వినేదెవరు? మీ సమస్య స్థానికంగా తీరేదైతే, మీ సమస్య తక్కువగా ఉంటుంది. అందువల్లనే, నిర్ణయాలు తీసుకునే పద్ధతి కేంద్రీకృతం కాకుండా వికేంద్రీకరణ చేయగలిగితే, భాగస్వామ్యానికి అవకాశం ఎక్కువ. కాని మహిళల విషయంలో తరచుగా జరిగేటట్లుగా, మీ సమస్య జాతీయ స్థాయిలో చర్య తీసుకోవలసినదైతే, జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని చేరటానికి

సురక్షితమైన ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. మీ డిమాండ్‌ని తగిన సామర్థ్యం కలదని మీరు అనుకుంటున్న ఒక రాజకీయ పార్టీకి ఇవ్వొచ్చు. అలాగయితే అటువంటి ఆసక్తి గల గ్రూప్ మీది ఒకటేకాదన్న విషయం త్వరగానే గ్రహిస్తారు. ఇదే ఆసక్తి గల లేదా విరుద్ధమైన ఆసక్తులు గల గ్రూప్‌లు ఇంకా ఉంటాయి. ఒకే ఆసక్తి గల వారందరినీ పోగుచేయటం, జాతీయస్థాయిలో నిర్ణయాలు తీసుకునే సరైన వ్యవస్థకు (కాబినేట్, చట్టసభ) పరిచయం చేయటానికి సంసిద్ధం చేయటం – ఒక సమర్థవంతమైన రాజకీయ పార్టీ విధి. ఈ ప్రక్రియ విజయవంతమైతే మీ గ్రూప్ వైఖరితో పోటీపడే ఇతర డిమాండ్లతో సర్దుబాటు చేయబడుతుంది. చివరకు వచ్చే ఫలితం ఎవరినీ పూర్తిగా సంతృప్తి పరచలేకపోయినా ఎక్కువమంది దానితో కొంతమేరకు తృప్తి చెందుతారు. ఇది ఒక అడుగు ముందుకు వేసినట్లే.

గ్రూప్ డిమాండ్లకు స్పందించే రాజకీయ వ్యవస్థలున్న దగ్గర ఈ ప్రక్రియ జరుగుతుంది. అటువంటి రాజకీయ వ్యవస్థలు – సందేశాలు అందుకుంటానికి సిద్ధంగా ఉంటే, అవి సైద్ధాంతికంగా కఠినంగా లేకుంటే – అవి ప్రజాస్వామికం కాకపోయినా గాని ప్రభావితం కాబడతాయి. ఏమైనా గాని, మహిళలు జెండరు అవరోధాన్ని ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుంది. వారు పితృస్వామిక సమాజంలో ఉంటే – బాధ్యత గల రాజకీయ వ్యవస్థ అయినా కూడా ఆ సమాజం శక్తివంతమైన సాంఘిక శక్తుల మాటేవింటుంది. (ఈ సాంఘిక శక్తులు తరచుగా మహిళల హక్కులను అణగదొక్కేవి). ఈ పరిస్థితులలో కూడగట్టటం, స్పష్టమైన వైఖరి చెప్పటంలో నిమగ్నమై ఉన్న మహిళలు, ముందు సమాజాన్ని మార్చటం మీద దృష్టి పెట్టాలి.

మహిళా హక్కులకై డిమాండ్ పురుషులకు, స్త్రీలకూ కూడా లాభం చేకూర్చేదని – నాయకులను ఒప్పించగలగాలి. స్త్రీ పురుషులిద్దరూ ప్రాథమికమనుకున్న కొన్ని సమాజ విలువలను పునర్నిర్వచించాలి. ముస్లింలు మెజారిటీ ఉన్న సమాజాలలో ఇది తప్పనిసరి. గడిచిన కొన్ని దశాబ్దాలుగా ఈ సమాజాల్లో మహిళలు ప్రజారంగంలోనూ, వ్యక్తిగతంగాను పరస్పర విరుద్ధ పాత్రలను పోషిస్తున్నారు. వీటిలో చాలా సమాజాలలోని స్త్రీలు కుటుంబ ఆదాయం పెంచడానికి బయటకు వెళ్ళి పనిచేస్తున్నారు. వారు చదువుకున్న వారు, ముఖ్యంగా వారి వ్యక్తిగత హక్కుల గురించి చైతన్యం ఉన్నవారు. కాని ఇంట్లోనూ, వ్యక్తిగత సంబంధాలలోనూ చట్టపరంగా వారి స్థాయిలో గణనీయమైన మార్పేమీ లేదు.

మనం గుర్తించాల్సిందేమిటంటే ఈ వైరుధ్యానికి మూలాలు సంస్కృతిలో కాకుండా చరిత్రలో ఉన్నాయని. ప్రపంచమంతటా, అన్ని కాలాల్లోనూ, అన్ని సంస్కృతులలోనూ పురుషులకు, మహిళలకు మధ్య హక్కులు మరియు బాధ్యతల విభజన ఇదే విధంగా ఉంది. కొద్దికాలం క్రిందటి వరకూ కూడా, ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా, ఉద్యోగం వెతుక్కోవడానికి గాని, చదువుకోవడానికి గాని, పెళ్ళి చేసుకోవడానికి గాని, పిల్లల్ని కనడానికి గాని, ఓటు వెయ్యడానికి గాని లేదా పబ్లిక్ ఆఫీసుకి పోటీ చెయ్యడానికి గాని స్త్రీలు స్వతంత్రంగా నిర్ణయాలు తీసుకోలేదు. స్విట్జర్లాండ్‌లో మహిళలకు ఓటు వేసే హక్కు 1970లో మాత్రమే వచ్చింది. అలా కాలక్రమేణా సమాజాలు, సంస్కృతులు మారతాయి. తరచుగా పెద్దలైన మతగురువులకు ఇష్టం లేకపోయినా మతాలకి వివిధ వ్యాఖ్యానాలు వస్తాయి. మతాల జ్ఞాన మీమాంసకూ, వాటిని అవలంబిస్తున్న ప్రజల సామాజిక జీవితానికీ మధ్య వ్యత్యాసం పెరుగుతోంది. ఉదాహరణకి, ఇస్లాం మతాన్ని ప్రపంచంలోని వేరు వేరు ప్రాంతాల్లో చరిత్రలోని వేరువేరు కాలాల్లో ముస్లిములు వివిధ రకాలుగా ఆచరించారు.

మహిళలు మరియు ప్రజాస్వామ్యం

మనకు తెలిసిన ప్రభుత్వ విధానాల్లో ప్రజాస్వామ్యం ఉత్తమమని అంటారు. కాని మనం అడగొచ్చు. ఎందువల్ల ప్రజాస్వామ్యాన్ని ఇష్టపడతారు? సాధారణంగా వచ్చే జవాబు – ఎందుకంటే ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలు స్వేచ్ఛగా ఎన్నుకున్న ప్రతినిధుల ద్వారా పరిపాలింపబడతారు.

ఈ విధానం ప్రముఖమైన సార్వభౌమత్వం మీద ఆధారపడింది. ప్రజలకు హక్కులుంటాయి. వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకు భంగం వాటిల్లదు. ప్రభుత్వ పాత్ర పరిమితంగా ఉంటుంది. మెజారిటీ ప్రభుత్వం మైనారిటీ హక్కులకు కట్టుబడి ఉంటుంది. మనం ప్రజాస్వామ్యానికి మద్దతిస్తున్నామంటే, దానిలో మనకి బాగా నచ్చిందేమిటని అడిగిత్తే, బహుశా మన సమాధానం వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛా, పౌర హక్కులు, ఇతరుల అభిప్రాయాలను గౌరవించటం, ప్రభుత్వం మీద అదుపు, ఇంకా అంతర్జాతీయ హక్కుల పత్రాలలోనూ, 'ప్రజాస్వామ్య' దేశాల రాజ్యాంగాలలోను వ్రాయబద్ద చాలా మంచి విషయాల గురించి చెబుతాం ఇదంతా నిజం కావచ్చు. తాత్వికంగా చెప్పాలంటే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ వ్యవస్థ ఉన్న సమాజాన్ని "స్వేచ్ఛా" సమాజం అని ఊహించుకోవడం.

కాని అలా లేకపోతే! అటువంటి విలువల మీద నమ్మకం లేని ఎక్కువమంది ఉన్న సమాజంలో స్త్రీలు నివసిస్తుంటే! ఇటువంటి విలువలన్నీ చాలా వలస వాద దేశాలను మోసం చెయ్యడానికీ, ఆధిపత్యం చెలాయించడానికీ, దోపిడీ చెయ్యడం కోసం చేసిన కల్పనలనీ, మహిళా హక్కుల గురించి మాట్లాడేవారు, స్త్రీలను ఆటబొమ్మలుగా తయారుచేయడానికి చేసిన తంత్రమనీ, ఎక్కువ మంది సమాజంలో ఆలోచిస్తుంటే! మనందరం మన మత గ్రంథాలను అనుసరించడం ద్వారానే మహిళల గౌరవం బాగా కాపాడబడుతుందని అని వారు అంటే! ఇంకా మత గ్రంథాలకి వ్యాఖ్యానాలు చెప్పడానికి వారికి మాత్రమే ఆమోదం ఉందని అంటే!

ఇదంతా ఊహాజనితం కాదని మనలో చాలామందికి తెలుసు, కొన్ని దేశాలలో ప్రస్తుతం మనం ఈ సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నాం, జాగ్రత్తగా లేకపోతే ఇతర దేశాలలో కూడా ఇదే మనం ఎదుర్కోవచ్చు. అందువల్ల స్త్రీలు రాజకీయాలలో నిమగ్నమవడం చాలా ముఖ్యం. స్వేచ్ఛా సమాజం అంటే ఇదీ అని నిర్వచించడానికి అనుగుణంగా ఉన్నప్పటికీ, మనం దానిలో నివసించడం లేదన్న వాస్తవాన్ని తెలుసుకొని, పరిపాలనాంశాన్ని ధైర్యంగా, అదే సమయంలో జాగ్రత్తగా ప్రస్తావించాలి. అందుకని సమస్యను పరిష్కరించడానికి భిన్నమైన దారిలో వెళ్ళాలి. ప్రజాస్వామ్యాన్ని గురించి అది ఒక్కటే మంచిదనీ, చారిత్రక, సామాజిక, లేదా సాంస్కృతిక అంశాలేవీ దానికి అడ్డంకులు కావనీ, ఆ సమాజం గురించి ఏ విమర్శలూ చేయకుండా మాట్లాడడం కాకుండా, దానిలోని సమస్యల గురించి మాట్లాడాలి. ఆదర్శ ప్రజాస్వామ్యంలో మనకు నచ్చే విలువలు, కట్టుబాట్లు, ప్రక్రియలను ఒకే సమాజంలో ఎటువంటి వ్యవస్థ ఉంటే సమీపించడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది? ఈ ప్రశ్నను పరిశీలించాలంటే, మనం కనీసం రెండు జతల ప్రశ్నలు, ప్రతిపాదనలతో మొదలు పెట్టాల్సి ఉంటుంది. 1) మనం శీఘ్ర కార్యాచరణలోకి తేవాలనుకునే అంశాలు – స్వేచ్ఛ, హక్కులు, సమానత, వ్యక్తిగతమైన చోటు (స్పేస్), పరిమితమైన ప్రభుత్వమే కాకుండా రక్షణ, సంఘం, కుటుంబం, వీటి గురించి ప్రశ్నించాలి. మనం విలువలను ఏ సమాజంలో కార్యాచరణలోకి తేవాలనుకుంటున్నామో దాని గురించి – ప్రశ్నించాలి. ఎలాంటివంటే – ధనిక లేదా పేద, విద్యావంతులైన లేదా నిరక్షరాస్యులైన, ఉదారవాద లేదా ఉదారవాద కాని, మతపరమైన లేదా సెక్యులర్ (లౌకిక), క్రమానుగతమైన లేదా కలగలుపినట్లుగా ఉంటే, పితృస్వామ్య లేదా స్త్రీ, పురుషులిద్దరితో స్నేహపూర్వకంగా ఉండే, ఒకే జాతి లేదా వివిధ జాతులతో కూడిన వైవిధ్యాలు సమాజంలో ఎలా ఉన్నాయో చూసి, ఎలా ఉండాలో ప్రతిపాదించాలి.

శక్తి, అధికారం మరియు న్యాయం – ఏ రాజకీయ వ్యవస్థకైనా ప్రాథమిక అంశాలైన ఈ మూడింటిని ప్రజాస్వామ్యాలలో రెండు చోట్ల ఎదుర్కోవాలి – ప్రభుత్వం, సమాజం కలిసే న్యాయ వ్యవస్థ సంబంధాలలోనూ, (హ్యూమన్ ఇంటరాక్షన్) ఎలాంటివంటే భర్త – భార్యల మధ్య, తండ్రి – కూతుళ్ళ మధ్య, సోదరుడు – సోదరి మధ్య, టీచర్ – విద్యార్థి మధ్య, యజమాని – ఉద్యోగుల మధ్య – స్థాయి వారు. ఈ రెండు స్థాయిలో పరస్పరం ప్రతిస్పందిస్తాయనేది స్పష్టం. కొన్నిసార్లు వీటి వల్ల, ఉదారవాదాలు కానివాటిలో కాని సమాజాలో వింత వైరుధ్యాలు సృష్టింపబడతాయి. ఉదాహరణకి, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులను

ప్రోత్సహించే ప్రక్రియ, ప్రజాస్వామ్య ప్రాథమిక విలువలను లేకుండా చేసే పరిస్థితులకు దారి తీస్తుంది. అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రపంచంలో, ముఖ్యంగా ముస్లింలు అధికంగా ఉన్న దేశాలలో, మహిళలు తరచుగా ఈ ప్రక్రియలో ఓడిపోయే వైపు ఉంటారు.

తమ సమాజంలో అన్ని సంస్కృతుల, సామాజిక పరిసరాలను బట్టి ఏ విధానంలో రాజకీయాల దగ్గరకు వెళ్తే తమ ప్రయోజనాలకు మేలు జరుగుతుందో నిర్ణయించుకోవాల్సింది అందులో నివసించే మహిళలే. కాని ఒకరి నుంచి ఒకరు నేర్చుకుంటూ, అందరం కలిసి సమన్వయంతో మార్పుకి దోహదపడాలి. మార్పు కోసం సహకార సహన భావనలు సృష్టించుకోవాలి. (క్రియేట్ సినర్జీ ఫర్ చేంజ్)

మహిళలు – రాజకీయ రంగ ప్రవేశం

పూర్తి రాజకీయ భాగస్వామ్యం దిశగా మన అవకాశాలను మెరుగుపరిచే అడుగులు ఎలా వేయాలో, మనం వివిధ రాజకీయ సందర్భాలలో పనిచేస్తున్న, మహిళల విజయవంతమైన అనుభవాల ద్వారా నేర్చుకుందాం.

మొదట, మనం పురుషులతో కలసి పని చేయాలి. మహిళా సాధికారత పురుషులకు ముప్పు కలిగించేది కాదని వారికి తెలియచెప్పే బాధ్యతను మనం తీసుకోవాలి. అంతేకాక, మహిళా సాధికారత అర్థవంతమైన, సమర్థవంతమైన భాగస్వామ్యాలను తయారు చేయడం ద్వారా అందరికీ మేలు చేయగలుగుతుంది.

రెండవది, మనం ఇతర మహిళలతోనూ, పురుషులతోనూ గౌరవం, జ్ఞానం, సంఘీభావం, సహకారాల భాగస్వామ్యాలు నిర్మించుకోవాలి. వివిధ సమాజాలలో ఉండే మహిళలు ఒకరితో ఒకరు సంభాషించుకోవడం, తోడ్పాటు నందించుకోవడం, ఒకరికొకరు నేర్పుకోవడం, ఒకరి నుంచి ఒకరు నేర్చుకోవడమనే దానికి ప్రాధాన్యం పెరుగుతోంది. ఇతర ప్రాంతాల, మతాల, సంస్కృతుల మహిళలతో సంభాషించడం, భాగస్వామ్యాలు ఏర్పాటు చేసుకోవడం ముస్లిం మహిళలకు ప్రత్యేకించి ప్రధానమైనది. మనందరికీ కూడా నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇంకొకరికి నేర్పవలసింది కూడా మన దగ్గర ఉంది.

మూడవది. విస్తృత పరిధి గల సామాజిక న్యాయ నెట్‌వర్క్‌లతో, సంస్థలతో, పరస్పర సహకార భావనతో, కలిసి దగ్గరగా పనిచేయాలి. మానవ హక్కులను ప్రోత్సహించే సంస్థలు, పర్యావరపరిరక్షణ ముందుకు తీసుకెళ్ళడం (Advocacy) కార్మిక సంబంధాలు, ప్రజాస్వామ్యాన్ని ముందుకి నడిపే సంఘాలు ఇంకా శాంతి మరియు వివాద పరిష్కారాలలో పనిచేసే సంస్థలు, ఉద్యమాలు వీటిలో ముఖ్యమైనవి.

నాల్గవది. వ్యక్తిగత మరియు పౌర సమాజ స్థాయిల్లో సామర్థ్యనిర్మాణం చేయడానికి గల ప్రాముఖ్యతను మనం తెలుసుకోవాలి. ప్రజలను చైతన్యవంతులుగా చేయడంతో, క్రియాశీల మద్ధతు నిర్వచించడం, సమస్యలను సరిగ్గా గుర్తించడం, వాటికి పరిష్కారాలు కనుగొనడంలో మనం నిపుణులం కావాలి. ఇదంతా నాయకత్వ సామర్థ్యం పెంచడానికి సంబంధించినది.

ఐదవది. మహిళా సాధికారతకు అతి ముఖ్యమైనదైన నాయకత్వమనేది ఒక సమస్యాత్మకమైన భావన. మనం అధికారాన్ని అధికారం కోసమే కోరుకోవడం లేదు. అధికారంలో మనం పరాన్నభుక్కులవుదామని కోరుకోవడం లేదు. మన సమాజాలని మెరుగుపరచడం కోసం సాధికారత కావాలనుకుంటున్నాం. మన నాయకత్వ భావనలో కూడా ఇదే అవగాహన ఆధారంగా నిండి ఉంది. WLP లోని మేము, మూడు ఖండాలలోని మా భాగస్వాములు కలిసి ఈ భావనల మీద బాగా కృషి చేసి నాయకత్వం అంటే ఒక అవగాహనకు వచ్చాము. అది మహిళలమైన మనం కోరుకునే, అన్వేషించే సమాజానికి ప్రాతినిధ్యం వహించేలా, ఒకరితో ఒకరు సమాచార మార్పిడి

చేసుకుంటూ, సంభాషించుకుంటూ ఉండే ఆదర్శ నమూనా. ఈ నమూనాలో నేర్చుకునే భాగస్వామ్యం నుంచి నాయకత్వం వస్తుంది. ఇచ్చిపుచ్చుకునే పద్ధతి దీని లక్షణం. ఇందులో పాల్గొనే ప్రతి మహిళా ఒకేసారి గాని, లేదా ఒకదాని తరువాత ఒకటిగా నాయకురాలు, అనుచరురాలుగా ఉండొచ్చు. ఈ రకమైన పరిస్థితిని ముందు రాబోయే పౌర సమాజంలో భాగమైన అసోసియేషన్లకు మేము చెపుతాము.

ఆరవది. మన గొంతులు వినబడాల్సిన అవసరం ఉంది. గతంలో లేని ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ ఇప్పుడు అభివృద్ధి చెందుతోంది. 'ఎంచుకునే దారిలో : నాయకత్వ శిక్షణా పుస్తకం' లో చెప్పిన భాగస్వామ్యాలు తయారుచేయడానికి ఈ సమాచార సాంకేతికతను సంపాదించి, వాడుకోవడానికి మనం బాగా కృషి చేయాలి. ఈ భాగస్వామ్యాలు రాజకీయ మద్ధతు కూడగట్టడానికి, సంస్కృతిలో మార్పులు అమలుచేయడానికి ఉపయోగపడతాయి. మనకి జ్ఞాన సంపద, వనరుల సంపద, మహిళా శక్తి సంపద ఉన్నాయి. మన భాగస్వామ్యాల ద్వారా మనం, మన సమాజాలు, సమాచార సాంకేతికత ప్రపంచం గురించి తెలుసుకోవడానికే గాక, కొత్త ప్రపంచాన్ని తయారు చేయడానికి కూడా అవసరమనే విషయాన్ని గమనించి ఆ సాంకేతిక వాడుకోవటానికి సంస్కృతి పరంగా అలవాటు పడాలి.

సమన్వయ కర్తలకు మార్గదర్శకాలు[1]

ఈ హండ్ బుక్‌లో ఇచ్చిన చర్చలను, ఎక్సెర్‌సైజ్‌లను ప్రోత్సహించడంలోనూ, మీ లక్ష్యాలను సాధించడంలోనూ ఈ మార్గదర్శకాలు సహాయపడతాయి. ఒక సంధానకర్తగా ప్రతి సెషన్‌లోని నేర్చుకునే ప్రక్రియను పర్యవేక్షించడం, సరైన దారిలో నడిపించడం మీ బాధ్యత. గ్రూపుని ఒక ప్రత్యేకమైన తీర్మానం లేదా అవగాహన దిశగా నడపవల్సిన బాధ్యత, ఒక సంప్రదాయ ఉపాధ్యాయుడు లేదా శిక్షకునికి కున్నట్లు, మీకు లేదు. అయితే, మీ బాధ్యత ఏమిటంటే – వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనే వారికి ఒక సౌకర్యమైన, నమ్మకంతో కూడిన, భద్రమైన రంగాన్ని ఏర్పాటు చేయడం, ఇంకా ఇతరుల ఆలోచనలు, అనుభవాలు నుంచి నేర్చుకోవడం, ఇతరుల అభిప్రాయాలు స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా ఉండడం, అందరితో కలిసి ఏకాభిప్రాయానికి రావడానికి పనిచేయడం. జాగ్రత్తగా ముందస్తు ప్రణాళికతో ఆగది, దానిలో వస్తువుల అమరిక ద్వారా ఆ రంగాన్ని మీరు తయారు చేస్తారు. ఇంకా పరస్పర గౌరవం, ఆలోచనతో కూడిన చర్చలు, తోడ్పాటు భావన క్రియాశీలక భాగస్వామ్యం ప్రోత్సహించేందుకు అనువైన వాతావరణం కల్పించే పద్ధతుల ద్వారా కూడా చేస్తారు.

సమన్వయ కర్త పాత్ర

ఒక సమర్థమైన ఫెసిలిటేటర్, వర్క్‌షాప్‌లలో పాల్గొనే వారితో పాటుగా విని, నేర్చుకుంటారు. మీ పాత్ర ఏమిటంటే సమావేశం ఏర్పాటు చేయడం, సభ్యులకి వర్క్‌షాప్ ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో మార్గదర్శకంగా ఉండడం. మీకు రాజకీయ భాగస్వామ్యంలో నైపుణ్యతగానీ, అన్ని సమాధానాలు తెలిసి ఉండాల్సిన అవసరం గానీ లేదు. గ్రూపు సభ్యులందరూ చర్చలలో పాల్గొనడం వల్ల ఫలవంతమైన చర్యలు జరుగుతాయి.

సంభాషణలను నిర్దేశించడం

కొన్నిసార్లు గ్రూపు సంభాషణలకు ఆలోచనతో కూడిన ప్రశ్నలడగడం ద్వారా దారి చూపిద్దామని మీరు అనుకోవచ్చు. సంభాషణల ఫలితాలు ఎలా ఉండాలో దారి చూపడం మీ బాధ్యత కాదు. కాని సరైన లేదా మరింత చెల్లుబాటు అభిప్రాయాలు ఏవీ లేవన్నది మనస్సులో పెట్టుకొని, చర్చలు జరిగే దిశకు దారి చూపించటం మీ బాధ్యత. ఈ విధంగా ప్రతీ ఒక్కరూ నేర్చుకోవడానికి తోడ్పడేటట్లు , జ్ఞానం పంచుకునేటట్లు మీరు చూస్తారు. ప్రతీ ఒక్కరూ భయపడకుండా, నిజాయితీతో తన అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించగల నమ్మకమైన, తటస్థమైన వాతావరణాన్ని మంచి ఫెసిలిటేటర్ ఏర్పాటు చేస్తుంది. సభ్యులు ఆలోచనతో, మర్యాదగా, ఇతరుల అభిప్రాయాలతో విభేదించడానికి సౌకర్యంగా అనిపించేటట్లు చేయడం కూడా ఇందులోనే వస్తుంది. వ్యాఖ్యల మధ్య, మాటల మధ్యా నిశ్శబ్దం ఎక్కువ కాలం ఉన్నా కలవరపడకండి. ఈ సమయం సభ్యురాళ్లు తరచి చూసుకోవడానికి, వారి అభిప్రాయం చెప్పడానికి అవసరమైన ధైర్యం తెచ్చుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

---

1. కమ్యూనికేటింగ్ ఇన్ ఎ వర్క్‌షాప్ సెట్టింగ్ : గైడ్ లైన్స్ ఫర్ ఫెసిలిటేటింగ్, లీడింగ్ టు ఛాయిసెస్ : ఎ లీడర్‌షిప్ ట్రైనింగ్ హాండ్‌బుక్ ఫర్ విమెన్ (విమెన్స్ లెర్నింగ్ పార్ట్‌నర్‌షిప్, 2001) నుండి తీసుకోబడింది.

చర్చలను ఉత్తేజపరచడం

ఈ హాండ్‌బుక్‌లోని మొత్తం, సెషన్స్‌లో, చర్చలు, వాదనలు, ఉత్తేజపరిచే ప్రశ్నలు వేయబడ్డాయి. వేర్వేరు నాయకత్వ నేపథ్యాలను గ్రూపు అన్వేషించడానికి మార్గదర్శకంగా ఉండటం మాత్రమే ఈ ప్రశ్నల ఉద్దేశ్యం. ఈ ప్రశ్నలన్నీ అంశానికి సంబంధించినవి, విలువైనవి. చర్చలలో గ్రూపు నిమగ్నమైనంత వరకూ అడిగిన ప్రశ్నల నుంచి సంభాషణలు పక్కకు మళ్ళినా సంకోచించకండి. అంతేకాక, వర్క్‌షాప్ సెషన్‌లలో ఇచ్చిన వాటికంటే భిన్నమైన పద్ధతులలో సెషన్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి, భిన్నమైన ప్రశ్నలడగడం ద్వారా ఎక్సర్‌సైజ్‌లు ఏర్పాటు చేయాలని మీరు నిర్ణయించుకోవచ్చు. సెషన్‌లో బిడియపడే లేదా వారు, మాట్లాడే ధైర్యం లేనివారు ఉంటే మీ స్వంత అభిప్రాయం చెప్పి, వారిలో ఒకరిని దాని గురించి వ్యాఖ్యానించమనండి. గ్రూపు మొత్తానికి, దానిలోని ప్రతిఒక్కరి అవసరాలకు మీరు స్పందిస్తూ ఉంటే, చతురతతో, నేర్పుగా, ఖచ్చితంగా ఉంటూ, నేర్చుకునే బాధ్యత పంచుకున్నంత కాలం, మీరు సమర్థమైన సమన్వయంలో భాగస్థులు.

ఎజెండాకు అంటిపెట్టుకుని ఉండడం

కొన్నిసార్లు సమర్థమైన సమయపాలన ద్వారా, గ్రూపుకి ఎజెండా గుర్తు చేయడం ద్వారా ఫెసిలిటేటర్ చర్చలకు దారి చూపొచ్చు. వర్క్‌షాప్ గ్రూపు సైజులు మారినప్పటికీ, పాల్గొనేవారి వ్యాఖ్యలు వీలైనంత చిన్నవిగా ఉండేటట్లు ప్రోత్సహించడం, ఒకరు లేదా కొద్దిమంది సంభాషణలకు గుత్తాధిపత్యం వహించకుండా చూడడం దాదాపుగా ప్రతిసారీ సహాయపడతాయి. ప్రతీ సభ్యురాలూ జోక్యం చేసుకోవలసిన లేదా కథ చెప్పవలసిన ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో ఇది ప్రత్యేకించి అవసరం అవుతుంది. ఒక వ్యక్తిని ఉద్దేశించి కాకుండా, గ్రూపు మొత్తానికి మీసలహాలు, సూచనలు ఇవ్వడం ద్వారా లౌక్యంగా గ్రూపు చర్చలు అంశాలకి సంబంధించినవిగా ఉండేటట్లు చేయవచ్చు. సభ్యులను ఇతరులు చెప్పేవాటిని వినడానికి ప్రోత్సహించడం, ముందు చేసిన వ్యాఖ్యల మీద ముందుకు వెళ్ళమని చెప్పడం గురించి కూడా ఆలోచించండి.

బాధ్యతను పంచుకోవడం

ప్రతి వర్క్‌షాప్ సెషన్‌ని ముగింపు దాకా గైడ్ చెయ్యడం మీ బాధ్యతే అయినా, ప్రతి కార్యక్రమానికి ఆధ్వర్యం వహించడం, ప్రతి చర్చనూ ఫెసిలిటేట్ చెయ్యడం మీరు చెయ్యనవసరం లేదు. వర్క్‌షాప్ సెషన్స్‌ను నిర్వహించడంలో బాధ్యతలు పంచుకోవడం కూడా ఒక భాగం. దానికి సాధారణమైన పద్ధతి ఏమిటంటే, పాల్గొనే సభ్యులను గ్రూపుకోసం నోట్సు వ్రాయడానికి, సూచనలు, హాండ్‌బుక్ లోని కథనాలను గట్టిగా బయటకు చదవడానికి లేదా చర్చలను ఫెసిలిటేట్ చెయ్యడానికి స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చేందుకు ప్రోత్సహించడం. నోట్సు వ్రాసేటప్పుడు రాయటంలో వచ్చే తప్పుల గురించి, గట్టిగా బయటకు చదివేటప్పుడు ఉచ్చారణ గురించి ఆందోళన చెందనవసరం లేదని సభ్యురాలికి భరోసా ఇవ్వడం వల్ల ఆమె చాలా తేలికపడి సౌకర్యంతో చేయగలుగుతుంది. అంతేకాక ఇతరులు కూడా స్వచ్ఛందంగా ముందుకు రావడానికి ఇది స్ఫూర్తినిస్తుంది.

చేరడం

చర్చలలో పాల్గొనాలని మీరు కోరుకుంటారా అనేది మీ నిర్ణయం. అయితే, ప్రతి సెషన్ మీరు నిర్వచించడం వల్ల కొంత వరకు మీ నియంత్రణలో ఉంటాయి కాబట్టి, సభ్యులు మీ సలహాలు, అభిప్రాయాలకు ఎక్కువ విలువ ఇవ్వవచ్చు. అందుకని మీ జోక్యం పరిమితం చేసుకోండి. మీరు

అభిప్రాయం వెల్లడించినప్పుడు, అది కేవలం మీ కోణమే అని, అది ఒక్కటే కోణం కాదని చెప్పండి.[2]

మీరు ఆనందించండి

మీరు కూడా వర్క్‌షాప్‌లలో జ్ఞానం సంపాదించడానికి, సరదాగా గడపడానికి పాల్గొంటున్నారని గుర్తుంచుకోండి.

పాల్గొనే వారి పాత్ర

పాల్గొనేవారు వర్క్‌షాప్‌లకు వివిధ రకాల కారణాల వల్ల, అక్కడేం జరుగుతుందనే దాని గురించి ముందస్తు అభిప్రాయాలతో, ఆశలతో వస్తారు. వారి అనుభవం, వృత్తి స్థాయిలలో సంబంధం లేకుండా, పాల్గొనేవారి పాత్ర ఒకేసారి విద్యార్థిగానూ, టీచర్‌గానూ ఉంటుంది. నేర్చుకుంటారు. జ్ఞానం పంచుకుంటారు. పాల్గొంటున్న సభ్యులు శ్రద్ధగా విని, ప్రశ్నలడిగి, ఊహలను సవాలు చేసినప్పుడు వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ విజయవంతమౌతాయి. చర్చలకు దోహదపడడం, భాగస్వామ్యాలలో గాని, పెద్ద టీమ్‌లో భాగంగా గాని కలిసి పనిచెయ్యడం, సెషన్స్ ప్రక్రియని, పురోగతిని అంచనా వెయ్యడం. ఇవి పాల్గొనేవారి బాధ్యతలు. వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనే ప్రతి ఒక్కరూ వర్క్‌షాప్ జరిగేటప్పుడు ఉదారమైన, గౌరవంతో కూడిన వాతావరణం ఉండేటట్లు దోహదం చెయ్యడం వల్ల లాభపడతారు.

సమావేశాలను ఏర్పాటు చేయడం

మీటింగ్ సెషన్‌లకు సిద్ధమయి రావడం ముఖ్యమైనది. ముందుగానే చదవవలసిన దానిని ఒకసారి సమీక్షించుకోండి. వర్క్‌షాప్‌లలోను, ప్రతి సెషన్‌లోను హాండ్‌బుక్ ఉద్దేశాలు, మీ స్వంత ఉద్దేశాలు మీరు అర్థం చేసుకోండి. ఏమేం సామాగ్రి కావాలో నిర్ణయించుకొని, ప్రతీదీ సరిపడా ఉండేటట్లు చూసుకోండి. ఒక ఆఫీసులో గానీ, పబ్లిక్ స్థలంలోగానీ, ప్రైవేటు గృహం లేదా ఎక్కడ నిశ్శబ్దం, గోప్యతా ఉండి, పాల్గొనేవారు సౌకర్యంగా ఉంటారో అక్కడ సెషన్స్ జరగవచ్చు.

సభ్యులను వారి స్వంత పెన్నులు, కాగితాలు తెచ్చుకోమని చెప్పవచ్చు లేదా మీరే సరఫరా చెయ్యొచ్చు. వర్క్‌షాప్‌లు జరిగే గది, లభ్యమైన సామాగ్రిని బట్టి, మీరు చాక్‌బోర్డుకి చాక్‌పీస్ లేదా ఫ్లిప్ చార్ట్ మీద వ్రాయడానికి మార్కర్ పెన్ను తేవాలనుకోవచ్చు. లేదా *పెద్ద కాగితాలు,* వాటిని గోడకు పెట్టడానికి టేప్ లేదా చిన్న మేకులు తేవచ్చు. బ్లాక్ బోర్డ్, ఫ్లిప్ ఛార్ట్, పెద్ద కాగితాలు, ఇవన్నీ గ్రూపు సభ్యుల ఎదుట నోట్సు వ్రాయడానికి ఉపయోగిస్తాయి. అట్లా వారి భావనలు, ఆలోచనలు, సెషను జరిగినంత కాలం చూసుకోవడానికి వీలవుతుంది. చర్చల ముఖ్యాంశాలను కాగితం మీద వ్రాయడం, భవిష్యత్తులో చూడడానికీ, తరువాతి సెషన్స్‌లో గ్రూపు ఆలోచనను గుర్తు తెచ్చుకోవడానికీ ఉపయోగిస్తుంది.

ఈ హాండ్‌బుక్ దాని ఎక్స్‌ర్‌సైజుల్లో కొన్నిట్లో గ్రూపుని ఒక కార్యక్రమం చెయ్యడం కోసం కొన్ని టీమ్‌లుగా (జట్లుగా) విడిపోమని ఉంటుంది. అందరు సభ్యుల దగ్గర హాండ్‌బుక్ కాపీ (నకలు) లేకపోతే, *సూచనలను ఫోటో కాపీ తీసి* ప్రతీ టీమ్‌కి ఇవ్వవచ్చు. లేదా సూచనలు పెద్ద విడి అక్షరాలతో ఒక కాగితం మీద వ్రాసి, అందరికీ కనిపించేటట్లు గోడ మీద పెట్టవచ్చు.

---

2. ఫెసిలిటేషన్ అంటే ఏమిటి, ఏమిటి కాదు గురించి అద్భుతమైన జాబితా కోసం "పార్ట్ 1, ఫెసిలిటేటింగ్ లెర్నింగ్, నాన్సీ ఫ్లవర్స్, బెథెస్డా, వ్రాసిన 'ఇన్ అవర్ ఓన్ వర్డ్స్' సిస్టర్‌హుడ్ ఈజ్ గ్లోబల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్, 1999 చూడండి.

చాలా సెషన్లు సుమారుగా 3 నుండి 4 గంటలు జరగాలి. సభ్యులు ఎక్కువ సౌకర్యంగా ఉండడానికి, వారు, ఏవైనా తాగడానికి గానీ తినడానికి ఉపాహారం గాని మీరు ఇవ్వాలనుకోవచ్చు. సభ్యులు ఏది ఇష్టపడతారో లేదా ఆశిస్తారో మీకు సందేహం ఉంటే, మొదటి సెషన్‌లోనే *వారి* ఇష్టాన్ని అడగండి. మరీ ముఖ్యంగా, ఏమి అవసరమౌతాయో, సెషన్స్ ఎలా నిర్వహించాలో ముందుగానే తెలుసుకొని, ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకోండి.

బహుశా ఇవి కొన్ని మీకు అవసరమవవచ్చు

- పెన్నులు మరియు / లేదా పెన్సిళ్ళు
- కాగితాలు
- ముఖ్యాంశాలు హైలైట్ చెయ్యడానికి పెద్ద పేపర్.
- టేప్ లేదా చిన్న మేకులు
- ఫ్లిప్ ఛార్ట్
- రంగురంగుల మార్కర్స్
- చాక్
- సూచనల కాపీలు
- నిమిషాల ముల్లు కనిపించే గడియారం
- విరామం కోసం పానీయాలు, స్నాక్స్
- కప్పులు, ప్లేట్లు, నాప్‌కిన్స్

సమాచారం గురించి మాట్లాడటం శ్రద్ధగా వినడం, ఏకాభిప్రాయం నిర్మించడం, పంచుకునే అర్థాలను తయారు చేయడం, నేర్చుకునే భాగస్వామ్యాలు అభివృద్ధి చేయడం.

సమాచార మార్పిడి, శ్రద్ధగా వినడం, ఏకాభిప్రాయం నిర్మించడం, షేర్డ్ మీనింగ్‌ను తయారు చేయడం, నేర్చుకునే భాగస్వామ్యాలను అభివృద్ధి చేయడం. పైవన్నీ నైతికమైన రాజకీయ భాగస్వామ్యానికి ముఖ్యమైనవి. వర్క్‌షాప్ సెషన్స్‌లో గాని, ఇతర వేదికల మీదగాని ఈ ఆలోచనలను లేవనెత్త వచ్చు. చర్చలను మొదలు పెట్టడానికి ఈ క్రింది నిర్వచనాలు సాయపడతాయి.

సమాచారం : అన్ని నాయకత్వాలూ సమర్థవంతమైన సమాచారాన్ని పంచుకోవటంతో మొదలవుతాయి. తమ ఆలోచనలను, లక్ష్యాలను ఇతరులకు చెప్పడంలో నాయకులకి నేర్పు ఉండాలి. మంచి నాయకులు గమనించడం, శ్రద్ధగా వినడం, స్పష్టంగా వైఖరి చెప్పడం, సమాచార మార్పిడి బాగా చేస్తారు. ఇందువల్ల వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ అన్ని, సమాచార మార్పిడిలో నైపుణ్యం బలపరచుకోవడం గురించి నొక్కిచెబుతాయి. మొదటి సెషన్లు వ్యక్తిగత సమాచార మార్పిడి నైపుణ్యాల మీదా, తరువాత సెషన్లు టీమ్‌ల మధ్య, సంస్థల మధ్య సమాచార మార్పిడి మీద దృష్టి కేంద్రీకరిస్తాయి.

శ్రద్ధగా వినడం : ఇతరుల లక్ష్యాలు, దృష్టి కోణాలు, శ్రద్ధగా వినడం ద్వారా నాయకులకు బలం చేకూరుతుంది. శ్రద్ధగా వినడం అంటే ఒక సూపర్‌వైజర్, సహోద్యోగి లేదా పోటీ దారు చెప్పేది

కేవలం వినడమే కాదు; వారి అభిప్రాయాలకు, సలహాలకు విలువనివ్వడం కూడా. ఒక సమర్థుడైన శ్రోత కూడా ఒక సమర్థుడైన నాయకురాలిలాగా, తను విన్న దాన్నుంచి నేర్చుకుంటుంది.

ఏకాభిప్రాయం నిర్మించడం : ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చేటట్లు చేయడం కూడా విజయవంతమైన నాయకత్వంలో ముఖ్యమైన ప్రక్రియ. గ్రూపుల్లోని, టీమ్‌లోని, లేదా ఇతర పెద్ద సంస్థలలోని వ్యక్తులు సంభాషణల ద్వారా వారందరికీ అంగీకారమైన అంశాన్ని అర్థం చేసుకుంటారు. ఎంపికలు మరియు అవకాశాలను పరస్పరం అర్థం చేసుకోవడం ద్వారా నిర్ణయాలు తయారు చేయబడతాయి. అభిప్రాయాలలో విభేదం ఉన్నప్పుడు, గ్రూపు ఎటువంటి చర్య తీసుకోదు. ఏకాభిప్రాయానికి రావడం కొన్నిసార్లు నిరాశపరిచేదిగా, చాలా సమయం తీసుకున్నప్పటికీ, దానివల్ల తీసుకునే నిర్ణయాలను ప్రతీ ఒక్కరూ స్వంతం చేసుకొని, మద్దతు నిచ్చి, అనుసరించగలుగుతారు.

షేర్డ్ మీనింగ్‌ని నిర్మించడం : షేర్డ్ మీనింగ్‌ని నిర్మించడం / సృష్టించడం ద్వారా చిన్న గ్రూపులు, పెద్ద సంస్థలు ప్రయోజనం పొందుతాయి. సంభాషణ, ఏకాభిప్రాయానికి రావడం, అనుభవం పంచుకోవడం ద్వారా కేంద్రకమైన కొన్ని విలువలు, సూత్రాలు రూపొందించబడతాయి. అవి తయారు చేయడంలో ప్రతీ ఒక్కరి భాగస్వామ్యం ఉంటుంది. అందులో ప్రతీ ఒక్కరికీ వాటా ఉంటుంది. లక్ష్యాలు నిర్ధారించుకోవడానికి షేర్డ్ మీనింగ్, అనుకూలం మరియు సౌకర్యవంతంగా ఉంటుంది.

అది గ్రూపు కూర్పు లేదా గడిచే కాలం చేతా ప్రభావితమౌతుంది. ఒక గ్రూపు షేర్డ్ మీనింగ్‌ను సృష్టించుకున్నప్పుడు, అందులోని ప్రతీ సభ్యురాలూ తనకు యజమాన్యం, బాధ్యత ఉన్న చట్రంలో పనిచేస్తుంది.

నేర్చుకునే భాగస్వామ్యాలని అభివృద్ధి చేయడం : ఒక భాగస్వామ్యం ఫలితం, అందులోని భాగస్వాములు ఆలోచనలనూ, కార్యక్రమాలనూ ప్రతిబింబిస్తుంది. ఒక సంస్థలోని సభ్యులు వారి కార్యక్రమాల ఔచిత్యాన్ని ప్రశ్నించకుండా, వారి సామర్థ్యాన్ని అభివృద్ధి చేయడం గురించి విశ్లేషించకుండా, వారు నేర్చుకున్న పాఠాలు పంచుకోకుండా, వారికి ఇచ్చిన సూచనలను సమర్థవంతంగా, ప్రభావవంతంగా పాటించకుండా ఉన్నప్పుడు, అది నేర్చుకునే భాగస్వామ్యం కాదు. సంస్థ అభివృద్ధిని లోన తరచి చూసుకుంటూ, అందరూ కలిసి నేర్చుకునే విధానమే నేర్చుకునే భాగస్వామ్యంను అభివృద్ధి చేయడం. భాగస్వామ్యం ఉద్దేశ్యం, కార్యక్రమాలు నెరవేర్చే వ్యక్తుల స్వీయ అవగాహన, ఆలోచనలు, ఇంకా గ్రూపు అవగాహన, ఆలోచనలు ఇందులో ఉంటాయి. నేర్చుకునే – ఎందులోని సభ్యుల పరస్పర చర్యల వల్ల వచ్చే ఆలోచన, విశ్లేషణ, జ్ఞానం, భాగస్వామ్య ఉద్దేశ్యాలను విస్తరించడానికి లేదా త్వరితంగా చేరుకోవడానికి ఉపయోగిస్తాయో భాగస్వామ్యం దానిని అంటాము. నేర్చుకునే భాగస్వామ్యాలు చైతన్యవంతమైన, భాగం పంచుకునే అందరూ, ఇంకా ఎక్కువ ఫలితాన్నిచ్చేలా పనిచేసే పరిసరాలను సృష్టిస్తాయి. అక్కడ ప్రతీ ఒక్కరూ తమ యొక్క, భాగస్వామ్య సామర్థ్యాలను పెంచుకుంటూ నేర్చుకుంటూ జ్ఞానం సంపాదిస్తారు.

మొదటి వర్క్‌షాప్ సెషన్

మీరు వచ్చినప్పుడు

గదిని మీకు కావలసినట్లుగా ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి మొదటి సెషన్‌కి ముందుగా రండి. సరిపడా వెలుతురు, వేడి, తాజా గాలి ఉన్నాయో లేదో గమనించుకోండి. సీట్ల అమరిక మీకు

సంతృప్తికరంగా ఉందో లేదో చూసుకోండి. అవసరం లేకపోయినా గాని, వర్క్‌షాప్ చర్చలను నిర్వహించడానికి వృత్తాకారంలో కూర్చోడం తరచుగా ఉత్తమమైన పద్ధతి. వృత్తాకార అమరిక వల్ల ప్రతీ ఒక్కరూ ఇతరులందరినీ, ఒకేసారి చూసే అవకాశం, ఇంకా వారు చూడబడడానికి గొంతు వినిపించడానికి ఉత్తమ అవకాశం.

పాల్గొనేవారు వచ్చినప్పుడు

సభ్యులు రావడం మొదలు పెట్టినప్పుడు, వారు స్వాగతించబడుతున్నారని అనుకునేటట్లు చెయ్యండి. పాల్గొనేవారు, ఒకరికొకరు పరిచయం లేనప్పుడు, ఇది చాలా ముఖ్యం. వారికి మీరు అప్పటికే పరిచయం లేకపోతే, మిమ్మల్ని మీరు పరిచయం చేసుకుని, మీరు వర్క్‌షాప్ ఫెసిలిటేటర్ అని చెప్పండి. స్నాక్స్ (ఉపాహారం) అందుబాటులో ఉంటే, వారిని తీసుకోమని చెప్పి, ఇంకొకరి దగ్గర కూర్చుని వారిని వారు పరిచయం చేసుకోమనండి.

పరిచయాలు

అందరూ వచ్చిన తరువాత, అందరూ వారిని వారు మర్యాద పూర్వకంగా పరిచయం చేసుకోవడం మంచి ఆలోచన. పాల్గొనేవారంతా ఒకరికొకరు తెలిసి ఉంటే, పరిచయాల బదులుగా, వారిని వారు వర్క్‌షాప్ హాజరవడానికి గల కారణం లేదా వారి ఆశలు చెప్పమని అడగవచ్చు. ముందు చేసే ఈ ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో మీరు తప్పక పాల్గొనాలి. ఈ ఎక్సర్‌సైజ్ చేయడానికి కారణం గ్రూపు సభ్యులందరూ, మీరు కూడా, ఒకరిని ఒకరు తెలుసుకుంటూ, బయటకు గొంతు విప్పి చెప్పడానికి అనుకూలంగా ఉండడం.

వివరణలు

వర్క్‌షాప్ జరిగేటప్పుడు ఏమేం చర్చించబడతాయో, ఏమి నేర్చుకుంటారో, ఇంకా ప్రతీ సెషన్ ప్రాథమిక నమూనా గురించి క్లుప్తంగా చెప్పడం ద్వారా మొదటి సెషను ప్రారంభించండి. ఆరోజు సెషన్ ఎజెండాను, ఏ సమయంలో విరామాలుంటాయో, ఎప్పుడు సెషన్ ముగుస్తుందని మీరు అనుకుంటున్నారో గ్రూప్‌ను ముందుగానే హెచ్చరించండి. నోట్స్ వ్రాయడానికి, సమయ పాలనకీ, హాండ్‌బుక్‌నుంచి చదవడానికి, చర్చలను ఫెసిలిటేట్ చెయ్యడానికి ఇంకా వేరే కార్యక్రమాలకు తోడ్పడడానికి తరచుగా వాలంటీర్ల అవసరం ఉంటుందని వివరించి చెప్పండి.

సెషన్స్ నిర్మాణము

'కార్యాచరణ దిశగా' హాండ్‌బుక్‌లో సెషన్సు రెండు భాగాలుగా విభజింపబడ్డాయి. రాజకీయాలు మరియు అధికారము : నా పాత్ర ఎక్కడ? (సెక్షన్ I) మరియు కార్యాచరణ దిశగా : నా తదుపరి అడుగులు ఏమిటి? (సెక్షన్ II). ప్రతీ సెక్షన్ ప్రారంభంలో దాని ఉద్దేశ్యం గురించి క్లుప్తంగా వివరణ, తరువాత వచ్చే ఆలోచనల పరిచయం ఉంటాయి. ప్రతి వర్క్‌షాప్ సెషన్ మొదట్లో దాని ఉద్దేశాలు , సెక్షన్ I, సెక్షన్ IIల పరిచయ వాక్యాలు కూడా ఒక వాలంటీర్‌ను చదవమని అడగవచ్చు. తరువాత, ఎవరికైనా ఏమైనా ప్రశ్నలున్నాయేమో తప్పనిసరిగా అడగండి.

ప్రతీ సెషన్ నమూనా

ప్రతీ సెషన్ నిర్మాణం ఒకే రకంగా ఉంటుంది. ఐతే, అన్నీ సెషన్లుకు ఒకే రకమైన కార్యక్రమాలు ఉండవు. సెషన్ ఉద్దేశాల ఆధారంగా సెషన్‌లో ఈ క్రింది భాగాలు ఉండవచ్చు.

ఫెసిలిటేషన్‌కు సలహాలు : సెక్షన్ I, II ప్రారంభంలో ఈ సూచనలు కనిపిస్తాయి. ఇది ఫెసిలిటేటర్ లక్ష్యాలు మరియు వర్క్‌షాప్ సెషన్‌లో చూపాల్సిన నైపుణ్యం గురించి క్లుప్తంగా చెప్పిన సారాంశం.

సెషన్ ఉద్దేశ్యాలు : ప్రతీ సెషనూ ఉద్దేశ్యాల జాబితాతో మొదలవుతుంది. పాల్గొంటున్న వారికి సెషన్‌లోని ఎక్సర్‌సైజ్‌లు, ప్రశ్నల వెనకున్న ఉద్దేశ్యాలు అర్థం చేసుకోవడానికీ, జీవిత చరిత్రల గురించి చర్చలకు దారి చూపడానికి ఇవి సహాయపడతాయి. సెషన్ ఉద్దేశ్యాలను గ్రూపుకు, చర్చల మొదట్లో చదివి వినిపించాలా, ముగింపులోనా? లేదా అసలు చదవాలా వద్దా అనేది మీ ఇష్టం.

మూల్యాంకన సాధనము మరియు వర్క్‌షాప్ మూల్యాంకనము : ఈ రెండు మూల్యాంకన ఎక్సర్‌సైజ్‌లు హాండ్‌బుక్‌లో వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ చివర ఉంటాయి. ఈ ఎక్సర్‌సైజ్‌లు హాండ్‌బుక్‌లో రెండుసార్లు మాత్రమే వచ్చినా, వర్క్‌షాప్ జరుగుతున్నంత కాలం ఎప్పుడైనా, ఎన్నిసార్లైనా జరుపవచ్చు.

ఎక్సర్‌సైజ్ : ప్రతీ సెషన్‌లో ఉండే ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో గ్రూపు మెంబర్లందరూ కలిసి టీమ్‌లుగా గానీ, జంటలుగా గాని పాల్గొంటారు. మహిళలు రాజకీయాలలో పాల్గొనడానికి ఉన్న అడ్డంకులను అన్వేషించటమూ, వాటిని అధిగమించడానికై వ్యూహ రచనకు తోడ్పడడమే, ఈ ఎక్సర్‌సైజ్‌ల ఉద్దేశం. వర్క్‌షాప్ గ్రూపు కూర్పు, పాల్గొంటున్న వారి అవసరాలపై మీ అంచనా ఆధారంగా, ఎక్సర్‌సైజ్ నిర్మాణాన్ని మీరు మార్చుకోవచ్చు, సవరణ చేయొచ్చు. ఏ రెండు వర్క్‌షాప్ గ్రూపులూ, వర్క్‌షాప్‌లోని విషయాలను ఒకేరకంగా స్వీకరించవు. కాబట్టి ప్రతీ గ్రూపుకి ఏ పద్ధతి బాగా పని చేస్తుందనే విషయంలో మీరు పట్టు విడుపులతో ప్రతిస్పందించటం చాలా ముఖ్యం.

గ్రూపులో చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు : ప్రత్యేకమైన అంశాల మీద పాల్గొనేవారి ఆలోచనలు రాబట్టే విధంగా గ్రూపులో చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు తయారు చేయబడ్డాయి. ప్రతీ ప్రశ్నా, ముందు అడిగిన దానిపై ఆధారపడి సంభాషణను ముందుకు నడిపిస్తుంది. రాజకీయ భాగస్వామ్య వర్క్‌షాప్‌ను మీరు అనుసంధానం చేయడం మొదటి సారైతే, కనీసం ముందరి సెషన్స్‌లోనైనా హాండ్‌బుక్‌లో ఇచ్చిన ప్రశ్నల వరుసను అనుసరించడం బహుశా మంచి ఆలోచన. తరువాత సెషన్స్‌లో గాని, భవిష్యత్తులో జరిగే వర్క్‌షాప్‌లలో గాని, వేరే పద్ధతులలో ప్రశ్నలడగడం గాని, అదనపు ప్రశ్నలు గాని, ఎక్కువ ఫలితాన్నిస్తాయని మీకనిపించవచ్చు. అది పూర్తిగా మీ ఇష్టం. అంతే కాక చర్చను ఫెసిలిటేట్ చేయడానికి మీరు ఒక వలంటీరుని ఎన్నుకోవచ్చు. సంభాషణలను బాగా నిర్వహించటం ఎలాఅనే విషయంలో, ఆమెకు స్వంత ఆలోచనలుండవచ్చు. చర్చలను నిర్వహించడానికి సరియైన, తప్పులు లేనటువంటి ప్రశ్నలంటూ ఏమీ లేవు. కాని సంభాషణను చురుకుగా, ఆసక్తికరంగా మరియు ప్రయోజనం కలిగించేదిగా ఉంచడం ముఖ్యం.

సర్కిల్ ఏక్టివిటీ : ఈ కార్యక్రమాలకి గ్రూప్‌ని గుండ్రంగా వృత్తాకారంలో కూర్చునేటట్లు ఏర్పాటు చేయాలి. అలా కూర్చున్నపుడు ఒకరు మాట్లాడితే, ఆమె అందరికీ కనిపిస్తుంది. ఈ చర్చలలో ఏ ఒక్కరూ గదిలో ముందు ఉండరు. వృత్తాకారం వల్ల ఒకరి తరువాత ఒకరు సమాధానాలు చెప్పటానికీ వీలవుతుంది. అందరూ పాల్గొనేటట్లు ప్రోత్సహిస్తుంది. గ్రూపులో విషయానికి సంబంధించిన పలు రకాల అభిప్రాయాలూ, అనుభవాల మీద విశాలమైన దృక్పథం, విహంగ వీక్షణం రావడమే దాని లక్ష్యం.

ప్రతీ ఒక్కరూ పాల్గొంటేనే ఈ విధమైన కార్యక్రమం బాగా పనిచేస్తుంది. అయినా కాని ఎవరికైనా మాట్లాడడం ఇష్టం లేకపోతే, ఆమె 'పాస్' చెప్పవచ్చు అని తెలియచెప్పండి, వారిని గౌరవించాలి.

అయితే, ఎవరైనా గ్రూపు మెంబరు అరుదుగా సంభాషణలో పాల్గొంటూ, కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడానికి ఇష్టపడకపోతే, ఆమెతో విడిగా దాని గురించి మాట్లాడండి. ఆమె ఆలోచనలు విలువైనవని, వర్క్‌షాప్ అనుభవం ద్వారా ఆమె జ్ఞానం సంపాదిస్తున్నదని ఆమెకు తెలిసేటట్లు చేయండి. ఒకవేళ అట్లా కానిపక్షంలో, ఎందుకో తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ ద్వారా ఆమె అవసరాలు బాగా తీర్చగలరేమో చూడండి. ఎవరైనా సభ్యురాలు సెషన్స్‌ను ఆనందించ లేకపోతున్నా, వాటి ద్వారా ప్రయోజనం పొందలేక పోతున్నాననుకున్నా, ఆమెను వర్క్‌షాప్ సెషన్స్‌లో కొనసాగమని ఒత్తిడి చేయకుండా ఉండండి.

ప్రతీ సెషన్ ముగింపు : ప్రతీ సెషన్ ముగించేటప్పుడు, సభ్యులను సెషన్‌లో వారు నేర్చుకున్న ముఖ్యాంశాలు ఏమిటి అని అడిగి, వాటిని సెషన్ ఉద్దేశ్యాలతో పోల్చి సమీక్షించండి. సభ్యులు వారి తదుపరి అడుగులు ఏమిటి, వారు నేర్చుకున్న జ్ఞానంతో ఏమి చేస్తారు, వారి తోటివారితో, సహోద్యోగులతో ఎలా ప్రవర్తిస్తారు ఇవన్నీ ఆలోచించుకోవచ్చు. స్వంతంగా వర్క్‌షాప్‌లు ఫెసిలిటేట్ చెయ్యడంలో ఆసక్తి చూపించిన సభ్యులను, ఫెసిలిటేట్ నైపుణ్యాలు, పద్ధతులు, భవిష్యత్తు శిక్షణలూ, వారు వాటిని ఎలా ఉపయోగిస్తారో, తరచి చూసుకునేలా ప్రోత్సహించండి.

అన్ని వర్క్‌షాప్ సెషన్స్ ముగింపు సమయంలో

గ్రూపుని బట్టి సభ్యులందరూ వర్క్‌షాప్‌ని ఒక అనధికార (informal) పార్టీతో గాని, ఇంకేదైనా గ్రూపు ఏక్టివిటీతో కాని ముగించవచ్చు. తొమ్మిదీ లేదా పదో సెషన్‌లో, వర్క్‌షాప్ ముగింపు ఎట్లా ఉంటే, ఇష్టపడతారో ఆలోచించడం మొదలు పెట్టమని గ్రూపుతో చెప్పండి. సభ్యులు వర్క్‌షాప్ వదిలి వెళ్ళేటప్పుడు, వారి ఆశలు, అవసరాలు అన్నీ తీరాయనుకోవాలంటే ముందస్తు ప్రణాళిక వేసుకోవడం ముఖ్యమైనది. ముగింపు సెషన్ అయిపోయాక సభ్యులు వెళ్ళే ముందరే, వారిని వర్క్‌షాప్ ఇవాల్యుఏషన్ (ముల్యాంకనం) ఫారమ్, హాండ్‌బుక్‌లూ సెషన్ 10 చివర ఇచ్చినది, పూర్తి చేయమని అడగండి. భవిష్యత్తులోని వర్క్‌షాప్‌లు మార్చడానికి, మెరుగుపరచడానికి, ఈఫారమ్ ఉపయోగిస్తుంది. ఈ ఫారమ్ యొక్క ఉద్దేశం వివరించి చెప్పడం, వారు ఇచ్చే ఏ సమాచారమైనా పూర్తి రహస్యంగా ఉంచబడుతుందని చెప్పడం వల్ల ఉపయోగం ఉంటుంది. సభ్యులందరి దగ్గర నుంచీ, వారు వెళ్ళిపోయే ముందే 7గుర్తుంచుకొని ఫారమ్‌లు తీసుకోండి.

ఒకరి రాజకీయ భాగస్వామ్యం పెంచుకోవడమనేది జీవత కాలపు పని. సభ్యులందరూ వర్క్‌షాప్ ముగిశాక కూడా చాలా కాలం వరకూ వారి నైపుణ్యాలను బలపరచుకుంటూ, అనుకూలంగా మలుచుకుంటూ, సానబట్టుకుంటారు. కొంతమంది సభ్యులు, వారు నేర్చుకున్నదానికి, దానిని వారు అమలు చేసిన విధానం గురించి, తిరిగి కలవటం, కొనసాగింపు సమావేశం నిర్వహించాలని కోరుకుంటారు. తరచుగా సెషన్ జరుగుతున్న కాలంలో స్నేహబంధాలు ఏర్పడతాయి. సభ్యులు మళ్ళీ ఒకరినొకరు కలుసుకునే, కొత్త బంధాలు గట్టి పరచుకునే అవకాశాన్ని స్వాగతిస్తారు.

వర్క్‌షాప్ ముగిసేటప్పుడు, కొన్నిసార్లు సభ్యులందరూ కలిసి ఒక రాజకీయ ప్రచార ప్రాజెక్టు నిర్వహిద్దామని కోరుకోవచ్చు. ఎంత ఉద్వేగం! వారి రాజకీయ కార్యక్రమాలు రాజుకోవడానికి మీరు దోహదం చేశారు. ఒక విషయం ఇంకొక దానికి దారి తీస్తుంది. కాని తదుపరి అడుగులు వెయ్యాల్సింది సభ్యులే.

వర్క్‌షాప్ సెషన్స్

1

సెక్షన్ – I

రాజకీయము మరియు అధికారము

నేనెక్కడ సరిపోతాను?

మహిళలు అధికారం కోరుకుంటారని అనుకుందామా? ఒకవేళ వారికి అధికారం వస్తే దానిని ఆనందిస్తారని, దానిని బాగా చేస్తారని, ఎక్కువ అధికారం కోసం పోటీపడతారని ఊహిద్దామా? మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం గురించి మీ దృక్కోణం ఏమిటి?

ఈ ప్రశ్నలకు మనం తరచుగా పరస్పర విరుద్ధమైన సమాధానాలిస్తాము. అందుకని మహిళల సమానత దారిలో చాలా మలుపులుండడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. ఒకవైపు, సమాజంలో మహిళలకు తక్కువ అధికారముండడం వల్ల, మనం పోషణ(nurturence), నమ్రత, సహానుభూతి లాంటి కొన్ని బలాలను అభివృద్ధి చేసుకోటానికి సహాయపడుతుంది. వీటిని ఇప్పుడు వ్యక్తిగతమైన బలాలు గానే కాక కొత్త రకం నాయకత్వానికి సానుకూల లక్షణాలుగా విలువనిస్తున్నాం. ఇంకొకవైపు, ఈ బలాలు అధికారం లేనపుడు ప్రభావం చూపించాల్సిన అవసరం, వల్ల వచ్చినవైతే, మహిళలకు నిజమైన రాజకీయాధికారం వచ్చినప్పుడు వారికి ఈ "మహిళా" లక్షణాలని ఎలా ఉపయోగించాలో తెలుసా, లేదా అసలు ఉపయోగిద్దామనుకుంటారా లేదా, అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నమవుతుంది.

ఈ సెక్షన్‌లో నేర్చుకునే ఎక్సర్‌సైజులు, సభ్యులు కొద్దిసేపు ఒకడుగు వెనక్కివేసి మెరుగైన ప్రపంచంలో అధికారం ఎలా ఉంటుంది, ఇంకా స్త్రీ, పురుషుల అధికారం ఒకే రకంగా ఉ ంటుందా, ఒకేరకంగా కనిపిస్తుందా? అనేవాటిని గురించి ఆలోచించడానికి తోడ్పడేటట్లు రూప కల్పన చేయబడ్డాయి. పురుషులకు నైతికమైనది స్త్రీలకు కూడా సమానంగా నైతికమైనదేనా? పురుష, స్త్రీ రాజకీయ వేత్తలను ఒకే కోణం (దృష్టి)లో నుంచి చూసి, వారి చర్యలను ఒకే నైతిక ప్రమాణాలతో అన్వయించడం ఎంత కష్టమో తెలిసి సభ్యులు ఆశ్చర్యపోవచ్చు.

మనలో ప్రతి ఒక్కరికి మన వ్యక్తిగత జీవితం లోనూ, మన చుట్టూ ఉండే రాజకీయ జీవితంలోనూ నాయకత్వం వహించే సామర్థ్యం ఉంది. ఈ రెండు రంగాల్లో మనం ఏరకంగా పరిణమిస్తామనేది మన దృక్కోణం, మన లక్ష్యాలు, మన చర్యలు. మన మీదే ఆధారపడింది. పార్ట్ I లోని ఎక్స్‌ర్‌సైజ్‌లు, సభ్యులు వారు వారిని, వారి ఎంపికలను ఎక్కువ స్పష్టంగా చూసేటందుకు తోడ్పడతాయి. ఇంకా మెరుగైన ప్రపంచం కోసం సరికొత్త లక్ష్యంతో పనిచేయడానికి వారికి సాయపడతాయి.

ఫెసిలిటేషన్ కొరకు సూచనలు

ఇందులో వచ్చే ఎక్సర్‌సైజులలో, సూచనలు, కథనాలు, వాటి తరువాత వచ్చే ప్రశ్నలను గట్టిగా బయటకు చదవండి. వీలైతే, వర్క్‌షాప్ సభ్యులకు హాండ్ బుక్, స్వంత కాపీలను గానీ, సంబంధిత ఎక్సర్‌సైజ్‌ల కాపీలను గానీ ఇవ్వండి. వారు సులభంగా ఉద్దేశించిన భాగాలను చదవడం, సూచనలను పాటించడం, చేయగలుగుతారు. పైకి చదవడానికి ఒక వ్యక్తి బదులుగా, కొంతమంది వ్యక్తులను ఎంపిక చేయడం వల్ల, మీరు వర్క్‌షాప్‌లో సభ్యుల భాగస్వామ్యం ఎక్కువ ఉండేటట్లు, వారి ప్రతిస్పందనలు ఎక్కువ ఉండేటట్లు చేయగలుగుతారు. సెషన్‌లు జరిగేటప్పుడు గ్రూపు ఆలోచనలను అందరూ చూడగలిగేటట్లు చాక్‌బోర్డ్ మీద గాని, పెద్ద కాగితాల మీద గానీ, వ్రాయడానికి నోట్సు రాసేవారుండడం, చాలా ముఖ్యం. చదవడం లాగే, నోట్సు వ్రాసే బాధ్యత కూడా తరచుగా అందరికీ వచ్చేటట్లుగా చెయ్యడం వల్ల ఒకరిద్దరికీ భారం ఎక్కువ అవడం కాకుండా, ఎక్కువ మంది సభ్యులు ఈ రకంగా నాయకత్వం దారిలో వెళతారు. తరువాత వచ్చే సూచనలో చాక్‌బోర్డ్‌మీద వ్రాయడం అని ఉంటుంది. కానీ పెద్దదైన వ్రాసే సాధనం ఏదైనా సరిపోతుంది. మీరు ఆనందించండి.

ఈ ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో మీరు కూడా భాగస్వాములనీ, పాల్గొంటున్నారని గుర్తుంచుకోండి.

సెషన్ 1

మెరుగైన ప్రపంచాన్ని ఊహించుకోవడం

(మొత్తం మీద 3 గంటల కాలం)

సెషన్ ఉద్ధేశాలు

- మన ప్రపంచం ఎలా ఉండాలనుకుంటామో ఆ సమగ్ర చిత్రాన్ని ప్రతిపాదించడం.
- మన సహకారాన్ని పొందగలిగే వాస్తవ లక్ష్యాలను తయారు చేసుకోవడం.

వర్క్‌షాప్‌ను అంచనా వేసే సాధనం :

ఈ వర్క్‌షాప్‌లో నేనేమి నేర్చుకోవాలనుకుంటున్నాను.

(సుమారుగా 30 నిమిషాలు)

ఈ వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనడానికి గల కారణాలను అన్నింటిని పంచుకోమని గ్రూపులో ప్రతి ఒక్కరిని అడగండి. (పాల్గొనేవారు, వారి వారి అంచనాలను అందుకోగలుగుతున్నారా అని తెలుసుకునే సాధనంగా ఈ జాబితా సంధాన కర్త వాడాలి) గ్రూప్ సభ్యులు తప్పనిసరిగా చెప్పాల్సినవి :

- వారు ఏమి నేర్చుకుందామని ఆశిస్తున్నారు.
- వారు ఎటువంటి అనుభవం కావాలనుకుంటున్నారు.
- వర్క్‌షాప్ సమావేశాలన్నీముగిసే నాటికి వారు ఏమి పొందాలనుకుంటున్నారు.
- సభ్యులు చెప్పేవాటిని కాగితం మీద వ్రాసి ఇమ్మని కూడా మీరు అడగవచ్చు.

సభ్యులు వారి అభిప్రాయాలను వ్రాసిన కాగితాలను సేకరించి, సమావేశాలు ముగిసినప్పుడు వారికి తిరిగి ఇవ్వడం ఒక పద్ధతి. అప్పుడు సభ్యులు, సమావేశాల ద్వారా వారేమీ నేర్చుకున్నారో మెరుగుగా అంచన వేయగలుగుతారు.

గ్రూపు సభ్యులు బిడియంగా మరియు / లేదా వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనడానికి, వారు ఆశిస్తున్నవి చెప్పడానికి జంకుతుంటే, మొదట సన్నాహక వ్యాయామం చేయించడం సాయపడుతుంది. దాని తర్వాత వర్క్‌షాప్‌ను అంచనా వేసే ఎక్సర్‌సైజ్ చేయించవచ్చు.

1.1

అభ్యాసము : నా కలలు ఏమిటి?

(షుమారు 45 నిమిషాలు)

ఈ క్రింద ఇచ్చిన నోబెల్ ప్రైజు గ్రహీత, వంగాలి ముటా మథాయ్, జీవిత చరిత్ర మరియు బ్రెజిల్ నుంచి ఒక యువ విద్యార్థి వ్రాసిన లేఖను బయటకు చదివి వినిపించండి. తర్వాత సభ్యులు అందరూ గుండ్రంగా కూర్చుని చేసే కార్యక్రమం, ఒకరికొకరు పరిచయం అవడానికి సంభాషణ మొదలు పెట్టడానికి ఉపయోగిస్తుంది. ఈ పుస్తకంలో ఇచ్చిన అన్ని గ్రూపు కార్యకలాపాలు వలయంలా కూర్చుని చేయవచ్చు. కాని అన్నిసార్లు అవసరం లేదు. కాని ఇక్కడ పేర్కొన్న లాంటి వలయాకార కార్యక్రమం సభ్యులందరూ, బాగా పాల్గొనేటట్లు చేస్తాయి. వలయంలో కూర్చునే ఏర్పాటు వల్ల సభ్యులందరూ ఒకరికొకరు ముఖాముఖి చూసుకోగలుగుతారు. ఈ వలయాకార కార్యక్రమాలలో, సంధాన కర్తతో సహా ప్రతి ఒక్కరూ పాల్గొనాలి.

వంగారి ముతా మథాయ్ జీవిత విశేషాలు కొన్ని

2004లో నిలకడైన అభివృద్ధి, ప్రజాస్వామ్యం మరియు ప్రపంచ శాంతి కోసం చేసిన సేవలకై గుర్తింపుగా నోబెల్ శాంతి బహుమతి అందుకున్న మొదటి ఆఫ్రికన్ మహిళ డా.వంగారి ముతా మథాయ్. ఆమె స్వదేశమైన కెన్యాలో మొక్కలు నాటే కార్యక్రమం మొదలు పెట్టినపుడు, అది అంత ప్రాచుర్యం పొందలేదు.

“మహిళలు, ఎక్కువ టెక్నాలజీ గాని, ఎక్కువ ఆర్థిక వనరులు గాని లేకపోయినా వారి చుట్టూ ఉన్న పర్యావరణాన్ని మెరుగు పరచగలరని ప్రజలను నమ్మించడానికి నాకు చాలా రోజులే పట్టింది” అని ఆమె బిబిసి తో చెప్పింది. 1977లో ఆమె హరిత ఉద్యమం (గ్రీన్ బెల్ట్ మూవ్‌మెంట్) మొదలుపెట్టింది. తర్వాత, విద్య, పోషకాహారం, స్త్రీల ఇతర సమస్యలకు ఉద్యమం విస్తరించింది. “ఆమె చాలా ఎక్కువ చదువుతుంది. చాలా గట్టి స్వభావం గలది, చాలా విజయాలు సాధించింది. చాలా మొండిది. ఆమెను అదుపు చెయ్యడం చాలా కష్టం” అని ఆమె మాజీ భర్త చెప్పాడు అంటారు.

మథాయ్‌ను ఆరాధించే ఒక యువ మహిళా విద్యార్థిని నుంచి వచ్చిన లేఖను ఒక వాలంటీర్‌ను చదవమనండి.

వంగారి ముతా మథాయ్

ది గ్రీన్ బెల్ట్ మూవ్‌మెంట్ హెడ్ క్వార్టర్స్

నైరోబి, కెన్యా.

ప్రియమైన డా.మథాయ్ గారికి,

నేను బ్రెసీలియాలో ఎస్కోలా డా ఇమాక్యులాడా కన్సి కావోలో చదువుకుంటున్న హై స్కూలు విద్యార్థినిని. అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్‌లో అడవుల నరికివేత గురించి నేను వ్రాసిన రిపోర్టుకు నాకు ఈ మధ్యనే బహుమతి వచ్చింది. ఆ రిపోర్టులో అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్‌లను కాపాడడం గురించి నేను బ్రెజిల్ ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేశాను.

నేను మీకు లేఖ వ్రాయడానికి కారణం ఏమిటంటే మీ దేశంలోనూ, ఆఫ్రికా మొత్తంలోనూ పర్యావరణాన్ని కాపాడుకోవడానికి మీరు చేసిన జీవిత కాలసేవ నన్ను చాలా ప్రభావితం చేసింది. కొన్నిసార్లు, నా ఆలోచనలను ప్రభుత్వాధికారులు దృష్టికి తీసుకెళ్ళడానికి ప్రపంచాన్ని ఎదిరించడానికైనా, ఏది చెయ్యడానికైనా నేను సిద్ధంగా ఉన్నాననిపిస్తుంది. ఇంకొన్ని సార్లు ఒక సాధారణ స్కూలు విద్యార్థిని లాగా, నామాట ఎవరూ వినిపించుకోరని అనిపిస్తుంది.

మాది పేద దేశం. ఇక్కడి ప్రజలు అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్‌లను ఆహారం కోసమూ, కుటుంబాలని పోషించుకోవడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. కాని చాలా నష్టం కలిగిస్తున్న పెద్ద కార్పొరేషన్లు కూడా ఉన్నాయి. వచ్చే 20 సంవత్సరాలలో అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్‌లో సగానికి పైగా నరికివేయబడడం వల్ల గాని, నీటి కరవు వల్ల గాని నష్టపోవడం జరుగుతుందని నా రిపోర్ట్‌లో వ్రాశాను. వాతావరణం వదులుతున్న కార్బన్ డయాక్సైడ్‌ను శుద్ధిచేయడానికి ప్రపంచానికి అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్ అవసరం ఉంది. అడవులు నాశనమైనప్పుడు వాతావరణం లోకి తక్కువ తేమ వెళ్ళి అంతటా వర్షపాతం తగ్గుతుంది. బ్రెజిల్‌కు అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్ అవసరం ఉంది. నా కుటుంబానికి, ఏదో ఒకరోజు నా పిల్లలకు కూడా అమెజాన్ రైన్ ఫారెస్ట్ అవసరం.

నేను వచ్చే ఏడాది యూనివర్సిటీకి వెళ్ళి చదువుకోవాలని నా తండ్రి కోరిక. కాని నా తల్లికి అది ఇష్టం లేదు. నేను నా చదువు కొనసాగించాలని కోరుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే నాకు జ్ఞానం పెరిగిన కొద్దీ నేను నా దేశానికి ఎక్కువ సేవ చెయ్యగలుగుతాను. నా స్నేహితులు, ఎప్పుడూ నన్ను 'శాంతంగా ఉండ'మని, నేను ఏమీ చెయ్యలేనని అంటారు. వారనేది నిజమవుతుందేమోనని నాకు భయంగా ఉంది.

మిమ్మల్ని ఆదర్శంగా తీసుకోగలిగినట్లుగా మీరు ఉన్నందుకు, నా అభిప్రాయాలు నిర్భయంగా చెప్పగలిగే ధైర్యం ఇచ్చినందుకు, మీకు నా కృతజ్ఞతలు. బ్రెజిల్‌లోని రైన్ ఫారెస్ట్‌లను కాపాడడానికి నేను ఇప్పుడు ఏమి చేయాలో తెలియడం లేదు.

ఇట్లు మీ విధేయురాలు,

ఎలియానా

సర్కిల్‌లో కార్యక్రమాలు

సభ్యులందరూ వలయాకారంలో సర్దుకొని కూర్చున్న తరువాత, ప్రతి సభ్యురాల్ని ఈ క్రిందివి చేయమని అడగండి / చెప్పండి. తనని తాను పరిచయం చేసుకోవడం, ప్రపంచం కోసం, ఆమె దేశం కోసం, ఆమె సమాజం కోసం లేదా ఆమె కుటుంబం కోసం ఆమెకున్న ఒక పెద్ద కలని పంచుకోమనండి / చెప్పమనండి. **ఎలియానా కు ఒక సలహా ఇవ్వమనండి.**

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు

- రాజకీయాల గురించి ఎందుకు పట్టించుకుంటావు?
- నువ్వు వైవిధ్యం చూపించగలవా?
- వైవిధ్యం చూపించవలసిన బాధ్యత నీకుందా?
- నీకు రాజకీయాధికారం కావాలా?
- ఒక పౌరునిగా ప్రతి ఒక్కరికి రాజకీయ విధులు, బాధ్యతలు ఉంటాయా? మంచి పౌరునిగా ఉండడానికి ఏమి చేయాలి – రాజకీయాలలో ఎంత మేరకు పాల్గొనాలి?

1.2

అభ్యాసము : మన నాయకత్వంలో ఎటువంటి మహిళలుండాలని కోరుకుంటున్నాం?

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

సర్కిల్ ఏక్టివిటీ

వలయాకారంలో ఉండి చేయాల్సినవి. ప్రతి సభ్యురాల్ని తను ఆదర్శంగా తీసుకున్న ఒక మహిళ పేరు చెప్పి, ఆమెను ఎందుకు ఆదర్శంగా తీసుకుందో చెప్పమనండి.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు

- నిర్ణయాత్మక స్థానంలో మహిళలుండాలని ఎందుకు కోరుకుంటున్నాం.
- మహిళా రాజకీయ వేత్తలు ఎదుర్కొనే కొన్ని సమస్యలు ఏమిటి?

1.3

ఎక్సర్‌సైజ్ : "నాకున్న కల ఏమిటంటే..."

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

గ్రూపులోని ఒకరు లేదా ఇద్దరు వాలంటీర్లను, మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ జూనియర్ ప్రసిద్ధికెక్కిన "నాకొక కల ఉంది..." ఉపన్యాసాన్ని, అందులోని కొన్ని భాగాలని బయటకు చదవమని చెప్పండి.

1963, ఆగస్టు 28న, అమెరికన్ పౌరహక్కుల నాయకుడు మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ జూ॥ రెండు లక్షల మంది మద్దతు దారులకు ఒక చారిత్రాత్మకమైన ఉపన్యాసం ఇచ్చాడు. చాలా మంది దానిని "నాకు ఒక కల ఉంది.." ఉపన్యాసంగా పేర్కొంటారు. అది అన్ని మతాల, జాతుల, వర్గాల ప్రజల భవిష్యత్తు గురించిన ఆశావహ స్పృహని, ప్రతిధ్వనించింది.

మండు వేసవిలో ఒక రోజూ, వాషింగ్టన్ డి.సి. లోని లింకన్ మెమోరియల్ మెట్ల మీద నిలబడి డా.కింగ్ మాట్లాడిన మాటలు, తరతరాలుగా యువజనులకు ఆశావహ దృక్పథం కలిగించడానికి సమాజాన్ని మెరుగుపరచడంలో భాగం పంచుకోవడానికి ప్రోత్సహించాయి.

డా.కింగ్ ఉపన్యాసం నుంచి కొన్ని భాగాలు :

"ఏదో ఒకరోజు ఈ దేశం మేల్కొని, తన జాతి యొక్క నిజతత్వాన్ని నిరూపించుకుంటుందని నా కల. అందరు మనుషులూ పుట్టుకతో సమానులే అనే నిజాన్ని పైకి తీసుకు వస్తాం."

'నా నలుగురు పిల్లలు ఏదో ఒక రోజు, శరీరపు రంగుని బట్టి కాక, వారి వ్యక్తిత్వాన్ని బట్టి అంచనా వేయబడి దేశంలో నివసిస్తారని నా కల'.

"ఏదో ఒక రోజు జార్జియా రెడ్‌హిల్స్ మీద పూర్వకాలపు బానిసల కొడుకులు, పూర్వ బానిసల యజమానుల కొడుకులు ఒకే టేబుల్ వద్ద కూర్చుని సౌభ్రాతృత్వాన్ని పండిస్తారని నా కల".

"ఇదే మన ఆశ. ఈ విశ్వాసంతోనే నేను దక్షిణానికి వెళ్తాను. ఈ విశ్వాసంతోనే మనం నిరాశా పర్వతం నుంచీ ఆశ అనే చిన్న రాయి ముక్కని కొట్టి, తయారు చేసుకుందాం. ఈ విశ్వాసంతోనే మనం, జాతి యొక్క శ్రుతి తప్పిన తంత్రులను సవరించే, సోదరత్వమనే సుందరమైన సింఫోనీ తయారు చేసుకుందాం. ఈ విశ్వాసంతోనే ఏదో ఒకరోజు మనం స్వేచ్ఛా వాయువులు పీలుస్తామనే తెలివితో కలిసి పని చేయగలుగుతాం. కలిసిపోరాడతాం. కలిసి జైలుకు వెళతాం. స్వేచ్ఛ కోసం కలిసి నిలబడగలుగుతాం".

"స్వేచ్ఛ మార్మోగనీ.. మనం స్వేచ్ఛను మార్మోగనిస్తే – ప్రతీ గ్రామం. పట్టణం నగరం ప్రతీ రాష్ట్రం నుండి స్వేచ్ఛా నినాదం ప్రతిధ్వనిస్తే – భగవంతుని పిల్లలు అందరూ (నల్లవారు, తెల్లవారు, ప్రొటెస్టెంట్లు కాథలిక్కులు, జెంటైల్స్) చేయి చేయి కలిసి 'ఫ్రీ ఎట్ లాస్ట్' పాటలు పాడుకోవచ్చు".

టీమ్ కార్యక్రమం

గ్రూప్‌ను నాల్గు, ఐదు టీమ్‌ల క్రింద విభజించాలి. క్రింద ఇచ్చిన టాపిక్‌లలో కొన్ని ఎన్నుకొని ఒక్కొక్క టీమ్‌కు ఒక టాపిక్ ఇవ్వాలి.

- మన ప్రభుత్వాన్ని గురించిన కలలు
- మన పాఠశాలల గురించిన కలలు
- మన ఆరోగ్యం, సంక్షేమం గూర్చిన కలలు
- మన నగరం గురించి కలలు
- పిల్లల గురించిన కలలు
- మహిళల గురించిన కలలు
- శాంతి గురించి కలలు
- మన పర్యావరణం గూర్చి కలలు
- ప్రతి చోటా కుటుంబాల గూర్చి కలలు
- మన మనవరాళ్ళ మనవరాళ్ళ గూర్చి కలలు.

వారి చర్యలను రికార్డు చేసేందుకు ప్రతీ టీమ్‌కు ఒక పెద్ద తెల్ల కాగితం, పెన్ను కావాలి. ఒక పది నిమిషాలు వారి టాపిక్‌ల గురించి వాళ్ళ కలలేమిటి అని టీమ్ మెంబరు మేథో

మథనం చెయ్యాలి. చిన్నవైనా, పెద్దవైనా, సాధ్యమైనా, అసాధ్యమైనా వారు కన్న కలలను ప్రతీ టీమ్ వ్రాయాలి.

సమయం ముగియగానే మొత్తం గ్రూపునంతటినీ సమావేశ పరచాలి. వారి టీమ్ యొక్క జాబితా కలలను గోడలకు అతికించమని టీమ్ సభ్యులకు చెప్పాలి. టీమ్ యొక్క కలలను చదవటానికి, వారి జరిగిన చర్చను గ్రూప్‌నకు తిరిగి చెప్పమని టీమ్‌నుండి ఒక వాలంటీర్‌ను ఎంచుకోండి.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు

- భవిష్యత్తులో మనం ఎక్కడ ఉండాలనుకుంటున్నాం? నీతిపరంగా, న్యాయపరంగా, ఆధ్యాత్మికంగా మనం ఎలాంటి ప్రపంచాన్ని నిర్మిద్దామనుకుంటున్నాము?
- అధికారంలో ఎలాంటి కొత్త పద్ధతులను మనం కోరుకుంటున్నాము?
- తర్వాత ఏమిటి? ఎటువంటి కొత్త ఆలోచనలు మనం ప్రతిపాదిస్తున్నాం?
- ఎటువంటి విలువలు మనం కాపాడాలనుకుంటున్నాం?

సెషన్ 2

నైతిక రాజకీయాలు

(మొత్తం మీద 3 గంటల కాలం)

సెషన్ ఉద్దేశాలు

1. నైతిక రాజకీయాలంటే ఏమిటో చర్చించడం.
2. రాజకీయ రంగాల్లో జవాబుదారీతనం, పారదర్శకత, న్యాయం, కలుపుగోలుతనం, సహనంల గురించి ఆలోచన చెయ్యడం.

2.1

అభ్యాసము : తులామానం

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

మెహనాజ్ అఫ్ఖామి [3] చెప్పిన ఈ క్రింది కథను బయటకు చదవమని ఒకరిద్దరు వాలంటీర్లకు చెప్పండి. ఆమె ఇరాన్‌లో విమెన్స్ ఆర్గనైజేషన్‌కు మాజీ సెక్రటరీ మరియు మహిళా విభాగంలో మంత్రిగా చేశారు. ఈ కథ ఆమె అధికారంలో ఉన్నపుడు ఎదుర్కొన్న క్లిష్టమైన సమస్య గురించి.

"1974 లో ఇరాన్ మహిళా ఆర్గనైజేషన్‌కి నేను సెక్రటరీ జనరల్‌గా ఉన్నప్పుడు మహిళల పరిస్థితి, మరియు కుటుంబ చట్టాలకు, చట్టపరమైన సంస్కరణల కోసం నేను నా సహోద్యోగులు, రూపకల్పన చేస్తున్నపుడు జరిగిన కథ ఇది. కుటుంబ చట్టంలో మహిళా హక్కులను విస్తృతపరిచే ఏ మార్పైనా చాలచోట్ల నుండి తీవ్ర ప్రతిఘటన ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని మాకు తెలుసు".

3. మెహనాజ్ అఫ్ఖామీ విమెన్స్ లెర్నింగ్ పార్టనర్‌షిప్ ప్రెసిడెంటు మరియు వ్యవస్థాపకురాలు. ఆమె ఫౌండేషన్ ఫర్ ఇరానియన్ స్టడీస్‌కు ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్. చాలా జాతీయ, అంతర్జాతీయ సంస్థల సలహా సంఘాలలో పనిచేస్తారు. వాటిలో ఇంటర్నేషనల్ మ్యూజియమ్ ఆఫ్ విమెన్, వరల్డ్ మూవ్‌మెంట్ ఆఫ్ డెమోక్రసీ, హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ లోని మహిళా విభాగం కూడా ఉన్నాయి. మహిళా హక్కులు అభివృద్ధి చేయడం కోసం, ప్రత్యేకించి మిడిల్ ఈస్ట్‌లో, ప్రభుత్వ మరియు స్వచ్ఛంద సంస్థలలో పనిచేయడంలో మూడు దశాబ్దాలకు పైగా అనుభవం ఉంది. ఆమె చాలా పుస్తకాలు వ్రాశారు. వాటిలో ముస్లిం విమెన్ ఎండ్ ది పాలిటిక్స్ ఆఫ్ పార్టిసిపేషన్, ఫైత్ ఎండ్ ఫ్రీడమ్ : విమెన్స్ హ్యూమన్ రైట్స్ ఇన్ ది ముస్లిం వరల్డ్, విమెన్ ఇన్ ఎక్సైల్, మరియు విమెన్ ఎండ్ ది లా ఇన్ ఇరాన్ ఉన్నాయి. ఆమె సహరచన (రచనా సహకారం అందించిన) చేసిన ట్రైనింగ్ మాన్యువల్స్ ఇవి : క్లైమింగ్ అవర్ రైట్స్ : ఎ మాన్యువల్ ఫర్ విమెన్స్ హ్యూమన్ రైట్స్ ఎడ్యుకేషన్ ఇన్ ముస్లిం సొసైటీస్, సేఫ్ ఎండ్ సెక్యూర్ : ఎలిమినేటింగ్ వయొలెన్స్ ఎగైన్స్ట్ విమెన్ ఎండ్ గర్ల్స్ ఇన్ ముస్లిమ్ సొసైటీస్, మరియు లీడింగ్ టు ఛాయిసెస్ : ఎ లీడర్‌షిప్ ట్రైనింగ్ హాండ్ బుక్ ఫర్ విమెన్.

"మహిళలకున్న విడాకుల హక్కు, శిశు సంరక్షణా హక్కు, బహుభార్యత్వం నుండి రక్షణ వంటి విషయాలలో, అమలులో ఉన్న చట్టాల పరిమితులను గురించి సాధారణ మహిళలలో చైతన్యం పెంచటానికి, శిక్షణా సమావేశాలు నిర్వహించటం ద్వారా మా ప్రచారం మొదలుపెట్టాం. మహిళల చట్టపరమైన స్థాయి గురించి తేలికపాటి భాషలో చిన్న పుస్తకాలు ప్రచురించాం. మహిళా జీవితాలపై చట్టంతాలుకూ ప్రభావం గురించి కూడా అధ్యయనాలు ప్రచురించాం. మేము కోరుతున్న మార్పులకు తోడ్పాటునందించటం కోసం విధాన నిర్ణేతలతోనూ, చట్టసభల సభ్యులతోనూ, న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ నిపుణులతోనూ, అభ్యుదయ వాదులైన మత గురువులతోనూ మేమే చర్చలు జరిపాం. కొత్త చట్టాలకు అవసరమైన ఉత్తమమైన భాష కోసం మేము న్యాయవాదులనూ మత పండితులు మరియూ సామాజిక వేత్తలను కలిసాము."

"మేము ఇన్ని విధాలుగా సంసిద్ధ మైనప్పటికీ ఆసక్తి కలిగిన అన్ని రకాల పార్టీలకు తెలియపరచటానికి చర్యలు తీసుకున్నప్పటికీ, మేము చాలా గట్టి ప్రతిఘటన ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఈ ప్రయత్నాలు తరచుగా వాదోపవాదాలను దారి తీశాయి. ఉదాహరణకు – ఒక పురుషుడు, తన గౌరవానికి భంగం అనుకునే ఉద్యోగం చెయ్యకుండా భార్యను అడ్డుకునే హక్కు అనే అంశం తీసెయ్యటానికి న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖను మేము ఒప్పించలేకపోయాము. దానికి సమతూకంగా భర్తలకున్న పై హక్కు, భార్యలకు కూడా వర్తించేటట్లు చెయ్యగలిగాము. భార్యలు భర్తలను ఉద్యోగం చెయ్యకుండా అడ్డుకునే హక్కు కాగితాలకే పరిమితమైనా గాని, ఇరాన్ చట్ట చరిత్రలో మొట్టమొదటిసారి స్త్రీ గౌరవం ఆమె కుటుంబంలోని పురుషుల హక్కుల నుండి విడిగా ఆమె స్వంత హక్కుగా గుర్తింపబడింది."

"పాస్ కాబడిన చట్టంలో మహిళల విజయాలు, ఓటములు రెండూ ఉన్నాయి. బహు భార్యాత్వాన్ని చట్ట విరుద్ధం చెయ్యడానికి మేము చాలా కృషి చేశాము. కాని చాలా తీవ్రమైన దీర్ఘమైన చర్చల తర్వాత ఒక సుహృద్భావ వాతావరణానికి వచ్చాము. బహుభార్యాత్వం చట్టబద్ధం అయింది – కాని ఎలాగంటే – అన్నీ ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులలో మాత్రమే (బహు భార్యాత్వంను అసాధ్యం అనిపించేటు వంటివి) మొదటి భార్య అంగీకారంతో రెండవ వివాహం మటుకు చేసుకోవచ్చు. భర్తను కుటుంబ పెద్ద స్థితి నుండి మార్చడం ఏమాత్రంలో మార్పు తేలేకపోయాం, కాని వివాహానికి కనీస అర్హత వయసును పెంచడం విషయంలో, విడాకులకు సమాన హక్కుల విషయంలో, తండ్రి మరణం తరువాత పిల్లల సంరక్షణా బాధ్యతల విషయాలలో విజయం సాధించాం."

పార్లమెంట్‌లో నా సహోద్యోగి ఒకరు ఫోన్ చేసి కుటుంబ రక్షణ బిల్లు పాస్ అయిందని చెప్పినపుడు నాకు చాలా ఉత్సాహంగా అనిపించింది. మోకరిల్లి, నేలను ముద్దాడి, దేవుడికి కృతజ్ఞతలు చెప్పాను. గంట తర్వాత నేను జరిపిన ప్రెస్ సమావేశంలో, పూర్తిగా ఆదర్శవంతం కాకపోయినా, ఈలోప భూయిష్టమైన చట్టాన్ని, అందులోని మంచిని మాత్రమే ఎత్తిచూపుతూ సపోర్ట్ చెయ్యాల్సి వచ్చింది. ఎందుకంటే అది చాలా మంది మహిళల జీవితాలకు ఉపయోగకరం అనిపించింది. నేను మాట్లాడినది ఒక స్త్రీవాద కార్యకర్తగా కాక, న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ అధికారిగా అనిపించడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. నేను బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తిస్తున్నానని అనుకున్నా, నా వాదన నాకే కొత్తగా అనిపించింది.

ముస్లిం – మెజారిటీ దేశంలో ఇది ఒక చారిత్రాత్మకమైన చట్టం అని నాకు తెలుసు. కాని ఇది సమగ్రమైన చట్టం అని చెప్పలేము. ఈ చట్టంలో చేసిన సంస్కరణ స్త్రీ సమాన హక్కుల ఉద్యమాలకు మొదటి మెట్టు అయింది. ఈ కుటుంబ సంరక్షణ బిల్లు చట్టంగా అయిన తర్వాతి వారమే, స్త్రీలకు మరింత స్వేచ్ఛా, మరింత సంరక్షణ ఇచ్చేటందుకు కొత్త సంస్కరణలపై మేము పని మొదలు పెట్టగలిగాము. సాధ్యమైన దానిని సాకారం చేసుకుంటూ, ఆదర్శానికి కట్టుబడి ఉండడానికి గల ప్రాముఖ్యతను నేను గుర్తించాను.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు

- విభేదించే భావాలు గల ఇద్దరు వ్యక్తులు లేక రెండు వైరుధ్యం గల రాజకీయ దృక్కోణాలు – రెండూ నీతివంతమౌతాయా?
- నీతివంతమైన వాటిని ఎట్లా ఎన్నుకునేది?
- రాజీపడడం న్యాయమైనదా? ఎప్పుడు న్యాయమైనది కాదు?
- ప్రజల సపోర్టును కోల్పోకుండా, ఉద్యమం కుంటుపడకుండా పూర్తిగా ఆదర్శవంతం కాని ఫలితాన్ని తన నియోజకవర్గ సభ్యులకు ఒక నాయకురాలు ఎట్లా చెప్పగలదు.

2.2

అభ్యాసము : పనులు వైవిధ్యంగా చెయ్యడం

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

మాజీ ఐరిష్ ప్రెసిడెంట్, మాజీ ఐరాస మానవ హక్కుల హై కమీషన్ – మేరీ రాబిన్సన్[4] చెప్పిన కథనాన్ని బయటకు చదవమని ఒకరిద్దరు గ్రూపులోని వాలంటీర్లకు చెప్పండి.

ముగ్గురిలో ఒకరిగా నాపేరు ఐరిష్ ప్రెసిడెంట్ పదవికి, ప్రతిపాదించబడినప్పుడు, నాకు ప్రెసిడెంట్ అయ్యే అవకాశాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే 1. నేను ఒక మహిళను. 2. నేను యువతిని. 3. రాజకీయ నేపథ్యం నుంచి వచ్చిన దాన్ని కాదు. ఐరిష్ ప్రెసిడెంట్ పదవి ప్రజలకు సంబంధించిందిగా, బాధ్యతాయుతంగా చెయ్యాలనేది నా లక్ష్యం. అది ప్రజలచే ఎన్నుకోబడే స్థానం. ప్రజలచే ఎన్నుకోబడడం అంటే, ఆ పదవిలో నిలబెట్టిన ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యం వహించడమని అనుకున్నాను.

"నా పదవీకాలం మొదలవగానే, నాకు చాలా పౌర సమాజ గ్రూపుల నుండి వారి సెంటర్స్ ప్రారంభం చెయ్యమని, లేక పది సంవత్సరాల వార్షికోత్సవానికి రమ్మని ఆహ్వానం, లేకపోతే మరేదైనా సామాజిక కార్యక్రమాలకి రమ్మని ఆహ్వానాలు అందాయి. 'ఇది ప్రెసిడెంట్ పాల్గొనాల్సిన ప్రాముఖ్యం ఉన్న కార్యక్రమాలు కాదు' అని నా సెక్రటరీ ఆ ఆహ్వానాల మీద సలహా వ్రాసేవాడు.

"కానీ అవి ప్రాముఖ్యం ఉన్నవి అని నేను అనుకున్నాను. వాటన్నిటికీ నేను హాజరు కాలేకపోయాను. ఆ గ్రూపులూ, వ్యక్తులు చేసే కార్యక్రమాలు ప్రాముఖ్యత కలిగినవే అని చెప్పటానికి కొన్నిటికైనా నేను వెళ్లామని అనుకున్నాను. ఈ సామాజిక నేతలు నూతన ఐర్లాండ్ ముఖ చిత్రంలో మార్పు తెస్తున్నారు. అనుకోకుండా ఈ సామాజిక నేతలలో చాలామంది మహిళలే".

---

4. మేరీ రాబిన్సన్, మానవ హక్కుల యునైటెడ్ నేషన్స్ హై కమీషనర్‌గా 1997 నుండి 2002 వరకు, ఐర్లాండు ప్రెసిడెంటుగా 1990 నుండి 1997 వరకు పని చేశారు. ఆమె ఎల్డర్స్ (పెద్దలు) లో సభ్యురాలు. ఆమె ఆక్స్‌ఫామ్ ఇన్‌టర్నేషనల్, ఛైర్ ఆఫ్‌ది డి.ఎ.వి.ఐ ఎలయన్స్ బోర్డ్‌కు గౌరవ ప్రెసిడెంటుగా, ఇంటర్నేషనల్ కమిషనర్ ఆఫ్ జ్యూరిస్ట్‌లకు ప్రెసిడెంటుగా పనిచేస్తున్నారు. ఆమె కౌన్సిల్ ఆఫ్ ది విమెన్ వరల్డ్ లీడర్స్‌కు మాజీ ఛైర్‌గా ఇంకా క్లబ్ ఆఫ్ మాడ్రిడ్‌లో సభ్యురాలిగా ఉన్నారు. ప్రపంచంమంతటిలో ఆమె అందుకున్న గౌరవాలూ, ఎవార్డులతో ప్రెసిడెంట్ ఒబామా నుండి ప్రెసిడెన్షియల్ మెడల్ ఆఫ్ ఫ్రీడం ఉంది. ఎమ్ఓ ఇబ్రహీమ్ ఫౌండేషన్ అండ్ ది గ్లోబల్ ఇంపాక్ట్ తో పాటు చాలా సంస్థల బోర్డులతో పాటు పనిచేస్తున్నారు. సౌత్ ఆఫ్రికా లోని ప్రీటిరియా యూనివర్సిటీలో ప్రాక్టీస్ ప్రొఫెసర్ గానూ, డబ్లిన్ యూనివర్సిటీ ఛాన్సెలర్‌గాను ఉన్నారు. ఆమె రియలైజింగ్ రైట్స్ : ది ఎథికల్ గ్లోబలైజేషన్ ఇనిషియేటివ్ కు ప్రెసిడెంట్‌గా వ్యవహరిస్తున్నారు.

“సమాజంలో మహిళలు చేస్తున్న సేవ గురించీ, ముఖ్యంగా సామాజిక కార్యక్రమాలకు తోడ్పాటు నందించే మహిళలను పేర్కొంటూ, చాలా సందర్భాలలో చాలాసార్లు నేను ఉపన్యసించాను. ఐరిష్ మహిళా ఉద్యమం స్త్రీలను శక్తిమంతులుగా చేస్తూ, అందరినీ కలుపుకునేలాగా చెయ్యడానికి నేను ప్రయత్నం చేసేదాన్ని. నా నియోజక వర్గ మహిళల నుంచి నేను తరచుగా ఈక్రింది మాటలు వినేదాన్ని.

“నేను సాధారణ గృహిణినే. ముఖ్యమైన దాన్ని కాదు మీ సమాజంలో మీరు ఏమి చేస్తున్నారు?” అని నేను వారిని అడిగేదాన్ని. ‘నేను ఇది నడుపుతాను’ అది మేనేజ్ చేస్తాను అని చెప్పేవారు. ఈ సాధారణ ‘గృహిణుల’లో చైతన్యవంతులైన సామాజిక నేతలు ఉన్నారని మనం కనుగొంటాం. “ప్రెసిడెంట్‌గా నా పదవీ కాలంలో నేను ప్రొటెస్టెంట్లు మరియు కాథలిక్ నేపథ్యం గల శ్రామిక మహిళలకు అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు నేను చాలా గర్వపడ్డాను. బెల్‌ఫాస్ట్ నుంచి డబ్లిన్‌కి రావడం, అధికారిక నివాసానికి రావడం వారికి చాలా అరుదైన విషయాలు. మేము అద్భుతమైన చర్చలు జరిపాము. మతపరమైన ఆంక్షలను అధిగమించడానికి వారు చేసిన గొప్ప ప్రయత్నాల విలువ నేను చూడగలిగాను. శాంతిని అంశాల వారీ సాధించడానికి ఏమి కావాలో వారికి తెలుసు. వారు చాలా ధైర్యవంతులు”.

“మహిళల స్థాయిని పెంచడం, వారి సమాజాలను మెరుగుపరచడానికి మహిళల ప్రయత్నాలు, నాకు బాగా ముఖ్యమైనవి. సమాజాన్ని మార్చడానికి కఠిన శ్రమ చేసే ఈ మహిళలకు, నాకు బేధమేమి లేదని వారు అర్థం చేసుకోవాలని నేను ఆశించాను. కాని అధికారం – పదవిల కాలంలో ఒక ముఖ్యమైన పాఠం నేను నేర్చుకున్నాను. నేను వారి ప్రెసిడెంట్‌నవడం, ప్రెసిడెంట్ ధరించే దుస్తులతో, ప్రెసిడెంట్‌లా హుందాగా ప్రవర్తించటం ఈ మహిళలకు ప్రాముఖ్యం గలవి. అధికార పీఠంలో కూర్చొన్న వారిని కలుసుకోవడం వారికి గొప్ప విషయం. నేను డెలిగేట్స్‌కి ఆతిథ్యం ఇచ్చినపుడు, ప్రయాణాలు చేసినపుడు, ప్రజలు నన్ను సాధారణ పౌరురాలిగా కాక అధికార లాంఛనాలతో ఉన్న ప్రెసిడెంట్‌గా చూడాలని కోరుకునేవారు. మాజీనేత ఎట్లా ప్రవర్తించాలనే విషయంలో నా దృక్పథాన్ని మార్చుకోవాల్సి వచ్చింది. సంప్రదాయపరంగా ఐరిష్ ప్రెసిడెంట్ ఉండాల్సిన పద్ధతిలో సౌకర్యంగా ఉండడం నేర్చుకున్నాను. ప్రెసిడెంట్ పదవి తత్వాన్ని ఐర్లాండ్‌లో ప్రెసిడెంట్ ఆకాంక్షలని నేను మార్చగలిగినా ప్రెసిడెంట్ పదవి కూడా నన్ను మార్చింది”.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- అధికార స్థానంలో ఉన్న మహిళల పట్ల ప్రజల ప్రవర్తన ఎలా ఉంటుంది? మహిళా నేతల ఆశలేమిటి? మహిళా నేతల గురించి మహిళల ఆశలేమిటి?
- ఒక మహిళా నేత ప్రవర్తన ఎలా ఉండాలనే విషయంలో మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి?
- అధికారంలో ఉన్న మహిళ స్వచ్ఛంగా ఉండడం.
- సాధారణ మహిళలను కలుసుకోవడానికి, సమాజానికి వారి సేవలను గుర్తించి గౌరవించడానికి ప్రెసిడెంట్ రాబిన్సన్ ప్రయత్నాలు గురించి మీరేమను కుంటున్నారు.
- మహిళలకు తోడ్పాటు నందించడం, వారి ప్రయత్నాల స్థాయిని పెంచడం మహిళా నేతల తప్పనిసరి బాధ్యత అని మీరు అనుకుంటున్నారా?

2.3

అభ్యాసము : ప్రవర్తనా నియమావళి

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

ఈ ఎక్స్‌ర్‌సైజ్ కొఱకు గ్రూప్‌ను మూడు నాల్గు టీమ్‌లుగా విభజించాలి. టీమ్‌లో అందరికీ తెలిసిన ఒక రాజకీయ వేత్తను (పురుషుడు గాని, స్త్రీ గాని) ఎన్నుకోమని ప్రతి టీమ్‌కు చెప్పండి. ఆ రాజకీయ వేత్తకు ప్రవర్తనా నియమావళి ప్రతీ టీమ్‌ని సుమారుగా 20 నిముషాలు తీసుకొని వ్రాయాలి. (రాజకీయ వేత్త స్థానిక, జాతీయ, అంతర్జాతీయ, రాజకీయాల నుండి రావచ్చు. ఏ దేశమైనా గావచ్చు. ప్రభుత్వంలో ఏ హోదాలో ఉన్నా పరవాలేదు.

మొదలుగా ప్రతి టీమ్ ఒక పెద్ద పేపరు మీద ఈ క్రింది వాక్యం మధ్యలో ఖాళీలు పూరిస్తూ వ్రాయాలి.

నేను ...., నా హోదాలో .... ఈ క్రింది సూత్రాలను, నీతి నియమావళిని అనుసరిస్తూ ప్రవర్తిస్తాను.

ప్రతీ టీమ్ వారు ఎన్నుకొన్న రాజకీయవేత్త ఏ మార్పు సూత్రాలు మరియూ సిద్ధాంతాలు అనుసరించాలని అనుకుంటున్నారో మేథోమధనం చేసి, వాటిని ఒక పెద్ద పేపర్ పై వ్రాయాలి.

కొన్ని ఉదాహరణలు : నేను నా సలహాదారులకు, సహోద్యోగులకూ, ప్రజలకూ అబద్ధం చెప్పను. బహిరంగంగా నాతో విభేదించిన వారిని బెదిరించడం గాని, హాని చెయ్యడం గాని, అపకీర్తి కలగజేయడం గాని లేదా ఏ రకంగాను దండించడం గాని చెయ్యను. పక్షపాత ధోరణితో ప్రవర్తించను. నా పదవీ కాలాన్ని నా స్వప్రయోజనాలు పెంచుకోవడం కోసం ఉపయోగించను. నా చర్యలు గాని, నిర్ణయాలు గాని మహిళల పట్ల వివక్ష చూపేవిగా ఉండవు.

సమయం ముగియగానే ప్రతీ టీమ్ నుండీ ఒక ప్రతినిధిని గ్రూప్‌నకు తిరిగి, వారు ఏ రాజకీయవేత్తను ఎన్నుకున్నారని, వారు వ్రాసుకున్న ప్రవర్తనా నియమావళిని చెప్పమనండి.

2.4

అభ్యాసము : వనరుల విభజన

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

మొత్తం గ్రూపంతా చూచేట్లు ఈ క్రింది సమాచారం బ్లాక్ బోర్డు మీద వ్రాయండి :

విద్యార్థులు ఉపయోగించడానికి 3 స్కూళ్లకి కంప్యూటర్లు కొనడానికి సరిపడా నిధులున్నాయి. పది స్కూళ్ళల్లో ఎన్నిక చేసి ఏ మూడు స్కూళ్ళకి కంప్యూటర్లు ఇవ్వాలో నిర్ణయించే ప్రత్యేక విద్యా కమిటీలో నువ్వు సభ్యుడిగా ఉంటావు.

గ్రూప్‌ను ముగ్గురు లేదా నలుగురు సభ్యులతో కూడిన టీమ్‌లుగా విభజించండి. ప్రతీ టీమ్, స్కూల్స్ కంప్యూటర్లు ఎన్నిక చేయాల్సిన పరిస్థితి సుమారు 20 ని॥లు చర్చించాలి. వయస్సు, ఆర్థిక, స్థోమత, పరిసరాలు, లింగ బేధం లేదా వేరే అంశాలు చూడాలా? లాటరీ ద్వారా పంచడం న్యాయమా? ప్రతీ టీమ్ వారు ఏ స్కూళ్ళు కంప్యూటర్లు పొందాలో నిర్ణయించడానికి అడిగే ప్రశ్నలు, పాటించే పద్ధతులు రికార్డు చేయాలి. ప్రతీ టీమ్ నుంచి ఒక ప్రతినిధి కంప్యూటర్లు పొందే స్కూళ్ళను నిర్ణయించడానికి వారు ఏ పద్ధతులు పాటించారో గ్రూప్‌కు చెప్పాలి.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- నీ నిర్ణయం ఎలా తీసుకుంటావు?
- నువ్వు తీసుకున్న నిర్ణయం న్యాయమైనదేనని ఎట్లా అనుకోగలుగుతావు?
- మీరు నిర్ణయం ఎలా తీసుకున్నారో స్థానిక పేదలకు అర్థం అవాల్సిన అవసరం ఉందా? ఉంటే ఎందుకూ లేకపోతే ఎందుకూ?
- స్థానిక పేదలకు మీ నిర్ణయం ఎలా అందచేస్తారు?
- స్థానిక ప్రజలు మీ నిర్ణయాన్ని ప్రశ్నిస్తే ఏం చేస్తారు?

సెషన్ 3

రాజకీయాలలో నా పాత్ర ఎక్కడ?

(మొత్తం మీద 3 గంటల కాలం)

సెషన్ ఉద్ధేశాలు

- ఒక క్రియాశీలక కార్యకర్త, ఒక రాజకీయ వేత్తల పాత్రలను పరిశీలించడం బయటి మనిషిని, లోపలి మనిషిని సరిపోల్చడం.
- వైవిధ్యమైన వ్యక్తిగత మరియు రాజకీయ వ్యూహాలను పరిశీలించడం, నిశ్శబ్దంగా లౌక్యంగా ప్రవర్తించడాన్నీ బహిరంగంగా రచనల ద్వారా మాట్లాడడం ద్వారా, ప్రచారాలలో పాల్గొనడం ద్వారా, పదవి కోసం పోటీ చెయ్యడం ద్వారా సంఘర్షించడాన్నీ సరిపోల్చడం.
- వ్యక్తిగత అవధులను పబ్లిక్ విధులతో, కుటుంబ అవసరాలను వ్యక్తిగత డిమాండ్లతో, సమతూకంగా వ్యవహరించడం అనే సవాలును గురించి ఆలోచించడం, చెప్పాలంటే కఠిన నిర్ణయాలు తీసుకొని వాటి ఫలితాలను స్వీకరించడం.

3.1

అభ్యాసము : లక్ష్మణ రేఖ దాటడం

(సుమారు 20నిమిషాలు)

స్త్రీల హక్కుల న్యాయవాది, పాకిస్థాన్‌లో మాజీ సెక్రటరీ ఐన మాసూమా హాసన్[5] చెప్పిన ఈ క్రింది కథనాన్ని ఒక వాలంటీరుని చదవమనండి.

5 : 5జ డా॥మాసుమా హాసన్ పాకిస్థాన్ ప్రభుత్వంలో మాజీ కాబినేట్ సెక్రటరీ, ఆమె, ఆస్ట్రియాలో పాకిస్థాన్ రాయబారిగానూ, వియన్నాలోని యునైటెడ్ ఆఫీస్‌లో, ఇంటర్నేషనల్ ఎటామిక్ ఎనర్జీ ఏజన్సీ (AIEA)లో, ఇంకా వియన్నాలోని ఇతర అంతర్జాతీయ సంస్థలలోనూ శాశ్వత ప్రతినిధిగా ఉన్నారు. మీడియమ్ టర్మ్ డెవలప్‌మెంట్ ఫ్రేమ్ వర్క్ 2005 – 2010 కోసం ప్రణాళికా సంఘం ఏర్పాటుచేసిన వర్కింగ్ గ్రూప్ ఆన్ జండర్ అండ్ డెవలప్‌మెంట్ చైర్‌పర్సన్‌గా ఉన్నారు. ఇంకా వియన్నాలోని గ్రూఫ్ ఆఫ్ 77కు కూడా ఛైర్ పర్సన్‌గా వున్నారు. జారత్ (మహిళా) ఫౌండేషన్, ఒక డబ్ల్యుఎల్‌పి భాగస్వామి, ఇంకా ఇతర ఎకాడమిక్ ఎండ్ డెవలప్‌మెంట్ సంస్థల బోర్డులలో పని చేస్తున్నారు.

నేను పబ్లిక్ సర్వీసు మొదలుపెట్టినప్పుడు, పాకిస్థాన్‌లో చాలా తక్కువ మహిళలు ప్రభుత్వంలో పనిచేసేవారు. మహిళలను గవర్నమెంటు సర్వీసులోని తీసుకోవడానికి చట్టపరంగా గాని, రాజ్యాంగ పరంగా గాని అవరోధాలేమీ లేవు. ప్రభుత్వంలోని బ్యూరోక్రసీలో ఉన్నత స్థానంలో ఉన్న కేడర్‌కి, నేను పనిచేస్తున్న కరాచీలోని పబ్లిక్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ జాతీయ సంస్థకు (నేషనల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్) మధ్య ఒక విభజన రేఖ ఉండేది. ఇది సర్వీసులో ఉన్న సివిల్ సర్వెంట్లకు శిక్షణనిచ్చే సంస్థ. ఇది పరిశోధన, కన్సల్టెన్సీలు కూడా చేసేది. నా పురుష సహోద్యోగులు కూడా ఎప్పుడూ ఆ రేఖ దాటే సాహసం చెయ్యలేదు.

"మా కుటుంబం మహిళా విద్యలో మార్గ నిర్దేశకులు. నాకు, నా ఇద్దరు అన్నదమ్ములకు మధ్య మా తల్లిదండ్రులు ఎటువంటి బేధం చూపించలేదు. అప్పుడు కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీ నుండి పాలిటిక్స్‌లో పిహెచ్‌డి పొందడమనేది ఒక మహిళకు అసాధారణ విజయం క్రింద లెక్క. నా విద్యార్హతలను బట్టి చూస్తే, నాతో పనిచేసే పురుష సహోద్యోగులకంటే ఉద్యోగంలో అభివృద్ధి అవకాశాలు నాకు చాలా ఎక్కువగా ఉండాలి. ఐనా కాని అప్పుడు ఉన్న పితృస్వామ్య వ్యవస్థ భావజాలం వల్ల మహిళా ఉద్యోగుల పట్ల చిన్నచూపు ఉండేది.

"దేశం కఠిన, నియంతృత్వ పాలనలో ఉన్న ఆ దశాబ్దాలూ, నా భర్త ప్రజాస్వామ్యం పట్ల అంకితభావం కలిగి ఉండడం వల్ల, నా ఉద్యోగం చాలా అనుకోని మలుపులు తిరిగింది. నా భర్త చాలా సార్లు దీర్ఘకాలం జైల్లో ఉన్నాడు. నేను, నా పిల్లలు కూడా దీర్ఘకాలం ఎడబాటుతనాన్ని, పీడనను సహించాము. ఈ క్లిష్ట పరిస్థితులలో నేను ఇస్లామాబాదులోని మానేజిమెంట్ సర్వీసెస్ డివిజన్‌కు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయబడ్డాను. నా భర్త అంకితభావం మీద నాకున్న నమ్మకాన్ని నేనెప్పుడూ వదులుకోలేదు. అట్లాగే నా పోరాటం మంచి రోజులకు దారి తీస్తుందనే నా నమ్మకాన్ని వదులుకోలేదు.

"నియంతృత్వ పాలన అంతమైనపుడు, రాజకీయ వాతావరణం మారింది. కరాచీలోని నా పాత సంస్థకు ప్రమోషను మీద తిరిగి వెళ్ళాను. అట్లా నేను గవర్నమెంటులోని శిక్షణా, పరిశోధన మరియు కన్సల్టెన్సీ సంస్థకు మొట్టమొదటి మహిళా మరియు వృత్తి నిపుణురాలైన ముఖ్యాధికారిని అయ్యాను. పబ్లిక్ పాలసీని, సివిల్ సర్వెంట్లను సమాజానికి దగ్గరగా తీసుకురావడానికి వీలుగా ప్రోగ్రాములు తయారుచేయడానికి చాలా కష్టపడ్డాను. ప్రజాహిత కార్యక్రమాలకు ధైర్యంగా సహకారమందించడానికి, సంస్థ ఓపెన్ ప్రోగ్రామ్‌లకు మహిళలను ఎక్కువగా ఆకట్టుకోవడానికి మా సంస్థ చాలా పేరుపొందింది."

"వియన్నాలోని ఐరాసకు, ఇతర అంతర్జాతీయ సంస్థలకు పాకిస్థాన్ ప్రతినిధి గాను, రాయబారిగానూ నియమించబడడంతో నా వృత్తి జీవితం కీలకమైన మలుపు తిరిగింది. లక్ష్మణ రేఖ దాటబడింది. నేను కలిసి పనిచేసిన సహోద్యోగులందరూ చాలామటుకు పురుషులే. కాని నా విజయం పబ్లిక్ సర్వీసులోను, ఇతర వృత్తులలోను ఉన్న మహిళలకు ఆశ, విశ్వాసాన్ని ఇచ్చింది. వారు నాకు చాలా సహకారాన్నిచ్చారు. వారిని కలుసుకోవడానికి, వారు చెప్పేది వినడానికి నేను సమయం వెచ్చించేదాన్ని. శక్తివంతమైన కేబినేట్ సెక్రటరీ పదవిలో ఒక స్త్రీ ఉందని విని, చాలా మంది మహిళలు వారి వారి సమస్యలతో నా ఆఫీసుకి వచ్చేవారు. ఒక్కొక్కరి వ్యక్తిగత సమస్యలు తీర్చి పోరాడటమనేది దీర్ఘకాలంలో మహిళల అభ్యున్నతికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడదు."

మహిళలకు అత్యవసరమైన "రవాణా, నీటి సమస్యలు, విద్య, ఆరోగ్యం మరియు పర్యావరణం లాంటి అంశాల్లో, రాజకీయంగా మహిళలకు సాధికారత చేకూర్చడం తాలూకు ప్రాముఖ్యతను,

నేను నా ఉద్యోగ జీవితంలో ముందే గుర్తించాను. అందువల్ల మహిళా గ్రూపులు ప్రోత్సహిస్తున్న విధాన నిర్ణయాలకు సహకరించడం మొదలు పెట్టాను. స్థానిక సంస్థలలోను, జాతీయ, రాష్ట్ర చట్ట సభల లోను , మహిళలకు ఎక్కువశాతం రిజర్వేషన్లు లాంటి ముఖ్య సిఫార్సులలో కొన్ని ప్రభుత్వంచే అమలు చేయబడి, నా దేశంలోని రాజకీయ ముఖ చిత్రాన్నే మార్చేశాయి. సమాజానికి, ప్రభుత్వానికి మధ్య వారధి కట్టడం మహిళలకు వారి జీవితాలపై అధికారం ఉండేటట్లు చేస్తుంది."

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- ప్రభుత్వంలో ఉండి పనిచేయడం వల్ల కొన్ని ప్రయోజనాలేమిటి? మీరు ఏవి సులభంగా సాధించగలుగుతారు?
- ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా కాని, ఎన్నికైన పదవిలో ఉండడం వల్ల గాని ఉండే కొన్ని అననుకూలతలు ఏమిటి? ఒక ప్రభుత్వ అధికారిగా ఏ కార్యక్రమాలు లేదా పనులు చేయడం ఎక్కువ కష్టం?
- క్రియాశీలక కార్యకర్తలు, రాజకీయవేత్తలు ఆ రెండు రంగాల మధ్య అటూ ఇటూ మారడం వల్ల అపకీర్తి వస్తుందా? ఎందువల్ల వస్తుంది, ఎందువల్ల రాదు? అది పురుషులకు సులభమా లేక స్త్రీలకా?
- స్త్రీల రాజకీయ ఆశయాలు పురుషుల ఆశయాల కంటే వేరుగా ఉంటాయా? అవి స్వార్థపూరితమా? ఎందువల్ల, ఎందువల్ల కాదు?
- మహిళలు, వేరే మహిళలను కేవలం అందువల్లనే ఎన్నుకొని, సాయం చెయ్యాలా? నిర్ణయం నువ్వు ఎలా తీసుకుంటావు?

3.2

అభ్యాసము : ఇలా అయితే నువ్వు ఏమి చేస్తావు...

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

ఈ అభ్యాసము సభ్యులందరూ వారు ఎదుర్కొనవలసి వచ్చే పరిస్థితుల గురించి ఆ సమయంలో వారు చేయవలసి వచ్చే పనుల గురించీ ఆలోచించమని చెబుతుంది. ఇది సభ్యులందరూ వలయంలో కూర్చొని ప్రతీ వక్కరూ వంతుల వారిగా ప్రశ్నలకు సమాధానమిస్తూ చేయవచ్చు.

మొదటి ఈ క్రింది ప్రశ్నలు బోర్డుమీద వ్రాయడం గానీ, ప్రశ్నలున్న కాగితాలు అందరికీ అందించడం గాని చెయ్యడం. (పనులను మార్చడం గాని, కొత్తవి వ్రాయడం గాని స్వేచ్ఛగా చేయవచ్చు).

- ఏమీ చేయవద్దు.
- వ్యక్తిగత సంతాపాలను తెలిపి సహానుభూతిని పొందండి.
- వార్తాపత్రికలలోను, ఇతర వార్తలు దొరికే చోటు కథనాలను గమనించండి.
- ప్రైవేటు సమావేశంలో నేతలకు మౌఖికంగా ఫిర్యాదు చెయ్యండి.
- బహిరంగ వేదికలపై నేతలకు మౌఖికంగా ఫిర్యాదు చేయండి.

- మీడియా ద్వారా బహిరంగంగా అసమ్మతి తెలుపుతూ లేఖను వ్రాయండి.
- సంబంధించిన రాజకీయ నాయకునికి గాని, విధాన నిర్ణేతకు గాని ప్రైవేటుగా అసమ్మతిని తెలుపుతూ లేఖ వ్రాయండి.
- సమిష్టిగా అసమ్మతి లేఖను వ్రాయండి.
- ఒక ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేయండి.
- ఒక ప్రచారంలో పాల్గొనండి.
- ఒక రాజకీయ ప్రచారానికి నాయకత్వం వహించండి.
- రాజకీయ పదవి కోసం పోటీ చేయండి.

ఇప్పుడు గ్రూప్‌ని ఈ క్రింది ప్రశ్నలు అడగండి. సభ్యులు లిస్ట్‌లో ఉన్న జవాబులు చెప్పొచ్చు లేదా స్వంతంగా వారు వేరే చెప్పొచ్చు. ప్రతీ ప్రశ్నకు 6 నుంచి 8 సమాధానాలు రాబట్టండి. సభ్యులు వివిధ రకాల సమాధానాలు వినవచ్చు. సభ్యులు సూచించిన సలహాలను లిస్ట్‌కు చేర్చండి.

- మనం సమావేశమవుతున్న గదిలో నువ్వు క్రమక్రమంగా చల్లగా అవుతున్నావు. గదిలో కిటికీలు తెరచి ఉన్నాయని గమనించావు.
- దగ్గరలో ఉన్న ఫాక్టరీలో నీ భర్త ఉద్యోగం పోతే నువ్వు ఏమి చేస్తావు?
- సమీపంలో ఉన్న ఫాక్టరీలో ప్రతీ ఉద్యోగినీ పని నుంచి తొలగించారని తెలిస్తే నువ్వు ఏం చేస్తావు?
- నీకు కూడా సమ్మతమైన ఒక రాజకీయ అభ్యర్థికి నా స్నేహితులు, సహోద్యోగులు క్రియాశీలకంగా ప్రచారం చేస్తున్నారని తెలిస్తే నీవేం చేస్తావు?
- గృహ హింస బాధితులకు అందే సేవలలో లోపాల గురించి ఇంకొక ఆర్గురితో కలిసి నువ్వు ఫిర్యాదు చేసావు. ఇప్పుడు నీ కుటుంబం నిన్ను ఆ విషయంలో కల్పించుకోవద్దని చెప్తూ ఉంటే నువ్వేం చేస్తావు?
- చాలా మంది కమ్యూనిటీ లీడర్లు స్థానిక రాజకీయ పదవి కోసం, నిన్ను పోటీ చేయమని, నీ ప్రచారానికి సాయం చేస్తామని వాగ్దానాలు చేస్తే నువ్వేం చేస్తావు?

గ్రూపులో చర్చకు ప్రశ్నలు

- నువ్వు సౌకర్యవంతంగా చేయగలిగే వ్యక్తిగత మరియు / రాజకీయ కార్యక్రమాలు ఉన్నాయా? నువ్వు సౌకర్యవంతంగా చెయ్యలేని పనులు ఉన్నాయా? ఎందుకని?
- రాజకీయంగా నువ్వు ఏ విధమైన వ్యక్తివి? నువ్వు రాజకీయంగా ఏ రకంగా ఉండాలనుకుంటున్నావు? ఎందుకని?
- వ్యక్తిగతంగా రాజకీయాధికారం ఆశిస్తూ, నీతివంతంగా ఉండడం సాధ్యమేనా? ఎందుకని? ఎందుకు కాదు?
- కలగజేసుకోకుండా ఉండడం కూడా, ఒక రాజకీయ చర్యేనా? ఐతే ఒక ఉదాహరణ ఏమిటి?

3.3

అభ్యాసము : మహిళా నాయకురాళ్ళను ప్రోత్సాహించి, తోడ్పాటునందించడం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

డాఫ్నె – ఒలు విలియమ్స్ గురించి, సియోరా లియోన్‌లో బాధ్యతాయుతమైన పౌరురాలి స్థాయి నుండి ఒక రాజకీయ నాయకురాలిగా ఆమె ప్రయాణం గురించి కథనాన్ని చదవమని ఒక వాలంటీరుని అడగండి.

డాఫ్నె – ఒలు విలియమ్స్, ఆమె, ఆమె కుటుంబం అంతర్యుద్ధం వల్ల, సియోరా లియోన్ నుంచి ఘనాకు శరణార్థులుగా వెళ్ళే వరకు, దాదాపుగా రెండు దశాబ్దాలు, ఆమె విద్యావేత్తగా పనిచేసింది. ఇతరుల నుండి దాతృత్వాన్ని, సుహృద్భావాన్ని అందుకున్న అనుభవం, డాఫ్నెలో తిరిగి ఇవ్వాలనే ఆకాంక్షను రూపొందించింది. సియోరా లియోన్‌కు తిరిగి వచ్చినప్పుడు ఆమె ఒక అనాథ శరణాలయంలో యువజన సూపర్ వైజర్ అయింది. తరువాత ఆమె ఆఫ్రికన్ కైండ్ హార్ట్స్ ఆర్గనైజేషన్ (AKHO) ను స్థాపించింది. ఇది చనిపోయిన ఆమె భర్త స్వంత ఊరైన గొడేరిచ్‌లో (సముద్ర ప్రాంత గ్రామం) స్త్రీలకు, పిల్లలకు సహాయమందించే సామాజిక సంస్థ, AKHO స్త్రీలకు వృత్తి విద్యా మరియు వ్యాపార మెలకువలు నేర్పేటందుకు తనకార్యకలాపాలు విస్తృత పరిచింది.

2005లో డాఫ్నే నైజీరియాలో కాలాబర్‌లోని నాయకత్వ శిక్షణ సంస్థకు హాజరయింది. ఆ శిక్షణను WLP, నైజీరియాలో దాని భాగస్వామ్య సంస్థ అయిన BAOBAB కలిసి మహిళల మానవ హక్కుల కొరకు ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సంస్థలో అనుభవం ఆమె మహిళా ఉద్యమంలో మమేకమయ్యేటట్లు ప్రోత్సహించింది. ఆ సంస్థలో పాల్గొనడం వల్ల ఆమె జీవితంలో ఒక కొత్త నాయకత్వ అధ్యాయం తెరచుకున్న ట్టయిందని డాఫ్నె చెప్పింది. ఆమె సమాజం ఎట్లాగ మెరుగవచ్చో అనే దాన్ని గురించి కేవలం దార్శనికత మాత్రమే ఉంటే సరిపోదని ఆమె గ్రహించింది. ఆమెకు సాహసవంతమైన కార్యాచరణ చెయ్యాలనిపించింది. ముఖ్యంగా సియోరా లియోన్‌లోని మహిళలు రాజకీయాలలో ఎక్కువ భాగస్వామ్యం తీసుకోవాలని ఆమె భావించింది. తన దేశం యొక్క రాజకీయాలలో మమేకమవ్వటానికి డాఫ్నే తనను తాను అనేక విధాలుగా సవాలు చేసుకుంది.

"ఒక సంవత్సరంలోనే డాఫ్నే వెస్ట్ రీజియన్‌కు ఎలోక్టరల్ కమీషనర్‌గా పదవినలంకరించింది (ఈ వెస్ట్ రీజియన్ నాల్గు రీజియన్లలోనూ పెద్దది. కాపిటల్ ఫ్రీటౌన్ అక్కడే ఉంది). సియోరాలియోన్‌లో నూతన ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత కూడా, డాఫ్నే తన రీజయన్‌కు ఎలోక్టరల్ కమీషనర్‌గా సేవలు అందించింది. ఎలోక్టరల్ కమీషన్‌లోని పురుషాధిపత్య భావజాలం గల ఉద్యోగులు ఆమెకు పెద్ద సవాలు అయ్యారు. ఆమె అన్ని రకాల లింగ వివక్ష మరియు భయోత్పాతానికి గురి చేయబడింది. హత్యా బెదిరింపులను కూడా అందుకుంది. కాని డాఫ్నే ఎలక్షన్ ఫలితాలు నమ్మదగినవిగా ఉండేటట్లు చూడాలని నిశ్చయించుకుంది.

"ఎన్నికల చివరి అంకంలో చీఫ్ ఎలక్షన్ కమీషనర్ ఎన్నికలు సజావుగా జరిగాయని ప్రకటించారు. డాఫ్నే ఒలు–విలియమ్స్‌కు ఈ ఎలక్షన్ అనేది ఆమె జీవితంలో చాల గడ్డుకాలం. కాని ఆమె దేశ రాజకీయ చరిత్రలో ఒక ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించడానికి ఒక అద్భుతమైన అవకాశం కూడా."

గ్రూపులో చర్చలకై ప్రశ్నలు...

- రాజకీయాలలో మమేకమవడానికి డాఫ్నెను ప్రోత్సహించిన కొన్ని సంఘటనలు ఏమై ఉంటాయని మీ ఉద్దేశం?
- మహిళలను రాజకీయాలలో క్రియాశీలంగా ఉండడానికి ప్రోత్సహించి, తోడ్పాటునందించడంలో స్త్రీలు ఎటువంటి పాత్ర పోషించగలరు? ముఖ్యంగా ఈ వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొంటున్న సభ్యులు ఏమి చేయగలరు?

సర్కిల్‌లో చేయవలసిన కార్యక్రమం

మీతో మొదటుపెట్టి, వలయంగా ఉన్న ప్రతి మహిళా ఈ క్రింది వాక్యాన్ని పూర్తి చేయాలి.

"మహిళలు ప్రభుత్వంలోను, రాజకీయాలలో క్రియాశీలకంగాను ఉండడానికి నేను ఈ విధంగా సాయపడగలను".

తప్పు, ఒప్పు సమాధానాలు లేవు. ఓటు వెయ్యడానికి నమోదు చేసుకుని వోటు వెయ్యడం ద్వారా, ఒక అభ్యర్థికి ప్రచారం చెయ్యడం ద్వారా, అమ్మాయిలను శక్తివంతంగా, ఆత్మవిశ్వాసం గలవారిగా పెంచడం ద్వారా, అబ్బాయిలను న్యాయబద్ధంగా ఉండేటట్లు పెంచడం ద్వారా, మహిళలు, మహిళలకు సహాయపడగలరు. ఈ అన్ని చర్యలు ఇంకా వేలకొద్దీ చర్యల ద్వారా మహిళలు, మహిళలను ప్రపంచాన్ని మార్చడానికి తోడ్పడగలరు.

3.4

అభ్యాసము : ఎంపికలు మరియు విధులు

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

సిస్టర్‌హుడ్ ఇన్ గ్లోబల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ / జోర్డాన్ (S/GI/J) కోఆర్డినేటర్ మరియు మానవ హక్కులు న్యాయవాది ఐన ఆస్మా ఖాదెర్[6] వ్యక్తిగత కథను చదవమని ఒక వాలంటీరుకు చెప్పండి.

"ముగ్గురమ్మాయిలలో నేనే పెద్దదాన్ని. జోర్డాన్‌లో ఉన్న సంప్రదాయం ప్రకారం, నాకు పది సంవత్సరాల వయసు వచ్చే దాకా, మా నాన్నను అబు ఆస్మా (ఆస్మా తండ్రి) అనీ, మా అమ్మను ఉమ్ ఆస్మా (ఆస్మా తల్లి) అని అనేవారు. కొడుకులు లేకపోవడం గురించి మా తల్లిదండ్రులకు వారి వారి కుటుంబాల నుండి తీవ్రమైన వత్తిడి ఉండేది. అందుకని వారు ఇంకొక సంతానం కావాలనుకున్నారు. నాకు పది సంవత్సరాల వయసున్నపుడు, నా తమ్ముడు సమీర్ పుట్టాడు. అతను పుట్టిన గంటలోనే మా చుట్టూ ఉన్న అందరూ మా నాన్నను అబు సమీర్ (సమీర్ తండ్రి) అనే, మా అమ్మను ఉమ్ సమీర్ (సమీర్ తల్లి) అని పిలువసాగారు.

6 : ఆస్మా ఖాదర్ ఒక న్యాయవాది, ఇంకా మానవ హక్కుల కార్యకర్త. ఆమె డబ్ల్యుఎల్‌పి భాగస్వామి ఐన సిస్టర్‌హుడ్ ఇన్ గ్లోబల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్, జోర్డాన్‌కు జనరల్ కోఆర్డినేటర్ గానూ, జోర్డానియన్ విమెన్స్ కోఆర్డినేటర్ గానూ, జోర్డాన్‌లోని హాషిమైట్ కింగ్‌డమ్ ప్రభుత్వం స్పోక్స్‌పర్సన్‌గానూ, జోర్డానియన్ విమెన్స్ యూనియన్‌కు మాజీ ప్రెసిడెంటుగానూ ఉన్నారు. ఆమె అరబ్ లాయర్ల యూనియన్, ది అరబ్ ఆర్గనైజేషన్ ఫర్ హ్యూమన్ రైట్స్, ఇంటర్నేషనల్ కమిషన్ ఆఫ్ జ్యోరిస్ట్‌ల ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీలోనూ మెంబర్‌గా ఉన్నారు. పర్మనెంట్ అరబ్ కోర్టులో వయోలెన్స్ ఎగైన్స్ట్ విమెన్‌కు కౌన్సిల్ (న్యాయవాదిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. ఆనర్ కిల్లింగ్ (గౌరవ హత్యలు)ను వ్యతిరేకించే చట్టాలను బలపరచడం కోసం మద్దతిచ్చే వారిలో ఆమె ప్రముఖులు.

ఇది, నాకు ఈ లోకం నుండి అదృశ్యమైన భావన కలిగించింది. అందరిలోకి నేను పెద్దదాన్నయినా, మా బంధువుల దృష్టిలో సమీర్, మగపిల్ల వాడవటం వల్ల, చాలా ముఖ్యమైన బిడ్డ క్రింద లెక్క.

మొదట్లో నాకు చాలా కోపంగానూ, బాధగానూ ఉండేది. నెలల తరబడి నేను, అమ్మాయిల నుండి ఆశించే ఇంటిపని చేయకుండా గడిపాను. దానికి బదులు అందరూ ముఖ్యమని అనుకునే అబ్బాయిలతో ఆడుతూ గడిపాను. కాని నేను అదృష్టవంతురాలిని. నా తండ్రి విద్యావంతుడు. వివేకవంతుడు. నేను ఏమనుకుంటున్నానో ఆయన అర్థం చేసుకోగలిగాడు. తన కూతుళ్ళు తనకు ఎంత ముఖ్యమో నాకు చెప్పాడు. ఈ అనుభవం నాపై ప్రభావం చూపింది. ఆడపిల్లల కోసం ఎవరైనా పోరాడే మహిళలు ఉండాలని నేను అర్థం చేసుకున్నాను. పెరిగిన కొద్దీ నేను నా ఆడ స్నేహితుల పక్షం వహించటం మొదలుపెట్టాను. వారు వివక్షకు గురయ్యేవారని నేననుకున్నప్పుడు వారి పక్షాన నిలబడేదాన్ని. న్యాయవాది నవ్వటం, స్త్రీ హక్కుల కొఱకు తోడ్పడటం నాకు సహజమైన విషయమైంది.

నా కూతుళ్ళు పుట్టే సమయానికి నేను న్యాయవాదిగా చాల బిజీగా ఉంటూ, గంటలకొద్దీ పని చేసేదాన్ని. నా రెండో కూతురు ఐదు సంవత్సరాల వయస్సులో పొరుగువారితో ఇట్లా అంది 'నేను ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ లాయర్‌ను అవ్వను. నేను ఎప్పుడూ మా అమ్మను చూడలేదు. నేను పెద్దదాన్నయిన తర్వాత మధ్యాహ్ననికల్లా ఇంటికి వచ్చేటట్లుగా గవర్నమెంట్ టీచర్‌ను అవుతాను., ఆ మాటలు విని నేను చాల బాధపడ్డాను. ఒక వైపున నేను నా పనిని ఆరాధిస్తాను. రెండో ప్రక్క బాధ్యతాయుతమైన తల్లిగా ఉండలేకపోతున్నందుకు బాధపడ్తున్నాను. నాకు మనసు చీల్చినట్లనిపించేది.

"నేనొక క్లయింట్‌ను కలవటానికి జైలుకు వెళ్ళినపుడు యుక్త వయసులో ఉన్న నా కుమార్తె కూడ ఒకరోజు అనుకోకుండా నాతో జైలుకు వచ్చింది. జైల్లో పరిస్థితులు చూసి దాని మనసు వికలమైంది.

"జైల్లో అమాయకులు కూడ ఉండి ఉండవచ్చు అని నేననుకుంటే, ఎట్లా నాకు నిద్రపడుతుంది"– అని మా అమ్మాయి తెలుసుకోగోరింది. ఆ రోజు మా అమ్మాయి నన్నెన్నో ప్రశ్నలు వేసింది. కాని తాను న్యాయశాస్త్రం చదువుకుందామని నిశ్చయించు కున్నప్పుడు అందరికంటే నేనెక్కువ ఆశ్చర్య పోయాను. నేను షాక్ తిన్నాను. నాకూతురు ఐదేళ్ళప్పుడు, నా హృదయం చెప్పిందివిని వుంటే నేను లాయర్ వృత్తి మానివేసేదాన్ని. ఈ రోజు నాకూతురు కూడా లాయర్. ఆమె కూడా మానవ హక్కుల పోరాటంలో భాగస్తురాలు. నేను తీసుకున్న నిర్ణయంతో ఇప్పుడు ప్రశాంతంగా ఉన్నాను."

గ్రూప్‌లో చర్చకు ప్రశ్నలు ....

1. కుటుంబం మరియు వృత్తి జీవితంలో సమతూకం పాటించటానికి మన దేశంలో మహిళలు, పురుషులూ ఒకేరకమైన సమస్యలు ఎదుర్కొంటారా?
2. మహిళల రాజకీయ భాగ్యస్వామ్యానికి అవరోధం కల్గించే కొన్ని విషయాలేమిటి?

   బోర్డు మీద రెండు కాలమ్స్ చేయండి. గ్రూప్‌ను మేథోమధనం చేయమనండి.

వారి కుటుంబాల నుంచి మహిళలకున్న అవరోధాలు	వారి కుటుంబాల నుంచి పురుషులకున్న అవరోధాలు

గ్రూప్‌లో చర్చకు ప్రశ్నలు ......

1. పై రెండు జాబితాలలో ఉన్న పోలిక ఏమిటి? విబేధం ఏమిటి ?
2. ఈ ఎక్సర్‌సైజు నుండి నువ్వు ఏమి నేర్చుకున్నావు?
3. కుటుంబాల యెడల మహిళలకున్న బాధ్యతలు, వారి రాజకీయ భాగస్వామ్య అవకాశాలను ఎట్లా కుదిస్తాయి?

3.5

ఎక్సర్‌సైజ్ : ఆదర్శమూర్తులు, పాత్రల ప్రతినిధులు

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

మహిళ సమాజంలో పోషించే వివిధ పాత్రలను పేర్కొనాలి. ఉదాహరణకు

తల్లి, ఇంటి సంరక్షకురాలు (House keeper) డాక్టర్, టీచర్, ఇంజనీర్, డ్రైవర్, ఎకౌంటెంట్, లాయర్, ఇంటి పని మనిషి, మినిస్టర్... ఇంకా.... గ్రూప్‌ను వ్రాయమనండి. సభ్యులు సమాధానాలను బ్లాక్‌బోర్డు మీద రాయమనండి. ఈ లిస్ట్ 40, 50 దాటిన తర్వాత ఆపి, తరువాత కార్యక్రమానికి వెళ్ళండి.

గ్రూప్‌ను జంటలుగా విభజించండి. ప్రతి జంటనూ ఇలా అడగండి.

- మహిళలు పోషించే పది అతి ముఖ్యమైన పాత్రలు (గ్రూప్‌చే వ్రాయబడిన వాటిలో) ఎన్నుకోండి.
- వాటి ప్రాముఖ్యాన్ని బట్టి నెంబర్లు ఇవ్వండి. “1” నంబరు అతి ముఖ్యమైన పాత్ర. “10” నంబరు తక్కువ ముఖ్యమైన పాత్ర.

గ్రూప్‌ను తిరిగి సమావేశపరచండి. జంటలో ప్రతినిధిని అతని లిస్ట్ చెప్పమనండి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- ఈ ఎక్సర్‌సైజ్ తేలికగా ఉందా? కష్టమైనదా?
- భాగస్వాములు లిస్ట్‌తో చాలావరకు అంగీకరించారా? లేదా?
- ఎవరైనా వారి భాగస్వామి దృక్పథంతో ఒప్పించబడ్డారా?
- అందరూ ఎక్కువగా అంగీకరించిన విషయాలేమిటి? తక్కువగా ఒప్పుకున్న విషయాలేమిటి?

3.6

ఎక్సర్‌సైజ్ : గతం, వర్తమానం, భవిష్యత్తు

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

మానవ హక్కుల కార్యకర్తగా అవటానికి, టోలెకాన్ 'ఇస్మైలోవా'ను[7] ప్రభావితం చేసిన కథలూ, ఘటనల గురించి ఈ క్రింది కథనాన్ని చదవమని ఒక వాలంటీర్‌కు చెప్పండి.

"నాకు ఊహ వచ్చినప్పటి నుండి నేను మానవ హక్కుల కార్యకర్తనే. నేను చిన్నపిల్లగా ఉన్నప్పుడు నా చిన్నారి ప్రపంచంలో కూడ నాకర్థమయిందేమిటంటే మహిళలు రెండవ తరగతి పౌరులుగానే ఉన్నారని. ఇంట్లోనూ, సమాజంలోనూ అధికారమంతా పురుషులదే. కిర్గిజ్‌స్తాన్‌లో చాలామంది ప్రతిభావంతులైన మహిళలు ఉన్నాగాని 2007 వరకు మా పార్లమెంట్‌లో ఒక్క మహిళా లీడరు కూడా లేరు. ఎన్నికల విధానాలను, చట్టాలు చేసే పద్ధతిని కంట్రోల్ చేసేది డబ్బును కూడబెట్టుకుని, అధికారం చేతిలో పెట్టుకున్న పురుషులే."

"చలితోనూ, ఆకలితోనూ మరణించే శరణార్థుల పిల్లల గురించి నా అమ్మమ్మలు చాలా కథలు చెప్పేవారు. తిండికోసం వారు పిల్లలను అమ్మేసేవారు. వారిలో కూడా ఆడపిల్లలను ముందు అమ్మేవారు. ఎందుకంటే మగ పిల్లలు వంశానికి ముఖ్యమని తలచేవారు. ఈ భయంకరమైన కథనాలు ఎప్పుడో గతంలో జరిగినవి కావు. ఈ దశాబ్దంలో కూడా, ఉజ్జెకిస్థాన్ లోని అండిజాన్ మరియూ చెచెన్ రిపబ్లిక్ నుండి, హింస వలన, కల్లోలం వలన వలసపోయే శరణార్థులు దాడికి గురి కాబడుతున్నారు. లేదా మాయమవుతున్నారు."

"పెళ్లికూతుళ్ళ కోసం వెతికే పురుషులు, కర్గిజ్‌స్తాన్‌లో అమ్మాయిల కిడ్నాప్‌లకు పాల్పడటం పరిపాటి అయింది. ఈ పెళ్ళి కూతుళ్ళ అపహరణలకు యువకుల నుంచి, వారి స్నేహితుల నుంచీ మాత్రమే కాక, అమ్మాయిల కుటుంబాల నుంచి కూడా మద్దతు లభిస్తోంది. ఈ 'క్రూరత్వము ఒక ప్రాచీన సంప్రదాయంగా' అభివర్ణిస్తూ వారి అనుమతి రాజీని సమర్ధించుకుంటున్నారు. కిర్గిజ్‌స్తాన్ లోని వందలాది యువతులు కిడ్నాప్‌ల బారి పడుతున్నారు. అవి చాలాసార్లు హింసాత్మకంగా ఉండడం వల్ల గాయాలవుతున్నాయి. కొన్నిసార్లు మరణం కూడా సంభవిస్తుంది. అపహరణకు గురైన తరువాత, చెర నుంచి తప్పించుకోగలిగినా తల్లిదండ్రుల వద్దకు తిరిగి రాలేని పరిస్థితిలో ఉన్న చాలా మంది యువతుల కథలు వింటాము. వారు రాత్రంతా బయట ఉంచబడటం వల్ల, వారి కన్యత్వం అనుమానించబడుతుంది. వారు నాశనమయ్యారని (నష్టపోయారని) అందువల్ల ఇంకొకరిని వివాహమాడటానికి అర్హులు కారని ఆచారాలు చెప్తున్నాయి.

7. టోలెకాన్ ఇస్మైలోవా, కిర్గిస్తాన్‌లో మానవ హక్కుల మద్దతు దారు. మానవ హక్కుల సెంటరుకు డైరెక్టర్ / సిఏసి (Citizens against corruption) డైరెక్టరు. సి.ఎ.సి అనేది WLP పార్ట్‌నర్. కిర్గిస్తాన్‌లో నాన్ గవర్నమెంట్ సెక్టార్ అభివృద్ధికి ముఖ్యపాత్ర వహించింది. కొయలిషన్ ఫర్ డెమోక్రసీ అండ్ సివిల్ సొసైటీకి ఈమె వ్యవస్థాపకురాలు మరియు మొదటి ప్రెసిడెంట్. ఈ సొసైటీ NGO సెక్టారును – సివిల్ సొసైటీ విద్య మరియూ ఎన్నికల నిర్వహణలను గురించిన జాతీయ ప్రచారంలో కలిసి పనిచేసేటట్లు చేసింది. సివిల్ సొసైటీ యాక్టివిస్టు గాను మానవ హక్కుల మద్దతుదారుగాను ఆమె చేసిన కృషికి చాలా అంతర్జాతీయ అవార్డులు పొందింది. 2002లో సెంట్రల్ ఏసియాలో ఇస్మైలోవా మొట్టమొదటి రీగన్ – పాస్సెల్ డెమోక్రసీ ఫెలో)

"మా అమ్మమ్మలు వారు జీవించిన జీవితం కంటే నా జీవితం విభిన్నంగా ఉండాలని ఆశించారు. నేను ఒక బలమైన వ్యక్తిత్వం గల, చదువుకొన్న, స్వతంత్రంగా వ్యవహరించగల దానిగా ఉండాలని కోరుకున్నారు. మా పితృస్వామ్య వ్యవస్థలో ఉన్న వాడుకల వల్ల గృహహింసకు గురవుతానేమోనని భయపడ్డారు. నాకు మంచి జీవితం ఉండాలని, ఎలా జీవించాలో ఎంచుకునే హక్కు నాకుండాలని వారు ఆశించారు."

"నా తల్లిదండ్రులు, జర్నలిస్ట్ అయిన నా భర్త వల్ల, నేను స్వతంత్ర్యంగా జీవించడం, నా సమాజాన్ని మార్చాలన్న నా కోరిక తీరే పనులు చెయ్యగలుగుతున్నాను. నేను ఎప్పుడూ మానవ హక్కుల కార్యకర్తగానే ఉన్నాను. మహిళలను గౌరవంతో చూసి, సమాన హక్కులు ఉండేదాకా అలాగే కొనసాగుతాను. నా దేశంలోని మహిళలకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఎదుర్కోవాలంటే ప్రమాదాలకు భయపడకుండా మాట్లాడాలని, పనిచెయ్యాలని నాకు తెలుసు."

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- ఈ కథ వల్ల వారెట్లా అనుభూతి చెందారు?
- మీరివాళ ఇలా ఉండటానికి గతంలో జరిగిన సంఘటనల ప్రభావమేమైనా ఉందా?
- ముందు తరాల కోసం,– ప్రపంచాన్ని మార్చడానికి మీరు గట్టి నిర్ణయాలేమై తీసుకున్నారా?
- ఎక్కువగా దేనిని మార్చాలని అనుకుంటున్నారు?

వర్క్‌షాప్ సమావేశాలు

2

సెక్షన్ – II

కార్యాచరణ దిశగా :

నా తదుపరి అడుగులు ఏమిటి?

రాజకీయంగా చర్యలు తీసుకోవటానికి ధైర్యం కావాలి. వ్యక్తిగత రంగంలోనూ, ఇంకా చెప్పాలంటే వృత్తిపరమైన రంగంలో కూడా నిర్ణయాలు తీసుకోవటం ఇతరుల నిర్ణయాలను ప్రభావితం చేయటం మనం చేస్తున్నదే. కాని రాజకీయ ప్రపంచం భయపెట్టేదిగా ఉండవచ్చు. చాలా సమాజాల్లో ఇది స్త్రీలకు విరుద్ధంగాను మరియు శత్రుభావం కలది గాను ఉంటుంది. రాజకీయ అధికారం మీద ఒత్తిడి పెట్టడం (మాట్లాడటం, కాంపైన్‌లో జేరటం, రాజకీయ ఆఫీస్ నడపడం మొ॥నవి) అనేది ఒక బహిరంగ కార్యక్రమం. రాజకీయాల్లో నీకు అత్యంత సన్నిహితులు, నిన్నెరుగనివాళ్ళు కూడా నిన్ను రకరకాలుగా విమర్శించవచ్చు. నీ రాజకీయ కార్యకలాపాలకు, నువ్వు తీసుకునే రిస్క్, శక్తిని సమకూరుస్తుంది. రాజకీయంగా ముందడుగు వేయటం అంటే – పరిస్థితులను మార్చటానికి నీ శక్తిని ఉపయోగించటమే.

ఈ సెక్షన్‌లోని నేర్చుకొనే ఎక్సర్‌సైజులు, ఇందులో పాల్గొనేవారి తరువాతి, లేదా తొలి రాజకీయ అడుగు వేయటానికి తోడ్పడే విధంగా తయారు చేయబడ్డాయి. సభ్యులు ఉద్యమిద్దామనుకుంటున్న రాజకీయ అంశాన్ని గుర్తించటంతో మొదలుపెట్టి, సెక్షన్ – 2లోని ఏడు సమావేశాలు, ఈ క్రింది అంశాలను ప్రస్తావిస్తాయి. వారి రాజకీయ అంశాలకు తోడ్పాటు గుర్తించటం. ఆ అంశాన్ని ప్రచారం చేయటానికి పద్ధతులు తయారు చేసుకోవటం. విజయాలు ఎలా ఉంటాయో చూపించటం. ఎక్సర్‌సైజులు సభ్యులకు విశదీకరించి ప్రోత్సహించుతాయి. ఇంకా వారిని కార్యోన్ముఖంగా నడిపిస్తాయి.

సెషన్స్ సులభంగా జరపటానికి సలహాలు :

22వ పేజీలో ఇచ్చిన సలహాలను ఒకసారి చదువుకోవచ్చు. లేదా ఈ సరికే మీరు ఎక్సర్‌సైజులు సులభంగా చేయటానికి మీ స్వంత పద్ధతి తయారు చేసుకొని ఉన్నా మంచిదే. సభ్యులందరూ ఎక్సర్‌సైజుల్లో చురుకుగా పాల్గొనేటట్లు చేయటం మంచిది.

ఎక్సర్‌సైజ్‌లు సులభంగా చెయ్యడానికి మీ స్వంత పద్ధతి కనిపెట్టి ఉంటే, మీ అనుభవం మీద, ఏవి బాగా పనిచేస్తాయో టూకీగా వ్రాయాలనుకోవచ్చు. ఇవి ఇతర సంధాన కర్తలకు, శిక్షణా మాన్యువల్స్, పాఠ్య ప్రణాళికలు తయారు చేయడానికి బాగా ఉపయోగపడతాయి.

అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే – మీరు ఏ పద్ధతిని, ఏ పరికరాన్ని వాడటానికి నిర్ణయించుకున్నా భాగస్వామ్య నాయకత్వ సూత్రాలనూ, తత్వాన్ని నొక్కిచెప్పే – ఇతర జోక్యం లేకుండా ఉండటం, మర్యాదా పూర్వకమైన, ప్రోత్సాహకరమైన సంభాషణలు తప్పనిసరి అనే హామీ ఇవ్వటం చాలా అవసరం.

మరీ ముఖ్యంగా మీరు ఆనందిస్తూ మీ ఉత్సాహాన్ని సభ్యులు పంచుకునేటట్లు చేయండి.

సెషన్ 4

మన రాజకీయ అంశాన్ని గుర్తించడం మరియు మన సందేశాన్ని అభివృద్ధి చెయ్యడం

(మొత్తం మీద 3 గంటల కాలం)

సెషన్ ఉద్దేశ్యాలు :

- మనం కార్యాచరణ చేద్దామనుకున్న అంశం లేదా అంశాలను గుర్తించడం
- స్త్రీలు / పురుషులు మీద నా అంశం తాలూకు ప్రభావం ఎలా ఉంటుందో పరిశీలించడం.
- లైంగిక సమానత్వాన్ని సపోర్ట్ చేసే సందేశాన్ని మన రాజకీయ ప్రాంతంలో పొందుపరచడం.

ఈ క్రింద ఇచ్చిన కొటేషన్ అందరూ చదివేటట్లుగా సమావేశ స్థలంలో అతికించండి.

"ప్రపంచం నువ్వు అనుకున్నట్లు లేకపోతే దాన్ని మార్చు. మార్చడం నీ విధి. అంచెలంచెలుగా మార్చు."

– మారియన్ రైట్ ఎడల్మన్ [8]

---

8 : మారియన్ రైట్ ఎడల్మన్ WLP బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్స్‌లో చేస్తుంది. చిల్డ్రన్ డిఫెన్స్ ఫండ్‌కి వ్యవస్థాపకురాలు మరియు ప్రెసిడెంట్. మిసిసిపీ బారులో అడ్మిషన్ సంపాదించిన మొదటి ఆఫ్రికన్ – అమెరికన్. 1960 మధ్యకాలంలో సివిల్ రైట్స్ మూవ్‌మెంట్‌లో ఆమె పాల్గొనటం మొదలయ్యింది. అపుడామె NAALCP లీగల్ డిఫెన్సు డైరెక్టరుగాను, జాక్సన్‌లో ఎడ్యుకేష ఫండ్ ఆఫీసర్ గాను అయ్యింది. డా॥మార్టిన్ లూథర్ కింగ్ జూనియర్, ఆయన చనిపోయేముందు మొదలుపెట్టిన పూర్ పీపుల్ మార్చ్‌కి కౌన్సిలర్‌గా 1968లో ఎమ్ఎస్.ఎడిలెన్ పని చేసింది.

4.1

అభ్యాసము : రాబోయే 20 సంవత్సరాల్లో నా ప్రపంచంలో నేనేం కోరుకుంటున్నాను.

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

సర్కిల్ కార్యక్రమం

ప్రతి ఒక్కరిని – విశ్రాంతిగా, సౌకర్యవంతంగా కళ్ళు మూసుకొని కూర్చుని – గాఢంగా ఊపిరి తీసుకోమనండి.

ఈ విశ్రాంతి స్థితిలో సభ్యులను రాబోయే ఇరవై ఏళ్ళలో వారి ప్రపంచంలో ఏం చూద్దామనుకుంటున్నారో ఆలోచించమనండి. ఈ స్థితిలోనే ఉండి. కొద్ది నిముషాల పాటు చింతన చేయమనండి. గ్రూప్‌తో వారి ఆలోచనలు పంచుకోవాలని సభ్యులకు చెప్పండి.

రెండు నిముషాల తర్వాత సభ్యులను కళ్ళు తెరవమని చెప్పండి. 'వచ్చే 20 సంవత్సరాలలో నాకు ఇలా ఉంటే ఇష్టం....' అని చెప్పటం ద్వారా మీరే కార్యక్రమం మొదలుపెట్టండి. సమాజంలో, మీ సంఘంలో లేదా మీ కుటుంబంలో 1 నుంచి 5 వరకూ మీరు చూడాలనుకుంటున్న మంచి మార్పుల గురించి చెప్పండి.

మీ ప్రక్కన కూర్చున్న వ్యక్తి "నేనిలాంటి మార్పులు చూద్దామనుకుంటున్నాను..." అని మొదలుపెట్టి సమాజంలో, సంఘంలో లేదా ఆమె కుటుంబంలో ఆమెకు ముఖ్యమైన 1 నుండి 5 విషయాలు చెప్పటాన్ని కొనసాగించాలి. ఆ సర్కిల్‌లో అందరూ మాట్లాడేవరకూ కొనసాగించండి.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- ఇలా మాట్లాడటం ఎట్లా అనిపించింది? కార్యక్రమంలో పాలుపంచుకోవటానికి తయారుగా ఉన్నావా? లేక ఇది భారంగా అనిపిస్తోందా?
- ఏవి చేయగలను అని అనిపించాయి? ఏవి చేయలేనని అనిపించాయి?
- ఏ అంశాలు ఎక్కువగా పట్టించుకోవాలని అనుకుంటున్నావు? మొదట ఏ విషయం పట్టించుకోవాలనుకుంటున్నావు?

4.2

అభ్యాసము : మన అంశానికి రూపం ఇవ్వటం (1)

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

సభ్యులను వారికి అతి ముఖ్యమైన రాజకీయ అంశాలు మరియు లక్ష్యాల గురించి మేథో మథనం చేయమని చెప్పండి. బోర్డు మీద సభ్యులు చెప్పేది వ్రాయండి. ఈ ఎక్సర్‌సైజు కోసం ఇద్దరు నోట్స్ వ్రాసే వాళ్ళను నియమిస్తే బాగుంటుంది. ఒకరు బోర్డు మీద నోట్స్ వ్రాయడానికి, ఇంకొకరు గ్రూప్ చర్చలను తర్వాత వర్క్‌షాప్ సెషన్స్‌లో ఉపయోగించుకోవడానికి వీలుగా పేపరు మీద వ్రాయటానికి.

గ్రూప్‌ను ముగ్గురు లేదా నల్గురు సభ్యుల టీమ్ క్రింద విభజించండి. వర్క్‌షాప్ జరిగినంత కాలం, టీమ్ సభ్యులందరూ పంచుకొనే అందరూ పట్టించుకోవాలనుకునే రాజకీయ లక్ష్యాన్ని ఒకే ఒక్క వాక్యంగా తయారు చేయమనండి. ఇది కొంత సమయం తీసుకోవచ్చు. టీమ్‌లను 20 ని॥లలో ఒకసారి అడగండి. కాని వారికి మరింత సమయం అవసరమవ్వచ్చు.

ఉదాహరణలు :

అన్ని హెూదాలలోని పదవులకు స్త్రీల హక్కులు ముందుకు తీసుకెళ్ళటం అనే అంశం రాజకీయ ఎజెండాగా ఉన్న మహిళా అభ్యర్థులకు, రచనలు, ఐక్యవేదికలు తయారుచేయటం, మరియూ ప్రచారంలో పాల్గొనటం ద్వారా సహకారం అందించటం – మా లక్ష్యం.

విధవలైన మహిళల ఆస్తి హక్కులను మెరుగుపరుస్తూ కొత్తగా ప్రతిపాదించిన బిల్లు పార్లమెంటులో నెగ్గాలని మేము కోరుకుంటున్నాము.

గ్రూప్‌ను తిరిగి సమావేశపరచి, ప్రతి టీమ్ నుండి ఒక వాలంటీరును వారి రాజకీయ లక్ష్యం ఏమిటి అడగండి. ఈ లక్ష్యాలను చాక్ బోర్డు మీద వ్రాయండి. భవిష్యత్తులో ఉపయోగించు కోవడానికి ఒక వాలంటీరును కాగితం మీద వ్రాయమనండి.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- ఈ ప్రత్యేకమైన లక్ష్యం ఎందుకు ఎంచుకోబడింది?
- ఇందులో చాలా లక్ష్యాలు "మహిళల సమస్యలు" అనుకుంటున్నారా?
- సమాజమంతటికి ఈ లక్ష్యాలు మేలు చేస్తాయా? ఎవరు ప్రయోజనం పొందుతారు? ఎవరు పొందరు.

4.3

అభ్యాసము : మన పరిస్థితిని స్పష్టంగా చెప్పగలగడం.

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

ఇద్దరు రాజకీయ అభ్యర్థుల గురించి ఈ క్రింది సమాచారం ఇస్తూ సభ్యులకు పేపరు షీట్లు పంచండి :

మీరున్న ప్రదేశంలో స్థానిక సంస్థలో సభ్యునిగా అరా అజాదే A.A., మరియు బిటా బిహార్ B.B పోటీ చేస్తున్నారనుకోండి.(A.A) అందరూ ఇష్టపడే ప్రాథమిక స్కూలు ప్రిన్సిపాలు. పిల్లల సంక్షేమం కొరకు సంఘంలో గట్టిగా నిలబడుతుంది. ఆమె వయస్సు 62 సం॥లు, విధవరాలు, ఆమెకు స్వంత పిల్లల్లేరు. ఆమె ఈ స్థానిక కౌన్సిల్ సీటు కోసం రెండోసారి పోటీ చేస్తోంది. మొదటిసారి 8 సంవత్సరాల క్రితం పోటీచేసి చాల ఓట్ల తేడాతో ఓడిపోయింది. ఎందుకంటే, అప్పటికి బ్రతికున్న ఆమె భర్త, కంపెనీ నుంచి ఇన్సూరెన్స్ తీసుకోలేదని స్థానిక షాపు యజమానులను బెదిరించినందుకు ఫైను కట్టి జైలు కెళ్ళాడనే విషయం అప్పుడే బయటపడింది. చాలామంది ఆమె భర్త అవినీతి గురించి ఆమెకు తెలియదని గట్టిగా భావించారు. ఐనా కాని ఈ విషయం ఆమె విజయావకాశాలను తీవ్రంగా దెబ్బ తీసింది. అభ్యర్థి బిటా బీహార్ (B.B) సంఘంలో బాగా తెలిసిన వ్యక్తి కాదు. ఆమె గత 4 ఏళ్ళనుండే ఇక్కడ నివసిస్తోంది. ఆమెకు వయస్సు 48 సంవత్సరాలు. ఆమె భర్త రిటైరైన ఒక సంపన్న రత్నాల వ్యాపారి. ఆరోగ్య రీత్యా బావుంటుందని ఈ ప్రదేశానికి మారారు. వారిరువురితో వారి కొడుకు, కోడలు, 3 నెలల మనవడు జీవిస్తున్నారు. ఆమె కుటుంబం ఇక్కడకు మారే ముందు పక్క సిటీలో దాతృత్వ కార్యక్రమాలలో తలమునకలయ్యేది. అట్లాగే పిల్లలు, ఆసుపత్రులు, స్కూళ్ళు, అనాథ శరణాలయాలకు నిధులు సేకరించడం, విరాళాలివ్వడం కూడా చేసేది.

ప్రస్తుతం ఈ సంఘంలో అందరికీ అతి ముఖ్యమైన సమస్య నీటి కాలుష్యం. దీనివల్ల పిల్లలు, వృద్ధులు అనారోగ్యం పాలవుతున్నారు. ఊరికి 15 కి.మీ ఎగువన ఉన్న తోళ్ళ పరిశ్రమ నుండి రసాయ వ్యర్థాలు నీటిని కలుషితం చేస్తూ ఉండవచ్చు.

గ్రూపుని రెండు టీమ్‌లుగా విభజించండి. ఒక టీమ్ B.B కు అనుకూలముగా నటిస్తారు. రెండో టీమ్ A.A కు అనుకూలురుగా నటిస్తారు. రూములో ఒకవైపు A.A అనుకూలురు, రెండోవైపు B.B అనుకూలురను కూర్చోమనండి.

ప్రతీ టీమ్ 10–15 ని॥లు కలుసుకొని వారి అభ్యర్థికి కి విజయం ఎట్లా చేకూర్చాలో ఆలోచించాలి.

తరువాత మొత్తం గ్రూపు ముందు A.A టీమ్‌లోని ప్రతి మెంబరూ, ఒకరి తరువాత ఒకరు, ఇంటింటికీ వెళ్ళి ప్రచారం చేసే వారిలా నటించమనండి. B.B టీమ్ సభ్యులు వారితో మాట్లాడే నివాసితులుగా నటిస్తారు. ఒకసారి ఒకరు చొప్పున A.A టీమ్ సభ్యురాలు తలుపు కొట్టే వారుగా, B.B టీమ్ సభ్యురాలు తలుపు తెరిచినట్లుగా నటిస్తారు. A.A టీమ్ సభ్యురాలు తాను A.A ను

కమ్యూనిటీ కౌన్సిల్ ప్రతినిధిగా మద్దతు ఇస్తున్నట్లు వివరిస్తుంది. ఆమెకు ఈ క్రిందివి చెయ్యడానికి 2 ని॥ల సమయం మాత్రమే ఉంది.

- తనను పరిచయం చేసుకోవాలి. ఆ ప్రదేశంలో ఆమె ఎన్నాళ్ళ నుంచీ నివసిస్తోందో, ఆమె కుటుంబం గురించి, వృత్తి గురించి, మరేదైనా ముఖ్య సమాచారం చెప్పాలని అనుకోవచ్చు. ఆమేం చేస్తోందో వివరించాలి.
- ఆమె అభ్యర్థికి ఎందుకు మద్దతు ఇవ్వాలో (లేదా) ప్రత్యర్థికి ఎందుకు మద్దతు ఇవ్వకూడదో కారణాలు చెప్పాలి.
- అవతలి వ్యక్తి నుంచి ఏమి ఆశిస్తోందో చెప్పాలి – వోటు వెయ్యడం, ప్రచారంలో పాల్గొనడం, ర్యాలీలో పాల్గొనడం లేదా అభ్యర్థి గురించి ఎక్కువ తెలుసుకోవడం.

ఒకసారి A టీమ్‌వారు, ఇంకొకసారి B టీమ్ వారు ప్రచార కర్తలుగా, మొత్తం మీద అందరు సభ్యులు ప్రచార కర్తలుగా నటించేటట్లు చేయండి. ఒక వాలంటీరు, ప్రతీ ప్రచారకురాలు 2 ని॥ల కంటే ఎక్కువ సమయం తీసుకోకుండా చూడాలి. ఈ ఎక్సర్‌సైజ్ సరదాగానూ, ప్రయోజనకారిగాను ఉంటుంది. అందుకని ఉత్సాహపరిచే వ్యాఖ్యలు, నవ్వులు ఉండవచ్చు!

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- ఒక మహిళ కోసం ప్రచారం చెయ్యడం మీకు కొత్తగా అనిపించిందా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?
- స్త్రీ, పురుష వాదనలు మద్దతు కోసం వాడబడ్డాయా? (ఒక మహిళగా ఆవిడ మంచి కౌన్సిల్ మెంబర్ అవుతుంది. ఎందుకు ఎందుకు కాదు?
- ఈ ఎక్సర్‌సైజ్ తేలికైనదా లేదా క్లిష్టమైనదా? ఎందుకు?
- అందరి ప్రచారాలు గమనిస్తే, ఏ పద్ధతులు బాగా పని చేసాయి? ఏవి బాగా చేయలేదు?

4.4

అభ్యాసము : మన అంశానికి రూపం ఇవ్వడం (2)

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

సెషన్ 4 లక్ష్యాన్ని గుర్తించడం

గ్రూపు సభ్యులు రాజకీయ చర్యలు తీసుకోవడం ద్వారా సపోర్ట్ చెయ్యదలుచుకున్న అంశాన్ని లేదా అవసరమైతే ఒకటి కంటే ఎక్కువ అంశాల్ని గుర్తించడం. వారు ఎంచుకునే లక్ష్యం (అంశం) వారు తదుపరి అడుగులు వేసేటప్పుడు తరువాతి సెషన్స్‌లో చర్చించబడుతుంది. దానిని ఆ సమావేశాల్లో సెషన్ 4 లక్ష్యం అని అనాలి.

గ్రూప్‌ని జంటలుగా విభజించండి. మన అంశానికి రూపం ఇవ్వడం అనే సెషన్‌లో బోర్డుమీద వ్రాసిన రాజకీయ లక్ష్యాలను ఇంకోసారి గుర్తు తెచ్చుకోమని ప్రతి జంటకూ చెప్పాలి. ప్రతీ సభ్యురాలు, బోర్డుమీద వ్రాసిన రాజకీయ అంశాలు, లక్ష్యాలు మరియు ఉద్దేశాల నుంచి ఒక దాన్ని తదుపరి సమావేశాలలో పనిచెయ్యడానికి ఎందుకు ఎంచుకోవాలో 3–4 ని॥లలో చెప్పి తన పార్టనర్‌ను ఒప్పించాలి.

తరువాత జంటలోని ఇద్దరు పార్టనర్‌లు లక్ష్యాల నుండి ఒకదాన్ని ఎంచుకునే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ఇద్దరూ ఒక అంశాన్నే సపోర్ట్ చేస్తే, ఆ అంశం మీద వాళ్ళు వాదించటానికి, మిగిలిన గ్రూప్‌కు చెప్పటానికి ఉంటుంది. గ్రూప్‌ను తిరిగి సమావేశపరచమని చెప్పండి. ప్రతీ జంట వారు ఎన్నుకున్న అంశం మీద గ్రూప్‌కు రిపోర్ట్ చేయాలి.

ఎన్నుకొన్న అంశాల మీద మొత్తం గ్రూప్‌ను చర్చించుకోమని చెప్పాలి. ఈ వర్క్‌షాప్ సమావేశాలు జరిగినంత కాలము పనిచేయటానికి వీలుగా ఒక రాజకీయ అంశం మీద ఏకాభిప్రాయానికి రమ్మని గ్రూపునకు ఆదేశించండి. ఒక అంశం మీద ఏకాభిప్రాయం, కష్టమైతే, రెండు మూడు అంశాలు ఎన్నుకోండి. తరువాత జరిగే వర్క్‌షాప్ ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో పైన చెప్పిన అంశం (లేదా) అంశాలు వాడబడతాయి.

సెషన్ 5

రాజకీయ దృశ్యాన్ని చిత్రీకరించడం

(మొత్తం మీద 4 గంటల కాలం)

సమావేశం లక్ష్యాలు

- **రాజకీయ కార్యక్రమం కోసం సవాళ్ళు మరియు అవకాశాలను చిత్రీకరించటం.**
- **స్థానిక, జాతీయ, లేదా అంతర్జాతీయ రాజకీయ అధికార రంగాలలో దేనిని ప్రభావితం చేయాలో పరిశోధించటం.**
- **రాజకీయ వేదిక తయారు చేయటానికి ఎటువంటి అడుగులు వేయాలో ఆలోచించటం.**

5.1

అభ్యాసము : సంఘీభావం సాధించటం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

అరబ్ మహిళల జాతీయతా ప్రచారం (ఉద్యమం) గురించి వార్తా పత్రికలో వచ్చిన ఈ క్రింది అంశాన్ని గ్రూప్‌లోని వకరిద్దరు వాలంటీర్లను బయటకు చదవమని చెప్పండి

జాతీయతా ఉద్యమం నాకు నా కుటుంబానికి హక్కు

“నా భర్త పాలస్తీనా దేశస్థుడు అతను నాతో కలిసి బెహరెన్‌లో ఉండటానికి వీలవదు. చాలా సమయం మేమిద్దరం విడివిడిగానే ఉంటున్నాం. నా భర్త అంటే నాకు ప్రేమ. కాని మేమిద్దరం పిల్లలను కనగూడదని నిర్ణయం తీసుకొన్నాం. ఎందుకంటే – సమాన హక్కు లేని, వివక్ష చూపబడే పిల్లలను ప్రపంచంలోకి తీసుకు రావలని మేము కోరుకోవటం లేదు”.

– *ఫాతిమా, 25, పాలస్తీనా దేశస్తుడిని వివాహమాడిన బహ్రైనీ మహిళ.*

“తన జాతీయతను కుటుంబానికి అందించకముందే నా సోదరి చనిపోయింది. ఆమె జ్ఞాపకార్థం ఇక్కడ ఈరోజు నేను నిరసన తెలుపుతున్నాను”.

– *ఖదీజా, 58 మొరాకో దేశస్తురాలు. మొరాకో దేశానికి చెందిన వ్యక్తిని వివాహమాడిన ఆమె సోదరి సైదా గురించి మాట్లాడుతూ పై విధంగా అంది.*

మేము చర్యలు తీసుకుంటాము. పార్లమెంట్ ఎన్నికలు జూన్‌లో జరుగుతాయి. జాతీయతా చట్టంలో సంస్కరణలకై అంకితభావం లేని అభ్యర్థులందరినీ బహిష్కరించాలని మేము పిలుస్తున్నాము".

– *సురయా, 32, ఈజిప్ట్ దేశస్తుడిని వివాహమాడిన లెబనీస్ మహిళ.*

అరబ్ ప్రపంచంలోని చాలా దేశాలలో కేవలం తండ్రులు మాత్రమే తమ భార్యలకు, పిల్లలకు వారి జాతీయతను అందించగలరు. ఈ ప్రాంతంలో జాతీయతా చట్టాలు వివక్షను ఎక్కువగా చూపిస్తాయి. ఎందుకంటే – అవి పచ్చిగా, పురుషులు మాత్రమే జాతీయతను అందివ్వగలరు, మహిళలు ఇవ్వలేరు' అని చెపుతాయి. అరబ్ ప్రాంత జాతీయతా చట్టాలు – చాలా రాజ్యాంగాలు ఆమోదించే పౌరులందరికీ సమాన హక్కులు' అనే సూత్రాన్ని ఉల్లంఘించటమే కాకుండా, పురుషులకంటే చాల తక్కువ హక్కులు మరియు అధికారాలతో రెండవ తరగతి పౌరులుగా ఉండేటట్లు చూస్తాయి.

2002లో, ఆరు అరబ్ దేశాల నుండి క్రియాశీలక మహిళా కార్యకర్తలు అల్జీరియా, బెహరైన్, ఈజిప్ట్, లెబనాన్, జోర్డాన్, మొరాకో మరియూ సిరియా – ఈ వివక్షకు వ్యతిరేకంగా చేతులు కలిపారు. వారందరూ కలిసి, అన్ని అరబ్ దేశాలలో మహిళలకు, పురుషులకు పూర్తి సమాన హక్కులు ఇంకా జాతీయతా చట్టాలలో సంస్కరణలకోసం పిలుపునిస్తూ ఒక ప్రాంతీయ ఉద్యమాన్ని నిర్మించారు. మహిళలు, పురుషులలాగా వారి కుటుంబాలకు విద్య, ఆరోగ్య సంరక్షణ, ఆర్థిక మరియు రాజకీయ ప్రాతినిధ్యం అందించే ప్రాథమిక హక్కుకు, వివక్షతో కూడిన ఈ జాతీయతా చట్టం తూట్లు పొడుస్తున్నందువల్ల దానికి సంస్కరణలు అత్యంత ఆవశ్యకం అయ్యాయి.

తమ జాతీయతకు చెందని పురుషులని వివాహమాడిన మహిళల కథలను సమస్యలను ఉద్యమ కార్యకర్తలు వినడం మొదలుపెట్టారు. వారి కథలను సేకరించి, వాటిని ఉద్యమ సందేశాలుగా మార్చారు. పిటిషన్లను పట్టించుకోవడానికి, ప్రసార మాధ్యమాల దృష్టి ఆకర్షించటానికి పై కథనాలు ఉపయోగపడ్డాయి. బహిరంగ కార్యక్రమాలు, యోగ్యతా పత్రాలు, నిరసనలు, పార్లమెంటు సభ్యులతోను, విధాన నిర్ణేతలతోను, ప్రసార మాధ్యమాలతోనూ ముఖతా చర్చలు, ఈ ఆదర్శం గురించి స్పష్టమైన సందేశాన్నందజేసి, సంస్కరణల అవసరాన్ని నొక్కి వక్కాణించాయి.
ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొనే పలు అరబ్బు దేశాల మహిళల మధ్య సంఘీభావం విజయానికి అతి ముఖ్యమైన కారకమయింది. 2004లో జాతీయ చట్టాన్ని సంస్కరించిన మొట్టమొదటి అరబ్ దేశంగా ఈజిప్ట్ నిలిచింది "చట్టం అమలులో మేము ప్రతి నిత్యం అప్రమత్తంగా ఉన్నాం. పాలస్తీనా పురుషుడిని వివాహమాడిన మహిళలకు, తన పిల్లలకు, వారి జాతీయతను అందించే హక్కును గురించి కోర్టుకు వెళ్ళి సాధించుకున్నాం" అని ఈజిప్టులో విమెన్స్ ఫోరమ్ ఫర్ డెవలప్‌మెంట్ సభ్యురాలయిన ఉద్యమ కార్యకర్త మిర్వత్ అబు తీజ్ అంది. అల్జీరియా 2005లో, మొరాకో 2008లోనూ పై దానిని అనుసరించాయి.

2006లో లెబనాన్ ఆధారిత నేషనల్ కాంపైన్ రీజియనల్ కోఆర్డినేటర్, CRIDA, WLP కలిసి సంయుక్తంగా అంతర్జాతీయ స్థాయిలో ఉద్యమాన్ని ఆరంభించారు. అప్పటి నుండి అరబు ప్రాంతంలో జాతీయతా చట్టాల సంస్కరణలకు ఊతమివ్వడానికి ఫేస్‌బుక్ అకౌంట్[9] ఒకటి తెరవబడింది. దానిలో ఇప్పుడు 24,000 మంది క్రియాశీలక కార్యకర్తలున్నారు.

9 : http://apps.facebook.com / causes / view-cause / 17486

ఈ రోజు వరకూ, అందుబాటులో ఉన్న అన్ని నూతన పద్ధతులను, ICT లాంటి సాధనాలను ఉపయోగిస్తూ, అసమాన మరియు వివక్ష చూపించే చట్టాల బాధితులైన స్త్రీ, పురుషులలో నాయకత్వ మెలకువలు పెంపొందిస్తూ, “జాతీయత నాకు, నా కుటుంబానికి హక్కు” ఉద్యమం, మహిళలకు సంపూర్ణమైన, చురుకైన పౌరసత్వ హక్కులకు మద్దతు కూడగడుతూ పనిచేస్తోంది. చాలా అరబ్బు దేశాలు వాటి చట్టాలను సంస్కరించాల్సి ఉన్నప్పటికీ, జాతీయతా ఉద్యమం ఆ దేశాల వివక్షతా పద్ధతులను బహిరంగపరచడం ద్వారా, అరబ్బు ప్రాంతమంతటా వేలకొద్దీ ప్రజలతో చర్చలు జరిపించడం ద్వారాను, ఆ దేశాల మీద వత్తిడి పెంచుతోంది.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొంటున్న సభ్యులను ఈ క్రింది ప్రశ్నలు అడగండి. వారి సమాధానాలను ఒక వాలంటీరును బోర్డు మీద వ్రాయమనండి.

- జాతీయంగా కాని అంతర్జాతీయంగా కాని ఏ మహిళా హక్కుల అంశాలను పట్టించుకోవాలి.
- ఏ అంతర్జాతీయ యంత్రాంగాలు, కమిషన్లు లేదా న్యాయస్థానాలు ఒక స్థానిక సమస్యను అంతర్జాతీయ స్థాయిలో తీసుకోగలవో మీకు తెలుసా?
- సమీప / పొరుగు దేశాలు ఏమి చేస్తున్నాయనేది మీ చట్టసభ సభ్యులకు గాని, ఇతర ప్రభుత్వ నాయకులకు గాని ఎంత ముఖ్యం? ఇతర ప్రభుత్వాలచే మీ ప్రభుత్వ నాయకులు ప్రభావితులవుతారా? ఎందువల్ల లేదా ఎందువల్ల కారు?

గ్రూపు సభ్యులను ఈ క్రింది విషయాల గురించి మేథో మదనం చెయ్యమనండి. ఏ దేశంలో నివసించే మహిళలతో వారు బాంధవ్యం ఉందనుకుంటారో అడగండి. ఆ దేశ మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న మానవ హక్కుల సవాళ్ళ గురించి అడగండి. బోర్డ్ మీద ఆ లిస్ట్‌ను వ్రాయండి. సభ్యులను వారు ఆయా దేశాలను ఎందుకు ఎంచుకున్నారో అడగండి.

అంతర్జాతీయ స్థాయిలో అనుకూలంగా సమర్థించడం, నెట్‌వర్కింగ్, మైత్రి పెంపొందించడం, (ఉద్యమం) ప్రచారం చెయ్యడం వీటి ప్రయోజనాల గురించి ఆలోచించండి. కొన్ని దుష్ప్రభావాలు ఏమిటి? బోర్డు మీద రెండు వరుసలుగా వ్రాసి, పాల్గొంటున్న వారిని, ఇతర దేశాల మహిళలతో కలిసి ప్రచార, ఉద్యమాలు చెయ్యడంలోని లాభాలు, నష్టాల గురించి మేథోమథనం చెయ్యమనండి.

లాభాలు	నష్టాలు

5.2

అభ్యాసము : మన సంఘంలో రాజకీయాధికారం

(సుమారు 60 నిమిషాలు)

మొరాకోలో ప్రముఖ మహిళా హక్కుల న్యాయవాది ఐన రాబియా నాసిరి[10] చెప్పిన దాన్ని చదవమని ఒక వాలంటీరుకు చెప్పండి.

"కొద్ది సంవత్సరాలుగా నాకు ఉన్న రాజకీయ కార్యనిర్వహణ నుంచి నేను నేర్చుకున్న పాఠమేమిటంటే – ఒక వ్యక్తి గాని గ్రూప్ గాని మార్పు తీసుకురావాలనుకుంటే, ముందు వారికి స్పష్టమైన దృక్పథము ఉండాలి. రెండవది – వారికి దీర్ఘకాల, స్వల్పకాల కార్యాచరణ వ్యూహాలు ఉండాలి. మూడవది – వారు ఒకరితో ఒకరు కలిసిపోతూ, వారి ఉద్యమానికి ప్రసార మాధ్యమాన్ని ఆకర్షించాలి. ఇవన్నీ చేస్తే, రాజకీయ ఉద్యమంలో గెలుపు సాధ్యమే".

గ్రూపుని 3 జట్లుగా విభజించి (ఎ,బి. మరియు సి) ప్రతీ జట్టుని ఒక జాబితా తయారు చేయమనండి :

టీమ్ "ఎ" ని ఎక్కువ శక్తివంతమైన స్థానిక వ్యక్తులు, ప్రభుత్వ సంస్థల గురించి మేథోమథనం చెయ్యమనండి. 'స్థానిక' అనేదానికి నిర్వచనం చెప్పండి. వారికి ఏ పరిమితులతో ఆలోచించాలో తెలుస్తుంది.

టీమ్ "బి" ని ఆ ప్రాంతంలో ఉన్న అత్యంత శక్తివంతమై వ్యక్తుల, ప్రభుత్వ సంస్థల గురించి మేథోమథనం చెయ్యమనండి. వారు ఆలోచించవలసిన పరిమితులు తెలుసుకోవడం కోసం 'ప్రాంతం' అనేదాన్ని నిర్వచించండి.

టీమ్ "సి" ని జాతీయ స్థాయిలో అత్యంత శక్తివంతమైన వ్యక్తులు, ప్రభుత్వం సంస్థల గురించి మేథోమదనం చెయ్యమనండి. వారి ఆలోచించాల్సిన పరిమితుల కోసం 'జాతీయ' అంటే నిర్వచించండి.

స్థానికంగా అత్యంత శక్తివంతులైన వ్యక్తులు, ప్రభుత్వ సంస్థలు	ఆ ప్రాంతంలో అత్యంతశక్తివంతులైన వ్యక్తులు, ప్రభుత్వ సంస్థలు	జాతీయ స్థాయిలో అత్యంత శక్తివంతులైన వ్యక్తులు, ప్రభుత్వ సంస్థలు

పది నిమిషాల తరువాత గ్రూపును తిరిగి సమావేశపరిచి, ప్రతీ టీమ్‌ను వారి జాబితాలను బోర్డుమీద వరుసల్లో వ్రాయమనండి.

గ్రూప్‌ను వారి సెషన్ 4 లక్ష్యాన్ని గురించి ఆలోచించి, పై మూడు వరుసల్లో ఉన్న వ్యక్తులలో, సంస్థలలో, ఆ లక్ష్యానికి తోడ్పడేవారిని, అడ్డు తగిలే వారినీ గుర్తించమనండి. సాయపడే వారిని ఒక రంగుతోను, అడ్డు తగిలే వారిని వేరొక రంగుతోను గుర్తించండి

10. రాబియా నాసిరి, WLP భాగస్వామియైన అసోసియేషన్ ఆఫ్ డెమోక్రటిక్ టెస్ ఫెమ్మిస్ ద్యూ మారోక్‌కు వ్యవస్థాపక సభ్యురాలు. ఆమె కలెక్టివ్ 95 మేఘరెబ్ – ఎగాలైట్ ఒక మహిళా అసోసియేషన్ల నెట్‌వర్క్ మరియూ మహిళా హక్కులకు అంకితమైన అల్జీరియా, మొరాకో మరియూ ట్యునీషియాలో మహిళా పరిశోధకులు – ఇంకా రిజర్వేషన్ లేకుండా సమానత్వం" అనే ఉద్యమానికి కోఆర్డినేటర్‌గా పనిచేసారు. ఆమె ఈ క్రింది అంశాలపై చాలా వ్యాసాలు, పుస్తకాలు వ్రాశారు.

అరబ్ మహిళలూ, పేదరికం., మహిళలూ – ఇస్లామ్. మహిళా శక్తి పెంపొందించటం. స్త్రీ హక్కుల కొరకు వ్యూహరచన మొ॥నవి. ఈమె రాబట్ యూనివర్సిటీ (మొరాకో) లో ప్రొఫెసర్. ఎవరు 'సెషన్ 4 లక్ష్యం' ను బలపరుస్తారో, ఎవరిని ఇంకా ఒప్పించాల్సి వస్తుందో గ్రూప్ కలిసి ఆలోచించాల్సి వస్తుంది. ఈ చర్చ ఫలితాలు బోర్డుమీద వ్రాయండి.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- ఏ రాజకీయ నేపథ్యంలో మనం 'సెషన్ 4 లక్ష్యాలు' గట్టిగా చెప్పాలి? స్థానికంగానా, జాతీయంగానా లేక అంతర్జాతీయంగానా?
- ఎవరిని ప్రభావితం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది?
- ఏ ప్రభుత్వ సంస్థ / సంస్థలలో మనం చేరాల్సిన అవసరం ఉంది? సంతృప్తి పరచాల్సిన / లేదా ఒప్పించాల్సిన అవసరం ఉంది?
- మనం ప్రభావితం చేయటానికి పనిచేసే ప్రభుత్వ సంస్థలు / రాజకీయ సంస్థలు ఉన్నాయా? ఉంటే అవి ఏమిటి?

5.3

అభ్యాసము : ఎవరైనా నాకు ఎందుకు ఓటు వేయాలి?

(సుమారు 60 నిమిషాలు)

ఒక వాలంటీరును క్రింది కథనాన్ని చదవమనండి.

మారియా ఊపిరి పీల్చుకోవడం మానేసింది. ఆమె అంతగా ఉత్తేజితురాలైంది. వేదిక మీదున్న, నలిగిపోయిన సూటుల్లో ఉన్న వృద్ధులైన పురుష అభ్యర్థుల మధ్య, కార్లా హెర్నాండేజ్ మాత్రమే మహిళా అభ్యర్థి. కొన్ని నెలల క్రితం కార్లా, మారియా ఉండే చర్చికి వచ్చి, అక్కడ చాలా మంది మహిళా పారిషనర్స్‌ను కలుసుకొని, తన గురించి పరిచయం చేసుకొని, ఓటు వెయ్యమని కోరింది. కార్లా, మారియాకు వెంటనే నచ్చింది. కార్లా ఉత్సాహవంతురాలైన, స్పష్టమైన భావ వ్యక్తీకరణ కలిగిన, నిజాయితీ గల వ్యక్తిగా మారియాకు అనిపించింది. మారియా, ఇతరులు కార్లా హెర్నాండెజ్ ప్రచారానికి నిధులు ఇచ్చారు. ఆమెకు మద్దతుగా నగరమంతా బోర్డులు పెట్టారు. ఐనా గాని కార్లా అక్కడికి వచ్చి, మేయర్ పదవికి పోటీ చేస్తున్న వేదిక మీద కూర్చొని ఇతర పురుష అభ్యర్థులతో నిజమైన రాజకీయ చర్చ చేయబోతోందని మారియా నమ్మలేకపోయింది.

ముందు పురుషులు మాట్లాడారు. ఎప్పుడూ మాట్లాడే మాటలే – ఒకరికొకరు అవినీతి గురించి నిందించుకోవడం, అభివృద్ధి చేస్తామని వాగ్దానాలు చెయ్యడం, వారి సుందరమైన నగరాన్ని వారెంత ప్రేమిస్తున్నారో చెప్పడం – మళ్ళీ చెప్పారు. చివరిగా కార్లా వంతు వచ్చింది.

"నేను ఒక కొత్త రకమైన అభ్యర్థిని. ఈ నగరంలో మార్చాల్సిన అవసరం ఉన్న అన్ని విషయాలను నేను నిజంగా మార్చగలను" అని మొదలు పెట్టింది. విసుగులో ఉన్న శ్రోతలందరూ ఒకసారిగా శ్రద్ధ పెట్టారు. కార్లా తన అనుభవాన్ని చెప్పి, ఇతర అభ్యర్థులతో తనను పోల్చుకుంది. నగరంలో

తీవ్రంగా ఉన్న పేదరికాన్ని గురించి, చాలా మాట్లాడింది. ప్రస్తుతం మేయరు తన విధులలో ఎట్లా విఫలుడవుతున్నాడో చెప్పింది. శ్రోతలకి మళ్ళీ ఆసక్తి తగ్గసాగింది. కార్లా తను చెయ్యాలనుకున్న పనుల గురించి, ప్రజలు తనను ఎందుకు ఎన్నుకోవాలో అనే దాని గురించి మాట్లాడితే బాగుంటుందని మారియా ఆశించింది. ఈ నగరాన్ని తను అంతగా ఎందుకు ప్రేమిస్తోందో చెప్పడంతో కార్లా తన ఉపన్యాసం ముగించింది. మారియా చుట్టూ చూస్తే, చాలా మంది శ్రోతలు అప్పటికే వెళ్ళిపోయారు.

గ్రూపులో చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు

- నగరం కోసం కార్లా ఫెర్నాండెజ్ ప్రణాళికలు ఏమిటో శ్రోతలకు అర్థం అయిందా?
- తన లక్ష్యాలు ఏమిటో స్పష్టంగా చెప్పటం వలన కలిగే ప్రయోజనమేమిటి? ఎన్నికైతే ఏమి చేద్దామని ఆమె ప్రణాళిక? దాంట్లో ఉన్న నష్టమేమిటి?
- రాజకీయ ఎజెండా? అంటే ఏమిటి? కార్లా తనది చెప్పగలిగిందా?

సర్కిల్ కార్యక్రమం

ఒక రాజకీయ సంస్థకు మీరు పోటీ చేస్తున్నారని ఊహించుకోండి. సంధాన కర్తగా నీ గ్రూప్‌కి సరిపడే రాజకీయ సంస్థని ఎన్నుకోండి... మునిసిపల్ కౌన్సిల్, స్థానిక కాంగ్రెస్, పార్లమెంటు, ట్రేడ్ యూనియన్ కౌన్సిల్, ప్రెసిడెంట్ మొ॥నవి. సభ్యులందరూ కలిసి ఈ సంస్థకే ఒకే అభ్యర్థిగా ఊహించుకోవాలని చెప్పండి.

మీతో మొదలు బెట్టి ఈ క్రింది వాక్యాన్ని పూరించాలి... “ఎన్నికైతే నేను...” ఒక లక్ష్యం గాని, కార్యక్రమం గాని పేర్కొనండి. అభ్యర్థి యొక్క రాజకీయ వేదిక తయారు చెయ్యడంలో ప్రతీ ఒక్కరికి అవకాశం వచ్చేలాగా ఈ కార్యక్రమం వలయాకార చుట్టూ కొనసాగించండి.

గ్రూపులో చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు

- అభ్యర్థి రాజకీయ ఎజెండా? మీకు నచ్చిందా? ఎందుకు? ఎందుకు లేదు?
- మీరు నిజంగా ఒక పదవి కోసం పోటీ చేస్తూంటే, మీ ఎజెండా / మానిఫెస్టోకు ఎటువంటి రూపమిస్తారు?
- నీ రాజకీయ ఎజెండా / మానిఫెస్టో ఏమిటో నీకు తెలుసా? లేదా వారి దృక్కోణం ఏమిటి. ఇతరులతో (నీ కుటుంబం, సలహాదారులు, మరియు ముఖ్యమైన నియోజక వర్గ ప్రజలు) మాట్లాడుతావా? ఎందుకు? లేదా ఎందుకు కాదు?

ప్రతీ ఒక్కరికి కాగితము, పెన్సిల్ ఇవ్వండి. సభ్యులను వారు ఏ రాజకీయ సంస్థను ఎంచుకుంటారో వ్రాయమనండి. కొందరు సభ్యులు ఎప్పుడూ రాజకీయ వేత్తలవాలని అనుకోరు. అటువంటి వారిని, ఈ ఎక్సర్‌సైజ్ కోసం.. ఒక రాజకీయ సంస్థను ఎంచుకోమనండి.

తర్వాత సభ్యులను వారి అభ్యర్థిత్వం కోసం నాలుగు నియమాలు మరియు / లేదా లక్ష్యాలు వ్రాయమనండి. 5 – 10 నిముషాలు తర్వాత, వాలంటీర్లకు వారి రాజకీయ ఎజెండా / మానిఫెస్టోను చదవమనండి. తన ఎజెండా / మానిఫెస్టోను పంచుకోవాలనుకునే ప్రతి ఒక్కరికి మాట్లాడే అవకాశం వచ్చే దాకా కార్యక్రమం కొనసాగించండి.

5.4

అభ్యాసము : కోటాలు (వంతులు, భాగాలు) అవి ఏమిటి? వాటిని ఎందుకు వాడాలి? ఎందుకు కూడదు?[11]

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

వాలంటీర్లను కోటాల గురించి ఈ వివరాలను (సమాచారాన్ని), దాని క్రింది వార్తా అంశాన్ని చదవమనండి.

మహిళలు రాజకీయాలలో పాల్గొనడానికి ప్రత్యేకమైన సవాళ్ళను ఎదుర్కొంటారు. వాటిలో సంస్కృతి పరంగా వారినుంచి ఆశింపబడేవి, వాటి కుటుంబం బాగోగులు చూసే భాగం, ఎక్కువ జీతమిచ్చే ఉద్యోగాలకు మరియు శక్తివంతమైన సామాజిక నెట్‌వర్క్‌లకు తక్కువ అవకాశం, తక్కువ విద్యార్హతలు, మరియు ఎక్కువగా వ్యాపించిన పేదరికం ఉన్నాయి. సామాజిక, ఆర్థిక రంగాలలో మహిళల అభివృద్ధిని ఒక్కసారిగా పెంచడానికి, కొన్ని ప్రభుత్వాలు ఎక్కువశాతం మహిళలకు రాజ్యాధికారం ఉండే పదవులలో ప్రవేశపెట్టడానికి కోటా పద్ధతులు అవలంబించాయి.

కోటా అంటే ఏమిటి?

ఒక కనిష్ట లేదా గరిష్ట సంఖ్య లక్ష్యాన్ని తెలిపేదే కోటా. రాజకీయాలలో మహిళా ప్రాతినిధ్యం కోసం కనీస ప్రారంభ విలువను, లింగపరమైన కోటాలు చెప్తాయి. పలు రకాల సంప్రదాయ, సామాజిక, సాంస్కృతిక, మతపరమైన, ఇతర కారణాల వల్ల చరిత్రాత్మక, రాజకీయాలలో మహిళలకు అతి తక్కువ ప్రాతినిధ్యమనే సమస్యకు – కోటాలు ఒక పరిష్కారము.

25 డిసెంబరు 2009, WLP

మహిళలు సగం ఆకాశాన్ని నిలుపుతున్నారు. కాని చట్టసభలను కాదు

"మహిళలు సగం ఆకాశాన్ని నిలుపుతున్నాం" – చైనీస్ సామెత. కాని జాతీయ చట్ట సభలలో పురుషులతో సమానంగా రావడానికి, వచ్చేదారిలో సగం కూడా రాలేదు. 2009లో, చట్టసభలలోని మహిళల సంఖ్య 18.0%, 2006 చివర 17.7%, డిసెంబరు 2004లో 15.7% కంటే కొంచెం ఎక్కువ. ఇంటర్ పార్లమెంటరీ యూనియన్ సెక్రటరీ – జనరల్ ఏండర్స్ జాన్సన్ ప్రకారం ఈ స్థితిలో "2050 కి ముందు పార్లమెంటులో సమాన నిష్పత్తి మనం సాధించలేం".

IPU[12] ప్రకారం, మహిళా చట్ట సభ్యులు అసలే లేని 8 దేశాలలో సౌది అరేబియా, కతార్, ఒమన్ మరియు మైక్రోనేశియా లోని పసిఫిక్ ద్వీపాలు, నౌరు, పలౌ పాలా, సోలమన్ దీవులు మరియు టువాలు. లెబనాన్, ఇరాన్, ఈజిప్ట్, బహ్రైన్, కువైట్ మరియు యెమెన్ లోని చట్టసభలలో మహిళలకు 3% ప్రాతినిధ్యం ఉంది.

30% కంటే ఎక్కువ ఉన్న దేశాలలో సగం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలే. వాటిలో బురుండి,

11 : అదనపు సమాచారం కోసం కోటాలు జండర్ సమత్వ సాధనాలు చూడండి. అనుబంధం హెచ్ :

12 : www.ipu.org

కోస్టారికా, క్యూబా, మొజాంబిక్, సౌత్ ఆఫ్రికా, టాంజానియా మరియు ఉగాండా ఉన్నాయి. 56.3% తో జాబితాలో రువాండా అగ్ర స్థానంలో ఉంది. తరువాత స్థానంలో స్వీడెన్ 46.4%, సౌత్ ఆఫ్రికా 44.5% క్యూబా 43.2% తోను ఉన్నాయి.

కోటా అంశం వివాదాస్పదమైన, 30 శాతం కంటే ఎక్కువ మహిళా చట్టసభ్యులున్న దేశాలలో, ఏదో ఒక విధమైన కోటా పద్ధతి అమలులో ఉందని రాజకీయ శాస్త్రవేత్తలు త్వరగానే గమనించారు. దీనికి మినహాయింపు ఫిన్లాండ్, డెన్మార్క్ మరియు క్యూబా.

మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం పెంచడం కోసం కోటాల గురించి చర్చలు ఊపందుకుంటున్న సమయంలో, స్థానిక కౌన్సిల్స్ నుంచి జాతీయ పార్లమెంట్స్ దాకా అన్ని స్థాయిలలోను దాని ప్రభావం తెలుస్తోంది. రాజకీయ కార్యాలయాల్లో మహిళలు కనిపించడం చూసిన యువతకు చట్టాలు ఏర్పరిచే కార్యక్రమాలు మహిళలు చెయ్యగలరు, చెయ్యాలి అనే సందేశం వెళుతుంది. ఇప్పటికి, చట్టసభకు 'కోటా మహిళ' గా ఎన్నికవటం దేనిని సూచిస్తుందనే, రాజకీయంగా భారమైన ప్రశ్న మిగిలే వుంది.

గ్రూపు చర్చల కొరకు ప్రశ్నలు :

- కొద్ది నిమిషాలు ఈ క్రింది ప్రశ్నలను చర్చించడానికి, మార్గ నిర్దేశకంగా వాడుకుంటూ, కోటాల గురించి సాధారణ చర్చలు చెయ్యండి.
- మీ దేశంలో చట్టసభలో, మంత్రి వర్గంలో మహిళల శాతమెంత?
- గడచిన శతాబ్ద కాలంలో ఏమైనా మార్పులు వచ్చాయా? ఎన్నికలకు పోటీ చేసే స్త్రీలు ఎక్కువవుతున్నారా?
- మీ దేశంలో కోటా పద్ధతి ఉందా? ఎప్పటి నుండి? మహిళలు రాజకీయాలలో పాల్గొనడంలో దాని వల్ల ఏమి ఫలితం వచ్చింది?
- మీ దేశంలో మహిళలకు మీరు ఎప్పుడైనా ఓటు వేశారా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?

5.4 (కొనసాగింపు)

కోటా అభ్యాసము

లెబనాన్ నుంచి ఈ క్రింది కథనాన్ని వాలంటీర్లను చదవమనండి

2010 ఫిబ్రవరిలో, లెబినాన్ మంత్రివర్గం, జూన్ 2010 లో జరపబోయే స్థానిక మునిసిపల్ ఎన్నికలలో మహిళలకు 20% కోటాను గురించి చర్చించి, ఆమోదించింది. లెబనాన్‌లో స్థానిక మునిసిపల్ కౌన్సిళ్ళలో మహిళల ప్రాతినిధ్యం చాలా ఇటీవలిది (2004 స్థానిక ఎన్నికల నుండి) మాత్రమే.

మరియు ఎప్పుడూ 1% దాటలేదు. లెబనాన్‌లో పార్లమెంట్ ఎన్నికలూ బాగా జరగలేదు. అక్కడ మహిళల ప్రాతినిధ్యం 3% దాటలేదు. గడచిన మూడు దశాబ్దాలుగా, మహిళా సంస్థలు పార్లమెంట్ మరియు స్థానిక ఎన్నికలలో మహిళల కోటా కోసం, మహిళలకు 30% కోటాను సిఫార్సు చేసే బీజింగ్ ప్లాట్‌ఫామ్ ఫర్ ఏక్షన్ అమలుకు ఒత్తిడి తెస్తున్నారు.

మహిళలకు కోటా కేటాయించే దిశగా లెబనాన్ ప్రభుత్వపు తొలి అడుగులను గురించి చాలా మహిళా సంస్థలు ఆనందోత్సాహాలతో ఉన్నారు. ఐనప్పటికి, స్థానిక పత్రికలో వారిలో ఒకరు వ్రాసిన వ్యాసం వారిని ఆశ్చర్యపరిచింది.

మహిళా ఉద్యమంలో దీర్ఘానుభవం కలిగిన, మారుమూల ప్రాంతాల మహిళలకు తోడ్పాటునందించే ఒక సంస్థ తాలూకు జీవిత కాల ప్రెసిడెంటు ఐన ప్రముఖ మహిళా ఫరీదా హజ్జర్, కొత్తచట్టం మీద గట్టిగా దెబ్బతీసింది. ఆమె ప్రకారం "గ్రామీణ ప్రాంత స్త్రీలు, పట్టణాలలోని పేదరికంలో ఉన్న స్త్రీలు రాజకీయ రంగంలో ప్రవేశించడానికి తయారుగా లేరు. కోటా పద్ధతి వల్ల కేవలం మహిళలవడం చేత వీరంతా బలవంతంగా రాజకీయాలలోకి వస్తారు, రాజకీయాలలో చేతకాని మహిళలుండటం జరుగుతుంది. "హజ్జర్ ప్రకారం" కోటా పద్ధతి కృత్రిమం, అప్రజాస్వామికం, మహిళలు వారు సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడే రాజకీయాలలోకి వస్తారు. ఇటువంటి కార్యాలవసరం లేదు."

ఈ వ్యాసం ప్రచురించబడిన కొద్ది రోజుల లోనే, మహిళా కోటాకు వ్యతిరేకులని పేరుపొందిన చాలా మంది చట్టసభ్యులు స్థానిక ప్రెస్‌తో సంభాషణలో ఇట్లా చెప్పారు." కోటా పద్ధతి గురించి మహిళలకే ఏకాభిప్రాయం లేనందువల్ల, ఆ చట్టానికి ఓటు వెయ్యడానికి మాకు ఇష్టం లేదు!"

జట్టు కార్యక్రమం

ఈ కథ చదివిన తర్వాత గ్రూపుని రెండు లేదా మూడు జట్లుగా విడదియ్యండి. ఈ క్రింది ప్రశ్నల గురించి టీమ్‌లను మేధోమథనం చెయ్యమనండి.

- మహిళా కోటాకు వ్యతిరేకంగా ఫరీదా చెప్పిన వాదన గురించి మీరేమనుకుంటున్నారు?
- కోటా పద్ధతి గురించి మహిళా సంస్థలలో అనైక్యత, మహిళలు రాజకీయాలలో పాల్గొనటం మీద ప్రభావం చూపుతుందా? లెబనాన్ విషయంలో ఏమి జరుగుతుందని మీరు భావిస్తున్నారు?
- మహిళా కోటా గురించి మీ అభిప్రాయాలు, మీరేం పక్షం వహిస్తారో ముఖాముఖి చెప్పండి.
- సుమారుగా సమానత వచ్చేదాకా, మహిళా కోటాని తాత్కాలిక పద్ధతిగా ప్రతిపాదించటం సహాయపడుతుందనుకుంటున్నారా?

5.5

అభ్యాసము : సహకారం లేనప్పుడు

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

ఈ క్రింది టర్కీ కథనాన్ని చదవమని వాలంటీర్లకు చెప్పండి :

గుల్సర్ ఎసిమ్ 1939లో జన్మించింది. వికలాంగులైన పిల్లలకు, వారి కుటుంబాలకు సేవచేయటానికి ఆమె ఇస్తాంబుల్‌లో తోమూర్‌కుక్ కోపరేటివ్ స్థాపించింది.

80వ దశకం మధ్యలో గుల్సర్ 'మహిళలూ, రాజకీయాలు' – అనే కాన్ఫరెన్స్‌లో పాల్గొంది. ఈ కాన్ఫరెన్స్ ప్రపంచ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా, ఈమెకు చెందిన స్థానిక రాజకీయ పార్టీచే జరపబడింది. ముందు జరగబోయే ఎన్నికలకు ముందుగా ఇది జరిగింది.

పార్టీ మహిళా సభ్యులు పురుషులతో విసుగు చెందారు. వారి ప్రకారం, పార్టీ పురుష సభ్యులు "మహిళా ఓట్ల మీద స్వారీ చేస్తున్నారు. పురుషులైన పార్టీ సభ్యులు మహిళల కోసం పోరాడరు" అనే నిజాన్ని మహిళా సభ్యులు గ్రహించినందుకు గుల్సర్ సంతోషించింది.

ఈ గ్రహింపుతో కదిలించబడి, బలపడి ఆమె స్థానిక ఎన్నికలలో నిలబడాలని నిర్ణయించుకుంది. ఆమె సంఘానికి అంకితమైంది. సంఘం గురించి ఆందోళన చెందింది. మహిళా హక్కులు, సమానత మరియూ గౌరవము గురించి పోరాడాల్సిన అవసరం ఆమెకు బాగా తెలుసు. ఆమె ఆ పోరాటానికి సిద్ధమయింది.

గుల్సర్ ఎన్నికల్లో నిలబడే విషయం బట్టబయలై తర్వాత, వారి పురుష సహోద్యోగుల మీద ఫిర్యాదులు చేసే మహిళా సభ్యులు, ఈమెను చూడటానికి వచ్చారు. వారిలో ఒకరైన ఐసే, గుల్సర్‌ను ఎన్నికల నుంచి తప్పుకోమని ఒప్పించటానికి చాల ప్రయత్నం చేసింది. గుల్సర్ తప్పుకుంటే ఆమె భర్తకు పార్టీ ఎగ్జిక్యూటి బ్యూరోలో స్థానం ఇప్పించటానికి ఒప్పిస్తానని చెప్పింది. ఏమైనా గాని, గుల్సర్‌కు ఎవరూ ఓటు వెయ్యరు" అని కూడ అంది.

గెలుపోటములు లెక్కించకుండా గుల్సర్, పై వాదనలు విని, ఈ ఎలక్షన్లలో నిలబడాలని గట్టిగా అనుకుంది. ఎలక్షన్ ముందు ప్రచారం ఆమె జీవితంలో చాలా ఉత్తేజకరమైన కాలమని గుల్సర్ గుర్తు చేసుకుంటుంది. పదకొండు మంది అభ్యర్థులలో ఇద్దరు మహిళలు. 15శాతం మార్జిన్ తో గుల్సర్ ఎన్నికల్లో ఓడిపోయింది. కాని ఆమె నిరుత్సాహపడలేదు.

మహిళలు ఎక్కువ ఎక్కువగా రాజకీయాలలో పాల్గొనాలని ఆమె గట్టిగా నమ్మింది. తొముర్‌కుక్ కో–ఆపరేటివ్‌లో క్రియాశీలక సభ్యురాలుగా, రాజకీయ భాగస్వామ్యానికి మహిళలను ప్రోత్సహించే పనిలో నిమగ్నమయింది.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- ఆమెకు తన పార్టీ నుండి రాజకీయంగా సహకారం లేకపోయినా, గుల్సర్ అభ్యర్థిగా ముందుకు సాగాలని మీరు అనుకుంటున్నారా?
- ఆమె ఏమి చెప్పదలచుకుంటోంది
- మీ ఉద్దేశంలో ఐసే ఇంకా కొందరు పార్టీలోని మహిళలు ఎందుకు గుల్సర్‌ను అభ్యర్థిగా నిలబడకుండా నిరుత్సాహపరిచారు?
- మీ అనుభవంలో, స్త్రీలు మహిళా అభ్యర్థులకే ఓటు వేస్తారా? ఎందుకు? (లేదా) ఎందుకు కాదు?
- ఎలక్షన్‌లో మహిళల భాగస్వామ్యం గురించి మీ దేశంలో రాజకీయ పార్టీల ఉద్దేశాలేమిటి?
- ఈ అనుభవంతో గుల్సర్ కదిలించబడినట్లు, శక్తివంతురాలయినట్లు అయింది. ఆమె గెలవక పోయినా గాని జనం ఆమెకు ఓట్లు వేశారు. ఆమె ఏమి నేర్చుకొందని మీరు అనుకుంటున్నారు?

సెషన్ 6 :

దృఢమైన నియోజకవర్గ నిర్మాణం

(మొత్తం మీద 4 గంటల కాలం)

సమావేశం యొక్క ఉద్దేశాలు

- **దృఢమైన నియోజకవర్గ నిర్మాణానికి వ్యూహాలు గుర్తించటం.**
- **దృఢమైన నియోజకవర్గం దృక్పథం నుండి ప్రక్కకు వెళ్ళితే కలిగే నష్టాలు మరియూ లాభాలు.**
- **నియోజక వర్గంలో సహకరించే వారి నుండి నిధులు పోగుచేయడం.**

6.1

అభ్యాసము : పది లక్షల నియోజకవర్గ ప్రజలు

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

గ్రూప్ నుండి ఒకరు లేక ఇద్దరు వాలంటీర్లను ఎన్నుకోండి. ఇరాన్‌లో ఒక మిలియన్ సంతకాల ఉద్యమం గురించి వివరణను బిగ్గరగా చదవమనండి.[13]

'ఒక మిలియన్ సంతకాల ఉద్యమం' ఆగస్టు 27, 2006లో అధికారికంగా ప్రారంభించబడింది. మహిళల ఎడల వివక్ష చూపే ప్రస్తుత చట్టాల సంస్కరణకై ఇరాన్ పార్లమెంట్‌కు పెట్టుకొన్న అర్జీకు సపోర్టుగా ఈ ఉద్యమకారులు ఒక మిలియన్ సంతకాలను సేకరిస్తున్నారు. మహిళల జీవితాలపై, మొత్తంగా సమాజంపై ఈ వివక్షాపూరిత చట్టాల యొక్క వ్యతిరేక ప్రభావం గురించి, పౌరులకూ ముఖ్యంగా మహిళలకూ తెలియచెప్పటం ఈ ఉద్యమం యొక్క ముఖ్య లక్ష్యాలలో ఒకటి. ఈ ఉద్యమంతో ఏకీభవించేవారు సంతకం చేయటం ద్వారా సపోర్టు చేయవచ్చును. ఇంకా క్రియాశీలకంగా పాల్గొనాలనుకునేవారు, ఉద్యమం గురించి పనిచేసే స్థానిక గ్రూపులలో చేరవచ్చును.

చట్టాలను గురించిన అవగాహన పెంపొందించటానికి ముఖాముఖీ నేర్పే విధానాన్ని ఈ ఉద్యమం ఉపయోగించుకుంటుంది. ఉద్యమకారులు ఇరాన్ చట్టాల మీద, ముఖాముఖీ నేర్పే విధానం మీద శిక్షణ పొందిన తర్వాత తోటి సిటిజన్ల నుండి సంతకాలు తీసుకోవటం మొదలు పెట్టవచ్చును. ఇప్పటి వరకు వెయ్యి మంది శిక్షణ పొందారు. చాలామంది డబ్లుయూ.ఎల్.పి సైటు www.learningpartenership.org నుండి అర్జీని డౌన్‌లోడ్ చేసుకొన్నారు. లేదా స్నేహితుల నుండి పొందారు. వీరు సంతకాల సేకరణలో నిమగ్నమై యున్నారు. సైద్ధాంతిక విభేధాలను ప్రక్కకుపెట్టి, ఖచ్చితమైన డిమాండ్లను ముందుంచటానికి వీలుగా (వివిధ నేపథ్యాలు, నమ్మకాలు

13. http://www.sign4change.info/english/ మరియు సమానత్వం కొరకు ఇరానియన్ మహిళల ఒక మిలియన్ సంతకాల ఉద్యమం నుండి తీసుకోబడింది, రచన నౌషీన్ అహమ్మదీ కొరసాని, 2009.

కలిగిన మహిళల సహకారం పొందటానికి) ఒక దశాబ్దపు అంతర్గత సైద్ధాంతిక పోరాటాన్ని జరిపిన తర్వాత, 30 ఏళ్ళ విప్లవాత్మక ఆందోళన నుండి, ఒక మిలియన్ సంతకాల ఉద్యమ ప్రారంభకులు నేర్చుకున్నారు. పూర్తి అంగీకారం అవసరం లేదు. న్యాయంగా అనిపించే మార్పులు, సంస్కరణల మీద అంగీకారం కుదరవచ్చును.

సమస్యను బట్టి ఫెమినిస్టు దృక్పథం వద్దకు వెళ్ళటం అనే పద్ధతి. ఉద్యమానికి ఎందరో సహకారమిచ్చే దళాలను చేకూర్చి పెట్టటమేగాక, 2008లో వివక్షాపూరితమైన కుటుంబ చట్టాన్ని పార్లమెంట్‌లో పాస్ అవకుండా నెట్టివేయగలిగిన సమైక్య మహిళా గ్రూప్‌లను ఏర్పరచటానికి కూడా తోడ్పడింది.

2009 ప్రెసిడెంట్ ఎన్నికల ప్రచారంలో మహిళా కార్యకర్తలు కాంపైన్ విధానంలో ప్రయోజనం పొందటానికి నిశ్చయించుకొన్నారు. ఈ విధానం ప్రదర్శనల్లో పాల్గొనటం, సభలు జరపటం, వార్తల కవరేజి, తతిమ్మా నెట్ వర్కులతో కలవటం, వాళ్ళ స్వంత నెట్‌వర్క్ అభివృద్ధి చేసుకోవటం – మొ॥న వాటికి అవకాశాలు కల్పించింది.

దరిమిలా, ఆరు మహిళా సంఘాలు మరియూ 70 మంది క్రియాశీలక కార్యకర్తలు కలిసి ప్రెసిడెంట్ కాండిడేట్లకు ఇవ్వటానికి మహిళల డిమాండ్లను తయారుచేసారు. గతంలో ఎలక్షన్లు బహిష్కరించిన చాలామంది మహిళలను ఈ ప్రయత్నం కదిలించింది. అధికార స్థానంలో ఉన్నవారు ముందే అభ్యర్థులను నిర్ణయించటం వలన, గతంలో ఎంచుకునే వీలు ఉండేది కాదు.

వివక్షాపూరితమైన చట్టాల సంస్కరణలకై జరిపిన కార్యకర్తల క్యాంపైన్‌లో మహిళలలో సామూహిక చేతనత్వం మొదలైంది. ఇంటింటికీ పోయి అవగాహన పెంచటం, వీధి నాటకాలు, ఇ.మెయిళ్ళు, మెసేజ్‌లు, వెబ్‌సైట్లు పెట్టడం ఇవన్నీ రాజకీయ చైతన్యానికి తోడ్పడ్డాయి. క్రియాశీలక కార్యకర్తల డిమాండ్ వలన చాల మేలు జరిగింది. ప్రెసిడెంట్ అభ్యర్థులలో ముఖ్యమైన ఇద్దరూ – మీర్ హుస్సేన్ మౌసవీ మరియూ మెహిదీ కరౌజీ బహిరంగంగా లైంగిక సమానత్వాన్ని సపోర్టు చేసారు. ఇస్లామ్‌కు వ్యతిరేకమని ఇరాన్ గార్డియన్ కౌన్సిల్ తోసి పుచ్చిన, ఐ.రా.స తయారు చేసిన CEDAW Document (Elimination of all formers of descri mination against women)ను పై ఇద్దరి కాండిడేట్ల క్యాంపైన్లు బలపరిచాయి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- మీ కమ్యూనిటీలో, ఇటీవల జరిగిన సమాచార ఉద్యమాలు ఏమిటి? ఆరోగ్యాన్ని పెంపొందించటానికి ఏమైనా ప్రచారం జరిగిందా? పర్యావరణ సమస్యల గురించి ఏమైనా ఉద్యమం జరిగిందా? విపత్తును ఎదుర్కొంటానికి ఇంకో కమ్యూనిటీ పోరాటంలో సాయం చేసారా? సమాచారం ఎక్కడ ఇచ్చారు? ఈ విషయాలను ఎక్కడ తెలుసుకొన్నారు?
- చట్టాలకు సంబంధించిన ఉద్యమాన్ని (చట్టాన్ని మార్చటానికి, ఆపటానికి, సంస్కరించటానికి) గుర్తుచేసుకోగలరా? మీరు అంశాలను పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నామని అనుకున్నారా? మీ జీవితంలో చట్టం చాల మార్పు తెస్తుందని గట్టిగా నమ్మారా? చట్టం గురించి దానిలో మార్పుల గురించి ఎట్లా తెలుసుకున్నారు?
- మీ నియోజక వర్గ ప్రజలలో చైతన్యం తీసుకురావటానికి ఎప్పుడైనా పాల్గొన్నారా? మీరిచ్చే సందేశంలో సారాంశం ఏమిటి? ప్రజలను ఏ రకంగా విజ్ఞానవంతులు చేస్తారు?

- ప్రచారము అనుసరించిన వ్యూహం గురించి ఏమనుకుంటున్నారు? దానిలో సానుకూల అంశాలేమిటి? కాని అంశాలేమిటి? దాన్ని ఇంకా మెరుగుపరచవచ్చునా? మీరు జీవించే సాంస్కృతిక మరియు రాజకీయ నేపథ్యంలో ప్రచారము అనుసరించిన వ్యూహం సమతూకంగా ఉందా?

6.2

అభ్యాసం : ఎవరు పట్టించుకుంటారు? (1)

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

ఆంక్షలు లేకుండా సమానత్వం గురించి ఈ క్రింది సమాచారాన్ని గ్రూప్‌తో పంచుకోండి.

ఆంక్షలు లేకుండా సమానత్వం అనే ఉద్యమం

ఇది ఉత్తర ఆఫ్రికా మరియూ మధ్య తూర్పు దేశాలలో జరిగే ఒక ప్రాంతీయ ఉద్యమం. ఈ ఉద్యమం యొక్క లక్ష్యం ఏమిటంటే – ఐ.రా.స. ప్రతిపాదించిన CEDAW పై ఆంక్షలు తొలగించటం. కన్వెన్షన్ యొక్క ప్రోటకాల్ ఆమోదించటం. కన్వెన్షన్‌ను పూర్తిగా మరియూ వెంటనే అమలుపరచటం.

సర్కిల్ కార్యక్రమం :

విడి కార్డులపై వ్రాయండి

- ఉద్యోగంలేని ముగ్గురు పిల్లల తల్లి
- పురుషులైన బ్యాంక్ అధికారి.
- ఆయుధాగారం దగ్గర నివసించే ఒక పురుషుడు.
- ఇంటివద్ద ఉండే భార్య కల ముగ్గురు పిల్లల తండ్రి.
- పురుషుడైన జంతు ప్రదర్శనశాల సంరక్షకుడు.
- విమాన సహాయకురాలైన మహిళ
- కాలేజీలకు దరఖాస్తులు చేసే టీనేజీ ఆడపిల్ల.
- సామాజిక కార్యకర్త (పురుషుడు)
- పురుషుడైన డాక్టర్.
- మహిళా టీచర్
- వితంతువైన ఇద్దరు ఆడపిల్లల తల్లి
- భర్త, జబ్బుతో ఉన్న అమ్మమ్మ
- క్రీడా వార్తలు చెప్పే పురుషుడు

- పురుషుడైన గ్రంథాలయాధికారి
- చిన్న కిరాణా కొట్టు యజమానురాలైన మహిళ
- మహిళా హక్కుల లాయరైన మహిళ
- పార్లమెంటు సభ్యురాలైన మహిళ
- రోడ్లు శుభ్రం చేసే మహిళ
- రోడ్లు శుభ్రంచేసే పురుషుడు
- స్వంత హెయిర్ సెలూన్ కలిగిన మహిళ
- ప్రార్థనాలయానికి రోజూ వెళ్ళే అవివాహిత అయిన, పిల్లలు లేని మహిళ
- పిల్లలు, భార్య, ఫుడ్ స్టాల్‌లో పనిచేస్తుండే ఉద్యోగం లేని తండ్రి
- పురుషుడైన మతగురువు
- పురుషుడైన రైతు
- గృహహింస ఆవాసాన్ని నడిపే మహిళ

ప్రతి సభ్యురాలికి ఒక కార్డు ఇవ్వండి. మీతో మొదలుపెట్టి మీ కుడి పక్క ఉన్న సభ్యురాలికి మీ కార్డు చూపండి. మీరు (కార్డు మీద రాసుకున్న మనిషి) ఎందుకు ఆంక్షలు లేని సమానత్వం క్యాంపైన్‌ను సమర్థించాలో ఆమె బోధపరుస్తుంది.

ఆమె ముగించిన తర్వాత, ఆమె కుడిపక్క కూర్చున్న ప్రక్క సభ్యురాలికి ఆమె కార్డు చూపాలి. కొత్త సభ్యురాలు ఆమె పక్కనున్న సభ్యురాలు క్యాంపైన్‌ను సమర్థించేటట్లు ఒప్పించాలి. మరలా నిర్వాహకుని వంతు వచ్చేవరకు ఈ ఎక్సర్‌సైజ్ కొనసాగించాలి. కార్డు మీదున్న మనిషి దృక్పథమూ, ఇష్టాలకు దగ్గరగా ఉండేట్లు వారి వాదనలు ఉండాలి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- ఒప్పందానికి ఎవరు కష్టమైన వారుగా ఉంటారు? అంశాన్ని సపోర్టు చేయటానికి వీలుగా ఒప్పించటానికి ఎవరు ఎక్కువ కఠినంగా అనిపిస్తారు? ఎందుచేత?
- ఒప్పందానికి ఎవరు అతి తేలిక అనిపిస్తారు? ఎందుకు?
- ఒప్పించటానికి కష్టమవుతుంది అనుకున్న వాళ్ళు ఉన్నారా? మీ concern పంచుకోవాలని అనుకున్నారా? ఔను అయితే వారిని ఒప్పించటానికి ఏమి చెపితే బాగుండేది?

6.3

అభ్యాసము : ఎవరు పట్టించుకుంటారు? (2)

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

బోర్డు మీద మూడు కాలమ్‌లు చేయండి. ఎటువంటివారు, ఆంక్షలు లేని సమానత్వం క్యాంపైన్‌ను సమర్థిస్తారో తెలుసుకుంటానికి గ్రూప్‌ను మేథో మదనం చేయమనండి. లింగం, వయస్సు, ఉద్యోగం ఎటువంటిది అనే విషయం, వర్గం, చదువు, స్థాయి, మతం, ఇష్టం, కుటుంబ స్థితి మొ॥నవి దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

పై అంశంతో పూర్తిగా ప్రయోజనం పొందే రకం ప్రజలు. వీరు సహజంగా మన దృక్కోణాన్ని అనుసరిస్తారు.	పై అంశం వారికి ప్రత్యక్షంగా ప్రయోజనకారి కాకపోవచ్చు. సమాచారమిస్తే సానుభూతి పరులు అవుతారు.	మన ఆలోచనతో పూర్తిగా విబేధించేవారు. మన ప్రయత్నాలు విఫలం చేయటానికి కూడా వీరు ప్రయత్నించవచ్చు.

6.4

అభ్యాసము : తరచు కరపత్రాలు ప్రచురించటం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

ఒక వలంటీరును ఈ క్రింది కథ చదవమనండి.

ఒక మహిళా దాతృత్వ సంస్థ అయిన వుమెన్స్ వొకేషనల్ సెంటర్‌లో నాదియా–ఆల్–అలావీ చురుగా పని చేస్తారు. ఈ సంస్థ మహిళా ప్రొఫెషనల్స్ ను తీసుకుంటుంది. వీరితో – బుక్ కీపింగ్, మరియూ సెక్రటేరియల్ శిక్షణను వితంతువులకు, పేద మహిళలకు, గ్రామీణ మహిళలకు – శిక్షణ ఇప్పిస్తుంది. పేద మహిళలకు శిక్షణ, వారికి మంచి జీతం గల జాబ్ చూపించటంలో – WVC (వుమెన్ ఒకేషనల్ సెంటర్) విజయాన్ని చూసి, మిస్ ఆల్ – అలీవీ చాల గర్వపడింది. 'మహిళలు – మహిళలకు తోడ్పాటునందించాలి' అనే WVC (వుమెన్ ఒకేషనల్ సెంటర్) పంథా, మిగిలిన పరిశ్రమలలోనూ, మిగతా కారణాలకు వర్తింపజేయవచ్చని ఆమె అనుకుంది.

WVC నెట్‌వర్క్ ద్వారా మహిళా రాజకీయ అభ్యర్థులను పార్లమెంట్ ఎలక్షన్లలో బలపరచటం – అనేది మిస్ ఆల్ – అలావీ లక్ష్యాలలో అతి ముఖ్యమైనది. WVC మెంబర్లెవరైనా రాజకీయ

ప్రచారంలో పాల్గొంటే WVC రిజిస్ట్రేషన్ రద్దు చేస్తామనే విషయం విని – ఆమె షాక్‌కు గురయింది. కోపగించుకుంది. అంతకంటే చేదైన విషయమేమిటంటే – మహిళా సంస్థలు మాత్రమే నిషేధానికి గురికాబడ్డాయి.

ఈ మహిళా సంస్థల రిజిస్ట్రేషన్ పత్రాలలో, రాజకీయ కార్యక్రమాలపై నిషేధం అనే విషయం మిస్ ఆల్ – అలావీ గుర్తించలేదు. మిగతా మహిళా సంస్థలు గుర్తించాయో లేదో అనుమానమే. ప్రతిగా, మిస్ ఆల్. అలావీ ఒక చిన్న "4x6" అంగుళాల చిన్న కరపత్రం తయారు చేసింది. దానిమీద పెద్ద అక్షరాలతో చెడ్డ చట్టం యొక్క భాషను వ్రాసింది. రహస్యంగా, ఆమె ఈ కరపత్రాన్ని పెద్ద మహిళా సంస్థల ముఖ్య కార్యాలయాల్లోనూ, పబ్లిక్ భవనాలలో స్త్రీల రెస్ట్‌రూమ్‌లలోనూ, అతికించటం మొదలుపెట్టింది.

మొదట్లో, కరపత్రాలను వెంటనే తీసివేసేవారు. కాని వీటి గురించి పత్రికలలో ఒక కథనం వచ్చిన తర్వాత, మిగిలిన జనం కూడా వీటికి ప్రతులు తయారుచేసి అతికించేవారు. కొద్ది కాలంలో, పెద్ద నగరాలు అన్నింట్లోనూ, కొన్ని గ్రామీణ సమాజాల్లోనూ అన్ని మహిళా రెస్ట్‌రూమ్‌లలో ఈ కరపత్రాలు ప్రత్యక్షమయ్యాయి. స్త్రీ, పురుష బేధం లేకుండా అన్ని బహిరంగ ప్రదేశాల్లోనూ – టెలిఫోన్ స్తంభాలు, కమ్యూనిటీ నోటీస్ బోర్డులు, పార్లమెంట్ హవుస్ గోడల మీద కూడా – ప్రత్యక్షమయ్యాయి. పచ్చి, వివక్షాపూరిత చట్టం వలన ఇబ్బంది పడి, పార్లమెంట్ నిశ్శబ్దంగా అర్ధరాత్రి నిషేధాన్ని ఎత్తివేయాల్సి వచ్చింది. పార్లమెంట్ సభ్యులు నిషేధం ఎత్తివేయటం గురించి అందరికీ తెలియపరచకపోయినా, అది కొద్ది రోజుల్లోనే మీడియా దృష్టికి వెళ్ళింది. ఈ కథనం పత్రికలలో విరివిగా ప్రచారం చేయబడింది.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- మీ దేశంలో N.G.O (స్వచ్ఛంద సంస్థలు) రాజకీయ కార్యకలాపాలలో పాల్గొనటాన్ని నిషేధించే చట్టాలున్నాయా? ఎన్జీవోలు రాజకీయాలలో పాల్గొనటంలో గల లాభనష్టాలేమిటి? మహిళా సంఘాలు ఏమేమి చేయవచ్చును. అనే దాని మీద మీ దేశంలో పరిమితులేమైనా ఉన్నాయా?
- నాదియా ఆల్ – అలావీ యొక్క రహస్య కార్యక్రమం ఒక తెలివైన, ఆలోచన రేకెత్తించే వ్యూహమని మీరు అనుకుంటున్నారా? లేక పారదర్శకమైన, వృత్తిపరమైన రాజకీయ ప్రచారాన్ని నడపగల శక్తి మహిళలకుందని తెలపగలిగే అవకాశాన్ని చేజార్చుకున్న అనాలోచిత కార్యమని అనుకుంటున్నారా?
- ప్రజలను చట్టం గురించి చైతన్యపరచటానికి ఆల్ – అలావీ అతికించిన చిన్న కరపత్రాల యొక్క లాభాలేమిటి? దీనిలో దాగున్న సమస్యలేమిటి? కరపత్రాల యొక్క ప్రభావం, ఖర్చు, ఇంకో చోట అనుసరించే శక్తి, విజయావకాశాలు వీటి గురించి ఆలోచించండి.
- అవే కరపత్రాలను తాము తయారు చేసి, పంచటానికి మిగిలిన వారిని ఏవి ప్రేరేపించాయి?
- కరపత్రాలు విజయమవటంలో మీడియా ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? ప్రెస్ కవరేజీ లేకుండా, కరపత్రాలు ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రభావితం చేసేవా? పార్లమెంట్‌ను కుదప గలిగేవారా?

6.5

అభ్యాసము : నినాదాలు సృష్టించడం, ఆకర్షించే పదబంధాలు సృష్టించడం

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

అభిప్రాయం తెలుసుకునేందుకు మౌలిక వ్యూహాలను గురించిన ఈ క్రింది పేరాను ఒక వాలంటీర్ చేత చదివించండి.

మీరు ప్రచారం చేయటానికి డజన్ల కొద్దీ స్థలాలున్నాయి. ప్రతీ ఒక్కటీ, ప్రజలెందుకు కార్యక్రమాలు చేయాలో తెలియజెప్పేందుకు ఒక సదవకాశం. రేడియో, టెలివిజన్ ఎక్కువమంది శ్రోతలను చేరగలవు. కాని అవి చాల ఖరీదైనవి కావచ్చు. మీరు ఎక్కడ కరపత్రాలు పెడదామనుకుంటున్నారో, చేద్దామనుకుంటున్నారో, స్టిక్కర్లు, సైన్ బోర్డులు, జెండాలు పెట్టే స్థలాలేమిటో కొంచెం సృజనాత్మకంగా ఆలోచించి చేస్తే, మీ సందేశం బయటకు వెళ్తుంది. కరపత్రాలు మెయిల్ చేయవచ్చు. ఫాక్స్ చేయవచ్చు. ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చును. వెబ్‌సైట్‌లో లింక్ చేయవచ్చు. ఇంకా బహిరంగ ప్రదేశాలలో గోడలు, కిటికీల మీద అతికించవచ్చును. స్థానిక వ్యాపారులు ఒప్పుకుంటే షాప్ కిటికీల మీద అతికించవచ్చును.

కరపత్రాలు, ఇతర ప్రచార సామాగ్రి ఆకర్షణీయంగా ఉండాలంటే – ఒక నినాదాన్ని గాని, ఆకర్షించే పదబంధాన్ని గాని, మళ్ళీ మళ్ళీ వాడుకుంటానికి వీలుగా సృష్టించాలి. ఉదాహరణకు క్రితం ఎక్సర్‌సైజులో నాదియా ఆర్.అలావీ అన్యాయమైన నిబంధనల నుండి ఒక వాక్యం తీసుకుని వందలాది కరపత్రాలు సిటీ మొత్తం అతికించింది. చట్టంలో ఉన్న అన్యాయాన్ని బట్టబయలు చేస్తూ, ఆమె వ్యూహం, ఆమె లక్ష్యాన్ని అందరి దృష్టిలోకి తెచ్చింది.

మీ నినాదము తేలికగా అర్థం అయ్యేది గాను, తేలికగా గుర్తు పట్టేదిగానూ ఉండటమనేది చాలా ముఖ్యం. అది చాల చిన్నదిగా, గుర్తుంచుకోవటానికి వీలైనదిగా, మీరు మాట్లాడే పాయింట్లకు దగ్గరగా, మరియూ మీరిచ్చే డేటాను సపోర్టు చేసేదిగా ఉండాలి. ఉదాహరణకు – న్యాయవ్యవస్థలో మహిళల సంఖ్య పెంచటానికి సపోర్టు చేసే గ్రూపు, త్రాసును తమ గుర్తు క్రింద తీసుకోవచ్చును. (సమానత్వము మరియు న్యాయాల్ని చూపించే అర్థంతో) వారి నినాదం ఇలా ఉండాలి "ఇప్పుడు మహిళా న్యాయమూర్తులు! అదే న్యాయం".[14]

గ్రూప్‌ను 3 లేక 4 టీమ్‌లుగా విభజించండి. ఈ క్రింది ఉద్యమాలకు (ప్రచారాలకు) కనీసం ఒక నినాదం వ్రాసి తెమ్మని ప్రతీ టీమ్‌ని అడగండి.

- **మద్దతుదారులు :** ఫతేన్ ఖతీజా ఆమె పార్లమెంటుకు ఎన్నికవుతుందనే ఆశతో ఉన్నారు. ఆమె 114 మంది పార్లమెంట్ మెంబర్లలో తొమ్మిదవ మహిళా పార్లమెంటేరియన్. డాక్టర్ ఖతీజా ఆమె వైద్యం నుండి రిటైర్ అవ్వక ముందు ఒక ప్రముఖ న్యూరాలజిస్టు. మహిళా హక్కుల

14 : తదుపరి చర్చ కోసం దయచేసి చూడండి అనుబంధం డి : సమీకరించటం : మాట్లాడేందుకు సుచనలు

మీద, మరియూ చట్టాలలో సమానత్వం మీద ఆమె తన చివరి దశాబ్ద కాల జీవితం గడిపింది.

- **విద్యార్థులు :** మహిళలను విశ్వవిద్యాలయాలలోకి అనుమతించటాన్ని కోరుకోని పురుషుల చేత వేధింపులకు, దాడులకు గురయ్యే యువతుల సమస్యలను, అందరి దృష్టికీ తీసుకురావాలని కోరుకుంటున్నారు. భయోత్పాతానికి గురిచేసే చర్యలను సాగిస్తున్న ఆ పురుషుల మీద నిర్వాహకులు కఠినమైన శిక్షలు విధించాలని విద్యార్థులు చివరగా కోరుకున్నారు.

- **పిల్లల వైద్య నిపుణులు :** ఫార్ములా పాలమీద తల్లిపాలు ఇవ్వటంలో గల ఆరోగ్య ప్రయోజనాలను (పిల్లలకూ, తల్లులకూ కూడా) గూర్చి తల్లులను విజ్ఞానవంతులను చేయాలని కోరుకుంటున్నారు.

- **మహిళా సంస్థలు :** కొత్త ఎలెక్టొరల్ చట్టంలో మహిళలకు 20% కోటా ఇవ్వాల్సిందిగా చెప్తూ ఇచ్చే విజ్ఞానపత్రాన్ని స్వీకరించాలని, పార్లమెంట్‌ను ఒప్పించాలని కోరుకున్నాయి.

టీమ్‌లు చాలా నినాదాలు తయారు చేసిన తర్వాత గ్రూప్‌ను తిరిగి సమావేశపరచండి. వాళ్ళ టీమ్ నినాదాలను అందరితో పంచుకోమని టీమ్ సభ్యులకు చెప్పండి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- నినాదాలు ఉపయోగించే కొన్ని మార్గాలేమిటి?
- మీరు రాజకీయ నినాదాలు ఎక్కడ చూసారు. మద్దతుదారులకు, విద్యార్థులకు, పిల్లల వైద్య నిపుణులకూ ప్రచారానికి కరపత్రాలు రూపొందిస్తే అవి ఏఏ ప్రదేశాలలో పెట్టాలని మీరు అనుకుంటున్నారు. ఇంకా ఏ విధంగా కరపత్రాలు పంచుతారు?
- మీ రాజకీయ ప్రచారం విస్తృతం గావటానికి ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీని ఎట్లా ఉపయోగించుకుంటారు? ఫాక్సులా? ఈ మెయిళ్ళా? వెబ్‌సైట్లా, ఫేస్ బుక్కా? ఇంకేమైన ఆలోచనలున్నాయా?

6.6

అభ్యాసము : మన విజ్ఞాపనను విస్తృతపరచటం లేదా అమ్ముడుపోవటం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

గృహ హింసను అంతం చేయటానికి ఆమె గ్రూప్ చేసే మనవిని ఎట్లా విశాలం (పెద్దది) చేసుకోవాలి అనే విషయంలో నిర్ణయం తీసుకొనటానికి పెనుగులాడే ఒక మహిళ చెప్పిన కథనాన్ని ఒక వాలంటీరుకు ఇచ్చి చదవమనండి.

క్రితం రాత్రి గృహహింసను అంతం చేయటానికి నేను వర్కింగ్ గ్రూప్‌ను కలుసుకున్నాను. అన్నీ కాకపోయినా, వాళ్ళ, చాలా నెలవారీ సమావేశాలకు హాజరవుతాను. గృహహింస బాధితులను ఇంకా బాగా సంరక్షించటానికీ, వారికి కోర్టుల్లో న్యాయం పొందటానికీ – చట్టం పాస్ అయ్యేట్లు చూడవచ్చుని నా గట్టి నమ్మకం. రాజకీయ ఎజెండా విస్తృతపరచటం ద్వారా, మన ఆశయానికి ఎక్కువ మద్దతు దారులను ఆకట్టుకోవటానికి ప్రయత్నించవచ్చని గ్రూప్‌లోని ఒక కార్యకర్త రాత్రి సమావేశంలో నొక్కి వక్కాణించారు. ఆల్కహాల్ మీద పన్ను పెంచటానికి కూడా మనం పోరాటం చేయాలని ఆమె ఉద్దేశ్యం. ఆల్కహాలు తీసుకుంటానికి, గృహహింసకూ (ముఖ్యంగా పిల్లల విషయంలో) అవినాభావ సంబంధముందని ఆమె గట్టిగా చెప్పింది. అందుచేత, మద్యపాన నిషేధ ఉద్యమం మద్దతుదారులతో కలిసి పనిచేస్తే, ఇద్దరూ పరస్పరం ప్రయోజనం పొందవచ్చును అని ఆమె ఉద్దేశ్యం.

మద్యపాన నిషేధం కోరుకొనేవారు, చాలాసార్లు మహిళా సమానత్వాన్ని వ్యతిరేకించవచ్చునని ఇంకో సభ్యురాలు మీటింగ్‌లో చెప్పింది. వీరిలో చాలామంది, పెద్ద శిక్షలు అమలుపరచి, కుటుంబంలో "క్రమశిక్షణ" కాపాడే హక్కు భర్తకు లేదా తండ్రికి ఉందనే విషయానికి మద్దతునిస్తారు. మద్యపాన నిషేదం గూర్చి కూడా పోరాడటానికి ఎజెండా విస్తృతపరచాలా? వద్దా? అనే అంశంపై ఓటింగ్ జరిగింది. నేను ఎటూ తేల్చుకోలేక ఓటింగ్‌కు దూరంగా ఉన్నాను.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు :

- మీరే గనుక పై కథనానికి రచయిత అయితే – మద్యపాన నిబంధనలు ఎజండాలో చేర్చుకునేటట్లు వర్కింగ్ గ్రూప్ ఎజెండా విస్తృతపరచటానికి ఓటువేసేముందు మీరు ఏమి తెలుసుకుందామనుకుంటారు? మీరు ఎలా నిర్ణయం తీసుకుంటారు.
- ఒక ముఖ్యమైన చట్టం పాస్ అవటానికి – మీకు మామూలుగా వ్యతిరేకులైన మనుషులు (లేదా) గ్రూపులతో చేయి కలపటం – ఎప్పుడు నీతివంతం అవుతుంది?
- వ్యతిరేకమైన రాజకీయ శక్తులు కొన్ని అంశాల మీద చేయి కలపటం గురించి కొన్ని ఉదాహరణలు ఊహించగలరా? ఏమిటవి?
- ఒక అభ్యర్థికి, చట్టంలోని ఒక అంశానికి మద్దతునివ్వటం ద్వారా, మనం రాజకీయాలలో "అమ్ముడవుతున్నాం" అనే రోజులు ఉన్నాయా? సమాధానం 'అవును' అయితే ఉదాహరణలు ఏమిటి?
- రూల్స్ అతిక్రమించటం (లేదా) అంశం మీద రాజీపడటం – ఈ రెండింటిలో ఒక మనిషి దేనివైపు మొగ్గాలి? మీరు ఆ నిర్ణయం ఎట్లా తీసుకుంటారు? ఏఏ అంశాలు తూచాలి?

6.7

అభ్యాసము : మన యుద్ధాలను ఎంచుకోవటం

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

మహిళా హక్కుల జాతీయ కౌన్సిల్ పూర్వపు ప్రెసిడెంట్, బ్రెజిల్, జాక్విలిన్ పిటాంగై[15] రాసిన బ్రెజిల్ కొత్త రాజ్యాంగంలో మహిళా హక్కులపై వెనకకు జారటాన్ని నిరోధించటానికి ఉపయోగించిన (పన్నిన) వ్యూహం గురించిన వివరణను చదవటానికి ఒక వాలంటీరును ఎన్నుకొనండి.

"బ్రెజిల్‌లో ప్రజాస్వామ్యానికై జరిగిన ఉద్యమంలో భాగంగా నేషనల్ కౌన్సిల్ ఫర్ ఉమెన్స్ రైట్స్" (NCWR) 1985లో స్థాపించబడింది. 1986 కాంగ్రెషనల్ ఎలక్షన్లు జరిగాయి. దేశానికి ఒక కొత్త రాజ్యాంగం తయారుచేయటమనేది, ఈ కొత్తగా ఎన్నుకోబడిన సభ్యులకు ముఖ్యమైన పని అయింది.

"రాజ్యాంగం అర్థమైనది కావాలంటే – అది మహిళా హక్కులను పొందుపరచుకోగలగాలి" వివిధ రాష్ట్రాల రాజధానులలోని పోస్టర్ల మీద బిల్‌బోర్డుల మీద ఈ నినాదాన్ని వ్రాశాము. మార్చ్‌లు నడిపాము. ప్రతి రాష్ట్రం నుండీ ప్రతినిధులతోనూ, మహిళా ఉద్యమం యొక్క చాల విభాగాల నుండి ప్రతినిధులతోనూ ఒక జాతీయ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసాము. ఈ సమావేశాన్నుండి ఒక ముఖ్యమైన ప్రకటన 'రాజ్యాంగ కాంగ్రెస్‌కు బ్రెజిల్ మహిళల లేఖ' పేరుతో వెలువడింది.

ఆ లేఖ క్రింది డిమాండ్లను చేసింది.

మహిళా హక్కులు, కుటుంబ హక్కులు, శ్రామిక హక్కులు మరియు సామాజిక లాభాలు, మాతృత్వపు హక్కులు, మహిళలపై హింసకు వ్యతిరేకంగా సంరక్షణ, గ్రామీణ మహిళల రక్షణ, ఇంటి పనివారికి రక్షణ.

ప్రజాబాహుళ్యానికి చెప్పటానికి, మహిళా హక్కులకు మద్దతునివ్వవలసినదిగా కాంగ్రెస్ మీద ఒత్తిడి తీసుకురావటానికి మేము చాలా వ్యూహాలు అనుసరించాము. బిల్‌బోర్డులు, టి.వి., కాన్ఫరెన్స్‌లు, మార్చ్‌లు, కాంగ్రెస్ మెంబర్లను ఒక్కరొక్కరిగా ఒప్పించటం – మొదలైనవి అన్నీ వాడుకున్నాము.

"పునరుత్పత్తి హక్కుల రక్షణ గురించి వచ్చినప్పుడు, మేము బలీయమైన సవాళ్ళు ఎదుర్కొన్నాము. కాంగ్రెస్‌లో సంప్రదాయ వాదుల కూటమి చాల బలీయమైనది. గర్భస్రావం అన్ని పరిస్థితులలోనూ (మహిళల బలాత్కారం, మహిళల జీవితానికి ప్రమాదం లాంటి వాటితో సహా) నేరమేనని కాథలిక్ చర్చి ఆదివారం సమావేశాలలో చెప్పటమే కాక, రాజకీయ నాయకుల మద్దతు కూడా గట్టడం మొదలు పెట్టింది. అదే సమయంలో మహిళా సంఘాలు, గర్భస్రావాన్ని నేర రహితం చేయటానికి ఓటు కోసం సంతకాలు (రెండు లక్షల డెబ్బై ఐదు వేలు 2,75,000) సేకరించడం మొదలు పెట్టాయి."

"సంప్రదాయ శక్తులను ఎదుర్కొనటానికి సంతకాల ఉద్యమం సరిపోదని ... భావించింది.

15 : జాక్విలిన్ పిటాంగీ బ్రెజిల్‌లో ఒక సామాజిక మరియూ రాజకీయ శాస్త్రవేత్త. WLP బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్లుకు ఛైర్‌పర్సన్. ఆమె CEPIA అనే సంస్థకు వ్యవస్థాపకురాలు మరియూ డైరెక్టరు. ఈ CEPIA సంస్థ WLP పార్ట్‌నర్. రియోడిజెనిరో లో ఉన్న ఒక N.G.D పిటాంగీ మహిళా హక్కులు జాతీయ కౌన్సిల్‌కు ప్రెసిడెంట్‌గా కాబినేట్ రాంకులో ఉంది. (1986–89). ఆ కాలంలో ఆమె మహిళల కోసమై చాల ప్రజావిధానాలను రూపొందించి అమలుచేసింది. ఆమె చాలా ఆరోగ్య పత్రికలకు సంపాదకవర్గంలో ఉండేది. చాలా వ్యాసాలు వ్రాశారు. నాల్గు పుస్తకాలకు సహ రచయిత్రిగా ఉన్నారు. బ్రెజిల్ విదేశాంగ మంత్రిత్వ శాఖలో అత్యున్నత అవార్డ్ అయిన 'ది మెడల్ ఆఫ్ రియోబ్రాంకో'ని పొందారు.

గర్భవిచ్ఛిత్తి రాజ్యాంగ సంబంధిత అంశముగాదు' అని వాదిస్తూ దాన్ని రాజ్యాంగ పరిధికి ఆవల ఉండేటట్లుగా చేయటమే మహిళల పునరుత్పత్తి హక్కులను కాపాడే అత్యంత మేలైన మార్గమని మేము నిశ్చయించుకొన్నాము. తీవ్రమైన లాబీయింగ్ ద్వారా మరియు మహిళా ఉద్యమం తోడ్పాటు ద్వారా NCWR యొక్క ప్రచారము ఫలించింది.

"ప్రచారము (Comapaign) మధ్యలో, NCWR పట్ల తీవ్రమైన వ్యతిరేకత రావటంతో నాకు భయం కలిగింది. కాని, నా నిబద్ధత, మహిళా ఉద్యమానికి (నేనెక్కడి నుండి వచ్చానో, ఎక్కడికి వెళ్తున్నానో) గాని, నా ఉద్యోగంలో (లేదా) వృత్తిలో ముందుకు పోవటానికి కాదు – అనే సత్యం నాకు పోరాడటానికి బలమూ, ధైర్యమూ చేకూర్చింది. నేను NCWR కి ప్రెసిడెంట్‌గా ఉన్న నాల్గు సంవత్సరాలు వెనుకకు చూసుకుంటే – ఆ కాలమంతా ఒక అసాధారణ రాజకీయ కార్యకలాపాలు, ప్రజాస్వామ్యీకరణ ఇంకా కొత్త రాజ్యాంగ నిర్మాణాలతో నిండి వుంది. ఆ సమయం నాకు అత్యంత సంతోషకరమైన, సాఫల్యం పొందిన కాలంగా తోచింది".

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- NCWR యొక్క వ్యూహం గురించి మీరేమనుకుంటున్నారు?
- NCWR సందేశాన్ని ఎట్లా బయటకు పంపింది? కాంగ్రెస్ పై ఎలా ఒత్తిడి తెచ్చింది?
- NCWR ప్రచారానికి? (ఎజెండా?కు) సంతకాల ఉద్యమం ఎలా తోడ్పడింది.
- సంతకాల ఉద్యమానికి మరియు సాంప్రదాయ కూటమికి మధ్య – మధ్యే మార్గం తీసుకోవాలనే NCWR నిర్ణయం దాని లక్ష్యాన్ని జేరటానికి ఎట్లా తోడ్పడింది.

6.8

అభ్యాసము : ఆశలు పెంచటం, విరాళాలు రాబట్టడం.

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

తన విరాళాల సేకరణ కార్యక్రమానికి ఎట్లా ప్లాన్ చేయాలో వివరించే వివరణలు చదవటానికి ఒక వాలంటీరును ఎన్నుకోండి.

స్టేట్ అసెంబ్లీ హవుస్ నుండి ఇంటికి వెళ్తుతూ, సారా ఆల్ వజీర్ మంచి సంతోషంలో ఉంది. రాష్ట్ర గవర్నర్ పదవికి నిలబడటానికి ఆమె పార్టీ, ఆమె పేరును ప్రతిపాదించింది. ఆమె మరియు ఆమె మద్దతుదారులు బాగా లాబీ చేసారు. రాత్రి 11.07 పార్టీ నాయకత్వం ఆమె పేరును బాలట్‌లో పెట్టటానికి ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించింది. కాంపైన్ విజయవంతంగా నడపటానికి సరిపడా విరాళాలు పోగుచేయగలనని ఆమె నాయకత్వానికి రూఢిగా చెప్పింది.

ఆ మరుసటి రోజు సారా ప్రొద్దునే లేచి నిధులు పోగు చేయటానికి ప్లాన్ చేయటం మొదలుపెట్టింది.

ధనికులైన తన మద్దతుదారుల దగ్గరికి పోయి, నేరుగా విరాళాలు అడగం. దానం చేసిన స్తువులను వేలం వేయటం. చీట్లు వేయటం. బేకింగ్ చేసిన పదార్థాలను విరాళాల సేకరణ కోసం అమ్మటం.

కార్లు కడగటం. క్రాఫ్ట్ వస్తువులు అతిథులు ఎక్కువ ఫీజు చెల్లించేటట్లుగా ఖరీదైన డిన్నర్లు ఏర్పాటు చేయటం. మొదలైనవన్నీ ఆలోచించింది.

అమ్మటానికి వీలుగా డొనేట్ చేసిన వస్తువులు పోగువేయటం, వేలం వేయటం – అనేవి చమత్కారంతో కూడిన విషయాలు. టికెట్లు, వస్తువులు డొనేట్ చేసేటట్లుగా – రెస్టారెంట్లు, సినిమా హాళ్ళు, రిటైల్ షాప్‌లను ఒప్పించే నేర్పు ఉన్న ఒక స్నేహితురాలు ఆమెకు ఉంది. ఈ సారి ఆమె ఉత్తరాలతో కూడ ప్రచారం చేయాలని అనుకుంది. పరిచయస్తులందరికీ ఆమె అభ్యర్థిత్వాన్ని బలపరుస్తూ, విరాళాలిమ్మని కోరుతూ ఉత్తరాలు రాయాలనుకుంది. ఈ – మెయిల్ ద్వారా పంపేవాటికి ఖర్చు ఉండదు. విరాళాలు పోగు చేసే పనిని నడపటానికి, తనకు తోడ్పడటానికి వచ్చే మద్దతుదారుల పేర్లను వ్రాసుకుంది. అప్పుడు ఆ లిస్ట్‌లో వారికి ఒక్కరొక్కరుగా ఫోన్ చెయ్యటం మొదలుపెట్టింది.

టీమ్ యాక్టివిటీ

ఈ క్రింది విరాళాల సేకరణ కార్యక్రమాలు బోర్డుపై వ్రాయండి

- ఆర్థిక తోడ్పాటును నేరుగా అడగడం
- ఉత్తరాలతో ప్రచారము
- ఖరీదైన డిన్నర్లు
- వేలం
- చీట్లు
- అమ్మకాలు (క్రాఫ్ట్స్, ఆహారం, కార్లు కడగడం)

సారా అభ్యర్థిత్వానికి విరాళాలు సేకరించబోతున్నారని గ్రూప్ మెంబర్లను ఊహించుకోమనండి. వర్క్‌షాప్ స్థలాన్ని 6 పని స్థలాలుగా విభజించండి. (ఒక్కొక్కటి పైన చెప్పిన ఒక్కొక్క విరాళాల సేకరణ కార్యక్రమానికి) సారాకు సపోర్టు చేయటానికి వీలుగా ఏ కార్యక్రమంలో పాల్గొనాలనుకుంటున్నారో ఆ పని ప్రాంతానికి వెళ్ళమని మెంబర్లకు చెప్పండి. ప్రతి టీమ్ (చిన్నదైనా, పెద్దదైనా) విరాళాలు సేకరించటానికి తమదైన ప్లాన్ వేసుకోవాలి. టీమ్‌లు వాళ్ళ ప్లాన్ వ్రాయటానికి, గ్రూప్‌కు చెప్పటానికి ఒక మనిషిని ఎన్నుకోవాలి.

పదిహేను నిముషాల తర్వాత గ్రూప్‌ను తిరిగి సమావేశపరచండి. సారాకు విరాళాలు సేకరించటం గురించిన కార్యక్రమాన్ని టీమ్ ప్రతినిధిని వివరించమనండి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు :

- విరాళాల సేకరణ ఎందుకు ముఖ్యమైనది?
- ఎప్పుడైనా ఒక అభ్యర్థికి (లేదా) రాజకీయ ప్రచారానికి విరాళమిచ్చారా? అయితే వారు మిమ్ములను ఎట్లా అభ్యర్థించారు?
- ఏ రకమైన విరాళాల సేకరణ కార్యక్రమాల్లో మీరు ఇంతకు ముందు పాల్గొన్నారు?
- ఏ రకమైన విరాళాల సేకరణ పద్ధతి మీకు తేలిక లేక సౌకర్యవంతమైనదిగా అనిపించింది? ఎందుకని? కష్టమైనది ఏవి?
- మీ కాంపైన్‌కు విరాళాలు అడిగే ముందు మీకు ఒక ప్రణాళికాబద్ధమైన బడ్జెట్ అవసరమని అనుకుంటున్నారా? ఎందుకని? ఎందుకు కాదు?
- ఈ రోజు వర్క్‌షాప్ సమావేశంలో, మీరింతకు ముందు ఆలోచించని కొత్త అయిడియాలు ఏమైనా విన్నారా?

సెషన్ 7 :

నెట్‌వర్కింగ్ మరియూ సంకీర్ణాల నిర్మాణం

(మొత్తం మీద 4 గంటల కాలం)

సమావేశం లక్ష్యాలు

- **రాజకీయ మార్పులకై ఒత్తిడి తేవటానికి వీలుగా సంకీర్ణంలో చేరటానికి (లేదా) సంకీర్ణాన్ని రూపొందించటానికి గల వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలను అన్వేషించటం.**
- **ఇనీషియేటివ్‌లు మిగిలిన గ్రూప్‌లతో కలిసి పనిచేయటంలో గల ఖర్చులు మరియు ప్రయోజనాలను బేరీజు వేయటం.**
- **సభ్యుల మధ్య ఏ విధానాలు, కార్యక్రమాలు – సంకీర్ణాలు ఎక్కువగా ఫలప్రదం అవటానికి ఉపయోగపడతాయి.**

7.1

అభ్యాసము : కొత్తచోట్ల స్నేహితులను చేసుకోవటం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

మీమౌదవానాలో, సంస్కరించబడిన కుటుంబ చట్టం పాస్ చేయటం గురించి రేబియా నసీరీ చేసిన ప్రయత్నాలు మరియు రేబియా, ఆమె కాంపైన్‌లో ఆమె సహచరులు వివిధ నియోజక వర్గాలలోకి వెళ్ళటానికి చేసిన కృషి గురించి వ్యాసం చదవటానికి ఒక వాలంటీరును ఎన్నుకోండి.

రేబియా నసీరీ[16]కు మార్పు సాధ్యము మరియూ అవసరం

అక్టోబర్ 2003లో, ఒక సాయంత్రం రేబియా నసీరీకు రాబట్ నుండి అర్జెంటు ఫోను వచ్చినపుడు, ఆ సాయంత్రం స్నేహితులతో గడుపుతోంది. "ఎక్కడున్నావు? నీకీ వార్త అందలేదా? అది అయింది! మౌదవానా సంస్కరణలను రాజు ప్రకటించారు. మనం గెలిచాం! మనం గెలిచాం" అని ఆమె స్నేహితురాలు మీనా రాబట్ నుండి ఫోన్ చేసింది.

రేబియా నిశ్చేష్టురాలయింది. ఆమె ADFMను 1985 లో స్థాపించిన నాటినుండి ఆమె మొరాకోలో మౌదవానా (కుటుంబ చట్టం) చట్ట సంస్కరణకు కృషి చేస్తూనే వుంది. ఆమె హిస్టరీ, జాగ్రఫీలలో గ్రాడ్యుయేట్. యూనివర్శిటీలో ప్రొఫెసర్‌గా పనిచేసేది. కాని మొరాకోలో మహిళా హక్కులకై పోరాటం చేయటంలోనే ఆమె ఆసక్తి దాగి ఉంది.

1990 మొదట్లో, కుటుంబ చట్టానికి చిన్నచిన్న సంస్కరణలు జరిగాయి. ఏదో ఒకనాటికి, మహిళా

16. రాబియ నసీరి జీవితం పేజి 57లో చూడండి

హక్కులు మెరుగవుతాయని ఈపై సంస్కరణలు ఆశ కలిగించాయి. "దోషాలున్నాగాని, ఈ మొదటి సంస్కరణ చాల ముఖ్యమైనది" అని నసీరీ అంది. "పరిస్థితులు మారుతున్నాయి. మార్పే వీలుంది అని దీని అర్థం. మౌదవానా ఇంకెంత మాత్రమూ పవిత్రమైనది కాదు. ఒక మేకును మనం జొప్పించటంలో సఫలీకృతులయ్యాము. కాని కష్టతరమైనది ఇంకా ముందుంది.

లాబీయింగ్, ప్రచారము మరియు చైతన్యపరుస్తూ మహిళలను కార్యోన్ముఖంగా చేయటానికి రాబియా ఆమె సహచరులు చాలా కృషి చేసారు. నిరసనలు, పికెటింగ్ మరియు రాలీలు ఏళ్ళ తరబడి జరిగాయి. "ఇప్పుడున్న కుటుంబ చట్టం మహిళలను ఎలా చిన్న చూపు చూస్తోందో. ఎట్లా బాధిస్తోందో మేము చూపించాల్సి వచ్చింది. మహిళలపై హింస, బలాత్కారం, పిల్లల పట్ల క్రూరత్వం, పని చేయు చోట్ల లైంగిక వేధింపులు – మొదలైన నిషేధిత అంశాలన్నింటినీ ఎత్తిచూపాం. మహిళలు వీటన్నింటినీ ఆహ్వానించారు. మీడియా ఈ పోరాటానికి అంతకంతకూ మద్దతు తెలపటం మొదలెట్టింది. వీధుల్లోనూ, పత్రికల్లోనూ, ప్రజల ఇళ్ళల్లోనూ – మౌదవానా సంస్కరణ అనేది చర్చకు ఒక అంశమైపోయింది.

1998 చివర్లో, రాబియా నసీరీ మహిళా సంస్థల క్రియాశీలక కార్యకర్తలతో మీటింగ్ పెట్టింది. ఈ మీటింగ్‌లో, కార్యకర్తలు – మొరాకోలో మహిళల అభివృద్ధికి సహకరించే జాతీయ నెట్‌వర్క్ ఆవిర్భావానికి ప్రారంభోత్సవం చేసారు. "మేము సమిష్టిగా పనిచేయటం నేర్చుకొన్నాము. మా మధ్య విభేధాలు ప్రక్కనపెట్టాము. మార్పు రావాలంటే, ఉద్యమాన్ని సమైక్యం చేసే బాధ్యత మన మీద ఉంది" అని ఆమె అనేవారు.

ప్లాన్ యొక్క డ్రాఫ్ట్ ఇమ్మని మొరాకో గవర్నమెంట్ అడిగింది. రాబియా చేత సమన్వయం చేయబడిన ఈ ప్లాన్‌లో చాల మంత్రివర్గ డిపార్ట్‌మెంట్‌లు, యూనివర్సిటీలు, మొరాకో అంతటి నుండి మహిళా సంఘాలు పాలుపంచుకొన్నాయి.

రాబియా మాటల్లో "1998 – 99 చాల ముఖ్యమైన కాలము. మేము కలిసి పనిచేసాము. మార్చి 12, 2000 సం॥లో మహిళా మార్చ్ నడిపాము. సమానత్వం కోరుతూ మహిళలు రోడ్ల పైకి వచ్చారు. మహిళా హక్కులను సమర్థించటానికి నిలబెట్టటానికి, గౌరవించటానికి, మార్చటానికి పిలుపునిచ్చాం. కాని మా ఉద్యమం చాల శక్తివంతమైనది అవటం వల్ల, సంప్రదాయ మతశక్తులు ఆందోళన చెందాయి. ప్రస్తుత అసమానతలు యథాతథంగా ఉంచాలనే మహిళలతో కాసబ్లాంకాలో పెద్ద మార్చ్ నడిపారు".

ఈ ఆటంకం సమిష్టి ఉద్యమానికి ఇంకా ఎక్కువ ప్రేరణనిచ్చింది. రాబియా వారి స్పందన ఇట్లా వివరించింది. "మేము కలిసి పనిచేయటం యొక్క ప్రాముఖ్యతను, అన్ని సామాజిక వర్గాలను కలుపుకు పోవటం యొక్క ప్రాముఖ్యతను గుర్తించాము. మేము ఆధ్యాత్మికవేత్తలను, జ్ఞానసంపన్నులను, చట్టనిర్ణేతలను, న్యాయమూర్తులను, మానవ హక్కుల సంస్థలను, ప్రాంతీయ మహిళా సంస్థలను, అంతర్జాతీయ మహిళా సంస్థలను పిలిచాము. ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలనూ, సంస్కరణలలో అనుభవాలను పరిశోధించాము. మౌదవానా (కుటుంబచట్టం) సంస్కరణకు బాగా ఆలోచించదగ్గ మాదైన వాదనను రూపొందించుకున్నాము. మా భావాలు వెలుపల స్థానానికి ఎలాంటి అవకాశాన్నీ చేజారనీయలేదు. వాస్తవాలను, లెక్కలనూ (Facts & Figurs), నిరాక్షాపణీయమైన వాదనలను మా ఆయుధాలుగా చేసుకున్నాము. మౌదవానా సంస్కరించబడనిదే మా పోరాటం మరల్చబడదు. పూర్తి కాదు అని ఒక సందేశాన్ని పంపాము".

అక్టోబర్ 2003లో మౌదవానా సంస్కరణలు జరిగినపుడు – ఆ సందర్భాన్ని నసీరే ఇలా జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంది. "అదొక అద్భుతమైన క్షణం. నేను 20 ఏళ్ళ నుండీ ఈ క్షణం కోసమే ఎదురు చూస్తున్నాము... మేము గెలిచాం. మేము సాధించాం. కాని పోరాటం పూర్తిగాలేదు. మహిళలు ఈ కొత్త చట్టం అర్థం చేసుకోవటంలో సాయపడటానికి దాన్ని ఉపయోగించుకోవటానికి సాయపడటానికి, మేముండాలి. ఆ చట్టాన్ని వ్యాఖ్యానించటానికి (అర్థం వివరించటం) చట్టం అమలుకు మేము కావలి కుక్కలుగా ఉంటాము".

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- సంకీర్ణ నిర్మాణము కొత్త మౌదవానా చట్టం పాస్ అవటానికి ఎలా ఉపయోగపడింది?
- సంకీర్ణాలకు మరికొన్ని ఉదాహరణలు ఏమిటి?
- సంకీర్ణంలో పాల్గొనటం పై మీ అనుభవం ఏమిటి? మంచిదిగాని, చెడ్డది గాని?
- సంకీర్ణాల కొన్ని ప్రయోజనాలేమిటి? వాటి లోటు ఏమిటి?

7.2

అభ్యాసము : సంకీర్ణాలతో పనిచేయటం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

2005లో WLP **ప్రారంభించిన అంతర్జాతీయ మహిళా ప్రజాస్వామ్య నెట్‌వర్క్ ఇచ్చిన వివరాలు ఒక వాలంటీరును చదవమనండి.**

2004లో 'ప్రజాస్వామ్యం కొరకు ప్రపంచ ఉద్యమం' యొక్క 3వ అసెంబ్లీ పాల్గొన్న మెంబర్లు చేసిన సిఫారసుల మేరకు WLP, అంతర్జాతీయ మహిళా ప్రజాస్వామ్య నెట్‌వర్క్ (IWDN)ను రూపొందించటంలో, ప్రముఖ పాత్ర వహించింది. అసెంబ్లీ జరిగే సమయంలో, దానిలో పాల్గొన్నవారు – ప్రజాస్వామ్య కార్యకలాపాల్లో మహిళలు పాల్గొనటానికి తోడ్పడే నెట్‌వర్క్ రూపొందించటానికి వీలవుతుందా? – అని చర్చించారు. ముఖ్యంగా ఈ చర్చ – ఒకరికొకరు సహాయం అందించుకుంటానికి వీలున్న అంతర్జాతీయ మరియు ప్రాంతీయ నెట్‌వర్క్‌లను గుర్తించడంపై, ఉమ్మడి లక్ష్యాలు మరియు వనరులపై భావాలు పంచుకోవటంపై – దృష్టి సారించింది. ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమాల్లో క్రియాశీలకంగా పాల్గొనే మహిళల సంఖ్య చాల తక్కువగా ఉందని అసెంబ్లీలో పాల్గొన్నవారు అభిప్రాయపడ్డారు.

2005 సెప్టెంబర్‌లో, WLP, IWDN సెక్రటేరియట్[17]ను ఏర్పరిచింది. మహిళలు అభిప్రాయ వ్యక్తీకరణ చేయటం, నెట్‌వర్క్ లక్ష్యాలకు కృషి చేయటం లాంటి వాటి సమన్వయ పరచేదిగా ఈ సెక్రటేరియట్ ఉంటుంది. క్రింది స్థాయి మహిళా సంస్థలు మరియూ కార్యకర్తలు జాతీయ,

17 : చూడండి http: //www.learningpartnership.org/iwdn. iwdn గురించి మరింత సమాచారం కోసం.

మరియూ స్థానిక స్థాయిలలో చీ నెట్‌వర్కింగ్ కార్యకలాపాలు సమన్వయ పరుస్తారు. ఈ రోజు IWDN మహిళలలో ఐకమత్యం పెంపొందించటానికి ఒక సాధనంగా ఉపయోగపడుతోంది. ఇది ఒక వనరుల కేంద్రంగాను, సమాచారం మరియూ జ్ఞానం పరస్పరం ఇచ్చిపుచ్చుకునే ఫోరంగానూ ఉపయోగపడుతోంది. దీని ద్వారా మహిళలు పూర్తిస్థాయిలో ప్రాంతీయ, జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో సంస్థలు నెలకొల్పటం, ప్రజాస్వామ్యానికి ఊతమివ్వటం చేయగల్గుతున్నారు.

IWDN లక్ష్యాలు :

- అనుభవాలు మార్పిడి చేసుకోవటం, మంచి పద్ధతులు పంచుకోవటం, మరియూ ప్రజాస్వామ్య కార్యక్రమాల్లో ఇతరులకు శిక్షణనివ్వటం.
- స్థానిక, జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో మెంబర్ల చేత ప్రారంభించబడిన అనుకూల కాంపైన్లు అభివృద్ధి చేసి తోడ్పాటునివ్వండి.
- ప్రజాస్వామ్య క్రియాశీలతలో పాలుపంచుకుంటున్న వ్యక్తుల మరియు సంస్థల మధ్య ఐకమత్యాన్ని పెంపొందించటం మరియు తోడ్పాటునివ్వటం.
- బహుళ జాతి నెట్‌వర్క్‌ల మధ్య (మహిళా హక్కుల మానవ హక్కుల, శాంతి మరియు పర్యావరణాల సంస్థలతోను కూడ కలుపుకుని) పరస్పర అవగాహన మరియు సమాచార మార్పిడిని పెంపొందించటం.
- ఆన్‌లైన్ వనరుల కేంద్రాన్ని రూపొందించటం, ఈ కేంద్రం నెట్‌వర్కు ప్రాధాన్యాల గురించి సమాచారము మరియూ జ్ఞానాన్ని అందజేస్తుంది.

గ్రూప్ చర్చలకు ప్రశ్నలు

- అంతర్జాతీయ ప్రజాస్వామిక నెట్‌వర్కు గురించి మీరేమనుకుంటున్నారు?
- ఇటువంటి నెట్‌వర్కు రూపొందించటంలో గల సంస్థాగత, వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలేమిటి? ఈ నెట్‌వర్కు వల్ల నష్టాలు? ఏమిటి.
- మీ సమయమూ మరియూ మీ సంస్థ యొక్క సమయమూ, వనరులూ ఈ నెట్‌వర్కుకు వెచ్చించాలనుకుంటే – మీరు నెట్‌వర్కు సమన్వయ కర్తలను ఏమిప్రశ్నలు అడుగుతారు.
- ఈ నెట్‌వర్క్‌లో పనిచేసేందుకు ఒప్పించటానికి మీగ్రూప్ లేదా మీ సంస్థకు మీరేమి చెపుతారు?

7.3

అభ్యాసము : యువజన ఉద్యమం

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

ఈ క్రింది కథనాన్ని చదవటానికి ఒకరిద్దరు వాలంటీర్లను ఎన్నుకొనండి.

మహిళా హక్కులను పైకి తేవటానికి చేసే ప్రయత్నాలలో ఎక్కువమంది యువజన మహిళలను ఆకర్షించటానికి పన్నే వ్యూహాల గురించి చర్చింటానికి లెనారివాస్ మరియు ఆమె సహచరులు రెండు గంటల తరబడి మహిళా యూనియన్‌లో మీటింగులో ఉన్నారు. రూమంతా పరికించి చూసి వారు విషాదంగా? నవ్వారు. ఎందుకంటే మీటింగ్‌కు వచ్చినవారిలో అందరి కంటెచిన్న వయసు గల మహిళకు 41 సంవత్సరాలు ఉంటాయి. చాలమంది 50లలో ఉన్నవారే. మహిళా హక్కులపై (దేశంలో, విదేశాల్లో) పోరాటాన్ని కొనసాగించాల్సిన ప్రాముఖ్యతను తరువాతి తరంవారికి చెప్పటంలో వారు ఎక్కడ పొరబడ్డారు.

వారి స్వేచ్ఛలు వాటంతటికి అవే పెరిగిపోతాయని యువతులు భావించారు. మహిళా యూనియన్ మెంబర్లు, మామూలు స్వేచ్ఛను పొందటానికి కూడ, గడచిన దశాబ్దాల్లో ఎంత కష్టపడ్డారో వారు అర్థం చేసుకోలేదు. ఇంతకుముందు తాము చేసిన త్యాగాలు యువతరం గుర్తించలేదని చెప్పుకోవటం వల్ల అందరి సమయం వృథా కావటం తప్ప మరే ప్రయోజనం లేదు. మహిళా యూనియన్ భవిష్యత్తు మీద దృష్టిపెట్టాలి.

వారు చేసేపని యువజన మహిళలకు సంబంధించిన దిశగా ఉండాలంటే ఇంకా ఎక్కువ కృషి చేయాలని లెనా వాదించింది. "ఎక్కువ మంది యువతులు ఈరోజులో దేన్ని గూర్చి ఎక్కువ ఆలోచిస్తున్నారు?" "సంగీతమా?", "దుస్తులా?", 'మెసేజ్‌లా?' చాలామంది మహిళలు దు:ఖిస్తూ చెప్పారు.

"కాని కాలేజీకి వెళ్ళి, పెళ్ళి కోసం మంచి అబ్బాయిలను వెతుక్కుంటే ఎట్లా ఉంటుంది?" ఒకరడిగారు.

"వారికి (యువతులకు) ఉద్యోగ వ్యాపకాలుండాలా? లేక ఇంటి వద్ద ఉండే మహిళలుగా ఉంటారా?" అని ఇంకొకరు అడిగారు.

"యువజనులను మనం వర్క్‌షాప్‌కు పిలిచి వారి సమస్యలేమిటో మాట్లాడమనాలి. అప్పుడు వారిని మనం బాగా అర్థం చేసుకోగలుగుతాము" అని మూడవ వారు అన్నారు. "ఈ మీటింగ్ అవకాశంగా తీసుకుని మహిళా యూనియన్ గురించి మరియు మన చరిత్ర గురించి చెప్పాలి" అన్నారు.

"కాని దాన్ని 'వర్క్‌షాప్' అనగూడదు. వయసు మళ్ళిన మహిళలు నడిపే వర్క్‌షాప్‌కు నా కూతురు ఖచ్చితంగా రాదు".

"ఉమెన్స్ యూనియన్‌కు మన పనిని ఆమోదించే ప్రసిద్ధులెవ్వరైనా దొరికితే, వారు మన సంస్థలో

జేరగలిగితే, వారికి యువజనులలో మంచి పేరు ఉంటే? దార్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనేవారైతే, యువతులను పట్టించుకునే వారైతే బాగుంటుంది?"

"ఎవరైనా అటువంటివారు దొరికితే బాగానే ఉంటుంది. కాని యువతుల మీద దృష్టిపెడదాం. యూనియన్ నేటి యువతకు ఏమి చేయగలదో చూద్దాం"

"మనం ఇన్ని ఏళ్ళ నుండే పోరాడుతున్న విషయాలకూ, నా మేనకోడలు మహిళా సంఘాల నుండి కోరుకునేదానికి ఏమీ సంబంధం లేదు".

"అది ఖచ్చితంగా నిజమవ్వాలని లేదు. లైంగిక వేధింపులు, పనిచేసే చోట గ్లాస్ సీలింగ్, మహిళల ఆస్తి హక్కులు మహిళ సమానత్వాన్ని రక్షించి మెరుగుపరచటం, ఈ సమస్యలన్నీ 20 ఏళ్ళ క్రితం ఎట్లా ఉన్నాయో ఇప్పుడు అట్లాగే ఉన్నాయి. బహుశా ఎక్కువయినాయేమో!"

లెనా ఆమె చేయి ఎత్తి ఇలా చెప్పింది. "లేడీస్, చాల గంటల నుండి ఈ సమస్య చర్చిస్తున్నాం. మనందరకూ, యువతను మహిళా ఉద్యమంలోకి ఆకర్షించాలి' అనే విషయంలో భేధాభిప్రాయం లేదు. ఈ కాలంలో యువతకు ముఖ్యమైన సమస్యలేమిటి? అనేది మనం అర్థం చేసుకోవాలి. యూనియన్ యువరక్తంతో నిండాలంటే, ఇప్పటి పరిస్థితులకనుగుణంగా ఉండాలంటే మనం ఏ పద్ధతులు అవలంబించాలి – ప్రముఖులను పాల్గొనేటట్లు చేయటం, మ్యూజిక్ ఈవెంట్లు, ఇంకా మిగిలిన కార్యక్రమాలు."

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- మహిళా యూనియన్ మెంబర్లు – యువతను ఆకర్షించటానికి ఏం చేయాలి అనే అంశం మీద వాస్తవానికి దగ్గరగా ఆలోచిస్తున్నారా? ఎందుకు (లేదా) ఎందుకు ఔనా? కాదా?
- మీరు మహిళా యూనియన్ మీటింగ్‌లో ఉంటే మీరే సూచనలు ఇచ్చేవారు?
- మహిళా యూనియన్ వారి తదుపరి యత్నంలో ఎక్కువ యువతను ఆకర్షిస్తే – ఆ యువత నుండి ఎక్కువ ప్రయోజనం పొందటానికి యూనియన్ ఏం చేస్తుంది?
- మహిళా సంఘం తన పని గురించి ఆసక్తిని పెంచటానికి మీడియాను ఎలా ఉపయోగించుకుంటుంది.
- ఇష్టమైన ప్రోగ్రామ్‌ల గురించి యువతను అభిప్రాయం అడగడం ఎంత వరకు ముఖ్యము?

7.4

అభ్యాసము : మన స్వంత సంకీర్ణాలు

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

ఇతర సంస్థలతో కలిసి పనిచేసే తీరుని వివరించే క్రింది విషయాన్ని చదవమని వాలంటీర్‌ని అడగండి.

భాగస్వామ్యాలు, సహకారము, కూటములు, నెట్‌వర్కులు మరియూ సంకీర్ణాలు

వారి లక్ష్యాలు చేరుకుంటానికి సంస్థలూ మరియూ వ్యక్తులూ సమాచారాన్ని, వనరుల్ని పంచుకునే సంబంధాలే – పైన చెప్పినవన్నీ. మిగిలిన సంస్థల వనరులు, సేవలూ ఉపయోగించుకుంటే మీ సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించుకోవచ్చును. ఆ సంస్థలు మీ సహకారము మరియు నైపుణ్యతలను ఉపయోగించుకుని లాభం పొందుతాయి.

సహకరించుకుంటూ పని చేయటంలో కొన్ని నష్టాలు కూడా ఉన్నాయి. గ్రూప్ నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలో నెమ్మదితనము మరియూ పనిచేయటంలో అసమర్థత వంటివి. ప్రతి సంస్థకూ నిర్ణయాలు తీసుకుంటానికి ఒక పద్ధతి ఉంటుంది. నిర్ణయాలు తీసుకుంటానికి ఎక్కువ సంస్థలు ఉంటే కార్యరంగంలోకి దిగటానికి చాల మెట్లు దాటవలసి ఉంటుంది. దీనితో సంఘర్షణలు ఎక్కువ వచ్చే అవకాశాలుంటాయి. సంకీర్ణాల అవసరాలు, వాటి తదుపరి కార్యాచరణ – వీటి గురించిన సమాచార మార్పిడికే ఎక్కువ సమయం, శక్తి, వనరులూ, ఖర్చు పెట్టాలనేది రెండవ నష్టము.

గ్రూప్ **సెషన్ 4** లక్ష్యం, మూడు కాలమ్‌లు చేయండి. **సెషన్ 4** లక్ష్యం గురించి మేథో మథనం చేయమని గ్రూప్‌ను అడగండి.

ఈ లక్ష్యంతో ఇప్పటికే పనిచేసే సంస్థలు, ఏజన్సీలు, రాజకీయ పార్టీలు, మీడియా ఇంకా మిగిలిన గ్రూపులు.	సంస్థలు, ఏజన్సీలు, రాజకీయ పార్టీలు, మీడియా ఇంకా మిగిలిన గ్రూపులు ఈ గోల్ మీద పనిచేయనివి, కాని సానుభూతి కల సంస్థలు.	మన కార్యాచరణకు వ్యతిరేకంగా పనిచేసే సంస్థలు, ఏజన్సీలు, రాజకీయ పార్టీలు మీడియా ఇంకా మిగిలిన గ్రూపులు.

18 : సంకీర్ణాల నిర్మాణం గురించి అదనపు సమాచారం కోసం అనుబంధం : సంకీర్ణాల నిర్మాణ సూచనలు చూడండి.

లిస్టులో రాసిన సంస్థలలో వారు వేటితో పనిచేయాలనుకుంటున్నారో ఆ సంస్థల 5 పేర్లు చెప్పమని గ్రూప్‌ను అడగండి. వారు చెప్పిన వాటిని సర్కిల్ చేయండి.

గ్రూప్‌ను జంటలుగా విభజించండి. సర్కిల్ చేసిన ఒకటి, రెండు సంస్థలను తీసుకోమనండి. ఇట్లా సున్నా పెట్టిన ప్రతి సంస్థా చర్చింపబడుతుంది. ప్రతీ జంటనూ పేపరు మీద ఈ క్రింది వాటి గురించి నోట్స్ తీసుకోమని చెప్పండి.

- ఈ సంస్థతో కలిసి పనిచేస్తే వారు ఏం లాభం పొందుతారు?
- ఏ సంఘర్షణలు రావటానికి అవకాశం ఉంది? వచ్చే కష్టాలు, సమస్యలూ ఏమిటి?

గ్రూప్‌ను తిరిగి సమావేశపరచి, ప్రతీ జంటను వారు కనుగొన్న వాటిని రిపోర్ట్ చేయమనండి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు :

- సెషన్ 4 లక్ష్యంపై పనిచేసే సంస్థల, ఏజన్సీల, రాజకీయ పార్టీల, మీడియా మరియూ మిగిలిన గ్రూప్‌ల లిస్టు ఎంత వైవిధ్యమైనది? అవన్నీ మహిళా గ్రూపులేనా?
- సంస్థలు విడివిడిగా పనిచేస్తే సెషన్ 4 లక్ష్యాన్ని తొందరగా జేరుకుంటారా? లేక సంకీర్ణం ఎక్కువ ఉపయోగమా?
- కలిసి పనిచేసేటప్పుడు సంస్థలకు వచ్చే అవరోధాలు ఏమిటి? వీటిని అధిగమించగలుగుతామా?
- సమిష్టి కృషికి అన్ని సంస్థలూ దోహదపడతాయా? లేక సంకీర్ణ ప్రయత్నాల ద్వారా వ్యక్తిగత (లేక) ప్రతిఫలాలు సంస్థాగత ప్రచారాన్ని పొందుతాయా?
- సంకీర్ణంలో అన్ని భాగస్వామ్య సంస్థల మధ్య పరస్పర అవగాహన, అంగీకారమూ ఉంటాయా?
- మీడియా ప్రతినిధులైన – వార్తా పత్రికలు, రేడియో, టివి ఇంకా మిగిలిన వాటితో కూటమి నేర్పరచుకోవటం ఎంత ముఖ్యం?
- మిగిలిన సామాజిక న్యాయ వ్యవస్థలను కూడా చేర్చుకోవటం ఎంత ముఖ్యము?

అందరూ కలిసి బోర్డు మీద తీసివేయటానికి గాని ఇంకా కలపటానికి గాని ఏమైనా సహకార సంస్థలున్నాయా అని గ్రూప్ నడగండి. ఎందుకని? (లేక) ఎందుకు కాదు?

సెషన్ 8

భావాలను రాబట్టడం : వ్యక్తిగత కమ్యూనికేషన్ పద్ధతులు

(మొత్తం మీద 3 గంటల కాలం)

సమావేశ లక్ష్యాలు :

- మహిళా నాయకుల మరియూ పురుషులైన లీడర్ల దృక్కోణాలలో ఉన్న తేడాలు పరిశీలించటం.
- సందేశాలు సమర్థవంతంగా తెలియజేయటానికి మాటల ద్వారా మరియు ఇతర పద్ధతులను వాడే విధానాలు పరిశీలించటం.
- "నీచ రాజకీయాల" గురించి మన భయాలు చర్చించటం మరియూ బయటకు కన్పించే శతృత్వం, మరియూ స్త్రీల పట్ల ద్వేషాలకు పబ్లిక్ / రాజకీయ రంగాలలో ఎట్లా స్పందించాలి అని చర్చించటం.

8.1

అభ్యాసము : మంచి నాయకత్వానికి జెండర్ ఉందా?

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

బిబిసి "Hard Talk" లో గాలిన్ ఎస్లర్, చిలీ ప్రెసిడెంట్ మైకేల్ బాచెలెట్‌తో చేసిన ఇంటర్వ్యూ నుండి కొన్ని భాగాలు ఒక వాలంటీరును చదవమనండి. (7 ఏప్రిల్ 2008)

ఎస్లర్ : నాయకత్వంలో ఉన్న మహిళలను, పురుషుల కంటే భిన్నంగా చూస్తారా?

ప్రెసిడెంట్ బాచెలెట్ : నేనది ఒప్పుకుంటాను. చిలీ వార్త పత్రికలు నా ఇంగ్లడు పర్యటన గురించి వ్యాఖ్యలు చేస్తోందని ఇప్పుడే ఎవరో చెప్పారు. నేనెట్లా వస్త్రాలంకరణ చేసుకుంటాను? నిన్న రాణిని కల్సినప్పుడు నా దుస్తుల రంగు ఏమిటి? అనే విషయాల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఇవే విషయాలు పురుషుల నాయకత్వం గురించి చర్చించేటప్పుడు చర్చకు రావు. పురుషులైతే వారు తెలివైనవారా?.. బాగా మాట్లాడతారా... వారు సమర్థించే ప్రాజెక్టులు బాగానే ఉన్నాయా?.. మీరు వారితో అంగీకరిస్తారా? వ్యతిరేకిస్తారా? – అనే విషయాలు చర్చిస్తాము.

నాకు బాగా జ్ఞాపకం. ప్రెసిడెంట్ లాగోడ్ మానవ హక్కుల గురించి ఉద్రేకపడినప్పుడు లేదా ఒక బాధాకరమైన విషయం గూర్చి మూవ్ అయినప్పుడు.. అతని కళ్ళు నీటితో నిండిపోతాయి. చాలా సున్నిత మనస్తత్వం కలవాడు" అని. అదే నేను అయితే 'ఆమె ఉద్వేగాన్ని అణుచుకోలేకపోయింది. ఆవిడ హిస్టిరికల్" అంటారు. మీరు పురుషులుగా ఏదైనా కఠిన నిర్ణయం తీసుకుంటే 'వ్యక్తిత్వం ఉన్నవాడు అంటారు. అదే ఒక మహిళ కఠిన నిర్ణయం తీసుకుంటే 'ఒక సలహాదారుడు ఆమెను ఒప్పించాడు' అంటారు...

కాలంతో పాటు మార్పులు వస్తాయి. సాంస్కృతిక మార్పులు వచ్చి – సమర్థత, అర్హత గల మహిళలు, అంతకు క్రితం మరుగుజ్జులా ఉన్నవారు – ఏమవ్వాలనుకుంటే అది అవుతారు.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

బలమైన నాయకుని లక్షణాలు ఏమిటి? అని గ్రూప్‌ను మేథో మథనం చేయమనండి. ఆ జాబితాను బోర్డు మీద వ్రాయమనండి.

- పై చెప్పిన జాబితాలో లక్షణాలు కొన్నిసార్లు మహిళలకు వ్యతిరేకంగా ఉంటాయా?
- జాబితాలోని లక్షణాలు కొన్నిసార్లు పురుషులకు వ్యతిరేకంగా ఉంటాయా?

8.2

అభ్యాసము : నాయకత్వం గురించి నాకున్న స్వంత ఘర్షణలు ఏమిటి? పోరాటాలు ఏమిటి?

(సుమారు 20 నిమిషాలు)

గ్రూప్‌ను జంటలుగా విభజించండి. ప్రతి ఒక్కరూ తమ భాగస్వామితో ఆమె అనుభవాలను పంచుకోమనండి. ఆమె – ఆమె యొక్క స్త్రీత్వాన్ని, మంచితనాన్ని – మంచి నిర్వాహకురాలిగా, మేనేజరుగా, లీడరుగా ఎట్లా వుంది? అనేదాన్ని – ఈ రెండింటిని ఇంట్లో, వర్క్‌ప్లేస్‌లో ఎట్లా సమన్వయపరచుకుంటోందో తెలపమనండి. ఇంకో అయిదు నిముషాల తర్వాత జంటలో రెండవ మనిషి వంతు వస్తుంది. గ్రూప్ మరల సమావేశమైనపుడు, వాలంటీర్లను వారు గ్రహించిందీ, నేర్చుకొన్నదీ తెల్పమనండి.

8.3

అభ్యాసము : నీవు ఏమి సలహా ఇస్తావు

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

యు.ఎస్. సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ హిల్లరీ క్లింటన్ పై మీడియా కవరేజీ గురించి డబ్ల్యుఎల్‌పి సంపాదకీయాన్ని ఒక వాలంటీరును చదవమనండి.

9 ఫిబ్రవరి 2009, డబ్ల్యుఎల్‌పి
సీరియస్‌గా, హిల్లరీ క్లింటన్ గురించి మీరు తెలుసుకోగోరేది అదేనా? క్రితం సంవత్సరం వాషింగ్టన్ పోస్టు ఇట్లా రిపోర్టు చేసింది

"సి–స్పాన్ 2 పై బుధవారం మధ్యాహ్నం ఒక చీలిక (రొమ్ముల చీలిక) ఫోటోను ప్రదర్శించారు. ఇది సెనేటర్ హిల్లరీ క్లింటన్ ఫోటో. ప్రెసిడెంట్ క్యాండేట్ నల్లటాప్ మీద గులాబి రంగు బ్లేజర్ వేసుకుంది. నెక్‌లైను బాగా క్రిందకు ఛెస్ట్ మీద ఉంది. అది "వి" ఆకారంలో ఉంది. ఆ పత్రిక ఆందోళనపడకుండా పాఠకులు "రొమ్ముల చీలిక ఎక్కువగా కనబడటం లేదు" అని రాసి హామి ఇచ్చింది.

కొన్ని నెలల తర్వాత ఎబిసి న్యూస్ ఇట్లా రాసింది. "పోర్ట్స్ మౌత్‌లోని కేఫ్ ఎక్స్‌ప్రెషన్‌లో ముఖ్యంగా మహిళా గ్రూప్ వేసే ప్రశ్నలకు న్యూయార్క్ సెనేటరు జవాబులిస్తోంది. ఒక మహిళ వేసిన ప్రశ్నకు జవాబిస్తూ ఆమె సడన్‌గా ఉక్కిరిబిక్కిరి అయింది. ఆ ప్రశ్న ఏమిటంటే "మీరు అంత ఆనందంగా, ఉత్సాహంగా ఎలా ఉన్నారు" అని ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిందా? ఏడ్చారు, అరిచారు ఇంకా రొమ్ములు గుద్దుకున్నారు. గుడ్డలు చింపుకున్నారు. అని వారి ఉద్దేశ్యం కాదు గదా?

క్లింటన్ ఇట్లా వివరించింది. "అది అంత తేలిక గాదు. నేను చేసేది మంచి పని అనుకోకపోతే, నేను చేయగలిగే దాన్ని కాదు. మీకు తెలుసు. ఈ దేశం నుండి ఎనెన్నో అవకాశాలు పొందాను. మనం వెనక్కి వెళ్ళటం నేను చూడలేను".

మిసెస్ క్లింటన్ కన్నీటి గురించి, ఉద్వేగం గూర్చి, ఆందోళన గురించి, అన్నిటి కన్నా ముఖ్యం – గొంతుపెంచి మాట్లాడం గురించి ఎబిసి న్యూస్ ఎన్నో కథనాలు వ్రాసింది.

"మార్పు తేవటం అంటే.. మాట్లాడటమంత తేలికగాదు. కష్టపడి పనిచేయాలి" అని క్లింటన్ చెప్పారు. న్యూస్ కథనం రిపోర్టు చేయటంలో చాలా జాగ్రత్త పడింది. అభ్యర్థి ఇంకా ఇలా అన్నారని చెప్పింది. నేను మార్పు తేవాలనుకుంటున్నాను. ఇప్పటికే మార్పు తెచ్చాను. నేను మార్పు తెస్తాననే వాగ్దానం మీద ఎలక్షన్లలో నిలబడటం లేదు.... మనం ఏది ఇవ్వాలి అనే దానిమీద ప్రజలలో అసత్యపు ఆశలు పెంచనవసరం లేదు" తరువాత ఆంక్షలు లేకుండా హిల్లరీ క్లింటన్ గొంతు పెంచి ఇట్లా చెప్పారు "మొదటి మహిళా అధ్యక్షురాలు ఉండటమే పెద్ద మార్పని నేను అనుకొంటున్నాను.

ఆ గొడవ (Noice) చూసి రచయిత ఇట్లా ప్రశ్నించారు. "క్లింటన్ జనంలోకి బహిరంగంగా వచ్చినప్పుడు ఉద్వేగపూరితంగా, సున్నితంగా, బలహీనంగానూ కనపడ్డారు"

"నిజంగానా? ఎక్కువ ఉద్వేగభరితంగానా?"

సెనేటర్లు చూపించే దర్పం కాకపోయినా, క్లింటన్ వేసుకున్న నల్ల డోనా కరన్ డ్రెస్ ఒక అధికార దర్పాన్ని చూపించిందని రాబిన్ గివ్‌హాన్ వర్ణించారు. "హిల్లరీ క్లింటన్, బ్లాక్ డోనాకరన్ డ్రెస్ ధరించటం ఫోటో తీసారు. దానిలో ఆమె భుజాలు కన్పిస్తున్నాయి. ఆ డ్రెస్ కరన్ 'కోల్డ్ షోల్డర్ డ్రెస్సులలో ఒకటి. ఒక మహిళ యొక్క భుజాలు, ఆమె వయసుకు సంబంధం లేకుండా, ఉద్రేకభరితంగానూ, ఆకర్షణీయంగానూ ఉంటాయని కరణ్ అన్నారు".

ఇప్పుడు ఆమె (హిల్లరీ క్లింటన్) సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ కాబట్టి మీడియా ఆమె హెమ్‌లైను కన్నా ముఖ్యమైన అంశాలపై దృష్టి సారిస్తుంది. అంతర్జాతీయ రాజకీయ ఒత్తిడులను పరిష్కరించటం – అనేది ఒక ఫాషన్ క్రింద చలామణి అవుతోంది.

సర్కిల్ కార్యక్రమం

- హిల్లరీ క్లింటన్‌కు ఆమె ఎలా మాట్లాడాలి, ఎలా దుస్తులు ధరించాలి, ఆమె శరీర భాష ఎలా ఉండాలి. ఆమె తన సందేశాన్ని ఎలా ప్రజెంట్ చేయాలి – సలహా ఇమ్మని సర్కిల్‌లోని ప్రతి భాగస్వామికి చెపండి.
- హిల్లరీ క్లింటన్‌కు – సలహా ఎందుకు ఇవ్వగలదలచుకుందో, ఆ సలహా ప్రతి మహిళా నాయకురాలికి ఎంత ముఖ్యమో – సర్కిల్‌లోని ప్రతి భాగస్వామికి చెప్పండి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు :

- మహిళా రాజకీయ నాయకులు – పబ్లిక్‌లో స్వచ్ఛంగా, నిష్కపటంగా కోపంగా లేదా ఉద్వేగభరితంగా ఉండగలరా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు? పురుష నాయకులు ఉండగలరా?
- ఉద్వేగాలు, సెక్సువాలిటీ లేదా కఠినత్వం – ఇవి ఒక మహిళా నాయకురాలిలో ఉండదగ్గ లక్షణాలేనా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు? ఇవి పబ్లిక్‌లో చూపించటానికి అంగీకరింపబడే లక్షణాలేనా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?
- నిన్ను నీవు నాయకుడిగా చూపించుకోవాలనుకున్నప్పుడు నువ్వు ఏ సమతూకం పాటిస్తావు? ఏ నాయకత్వ లక్షణాలు చూపించటానికి శ్రమపడతావు?

8.4

అభ్యాసము : వ్యక్తిగతమే రాజకీయం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

ఈ క్రింది కథను చదవమని ఒకరిద్దరు వాలంటీర్లను అడగండి.

నాల్గు ఏళ్ళ నుండి, మీరా గుప్తా, గుడ్ హైజీన్ కాంపైను కు వర్క్‌షాపు లీడరుగా ఉంటోంది. ఆమె మరియు ఆమె యొక్క CGH సహచరులూ కలిసి, పెద్దలకూ, పిల్లలకూ మంచి పరిశుభ్రత యొక్క ఆరోగ్య ప్రయోజనాల మీద భాషణలు, ప్రదర్శనలూ ఇస్తారు. మిగిలిన వర్క్‌షాప్ నాయకులకు శిక్షణ నివ్వటం మీరా పని. ఆమె యొక్క చాల క్షేత్ర సందర్శనలలో – ఆమె వెంట ఇంటర్న్‌లు, శిక్షణ పొందే నాయకులు ఉంటారు.

వర్క్‌షాప్ మొదలయ్యే ముందువారం, మీరా, తాము వెళ్ళబోయే టౌన్ లేదా గ్రామం యొక్క చరిత్ర, అక్కడి ప్రజల గురించి క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తుంది. అక్కడి ప్రజల సుమారు వయస్సులు, చదువు, మతం నేపథ్యాలు వర్క్ షాప్‌లో పాల్గొనేవారిలో పురుషులు – స్త్రీల సంఖ్యలూ మొదలైన వాటిని విచారించమని వర్క్‌షాప్ ట్రైనీలకు చెపుతుంది. కొద్ది రోజుల ముందు – ఏ వస్తువులు తీసుకువెళ్ళాలో, ఏ ఎక్సర్‌సైజులు ఉపయోగించాలో, "సెషన్సును ఆచరణాత్మకంగా ఎట్లా చేయాలో, ఇంకా వారేమి దుస్తులు వేసుకోవాలో – మీరా, ఆమె సహచరులూ కలిసే ప్రణాళిక వేసుకుంటారు. ఇటీవలి ఒక సందర్భంలో మీరా మరియు ఆమె వద్ద శిక్షణ పొందుతున్న వ్యక్తిని (ఇంటర్న్) గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉన్న దుస్తుల ఫాక్టరీలో CGH వర్క్‌షాప్ నడపమని – పిలుపు వచ్చింది. కార్మికులందరూ మహిళలే. చదువు లేనివారు. సంప్రదాయ కుటుంబాల నుండి వచ్చినవారు. ఆ శిక్షణ పొందుతున్న వ్యక్తికి అది మొదటి వర్క్‌షాప్. ఆమె చాలా ఉద్విగ్నంగానూ, ఆందోళనగానూ ఉంది.

సంప్రదాయబద్ధంగానూ, నమ్రత ఉట్టిపడేటట్లు దుస్తులు వేసుకొమ్మని మీరా ఆమెకు సలహా చెప్పింది. ఆ ప్రదేశంలో కుటుంబాల యొక్క చరిత్ర మరియూ దుస్తులు నేయటంలో వారి పూర్వ అనుభవం గురించి మీరా ఇంటర్న్‌కు చెప్పింది.

వారిద్దరూ Plant (ఫాక్టరీ) దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు, అక్కడి శ్రామికులు వేసుకున్న డ్రెస్, తను వేసుకున్న డ్రెస్ దగ్గరలోనే ఉందని ఇంటర్న్ కుదుటబడింది. క్లియర్‌గా అందరికీ అర్థమయ్యే భాషలో మాట్లాడుతూ – మీరా వారికి తామిక్కడికెందుకు వచ్చిందీ, వర్క్‌షాప్‌లో ఏ టాపిక్‌లు చర్చిస్తారు! – అనే వాటి గురించి చెప్పింది. చాల వర్క్‌షాప్‌లలో ఆమె ఎజెండా ప్రింట్‌చేసి అందరికీ పంచుతుంది. కాని ఈ వర్క్‌షాప్‌లో అది కుదరలేదు. ఎందుకంటే అక్కడ చాలామంది చదువురాని వారే, ఎవరూ వర్క్‌షాప్‌కు బలవంతంగా రానవసరం లేదు' అని ఆమె చెప్పింది. కాని అందరూ ఆహ్వానితులే అని చెప్పింది.

గ్రూప్‌ను సర్కిల్‌గా అమర్చి అందరినీ కూర్చోమని చెప్పింది. ఇంటర్న్‌ను అందరికీ పరిచయం చేసి వారిని తామె పరిచయం చేసుకోమని చెప్పింది. వర్క్‌షాప్ నడపటానికి ఇంటర్న్ శిక్షణనిస్తుందనీ, వారు కూడా వారి వర్క్‌షాప్‌లు వారే నడుపుకునేటట్లు చేసుకోవాలని ప్రోత్సాహించింది. ఆమె

వ్యక్తిగతంగా కూడా ఎవరిపైనా వర్క్‌షాప్ లీడరు అవటానికి శిక్షణనిస్తానని తననెట్లా కలుసుకోవాలి అని సమాచారం కూడా ఇచ్చింది. ఆ తర్వాత మీరా మరియూ ఇంటర్న్ వర్క్‌షాప్ టాపిక్‌లు మొదలుపెట్టారు.

గ్రూప్ చర్చకై ప్రశ్నలు

- వర్క్‌షాప్‌లు నడిపే ముందు మీరా తన శ్రోతల యొక్క చరిత్ర, నేపథ్యం ఎందుకు తెలుసుకుంది.
- ఇంటర్న్‌కు మీరేమైనా అదనపు సూచనలూ, సలహాలు ఇస్తారా? ఇస్తే అవి ఏమిటి?
- శ్రోతలను వర్క్‌షాప్ లీడర్లు అవటానికి శిక్షణ పొందమని చెప్పే విషయంలో స్వల్ప కాలిక, దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు ఏమిటి?
- మీరాలో ఏ పద్దతులు, చర్యలూ మీకు బాగా వచ్చాయి? ఎందుచేత?
- ఏ పద్ధతులలో, ఆమె మిగిలిన యువతులు లీడర్లు అవటానికి సహాయం చేస్తోంది?
- మీరు వర్క్‌షాప్ నడుపుతుంటే ఇంకేమన్నా అదనంగా చేసేవారా?

8.5

అభ్యాసము : పరిస్థితులు అసహ్యంగా తయారు అయినప్పుడు మనమేమి చేయగలం?

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

ఒకరిద్దరు వాలంటీర్లను ఈ క్రింది కథ చదవమని అడగండి.

మేయరు, సిటీ డిపార్ట్‌మెంట్‌లన్నిటిలోనూ మహిళలకు ఉద్యోగాలు ఇవ్వొద్దని రహస్యంగా నిషేధించిన విషయం అంతర్జాతీయ మీడియాలో వచ్చిన తర్వాత జీనా షరీఫ్ – ఒక ధనికుడైన రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారి భార్య – సిటీప్లానింగ్ కమీషన్‌కు ఆదరాబాదరా నియమించబడింది. ఈ కథ దేశంలోనూ, బయట కూడా పత్రికలలో ప్రముఖంగా ప్రచురింపబడింది. ఎందుకంటే ఆ మేయరు అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల సమావేశాలలో పాల్గొన్నారని పెద్ద ప్రచారం జరిగింది. ఆమె నియామకం చుట్టూ అపనింద అల్లుకుని ఉన్నాగాని, జీనా, కమీషన్‌లో ఉద్యోగానికి పూర్తి న్యాయం చేద్దామని నిశ్చయించుకుంది.

కమీషనర్ల మొట్టమొదటి సమావేశం నుండీ తాను గడ్డు పరిస్థితిని ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని జీనాకు తెలుసు. ఆమె భర్త మీటింగ్‌లకు వెళ్ళవద్దని సలహా ఇచ్చాడు. అతనికి కమీషన్‌తో రాజకీయ సంబంధాలున్నాయి. జీనా ఏమి చేయకుండా ఉండటమే అన్నిటికన్నా మంచి వ్యూహం అని అతడి ఆలోచన. కానీ సిటీ మధ్యలో చట్టవ్యతిరేకంగా వేయబడ్డ శిబిరాల గురించి ఒక పెద్ద తుఫాను లేస్తోంది. సిటీ పార్కు దగ్గరలో, నెమ్మదిగా నిర్మించబడ్డ మురికివాడల్లో వేలాది మంది ఇళ్ళులేని పేదలు నివసిస్తున్నారు. ఆ కాంప్‌లో అంతమంది ప్రజలు ఎందుకుంటున్నారంటే – ఒక చిన్న నది

దాని ప్రక్కనే పారుతోంది. దాన్ని, కడగటానికి, చెత్త పారవేయటానికి జనం ఉపయోగిస్తున్నారు.

వందలాది బజారు బిడ్డలు, వేశ్యలు, చెత్తపోగుచేసేవారు, అడుక్కునేవారు ఆ కాంప్‌లో నివసిస్తున్నారు. ఆ క్యాంప్‌ను ధ్వంసం చేస్తే వాళ్ళెక్కడికీ వెళ్ళలేరని జీనాకు తెలుసు. చాలామంది రోడ్ల మీద చనిపోవచ్చని ఆమె భయపడింది.

కాంప్‌ను నేలమట్టం చేసే ఆలోచన గురించి జీనా మిగిలిన కమీషనర్లతో మాట్లాడబోతే, ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. మర్యాదపూర్వక సమావేశంలో ఆమె మాట్లాడదామని చేయి ఎత్తినా, చైర్మన్ ఆమెకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. కాంప్ గురించి చర్చించటానికి ఇంకా ఒక్క సమావేశం మాత్రమే మిగిలి ఉంది. మరుసటి రోజు మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు ఓటింగ్‌కు రావాలని చైర్మన్ కమీషనర్లందరికీ చెప్పారు.

ఈ కాంప్ ధ్వంసం చేసే విషయంలో – రాజకీయ అధికారమున్న ప్రతి ఒక్కరిని (తరువాతి 24 గంటలూ) జీనా కలుసుకుని మాట్లాడింది. ఒక షాపింగ్ కాంప్లెక్సు ఓనరుతో కూడా (అతన్ని డిన్నర్ పార్టీ నుండి బయటకు పిలిచి) క్యాంప్ ధ్వంసం చేయకుండా ఆపమని వ్రాసిన తన అభ్యర్థన పత్రంపై సంతకం పెట్టించింది. ఆ మరుసటి రోజు మధ్యాహ్నానికి ఆమె బిజినెస్ లీడర్ల నుంచి తొమ్మిది సంతకాలు సేకరించింది. కమీషనర్ల కోసం ఆమె జాగ్రత్తగా తయారయ్యింది. మధ్యలోవున్న సీటు సంపాదించటానికి కొంచం ముందుగా వెళ్ళింది.

ఆమె మీటింగ్ హాలులో ప్రవేశించినప్పుడు, అప్పటికే అందరూ వచ్చి ఉండటం చూసి ఆమె ఆశ్చర్యపోయింది. ఆమెను చూసి చైర్మన్ నవ్వి ఇట్లా అన్నాడు. "మేడమ్ షరీఫ్, చివరకు మీరు వచ్చారన్నమాట. మేము అరగంట క్రితమే ఓటింగ్ పూర్తి చేసాము. వేశ్యలను, మురికి పిల్లలను సపోర్టు చేసే మీ పిటీషను వినలేకపోయాము". జీనా నిశ్చేష్టురాలయ్యింది. ఛైర్మన్ మందహాసం చేసాడు. మిగిలిన వారు బిగ్గరగా నవ్వారు. ఆ తర్వాత కమీషనర్లు రూము వదిలి తొందరగా వెళ్ళిపోయారు. వారు వెళ్ళిన తర్వాత డోరు మూసుకునే టైమ్‌లో ఒకరు పెద్ద గొంతుకతో "2 పి.ఎమ్. ఈవిడ ఎంత తెలివి తక్కువది". వచ్చే నవ్వును అణచుకుంటూ అనటం విన్నది.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- ఈ కథనాన్ని గురించి ఏమనుకుంటున్నారు? నిజ జీవితంలో ఇది జరుగుతుందని అనుకుంటున్నారా?
- జీనా ఇంకో రకంగా చేస్తే, కమీషనర్లను ఎక్కువ ప్రభావితం చేయకలిగేదా?
- ఆమెకు కావాలని తప్పు టైమ్ చెప్పారని తెలుసుకున్నప్పుడు, ఆమె ఎట్లా ప్రతిస్పందిస్తే బాగుండేది?
- మీరు జీనాకు ఇచ్చే సలహా ఏదైనా ఉందా? మీరామె పరిస్థితులలో ఉంటే ఏమి చేసేవారు?
- మీరు జీనాకు సహచరులైతే – ఆమె ఇంకా ఎక్కువ సఫలీకృతురాలవ్వటానికి ఏమి చేసేవారు? స్త్రీలను రాజకీయాలలో సమర్థించటానికి మిగిలిన స్త్రీలు, పురుషులు ఎటువంటి పాత్ర పోషించగలరు?

సెషన్ 9 :

సంప్రదింపులు / రాజీ / సంప్రదించరానివి

(మొత్తం మీద 3 గంటల కాలం)

సమావేశం లక్ష్యాలు

- మీ లక్ష్యానికి దగ్గరగా మిమ్ములను తీసుకురావటానికి సంప్రదింపులు ఒక సాధనంగా ఆయుధంగా ఎట్లా ఉపయోగించుకోవచ్చునో – తెలుసుకుంటానికి.
- రాజకీయ రంగంలో "రాజీ" గురించిన అపోహలు, సత్యాలు పరీక్షించటం.
- సంప్రదించరాని (లేదా) రాజీపడకూడని వాటి కోసం హద్దు 'ఎక్కడ పెట్టాలో అన్వేషించటం'.

9.1

అభ్యాసము : కొత్త ఎంపికలు కనుగొనటం

(సుమారు 30 నిమిషాలు)

కొత్త తుపాకి చట్టం (New Gun Law) గురించి చేసిన సంప్రదింపుల అనుభవం గురించి మునుపటి కెనడా ప్రధానమంత్రి మరియు న్యాయశాఖా మంత్రి అయిన కిమ్‌కాంప్ బెల్ చెప్పిన కథనాన్ని ఒక వాలంటీరును చదవమనండి.

19 : రైట్ ఆనరబుల్ కిమ్ కాంప్ బెల్ 1993లో కెనడాకు 19వ మరియు మొదటి మహిళా ప్రధానిగా ఉన్నారు. మిస్ కాంప్‌బెల్ ఈ క్రింది కాబినెట్ పోర్టు ఫోలియోలు కూడా నిర్వహించారు. మినిస్టర్ ఆఫ్ స్టేట్, ఇండియన్ ఎఫైర్స్ అండ్ నార్త్ డెవలప్‌మెంట్. మినిస్టర్ ఆఫ్ జస్టిస్ మరియూ అటార్నీ జనరల్. మినిస్టర్ ఆఫ్ నేషనల్ డి ఫెన్సు మరియూ మినిస్టర్ ఆఫ్ వెటరన్ ఎఫైర్స్.

ఆ తర్వాత, లాస్ ఏంజిలస్‌లో కెనడా కాన్సుల్ జనరల్‌గా ఉన్నారు. కెనడీ స్కూల్ ఆఫ్ గవర్నమెంట్, హార్వర్డ్‌లో బోధించారు. కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఉమెన్ వరల్డ్ లీడర్స్ చైర్మన్‌గా ఉన్నారు. ఎమ్ఎస్. కాంప్‌బెల్ అంతర్జాతీయ వుమెన్స్ ఫోరం ప్రెసిడెంట్‌గా ఉన్నారు. క్లబ్ ఆఫ్ మాడ్రిడ్‌కు సెక్రటరీ జనరల్‌గా ఉన్నారు. ఇప్పుడు చాల ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గనైజేషన్ల సెక్రటరీ జనరల్‌గాను, బోర్డులలోనూ క్లబ్ ఆఫ్ మాడ్రిడ్‌లో కూడ ఉన్నారు. ఫౌండేషన్ ఫర్ ఎఫెక్టివ్ గవర్నెన్స్ ఇన్ కీవ్, క్రైసిస్ గ్రూప్ సార్క్ ఇనిస్టిట్యూట్, మిడిల్ పవర్స్ ఇనీసియేటివ్, అరబ్ డెమోక్రసీ ఫౌండేషన్ అండ్ ఫోరమ్ ఆఫ్ ఫెడరేషన్స్ మరియూ స్టీరింగ్ కమిటీ 'ఫర్ ది వరల్డ్' మూవ్‌మెంట్ ఫర్ డెమోక్రసీకు ఛైర్మెన్‌గా ఉన్నారు.

ॐ

"నేను న్యాయశాఖా మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, నాకు ఒక చీఫ్ ఆఫ్ స్టాఫ్ (స్టాఫ్‌కు అధికారి) ఉండేవారు. ఒక రోజు ఒక విషయంపై నేనేమీ నిర్ణయించుకోలేని పరిస్థితులలో ఉన్నపుడు అతను నాతో ఇట్లా అన్నాడు. "మీకున్న ఆప్షన్లతో (చాయిస్‌లు) మీరు, సంతోషంగా ఉండవలసిన అవసరం లేదు. నేను అడిగాను. "ఎందుకు అట్లా అన్నావు?" అని. అతను ఇలా జవాబు ఇచ్చాడు 'ఎందుకంటే మీరు మామూలుగా ఖచ్చితమైన నిర్ణయాలు తీసుకోగలరు. మీరు ఇప్పుడు నిర్ణయం తీసుకోలేకపోతున్నారంటే, దానర్థం – మీకివ్వబడిన ఛాయిస్‌లతో మీరు సంతోషంగా లేరు."

"నేను న్యాయశాఖా మంత్రిగా ప్రమాణం చేయటానికి ఒక నెల ముందు – మార్క్ లెపిన్ అనే అతను మాంట్రెల్‌లోని ఎకోలె పాలిటెక్నిక్‌లోకి సెమి ఆటోమేటిక్ మారణాయుధంతో వెళ్ళి 14 మంది ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థినులను, లెక్చరర్లను కాల్చి చంపాడు. అది చాలా ఘోరమైన వార్త. మనకు తుపాకులను అదుపు చేసే చట్టం ఇంకా కఠినంగా ఉండాలని ప్రజల దగ్గరనుండి సహజంగానే ప్రతిస్పందన వచ్చింది.

"ఈ పరిస్థితి విచారకరమైనదే గాక, నాకు చాల చిక్కులతో కూడినది. నేను న్యాయశాఖామంత్రినైన మొదటి మహిళను. పైగా స్త్రీవాదిని. విద్యార్థులను కాల్చేటప్పుడు లెపిన్ ఇట్లా అరిచాడు. 'మీరందరూ స్త్రీవాదులు'. ఆ తర్వాత తన ప్రాణం తీసుకున్నాడు. నేనెట్లా ఫీల్ అయ్యానో మీరూహించుకోగలరు."

"ఈ రకమైన ఒత్తిడి, మార్పు త్వరగా తేవటానికి మంచిదేగాని, ఆలోచించి చేసే విధాన నిర్ణయాలకు అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని కల్పించలేదు. చాలసార్లు ప్రజలు మీవద్ద నుంచీ ప్రతిస్పందించే పనిని కోరుకుంటారు. కాని అది ప్రపంచాన్ని భద్రతతో కూడినదిగా చేయదు. దానిలో రిస్క్ ఏమిటంటే – చాల డబ్బు, రాజకీయాలు వృథా అవుతాయి. చివరకు చూసుకుంటే పరిస్థితులలో పెద్ద తేడా రాదు."

"నీ మనస్సును ఎట్లా చదవాలో నీకు తెలియాలి అనేది నేర్చుకున్నాను. నీ చాయిస్‌లతో నువ్వు సంతోషంగా ఉన్నావా? అనేది నిర్ణయించుకోవాలి. సమస్యలు కల్పించే వ్యక్తి విపరీతమైన శక్తి కలిగి ఉంటాడు. కొన్నిసార్లు కొంతమంది సృష్టించిన సమస్యలు మనకు ఏ విధమైన ఛాయిస్ లేకుండా చేస్తాయి.

"ప్రజలు అయోమయంలో పడకముందే – చేయదలచుకున్న తుపాకీ చట్టాన్ని గురించి ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారో తెలుసుకోవటం – చాల ముఖ్యమని నాకనిపించింది. ప్రజలకు చాల రకాల అభిప్రాయాలున్నాయి. అందుకని నేను ఒక మంత్రి సలహామండలిని ఏర్పరిచాను. దానిలో ఈ సమస్యకు సంబంధించిన అన్ని రకాల ప్రజలూ ఉన్నారు. వారెవరంటే – తుపాకులలో నైపుణ్యం ఉన్నవారు వేటగాళ్ళు, మహిళల మీద హింసను విచారించే ఒక స్పెషలిస్ట్ అయిన అటార్నీ, పిస్టల్ కాల్చటంలో ఒలింపిక్ గోల్డ్ మెడల్ పొందిన ఒక మహిళ.

"ఈ అంశం మీద రకరకాల అభిప్రాయాలున్నాయని నా ఉద్దేశ్యం. నా సహచరులను సంప్రదింపులు చేయమని చెప్పాను. పార్లమెంట్ మెంబర్లతో నేను సంప్రదించాను. కెనడా ప్రజల భద్రత కోసం న్యాయశాఖామంత్రిగా ఏమైనా చేయటం నా విధి. నేను అందరి దృక్కోణాలూ గౌరవించాను. ఇది ప్రజలకు కొత్తగా అనిపించింది. వారు ఈ పద్ధతికి అలవాటు పడిలేరు."

"నేను గుర్తించిందేమిటంటే – తుపాకీ చట్టం బలంగా లేదా ఎంత బలహీనంగా ఉండాలి అనే రెండు ఛాయిస్‌లు మాత్రమే ముందు నాకు ఇవ్వబడ్డాయి. కాని నేనింకో పద్ధతిలో వెళ్ళదలచుకున్నాను. ఈ సమస్యకు ఒక ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలోనే అనువర్తింపజేయాలనుకున్నాను. చివరాఖరుకు, బ్రహ్మాండమైన మెజారిటీ (ఆధిక్యం)తో నా బిల్ పాస్ అయింది.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- కొత్త తుపాకీ చట్టాన్ని రూపొందించటం – మిస్ కాంప్‌బెల్‌కు రాజకీయంగా ఎందుకు సంక్లిష్టమైంది?
- ఆమె నిర్ణయం తీసుకునే పద్ధతిలో మీకు నచ్చిన విషయం ఏమిటి? మీరు ఇంకో పద్ధతిలో చేయగలిగేవి ఏమైనా ఉన్నాయా? వాటికి ఇంకేమైన కలపదలచుకుంటారా?
- 'మీరు ఒక ముఖ్యమైన నిర్ణయం తీసుకోవాలి. కాని ఇవ్వబడిన ఛాయిస్‌లు మీకు ఇష్టమైనవి కావు' – ఈ పరిస్థితి మీరెప్పుడైనా ఎదుర్కొన్నారా?
- మిగిలినవారి చాయిస్‌లు (ఎంపికలు) తెలుసుకున్నారా? ఎవరివి?
- నిర్ణయం తీసుకునే పద్ధతిలో ఎక్కువ మందిని తీసుకురావటం నష్టమని మీరు భావిస్తున్నారా? మీరేమి ప్రయోజనం పొందుతారు?

9.2

అభ్యాసము : కఠిన నిర్ణయాలు

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

ఒకరిద్దరు వాలంటీర్లను ఈ క్రింది కథ చదవమనండి.

తొలి యానా నాజిరోవాకు, ఎక్సిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఉమెన్స్ లీగల్ రిసోర్స్ కాంపైన్ (WLRC), మరుసటి రోజు వచ్చే రెండు డజన్ల అంతర్జాతీయ మహిళా న్యాయమూర్తులకు ఒక పెద్ద విందు, మరియు సిటీ టూర్ ఏర్పాటు చేయవలసిన పని పడింది. కాని ఆఫీసు ఫోను లైన్లు అన్నీ మొరాయించాయి. అందుకని ఆమె కాటరింగ్, టూరింగ్ మరియు హొటల్ ఏర్పాట్లకు టెలిఫోన్ ఫాక్స్ మెషీన్, ఈ-మెయిల్ వాడుకోలేకపోయింది. ఎలక్ట్రిసిటీ (కరెంటు) కూడా సడన్‌గా పోయినా ఆమె ఆశ్చర్యపోలేదు. క్రింద ఫ్లోర్‌లో ఉన్న బూట్లు రిపేర్ షాపులో ఇంకా కరెంటు ఉంది. ఫోన్ పనిచేస్తోంది. వాళ్ళ ఫోన్ ఎమర్జెన్సీలో వాడుకోవచ్చు. అయినా గాని కరెంటు లేకుండా ఆమె కంప్యూటర్ ఫైల్స్ చూడలేరు. జడ్జీల పేర్లు – వాళ్ళు ఎప్పుడు వస్తున్నారు? ఎక్కడ ఉంటారు? అన్నీ కంప్యూటర్ లోనే ఉన్నాయి. ఆమె ప్రక్కన ఒక సమాచారంతో ఉన్న సాంపిల్ పాకెట్టు ఉంది. దాన్ని ప్రతీ జడ్జీకు కాపీ పంపాలనుకుంది. ఆమె ఇప్పుడు ఒక ప్రింటింగ్ షాపుకు వెళ్ళాలి. దానికి చాలా ఖర్చవుతుంది.

వుమెన్స్ లీగల్ రీసోర్స్ క్యాంపైన్ పని ఏమిటంటే – న్యాయ వ్యవస్థ యొక్క విధానాలు, జరిపే పద్ధతుల గురించి స్థానిక అంతర్జాతీయ జ్యూరిస్టులకు సమాచారం ఇవ్వటం, మరియూ ప్రస్తుతం ప్రజల మానవ హక్కుల రక్షణ మరియూ ఉల్లంఘన గురించి చెప్పటం. సంవత్సరాల తరబడి తాతియానా డజన్ కొద్దీ సమాచార టూర్లు, ఈవెంట్లు ప్రపంచం అన్ని మూలల నుండి వచ్చిన జడ్జీలకు, లాయర్లకు మరియూ మానవ హక్కుల ఎడ్వొకేట్లకు – ఏర్పాటు చేసింది.

ఇటీవల, అనుమానితులైన విదేశీ ఆందోళనకారులతో తీవ్ర సంబంధాలున్న సంస్థలపై కొరడా ఝుళిపిస్తోంది. జడ్జీలు "ఆందోళన కారులు" కాదు అని తాతియానా అనుకొంది. ఈ మహిళలందరూ మంచితనమున్న, విజయవంతమైన, న్యాయనిపుణులు. విహారయాత్రకు వచ్చారు. అంతే కాని ప్రభుత్వానికి అది తెలియదు.

ప్రభుత్వం దాన్ని కేర్ చేయదు. WLRC యొక్క ఎలక్ట్రిసిటీ మరియూ ఫోన్స్ ఎందుకు మూగబోయాయో తాతియానాకు చూచాయగా అర్థమయింది. జడ్జీల సందర్శనం ఉన్నంత కాలం కరెంట్, ఫోన్ రావని అనుమానించింది.

ప్రింటర్ల దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళటానికి ఫోల్డర్లు, పేపర్లు పోగుచేసుకుంటూంటే తాతియానాకు చెప్పులు కుట్టే అతను తనపేరు పిలవటం వినిపించింది. క్రింద నేవీసూట్‌లో ఉన్న మనిషి ఆమెకోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. న్యాయశాఖ నుండి వస్తున్నానని చెపుతూ, తన బిజినెస్ కార్డు ఇచ్చాడు. WLRC మహిళా జడ్జీలకు ఆతిథ్యమిస్తోందని మంత్రిగారు విన్నారు. మంత్రిగారు, న్యాయశాఖ WLRC కి ఏ విధంగానైనా సహాయపడగలదేమో తెలుసుకోగోరుతున్నారు. మంత్రిగారి మొదటి డిప్యూటీ, స్వయంగా సిటీటూరు మరియూ కోర్టు హవుసుల టూరుకు, గవర్నమెంటు బస్సులో తీసుకు వెళ్ళటానికి చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నారని, జడ్జీలకు లంచ్ మరియూ డిన్నరు సమకూరుస్తారని – వచ్చిన మనిషి చెప్పారు.

తాతియానా సౌమ్యంగా అతనికి కృతజ్ఞతలు చెప్పింది. WLRC బోర్డు మెంబర్లు మధ్యాహ్నం మీటింగ్‌లో కలుస్తారని, వారికి మంత్రిగారి ఉదారమైన ఆఫర్ తెలియజేస్తానని చెప్పింది. అతనికి ఏ విషయమూ మధ్యాహ్నం చెపుతానని ఆమె చెప్పింది. కరెంట్, ఫోన్లు పని చేయకపోవటం గురించి ఆమె చెప్పలేదు. అతనికి వాటి గురించి ముందే తెలుసుననుకుంది. అతను ఆమె చెప్పినదానికి సరేనని వెళ్ళిపోయారు.

రెండు గంటల తర్వాత తాతియానా మరియూ WLRC బోర్డు మెంబర్లు సంస్థ ఆఫీసుకు వచ్చి కుర్చీలన్నీ వెలుగు కోసం కిటికీ దగ్గరకు జరిపి దగ్గరగా కూర్చున్నారు. జరిగిందంతా తాతియానా వారికి చెప్పింది. వారు మంత్రిగారి ఆఫర్‌కు అంగీకరిస్తే ఎలక్ట్రిసిటీ, ఫోన్లు మళ్ళీ పొందగలరు. సిటీ టూర్ గురించి గవర్నమెంట్ అన్నీ సమకూరుస్తుంది. 24 మంది జడ్జీలకు నాల్గు సార్లు భోజనాలకు గవర్నమెంటు బిల్లు చెల్లిస్తుంది. WLRC స్టాఫ్‌కు, ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు నిరుత్సాహకరంగా ఉన్నాయి. టాక్సీల కోసం 24 రిజర్వేషన్లు కో–ఆర్డినేట్ చేసుకోవాలి. రూములు, 2 1/2 రోజులకు విందు సమకూర్చటం, ఉన్నత స్థానాలలో ఉన్న మహిళలకు వ్యక్తిగత, వృత్తిపరమైన అవసరాలు తీర్చటం – (ఇవన్నీ) ఫోన్స్, కరెంటు లేకుండా) చేయాలి.

ఇంకోవైపు WLRC కార్యకలాపాలు కనుగొంటానికి ప్రభుత్వ బాహాటంగా చేసే ప్రయత్నాలు, తాతియానాను కలవరపెట్టాయి. డిప్యూటీ మినిస్టర్ టూర్, న్యాయవ్యవస్థ గురించిన వివరాలు – కోర్టులను ఆవరించిన అవినీతి, భ్రమలు, అసమానతల గురించి ఏమాత్రం బయటపెట్టవు. మహిళా జడ్జీలు చాల తక్కువ NGO లను చూడగలరు. వారికి, (మహిళా జడ్జీలకు) స్థానిక మానవ హక్కుల మద్దతు దారులు (Advocates) ను కలిసి మాట్లాడే అవకాశాలు చాల తక్కువ ఉంటాయి. గవర్నమెంటు ఉదారంగా ఉందనీ, న్యాయవ్యవస్థ చక్కగా ఉందనీ, విశ్వసిస్తూ వారు ఇళ్ళకు వెళతారు.

టీమ్ కార్యక్రమం

వర్క్‌షాప్ భాగస్వాములను రెండు టీములుగా విభజించమని చెప్పండి. ప్రతీ టీమ్ WLRC బోర్డు మెంబర్లు గా నటించాలి. WLRC కు తదుపరి అడుగు ఏమిటి అనేది టీములను నిర్ణయించమని చెప్పండి. ఒక ప్లాన్‌తో రావాలంటే వారు పట్టించుకోవలసిన అంశాలు :

- మహిళా జడ్జిలకు విందు ఏర్పాటు విషయంలో మీ బాధ్యత ఏమిటి?
- WLRC పని పూర్తి చేయటంలో మీ విధి ఏమిటి?
- తాతియానాకు ఎట్లా సలహా ఇస్తారు?
- ప్రభుత్వంతో రాజీ సంప్రదింపులు జరపగలరా? అది నీతివంతమవుతుందా? వాటిలో నష్టాలేమిటి? లాభాలేమిటి?

మెంబర్లు మరలా సమావేశమైనపుడు – ప్రతీ టీమ్‌ను – వారి టీమ్ ప్లాను, వారు తీసుకున్న పంథాకు హేతుబద్ధత ఏమిటి? అనేవి వివరించమనండి.

9.3

అభ్యాసము : సామాన్య ప్రాతిపదికను కనుగొనటం

(సుమారు 90 నిమిషాలు)

ఇది ఒక రోల్–ప్లే (నాటకీయమైన) అభ్యాసం. ఈ క్రింది సీను చదవమని వాలంటీరుకు చెప్పండి.

ప్రపంచంలోని అతిపేద దేశాలపై ప్రపంచీకరణ యొక్క ప్రభావం అనే అంశంపై చర్చించటానికి సుమారు నలభై మంది ప్రతినిధులతో కూడిన ఒక ప్రపంచ పేదరిక వర్కింగ్ గ్రూప్, జెనీవా ఐ.రా.సలో 3 రోజుల మీటింగ్ పెట్టబోతోంది. ఆ అంశాలతో కూడిన పేపరు – పేద మరియూ విపరీతంగా అప్పులు కలిగిన దేశాలు. ప్రపంచీకరణకు చప్పున గురి అవుతాయి అనే సత్యం, స్త్రీలపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావమూ – అనే వాటికి, విషయం ప్రక్క దోవలు పట్టకుండా ఉండటానికి, ఫలవంతంగా ఉండటానికి నడుము గట్టింది. మహిళా ఆర్థిక వేత్తల అంతర్జాతీయ కూటమి 'కౌంట్ అవర్ రీసెర్చి' (COR) కూడా ఈ మీటింగ్‌పై చాలా ఆసక్తి చూపిస్తోంది. విధానాల్లో చాల సిఫారసులు చేయటానికి, తమకూ, తమ పిల్లలకూ ఆహారం దొరకని మహిళల సంఖ్య రోజు రోజుకూ అధికంగావటం గురించి – వారి పరిశీలనలూ, వర్కింగ్ గ్రూప్‌కు అందజేయటానికి ప్రవేశం కోరుకుంటోంది. ఐలానా బెంగే COR ను సంఘటితం చేస్తున్నారు. COR వారి కార్యక్రమాలకు అడ్డురాకుండా చూడాలని వర్కింగ్ గ్రూప్ డెలిగేట్లు మోనికాగనే ను అడిగారు.

ఎక్సర్‌సైజు మొదటి పార్టుకు – గ్రూప్‌ను రెండు టీములుగా విభజించండి. వర్కింగ్ గ్రూప్ (WG) కౌంట్ అవర్ రీసెర్చి (COR) ఈ క్రింద ఇచ్చినవి WG టీమ్‌కి ఒక ఫాక్ట్ షీటు. COR టీమ్‌కు ఒక ఫాక్ట్ షీటు.

అవి టీమ్ యొక్క నేపథ్యాన్ని మరియూ చర్చలను ముందుకు తీసుకొనిపోయే వాస్తవాలతో ఉంటాయి. ఫాక్ట్ షీట్లు కాపీ తీసి పంచబడతాయి. కాని టీము తమ కాగితాన్ని మాత్రమే చూడాలి. ఫాక్ట్ షీట్లు, టీముల మధ్య పంచుకోబడరాదు.

WG వాస్తవ పత్రము

గ్లోబల్ పావర్టీ వర్కింగ్ గ్రూప్ (WG) 2000 సం॥లో స్థాపించబడింది. ఈ గ్రూప్‌లు అన్ని వైపుల నుండి పేదరికాన్ని నిర్మూలించటంపై విధానపరమైన సిఫారసులు ఇవ్వటానికి బహుళ దేశాల సలహా సంస్థ, వాటికి సంబంధించిన దేశాలచే స్థాపించబడింది. ఈ WG మెంబర్లు ధనిక దేశాల నుండి మరియూ అతిపేద దేశాల నుండి కలిసి ఉన్నారు. పేదరికాన్ని నిర్మూలించటానికి ప్రపంచ వ్యూహాలు కనిపెట్టటానికి, ప్రచారం చేయటానికి – కొన్ని మినహాయింపులతో – WG మెంబర్లు కృతనిశ్చయులై ఉన్నారు.

జెనీవా మీటింగులో WG కు రెండు ముఖ్య లక్ష్యాలున్నాయి :

లక్ష్యం 1 : రాబోయే సంవత్సర కాలంలో రిపోర్టు చేయదలచుకున్న మూడు, నాల్గు దేశాల షార్ట్‌లిస్ట్‌ను రూపొందించటం. ఏ దేశాలను ఎన్నుకోవాలి అనే విషయంలో ప్రమాణాలు చాల రాజకీయం చేయబడినవి. ఈ ఛాయిస్‌లు 1 WG పేదలపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావాల్ని విమర్శించే విషయంలో సీరియస్‌గా ఉందని 2 సభ్యులు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న ప్రభుత్వాలకు అంగీకారం గానూ ఉండాలని చూపాలి.

లక్ష్యం 2 : ప్రపంచం నలుమూలలా దేశీయ ప్రజల దయనీయ స్థితిని WG విస్తరిస్తోందనే విమర్శకు ప్రతిస్పందించటం. పేదలను నాశనం చేసే కొన్ని ఆర్థిక మరియూ సామాజిక పరిస్థితులకు మరియు నిర్థష్టంగా చెప్పని సంస్కృతీ, సాంప్రదాయాలే కారణమని ఆరోపించటం – ఇప్పటివరకూ విశ్లేషణలు చేస్తున్న పని. కొన్ని గళమెత్తిన దేశీయ హక్కుల గ్రూపులు కనిపెట్టినదేమిటంటే – WG విశ్లేషణలు వారి పేదరికానికి వారినే బాధ్యులను చేయటం. WG దాని విశ్లేషణకు అంటిపెట్టుకునే ఉంది. కాని స్వదేశీ మానవ హక్కుల ప్రజలతో వచ్చిన తేడాలను సరిచేయాలనుకుంది.

మోనికా గనే తెలివైన, చురుకైన WG చైర్‌పర్సన్. మానవ హక్కుల ఎడ్వొకేట్‌గా, NGO లీడర్‌గా ఆమెకు 30 ఏళ్ళ అనుభవం ఉంది. మానవ హక్కుల రికార్డు అటూ ఇటూ గా ఉన్న ఒక తూర్పు ఆఫ్రికా దేశం నుంచి ఆమె వచ్చింది. WG గ్రూప్ చైర్‌పర్సన్‌గా ఆమె నియామకం – ఆమె దేశం, పేదప్రజల హక్కులు రక్షించటానికి కంకణం కట్టుకున్నదని చెప్పటానికి ఒక సానుకూల సంకేతంగా – చూడబడుతోంది.

COR అధ్యక్షురాలు అయిన ఐలానా బెంగే ను కలవమని ఒక WG మెంబరు మోనికాను అడిగారు. COR సభ్యులు అందరూ మహిళా ఆర్థిక వేత్తలు. పేదలపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావం మీద వీరు చేసిన పరిశోధన, జెనీవా WG మీటింగ్‌లో ముఖ్యాంశంగా రావాలని వారి కోరిక. నిరసనలు చేస్తూ, మీడియా మద్దతు కూడగడుతూ ఈ ఆర్థిక వేత్తలు, వారి మద్ధతుదారులు చాల పద్ధతిగా ఉండేవారు. COR ఎత్తి చూపుదామనుకునే అంశాల గురించి WG మెంబర్లకు తెలుసు. వారు (WG మెంబర్లు) పేదరికం Gender అంశము కాదని అనుకుంటున్నారు. అందుకని COR చేసే విమర్శను, అడ్డంకులనూ త్రోసిపుచ్చుతున్నారు.

మోనికా, ఐలానాను ఎప్పుడూ కలవలేదు. కాని ఐలానా ఒక గౌరవనీయురాలైన స్వదేశీ

స్థానికురాలైన ద్వీపవాసిగా ఆమె దేశమైన పసిఫికాలో ఉంది. నాల్గు ఏళ్ళ క్రితం, WG పసిఫికాలో పేదరికం మీద ఒక రిపోర్టు ప్రచురించింది. ఆ రిపోర్టు కొన్ని స్వదేశీ ప్రజాసంఘాల నుంచీ తీవ్రమైన విమర్శను ఎదుర్కొంది. అక్కడి స్థానిక ద్వీపవాసుల తక్కువ ఆయుష్షుకు, తక్కువ పోషకాహారానికి, ఎక్కువ లావుగా ఉండటానికి కారణాలు వారు పాటించే సంప్రదాయాలలో ఉన్నాయని – ఆ రిపోర్టులో తప్పుగా ఆరోపించారని అభిప్రాయపడ్డారు.

మీటింగ్‌లో మోనికా గనే ఉద్దేశ్యాలు :

- COR నిరసనకు సంసిద్ధమవుతున్నారా? అవుతుంటే – ఆమె ఐలానాను విరమించుకోమని ఒప్పించటానికి ఏమి చేస్తుందో – తెలుసుకోవటం.
- ఐలానాను, COR చేసిన పరిశోధనను దృష్టిలోకి తీసుకుంటామని చెప్పి ఒప్పించటం – అట్లా జరిగితే COR, WG కి తన పరిశోధనా ఫలితాలు డైరక్టుగా చెప్పనవసరం లేదు. COR కి WG కార్యక్రమాలు భగ్నం చేసే (అంతరాయ కలిగించే) అవకాశం ఉండదు.
- మహిళలు పేదరికానికి దాని మూలాన వచ్చే అవలక్షణాలకు తీవ్రంగా గురయ్యే అసహాయులని WG ఎప్పుడూ తలపోస్తుందని ఐలానాకు నిరూపించటం.
- WG మరియూ COR కి మధ్య అధికార భాగస్వామ్యం నెలకొల్పాలి. ... పర్యవేక్షణలో ఉన్న దేశాలలోని మహిళల ఆర్థిక పరిస్థితులను గురించి COR సభ్యులను సంప్రదించే అవకాశం ఇవ్వాలి.

COR వాస్తవ పత్రము

COR మెంబర్లు ప్రపంచం నలుమూలల నుండి ఉన్న మహిళా ఆర్థిక వేత్తలు. 467 మెంబర్లలో 32% అభివృద్ధి చెందిన దేశాల నుండి వచ్చినవారు. సుమారుగా ప్రతి 4 ఏళ్ళకూ – మహిళల పేదరికానికి గల కారణాలను కనుగొనటానికి పరిశోధన చేస్తుంది. క్రితంలో జరిగిన పరిశోధనలు ఈ క్రింది అంశాలు కలిగి వున్నాయి.

పరిశుభ్రమైన నీటికి, శుభ్రతకు అందుబాటు. ప్రసూతి మరియూ మహిళల జబ్బుల ఆరోగ్య సర్వీసులు అందుబాటులో ఉండటం. ఎయిడ్స్.

మూడు నెలల క్రితం COR ప్రచురించిన రిపోర్టు – ప్రపంచీకరణ మీద ఉన్నది. ఇది మీడియాలో ప్రముఖంగా ప్రచారం చేయబడింది. గవర్నమెంటుల చేత అణచివేతకు గురయ్యింది. ఎందుకంటే అంతర్జాతీయ వర్తకం, విదేశీ సహాయంలో వారి దృక్కోణాన్ని సమర్థిస్తున్న ఉదాహరణలు ఇచ్చారు.

వారి రిపోర్టు ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టేట్లు చేయటానికి ఒక 12 మంది COR మెంబర్లు జెనీవా వచ్చారు. దేశంలో పరిశోధనల్లో మహిళలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టాలని తీర్మానం చేసేట్లు WG పై ఒత్తిడి తీసుకురావాలని వారి అభిప్రాయం.

ప్రస్తుత COR ఛైర్‌పర్సన్ ఐలానా బెంగే. ఈమె పసిఫికా దేశంలో జన్మించిన స్వదేశీ ద్వీపవాసి. పసిఫికాలో స్వదేశీ ద్వీప వలస. విదేశాల నుండి వచ్చి నివాసం ఏర్పరుచుకున్నవారు – ఇద్దరు ఉన్నారు. నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం WG ఒక వివాదస్పదమైన రిపోర్టును ఇచ్చింది. అది పసిఫికాలో పేదరికం గురించి. సహజ ద్వీప వాసుల ఆచారాలే వారి పేదరికానికి, ఒబేసిటీ (లావు) కు కారణమని ఆ రిపోర్టు సారాంశము. పసిఫికా స్వదేశీ వాసుల ఆరోగ్యం మెరుగుపరచటానికి ఏర్పడిన సంస్థలో ఐలానా కూడా ఒక బోర్డు సభ్యురాలు.

ఆమె వ్యక్తిగత అభిప్రాయం ఏమిటంటె – WG రిపోర్టు బాగానె ఇచ్చిందని – నిరుపేదలైన పసిఫికా స్వదేశీ వాసులకు ప్రభుత్వం చేయవలసిన ఆరోగ్య సేవలు, సరిగా చేయటం లేదు. అన్ని రకాలుగా పేదరిక నిర్మూలనకు అవసరమైన విధి విధానాలు నిర్ణయించటానికి ఒక అంతర్జాతీయ సలహా సంఘం ఏర్పరచటం కోసము – సంబంధిత దేశాలు కలిసి WG ని ఏర్పరిచాయి అని ఐలానాకు తెలుసు. ప్రపంచంలోనే అత్యంత ధనిక దేశాలు, అత్యంత పేద దేశాల నుండి కలిసి మెంబర్లతో WG ఏర్పడినది. కొన్ని మినహాయింపులతో, WG మెంబర్లు పేదరిక నిర్మూలనకు అవసరమైన వ్యూహరచనలు చేస్తారు. దాని పుట్టుక నుండి WG 25 దేశాలపై రిపోర్టునిచ్చింది.

మోనికాగనే ఒక తెలివైన, చురుకైన WG చెయిర్ పర్సన్ అని ఐలానా తెలుసుకుంది. ఆమెకు మానవ హక్కుల సమర్ధకురాలిగా, NGO లీడరుగా 30 ఏళ్ళ అనుభవం ఉంది. ఒక కలగాపులగపు మానవ హక్కుల రికార్డు గల తూర్పు ఆఫ్రికా దేశస్థురాలు. WG గ్రూప్ పర్సన్‌గా ఆమెనియామకం – ఆమె దేశం, పేద ప్రజల హక్కులను రక్షించటానికి కంకణం కట్టుకున్నదని చెప్పటానికి ఒక సానుకూల సంకేతంగా – చూడబడుతోంది.

ఐలానా కు WG లో ఒక స్నేహితురాలు ఉంది. ఆమె, మోనికా కు ఐలానాకు మధ్య సమావేశం ఏర్పాటు చేసింది. WG మీటింగ్ జరిగే చోట నిరసన తెలుపుదామని ప్లాన్లు వేసుకొని, రెండు మీడియాలన్నాయి. ఈ నిరసనను కవరు చేస్తాయని తెలిసుండి కూడా ఐలానా మోనికాతో మీటింగ్‌కు అనిష్టంగానే ఒప్పుకుంది. మీటింగ్‌లో ఐలానా లక్ష్యాలు ఏమిటంటే.

- మహిళలపై ప్రపంచీకరణ ప్రభావం గురించి తాము తెలుసుకున్నది WG కు చెప్పటానికి COR మెంబర్లకు 2 గంటల సమయం రాబట్టటం.
- మోనికాను WG లో ఒక తీర్మానం ప్రవేశపెట్టటానికి అంగీకరింపజేయటం. ఆ తీర్మానం – మహిళలను ఫోకస్ చేయటం మీద రిపోర్టు.
- WG మరియూ COR ల మధ్య భాగస్వామ్యం నెలకొల్పటం – దీని వలన COR మెంబర్లను, WG రివ్యూలో ఉన్న దేశాలలో ఆర్థిక పరిస్థితుల గూర్చి సలహాలు అడగడం.

ప్రతీ టీము, వారి ఫాక్ట్ షీటు గురించి రివ్యూ చేయటానికి, ఛాయిస్ చర్చించటానికి ఎత్తుగడలు, రాజీకి సాధ్యం కానివాటిని గురించి మాట్లాడటానికి – 20 – 25 ని॥లు కలుసుకోవాలి. ఎక్సర్‌సైజ్ రెండో పార్టులో – గ్రూప్ జంటలుగా విడిపోతుంది. జంటలో ఒకటి WG మరియూ ఒకటి COR ఒకరు మోనికా గానూ, ఒకరు ఐలానా గానూ పాత్ర పోషిస్తారు. జంటలు వారి ఆప్షన్లు చర్చిస్తారు. వారు పరస్పర అంగీకారానికి వచ్చే అవకాశాలు చర్చిస్తారు. జంటలకు సుమారు 20 ని॥లు చర్చించటానికి ఇవ్వాలి. సమయం అయిపోయిన తర్వాత గ్రూప్ తిరిగి సమావేశమయ్యి – ఆ జంటలలో ఏమయింది? రాజీలు అయినాయా? అనే విషయాలు చర్చిస్తుంది.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- WG లకు అన్నిటి కన్నా కష్టమైన అడ్డంకి ఏమిటి?
- COR లకు అన్నిటికన్నా కష్టమైన అడ్డంకి ఏమిటి?
- ఏ జంటయినా వారికి మంచి రాజీ పరిష్కారం ఉందని అనుకుందా? ఔను అయితే అది ఏమిటి?
- సంఘర్షణను సరిచేసే మార్గం లేదని ఏ జంటయినా అనుకుందా? ఎందుకని?
- ఇది కష్టమైన (లేదా) తేలికయిన అభ్యాసమా? ఎందుకని? ఎందుకు కాదు?

9.4

అభ్యాసము : మంచి యుద్ధం చేయటం, కాని ఎప్పటి వరకు?

(సుమారు 60 నిమిషాలు)

వాలంటీరును ఈ క్రింది కథ చదవమనండి.

2007 ఏప్రిల్‌లో నైజీరియాలో జనరల్ ఎలక్షన్లు జరిగాయి. చాలా రాష్ట్రాల్లో ఓటు రిగ్గింగ్, అవకతవకలు జరిగాయని రిపోర్టులు వచ్చాయి. ముఖ్యంగా సౌత్ వెస్టు నైజీరియాలో.

ప్రతిపక్ష పార్టీలు ఫలితాలను తప్పు పట్టి, కోర్టుకెళ్ళి గెలిచాయి. ఎన్నికల ఉల్లంఘనలు జరిగాయని కోర్టు తీర్పునిచ్చింది. దరిమిలా కోర్టు మళ్ళీ ఎలక్షన్లకు ఆర్డరిచ్చింది. అవి ఏప్రిల్ 2009 లో జరిగాయి. మానవ హక్కుల కార్యకర్తలు ఈ రి–ఎలక్షన్లు పర్యవేక్షిస్తున్నారు. భయాన్ని కలిగించే ఉదంతాలు మీడియా రిపోర్టు చేసింది. చాల అవకతవకలు కూడ జరిగాయి.

ప్రభుత్వం నియమించిన రెసిడెంట్ ఎలక్టొరల్ ఆఫీసర్ ఒక మహిళ. పేరు టెమీముటేసీ ఎలక్షన్లలో జరిగిన ఘోరాలు బాగా తెలిసినది కావటం వలన, ఆమె ఎలక్షన్ల ఫలితాలు వెల్లడించాలనుకోలేదు – ఎందుకంటే గెలిచే కాండేటు రూలింగ్ పార్టీకు చెందినవాడు మోసం చేసి గెలిచాడు కాబట్టి. ఆమె ఇట్లా ప్రకటించింది. 'రిగ్గింగ్ తప్పుడు పద్ధతుల దృష్ట్యా 'ఎలక్షన్లు కొనసాగించటం ఇది మన క్రిష్టియన్ మనస్సాక్షికి విరుద్ధం"

ముటేషి ఈ మోసపూరిత కార్యక్రమంలో భాగమవదలుచుకోక – రాజీనామా సమర్పించింది. ఫెడరల్ ప్రభుత్వం ఆమె రాజీనామాను తోసి పుచ్చింది. ఆమె మరలా ఎలక్షన్ కమీషన్‌కు రప్పించబడింది. అంతకు ముందు అధికార ముద్ర వేయటానికి ఒప్పుకోనిది – ఇప్పుడు ఫలితాలు వెలువరించింది.

మోసం వలన ఎలక్షను ఓడిపోయిన ప్రతిపక్ష అభ్యర్థి, ఫలితాలపై పోరాడాడు. అతని భార్య ఒక ప్రముఖ స్త్రీవాద కార్యకర్త. ఆమె ఒక బహిరంగ ప్రకటన వెలువరించింది. దానిలో ఆమె టెమీ ముటేసీ మొదట ఏమి చేసింది? తరువాత తన స్థితిని ఎట్లా మార్చుకుంది మొ॥నవి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- ముటేసీ మనసు మార్చుకుంది. ఆమె చేసిన దాన్ని గురించి ఏమనుకుంటున్నారు?
- జరిగిన దానికి పూర్తి బాధ్యతను ముటేసీ స్వీకరిస్తోంది. చాల మంది దృష్టిలో ఆమె ఒక చెడ్డపనిలో సహకరించింది. ఇదేమైనా మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యాన్ని తక్కువ చేస్తుందా?
- ఒక పబ్లిక్ రాజకీయ స్థానాన్ని ఆక్రమించిన మహిళగా ముటేసీ భయపెట్టబడే స్థాయిలో ఉందని మీరు అనుకుంటున్నారా?
- ప్రముఖ స్త్రీవాది మరియు ప్రతిపక్ష అభ్యర్థి భార్య ఈ క్రింది విధంగా తెలిపింది. "ఆమె గుండె రక్తమోడుస్తోంది. ఎందుకంటే, ఇంకో మహిళ ప్రజాస్వామ్య చక్రంలో ఇక ఇరుసుగా ఉపయోగపడుతోంది. రాజకీయాలలో ఉన్న మహిళలను, పురుషుల కన్నా చాలా దగ్గరగా విమర్శనాత్మకంగా పరీక్షిస్తారా?

సెషన్ 10

విజయాన్ని కొలవటం / అనుభవంపై నిర్మించుకోవటం

(మొత్తం మీద 4 గంటల కాలం)

సెషన్ ఉద్ధేశాలు

- మీ కాంపైన్ యొక్క ప్లాను, ఎత్తు గడలు, అభివృద్ధులను తరచుగా బేరీజు వేయటంలో ఉన్న లాభాలను గురించి ఆలోచించటం.
- మనలనూ మరియూ మన అభ్యర్థులనూ ప్రచారంలో చేసిన వాగ్దానాలకు జవాబుదారులను చేయటానికి ఉన్న వ్యూహాలను చర్చించటం.
- ఒకరి యొక్క గత అనుభవాల నుండి ఎట్లా నేర్చుకోవాలనేది అన్వేషించటం మరియూ నాయకునిగా మంచి ప్రాక్టీసుల పట్టిక తయారు చేయటం.

10.1

అభ్యాసం : మనం విజయం పొందినప్పుడు మనకెట్లా తెలుస్తుంది?

(సుమారు 60 నిమిషాలు)

ఒక వాలంటీరును ఈ క్రింది కథనాన్ని చదవమనండి.

ఉషాపటేల్ రూమ్‌లో ప్రవేశించి, పొడుగాటి మీటింగ్ బల్ల తలవైపు కూర్చుంది. 20 సంకీర్ణాల మెంబర్లు మరియూ ప్రచార స్టాఫ్ ఆమెకు పెద్దగా స్వాగతం పలికారు.

"ఆడపిల్లల విద్యకోసం ప్రారంభించే జాతీయ కాంపైన్‌కు వచ్చి ఈ రోజు నన్ను కలుసుకున్నందుకు చాల కృతజ్ఞతలు. 50 శాతం పైగా స్త్రీల జనాభా చదువురాని వారని మీకందరకూ బాగా తెలుసు. ఈ కాంపైన్ యొక్క ఉద్దేశం – సమస్యను అందరి దృష్టికీ తీసుకురావటం, విరాళాలు పోగుచేయటం, మనం ఏం చేయగలం అనే దానిమీద దేశం యొక్క ఆశలను పెంచటం. మనం ఇంతకన్నా బాగా చేయగలం అన్నది మన సమాజం నమ్మకపోతే, ఈ ప్రస్తుత పరిస్థితులు మార్చటానికి ఈ సంకీర్ణం చేయగలిగినదేమీ లేదు. ఆ కారణం చేత ఇక్కడున్న ప్రతి ఒక్కరూ ఆడపిల్లలలో నిరక్షరాస్యతను రూపుమాపగలమని – నమ్ముతున్నారని, నిజంగా నమ్ముతున్నారని, నేను తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నాను.

ఉష ఎఫెక్ట్ కోసం ఆగింది. టేబుల్ చుట్టూ చూసింది. ఉషకు కుడిప్రక్కనున్న మహిళ చేయెత్తింది.

"గీతా చెప్పు" ఉష నవ్వుతూ అంది.

"మనం ఇంత సమయంలో పూర్తిచేయాలని లక్ష్యం పెట్టుకుందామా? మాటవరసకు పదేళ్ళు? పదేళ్ళలో మనం ఆడపిల్లలలో అవిద్య దేశమంతటా రూపుమాపగలమా?" గీత అడిగింది.

"ఖచ్చితంగా మనం అది చెప్పవచ్చును. కాని నేను, మనల్ని అతి ఇరుకైన కలలలో బందీలుగా చూడదలుచుకోలేదు. అవిద్య 10 ఏళ్ళలో రూపుమాయకపోతే ఏమవుతుంది?

మనం ఫెయిల్ అయినట్లు లెక్కా? మనం చూసినప్పుడు మనకు సాఫల్యం తెలుస్తుంది"

"కాని మనకు కొన్ని ఖచ్చితమైన లక్ష్యాలు అవసరం లేదా?" గీత నొక్కి అడిగింది. "మనం చేసే పనులు ప్రోదిచేసుకుంటానికి మార్గాలు, ఎట్లా ప్రచారం చేస్తున్నాం, మన ప్రకటనలు, స్కూళ్ళలో మన పెట్టుబడులూ, డబ్బు ఎట్లా ఖర్చుపెడ్తున్నాం టైమ్, వనరులూ ఎట్లా ఖర్చుచేస్తున్నాం" అనేవి.

"నిజమే, గీతా! కాని దానికింకా టైమ్ ఉంది. ప్రస్తుతం మనముందున్నది – దాతలతో మట్లాడటం, డబ్బు సమకూర్చుకోవటం, మనం చేసే పనిమీద చైతన్యం కల్గించటం. నీకు ముఖ్యంగా నమ్మకమనేది ఉండాలి. మనందరం నిబద్ధులమై ఉన్నాము. మనం చేయగలమని నమ్మినంత కాలమూ, మనం ఆడపిల్లలో అవిద్య రూపుమాపగలము. నాకు తెలుసును.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- "వాళ్ళు చూసినపుడే వాళ్ళకు సాఫల్యం అంటే ఏమిటో తెలుస్తుంద" అను ఉష మాటతో మీరు ఏకీభవిస్తారా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?
- గీత ఏం చేయాలని ప్రయత్నిస్తోంది? ఆమె సలహా మంచిదేనా?
- ఆమె సూచనలు ఆమె సంస్థకు మంచి చేస్తాయా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?
- వారి లిస్టుకు మీరేమైనా మిగిలిన నిర్దిష్టాంశాలు కలుపుతారా?

గ్రూప్‌ను, 5, 6 టీమ్‌లుగా విభజించండి. ఉష – గీత సంకీర్ణానికి 10 ఏళ్ళ కాలెండరు రూపొందించమని ప్రతీ టీమ్‌ను అడగండి. ఒక పెద్ద పేపరుమీద, అక్షరాస్యతా కాంపైన్‌కు కావలసిన 5 నుండి 15 వరకు నిర్దిష్టాంశాలు (10 ఏళ్ళ కాల పరిధిలో) ప్రతీ టీమ్ రాయమనండి. వారికున్న వనరులేమిటో నిశ్చయించుకోవటం, వారి లక్ష్యాలు, ప్రమాణాలు రూపొందించుకోవటం – ప్రతీ టీమూ చేయవలసిన పని.

20 నిముషముల తర్వాత టీములను తిరిగి సమావేశపరచండి. ప్రతి టీమ్ వారివారి 10 ఏళ్ళ టైమ్ టూ లైన్ ఇవ్వాలి. వారి లక్ష్యాలు, ప్రమాణాలు వివరించాలి.

10.2

అభ్యాసము : ప్రమాణాలు ఏర్పరచుకోవటం.

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

బోర్డు మీద సెషన్ 4 లక్ష్యం వ్రాయండి.

మీ లక్ష్యం చేరుకుంటున్నారు అని తెలుసుకుంటానికి ఉపయోగపడే సాఫల్యాలు కొలబద్దలు అంటారు. ఉదాహరణగా, మీ లక్ష్యం – మీ స్థానిక ప్రభుత్వాన్ని లేక సిటీబోర్డును, UNO చెప్పిన CEDAW (Convention on the elimination of all forms of Descrimination against woman) ను అమలు పరచటానికి ఒప్పించటమయితే – మీ సాఫల్యానికి కొలబద్ధలు ఈ క్రిందివి ఉంటాయి. 1. CEDAW గురించి, స్థానిక కౌన్సిల్‌కు వివరించటానికి, వారితో (స్థానిక కౌన్సిల్) సమావేశం ఏర్పాటు చేసుకోవటం. 2. యూనివర్సిటీలలో ఏరియా స్కూళ్ళలో – ఈ అంశం మీద గ్రూప్ చర్చలు నడపడం. 3. ఈ విషయం చర్చించటానికి స్థానిక మీడియాను రప్పించటం. 4. CEDAW లు అంటే ఏమిటి? స్థానిక మహిళలు CEDAW ను ఎట్లా అర్థం చేసుకోవాలి? అనే వాటి మీద పెరుగుతున్న ప్రజా చైతన్యాన్ని కొలవటం. 5. CEDAW కు సపోర్టుగా విజయవంతంగా తీసుకున్న 4000 సంతకాలతో కూడిన విజ్ఞాపన పత్రాన్ని పంచటం.

సెషన్ 4 లక్ష్యం కోసం ఒత్తిడి చేయటానికి – ఏ సాఫల్యతా ప్రమాణాలు కావాలో గ్రూపును మేథో మథనం చేయమనండి. 5 నుండి 10 వరకు గుర్తించటానికి ప్రయత్నించండి. గ్రూపు ఏ ఉద్దేశాలు నెరవేర్చాలనుకుంటోంది?

గ్రూపును మూడు (లేదా) నాలుగు టీముల క్రింద విభజించండి. బోర్డు నుండి రెండు లక్ష్యాలు టీముకు ఇవ్వండి. చెప్పిన ప్రతి లక్ష్యానికి – రెండు నుంచి నాలుగు సాఫల్యానికి కొలబద్దలు మేథోమథనం చేసి రాబట్టమని చెప్పండి.

గ్రూపును తిరిగి సమావేశపరచండి. ప్రతీ టీమును వారి కొలబద్దలు చెప్పమని అడగండి. ఒక వాలంటీరును బోర్డు మీద కొలబద్దలు వ్రాయమనండి.

గ్రూపు చర్చకు ప్రశ్నలు

- బోర్డు మీద వ్రాసిన కొలబద్దలు మీకు బలం చేకూరుస్తాయా? మీ లక్ష్యాలు నెరవేర్చుకోవటానికి వీలైన మీ మార్గం కనుగొనగలుగుతున్నామని అనుకుంటున్నారా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?
- ఏ కొలబద్దలు (లేదా) ప్రమాణాలు మీరు బాగా ఇష్టపడ్డారు? ఎందుచేత? మీ లక్ష్యానికి చేరువవటానికి అంచనా వేయటానికి ఏవి మీకు బాగా ఉపయోగిస్తాయని అనుకుంటున్నారు?
- ఏ కొలబద్దలు మీరు బాగా తక్కువగా ఇష్టపడ్తున్నారు? ఎందుచేత?
- బోర్డు మీద లక్ష్యాలు ప్రాధాన్యాల వారీ రాయవచ్చుననుకుంటున్నారా? – కొన్ని ముందు, కొన్ని తరువాత పెట్టవచ్చునా? లేక అన్ని లక్ష్యాలు ఒకే రకంగా ముఖ్యమైనవా?
- ఏ లక్ష్యాలు మిగిలిన వాటికన్నా తొందరగా సాధించగలం? ఏ లక్ష్యాలు సాధించటానికి మిగిలిన వాటి మీద ఆధారపడతాము?

10.3

అభ్యాసము : మీరు నాటిన విత్తనాలకు నీళ్ళు పోయటం.

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

ఒక వాలంటీరును ఈ క్రింది పేరాను చదవమనండి.

నస్రీన్ వార్తా పత్రిక తెరచి వెదికింది. ఆమె, జాతీయ పార్లమెంట్‌కు నిలబడే క్రమ అభ్యర్థి వార్తల కోసం – రోజూ ప్రొద్దునే పేపరు వెతుకుతుంది. ఆస్ట్రిడ్ హెజినియాన్ నిరుపేదలతో మరియూ మహిళలలో చాల పేరుగల అభ్యర్థి. ఎందుకంటే ఆమె పాఠశాలలు బాగు చేస్తానని ఆడపిల్లలకూ, నిరుపేదలకూ విద్యను అందేట్లు చేస్తానని, వాగ్దానం చేసింది. ఎలక్షన్లలో నెగ్గిన తర్వాత మిస్ హెజినియన్ పబ్లిక్ దృష్టిలో నుండి మాయమైపోయింది. ఆమె ఎన్నుకోబడి 8 నెలలు గడిచాయి. ఆమె విద్య అభివృద్ధి కోసంగాని, అసలు ఏ విషయంపైన అయినా రాజకీయంగా క్రియాశీలకంగా ఉందని గాని కనీసం పత్రికలలోనైనా ఒక్కమాట కూడా రాలేదు" ఆమె వెనుక చాలా శ్రమ పడుతోంది గావచ్చును" అని నస్రీన్ ఆశాజనకంగా అనుకుంది.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు :

- పార్లమెంటులో ఆస్ట్రిడ్ హెజినియాన్ కార్యకలాపాల గురించి ఏమి వార్తలు లేకపోతే – ఆమె ఎలక్షన్ల సందర్భంగా వాగ్దానం చేసిన అంశాల గురించి ఏమీ ఒత్తిడి చేయటం లేదని అనుకోవాలా? ఆమె గురించి వార్తలు లేకపోవటంపై ఇంకేమైన వివరణలు ఉంటానికి ఆస్కారముందా?
- మీరు ఎవరైనా అభ్యర్థిని రాజకీయ ఆఫీస్‌కు ఎన్నిక అయ్యేందుకు సహకరించారా? ఒకసారి ఎన్నుకోబడిన తర్వాత ఆ అభ్యర్థులు ఎలక్షన్లలో వారు చెప్పిన లక్ష్యాల కోసం నిజంగా పనిచేస్తున్నారా అని ఆశ్యర్యపోయారా?
- రాజకీయ ఆఫీసులోనున్న వారి కార్యక్రమాలు ఫాలో చేయటానికి, వారు ఇచ్చిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చటానికి ఏం చేస్తున్నారో తెలుసుకోవటానికి – మీరేం చేస్తారు?
- మీ అభ్యర్థులు ఒకసారి రాజకీయ ఆఫీసు పదవులనలంకరించిన తర్వాత, వారినింకా మీరు సపోర్టు చేయాలా? ఎందుకు? ఎందుకు కాదు?
- ఒకసారి పదవిలో ఉన్న తర్వాత వారి ఎలక్షన్ వాగ్దానాలు నిలబెట్టుకున్నారని రూఢి చేసుకోవటానికి మీరేం చేయగలరు? అభ్యర్థులకు, వాగ్దానాలు నిలబెట్టుకోవటంలో మన తోడ్పాటునందించాలని మీరనుకుంటున్నారా?

గ్రూప్‌ను 3 లేక 4 టీమ్‌లుగా విభజించండి. ఆస్ట్రిడ్ హెజినియన్ యొక్క అభ్యర్థిత్వాన్ని బలపరచినట్లుగా ఊహించుకోమనండి. ఐదారు వ్యూహాలు, కార్యక్రమాలు, వాగ్దానాలు కలిపి ఒక ప్రణాళిక (మానిఫెస్టో) తయారుచేయమనండి. (టీమ్ మెంబర్లు సమర్థించే నిజమైన అభ్యర్థి ఎవరైనా ఉంటే – అతని తరుపున టీమ్ మెంబర్లు ప్రణాళిక తయారు చేయవచ్చు).

పార్లమెంటు కార్యకలాపాల గురించి ఏమైనా సమాచారం కావాలా? అభ్యర్థి గురించి ఏమైనా సమాచారం కావాలా? వారు ఆ సమాచారం ఎట్లా సంపాదించగలరు?

ఆమె (హెజినియన్) కు పార్లమెంటులో సహకారం లేకపోతే వారేం చేయగలరు? ఆమె మాట్లాడలేకపోతే వారేం చేయగలరు? హెజినియన్ ప్రయత్నాలు, మిగిలిన పార్లమెంటు మెంబర్లు బలహీనపరిస్తే వారేం చేస్తారు?

మానిఫెస్టోలు పూర్తిచేయగానే టీములను తిరిగి సమావేశ పరచండి. ప్రతీ టీము నుండి ఒక వాలంటీరును వారి ప్రణాళిక చదవమని చెప్పండి.

గ్రూప్ చర్చకు ప్రశ్నలు

- ఒకటి కన్నా ఎక్కువ టీములు చెప్పిన వ్యూహాలు (లేదా) థీమ్‌లు ఏమిటి?
- రాజకీయ నాయకునికి తోడ్పాటుగా – మానిఫెస్టోలో చెప్పిన స్టెప్స్ పూర్తిగా ఏమైనా తీసుకున్నారా?
- మహిళలను రాజకీయ ఆఫీసులో సపోర్టు చేయటానికి భవిష్యత్తులో ఏ స్టెప్స్ ఉంటాయని మీరు ఊహిస్తారు.

10.4

అభ్యాసం : ఈ వర్కుషాపులో మహిళల నుండి ఏమి నేర్చుకున్నాము?

(సుమారు 45 నిమిషాలు)

పాల్గొనే ప్రతివారి పేరు మరియూ మీపేరు ఒక పేపరుపై వ్రాసి సగానికి మడిచి ఒక గిన్నెలో వేయండి. ప్రతి ఒక్కరూ (మీతో సహా) గిన్నె నుండి తీసుకోండి. (ఎవరైనా వారి పేరునే తీసుకుంటే ఇంకొకరితో మార్చుకోవచ్చు.

ప్రతి ఒక్కరి దగ్గరా పేపరూ, పెన్నూ (లేదా) పెన్సిలు ఉండేటట్లు చూడండి. పేపరు షీటు పైభాగంలో స్లిప్‌లో ఉన్న వారి పేరు వ్రాయమనండి. ఆ మనిషి దగ్గరు నుండి నేర్చుకున్న రెండు, మూడు ముఖ్య విషయాలను రికార్డు చేయండి. ఉదా॥ నాయకత్వం, రాజకీయ నిర్వహణ, శక్తివంతమైన మహిళగా ఉంటం లేదా ఏదైనా పూర్తిగా భిన్నమైనది – రికార్డు చేయవచ్చును. ఇది చేయటానికి 5, 10 నిముషాలు తీసుకోండి.

గ్రూపును తిరిగి సమావేశపరచండి. ప్రతి ఒక్కరూ ఆమె తీసిన చీటీలో ఉన్న మహిళను గుర్తించి, ఏమీ నేర్చుకున్నదీ తెలపాలి. ఇది ఒక ఉత్సాహభరితమైన ఆటలాంటిది. అందుకని గ్రూపు ఎంత సమయమైనా తీసుకోవచ్చు. ఒకరి గురించి ఒకరు కథలు పంచుకోవచ్చును.

వర్క్‌షాపును బేరీజు వేసే సాధనము : వర్కుషాపు సమావేశాల నుండి మనం ఏమి నేర్చుకున్నాము?

(సుమారు 45 ని॥లు)

ఈ చర్చలో నోట్సు తీసుకోవటం ఉపయోగకరము. భాగస్వాముల (పాల్గొనే సభ్యుల) వ్యాఖ్యలు మిగిలిన వర్కుషాపులో మార్గదర్శకత్వం చేయటానికి సులభంగా ఉంటుంది.

గ్రూపులను 3 లేక 4 టీములుగా విభజించండి. ప్రతీ గ్రూపును ఈ క్రింది నాల్గు ప్రశ్నలూ చర్చించి, జవాబులు ఒక పేపరు షీటు మీద రికార్డు చేయమనండి. (ఇది 20 ని॥లు పట్టాలి).

1. నువ్వు సాధించాలని ఆశించినది, ఈ వర్క్‌షాపులో, ఏమి సాధించావు.
2. నువ్వు, ఏ లక్ష్యాలు అందుకోలేదని అనుకుంటున్నావు? (లేదా) ఇంకా ఎక్కువ సమయం వెచ్చిస్తే, అందుకోగలిగే దానివని అనుకుంటున్నావా?
3. అన్నిటికన్నా ఉద్వేగ (లేక) ఉత్సాహభరితంగా ఉన్న అభ్యాసం, చర్చ లేదా అనుభవం – గత పది సెషన్లతో ఏమిటి? ఎందుకు?
4. ఈ వర్కుషాపుల సంధాన కర్తలకు నీవు సూచించే రికమండేషన్లు (లేదా) మార్పులు ఏమిటి?

గ్రూపును మరల సమావేశపరచి, ప్రతీ టీమూ వారి రిపోర్టు పంచుకోమనండి.

గ్రూపు చర్చకు ప్రశ్నలు

మీ స్వంత పనిలో ఉపయోగించటానికి మీరు ప్రయత్నం చేసే ప్రత్యేక పాఠాలు గాని, ఐడియాలు గాని ఈ వర్కుషాపు నుంచి నేర్చుకున్నారా? ఈ వర్కుషాపు సమావేశాల మూలంగా, భవిష్యత్తులో మీ నడవడిక, ఆశలు, ఛాయిస్‌లు ఎలా మార్చుకుంటారు?

'సెషన్ 4 లక్ష్యాన్ని చేరడానికి గ్రూపు యొక్క తదుపరి అడుగులేమిటి?

వర్క్‌షాపు మూల్యాంకనము

రాజకీయ భాగస్వామ్య శిక్షణ అనుభవమూ, మరియూ మీ వర్కుషాపు సంథాన కర్త గురించి అంచనా వేయండి. ప్రతి స్టేట్‌మెంటు ప్రక్కన మీ స్పందన తెలపటానికి బాక్సు కట్టి నెంబర్లు ఉంటాయి. ఈ పారమ్‌లోని స్పందనలు ముందు జరిగే వర్క్‌షాపు ప్రోగ్రామ్‌లుగా జరగటానికి ఉపయోగించబడతాయి.

సెషన్లు

1. నా దైనందిన జీవితంలో వచ్చే సమస్యలకు పునరాలోచించుకోవటానికి వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనటం పనికొచ్చింది.	5 4 3 2 1
2. నా అభిప్రాయాలు ఇతరులకు చెప్పటానికి నాకున్న అయిష్టత ఈ వర్కుషాప్‌లో పాల్గొన్న తర్వాత నెమ్మదిగా తగ్గింది.	5 4 3 2 1
3. వర్కుషాపులో పాల్గొనటం – నా వినే నైపుణ్యాన్ని పెంచింది.	5 4 3 2 1
4. ఇతరులతో సమర్థంగా కమ్యూనికేట్ చేసే నా శక్తిని ఈ వర్కుషాపు భాగస్వామ్యం పెంచింది.	5 4 3 2 1
5. వర్కుషాపు హాజరు నా ఆత్మస్థైర్యాన్ని పెంచింది.	5 4 3 2 1
6. మెరుగైన సమాజం కోసం నా దృక్కోణాన్ని గూర్చి ఆలోచించటానికి ఈ వర్కుషాపు భాగస్వామ్యం నన్ను చైతన్యపరచింది.	5 4 3 2 1
7. వాలంటీరుగా ఉండటం అనే నా స్పిరిట్‌ను పెంచింది.	5 4 3 2 1
8. నా కుటుంబంలో (లేదా) నా కమ్యూనిటీలో వచ్చిన సమస్యను తీర్చేటప్పుడు టీము వర్కు అవసరాన్ని గుర్తించేటట్లు ఈ వర్కుషాపు భాగస్వామ్యం నేర్పింది.	5 4 3 2 1
9. నా వ్యక్తిగత మరియు / లేదా కమ్యూనిటీలో నేను కోరుకుంటున్న మార్పు తీసుకు రావడానికి అవసరమైన వ్యక్తిగత మరియు వృత్తిగత సమస్యలను, నేను సౌకర్యవంతంగా చర్చించగలిగే స్నేహితులు, సహోద్యోగుల నెట్‌వర్క్ ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనడం దోహదపడింది.	5 4 3 2 1
10. వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొనడం, రాజకీయ భాగస్వామ్యం ఎక్కువ తెలుసుకోవాలన్న మరియు మహిళా సాధికారతకు నేనేమి చేయగలనో తెలుసుకోవాలన్న కోరికలను ఉత్తేజపరిచింది.	5 4 3 2 1
11. వర్క్‌షాప్‌లో పాల్గొంటున్న ఇతర మహిళలతో కలిసి వ్యవహరించడం వల్ల, నా కమ్యూనిటీలోని నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో మహిళలు పాల్గొనడానికి గల ప్రాధాన్యాన్ని అర్థం చేసుకోగలను.	5 4 3 2 1

12. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గల కేస్ స్టడీస్‌ని పరిశీలించడం వల్ల రాజకీయ భాగస్వామ్యంలో గల సవాళ్ళను, అవకాశాలను పరిగణించగలిగాము.	5 4 3 2 1
13. రాజకీయాల్లో నేను ముందుకి పోవడానికి గల సవాళ్ళను, అవకాశాలను పరిశీలించడానికి, నేర్చుకునే ఎక్సర్‌సైజ్‌లలో పాల్గొనడం ఉపయోగించింది.	5 4 3 2 1
14. వర్క్‌షాపులలో పాల్గొనడం వల్ల స్త్రీలు, పురుషులు ఇద్దరికీ ప్రయోజనం ఉంటుందని నేను నమ్ముతున్నాను.	5 4 3 2 1
15. వర్క్‌షాప్‌లలో పాల్గొనమని నేను, నా కుటుంబ సభ్యులకు, స్నేహితులకు మరియు / లేదా నా సహోద్యోగులకు సిఫార్సు చేస్తారు.	5 4 3 2 1

ఈ క్రింద ఇచ్చిన జాగాలోనూ, ఇంకా ఈ పేజీ వెనకాల వర్క్‌షాప్ అనుభవంలో మీకు నచ్చిన మరియు / లేదా నచ్చని ఏ విషయం గురించైనా వ్యాఖ్యానించండి. మీకు, మీ కమ్యూనిటీ లోని ఇతరులకు ఎక్కువ సంబంధించిందిగా, ఎక్కువ ప్రయోజన కారిగా ఉండడానికి వర్క్‌షాప్‌కు మీరేం సిఫారసులు చేస్తారు? మీకు పరిచయమున్న, రాజకీయాలలో నిమగ్నమైన మహిళల గురించి చర్చించడం, నేర్చుకునే ఎక్సర్‌సైజ్‌లను సూచనలు, ఇంకా ఏమైనా అంశాలు చేర్చాలని మీరు అనుకుంటున్నారా లేదా ఇంకే విషయమైనా సరే స్వేచ్ఛగా చెప్పండి.

వ్యాఖ్యలు :

ఫెసిలిటేటర్

ఫెసిలిటేటర్ వర్క్‌షాప్‌ను సబబైన గతిలోనే నిర్వహించింది. నాకు విసుగు, అలసట రానంత త్వరగానూ, కాని సెషన్‌లోని కేస్ స్టడీలు, నేర్చుకునే ఎక్సర్‌సైజ్‌ల నుండి నేను ప్రయోజనం పొందేటంత నెమ్మదిగానూ.	5 4 3 2 1
సున్నితమైన వ్యక్తిగత మరియు వృత్తిపరమైన సమస్యల గురించి నేను సులభంగా మాట్లాడే వాతావరణం ఫెసిలిటేటర్ కల్పించింది.	5 4 3 2 1
చర్చలను ఉత్తేజపరచడానికి ఫెసిలిటేటర్, తన జీవిత అనుభవాలను పంచుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉంది.	5 4 3 2 1
సభ్యులు రాజకీయ భాగస్వామ్యానికి గల సవాళ్ళను, అవకాశాలను అర్థం చేసుకునేటట్లు ఫెసిలిటేటర్ చేసింది.	5 4 3 2 1
ఫెసిలిటేటర్, పరిశీలనకు సంబంధించిన అంశాల గురించి సభ్యుల సిఫార్సులు స్వాగతించింది. వర్క్‌షాప్‌ను వారి అవసరాలకు తగినట్లుగా మలిచింది.	5 4 3 2 1

ఈ క్రింద ఇచ్చిన జాగాలో, ఇంకా ఈ పేజీ వెనకాల, వర్క్‌షాప్ ఫెసిలిటేటర్‌తో మీ అనుభవంలో, మీకు నచ్చిన మరియు / లేదా నచ్చని ఏ విషయం గురించైనా వ్యాఖ్యానించండి. ఫెసిలిటేటర్‌కు, ఆమె భవిష్యత్తు వర్క్‌షాపులో పాల్గొనేవారికి ఎక్కువ సంబంధించినవిగా, ప్రయోజనకరంగా ఉ ండేటందుకు, మీరు ఏమి సిఫారసు చేస్తారు? మీ సూచనలను స్వేచ్ఛగా వ్రాయండి.

వ్యాఖ్యలు :

అనుబంధాలు

ఎ. అదనపు అభ్యాసాలు

బి. పత్రికా ప్రకటన ఎలా వ్రాయాలి? ఉదాహరణలు, అభ్యాసాలు.

సి. నైతిక విలువలతో ప్రచారాన్ని నిర్వహించడానికి సూచనలు

డి. సమీకరణ / మాట్లాడటానికి సూచనలు

ఇ. నెట్‌వర్కింగ్ మరియు సంకీర్ణం – నిర్మాణానికి సూచనలు

ఎఫ్. రాజీకయ భాగస్వామ్య భాషా పదకోశం

జి. మహిళల భాగస్వామ్యం కోసం వెబ్‌సైట్ రిసోర్సెస్

హెచ్. జండర్ సమతుల్యత సాధించడానికి కోటాలు

ఐ. నమ్మకము మరియు స్వాతంత్ర్యం ప్రసంగం.

జె. మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం కోసం అంతర్జాతీయ న్యాయ ఒప్పందాలు

కె. WLP ప్రచురణలు మరియు నేర్చుకునే సాధనాలు

అపెండిక్స్ – ఎ

అదనపు అభ్యాసాలు

అభ్యాసం : రేడియో టైమ్

ఒక వాలంటీరుని క్రింది కథనాన్ని చదవమని చెప్పండి.

సాంప్రదాయ రేడియో స్టేషను "భారతీయ ఎయిర్‌వేవ్స్" రేటింగులు త్వరితంగా దిగజారుతున్నాయి. ప్రోగ్రామ్ కార్పొరేట్ స్పాన్సర్లు, ప్రకటనదారులు వారి సమయాలను ఆపి, డబ్బులు వాపసు అడుగుతున్నారు. రాజీపడటం గానీ, లేదా కనుమరుగై పోవడం గానీ ఎంచుకోవాల్సినపుడు, భారతీయ బోర్డ్, షాక్ – జాక్ వ్యూహాల నుండి దూరంగా ఉండే వారి విధానాన్ని సడలించింది.

దేశంలోని అతిపెద్ద యూనివర్సిటీ లోని విమెన్స్ ఏక్షన్ గ్రూప్ (WAG) లోని మహిళా కాలేజీ విద్యార్థిని ఇంటర్వ్యూతో ఆ స్టేషను పెద్దదైన, సంచలనాత్మక, పక్షపాత ప్రోగ్రాములోకి అడుగు పెడదామనుకుంది. మహిళ పట్ల అమర్యాదకరమైన భాషతో, ఆ యువ విద్యార్థినిని హేళన చేస్తూ, రాబోయే ఆ ప్రోగ్రామ్ గురించి చాలా ఎక్కువగా ప్రచారం చేసింది. దానికి శ్రోతలు పెరిగారు.

ఆ సమయంలో హీన దిలావర్ యూనివర్సిటీలో రెండో సంవత్సర మైక్రో బయాలజీ విద్యార్థినిగా ఉంది. ఆమెకు విద్యా సంబంధమైన వృత్తిలో ఆసక్తి ఉంది. యూనివర్సిటీలో సైన్సు బోధించడం ద్వారా, ఆమెకు తన పరిశోధనలు చేసుకోవడానికి, మైక్రో బయాలజీలో అత్యాధునికమైనవి తెలుసుకోవడానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉంటాయి. సైన్సు అభ్యసించే మహిళలు చాలా మందే ఉన్నప్పటికీ, సైన్సు ప్రొఫెసర్లుగా చాలా తక్కువ మంది మహిళలుండటం సమస్యగా ఆమె గుర్తించింది. ప్రముఖులైన మహిళా మైక్రోబయాలజిస్ట్ ఒక్కరు కూడా లేరు.

ఎమ్ఎస్.దిలావర్, చాలా మంది ఆమె సహచరులు కలిసి, మహిళా సైన్సు కొరతను, చాలా వృత్తి రంగాల్లో మహిళల పురోగతికి అడ్డుపడే గాజు గోడలను పరిష్కరించేందుకు విమెన్స్ ఏక్షన్ గ్రూప్ (WAG) ని రూపొందించారు. WAG సభ్యులు, ఉద్యోగాల నియామకాలలో వివక్షత గురించి విద్యార్థులకు తెలియచెప్పడం, దాని గురించి వారేం చెయ్యగలరన్న దాని గురించి చాలా వ్యూహాలను ఆలోచిస్తున్నారు. ఒక రోజు "భారతీయ ఎయిర్ వేవ్స్" నుంచి గ్రూప్ లీడర్‌తో ప్రత్యక్ష ఇంటర్వ్యూ అడుగుతూ పిలుపు వచ్చింది. WAG అధికారికంగా ఒక లీడర్‌ను ఎన్నుకోనప్పటికీ, వారి సందేశాన్ని రేడియో శ్రోతలకు వినిపించడానికి హీనా దిలావరే ఉత్తమ వ్యక్తి అని అందరూ అంగీకరించారు.

ఇంటర్వ్యూకి దగ్గరవుతున్న రోజుల్లో, "భారతీయ ఎయిర్ వేవ్స్" మహిళలను కించపరచాలనుకుంటున్నాదని స్పష్టమైంది. ఇంటర్వ్యూ నుంచి తప్పుకుందామా అని WAG మహిళలు చర్చించారు. వారు తప్పుకోకూడదని దిలావర్ వాదించింది; ప్రచారానికి రేడియో ఇంటర్వ్యూ చాలా విలువైన అవకాశమని చెప్పింది.

ఇంటర్వ్యూ రోజు, నగరంలోని ట్రాఫిక్‌లో బస్సు నెమ్మదిగా వెళుతున్నప్పుడు, వెళ్ళే దారిలో హీనా

దిలావరకు WAG సమాచారాన్ని చాలా వరకు మళ్ళీ చదివే సమయం లభించింది. రేడియో స్టేషన్‌కు ఆమె కొంచెం ఆలస్యంగా చేరింది. వెంటనే ప్రసార కేంద్రంలోకి తరలించబడింది. రేడియో హోస్ట్ ఆమె ముందుకు ఒక మైకుని తోసి, తన మైకులో "శ్రోతలారా, కుమారి హీనా దిలావార్ చివరకు ఇక్కడకు వచ్చింది. ఒక ఇంటర్వ్యూకు సమయానికి రాలేని ఆమె, ఆమె మహిళా స్నేహితులతో కలిసి వృత్తిపరమైన ఉద్యోగాలలో ప్రమోషన్లు ఎట్లా ఆశిస్తారని అడగడం ద్వారా నేను మొదలు పెడదామనుకుంటున్నాను" అన్నాడు.

షాక్ తిన్న దిలావర్ సమాధానమివ్వడానికి కొద్ది క్షణాలు తీసుకుంది. హోస్ట్ తరువాతి ప్రశ్న కూడా అంతే అనాగరికంగా ఉంది, సంభాషణను దిలావర్ చర్చించడానికి వచ్చిన అంశాల నుంచి దూరంగా తీసుకువెళ్ళింది. వారి ఇళ్ళ దగ్గర రేడియోల ద్వారా ఇంటర్వ్యూ వింటున్న WAG సభ్యులు, ఊపిరి బిగబట్టి దిలావర్ సంభాషణను తిరిగి దారిలోకి తీసుకువస్తుందని వేచి చూశారు. మూడవ ప్రశ్న వచ్చింది, ఈసారి WAG సభ్యులెవరికైనా వివాహమైందా అని, హోస్ట్ అడిగిన ప్రతీ ప్రశ్నకూ సమాధానమిస్తున్న కొద్దీ ఆమె స్వరం గట్టిగాను, కోపంగాను ధ్వనించింది. హోస్ట్ అడిగిన ప్రతీ ప్రశ్న ముందు వేసిన ప్రశ్న కంటే WAG కి సంబంధం లేనిది. పది నిమిషాల తర్వాత ఇంటర్వ్యూ ముగిసింది.

గ్రూపులో చర్చకు ప్రశ్నలు

- ఇంటర్వ్యూలో పాల్గొనడం ద్వారా WAG అది ఆశించింది సాధించిందా? ఎందువల్ల లేదా ఎందువల్ల కాదు?
- ఇంటర్వ్యూకు బాగా సిద్ధమవడానికి, హీనా దిలావర్, ఆమె సహచరులు తీసుకోవలసిన అడుగులేమయినా ఉన్నాయా?
- హోస్ట్ అడిగిన అంశానికి సంబంధం లేని ప్రశ్నలకు వేరే రకాలుగా ప్రతి స్పందించడం ద్వారా దిలావర్ చర్చను తిరిగి WAG, దాని ఉద్దేశ్యాలకు తిరిగి తీసుకు రాగలిగేదా?

టీమ్ కార్యక్రమం :

రేడియో టైమ్ కథనంలో, హీనా దిలావర్, ఇంటర్వ్యూకి ముందు సంస్థ సమాచారాన్ని చదివింది. అయితే, ఆ గందరగోళం మరియు ఆ సమసయంలో ఉన్న వత్తిడివల్ల, బాగా సిద్ధమై లేదా స్పష్టంగా మాట్లాడగలిగే వ్యక్తి కూడా ఆసక్తి కలిగించే లేదా ఒప్పించే వాదనలు ఎక్కువ చేయలేకపోవచ్చు. దిలావర్ మాట్లాడాల్సిన అంశాల గురించి సిద్ధమై ఉంటే, అవి సంభాషణను WAGకి ముఖ్యమైన అంశాలవైపు మళ్ళించడానికి అవసరమైన విషయాలను గుర్తు చేసి ఉండేవి.

- మీరు గనక WAG (విద్యాపరమైన ఇంకా ఇతర వృత్తులలో మహిళల వృత్తిపరమైన పురోగతిని ప్రోత్సహించడానికి అంకితమైనది) సభ్యులై ఉంటే, రేడియో ఇంటర్వ్యూలు ఏ విధమైన ప్రకటనలు, వాస్తవాలు, చిన్న కథలు లేదా ఇంకేదైన సమాచారం అందించాలని కోరుకునేవారు?
- పని ప్రదేశంలో మహిళల పట్ల వివక్ష, అది ఎందుకని సరైనది కాదు, దాని గురించి ఏమి చేయవచ్చు – వీటిని గురించి రేడియో శ్రోతలకు మీరు ముఖ్యమైనవనుకునే 3 – 7 అంశాల గురించి, నలుగురు లేదా ఐదుగురు సభ్యులుగా టీమ్‌లను మేథోమథనం చెయ్యమనండి.
- మీరు మాట్లాడే పాయింట్లు క్లుప్తంగా, స్పష్టంగా వ్రాయండి. అవి ఎవరైనా ప్రతినిధికి, సులభంగా చదువుకోవడానికి, గుర్తుంచుకోవడానికి ఉపయోగిస్తాయి.
- మీరు మాట్లాడే పాయింట్ల సారాంశాన్ని గ్రూపు మొత్తానికి చెప్పడానికి టీమ్‌లో నుండి ఒక ప్రతినిధిని ఎన్నుకోండి.

అభ్యాసము : "హుదా ఖురేషిని ఎన్నుకోండి"

ఒక వాలంటీరుని ఈ క్రింది కథనాన్ని చదవమనండి.

పార్లమెంటరీ అభ్యర్థి హుదా కురేషి ప్రచారం నుంచి తప్పుకుందామనుకుంది. విదేశాలలో నివసించే కురేషి సోదరుడు, ఐదు రోజుల క్రితం మందు తాగి వాహనం నడిపినందుకు అరెస్ట్ అయ్యాడు. న్యూస్ ప్రోగ్రామ్‌లు, గాసిప్ షోలు, పత్రికలు, చివరికి జాతీయ వార్తాపత్రికలు కూడా ఆ కథనాన్ని గురించే వ్రాశారు. కేవలం ఆమె సోదరుడి గురించి మాత్రమే వినాలనుకునే జర్నలిస్టులు చుట్టూ ఉండగా, రాలీ నిర్వహించడం, సమయం వృధా అని, గౌరవానికి భంగం అని అనుకుంది. అతని తప్పిదం ఆమెకు, ఆమె కుటుంబం మొత్తానికి చాలా బాధాకరమైన, పూర్తిగా వ్యక్తిగతమైన విషాద ఘటన. అందరి దృష్టి అపవాదు మీద కేంద్రీకరించి ఉన్నప్పుడు, తాను తన రాజకీయ ఎజెండాలోని ముఖ్యమైన అంశాల గురించి సరిగ్గా మాట్లాడలేననుకుంది.

అయినా కాని, కురేషి ప్రచార సమన్వయ కర్తల పట్టుదల వల్ల రాలీ ప్లాన్ చేసినట్లుగానే జరిగింది. హుషారుగా కనిపించే గులాబీ రంగు డ్రెస్‌లో, ప్రశాంతంగా కనిపించడానికి ప్రయత్నిస్తూ, తను తయారు చేసుకున్న వ్యాఖ్యలే ఆయుధంగా వేదికనెక్కింది. సుమారు 300 మంది జనం వచ్చి, ఆమె కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. సాధారణ స్త్రీ, పురుషులకు ఉపయోగపడే పార్లమెంటరీ, లెజిస్లేటివ్ సంస్కరణల ఆవశ్యకతను గురించి 20 నిమిషాలు ఉపన్యసించింది. సామాన్య ప్రజలకు ఆమె చేసిన విజ్ఞప్తి, వారు ఆమెకు ఓటు వేసేలా చేపిస్తుందని ఆమె ఆశించింది.

కురేషి మాట్లాడడం ముగిసిన ఒక నిమిషం దాకా ప్రజలు నిశ్శబ్దంగా ఉన్నారు. అప్పుడు "కాని పార్లమెంటుకి నువ్వు ఏమి మార్పులు సూచిస్తున్నావు? ఎటువంటి చట్టాలు పాస్ అవాలని నువ్వు కోరుకుంటున్నావు?" అని ఒక మహిళ బిగ్గరగా అడిగింది.

"నేను ప్రతిపాదిస్తున్న సంస్కరణల గురించి నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాననుకుంటున్నాను" అని కురేషి గబగబా చెప్పింది. చేయి పైకెత్తిన ఒక మహిళా జర్నలిస్టు వైపు అడగమన్నట్లుగా చేయి చూపింది.

"నీ సంస్కరణల ఆలోచనల గురించి ఇంకా ప్రత్యేకమైన సమాచారం ఇవ్వగలవా?" అని ఆ జర్నలిస్టు అడిగింది.

"ఇవ్వగలను. నేను ఇచ్చాను" ఆమె దృష్టిలో పడడానికి బాగా ప్రయత్నిస్తున్న సుమారు డజను మంది పురుష జర్నలిస్టులను పట్టించుకోకుండా, కురేషి ఒక మహిళా జర్నలిస్టు వైపు చేయి చూపించింది.

"నీ అభ్యర్థిత్వానికి నిధులు ఎక్కడి నుంచి తెస్తావు? నీ సంస్కరణలకు ఎవరు మద్దతు నిస్తున్నారు?" అని జర్నలిస్టు అడిగింది.

నిధుల సమీకరణ అంశం క్లిష్టమైనది. "హెూడా కురేషిని ఎన్నుకోండి" కి వచ్చిన నిధుల విరాళాలు అన్నీ చట్టపరంగా తీసుకున్నవీ, ప్రకటించినవే. అయినా, చాలావరకు నిధులు, గౌరవం కోసం చేసే నేరాలకు వ్యతిరేకంగా బలమైన చట్టాలకు మద్దతునిచ్చేవారి నుంచి వచ్చినవి – ఆమె అభ్యర్థిత్వాన్ని ప్రకటించకముందు ఇచ్చినవి. ఎన్డ్ హానర్ క్రైమ్స్ కోయాలిషన్ (EHCC). సంస్థ గౌరవం కోసం నేరాలు చేసేవారికి కఠినమైన శిక్షల కోసం స్థిరంగా ఒత్తిడి చేస్తూ, ఆమె

ప్రచారానికి నిధులు ధారాళంగా ఇచ్చింది. ప్రచార ఆర్థిక చట్టం సాంకేతిక నియమాలలో చిక్కుకోకుండా, లేదా EHCCకి ప్రోత్సాహమివ్వడం వల్ల స్త్రీవాది అనే ముద్ర పడకుండా, ఆ ప్రశ్నకు సమాధానమివ్వడం ఆమెకు తెలియలేదు" పార్లమెంట్ సంస్కరణలకు మద్దతునిచ్చే చట్టబద్ధమైన మూలాల నుంచే నా ప్రచారానికి నిధులన్నీ వచ్చాయి" అని అస్పష్టంగా, ప్రశ్నడిగిన మహిళవైపు సూటిగా చూడకుండా చెప్పింది "ఇంకేమైనా ప్రశ్నలున్నాయా?"

అప్పటికి విలేఖరులు అశాంతిగా, అమర్యాదకరమైన ప్రశ్నలను అరుస్తూ, జవాబులు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. గుంపు ధ్వనుల మించి వినబడేటట్లు ఒక పురుష విలేఖరి తన మైక్రోఫోన్‌లో గట్టిగా "నీ సోదరుడి విచారణ ఎప్పుడు జరుగుతుంది? అతని గురించి నీకు సిగ్గుగా లేదా?" అని అడగడం వినబడింది.

ఆమె సోదరుడి అరెస్ట్ గురించి ప్రశ్నలడుగుతారని ఊహిస్తున్నా, ఆమెకు బాధ కలిగింది, అతను తన కుటుంబానికి దూరంగా జైలులో ఉండడం చాలా బాధ కలిగించింది; అదే సమయంలో ఆమె పార్లమెంటుకు నిలబడడం ప్రారంభ సమయంలో అతను సమస్యలలో చిక్కుకున్నాడని చాలా కోపం వచ్చింది. "అతని అరెస్ట్ నాకు, నా కుటుంబానికి చాలా బాధకరమైనది. జరిగిన దాని గురించి మేము చాలా విచారంగా ఉన్నాము, అతని కోసం ప్రార్థనలు చేస్తున్నాము. కాని నా సోదరుడికి ఏమి జరిగింది అనేది పూర్తిగా మా కుటుంబానికి సంబంధించినది. ఎమ్‌పిగా, నేను ఉండడానికి, నా యోగ్యతకు, దానికి సంబంధం లేదు. నా సోదరుడి గురించి నేను చెప్పేది ఇంతే."

మొదట కొన్ని చేతుల చప్పట్లు కొడుతున్న ధ్వని మాత్రమే ఉంది. తరువాత మిగిలిన వారు చేరారు. ఎవరో? "హోడా కురేషిని ఎన్నుకోండి!" అని గట్టిగా అన్నారు. దానితో ప్రేక్షకులు, చప్పట్లతో, మద్దతునిస్తూ గట్టిగా అరుస్తూ, చెలరేగిపోయారు.

గ్రూపులో చర్చకు ప్రశ్నలు

- హోడా కురేషీ చేసిన కొన్ని తప్పులేమిటి? ఆమె ప్రసంగం, ప్రశ్నలకిచ్చిన జవాబుల వల్ల, నియోజకవర్గ ప్రజలకు ఆమె గురించి ఉన్న అవగాహనపై ఎటువంటి ప్రభావం ఉంటుందని మీరనుకుంటున్నారు?
- కురేషి భిన్నంగా ఏమి చేసి ఉండవచ్చు.
- ఆమె అభ్యర్థిత్వానికి నిధుల గురించి వచ్చిన ప్రశ్నకు మీరు ఎట్లా సమాధానమిచ్చి ఉండేవారు?
- కురేషి చేసినది లేదా చెప్పినది ఏది సఫలమైంది?
- ఆమె సోదరుని గురించి ఆమె సమాధానాన్ని ప్రేక్షకులు ఎందుకు ఇష్టపడ్డారని మీరు అనుకుంటున్నారు? ఎందువల్ల? లేదా ఎందువల్ల కాదు?
- ఒక అభ్యర్థి రాజకీయ ఎజెండా లోని నిర్దిష్టాంశాలు తెలుసుకునే హక్కు ప్రజలకు ఉందా? ఒక అభ్యర్థికి నిధులెక్కడి నుంచి వస్తున్నాయో తెలుసుకునే హక్కు ప్రజలకు ఉందా? ఒక అభ్యర్థి సోదరుడు తాగి వాహనం నడుపుతూ అరెస్టయితే తెలుసుకునే హక్కు ప్రజలకు ఉందా?
- ఎటువంటి ప్రశ్నలు, అంశాలకు ఒక రాజకీయ అభ్యర్థికి నిజాయితీగా సమాధానమివ్వవలసిన బాధ్యత ఉందని మీరు అనుకుంటున్నారు?

అపెండిక్స్ - బి

పత్రికా ప్రకటన ఎట్లా వ్రాయాలి?

ఉదాహరణలు మరియు అభ్యాసాలు

ప్రభావవంతమైన పత్రికా ప్రకటనలు వ్రాయడం.

పత్రికా ప్రకటనలంటే, ప్రచారం కోసం, ఈవెంట్లు, ప్రకటనలు, సాధించిన కార్యాలు లేదా స్థాయిల గురించి సారాంశం వ్రాసి పత్రిక (ఇందులో వార్తాపత్రికలు, పత్రికలు, టెలివిజన్ మరియు రేడియో న్యూస్ ప్రోగ్రాములు, ఇంటర్నెట్ ఆధారిత న్యూస్‌ను అందించేవి) లకు పంపించేవి. మీ ప్రచార కార్యక్రమాల గురించి, మీ ఇతర ఆసక్తి కలిగించే ఈవెంట్ల గురించి మీడియాకు సమాచారమివ్వడానికి అందుబాటులో ఉన్న ఉత్తమ సాధనాల్లో ఒకటి పత్రికా ప్రకటనలు. పత్రికా ప్రకటన ఫార్మాట్, విలేఖరులు, రేడియో హోస్ట్‌లను, టెలివిజన్ నిర్మాతలను ఇంకా ఇతర మీడియా ప్రొఫెషనల్స్ మీ కథనాన్ని వారు కవర్ చేయాలనుకుంటున్నారా అనే దాన్ని త్వరగా, స్పష్టంగా తెలుసుకునేటట్లు చేస్తుంది. ప్రభావవంతమైన పత్రికా ప్రకటనలు ఎట్లా వ్రాయాలి. వాటిని ఎక్కడ, ఎలా పంపిణీ చేయాలో తెలుసుకోవడం, మీకు వందలు, వేలు, కొన్నిసార్లు లక్షల మంది నియోజకవర్గ ప్రజలకు చేరే ప్రెస్ కవరేజ్ రావడంలో తోడ్పడుతుంది.

ఉత్తమమైన పత్రికా ప్రకటనలు బాగా వ్రాసిన వార్తాంశం చదివినట్లు ఉంటాయి. అవి బాగా పెద్దవి కావు. పూర్తిగా సమాచారంతో ఉండి చదివే వారికి ఇంకా తెలుసుకోవాలన్న ఆసక్తి కలిగిస్తాయి. మీడియా సంస్థల సంస్కృతి, షెడ్యూల్స్ మరియు ప్రయోజనాలు మారినప్పటికీ, కొన్ని ప్రాథమిక మార్గదర్శకాలను పాటించడం ద్వారా, మీ పత్రికా ప్రకటనల నుండి వార్తా కథనాలు తయారయ్యే అవకాశం ఎక్కువవుతుంది.

- మీడియా సంస్థలు వార్తాంశాలను స్వీకరించడానికి, ఇష్టపడే సమయాలు, పద్ధతులపై దృష్టి పెట్టండి. ఎడిటర్ (సంపాదకులు) లేదా మేనేజరుకు ఒక ఫోన్ చెయ్యడం ద్వారా లేదా ఇ-మెయిల్ ఇవ్వడం ద్వారా ఈ సమాచారం సేకరించవచ్చు. పెద్ద వార్తా సంస్థల, టెలివిజన్ స్టేషన్ల, లేదా పాపులర్ రేడియో ప్రోగ్రాముల మేనేజర్లు అందుబాటులో లేనప్పటికీ, వీటిలో చాలా సంస్థలకి, పత్రికా ప్రకటనలు ఎట్లా దాఖలు చెయ్యాలో సమాచారమిచ్చే వెబ్‌సైట్లు ఉంటాయి.

- మీ పత్రికా ప్రకటనను అన్ని ఆసక్తికరమైన వివరాలతో, ఎడిటింగ్ అవసరం లేకుండా ప్రచురించే శైలి మరియు పద్ధతిలో వ్రాయండి. జర్నలిస్ట్ చేయాల్సిన పని ఎంత తక్కువ ఉంటే, మీ కథనం ప్రచురణమయ్యే అవకాశం అంత పెరుగుతుంది. చాలా ప్రచుర ణాలయాలు, పత్రికా ప్రకటనలోని భాషను ప్రచురణకు కొంత మారుస్తాయి. కాని చాలాసార్లు అది కొన్ని మాటలను మార్చడం లేదా ఒక ప్రత్యక్ష కోట్‌ను జోడించడం మాత్రమే.

- పత్రికా ప్రకటన చిన్నదిగా ఉంచండి – గరిష్టంగా ఒకటి లేదా రెండు పేజీలు. ఒక వార్తా వ్యవస్థ పెద్ద వ్యాసం వ్రాయాలనుకుంటే, ఆ విలేఖరి తన స్వంత పరిశోధన లేదా ఫాలోఅప్‌ను చేయాలనుకునే అవకాశాలు ఎక్కువ. ఒక వార్తా సంస్థకు బాగా పెద్దదైన పత్రికా ప్రకటన వస్తే, బిజీగా ఉండే ఎడిటర్ దానికి చదివే సమయం కేటాయించకపోవచ్చు.

- అతి ముఖ్యమైన మరియు ఆసక్తికరమైన సమాచారం అంతా మొదటి పేరాలోనే వచ్చేటట్లుగా ప్రకటనను వ్రాయండి. ఒక ఎడిటర్‌కు ఒక వ్యాసం పొడుగు తగ్గించాల్సిన అవసరం. వస్తే, ఆమె సాధారణంగా చివరి నుంచి మొదలు పెడుతుంది. అంతేకాక, ఎడిటర్ దృష్టిని రాబట్టుకోవడానికి, బాగా ఆసక్తికరమైన వివరాలు ప్రకటన ప్రారంభంలో ఉంచాలి. ఎడిటర్‌కు చదివేది నచ్చితే, ఆమె ఇంకా చదువుతుంది. లేకపోతే, ముఖ్యమైన సమాచారం దగ్గరకు చేరేలోపే ఆ వ్యాసాన్ని పడవేయవచ్చు.

- సాంప్రదాయమైన ఫార్మాటింగ్ శైలిని వాడండి. (ఈ సెక్షన్ చివరలో బాక్స్‌లో ఉన్న "ప్రాథమిక పత్రికా విడుదల ఫార్మాటింగ్ మార్గ దర్శకాలు" ని చూడండి. అన్ని పత్రికా విడుదలలు ఒకే రకంగా ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. అయితే, ఒక ప్రామాణిక సూత్రాన్ని ఉపయోగించడం వల్ల ఎడిటర్‌కు మీ పత్రికా విడుదలను సులభంగా అనుసరించగలుగుతుంది.

- పత్రికా విడుదల పంపిన ఒకటి, రెండు రోజుల తర్వాత ఎడిటర్ లేదా మేనేజరు (లేదా పత్రికా విడుదలలను సమీక్షించడానికి ఆఫీసులో నియమింపబడ్డ ఏ ఉద్యోగిలోనైనా) తో, ఒక ఫోను లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా, అది అందిందనే సమాచారం, ఇంకేమైనా అదనపు సమాచారం కావాలేమో రూఢి చేసుకోండి.

మరింత చర్చించడం కోసం

1. గతంలో మీరు నిర్వహించిన ఏ ఈవెంట్లు, మెరుగైన పత్రికా కవరేజ్ ద్వారా ప్రయోజనం పొంది ఉండేవి?
2. మీ ఈవెంట్లు, సమస్యలు మరియు హెచ్చరికలను ఏ స్థానిక, జాతీయ లేదా అంతర్జాతీయ మీడియా కవర్ చేయాలని మీరు కోరుకుంటున్నారు?
3. ఏవైనా ప్రత్యేక రేడియో స్టేషన్లు, టెలివిజన్ స్టేషన్లు, పత్రికలు మరియు వార్తా పత్రికలకు మీ సంస్థలో గాని, ప్రచారంలో గాని ఆసక్తి ఉన్నాయని మీరనుకుంటున్నారా? అలా అయితే, అవి ఏవి మరియు ఎందుకు?
4. మీ కథనాలలో ఆసక్తి లేని మీడియా సంస్థలేమైనా ఉన్నాయని మీరనుకుంటున్నారా? ఎందువల్ల లేదా ఎందువల్ల కాదు?

పత్రికా ప్రకటన కేస్ స్టడీ మరియు ఉదాహరణ – 1

ద ట్రోజన్ హార్స్

విమెన్ ఎంపవర్డ్ (డబ్లు.ఇ.) ప్రభుత్వ అధికారుల మీద మహిళల శానిటరీ నాప్‌కిన్లు మరియు మహిళలకు అవసరమయ్యే ఇతర ఉత్పత్తుల మీద టాక్సు తొలగించమని వత్తిడి తెచ్చింది. శానిటరీ నాప్‌కిన్ల మీద ఇతర విలాస వస్తువులైన పర్‌ఫ్యూమ్, దిగుమతి చేసుకున్న సిగార్ల మీద విధించినట్లు అధికంగా 10% టాక్సు వేసారు. ఈ రకమైన అన్యాయం గురించి ప్రభుత్వ అధికారులకు ఉత్తరాలు రాసినా, వ్యక్తిగత విన్నపాలు చేసినా కూడా పట్టించుకోలేదు. డబ్లు.ఇ. సభ్యులు ప్రేరేపించే విధంగా వాదనలు చేస్తూ పత్రికల వారిని చాలాసార్లు కలిసారు. మహిళల పట్ల వివక్షా పూరితంగా టాక్సు వేసినట్లు గణాంకాలు చూపుతున్నప్పటికీ, ఒక్క జర్నలిస్టు కూడ ఈ కథను వేయడానికి ఆసక్తి చూపలేదు.

సరికొత్త ధోరణిలో డబ్లు.ఇ. ఒక కీలక ప్రభుత్వ అధికారికి ఒక కంప్యూటర్ మరియు ఇంటర్నెట్ సర్వీసును విరాళంగా ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకుంది. ఒక్కసారి ఆ అధికారి ఆన్‌లైన్‌లోకి వచ్చి, ప్రపంచ వ్యాప్త వెబ్ ద్వారా కలుగుతున్న ప్రయోజనాలను ఎంజాయ్ చేసేలోపు అకస్మాత్తుగా ప్రపంచం నలుమూలల నుండి వేల కొలది ఈ మెయిల్స్ టాక్సు గురించి ఫిర్యాదు చేస్తూ అందాయి. డబ్లు.ఇ. ప్రభుత్వాధికారికి తామిచ్చిన కంప్యూటరు మరియు ఆయన కందుతున్న ఈ మెయిల్స్ పరంపర గురించి ఒక పత్రికా ప్రకటన విడుదల చేసింది. ఆ కథను కొన్ని స్థానిక మరియు అంతర్జాతీయ పత్రికలు ప్రచురించాయి. పత్రికా ప్రకటనను తయారు చేయడంలో డబ్లు. ఇ. తన రాజకీయ సందేశం ఆ కథలో తప్పని సరిగా వచ్చేట్లు చూసుకుంది.

విమెన్ ఎంపవర్డ్

43, బంచె రోడ్డు

పోస్టుబాక్సు 56643

సిటీ, కంట్రీ

తక్షణ ప్రకటన కోసం సంప్రదించండి : అన్నా ఇంబంగా జోన్స్ కార్యాలయం

XXX-X-123456/8 (Office)

AlJones@we.org

<u>కమీషనర్ జనరల్‌కు విరాళంగా అందిన కంప్యూటర్‌లో</u>
<u>వస్తున్న బాధాకరమైన ఈ మెయిల్ సందేశాలు</u>

సిటీ, నవంబరు 18, 2003 – కమీషనర్ జనరల్ సెనే నదేరి మహిళా హక్కుల స్వచ్ఛంద సంస్థ విమెన్స్ ఎంపవర్డ్ విరాళంగా కంప్యూటరు ఇస్తుందని తెలిసినప్పుడు చాలా సంతోషించారు. తర్వాత ఆయన తెలుసుకున్నదేమిటంటే విరాళం తీసుకోవడంలో భాగంగా ఆయన ఇచ్చిన ఈ మెయిల్ అడ్రసును ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న మహిళా సంస్థలన్నీ పంచుకున్నాయి. నదేరీకి వేలకొలది ఈ మెయిల్స్ వస్తున్నాయి. అన్నీ ఒకే విషయాన్ని చెపుతున్నాయి. “మహిళ భద్రతకు చెందిన వస్తువుల మీద టాక్సు రద్దు చేయండి.”

ఈ సంవత్సరం అక్టోబరు 11న రెవెన్యూ అధికార సంస్థ కార్యాలయాల్లో కొత్త కంప్యూటరును ఏర్పాటు చేసారు. కంప్యూటరును ప్రభుత్వానికి డబ్లు.ఇ. సహ వ్యవస్థాపక సంస్థ అధ్యక్షురాలు వరిగర్ నదరెబా విరాళంగా ఇచ్చారు. “మేము ఎక్కడ విరాళ మివ్వాలనే విషయంలో వ్యూహాత్మకంగా ఉండాలని భావించాం. మా విరాళం స్త్రీలకు ఉపయోగపడాలనుకున్నాము. అంతే గాకుండా మన దేశంలో సుపరిపాలనను అందించడానికి సహాయ పడాలని ఆశించాం.” అన్నారు నదరెబా. “కంప్యూటరు ఇచ్చినంత మాత్రాన సరిపోదు. మహిళల స్థితిగతులను ఎలా మెరుగు పరచు కోవాలో అవగాహన చేసుకుని స్థానికంగా, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న ఇతర మహిళలతో సంబంధాలను అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. అందుకే డబ్లు.ఇ. ఇంటర్నెట్‌తో అనుసంధానికి కూడా నిధులు సమకూర్చింది.

ఒక సంవత్సరం క్రితమే ఈ కంప్యూటరు కానుక గురించి ప్రచారం జరిగింది. మహిళా సంస్థల నెట్ వర్కు, వాటికున్న అంతర్జాతీయ మద్దతును చూసి డబ్లు.ఇ. వినియోగదారులపై పన్ను విధానం మహిళల పట్ల వివక్షా పూరితంగా ఉందనే విషయాన్ని భూగోళ మంతా తెలిసేలా చేసింది. దాదాపు అన్ని వినిమయ వస్తువులపై పన్ను 5% ఉండగా మహిళలకు ఆరోగ్య భద్రత నిచ్చే వినియోగ వస్తువులైన శానిటరీ నాప్‌కిన్సు మీద అత్యధికంగా “విలాస వస్తువులపై పన్ను” విధించిన స్థాయిలో 10% వేస్తున్నారు. ఈ అసమానతకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేయడానికి పోగు చేసిన డబ్బుతో డబ్లు.ఇ. కంప్యూటరునుకొని రెవిన్యూ అధికారులకు విరాళమిచ్చింది.

కంప్యూటరు ఉన్నందున కమీషనర్ జనరల్ సెనెనదేరి కి ఒక ఈ మెయిల్ అకౌంటును ఆరంభించారు. డబ్లు.ఇ. పట్టుదలగా ఆందోళన మొదలు పెట్టింది. స్థానిక అంతర్జాతీయ మద్ధతు దారులు అన్యాయమైన పన్ను విధానం గురించి ఈ మెయిల్స్ నదేరి కి పంపడం ఆరంభించారు. డబ్లు.ఇ. ఈ మెయిల్ కాపీలను తమ కార్యాలయాలకు పంపవలసిందిగా తన మద్ధతుదారులను కోరింది. నవంబరు 11 వరకు రెవెన్యూ అధికార కార్యాలయానికి పంపిన ఉత్తరాల కాపీల సంఖ్య 1808 కు చేరింది.

నదెర్‌బా ఏమన్నారంటే “ఈ ప్రచారంలో ఇప్పటి వరకూ వచ్చిన ఫలితాల విషయంతో మేము ఆనందిస్తున్నాం. మహిళలు జీవ శాస్త్రాన్ని ఎంచుకోవటం వీలుకాదు. ఆరోగ్య భద్రతకు చెందిన అంశాన్ని విలాసవంతమైన అంశంగా చూడటం అర్థ రహితమైనది. నదేరి మరియు రెవెన్యూ శాఖలోని ఇతరులకు ఈ సందేశం ఇప్పుడు స్పష్టంగా గట్టిగా వినబడుతుందని నేను భావిస్తున్నాను.”

నదేరికి ఉత్తరం రాయాలనుకునే వారు, డబ్లు.ఇ. గురించి ఇంకా తెలుసుకోవాలనుకునే వారు డబ్లు.ఇ. కార్యాలయాలను ఫోను XXX-X- 123456/8 ద్వారా గానీ, లేదా ఈ మెయిల్ info@we.org. ద్వారా గానీ సంప్రదించవచ్చు.

###

తదుపరి చర్చ కోసం

1. పన్నుల విధానం మహిళ పట్ల వివక్షా పూరితంగా వున్నదనే కథను పత్రికల్లో కవర్ చేయడానికి డబ్లు.ఇ. కు ఎందుకు సమస్య అయ్యింది?
2. డబ్లు.ఇ. పన్నుల విధానానికి చెందిన సమాచారాన్ని ఇతర పద్ధతులలో మీడియా సంపాదకులు ప్రచురించేలా చేసే ఆలోచనలు మీకు ఏమైనా ఉన్నాయా?
3. డబ్లు.ఇ. పత్రికా ప్రకటనలో కమీషనర్ జనరల్ ఈ మెయిల్ అడ్రసు రాకుండా ఉండేలా చూసింది. మీరు కనుక ఈ మెయిల్ అడ్రసు ఇచ్చినట్లుయితే పర్యవసానం ఎలా ఉండేది? ఈ నిర్ణయాన్ని మీరు అంగీకరిస్తారా? ఎందుకు లేదా ఎందుకని కాదు?

పత్రికా ప్రకటన కేస్ స్టడీ మరియు ఉదాహరణ 2

సేవలకై ఒత్తిడి

మహిళా అభివృద్ధిని సమర్థించేవారు తమ దేశ చరిత్రలో మొట్ట మొదటి సారి ఒక మహిళను న్యాయ శాఖామంత్రిగా నియమించే అవకాశం ఉందని భావించారు. గౌరవనీయురాలైన న్యాయమూర్తి **అయేషా బంటే ఎన్సిక్** పేరును అధికారంలో ఉన్న మంత్రులు ప్రతిపాదించారు. న్యాయస్థానాలు కోల్పోయిన పరువును తిరిగి రాబట్టడానికి ఒక న్యాయ శాఖా మంత్రి కోసం చూస్తున్నారనే పుకారు వచ్చింది. గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా న్యాయ మూర్తులు నలుగురు నిధులు దుర్వినియోగం చేసారనే ఆరోపణల వలన న్యాయస్థానాలకు మాలిన్యం అంటింది. రాజకీయంగా అనుకూల పక్షం కానప్పటికీ విమెన్స్ 'రీసెర్చ్ అండ్ రైట్స్ సెంటర్ (డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి.) మిస్ ఎన్సిక్ అభ్యర్థిత్వాన్ని బలపరిచింది. ఆ పదవికై ఆమె నియామకానికి మద్ధతు కూడ గట్టేందుకు సహాయ పడాలనుకుంది. సహాయం చేసే క్రమంలో మిస్ ఎన్సిక్ విద్యార్హతలు, వ్యక్తిగత న్యాయ వర్తనముపై శ్రద్ధ పెట్టాలని భావించింది. అందుకోసం డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి. విశేష సామర్థ్యం కలిగిన మహిళగా ఆమెకు ఒక వేడుకలో విశేష పురస్కారాన్ని ఇచ్చి గౌరవించాలనుకుంది. ఆ కార్యక్రమ వివరాలను ప్రచురించేలా పత్రికలను ఆకర్షించాలనే లక్ష్యాన్ని పెట్టుకున్నారు. చాలా సంప్రదింపులు జరిగాక డబ్లు. ఆర్.ఆర్.సి. బోర్డులో మంచి సంబంధాలు కలిగిన వ్యక్తుల ద్వారా ఆ పురస్కారాన్ని మిస్ ఎన్సిక్‌కు అందించడానికి దేశ రాజధానిలో యూనిసెఫ్ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడానికి వచ్చిన ప్రఖ్యాత గాయకుడు హారీ బెలఫొంటెను ఒప్పించారు.

విమెన్స్ రీసర్చ్ అండ్ రైట్స్ సెంటర్

4th ఫ్లోర్, రాక్యాత్ విస్మా

11501 సిటీ, కంట్రీ
www.wrrc.org

తక్షణ ప్రకటన కోసం

సంప్రదించండి : వయొలెట్ మహమ్మద్

ఫోన్ : (XXX)X14765/60

ఈ–మెయిల్ : wrrc_vm@hotmail.com

హారీ బెలఫాంటే ప్రధానం చేస్తున్న ప్రతిష్ఠాత్మక పురస్కారం

గ్రహీత ప్రముఖ మహిళా న్యాయమూర్తి

ఏప్రిల్ 14న వారి విజయోత్సవాన్ని జరుపుకునేందుకు

డబ్ల్యూ.ఆర్.ఆర్.సి. వేడుకలో మహిళా నిపుణులు పాల్గొంటారు

సిటీ, ఏప్రిల్ 8, 2005 – మహిళల అభివృద్ధి పట్ల ఎవరికి భయం? సూపర్ స్టార్ హారీ బెలఫాంటేకి లేదు. ఆయన శనివారం విమెన్స్ రీసర్చ్ అండ్ రైట్స్ సెంటర్ రాజధాని మారియట్‌లో ఏర్పాటు చేసిన మహిళా కార్యసాధకుల పురస్కార వేడుకకు హాజరవు తున్నారు. ఈ గౌరవం పొందిన వారిలో ఫాతిమా పువాన్, ఫార్లెట్ లీటాన్, హవా సులేమాన్ మరియు సమతా ఇబ్రహీం ఉన్నారు. జీవన సాఫల్య విశేష పురస్కారాన్ని అయేషా బింటే ఎన్సిక్‌కు ప్రధానం చేస్తారు. ఆమె తన న్యాయ ప్రవర్తనకు, న్యాయ సంబంధమైన విషయాల్లో ధైర్య సాహసాలతో దేశ ప్రజలకు సేవలందించింది.

ప్రతి సంవత్సరం విమెన్స్ రీసర్చ్ అండ్ రైట్స్ సెంటర్ వ్యాపారం, విద్య, వైద్య, విజ్ఞాన శాస్త్రం మరియు న్యాయరంగాలకు చెందిన ప్రతిభావంతులైన మహిళలను గౌరవిస్తుంది. పాన్ – ఏసియా యూనిసెఫ్ టూర్‌లో భాగంగా.

ఇక్కడకు విచ్చేసిన మిస్టర్ బెలఫాంటే ఏమి చెప్పారంటే "ఈ దేశం మహిళా హక్కుల అభివృద్ధికి నాయకత్వం వహిస్తూ 21 శతాబ్దం లోకి అడుగు పెడుతోంది. మంచి కార్య సాధకులైన మహిళలను కలుసుకోవడం గొప్ప ప్రివిలేజ్‌గా భావిస్తున్నాను."

మిస్టర్ బెలఫాంటే, అయేషా బింటే ఎన్సిక్‌కు అవార్డును అందజేస్తారు. మిస్ ఎన్సిక్ న్యాయ రంగంలో తనకున్న లోతైన మరియు విస్తృతమైన న్యాయ పరిజ్ఞానంతో చాలా గౌరవాన్ని సంపాదించుకున్నారు. ఆమె అటార్నీ జనరల్ కార్యాలయంలో హెడ్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా 18 సంవత్సరాలు సేవలు అందించారు. అంతకు పూర్వం ప్రపంచ బ్యాంకుకు ఆమె అందించిన సేవలకు మన సరిహద్దులు దాటి అంతర్జాతీయంగా గుర్తింపు పొందారు. అనేక మంది ప్రశంసలకు పాత్రులయ్యారు.

వేడుక సాయంత్రం 6 గంటలకు ప్రారంభమవుతుంది. పత్రికా విలేఖరులకు ఇదే మా ఆహ్వానం. ఈ కార్యక్రమంలో పాలు పంచుకోవడానికి టికెట్లు కొనదల్చుకున్న వారికి లేదా ప్రెస్ పాస్‌ల కోసం అవసరమైన సమాచారం కొరకు సిందీ చో ను (XXX)X14765/60 నంబరులో సంప్రదించండి.

విమెన్స్ రీసర్చ్ అండ్ రైట్స్ సెంటర్ (డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి), 1988లో మహిళలపై వివక్షకు గల కారణాలను, నివారణలను అధ్యయనం చేస్తున్న ప్రముఖ విద్యా వేత్తలతో స్థాపించబడింది. మహిళల పురోగతికి అవరోధాలుగా ఉన్న అంశాలను గుర్తించి, న్యాయ పరమైన, ఆర్థిక మరియు విద్యాపరమైన మార్పులకై ఒత్తిడి తేవడం తద్వారా మహిళల సమానత్వాన్ని వృద్ధి జేసి, అందరి జీవితాలను మెరుగు పరచడమే డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి. లక్ష్యం.

###

తదుపరి చర్చ కోసం

1. డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి. పత్రికా ప్రకటనలో ఇచ్చిన ఏ సమాచారం మీడియాకు ఈ కథపై ఆసక్తి కలిగేలా చేసింది?
2. హారీ బెలఫాంటే కోట్ చేసిన అంశాలు సమాచార పత్రికలు ఆ కథను ఎంచుకోవడానికి ఏ విధంగా సహాయ పడ్డాయి? మిస్టర్ బెలఫాంటే ముఖ్యమైన అంశాలను ప్రస్తావించారనీ, అవి డబ్లు, ఆర్.ఆర్.సి. కి ప్రచారం వచ్చేలా సహాయ పడ్డాయని మీరు భావిస్తున్నారా? ఎందుకని, ఎందుకు కాదు?
3. డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి. పత్రికా ప్రకటనను మీరు రాసినట్లయితే ఏ అంశాన్నయినా మార్పు చేస్తారా, కలుపుతారా లేదా వదిలి వేస్తారా? మీ సమాధానం అవును అయితే అది ఏమిటి?

మీరు చేయవలసింది

పత్రికా ప్రకటనను రాసే ముందు ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి :

1. ఏ ప్రచురణాలయాలకు, సంస్థలు మరియు వ్యక్తులకు మీ పత్రికా ప్రకటన అందుతుంది?

2. మీ పత్రికా ప్రకటనలోని ఏ వాస్తవాలు మీరు ఉద్దేశించిన సభ్యులకు ఎక్కువ ఆసక్తి కరంగా ఉంటాయి? మీ 'ఎర' ఏమిటి? (చేపలు పట్టడం గురించి ఆలోచించి, ఏ ఎరను చేప తినడానికి వస్తుందో నిర్ణయించండి)

ఉదాహరణకు, పైన చెప్పిన డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి. ఉదాహరణలో, వాస్తవికంగా సభ్యుల లక్ష్యం అయేషా బింటే ఎన్సిక్ అటార్నీ జనరల్ కావడానికి గల అర్హతలపై శ్రద్ధ కనబరచేట్లు చేయడం, డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి మీడియా హారీ బెలఫాంటే గురించి చెప్పడానికి ఎక్కువ ఆసక్తి చూపిస్తుందని భావించింది. అందుకనే హారీ బెలఫాంటేకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని పత్రికా ప్రకటనలో మొదటి పేరాలో ప్రముఖంగా వచ్చేట్లు చేయాలని భావించారు. మిస్ ఎన్సిక్‌కు సంబంధించిన సమాచారాన్ని కథలో చాలా నైపుణ్యంతో అల్లారు.

ఒక్కోసారి ఎర కార్యక్రమం యొక్క కాల, స్థాన ప్రభావాలను బట్టి ఉంటుంది. ఎరే కథను ప్రచురణార్హం చేస్తుంది. జర్నలిస్టు ఆ కథను కవరు చేయడానికి ఆసక్తి కనబరుస్తాడు.

3. మీ కథలోని ఏ వాస్తవాలు ముఖ్యమైనవి?

పత్రికా ప్రకటన క్లుప్తంగా ఉండాలని గుర్తు పెట్టుకోవాలి. ఒకటి లేదా రెండు పేజీలు మాత్రమే ఉండాలి. కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాల్లో మాత్రమే మూడు పేజీల వరకు ఉండవచ్చు. కథ సంక్లిష్ట మయినది అయినప్పుడు లేదా మీరు కథను ఖచ్చితంగా లేదా తప్పని సరిగా చెప్పడానికి పేర్ల లిస్టును కలపడం అవసరమని భావించినప్పుడు మూడు పేజీలు ఒప్పుకోవచ్చు. మూడు పేజీలు మించినట్లయితే బిజీగా ఉండే మీ పాఠకుడు / సంపాదకుడుని మరియు మీ కథా ప్రచురణను పోగొట్టుకున్న వారవుతారు?

4. ఏ సంస్థ లేదా వ్యక్తి పత్రికా ప్రకటనను పంపిస్తారు?

ఇది చాలా సులువైన ప్రశ్నలాగే కనిపించినప్పటికీ, దీనికి జవాబివ్వటం కష్టమే. ఒక సంస్థ లేదా వ్యక్తి కన్నా ఎక్కువ మంది ప్రకటనను పంపిస్తున్నట్లయితే సంక్లిష్టంగా ఉంటుంది. ప్రచారం పొందడానికి ప్రకటన ఉద్దేశ్యం పైన శ్రద్ధ పెట్టడం చాలా ముఖ్యం. ప్రకటన అగ్ర భాగంలోని సంస్థ లేదా వ్యక్తుల పేర్లు మీడియాకు ఆసక్తిని కలిగించే వారివై ఉండాలి, మీడియాకు విశ్వసనీయత కలిగించే వారివై ఉండాలి. సాధారణంగా పత్రికా ప్రకటన జర్నలిస్టులకు తెలిసిన నమ్మక పాత్రమైన సంస్థ నుండి వచ్చినట్లయితే సమర్ధవంతంగా పని జరుగుతుంది. కాని పక్షంలో జర్నలిస్టులు ఆ సంస్థ గురించి శోధన చేయవలసిన అవసరం ఉందని భావించే అవకాశముంది. ఇంకా పాఠకులకు తెలిసిన 'కారక్టరులు' ఒకటి గాని అంతకన్నా ఎక్కువ ఉన్నట్లయితే జర్నలిస్టు దానిని ప్రకటనకు అర్హమైన కథగా భావించడానికి ఆస్కారముంది.

5. సంపాదకుడు మీ కథను ఎప్పుడు ప్రచురిస్తారు?

తరచుగా పత్రికా ప్రకటనలు తక్షణమే ప్రచురించడానికి రాస్తారు. అంటే వాటిలోని సమాచారం వెంటనే ప్రచురించడానికి అర్హత కలిగి ఉంటుంది. కొన్ని సందర్భాలలో, జన సామాన్యంలోనికి పంపే కథను సిద్ధం చేయక మునుపే ప్రకటనలను పంపాలని మీరు అనుకోవచ్చు. ఉదాహరణకు మీరు జర్నలిస్టులకు బహుమతి గ్రహీతల గురించి తెలియ జేయాలని భావించవచ్చు, కానీ ఒక తేదీ వరకు గ్రహీత పేరును బహిరంగంగా వెల్లడి జేయటం ఇష్టం లేకపోవచ్చు. ఈ సందర్భంలో పత్రికా ప్రకటన తయారు జేసి దానిపై : .... తేదీన ప్రకటించడానికి అని రాయండి.

6. ఆ సమాచారం లేదా ఇంటర్వ్యూల కొరకు జర్నలిస్టులు ఎవరిని సంప్రదించాలి?

ప్రకటనకు సంబంధించి సంప్రదించవలసిన వ్యక్తి పేరు ఎంచుకోండి. ఎవరికైతే ఆ కథ గురించి తెలుసో, హత్తుకునే విధంగా చెప్పగలరో వానిని ఎంచుకోండి మీరెవరిని ఎంచుకున్నా వారు జర్నలిస్టులు అడిగిన ప్రశ్నలకు వివరణాత్మక జవాబులిచ్చి, సమావేశాలు, ఇంటర్వ్యూలు ఏర్పాటు చేయకలిగిన సామర్థ్యం కలవారై వుండాలి. సంప్రదించడానికి కావలసిన సమాచారాన్ని ప్రకటనపై ముద్రించాలి. టెలిఫోను నంబర్లు మరియు ఈ మెయిల్ అడ్రసులు సరళంగా, వేగవంతంగా సంప్రదించవలసిన వ్యక్తిని చేరేటట్టు వుండాలి. ఒక జర్నలిస్టు కథను వేయడానికి ఆసక్తి కనపరచినప్పటికీ వెంటనే మరింత సమాచారం కోసం సంప్రదించ లేకపోయినట్లయితే, ఆమె దీనికి బదులుగా వేరే కథను కవర్ చేయాలని నిర్ణయించుకోవచ్చు.

7. ఏది ఆకర్షించే హెడ్ లైన్ అవుతుంది? ఉప శీర్షిక మీ ప్రకటనకు దోహద పడుతుందా?

ప్రకటన యొక్క హెడ్‌లైన్ పాఠకుడుని ఆకర్షించేదిగా ఉండటం చాలా ముఖ్యం. తరచూ కథ ఆసక్తికరంగా ఉందో లేదో తెలుసుకోవడానికి సంపాదకుడు హెడ్ లైన్ మాత్రమే చదువుతాడు. కొన్ని సార్లు సంపాదకులు కథ యొక్క సందర్భం మరియు ప్రచురణ యోగ్యతను గురించి పొరపాటు పడుతుంటారు, కానీ ఆ విషయాన్ని వాళ్ళు ఎప్పటికీ తెలుసుకోలేరు. ఎందుకంటే వారికి వచ్చిన ప్రతి పత్రికా ప్రకటనను చదివే సమయం

వారికుండదు. ఉదాహరణకు డబ్లు.ఇ వార్తా సంస్థలను టాంపాన్ల మీద విధిస్తున్న విలాస వస్తువుల పన్ను అన్యాయమని రాసేలా ఒప్పించలేకపోయింది.

ఆ కథ జాతీయ పత్రికలు గానీ, మీడియా గాని కవరు చేయడానికి ఇష్టపడలేదు. దానికి బదులు డబ్లు.ఇ. మీడియా, తాను విరాళ మిచ్చిన కంప్యూటర్ మీద శ్రద్ధ చూపించేలా ఆసక్తిని రేకెత్తించింది. ఆ విధంగా కమీషన్ జనరల్‌కు 'బహుమతి'లో బహుమతి అనే కథనం ద్వారా అన్యాయమైన పన్ను విధానానికి సంబంధించిన సమాచారం ప్రసారం అయ్యేలా చేయగలిగింది.

ఆకర్షణీయమైన హెడ్‌లైన్ గొప్పగా అనిపించినప్పటికీ, సమాచారమంతా ఇవ్వలేదు. అందుకనే ఉపశీర్షిక ద్వారా లోపించిన సమాచారాన్నివ్వవచ్చు. ఉదాహరణకు. డబ్లు.ఆర్.ఆర్.సి హారీ బెలఫొంటే పేరును ప్రముఖంగా ప్రస్తావించడానికి శ్రద్ధ పెట్టింది. దాని క్రింద వచ్చిన ఉపశీర్షిక జరగబోయే కార్యక్రమం సంబంధించిన కథను వివరిస్తుంది, ఎవరు, ఏ అవసరం కోసం ఆ కార్యక్రమానికి హాజరవుతున్నారో తెలియ జేస్తుంది.

8. ఏ దృష్టాంతాలు చేరిస్తే మీ కథ శక్తివంతంగా వివరించడానికి సహాయ పడతాయి లేదా మరింత ఆసక్తికరంగా తయారు జేస్తాయి?

దృష్టాంతాలు (కోట్స్) సంపాదకీయాల్లో ప్రయోజనకారిగా ఉంటాయి. పత్రికా ప్రకటన నంతా తయారు చేయకుండానే అర్థవంతంగా ఉంటాయి. ఉదాహరణకు మీ సంస్థ విడాకుల చట్టం మీద ప్రచురించిన హాండ్ బుక్‌లో, ఈ మధ్యనే దాని వలన ప్రయోజనం పొంది విడాకులు తీసుకున్న వ్యక్తిని కోట్ చేయండి. ఆ పుస్తకం చదవడానికి ఆసక్తికరమైనదో లేదా ప్రయోజనకారి అనో రిపోర్టు చేయడం కన్నా ఫలవంతంగా ఉంటుంది.

జూన్‌లో విడాకులు మంజూరైన జిల్ మోరెనా అన్నారు "పుస్తకం చదవడానికి సరళంగా ఉంది. విడాకులకు సంబంధించి న్యాయ సంబంధమైన మార్గ దర్శకాలు ఇవ్వడంలో తిరుగులేనిది"

జన సామాన్యంలో మీ కెవ్వరూ దొరకనట్లయితే (అధికారులు సెలబ్రిటీలు, ప్రొఫెషనులో ఉన్న వారయితే మంచి ఎంపికవుతుంది) మీరు మీ సంస్థ నుండి ఎవరినైనా కోట్ చేయవచ్చు.

తదుపరి చర్చ కోసం

1. ఇటీవల కార్యక్రమమో లేదా సమస్యనో పత్రికా ప్రకటన కోసం ఎంచుకోండి.
2. గ్రూపుగా 'మీ వంతు'లో ఇచ్చిన ఎనిమిది ప్రశ్నలను పత్రికా ప్రకటన టాపిక్‌కు సంబంధించి చర్చించండి. ఫ్లిప్ చార్టు లేదా పెద్ద షీటు మీద ఒక వాలంటీరు నోట్సు తీసుకున్నట్లయితే అందరూ వాటిని తిరిగి ప్రస్తావించే అవకాశం ఉంటుంది.

మౌలిక పత్రికా ప్రకటన తయారు చేయడానికి సూచనలు

- సంస్థ పేరు, అడ్రసు పైన ఎడమ చేతి వైపు మూల పంపవలసిన ప్రకటనపై రాయండి.
- ఒక లైను వదిలి, తక్షణ ప్రకటన కోసం లేదా......... తేదీన ప్రకటించడం కొరకు అని రాయండి.
- సంప్రదించవలసిన వ్యక్తి పేరు, ఆమెను సంప్రదించవలసిన సమాచారం పేజీ కుడి చేతి వైపు తక్షణ ప్రకటణ కోసం అనే పదాలు రాసిన లైను మీద (లేదా ఎత్తుగా) రాయండి.
- మధ్యలో పత్రికా ప్రకటన శీర్షిక పేరు పెద్ద అక్షరాలతో రాసి అండర్‌లైన్ చేయాలి.
- ఉపశీర్షిక ఉన్నట్లయితే శీర్షిక పేరు నుండి స్పేస్‌యిచ్చి విడిగా రాయాలి. ఇటాలిక్‌లో రాయాలి.

  ప్రకటనలో మొదటి పేరాలో ఏ సిటీ నుండి మొదలయ్యింది, మరియు సమాచారాన్ని విడుదల చేసిన తేదీ ఉండాలి (ప్రకటన పంపిన తేదీ కాదు)
- పత్రికా ప్రకటన లే అవుట్ ఖాళీలు ఎక్కువగా ఉండి సులువుగా చదివేట్లుండాలి. ప్రతి పేరాకు మధ్య విభజన వున్నట్లయితే సహాయకరంగా ఉంటుంది.

  మొదటి పేజీ, రెండవ పేజీ చివర్లో మరికొంత అనే పదాన్ని రెండు వైపుల డాష్‌లతో ఈ విధంగా కనబడేట్లు రాయాలి. – మరికొంత –
- ప్రకటన చివరలో మూడు పౌండు గుర్తులు, మధ్యన వున్నట్లయితే కమ్యూనికేషన్ పూర్తి అయినట్లు తెలియ జేస్తుంది. ###. ఈ టెక్నిక్ ఫాక్స్ ద్వారా ప్రకటనలు పంపడానికి సహాయకారిగా ఉంటుంది. ఈ విధంగా చేయడం వలన ఆఖరు పేజీ ఎప్పుడు వచ్చిందో తీసుకునే వారికి తెలుస్తుంది.

అపెండిక్స్ సి

నైతిక విలువలతో ప్రచారాన్ని నిర్వహించడానికి సూచనలు

సూచనల పత్రం

నైతిక నాయకత్వము వహించే వ్యక్తి కార్యసాధన గురించి లక్ష్యాలకు అనుకూలమైన మార్గాన్నే అనుసరిస్తారు.[20] ఇదే పద్ధతిని రాజకీయ ప్రచారం నిర్వహించడానికి కూడా చెప్పవచ్చును. నైతిక ప్రచారానికి రూపాన్నివ్వడం ఒక రకంగా ఎలా మొదలుపెట్టాలంటే నీ ప్రచారంలో చెప్పదలచుకున్న విశాలమైన సూత్రాలు నుంచి ఆలోచించి స్పష్టంగా వ్యక్తీకరించాలి.

మీ ప్రచార ఉద్దేశ్యం శాసనాన్ని మార్చుటమైతే రాజకీయ అభ్యర్థికి మీ సహకారాన్ని అందించడం లేదా మీ కమ్యూనిటీని ఆ ప్రత్యేక సమస్యపై అప్రమత్తం చేయవచ్చును. అది బహుశ తక్షణ లక్ష్యం వెనకనే ఉండవచ్చు. ఇంకా సంక్లిష్టంగా ఉండే దీర్ఘకాలిక లక్ష్యాలను కూడా కలిగినది అవ్వవచ్చు. ఉదాహరణకు మహిళా ప్రతినిధిని స్థానిక శాసనసభకు ఎన్నుకోవడానికి వెనుక ఈ ప్రచారం యొక్క దీర్ఘకాలిక లక్ష్యం అయిన మరింత కమ్యూనిటీ ప్రాతినిధ్యం కలిగిన, న్యాయమైన మరింత బాధ్యతాయుతమైన, మరింత జవాబుదారీ కలిగిన శాసనసభను పొందాలనే ఉద్దేశ్యం ఉండవచ్చును.

న్యాయ వర్తన, బాధ్యత కలిగి ఉండటం, జవాబుదారీతనం ఏ ప్రచారానికైన ఉండవలసిన లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి. మీ నైతిక వర్తనానికి అవసరమైన విధానాలను, ఆచరణను రూపొందించుకోవలసిన బాధ్యత మీమీద మరియు ఇతర ప్రచార నిర్వాహకులపైన ఉంది. ఈ బాధ్యత ప్రచార నిర్వహణ మరియు వ్యూహ రచనతోనే మొదలై ప్రచార కర్తల వ్యక్తిగత ప్రవర్తన వరకూ విస్తరిస్తుంది.

మీ ప్రచారం యొక్క ప్రాథమిక నియమాలను నిర్ణయించుకునేటప్పుడు వాటిని వ్యక్తుల **హక్కులు** మరియు **బాధ్యతలను** దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆలోచించినట్లయితే మీకు సహాయపడతాయి మరియు మీరు సమన్వయం చేసుకోవడానికి వీలవుతుంది. ఉదాహరణకు మీకు నాయకుల ఎంపికలను ప్రశ్నించే హక్కు ఉంది. అంతే కాకుండా అనవసర కాలయాపనతో ప్రణాళికకు భంగం కలగకుండా చూసే బాధ్యత కూడా ఉంది. అలాగే ప్రచార కూటమిలోని సభ్యులకు లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి తమ అభిప్రాయాలను తెలియజేసే హక్కు ఉంది. కాని ఇతర నిర్వాహకుల ఇష్టాన్ని కూడా పరిశీలించవలసిన బాధ్యత కూడా ఉంది.

20. నాయకత్వం మీద లోతైన చర్చ కోసం "ద బిల్డింగ్ బ్లాక్స్ ఆఫ్ లీడర్‌షిప్ : లీడర్‌షిప్ కమ్యూనికేటివ్ లెర్నింగ్" మహ్నాజ్ ఆఫ్ కామి రాసిన వ్యాసం "లీడింగ్ టు చాయిసెస్ పుస్తకం : నాయకత్వ శిక్షణా పుస్తకం (విమెన్స్ లెర్నింగ్ పార్టనర్‌షిప్, 2001)

నైతిక ప్రచారాలు – ఎక్కడ నుండి ఆరంభించాలి?	
సంస్థ విధానాలు మరియు ఆచరణ పద్ధతులు...	**వ్యక్తిగత ప్రవర్తన**
సమానత్వం.....................................	**పంచుకోవటం**
ప్రతిస్పందన....................................	**అవగాహన**
ప్రజాస్వామికం.................................	**కలుపుకోవటం**
కలుపుకోవటం..................................	**గౌరవించటం**
సహన శీలత....................................	**సహించటం**
పారదర్శకత్వం.................................	**కమ్యూనికేట్ చేయటం**
భాగస్వామ్యయుతం..............................	**సాధికారిక**
మార్గదర్శకత్వం వహించే దారిలో.................	**ఉదాహరణను చూపడం**
జవాబుదారు.....................................	**బాధ్యతను స్వీకరించటం**
సరైన గుర్తింపు ఇవ్వడం..........................	**మెచ్చుకోవడం మరియు కృతజ్ఞతలు తెలుపటం**

- నైతికపరమైన ప్రచారాలు మంచి విలువలు కలిగి ఎక్కువ కాలం నిలబడకలుగుతాయి. ఎందుకంటే దాని వలన ఓటర్లు మార్పుకు అవకాశమున్న పరిస్థితులను పరిశీలించి, భాగస్వాములు కావడానికి అవకాశం ఉంది.
- వ్యక్తిగత ప్రవర్తన, స్టైల్, ప్రచారంలో పాల్గొన్నవారి నడవడిక ఓటర్ల మీద ప్రచార సందేశంతో లేదా ఎక్కువ ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. అందుకనే ప్రచార ప్రతినిధులు ప్రతి ఒక్కరూ మర్యాదగా, గౌరవంగా, నిజాయితీగా మరియు విజ్ఞతతో బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహరించాలి. చాలామంది సమర్ధులైన ప్రచారకర్తలు ప్రచారం యొక్క అర్హతను ప్రచార కర్తల గుణగణాలపై ఆధారపడి తీర్మానించకలుగుతారు. పైగా ఉన్నతమైన నైతిక ప్రమాణాలను పాటించటం ద్వారా ప్రచార సంస్థ యొక్క సామర్థ్యాన్ని మరియు కొనసాగించే శక్తిని మెరుగుపరుస్తుంది.
- నైతిక ప్రచారానికి మూలం మంచి కమ్యూనికేషన్ – నిర్వాహకుల మధ్య మరియు నిర్వాహకులు ఓటర్ల మధ్య పరస్పరం ఉండాలి. ఎప్పుడైతే సాంఘికంగా పరస్పర చర్యకు అవకాశమున్న ప్రతి సందర్భాన్ని వినియోగిస్తామో అప్పుడే మంచి కమ్యూనికేషన్ చేయడం సాధ్యమవుతుంది. ఫోన్ కాల్స్, ఫాక్స్‌లు, ఈ-మెయిల్, డైరక్ట్ మెయిల్, బిల్ బోర్డులు, ఫ్లైయర్స్, కమర్షియల్స్, ఇంటర్వ్యూలు, సింపోజియా, సమావేశాలు, రాలీలు, డోర్ టు డోర్ మరియు వర్డ్ ఆఫ్ మౌత్ ఇవన్నీ సమర్థవంతమైన మరియు ముఖ్యమైన ప్రచారాలు చేయడానికి సహాయపడే కొన్ని కమ్యూనికేషన్ మార్గాలు. మంచి కమ్యూనికేషన్ ప్రచార నిర్వహణకు పట్టువిడుపుతో, ప్రతిస్పందించే మరియు పారదర్శకత్వం కలిగినదిగా ఉంచుతుంది. మరియు అది ప్రచార సందేశాన్ని విస్తృతమైన ప్రేక్షకులకు చేరవేస్తుంది. ఇంకా నిర్వాహకులకు సూచనలు మరియు ఫీడ్ బాక్ అందించి, ఆ సలహాలు మరియు మార్గదర్శకత్వం నుండి వారు ప్రయోజనం పొందేలా చేస్తుంది.

మీరు చేయాల్సింది

ఒక కాగితం చాక్‌బోర్డు లేదా పోస్టరు బోర్డు మీద రెండు నిలువు గడులు గీయండి. గ్రూపుగా లేదా ఒక్కొక్కరుగా మీరు ప్రచార నాయకులకు, నిర్వాహకులకు మరియు ఓటర్లకు ప్రచారం జరుగుతున్నంత కాలం వుండాలని మీరు భావిస్తున్న హక్కులు మొదటి వరుసలో రాయండి. హక్కులంటే అన్ని రకాలు వుండవచ్చు. మానవ హక్కులు మొదలుకొని (భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛకు గల హక్కులాంటివి) విధానాల వరకు (వారి స్వంత ఆర్థిక వాటాకు ఏ విధంగా ఖర్చు చేయదలుచుకున్నారో తెలుసుకునే హక్కు లాంటివి). రెండవ వరుసలో నాయకులు, నిర్వాహకులు మరియు ఓటర్లు ప్రచారం నిర్వహించే సమయంలో చేపట్టాలని మీరు భావిస్తున్న బాధ్యతలు రాయండి – (ప్రతి పార్టిసిపెంట్ యొక్క నైతిక బాధ్యతలు ఏమిటి).

హక్కులు	బాధ్యతలు

అపెండిక్స్ డి
సమీకరణ / మాట్లాడటానికి సూచనలు

సూచనల పత్రం

సమీకరించడానికి లేదా కూడగట్టటానికి మూలం విద్య మరియు సాధికారత. మీరు శాసనాన్ని మార్చటానికి ప్రయత్నించాలన్నా, రాజకీయ అభ్యర్థికి మద్దతునివ్వాలన్నా లేదా ఒక ప్రత్యేక సమస్య మీద సమాజాన్ని అప్రమత్తం చేయాలన్నా ఈ రెండూ కావాలి. మీరు చేయవలసినదల్లా ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలపై వారికి అవగాహన కలిగించటం. మీ వాదనలను తయారు చేసుకుని, మీ వ్యూహాలను తెలియజేయటం ద్వారా విద్యావంతులను చేయకలుగుతారు. మీరు ప్రజలను ఫోన్లద్వారా, ఇంటి వద్ద, వీధుల్లో, వెబ్‌సైట్ల ద్వారా రాలీల్లో, రేడియో మరియు టెలివిజన్లలో ఇంటర్వ్యూలు చేయటం, వార్తాపత్రికలు మరియు మాగజైన్లలో వ్యాసాలు. సంపాదకీయాలు రాయడం ద్వారా విద్యావంతులను చేయవచ్చును. పిటీషన్ల మీద సంతకాలు, ఓటరు రిజిస్ట్రేషన్లు, నిధుల కోసం ఆలోచనాత్మకంగా చమాత్కారంగా చేసే అభ్యర్ధనలు ఆ నియోజకవర్గంలో అవగాహన కలిగించడానికి అవకాశాలుగా వాడుకోవచ్చు.

తయారు చేయటం, ప్రదర్శించటం, ఒప్పించటం

ఉపన్యాసాలు, వ్యాసాలు, సంపాదకీయాలు, సంపాదకుడికి ఉత్తరాలు, డైరక్ట్ మెయిల్ లెటర్స్, ఈ-మెయిల్	అవసరం	ఆసక్తికరంగా అనుసరించడానికి తేలికగా ఉండే వాదనలు, వాటికి మద్దతునిచ్చే యదార్ధ ఉదాహరణలు డేటా మరియు పిట్ట కథలు
టెలిఫోన్లు, ఇంటి-ఇంటికి ప్రచారం, ఇంటర్వ్యూలు, నిపుణులతో చర్చలు	అవసరం	మాట్లాడవలసిన పాయింట్లను మరియు డేటా ఎంపిక అక్కడి ప్రేక్షకులకు సంబంధించిన అంశాలకు పొంతన ఉండేలా చూసుకోవాలి.
నోటి మాట ద్వారా ఉత్సాహ పరచడం, పోస్టర్లు, బంపరు స్టిక్కర్లు, టీ-షర్టులు	అవసరం	నినాదాలు. మరిచిపోలేని యదార్థాలు మరియు గుర్తుపెట్టుకోవటానికి వీలయ్యే లోగోలు మరియు కలర్ స్కీం

- ప్రచారంలో చురుకుగా మరియు నిబద్ధతతో పనిచేసే వారు ఎవరంటే అంశాలను అవగాహన చేసుకుని ఏమి చర్యలు తీసుకోవటం అవసరమో తెలిసినవారు.

- విద్య కోసం మీరిచ్చే సందేశంలో రెండు భాగాలు ఉండాలి. 1) నేరుగా సమస్య గురించి వివరించటం. 2) స్పష్టంగా మరియు క్లుప్తంగా దానిని పరిష్కరించే ప్రణాళిక.

మీరు చేయవలసినది

మాట్లాడవలసిన పాయింట్లు

మాట్లాడవలసిన పాయింట్లు మీ ప్రచారం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలను గుర్తించడానికి మరియు వివరించడానికి అద్భుతంగా పనిచేస్తాయి. మీరు వాటి గురించి ఏమి చేయాలనుకుంటున్నారో తెలియజేస్తాయి. మాట్లాడవలసిన పాయింట్ల వలన మీ ఉపన్యాసం యొక్క సంక్షిప్త రూపం ఎలా ఉంటుందో తెలుస్తుంది. మీ ప్రచార సమయంలో ప్రజలతో మాట్లాడేటప్పుడు మీకు సాధారణంగా ఎదురయ్యే ప్రశ్నలకు మిమ్మల్ని తయారు చేస్తాయి.

మాట్లాడవలసిన పాయింట్లు తరచుగా తూటాల వాక్యాలు లేదా పేరాల్లా ఉంటాయి. వాటిని పైపైన చూడగానే ఆలోచనలు కలిగించేలా లేదా మీరు ఇతరులతో మాట్లాడుతున్నప్పుడు గుర్తుకు వచ్చేలా ఉండాలి. వీటిని రాసుకోవటానికి ముఖ్యంగా రెండు నియమాలు పాటించాలి.

- మాట్లాడవలసిన పాయింట్లు ప్రాథమికంగా మీరు చేసిన ప్రకటనలను దాటి ఉపయోగకరమైన, ప్రేరణ కలిగించే సమాచారాన్ని అందించాలి. ఉదాహరణకు హెలెన్ పటోయిస్ రాజకీయాల్లోకి రావడం కోసం మీరు ప్రచారం చేస్తున్నట్లయితే "హెలెన్ పటోయిస్ కే మీ ఓటు" అనేది మీరు చెప్పవలసిన అంశం కాదు. ఆమె మద్దతిస్తున్న శాసనాలు, ఆర్థిక విషయాల్లో ఆమెకున్న ప్రావీణ్యం లేదా పరిజ్ఞానం ఆమె అభ్యర్థిత్వానికి మద్దతునిస్తున్న ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించి గుర్తుచేసినట్లయితే మీ ప్రచారానికి బాగా ఉపయోగపడుతుంది.
- మాట్లాడవలసిన పాయింట్లు ఎంత నిడివి ఉండాలి అనే దానికి ఎలాంటి పరిమితీ లేదు. కాని మీ లిస్టులో సమాచారం అందుబాటులో ఉండేలా చూసుకోవాలి. ఉదాహరణకు మీరు మాట్లాడే పాయింట్లు ఒక పేజీకి సరిపోయినట్లయితే, పెద్ద అక్షరాలు లేదా కొన్ని మాటలను హైలైట్ చేయడం ద్వారా మీ ప్రజంటేషన్ సమయంలో మీరు చెప్పదలచుకున్న పాయింట్లను గుర్తుపెట్టుకోవటానికి వీలవుతుంది. మాట్లాడవలసిన పాయింట్లు సుదీర్ఘంగా (పొడవుగా) ఉండవచ్చును. నిజానికి పత్రికలతో మాట్లాడే అధికార ప్రతినిధుల వద్ద మాట్లాడే పాయింట్ల డజన్ల కొద్దీ బైండర్లలో ఉంటాయి. వాళ్ళకవసరమయ్యే సమాచారమంతా చేతివేళ్ళమీద ఉండాలంటే మాట్లాడే పాయింట్లను తరగతులుగా విభజించాలి, ప్రతిభాగాన్ని జాగ్రత్తగా టాబ్‌చేసి, లేబుల్‌వేసి ఏర్పరచుకున్నట్లయితే కొన్ని రకాల సమాచారానికి పేజీలో ప్రాధాన్యత లభిస్తుంది.

మీ పాఠం తయారు చేసుకోవటం

మీరు ప్రసంగిస్తున్నా, ఇంటర్వ్యూ ఇస్తున్నా, ఇంటి తలుపులు తడుతున్నా, ప్రజలతో వ్యక్తిగతంగా మాట్లాడటానికి ఏది చేస్తున్నా సమర్థవంతమైన సమీకరణపై ఆధారపడి ఉంటుంది. సమర్థవంతమైన సమీకరణ సమర్థవంతమైన విద్య మీద ఆధారపడుతుంది. సమర్థవంతంగా ఉండటమంటే సన్నద్ధంగా ఉండటమే. కొన్నిసార్లు మీకు ఒక అంశం గురించి అలాగే దాని గురించి కొందరు ఏమి చేయాలనుకుంటున్నారో ఎందుకు చేయాలనుకుంటున్నారో వివరించడానికి ఒక్క నిమిషం కన్నా తక్కువ సమయం ఉండవచ్చు.

నినాదాలు మరియు ఆకర్షణీయమైన పదాలు

మీ ప్రచార ప్రకటనలను డజన్ల కొద్దీ చోట్ల ఇస్తున్నప్పుడు, ప్రతి ఒక్కరూ ప్రజలు ఎందుకు చర్యలు తీసుకోవాలో అవగాహన కలిగించడానికి వచ్చిన ఒక అవకాశం. రేడియో, టెలివిజను స్పాట్లు

ఎక్కువమంది ప్రేక్షకులకు చేరతాయి. కానీ అది నిరోధించతగిన ఖర్చు. మీరు కనుక సృజనాత్మకంగా ఫ్లయర్స్‌ను, బంపర్ స్టిక్కర్స్‌ను గుర్తులు మరియు జండాలు ఎక్కడెక్కడ పెట్టాలో అక్కడ పెట్టినట్లయితే మీ సందేశం అందరికీ చేరుతుంది. ఫ్లయ్యర్స్‌ని మెయిల్ చేయడం, ఫాక్స్ ఈ మెయిల్ పోస్టు చేయటం లేదా వెబ్‌సైట్లకు లింక్ చెయ్యటము, అలాగే బహిరంగ ప్రదేశాల్లో గోడల మీద, కిటికీల మీద అంటించడం గుర్తుపెట్టుకోండి. ఎవరైనా స్థానికంగా ఉన్న వ్యాపారవేత్త ఇష్టపడినట్లయితే షాప్ కిటికీలు మీ గుర్తులను అంటించడానికి అనువైన స్థలము.

మీ ఫ్లయ్యర్లు మరియు ప్రచార సాధనాలు బలమైన ముద్ర వెయ్యాలంటే నినాదాలు లేదా ఆకర్షణీయమైన పదాలు ఉన్నట్లయితే తిరిగి వాటిని పదే పదే ఉపయోగించడానికి మీకు సహాయపడతాయి. మీ నినాదాలు తేలికగా అర్థమయ్యేట్లు, తేలికగా గుర్తించే విధంగా ఉండటం చాలా ముఖ్యం. అవి చిన్నవిగా, గుర్తుండేలా, మీరు మాట్లాడవలసిన పాయింట్లకు సరిపోయేలా, మీ డేటాకు మద్దతునిచ్చేలా ఉండాలి. ఉదాహరణకు కొందరు మద్దతుదారులు న్యాయ వ్యవస్థలో మహిళల సంఖ్యను పెంచడానికి చేసే పనికి త్రాసును వారి గుర్తుగా ఎంచుకోవడం – సమానత్వం మరియు న్యాయం అనే అర్థాన్ని తెలియచేస్తుంది. వారి నినాదం "మహిళా న్యాయమూర్తులారా ఇప్పుడే! ఇది మాత్రమే న్యాయమైనది.

మహిళా న్యాయమూర్తులారా ఇప్పుడు

ఇది మాత్రమే న్యాయమైనది.

అపెండిక్స్ ఇ
నెట్ వర్కింగ్ మరియు సంకీర్ణం – నిర్మాణానికి సూచనలు

సూచనల పత్రం

సంకీర్ణం అంటే ఒకే లక్ష్యం కోసం భాగస్వామ్య పద్ధతిలో పనిచేస్తున్న కొన్ని సంస్థల సమాహారం. ఈ సంస్థల కలయిక యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం వనరులు, సిబ్బంది, నిధులు, దృక్కోణం, విశ్వసనీయతలను పంచుకుని, దాని ద్వారా సామర్థ్యాన్ని పెంచుకునే ప్రయత్నం. మామూలుగా నిధుల కోసం, మీడియా దృష్టిని ఆకర్షించచడానికి పోటీపడే సంస్థలు లేదా విభిన్న సైద్ధాంతిక లక్ష్యాలు కలిగిన సంస్థలు కూడా ఒక్కోసారి కొన్ని లక్ష్యాల కోసం కలసి పనిచేయటానికి వ్యూహాత్మక సంబంధాలను ఏర్పరచుకుంటాయి. సంకీర్ణం ఏర్పరచుకోవటమే, దానివలన ఆశిస్తున్న ప్రయోజనం కన్నా పెద్ద పని అయిన సందర్భాలు లేకపోలేదు. అనేక రకాల కారణాల వలన సాంప్రదాయక భాగస్వామ్యాలు ఆచరణ సాధ్యం కాకపోవచ్చు. అటువంటి సందర్భాల్లో అనధికారిక నెట్‌వర్కులు సమ్మతిని పొందటంలో సహాయ పడటమే కాకుండా కొన్ని ప్రచారాలకు భౌతికమైన మద్దతునిస్తాయి.

ఒకే రకమైన లక్ష్యాలు కలిగిన సంస్థలతో భాగస్వామ్యం ఏర్పరచుకోవడం మీ ప్రచారం నెట్‌వర్కు మరియు వనరులను నిర్మించుకోవటంలో మొదటి మెట్టు. సాధారణంగా ఈ సంస్థలు మీ సంస్థతో పరిచయం కలిగినవే ఉంటాయి. ఎటువంటి పరిస్థితులలోనయినా భాగస్వామ్య సంస్థలకు సాధ్యమయినంత మేరకు మీ తోడ్పాటును అందించినట్లయితే, దానికి బదులుగా వారు కూడా మీ ప్రయత్నాలకు తరచూ, వాళ్ళ సహకారాన్ని కూడా అందిస్తారు.

కొన్ని గ్రూపులుతో సమస్యపై ఆధారపడి లేదా మీరు మద్దతునిస్తున్న అభ్యర్థిని బట్టి, (సంఘాలు, విద్యార్థుల సంఘాలు, పౌర సంస్థలు మొదలైనవి) మీరు వ్యూహాత్మక సంకీర్ణాన్ని ఏర్పరచుకునే అవకాశం

ఉంటుంది. మామూలుగా వాటితో పరస్పర అవసరం పెద్దగా లేకపోయినప్పటికి కూడా. రాజకీయంగా శక్తివంతమైన బలోపేతమైన సంకీర్ణాలుగా తరచూ గుర్తింపబడినవి ఏమిటంటే సాంస్కృతికమైన, జాతిపరమైన జండర్ మరియు రాజకీయ విధానాలతో అంతటా ఏర్పాటు అయిన పొత్తులు.

దీనికి తోడు వ్యాపారపరమైన, సామాజిక గ్రూపులు, మతపరమైన అనుబంధం కలిగినవి మరియు అధికారికంగా ఏ సంకీర్ణానికి మద్దతు తెలుపకపోయినప్పటికీ మీ ప్రచారానికి "నిశ్శబ్దంగా సహకారం" అందించే వ్యక్తులు కూడ ఉండవచ్చు. నిశ్శబ్దంగా సహకారం అందించేవారు భౌతిక వనరులయిన – మైక్రోఫోన్లు, రికార్డింగ్ పరికరాలు, సమావేశ స్థలము మరియు గుర్తులు, ఫ్లయ్యర్లకు సామాగ్రిని సరఫరా చేయడం – లేదా నిధులను సమకూర్చటం.

ఇంకొక ముఖ్యమైన ప్రచార సాధనం ప్రముఖ రాజకీయవేత్తలు, ప్రసిద్ధ వ్యక్తులు, వార్తా పత్రికలు మరియు మాగ్‌జైన్ల ప్రభావశీలమైన సంపాదక వర్గం నుండి మద్దతును పొందటం. ఈ వర్గాల నుండి వచ్చే సమర్థన లేదా మద్దతు వలన సత్వర ఫలితాలు లేకపోయినప్పటికి, మిగిలిన వారు మిమ్మల్ని సమర్థించే విధంగా దోహదపడతాయి.

మీ నెట్‌వర్కే మీ సందేశాన్ని బయటకు తెలియజేయటానికి వున్న ఏకైక మరియు ముఖ్యమైన ఆస్తి.

సమీకరణ బాగా పనిచేసినట్లయితే అది ప్రచారం యొక్క విశ్వసనీయతను, ఉత్పాదకతను మరియు కమ్యూనిటీ అవసరాల పట్ల బాధ్యతయుతంగా ఉండే ధోరణిని విస్తృత పరుస్తుంది. సహాయపడేందుకు సంకీర్ణం పొదుదుడుకులు లేకుండా సమర్థవంతంగా క్రింద కొన్ని మార్గదర్శకాలనిచ్చాము.

- సంకీర్ణంలోని సభ్యులు ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో, నిర్ణయాలు తీసుకునేటప్పుడు ప్రజాస్వామిక మరియు పారదర్శక పద్ధతులను పాటించాలి. గౌరవం, సహనము, ఉదారత మరియు దయ కలిగిన నాయకత్వమని రుజువు చేసుకోండి. భాగస్వామ్యంలోని సభ్యులతో సంభాషణలు తరచుగా జరపండి. మరియు అవసరాలు, అంచనాల పట్ల విడుపు ధోరణితో ఉండండి.
- సంకీర్ణములోని భాగస్వాముల యొక్క ప్రతినిధులతో సమావేశాలు క్రమ పద్ధతిలో నిర్వహించండి. తరచూ జరిగే సమావేశాల వలన రెండు వైపుల ప్రయోజనాలుంటాయి. మీ సంకీర్ణంలోని సభ్యులకు పొత్తులో ఉండి విషయాల పట్ల అవగాహన కలిగి ఉంటారు మరియు ప్రచారం సభ్యుల నుండి అందే తాజా సమాచారము, వనరుల నుండి లాభపడుతుంది.
- సంస్థ యొక్క అవసరాలను పొత్తు యొక్క అవసరాలతో సమన్వయం చేస్తున్న సభ్యుల కృషిని గౌరవించండి. అవగాహనతో వీలైనంత వరకూ భిన్న సంస్థల అంతర్గత నిర్ణయాలు తీసుకునే ప్రక్రియకు స్థానం కల్పించాలి.
- వీలయినప్పుడల్లా సంకీర్ణములోని భాగస్వాములకు చేయవలసిన పనులు అప్పగించండి. ఇలా అప్పగించడం వలన కొన్ని వ్యవస్థాగత పనులు మరియు నిధులు సమకూర్చే పనుల బరువు కేంద్ర సమన్వయ విభాగానికి తగ్గించిన వారవుతారు. దానివలన సమీకరణ భాగస్వాములకు సాధికారతను చేకూర్చి అంతిమంగా మంచి ఫలితాలను పొందే అవకాశాన్నిచ్చిన వారవుతారు.
- ముందు ముందు అభిప్రాయ భేదాలకు తావు లేకుండా ఉండాలంటే సంకీర్ణంలోని సభ్యుల బాధ్యతల గురించి స్పష్టంగా ఉండండి.
- సంకీర్ణం ఏర్పరచుకునేటప్పుడు ప్రజలు ఇచ్చిన సహకారానికి కృతజ్ఞతలు మీరు తెలపటం అసాధ్యం. పొత్తులోని సభ్యులు అందిస్తున్న వస్తుపరమైన సహాయానికి, సమయానికి నైపుణ్యానికి సంబంధించిన సహాయం పట్ల అప్రమత్తతో ఉండండి. సహాయపడిన వారికి ధన్యవాదాలు తెలిపే ప్రతి అవకాశాన్ని వినియోగించుకొని, మిగిలిన వారు కూడా అంత బాగా చేసేలా ప్రోత్సహించండి. ప్రోత్సాహం పాల్గొన్న వారికి ఉత్సాహాన్ని ఇనుమడింపచేస్తుంది, వారు మరింతగా పాల్గొనేలా చేస్తుంది.

మీరు చేయవలసినది

భాగస్వామ్యాలు, సహకార సంస్థలు, నెట్‌వర్కులు, అలయన్సులు, సంకీర్ణాలు – ఇవన్నీ లక్ష్యాలను సాధించే క్రమంలో సమాచారాన్ని, వనరులను పంచుకునే సంస్థలు లేదా వ్యక్తులు. ఇతర సంస్థల యొక్క వనరులు మరియు సేవల నుండి లబ్ధి పొందటం ద్వారా మీ సామర్థ్యం మెరుగుపడుతుంది. మీ సంస్థ సేవలను, నైపుణ్యాన్ని ఇతరులకు అందించడం వలన మీ ఉత్పత్తి పరిమాణం పెరుగుతుంది. మీ రంగంలో వున్న వ్యక్తులతో సంబంధాలు వృద్ధి చేసుకోవటంతో పాటు విధాన కర్తలతో, విలేఖరులతో, నిధులు సమకూర్చే వారితో, విద్యావేత్తలు, గ్రాఫిక్ ఆర్టిస్టులు, కంప్యూటరు టెక్నీషియన్లు ట్రావల్ ఏజంట్లతో పరిచయాలు పెరిగి, మీ సంస్థకు, మీకు వివిధ రకాల కార్యక్రమాలకు దోహదపడేవారు, ప్రణాళికలు రచించేవారు మరియు సహకారం అందించే వారి లిస్టు అందుబాటులో ఉంటుంది.

సమిష్టి పనులలో కొన్ని ఇబ్బందులు కూడా లేకపోలేదు. సర్వసాధారణంగా గ్రూపు నిర్ణయాలు తీసుకోవటం నెమ్మదిగా జరుగుతుంది. ప్రతి సంస్థకు నిర్ణయాలు తీసుకునే పద్ధతి ఒకటి ఉంటుంది. ఆ విధంగా నిర్ణయాలు తీసుకునే సంస్థల సంఖ్య పెరిగినకొద్దీ, అందరికీ అంగీకారయోగ్యమైన ఒక పని చేయడానికి అనేక దశలు ఉంటాయి. రెండవది సమయము, శక్తి మరియు వనరుల బాధ్యత. వీటిని పొత్తులోని భాగస్తుల మధ్య మరియు అందరికీ కమ్యూనికేట్ చేయటం కోసం వినియోగించి సంకీర్ణం యొక్క అవసరాలు, తదుపరి కార్యక్రమాల గురించి ప్రతి ఒక్కరికి తెలియజేయాలి.

సంకీర్ణం – నిర్మాణానికి చేపట్టే ముందు ఈ క్రింది ప్రశ్నల గురించి ఆలోచించండి.

- సంకీర్ణంలోని సభ్యులందరూ పరిష్కరించవలసిన ఉమ్మడి అంశాలు ఏమిటి?
- వ్యక్తిగతమైన కృషికన్నా సంస్థల సామర్థ్యాల కలయిక లక్ష్యాలను సాధించటానికి మరింత సమర్థవంతంగా పనిచేస్తుందా?
- కలసి పని చేయటంలో సంస్థలు ఎదుర్కొనే ఇబ్బందులు ఏమిటి? వాటిని అధిగమించగలమా?
- ప్రతి భాగస్వామ్య సంస్థ ప్రచారం కోసం కాకుండా సంకీర్ణం యొక్క పని లోపాలు పంచుకోవటానికి ఆసక్తి కనబరుస్తుందా, సంకీర్ణం లేదా ప్రయత్నాల నుండి వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలు పొందాలని ఆశిస్తుందా?
- ప్రతి భాగస్వామ్య సంస్థను ఇతర భాగస్వాములు పొత్తులోకి స్వాగతిస్తున్నారా?

సంకీర్ణ – నిర్మాణానికి చర్యలు

- **ప్రముఖ ఏజన్సీ లేదా ఏజన్సీలను ఎంచుకోండి. ఆ ఏజన్సీ సమావేశాలు నిర్వహించటం, అప్పగించిన పని పూర్తి చేయటం మరియు మూల్యాంకనం చేసి సంకీర్ణంలోని సభ్యుల లక్ష్యం దిశగా జరుగుతున్న పురోగతికి సంబంధించిన సమాచారం ఇవ్వటం.**
- **సంకీర్ణంలోని సభ్యులందరి ఉమ్మడి దృక్కోణాన్ని పరిగణలోకి తీసుకోండి. మిషన్ స్టేట్‌మెంట్ మరియు సంకీర్ణం యొక్క స్వల్పకాలిక మరియు దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు రాయండి. సంకీర్ణం దాని లక్ష్యాలను చేరుకున్నట్లు ఎలా తెలుస్తుంది?**
- **సంకీర్ణంలోని సభ్యులు సమకూర్చవలసిన నిధుల గురించి నిర్ణయించి, ఆ నిధులు సమకూర్చటానికి వ్యూహరచన చేయండి.**
- **సంకీర్ణంలోని సభ్యులకు ప్రతి ఒక్కరికి పనులు అప్పగించి, అవి పూర్తి చేయడానికి కాలపరిమితి చెప్పండి.**
- **సంకీర్ణంలోని సభ్యులు ఎంత తరచుగా ఎక్కడ కలుస్తారో నిర్ణయించండి.**
- **సంకీర్ణం యొక్క ఉత్పాదకతను మూల్యాంకనం చేసే ప్రక్రియను గురించి చర్చించండి. సంకీర్ణం యొక్క మారుతున్న అవసరాల పట్ల బాధ్యతాయుతంగా మరియు పట్టువిడుపుతో వుండేలా పొత్తులోని సభ్యుల అవగాహనకు ప్రయత్నించాలి.**
- **కొత్త సభ్యులను సంకీర్ణంలోకి ఆహ్వానించడానికి సంకీర్ణం యొక్క విధానాన్ని నిర్ణయించాలి.**
- **ప్రతి ఒక్కరికి వారు కష్టపడి పనిచేసినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేయటం గుర్తుపెట్టుకోండి.**

అపెండిక్స్ యఫ్

రాజకీయ భాగస్వామ్య భాషా పదకోశం

రాజకీయ పరిభాష

ఆధిపత్య ధోరణి : నాయకులు పాలింపబడుతున్న వారి ఇష్టాయిష్టాలకు లోబడకుండా పరిపాలన సాగించే పద్ధతి. వ్యక్తులకు భావప్రకటనకు మరియు చర్యలు తీసుకోవడానికి స్వేచ్ఛ ఉండదు. ఉన్నత పరిపాలనా అధికారానికి లోబడి ఉండాలి.

బీజింగ్ ప్రకటన మరియు కార్యాచరణ వేదిక : "నాలుగవ ప్రపంచ మహిళల సమావేశం : సమానత్వం, అభివృద్ధి మరియు శాంతి కోసం కార్యాచరణ" 1995 సంవత్సరము చైనాలోని బీజింగ్‌లో జరిగింది. 189 దేశాల ప్రభుత్వాలు మరియు 2100 ప్రభుత్వేతర సంస్థలకు చెందిన 5100 మంది ప్రతినిధులు, ఈ చారిత్రక సమావేశంలో పాలు పంచుకున్నారు. ఈ సమావేశంలోని ముఖ్యాంశాలు, మహిళల మానవ హక్కుల నేపథ్యంలో మహిళల అభివృద్ధి మరియూ సాధికారత, మహిళలు పేదరికం, మహిళలు – నిర్ణయాధికారం బాలికలు, మహిళలపై హింస, పాల్గొన్న దేశాలన్నీ అంగీకరించిన ముగింపు పత్రానికి బీజింగ్ ప్రకటన మరియు కార్యాచరణ వేదిక అనే పేరు పెట్టారు. ఈ ప్రకటన ప్రభుత్వాలకు మరియు కమ్యూనిటీ – ఆధారిత సంస్థలకు మహిళలు మరియు బాలికల హక్కుల అభివృద్ధి కోసం కొన్ని చర్యలు చేపట్టవలసిందిగా పిలుపునిచ్చింది.

సంకీర్ణం : రెండు గానీ అంతకంటే ఎక్కువ సంస్థలు, రాజకీయ పార్టీలు, వ్యక్తులు మొదలైనవారు ఉమ్మడి లక్ష్యము, కార్యాచరణ లేదా రాజకీయ ప్రచారం కొరకు ఐకమత్యంగా ఒక పొత్తును ఏర్పరచుకోవటం.

ఏకాభిప్రాయం : ఇచ్చిన గ్రూపు లేదా కమ్యూనిటీలోని ప్రతి ఒక్కరూ నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి కొంత వివేకాన్ని ప్రదర్శిస్తారు అనేది సభ్యుల మధ్య ఉన్న సాధారణ అంగీకారం. ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించడానికి పాల్గొన్నవారిలో ప్రతి ఒక్కరి అభిప్రాయాన్ని పరిగణలోకి తీసుకుని ఆఖరి నిర్ణయాన్ని అందరికీ కొంతమేరకైనా అనుకూలంగా ఉండే విధంగా తీసుకోవాలి.

సాంప్రదాయక చట్టం : అంతర్జాతీయ చట్టం ప్రకారం సాంప్రదాయక న్యాయ చట్టం అంటే దేశీయ ధర్మాలు లేదా న్యాయ నిబంధనలు. అవి ఎంతో కాలం నుండి అంగీకారం పొందిన పద్ధతులు మరియు దేశాల మధ్య మార్చుకోవటం ద్వారా అభివృద్ధి చెందినవి.

ప్రకటన మరియు కార్యాచరణ వేదిక : బీజింగ్ ప్రకటన మరియు కార్యాచరణ వేదిక చూడండి.

ప్రజాస్వామ్యం : సర్వోన్నత అధికారం ప్రజలకే ఉన్న ఒక ప్రభుత్వ వ్యవస్థ ; దీనిని ప్రజలే ప్రత్యక్షంగా లేదా పరోక్షంగా నిర్ణీత సమయాల్లో ఎన్నిక కాబడిన ప్రతినిధులతో అమలుచేస్తారు.

ప్రజాస్వామ్య నిర్ణయాలు తీసుకోవటం : ప్రజాస్వామ్య నిర్ణయాలు తీసుకునే మరియు లేదా పరిపాలనా విధానం ఉన్న ఈ పద్ధతిలో భాగస్తులందరూ తమపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపే నిర్ణయాలు లేదా పరిష్కరిస్తున్న సమస్యల విషయంలో సమానంగా మాట చెల్లుబడి చేసుకోవచ్చు.

నిరంకుశత్వం : నాయకుడు లేదా నాయకత్వం చట్టం లేదా రాజ్యాంగం యొక్క నియమాలు కానీ, సాంఘిక మరియు రాజకీయ శక్తులను కానీ పట్టించుకోకుండా సాగించే సంపూర్ణ నిరంకుశ పాలన.

దౌత్యం : అధికారిక మరియు అనధికారిక కమ్యూనికేషన్ పద్ధతి లేదా ప్రణాళికతో దేశాలు లేదా మిగిలిన అధికారిక కేంద్రాలు తమ పనులు నిర్వహించుకోవడానికి ఒకరితో మరొకరు శాంతియుతంగా చర్చించే అవకాశం.

కుటుంబ చట్టం లేదా కుటుంబ నియమావళి : కుటుంబంలోని సభ్యుల హక్కులు మరియు బాధ్యతలను వివరించి, ఆదర్శప్రాయంగా క్రమబద్ధీకరించి ఆ విషయాలను వివాహం, విడాకులు, వారసత్వం, పిల్లల బాధ్యత మరియు దత్తత క్రింద అమలు పరుస్తుంది. దీనిలో కూడా ఇతర విషయాలైన సాంఘిక, ఆర్థిక మరియు రాజకీయ హక్కుల గురించి చాలా చిక్కులు ఉన్నాయి. అత్యధిక ముస్లిం దేశాల్లో కుటుంబ చట్టం ఒక అధికారిక శాసనం. దాని న్యాయ బద్ధత ఇస్లాం షరియత్ (ఇస్లామిక్ చట్టం) మరియు సున్నా (ఇస్లామిక్ సాంప్రదాయం) లను రాజ్యం అమలు చేసే విధానం మీద ఆధారపడి
ఉంటుంది.

స్త్రీవాదం : ఒక విశ్వాసం, సిద్ధాంతం మరియు స్త్రీ, పురుషుల మధ్య రాజకీయ, న్యాయ ఆర్థిక మరియు సాంఘిక సమానత్వం కోసం జరిగే సామాజిక ఉద్యమం.

మానవ హక్కులు : మానవులందరుకూ సంక్రమించే ప్రాథమిక హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛ అవేమీ ప్రత్యేక అధికారాలు కాదు కానీ మానవత్వమని మనం నిర్వచించుకున్న నిర్వచనంలో భాగం. వీటికి ఒక వ్యక్తి ఎక్కడ నివసిస్తుంది, ఆమె విశ్వాసాలు లేదా ఆమె ఏ సంస్కృతికి చెందినది అనే విషయాలతో ఎటువంటి సంబంధం లేదు. ఐక్యరాజ్యసమితి అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రకటనలో అంతర్జాతీయ పౌర, రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక మరియు సాంస్కృతిక హక్కుల నియమావళిని రూపొందించింది.

భావజాలం : విశ్వాసాలు మరియు విలువలు ఆధారంగా సమాజాన్ని వివరించే ఒక సమగ్ర పద్ధతి. ప్రభుత్వ పాత్రను నిర్వచించి, వ్యక్తికి సామాజిక ఉద్యమానికి, సంస్థకూ వర్గము లేదా గ్రూపుకు దారి చూపుతుంది.

అంతర్జాతీయ చట్టం : సుంకాలు, నియమాలు మరియు ఒక దేశంతో మరొక దేశానికి ఉండే సంబంధాలను పర్యవేక్షించే చట్టాలు.

అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల చట్టం : మానవ హక్కుల సాంప్రదాయాలను ఆచరించే దేశాల్లో మరియు దేశాల మధ్య వ్యక్తుల, సమాజాల హక్కులను పరిరక్షించే వ్యవస్థలు చట్టాలు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు, శాసనాలు, సమావేశాలు మరియు అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల పరిరక్షణకు అంగీకరించిన పద్ధతులు ఈ కోవలోకే వస్తాయి. మానవ హక్కుల చట్టానికి చాలా అధికారాలు ఉన్నాయి. ఈ చట్టంతో పాటు అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు, సమావేశాలు మరియు జాతీయ రాజ్యాంగాలకు చాలా అధికారాలు ఉన్నాయి – అలాగే మతపరమైన బోధనలు మరియు సాంప్రదాయాలు – ఇవి ప్రతి మానవునికి సమాన స్వేచ్ఛ మరియు గౌరవాన్ని పరిరక్షించాలి. ఈ పని జండర్, జాతి, మతం, జాతీయత లేదా ఇతర వివక్షలతో నిమిత్తం లేకుండా జరగాలి.

పితృస్వామ్యం : కుటుంబానికి పెద్ద తండ్రి. ఈ సాంఘిక వ్యవస్థలో పురుషులకు మహిళలపై పిల్లల మీద అధికారాలు ఉంటాయి.

బహుళత్వం : 1. ఒకే విషయానికి ఒకటి కన్నా ఎక్కువ నిర్దేశించే చక్రాలు మరియు దృక్పథాలు వుంటాయని చెప్పే సిద్ధాంతం. 2. భిన్న జాతులు, మతాలకు చెందిన సభ్యులు వారి ప్రత్యేక హోదాను నిలబెట్టుకుంటూ ఉమ్మడిగా కమ్యూనిటీ అభివృద్ధిలో భాగస్వామ్యం వహిస్తున్న సామాజిక పరిస్థితి.

ప్రచారం : ఉత్సాహపరిచే ఆలోచనలు, నిజాలు లేదా అభియోగాలు లేదా ఒక కారణము కోసమో, వ్యక్తి గురించో ప్రత్యేకించి కొంతమంది ప్రేక్షకుల అభిప్రాయాలను ప్రభావితం చేయడం కోసమో కావాలని వ్యాప్తి చేస్తున్న ఆలోచనలు.

హక్కుల ఆధారితం : హక్కుల ఆధారిత చొరవ, కార్యక్రమము లేదా ప్రక్రియ, వీటి మూలాలు అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రమాణాలులో ఉన్నాయి. వీటి ముఖ్య ఉద్దేశ్యం మానవ హక్కుల అభివృద్ధి మరియు పరిరక్షణ.

మత రాజ్య వ్యవస్థ : ప్రభుత్వం మతం యొక్క నియంత్రణలో దైవశక్తి చూపిన దారిలో నడుస్తుంది. ఈ వ్యవస్థలో సమాజాన్ని నియంత్రించడానికి మరియు నడిపించడానికి మత చట్టాలను ఉపయోగిస్తారు.

ఏకాధిపత్యవాదం : ఒక సైద్ధాంతిక నమూనా ప్రకారం సమాజంలోని అన్ని విభాగాలను రాజ్యం యొక్క పూర్తి నియంత్రణలో తిరిగి నిర్మించటం మరియు నడిపించటం.

నిరంకుశపాలన : అణచివేత, నిరంకుశత్వము మరియు అంతులేని అధికారాన్ని ప్రభుత్వము చలాయించినా, కొన్నిసార్లు అధికారం కొద్దిమంది చేతుల్లో లేదా ఒకే నిరంకుశ పాలకుని వద్ద కేంద్రీకృతమయినా దానిని నిరంకుశపాలన అంటారు.

అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రకటన : 1948లో ఐక్యరాజ్యసమితిలోని సభ్యదేశాలు. మానవ హక్కులను అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో క్రోడీకరించారు. ఈ పనిని ప్రపంచంలోని మతాలు మరియు తత్వశాస్త్రంలోని సిద్ధాంతాలను ఆధారం చేసుకొని ప్రపంచదేశాలన్నీ సమర్థించేలా చేసారు. ఈ ప్రకటనలోని పీఠిక మరియు 30 ఆర్టికల్స్ ప్రపంచంలోని వందలకొద్దీ రాజ్యాంగాలకు మరియు పరిపాలనా చట్టాలకు ఫ్రేమ్‌వర్కును అందించాయి.

మహిళలపై హింస : జండర్ ఆధారిత హింసకు సంబంధించిన ఏ చర్య అయినా మహిళలు లేదా బాలికలను భౌతికంగా, లైంగికంగా లేదా మానసికంగా హాని కలిగించినా లేదా బాధపెట్టినా భర్త లేదా కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులచే హింసాత్మక చర్యలు – హింసాత్మక ఘర్షణలు మరియు దాడి మరియు శత్రుదేశాల సైనికులచే అత్యాచారాల వలన మహిళలకు, బాలికలకు జరిగే హాని.

మహిళలకు కోటాలు : రాజకీయ అధికార స్థానాల్లో మహిళల శాతాన్ని పెంచటానికి ఉద్దేశించిన విధానాలు. ఏదైనా బాడీలో నిర్దిష్టమైన సంఖ్య లేదా శాతం తప్పనిసరిగా మహిళా సభ్యులకు కల్పించాలనే నిబంధనలు కలిగిన విధానం. అది అభ్యర్థుల జాబితా కావచ్చు. పార్లమెంటరీ అసెంబ్లీ ఒక కమిటీ లేదా ప్రభుత్వమైన అవ్వవచ్చు.

అపెండిక్స్ జి
మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం కోసం వెబ్‌సైట్ రిసోర్సెస్

రాజకీయ భాగస్వామ్యంకు సంబంధించిన సమాచారం మరియు సహాయాన్ని అందించే ఉపయోగకరమైన వెబ్‌సైట్లు

ద అసోసియేషన్ ఆఫ్ యూరోపియన్ పార్లమెంటేరియన్స్ ఫర్ ఆఫ్రికా (AWEPA) : ఆఫ్రికాలోని పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేయడానికి ఆఫ్రికన్ పార్లమెంట్ల సహకారంతో పనిచేస్తుంది. యూరప్‌లోని రాజకీయ ఎజెండాలో ఆఫ్రికాను ఉన్నతంగా ఉంచడానికి ఆఫ్రికన్ – యూరోపియన్ పార్లమెంటరీ డైలాగ్ సులభతరం చేయడం కూడా ఈ అసోసియేషన్ పనిలో భాగమే http://www.awepa.org

కాంపైన్ ఫర్ గుడ్ గవర్నెన్స్ (CGG) : సెయెరాలియోన్‌లో సుపరిపాలన, స్వేచ్ఛ, ప్రజాస్వామ్య, జండర్ సమానత్వాన్ని బహిరంగంగా సమర్థిస్తున్న (రిజిస్టరయిన) ఒక ప్రభుత్వేతర సంస్థ. http://www.slcgg.org

CAWTAR ఒక స్వతంత్ర ప్రాంతీయ సంస్థ : ఈ సంస్థ అరబ్ ప్రపంచంలో రీసర్చ్, ట్రైనింగ్, నెట్‌వర్కింగ్ మరియు అడ్వకసీ ద్వారా జండర్ సమానత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. http://www.cawtar.org

ద సెంటర్ ఫర్ ఏసియా – పసిఫిక్ విమెన్ ఇన్ పాలిటిక్స్ (CAPWIP) : పక్షపాతము, లాభాపేక్ష లేని ప్రభుత్వేతర ప్రాంతీయ సంస్థ. రాజకీయాల్లో, నిర్ణయాధికారాల్లో మహిళల సమాన భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించే పనికి అంకితమయిన సంస్థ. http://www.capwip.org

ద క్లబ్ ఆఫ్ మాడ్రిడ్ : సభ్యదేశాల అద్వితీయమైన అనుభవము మరియు వనరుల సహాయంతో ప్రపంచదేశాల్లో ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేయడానికి అంకితమయిన ఒక స్వతంత్ర సంస్థ http://www.clubmadrid.org

ఎలక్ట్ విమెన్ మాగ్‌జైన్ : యు.యస్.లో స్థాపించిన ఈ ఆన్‌లైన్ మీడియా సైట్ రాజకీయ కార్యకలాపాలు నిర్వహించే మహిళలకు లేదా నిర్వహించాలనుకుంటున్న వారికి అవసరమైన ప్రచార సూచనలు, కథలు మరియు వనరులు అందజేస్తుంది. అభ్యర్థులు మరియు ఎన్నుకోబడిన అధికారులు బ్లాగ్ పోస్టులు నిర్వహిస్తారు, మహిళా అభ్యర్థులు ఎవరయిన బ్లాగ్ చేసి ప్రశ్నలు అడగటం, సూచనలివ్వటం మరియు సమాచారాన్ని పంచుకోవటం చేయవచ్చు. http://www.electwomen.com

గ్లోబల్ డేటాబేస్ ఆఫ్ కోటాస్ ఫర్ విమెన్ : అంతర్జాతీయ IDEA మరియు స్టాక్‌హోమ్ యూనివర్సిటీ ఉమ్మడి ప్రాజెక్టు. http://www.quotaproject.org

i know **పాలిటిక్స్, ఇంటర్నేషనల్ నాలెడ్జ్ నెట్‌వర్క్ ఆఫ్ విమెన్ ఇన్ పాలిటిక్స్ :** ఇది ఒక ఆన్‌లైన్ కార్యస్థలం. దీనిని ఎన్నికయిన అధికారులు, అభ్యర్థులు, రాజకీయ పార్టీ నాయకులు మరియు

సభ్యులు, అధ్యయనం చేసేవారు. విద్యార్థులు మరియు రాజకీయాల్లో మహిళల అభివృద్ధి పట్ల ఆసక్తి చూపే ఇతర ఆచరణవాదుల అవసరాల కోసం రూపొందించారు. http://www.iknowpolitics.org

ఇంటర్నేషనల్ IDEA : ద ఇంటర్నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డెమోక్రసీ అండ్ ఎలక్టోరల్ అసిస్టెన్స్ అనే సంస్థ అంతర్ ప్రభుత్వ సంస్థ. దీని కార్యక్రమాలు ప్రజాస్వామ్య నిర్మాతలకు జ్ఞానాన్ని అందించటం. విధాన అభివృద్ధి మరియు విశ్లేషణ మరియు ప్రజాస్వామ్య సంస్కరణలకు సహకారం అందించటం మొదలైనవి. http:/www.idea.int

ద ఇంటర్ పార్లమెంటరీ యూనియన్ : ఇది సర్వసత్తాక దేశాల పార్లమెంట్ల యొక్క అంతర్జాతీయ సంస్థ. ఈ కలయిక ప్రపంచవ్యాప్తంగా పరస్పర సంభాషణలకు, శాంతి, సహకారం కోసం చేసే పనులకు కేంద్ర బిందువు అయ్యింది వెబ్సైట్ యొక్క "రాజకీయాల్లో స్త్రీ, పురుషుల మధ్య భాగస్వామ్యం ద్వారా ప్రజాస్వామ్యం" అనే పేజీలు చాలా ఆసక్తికరమైన వనరులను అందిస్తున్నాయి. http:/www.ipu.org/iss-e/women.htm

మొబైల్ యాక్టివ్ ఆర్గ్ అనేది సామాజిక ప్రభావం కోసం మొబైల్ ఫోన్లను ఉపయోగిస్తున్న ప్రజల మరియు సంస్థల కమ్యూనిటీ. ప్రపంచంలోని 3.5 మిలియన్ మొబైల్ ఫోన్ల ద్వారా నిర్వహణ, కమ్యూనికేషన్ మరియు సేవలు, సమాచారాన్ని అందించడానికి సాధారణమైన అవకాశాలున్నాయని గుర్తించిన (ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న) ప్రభుత్వేతర సంస్థల సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి నిబద్ధతతో పనిచేస్తుంది. http://mobileactive.org

Mowatinat అంటే "మహిళా పౌరులు" ఈ అరబిక్ – భాషా సైట్ సిస్టస్ హుడ్ .... గ్లోబల్ ఇనిస్టిట్యూట్ / జోర్డాన్ వారిచే MENA లో మరియు బయట మహిళల రాజకీయ మరియు ప్రజా భాగస్వామ్యానికి సంబంధించిన వార్తలు, సమాచారం మరియు వనరులు అందిస్తుంది. http://www.mowatinat.org/articles/index.php

NDI / ద నేషనల్ డెమోక్రాటిక్ ఇనిస్టిట్యూట్ : ఈ సంస్థ లాభాపేక్ష, పక్షపాతం లేకుండా ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రజాస్వామిక సంస్థలకు సహకారాన్ని అందించి బలోపేతం చేస్తుంది. ఈ కార్యసాధనలో పౌరులను భాగస్వాములుగా చేసుకుని, కపటం లేకుండా వ్యవహరించటంతో పాటు ప్రభుత్వ జవాబుదారీతనాన్ని కోరుతుంది. http://www.ndi.org

ఆన్లైన్ విమెన్ పాలిటిక్స్, ఆర్గ్ : ఆసియా పసిఫిక్లో రాజకీయాలు, పరిపాలన, నిర్ణయాధికారం మరియు నాయకత్వ మార్పులలో పాలుపంచుకున్న మహిళల నెట్వర్కును వ్యవస్థీకృతం చేయడంలో సృజనాత్మక పద్ధతులను బయటకు తేవడానికి ఏషియల్ మహిళా నాయకుల దృక్కోణం నుండి పుట్టిన సంస్థ. http://www.onlinewomeninpolitics.org

ప్రోగ్రాం ఆన్ గవర్నెన్స్ ఇన్ ద అరబ్ రీజియన్ (POGAR) : ఇది ఐక్యరాజ్య సమితి అభివృద్ధి కార్యక్రమం ప్రభుత్వ నిర్వాహకులు, పౌర సమాజం మరియు ప్రైవేటు రంగానికి సహాయపడటం ద్వారా అరబ్ దేశాల్లో పాలనా ప్రక్రియను అభివృద్ధి చేసి స్థిరత్వం ను సాధించాలనేది ఈ సంస్థ ఉద్దేశ్యం. http://www.pogar.org

యునైటెడ్ సిటీస్ అండ్ లోకల్ గవర్నమెంట్స్' ఈ వెబ్సైట్ స్థానిక స్వయం ప్రతిపత్తి, స్థానికాధికారం మరియు అంతర్జాతీయ సౌభ్రాతృత్వం మరియు అనుభవాలు పంచుకోవటానికి ఒక

వాహకం. ఇది సమాచారంలో ప్రపంచానికే మూలాధారం. http://www.cities-localgovernments.org

విమెన్స్ పొలిటికల్ పార్టిసిపెంట్ ఇన్ అల్జీరియా టునీషియా అండ్ మొరాకో : సెంటర్ ఫర్ అరబ్ విమెన్ ట్రైనింగ్ అండ్ రీసెర్చ్ (CAWTAR) భాగస్వామ్యంతో UN-INSTRAW మహిళల యొక్క నాయకత్వాన్ని, రాజకీయ భాగస్వామ్యాన్ని, నిర్ణయాధికారాన్ని అల్జీరియా, మొరాకో, టునీషియాల్లో బలోపేతం చేయడానికి చేపట్టిన ప్రాజెక్టు.

http://www.un-instraw.org/en/ggpp/maghreb-project/maghreb-project-2.html

వరల్డ్‌వైడ్ గవర్నెన్స్ ఇండికేటర్స్ (WGI) : ప్రపంచ బాంకు పరిశోధకులుచే రచింపబడింది. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల్లోని ప్రభుత్వాలు దీనినుపయోగించి అవినీతిని నిరోధించటం ద్వారా లాభపడినట్లు తెలుస్తోంది. సమగ్ర పాలనా పద్ధతుల్లో సంపన్న దేశాలతో సమానంగా కొన్ని దేశాలు సామర్థ్యాన్ని కలిగి వున్నాయని తెలుస్తోంది. ఆదేశాల సూచికలను చూడండి.

http://info.worldbank.org/governance/wgi

ద వరల్డ్ మూవ్‌మెంట్ ఫర్ డెమోక్రసి : ప్రజాస్వామ్య అనుకూల కార్యకర్తలు క్రియాశీలంగా పనిచేసేవారు, విద్యావేత్తలు విధానాలు చేసేవారు మరియు నిధులు సమకూర్చే వారందరూ దగ్గరగా చేరి ప్రజాస్వామ్య అభివృద్ధికి సహకరించాలనే సంకల్పంతో ఏర్పాటయిన గ్లోబల్ నెట్‌వర్కు.

http://www.wmd.org/

వరల్డ్ వైడ్ గైడ్ టు విమెన్ ఇన్ లీడర్‌షిప్ : చరిత్ర అంతటా మరియు ఈరోజు వరకు నాయకత్వం వహించిన మహిళల గణాంకాల జాబితా ఇస్తుంది మరియు పరిస్థితిలో సవరణలు చేస్తుంది.

http://www.guide2womenleaders.com

అపెండిక్స్ - హెచ్

జెండర్ సమతుల్యత సాధించడానికి కోటాలు

రాజకీయాలలో స్త్రీలకు కోటా పద్ధతి

డెల్ఫిన్ టోరిస్

CRTD-A

కలెక్టివ్ ఫర్ రిసెర్చ్ అండ్ ట్రైనింగ్ ఆన్ డెవలప్‌మెంట్ - యాక్షన్

బీరూట్, డిసెంబర్ 2009.

పార్లమెంటులో ప్రాతినిధ్యం ద్వారా తెలిసే రాజకీయాలలో మహిళల భాగస్వామ్యము, సమాజపు రాజకీయ మరియూ ప్రజాస్వామిక అభివృద్ధిని తెలిపే ముఖ్యమైన సూచిలలో ఒకటిగా తీసుకో బడుతోంది. జనాభారీత్యా మహిళలు ప్రపంచ జనాభాలో సగమైనా గాని, ప్రపంచం మొత్తం మీద, 2009లో వారు జాతీయ పార్లమెంటులో 18.6% సీట్లు మాత్రమే పొందగలిగారు. జనాభా రీత్యా, పురుషులతో సమానత్వం అనేది అధికారానికి సంబంధించిన (సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ) ఏ రంగంలోనూ పాటించబడలేదు. మహిళలు అటువంటి చోట్ల తక్కువ ప్రాతినిధ్యంగాని అసలు ప్రాతినిధ్యం లేకుండా గాని ఉన్నారు. చారిత్రకంగా మహిళలు రాజకీయాల నుండి దూరంగా ఉంచడంతో, వారు భాగస్వాములయ్యే హక్కును డిమాండు చేయసాగారు. పబ్లిక్ డిబేట్‌లో పాల్గొనేందుకు వ్యూహ రచనలు చేసారు. రాజకీయ క్షేత్రంలో పాత్ర నిర్వహించటానికి ముందుకు రాసాగారు.

పార్లమెంటులో మహిళా మెంబర్లు 22 దేశాలలో 30% దాటారు. 17 దేశాలలో 0–3% మధ్యనే ఉన్నారు. ప్రాంతీయంగా యావరేజీ తీసుకుంటే స్కాండినేవియను దేశాలు 42.5% తో ముందున్నాయి. అరబ్ దేశాలు 9%తో వెనుక ఉన్నాయి. ఈ అధ్యయనం రాజకీయాలలో మహిళల ప్రాతినిధ్యంపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టింది. కోటాలు అమలు చేయటం ద్వారా సమతూకం సాధించి, నిజమైన ప్రజాస్వామ్యాన్ని స్థాపించటం యొక్క ప్రాముఖ్యతపై కూడా పై అధ్యయనాలు దృష్టి పెట్టాయి.

ఈ అధ్యయనం మొదట కోటా పద్ధతి అనే భావను నిర్వచించటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. తర్వాత అంతర్జాతీయ సమావేశాల Contextలో పెడుతుంది. సమతుల్యత సాధించటానికి సాధనాలుగా కోటాలను చూడాలనే ఆలోచనలు కల్గిస్తుంది. చివరగా - మహిళల సంఖ్యను రాజకీయాలలో పెంచటానికి, ప్రపంచంలోని వివిధ ప్రాంతాలలో పెడ్తున్న నిర్మాణాత్మక పద్ధతులూ, విధానాలతో కొన్ని ఉదాహరణలనిచ్చి ముగిస్తుంది.

'కోటా' ల నిర్వచనం

ఎ. కోటా అంటే ఏమిటి?

నిర్వచనం : కోటా అంటే ఒక సంఖ్యా లక్ష్యం. దానిలో కనీస టార్గెట్ మరియు గరిష్ఠ టార్గెట్ ఉంటాయి – రాజకీయాలలో మహిళా ప్రాతినిధ్యానికి జెండర్ కోటాలు, కనీస టార్గెట్ పెడతాయి. సంప్రదాయ సామాజిక, సాంస్కృతిక, మత సంబంధ మరియు ఇతర కారణాలతో రాజకీయాలలో మహిళల తక్కువ ప్రాతినిధ్యానికి గల చారిత్రక సమస్యలకు పరిష్కారంగా కోటాలు వచ్చాయి.

ఎన్నుకోబడ్డ లేదా నియమించబడ్డ లేదా నామినేట్ చేయబడ్డ సంస్థ లేదా బాడీలో కనీస నిష్పత్తిలో మహిళలు ఉండాలనేది – మహిళా కోటాల ముఖ్య లక్ష్యం.

పురుషుల మరియూ మహిళల మధ్య సమతుల్యత సాధించే అంతిమ లక్ష్యంగా, మహిళలు కనిష్టంగా 20, 30 (లేదా) 40% సీట్లు పొందటేట్లు, మహిళా ప్రాతినిధ్యాన్ని పెంచటమే ఈ కోటా పద్ధతి ఉపయోగం. ఓటింగ్ పద్ధతిని బట్టి, స్థానికమా (లేక) జాతీయమూ అనేదాన్ని బట్టి, స్వచ్ఛందమా, తప్పనిసరీ అనేదాన్ని బట్టి రకరకాల కోటాలున్నాయి.

కోటా టైపులు

ఒక దేశం యొక్క రాజకీయ (లేక) ఎన్నికల పద్ధతి మరియూ సామాజిక – సాంస్కృతిక సత్యాల మీద – ఇంకా రాజకీయ చైతన్యం మీద ఆధారపడి కోటా పద్ధతి విభిన్నంగా ఉంటుంది. రెండు ముఖ్యకోటా పద్ధతులు ఉన్నాయి. ఒకటి – రాజ్యాంగ పరంగా, చట్టపరంగా ప్రభుత్వం చేత ఇవ్వబడిన కోటాలు. రెండు – రాజకీయ పార్టీలచే స్వచ్ఛందంగా ఈయబడిన కోటాలు.

తప్పనిసరి కోటాలు : మంచి పరిస్థితులలో, జెండరు సమతుల్యత పాటించటానికి, గవర్నమెంట్, దాని సంస్థలకు, బాగా అమరగలిగే కోటా సాధనాల టైపును ఎన్నుకుంటుంది. కోటాలు అనేక చట్టల ద్వారా తప్పనిసరి చేయవచ్చును. రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా రాజ్యాంగ పరమైన కోటాలు రావచ్చును. చట్టం ద్వారా అమలు చేయబడవచ్చును. ఈ తరహా విధిగా వచ్చే కోటా లాటిన్ అమెరికాలో తరచుగా కనబడుతుంది. ఈ విధంగా తప్పనిసరి కోటాలు అమలు చేయటం వలన దేశంలో అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు యివి సమానంగా వర్తిస్తాయి. అమలు చేయకపోతే చట్టపరమైన ఆంక్షలు ఉంటాయి. వారివారి రాజకీయ (లేదా) ఎన్నికల పద్ధతి ప్రకారం, కొంచెం ఎక్కువ – తక్కువ సాఫల్యంతో – వివిధ దేశాలు ఈ కోటా పద్ధతిని స్థానికంగా, ప్రాంతీయంగా, జాతీయంగా, ఫెడరల్ లెవెల్‌లో అమలు పరుస్తాయి.

స్వచ్ఛంద కోటాలు : ఇవి రాజకీయ పార్టీల చేత ఎంపిక చేయబడి, అమలు చేయబడతాయి. ఆ పార్టీలు ముందుగా వాటి 'బై–లాస్' లో, విధానాల్లో (లేదా) అమలు పరచే రూల్స్‌లో వీటిని పొందుపరుచుకుంటాయి. పార్టీలు మహిళలను పైకి తేవటానికి వీలుగా అనుకూలమైన అడుగులు వేసేందుకు – అనేక కారణాలతో చైతన్యపరచబడతాయి – ఆ కారణాలు ప్రాపకం ఆధారితంగా కావచ్చు (లేదా) సైద్ధాంతికం గావచ్చు. ఇవి మహిళా ఓటర్లను ఆకర్షించటం కోసం కావచ్చును. నిజమైన రాజకీయ అంత:కరణ కావచ్చును. సమాన ప్రాతినిధ్యం కోసం కావచ్చును. సమానత్వం కోసం నిజమైన వాంఛ గా వచ్చును. ప్రజాస్వామ్యాన్ని నిలబెట్టడం కోసం గావచ్చును. తప్పనిసరి కోటాలలో లాగా, ఈ స్వచ్ఛంద కోటాలు అమలు చేయకపోతే ఏ ఆంక్షలూ ఉండవు. ఈ స్వచ్ఛంద కోటాలలో – పార్టీలో ఒత్తిడి, ఓటర్ల విమర్శ – ఈ రెండు మాత్రమే పనిచేస్తాయి.

ఈ రెండు కోటాలు పరస్పరం ఒకదాన్ని ఒకటి తీసి పారవేసేవి కావు. ఈ రెండూ కలిసి ఉండటానికి వీలుంది. దీని మూలంగా సమతుల్యత తొందరగానూ, తేలికగాను సాధించవచ్చునని అనుకోవచ్చును. దానికి తోడు, కోటాలు – అవి స్వచ్ఛందమైనా లేక, తప్పనిసరి అయినా గాని – అవి శాశ్వత కోటాలా? లేక తాత్కాలిక కోటాలా? అనేదాన్ని బట్టి రకరకాలుగా ఉంటాయి. కొన్ని దేశాలు (లేదా) రాజకీయ పార్టీలు కొంత లిమిటెడ్ టైమ్‌కు కోటాలు పెడతాయి ఉదా: మెడికల్ ట్రీట్‌మెంటు. మహిళలకు సరియైన ప్రాతినిధ్యం లభించినప్పుడు, నిర్ణయాత్మక సంస్థలలో మహిళలు ఉండటానికి అవరోధాలు తొలగిపోయినపుడు – కోటాలు తీసివేయబడతాయి. ఏమైనా గాని, కోటాలను ముందుగా తీసివేయకుండా జాగ్రత్తపడాలి. బంగ్లాదేశ్‌లో – కోటాలకున్న తాత్కాలిక ఒడంబడిక ముగిసినప్పుడు 2000 సం॥లో ఒకే ఒక్క ఎలక్షన్‌లో మహిళా ప్రతినిధుల సంఖ్య 10 శాతం నుండి 2 శాతానికి పడిపోయింది. కోటాలు ఎంతకాలం ఉంచాలనేది చాలా ముఖ్యమని ఈ పై ఉదాహరణ తెలుపుతుంది. ఈ అధ్యయనం యొక్క మూడో సెక్షన్ ఈజిప్ట్‌లో జరిగిన దాని గురించి పరీక్షిస్తుంది. (కోటాలు తీసివేయటం రాజకీయాలలో మహిళల భాగస్వామ్యానికి ఎట్లా అడ్డుపడింది అనేది)

కోటాలు మనం ఎవరికి పెడ్తున్నాం – (వాలంటీర్లు (లేదా) అభ్యర్తులు (లేక) ఎన్నికైన సీట్లకా) అనేదాని మీద రకరకాల రూపాలు తీసుకుంటాయి. పై మూడింటి కలగలుపు కూడా ఉండవచ్చును అర్జెంటైనా, బెల్జియం లాంటి దేశాలలో రెండు కోటాల పద్ధతి ఉంటుంది. రెండవది – గవర్నమెంట్ ప్రతీ లెవెల్లో, ప్రతీ ఓటింగ్‌లో కొన్ని సీట్లు మహిళలకు కేటాయించబడతాయి. మహిళలు అభ్యర్థుల లిస్టులో చివరకు తోసివేయబడకుండా (అక్కడవారికి ఎన్నికవటానికి చాల తక్కువ ఛాన్సులుంటాయి) పై కోటాలు కాపాడతాయి.

సమతావాద ప్రజాస్వామ్యంలో, మహిళల మరియు పురుషులకు, తక్కువ ప్రాతినిధ్యం లభించే సమస్యకు రక్షణగా జెండర్ & న్యూట్రల్ (ఆడ, మగ అందరికీ) కోటాలు ఇవ్వబడతాయి. ప్రతి జెండరుకూ కనీస ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వడం ద్వారా ఇవి సాధింపబడతాయి. ఉదా॥ ప్రతీ జెండరూ కనీసం 40% ఎక్కువగా 60% ప్రాతినిధ్యం కలిగి ఉంటుంది. ఈ రకమైన కోటా పూర్తిగా సమతావాదానికి చెందినది. ఎందుకంటే ఇది మహిళలకు – పురుషులకూ కనీస పరిమితి పెరుగుతుంది (అదే సమయంలో నిజమైన, బలమైన ప్రాతినిధ్యానికి గ్యారంటీ కలిగిస్తుంది). నిర్వచనం ప్రకారం 50–50 కోటా పద్ధతి సమానత్వానికి, పక్షపాతం లేకుండాను ఉంటుంది? మహిళల – పురుషుల కోటా లిమిట్ చేస్తుంది. (కనీస కోటా పద్ధతిలో అది ఉండదు). కాని మరో ప్రశ్నను లేవనెత్తుతుంది. ఈ పద్ధతిలో ప్రజాస్వామ్యం గౌరవింపబడుతుందా?

వీటికి చట్టపరమైన పునాదులు – అంతర్జాతీయ చట్టసాధనాలపైన ఆధారపడి ఉన్నాయి. (ఆ సాధనాలు విశ్వ వ్యాప్తం కావచ్చు (లేదా) ప్రాంతీయం కావచ్చును)

బి. కోటాలు మరియు అంతర్జాతీయ చట్టం

కోటా పద్ధతి రూపుదాల్చుకుంటానికి ఉపయోగపడిన మొదటి అంతర్జాతీయ సాధనాలు ముఖ్యంగా రెండున్నాయి. అవి 1) 1948 విశ్వ మానవ హక్కుల ప్రకటన 2) 1976 పౌర మరియు రాజకీయ హక్కుల అంతర్జాతీయ ఒప్పందం. అవి మానవులందరూ సమానులే, అన్ని రకాల హక్కులు అందరికీ సమానంగా వర్తిస్తాయి అని స్పష్టంగా చెప్పటం ద్వారా ఈ కోటా పద్ధతికి పునాది వేసాయి. కాని 'యూనివర్సల్' అనేదానికి డాక్యుమెంట్లు పురుషులనే తీసుకోవటం వలన దాని స్వచ్ఛత మీద బురద జల్లినట్లయింది. ఫెమినిస్టు మారియా డైరెస్మెస్ మాటలో "సగం మంది

మానవులను మరచే మానవత్వం – ఇదేమి మానవత్వం!" కనుక మహిళల రక్షణ కోసం, కొత్త సంప్రదాయాలతో కొత్త ప్రతిపాదనలు చేయాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది. ఈ అవసరం 1970లో వచ్చిన CEDAW తో నెరవేరింది. ఈ కన్వెన్షన్ జెండర్ సమానత్వం గురించి పూర్తి అర్థం చెపుతూ, దానిని మరలా పైకి తెచ్చింది. ముఖ్యంగా – ఓటింగ్ హక్కు, అభ్యరిత్వము మొ॥న వాటిలో సమానత్వం కోరుతూ – రాజకీయాల్లో ఆర్టికల్ 3 మరియూ 7 ఈ క్రిందివి అమలు పరచాలని రికమండ్ చేసాయి" అవసరమైన అన్ని చర్యలూ చట్టంతో సహా... రాజకీయ మరియు పబ్లిక్ లైఫ్‌లో మహిళల పట్ల వివక్షను రూపుమాపటానికి."

కాని, ఇది సాధించటానికి ఏ మార్గాలు అవసరమో చెప్పకపోవటం వలన, దేశాలను కట్టడి చేసే చట్టాలు లేకపోవటం వలన ఆ Convention శక్తి హీనమయింది. పైగా CEDAW లు సమానత గురించి ఏమీ చెప్పలేదు.

185 దేశాలు (లేదా) ఐ.రా.స లోని 90% మెంబర్లు – ఈ CEDAWలో భాగస్వాములే. ఈ CEDAW ఏ రకంగా అమలు అవుతోందో చూడటం ముఖ్యం. కొత్తగా CEDAW లలో జేరిన సభ్యుల (అల్జీరియా, బెహరెన్, కువాయిత్, పాకిస్థాన్, సౌదీ అరేబియా) అనుమానాలు, (ముఖ్యంగా కొన్ని దేశాలు పాక్షికంగానే తమ దేశ చట్టాలలో ఇముడ్చుకున్నాయి. చాలా దేశాలు మత విశ్వాసాలు, సంస్కృతీ సంప్రదాయాల పేరుతో వారి వివక్షాపూరిత చట్టాలను అలాగే ఉంచాయి. ఈ పరిస్థితులలో అందరితో అంగీకరింపజేయటం అనేది సాధ్యమయేది కాదు. సమానతా సూత్రాలను పాటించాలని పై దేశాలకు రాజకీయంగా ఇష్టం లేదని తేటతెల్లమవుతోంది. కొత్తగా జేరిన దేశాలలో దీనిపై రిజర్వేషన్స్ లేనివారు చాల తక్కువ. సౌత్ ఆఫ్రికా మరియూ మొజాంబిక్ మాత్రమే దీనికి మినహాయింపు. వాటిని అభినందించాల్సిందే. CEDAW ను తమ దేశాల చట్టాలలో ఇముడ్చుకోవటానికి ఏ సూత్రాలు లేకపోవటం వలన చాలా దేశాలు CEDAW లు అమలు చేయటంలో విఫలమవుతున్నాయి. (లేదా) పాక్షికంగానే అమలు చేస్తున్నాయి. అటువంటి ప్రభుత్వాల మీద ఒత్తిడి తీసుకురావటం అంతర్జాతీయ సంస్థల, పౌర సమాజాల విధి.

1995లో, బీజింగ్‌లో జరిగిన మహిళల నాల్గవ ప్రపంచ మహాసభ – అధికార పీఠాలకు, నిర్ణయాత్మక సంస్థలకు ఎన్నుకోబడటానికి స్త్రీ, పురుషులిద్దరికీ సమానావకాశాలు ఉండాలని ప్రతిపాదించింది. ఏకాభిప్రాయ సాధనతో వెలువడిన ప్రకటన, హాజరైన 189 దేశాల ప్రభుత్వాలను ఇలా కోరింది. 'జెండర్ దృష్ట్యా, కార్యాచరణ చేయటానికి అవసరమైన అన్ని చర్యలూ తీసుకోవాలి. 'ప్రభుత్వాలు – రాజకీయాలలో మహిళల సంఖ్య పెరగటానికి లక్ష్యాలు ఏర్పరచుకోవాలని, సానుకూల చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పింది. ఆ రకంగా, మొట్టమొదటి సారి అంతర్జాతీయంగా కోటాలు సిఫారసు చేయబడ్డాయి. నిర్ణయాత్మక స్థానాలలోనూ, అధికార స్థానాలలోనూ 33% రిజర్వేషన్ (కోటా) సాధించాలని బీజింగ్ సమావేశం నిర్ణయించింది. N.G.O ల నుండి ఒత్తిడితో పురుష – స్త్రీ నిష్పత్తి సమానంగా ఉండాలని చివరి ప్రకటన తెలిపింది. మానవ హక్కులపై ప్రాంతీయ ప్రకటనలు (ముఖ్యంగా కైరో, అరబ్ డిక్లరేషన్లు) అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రకటనలతో ఏకీభవిస్తూ, స్వేచ్ఛ, సమానత, సౌభ్రాతృత్వాలను తిరిగి చెప్పాయి.

ప్రాంతీయ మానవ హక్కుల ప్రకటనలయినటువంటి మూడు ఇస్లామిక్ మానవ హక్కుల ప్రకటనలను పరిగణలోనికి తీసుకోవాలి.

ద యూనివర్సల్ ఇస్లామిక్ డిక్లరేషన్ ఆఫ్ హ్యూమన్ రైట్స్ (UIDAR, 1981)

ద కైరో డిక్లరేషన్ ఆఫ్ హ్యూమన్ రైట్స్ ఇన్ ఇస్లాం (CDHRI, 1990)

ద అరబ్ చార్టర్ ఆన్ హ్యూమన్ రైట్స్ (ACHR, 1994) – మరియు ద ప్రోటోకాల్ టు ద ఆఫ్రికన్ చార్టర్ ఆన్ హ్యూమన్ అండ్ పీపుల్స్ రైట్స్ ఆన్ ద రైట్స్ ఆఫ్ విమెన్ ఇన్ ఆఫ్రికా (2003 సంవత్సరం మాపుటో లో హెడ్స్ ఆఫ్ స్టేట్స్ మరియు ప్రభుత్వం చే ఆమోదించబడింది). విశ్వమానవ హక్కుల ప్రకటన (UDHR) ఆర్టికల్ 1 నుండి మూడు ప్రాథమిక సూత్రాలయిన స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం భావనతో మెలగాలని మరలా ప్రస్తావించింది. (UIDHR ఆర్టికల్ 2, 3, CDHRI లోని ఆర్టికల్ 1 నుండి 19. ACHR లోని ఆర్టికల్ 2). వారు వివక్షా నిర్మూలన గురించి కూడా ప్రకటించారు. కానీ అది సంపూర్ణమైనది కాదు (UDHR లోని ఆర్టికల్ 2, UIDHR ఆర్టికల్ 3, CDHRI ఆర్టికల్ 1 నుండి 9, ACHR ఆర్టికల్ 2). మా పుటో ప్రోటోకాల్ ఆర్టికల్ 9లో రాజకీయ జీవితంలో జండర్ సమానత్వాన్ని శాసనాల ద్వారా తప్పనిసరిగా సభ్యదేశాలు సాధించవలసిన బాధ్యత నుంచింది. కానీ దానికి బద్ధులై ఉండటానికి ఎటువంటి ప్రమాణాలను నిర్దేశించలేదు.

సెప్టెంబరు 2000 లో, మిలీనియం ప్రకటన సందర్భంలో U.N. జనరల్ అసెంబ్లీ 8 మిలీనియం అభివృద్ధి లక్ష్యాలను పెట్టుకుంది. (Millenium Development Goals, M.D.G's) వాటిలో మూడవ లక్ష్యం – చదువుకుని, సమాజ కార్యాల్లో, రాజకీయాల్లో పాల్గొనటం మొ॥న వాటిలో gender సమానత్వాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవటం, నిర్ణయాత్మక పనులలో మహిళల శక్తిని కనిపెట్టటం. M.D.G లు 2015 సంవత్సరాన్ని పై లక్ష్యాలు సాధించటానికి డెడ్‌లైన్ క్రింద పెట్టుకున్నాయి. ఇవి 191 దేశాలు స్వీకరించాయి. వాటిలో 147 దేశాలు వాటి ప్రభుత్వాల చేత గాని, దేశ ప్రధానుల చేత గాని రిప్రజెంట్ చేయబడ్డాయి.

2. కోటాలపై కొన్ని ఆలోచనలు

ఎ. సైద్ధాంతిక చర్చ : 19వ శతాబ్దం చివరలో, పాశ్చాత్య దేశాలలో జెండర్ సమానత్వం కోసం వచ్చిన డిమాండ్లు ఎన్నో చర్చలకు దారి తీసాయి. ఈ చర్చలు అనేక సైద్ధాంతిక ఆలోచనల మీద నిలబడ్డాయి. ఈ ఆలోచనలు స్త్రీవాద, మేధావి వర్గ, వేదాంతపరమైన, సాహిత్య ఉద్యమాల సపోర్ట్ తో ఉన్నాయి. ఈ మధ్యనే చట్టపరమైన, ఆధ్యాత్మికపరమైన వాదనలు – కోటా పద్ధతిని సపోర్ట్ చేసేవారిచే, తిరస్కరించే వారిచే పైకి తీసుకురాబడ్డాయి. ఈ వాదనలు వ్యక్తుల విశ్వజనీనత మరియు కమ్యూనిటీల విభిన్నత – అనే రెండు విరుద్ధ భావనల మీద నిలబడి ఉన్నాయి.

1. విశ్వజనీనత – విభిన్నత

ఎలిజబెత్ బాడింటర్ ఒక ఫ్రెంచి ఫిలాసఫర్. ఆమె 1960లో సైమన్ డిబోవె యొక్క ఫెమినిస్టు సిద్ధాంతానికి (The Second Sex) ఆకర్షింపబడింది. ఆమె, మహిళలకు రాజకీయాలలో కోటాలను, తన సహచరులతో కలసి, వ్యతిరేకించింది. రిపబ్లికన్ విశ్వజనీనత సిద్ధాంతం మీద ఆధారపడి ఆమె కోటా వ్యతిరేక వాదన చెప్పింది. ఈ సిద్ధాంతం మానవత్వం యొక్క విశ్వజనీనతను తెలిపే భావనను ఆధారం చేసుకుని ఉంది. బాడింటర్, ఇంకా ఈ సిద్ధాంతం యొక్క ఇతర ప్రతిపాదకులు చెప్పినది ఏమిటంటే 'మానవ జాతి విశ్వ వ్యాప్తంగా ఒకటే జండర్‌కు చెందినది.

అందుచేత మహిళలకు అనుకూలంగా ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకోనవసరం లేదు. వాటి వలన సత్వర అభివృద్ధి జరగదు. పైగా మహిళలు వెనుకబడేటట్లు చేస్తుంది. దీర్ఘకాలంలో, మహిళల సమర్థత అనుమానించబడుతుంది. వారు మహిళలు కాబట్టి, ఆ ఉద్యోగానికి ఎన్నుకోబడ్డారని అనుమానించబడతారు. పైగా, ఖచ్చితమైన చర్యలు మహిళలను ఒక వర్గానికి పరిమితం చేస్తాయి.

అమెరికన్ కన్సర్వేటివ్ పార్టీ వాదనలు తిరిగి చెపుతూ, ఎలిజిబేత్ బాడింటర్ ఇట్లా అంది "సమాజం వర్గాలుగా చెదిరిపోతుంది. ప్రత్యేకవాదం ఎఫెక్టు ఉంటుంది. సమాజం వేలకొద్దీ "మురికి వాడల" క్రింద అయిపోయే ప్రమాదముంది. వివక్ష చట్టబద్ధంగా గుర్తించటమంటే దాన్ని చట్టబద్ధం చేయటమే."

ఈ వాదనకు జవాబుగా, సమానతను సపోర్టు చేసేవారు – సిల్వెన్ అగసిన్‌స్కీలాటి వారు – దాన్ని వ్యతిరేకించారు. వారు చెప్పేదేమిటంటే – 'పై భయానికి పునాది లేదు. ఎందుకంటే, స్త్రీ పురుష సెక్స్‌ల మధ్య ఉన్న విశ్వ వ్యాప్త విభేధం – ఒక వర్గమూ కాదు. ఒక మైనారిటీ కాదు'. 'సెక్స్‌లో ద్వంద్వత్వము – విశ్వంలో సహజంగా జరగబడిన విభజన. ఈ విభజన సరిసమానంగా, స్థిరమైనదిగా ఉంటుంది. ఈ విశ్వవ్యాప్త సహజీవనమే (రెండు సెక్సుల మధ్య) మానవజాతిని తయారు చేస్తుంది. మహిళలు ప్రత్యేక వర్గమేమో కాదు. పురుషులనేవారు కూడా మానవ జాతిలో ఒక భాగమే. అందుకని మానవ సమాజాన్ని నిర్వచించాలంటే స్త్రీ, పురుషుల సమిష్టి కార్యకలాపాలు, సమిష్టి బాధ్యత అంటే సమానత (నిజంగా చెప్పాలంటే సమానతలో విభేధాలు) ను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఈ "సమానతా ద్వంద్వత్వం" జాతీయ సార్వభౌమత్వానికి పునాది. సమానతా, అన్యోన్యభావం లేకుండా ప్రజాస్వామ్యం సాధ్యం కాదు.

అనుభవం, సంస్కృతి మరియు సున్నితత్వంతో రాజకీయ సంస్థలను స్త్రీత్వంగా మార్చటానికి కోటాలను వాడుకోటానికి జెండర్ విబేధం అనేది తరచుగా ముందుకు తీసుకురాబడుతుంది. కోటా వ్యతిరేకులు చెప్పేదేమిటంటే – అది సమాజాన్ని మైనారిటీలుగా విభజిస్తుందని" – అయినా కాని, మహిళల ప్రత్యేక లక్షణాలు నొక్కి చెప్పడం ద్వారా, అమెరికన్ మహిళలు ఫ్రెంచి మహిళల కంటే ఒక తరం ముందు ఓటు హక్కుని పొందారు. ఆ విధంగా భిన్నత్వం తాలుకు రాజకీయ ప్రభావాన్ని నిరూపించారు "అని పియరీ రోసన్‌వాలన్, ఒక చరిత్ర కారిణి మరియు కాలేజి డి ఫ్రాన్స్‌లో ప్రొఫెసర్" లా డెమోక్రటిక్ ఇన్ అభీవి" (పూర్తికాని ప్రజాస్వామ్యం) లో అన్నారు. చివరగా నైరూప్యంలో వ్యక్తులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ, రిపబ్లికన్ – విశ్వజనీనత మద్దతుదారులు మహిళా ప్రతినిధులు తక్కువగా ఉన్నారని ఆగ్రహంగా మాట్లాడటంలో వైరుధ్యాన్ని, కోటాలకు మద్దతునిచ్చే రచయితలు గమనించారు.

2. కోటాల గురించి ముఖ్యమైన పరిశీలనలు

వాటిని అమలులోకి తెచ్చిన తర్వాత, కోటాలు సరియైన పరిశీలనలతో విమర్శించబడ్డాయి. ఉదాహరణగా, మహిళల భాగస్వామ్యం పెంచిన కోటాలు, అనుత్పాదక కోటాలని చెప్పాలి. ఈ వాదనల ప్రకారం, కోటా పద్ధతి ద్వారా ఎన్నుకోబడిన లేక నియమించబడిన మహిళలకు పనికి అవసరమైన నైపుణ్యాలు ఉండనక్కర లేదు. ఇంకా ఇట్లా నియమితులైన మహిళలు, వారి కుటుంబము, భర్త, లేక కమ్యూనిటీ అండతో "నియమితులౌతున్నారు" అంతే గాని వారికి నిజమైన రాజకీయవాంఛ ఉండటం లేదు. ఇట్లా ఓడిపోయే స్థానాల్లో నియమించబడిన మహిళలు ఓడిపోయి, వారు రాజకీయాలకు పనికిరారని, నిరూపించబడతారు. లేదా ఏమాత్రం ప్రాముఖ్యం లేని శాఖలు వారికి అప్పగించబడతాయి. లేదా కుటుంబం, సామాజిక జీవితానికి సంబంధించిన పనులు ఇవ్వబడతాయి. ఇవన్నీ మహిళలను నిరుత్సాహపరచటానికే. అందుచేత అవి అనుత్పాదకాలవుతాయి. ఇటువంటప్పుడు, వివక్షకు గురి కాబడే వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా గట్టి చర్య తీసుకోబడుతుంది. కోటాలు పనికిరానివే కాక, మహిళల ప్రయోజనాలకు వ్యతిరేకం అని నిరూపించబడతాయి. అందుచేత అవసరమైన జాగ్రత్తలు తీసుకొనకపోతే, కోటాలు పనికి రావని నిరూపించబడతాయి.

బి. ఏకాభిప్రాయానికి ఒక ప్రయత్నం : కోటాలకు... ఔను, కాని కొన్ని షరతులకు లోబడి.

తాత్వికంగా ఆలోచిస్తే, కోటా పద్ధతి ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు వ్యతిరేకం. ఇది ప్రజాస్వామ్యాన్ని కృత్రిమంగా పైకి తెస్తుంది. (చివరి లక్ష్యం అసలైన ప్రజాస్వామ్యం సాధించటం అయినప్పటికీ). చట్ట మరియూ రాజకీయ దృక్కోణంలో – కోటాలను పెట్టటం అంటే లైంగిక సమానత్వము, ప్రజాస్వామ్యాలు పాటించకపోవటమని ఒప్పుకోవటం" అని వాదించవచ్చును. జెండర్ సమానత అనే సూత్రం మీద నిలబడిన ప్రజాస్వామ్యాన్ని పైకి తీసుకురావటానికి కోటా పద్ధతి ఒక సాధనంగా పనికొస్తుంది. (అది ఊగిసలాడే, అసంపూర్ణ ప్రజాస్వామ్యమైనప్పటికీ) సామాజిక చిత్రణగా చూస్తే ప్రస్తుతమున్న స్థానాలు మారాలి. సమాజపు, సంప్రదాయ దృక్కోణం నుండి చూసే విలువ (పురుషుల యొక్క అనుభవము, కార్యకలాపాలతో కూడిన తిరిగి పరిశీలింపబడాలి. స్త్రీలను కలుపుకుని వారి రాజకీయాలను గుర్తించేటట్లుగా). ఇది ప్రత్యేకంగా సాంప్రదాయక పితృస్వామిక సమాజాల్లో కష్టం కావచ్చు. ఇక్కడ లక్ష్యం – పురుషులను అధికారానికి దూరం చేయటంగాదని తెలియజెప్పటం చాలా ముఖ్యం. ప్రజాస్వామిక సమాజంలో అందరి పౌరుల మధ్య అధికారం పంచుకునే సూత్రాలు నెలకొల్పటం మాత్రమేనని తెలియజెప్పాలి.

ఏది సరియైన పంథా? ఎక్కువ మంది మహిళల ప్రాతినిధ్యం కొరకు కోటాలు పెట్టాలా? (కాని ప్రజాస్వామిక సూత్రాలు అతిక్రమించే రిస్క్‌తో) లేక ప్రజాస్వామ్యాన్ని దాని మానాన దాన్ని వదిలేయాలా? (అట్లా వదిలే స్వేచ్ఛ పరిపూర్ణం మరియూ స్వచ్ఛమైతే?) చాలాకాలం – కనీసం చాల తరాలు – ఇది ఒకే ఫలితాన్ని ఇవ్వవచ్చు. ఆదర్శవంతమైన పరిష్కారం ఏదీ లేదు. రెండు పంథాలను కలుపుకుంటూ కొన్ని సూచనలు ప్రతిపాదించవచ్చును.

కోటాలు పెట్టాలనే నిర్ణయం – రాజకీయ సంస్థలు, రాజ్యాంగం, ఎన్నికల సూత్రాలు (దేశం యొక్క ఫెడరల్, జాతీయ, ప్రాంతీయ, స్థానిక లెవెల్లో) ను పూర్తిగా పరిశీలించటంలో – ఉంటుంది. ఆ పరిశీలన ఏమిటంటే – ఏ కోటా సరిగ్గా సరిపోతుంది – ఏ స్థాయిలో – ఏ ఓటింగ్‌కు – ఎంతకాలం? – అనే విషయాలు.

ఒకరకంగా ఇది – జాతీయ రాజకీయ నిర్మాణం యొక్క గుర్తింపును బయటకు తీసుకురావటం. అంటే – దేశం యొక్క ప్రస్తుత పౌరసత్వం ఎట్లా ఉంది? సంస్థాగత నిర్మాణం, ఎన్నికల పద్ధతి, రాజకీయ పార్టీల నిర్మాణం. ఆర్గనైజేషన్ మరియూ జెండర్ సంస్కృతి – వీటిని నిర్వచించటం. గుర్తించబడిన అవరోధాలకు సంపూర్ణ పరిష్కారం క్రింద ఒక కోటా మోడల్‌ను ప్రవేశపెట్టటానికి ప్రతీ దేశానికి ఇది వీలు కల్పిస్తుంది. సరిగా ప్లాన్ చేయబడిన అనుకూల చర్యలు దేశాల్ని ఒక సమానత స్థాయికి తీసుకు వస్తాయి. రాజకీయ సంస్థలలో మహిళా ప్రాతినిధ్యం కొనసాగటానికి గ్యారంటీ ఇచ్చేంతగా పబ్లిక్ మరియూ రాజకీయ చైతన్యం కల్గిస్తుంది. ఒక దేశం ఈ స్థాయి రాజకీయ మరియు ప్రజాస్వామ్య అభివృద్ధికి జేరితే – అపుడు కోటాలు (అప్పటివరకు పడిపోయే వ్యవస్థలను నిలబెట్టటానికి వాడే తాత్కాలిక, కృత్రిమ క్లచెస్ లాంటి సదుపాయం) ఎత్తివేయవచ్చును. సమానతాన్వేషణలో, కోటాలు సానుకూల ఉత్ప్రేరకాల పాత్ర వహిస్తాయి.

ఎన్నికల విధానం : దేశంలో ప్రజాస్వామ్య ఆటకు నియమాలు నిర్ధారిస్తుంది. ఈ నియమాల మీద నిలబడి మహిళల భాగస్వామ్యము ముందుకు తీసుకు తీసుకుపోబడవచ్చు లేదా అడ్డుకోబడవచ్చు. అందుచేత, రాజకీయాలలో మహిళా భాగస్వామ్యము యొక్క స్థాయిని, ఎన్నికల విధానం ఎట్లా ప్రభావితం చేస్తుందనే విషయం మీద అధ్యయనం జరగాలి. ఏ కోటా – ఏ ఓటింగ్‌కు,

ఏ రాజకీయ పద్ధతికి అన్వయించాలో చెప్పే నియమిత సూత్రాలేమీ లేవుగాని, అధ్యయనాలు చెప్పేదేమిటంటే – దామాషా ప్రాతినిధ్యం మీద ఆధారపడిన రాజకీయ వ్యవస్థలో ఈ కోటాలు మంచి ఫలితాలు ఇవ్వగలవని. UN-INSTRAW జెండర్ దృష్టిలో ఉంచుకుని ఎన్నికల పద్ధతిని విశ్లేషించే సాధనం చేయటానికి – కృషి చేస్తోంది.

దామాషా ప్రాతినిధ్యంలో పడిన ఓట్ల ప్రకారం సీట్లు ఇచ్చే పద్ధతి. ఈ పద్ధతిలో ఎన్నుకోబడినవారు ఓటర్ల అభిప్రాయాల్లో భిన్నత్వాన్ని కరెక్టుగా సూచిస్తాయి. ప్రతి రాజకీయ పార్టీ ఓటు కొరకు అభ్యర్థులను పెడుతుంది. ప్రతి లిస్టుకూ, సీట్లు కేటాయిస్తారు. (ఎలక్టొరల్ కోషెంట్ పొందిన ఓట్లు విభజించటం ద్వారా) (ఎలక్టొరల్ కోషెంట్ (ఒక సీటు పొందటానికి కావలసిన ఓట్లు) పూర్తి చేయాల్సిన మిగిలిన సీట్లు ముందు నిర్ధేశించిన పద్ధతి ద్వారా కేటాయింపబడతాయి. ఈ రకమైన ఎలక్షన్ అత్యంత న్యాయమైనదీ మరియూ అత్యంత ప్రజాస్వామికం. రచయితలు – ముహెలోంగూ మలుమలూ మరియు ఫెఘాలీల ప్రకారం దామాషా ప్రాతినిధ్యం పాశ్చాత్య ప్రజాస్వామ్యాల్లో తరచుగా వాడే పద్ధతి. లాటిన్ అమెరికా మరియు యూరప్‌లలో (63.8%) తరచుగా వాడే పద్ధతి. ఆఫ్రికాలో 26.4% ఎన్నికలలో ఈ పద్ధతి వాడబడుతుంది.

బహుళత్వ ఓటింగ్ (Flurality Voting) ఒకే మెంబరు లేదా ఎక్కువ మెంబర్లు గల జిల్లా ఎన్నికలలో వాడుకోవచ్చును. ఇది అన్నింటి కన్నా పాత పద్ధతి మరియూ తేలికైన పద్ధతి. పాక్షికమైన లేదా పూర్తి మెజారిటీ ఓట్లు, సంపాదించిన అభ్యర్థికి లేదా అభ్యర్థుల లిస్టుకు ఇది సీట్లు ఇస్తుంది. ఈ రకమైన ఓటింగ్ పద్ధతిలో చిన్న పార్టీలకు ప్రాతినిధ్యం పంపే అవకాశాలు తక్కువ ఉంటాయి. అంటే ఎన్నికకాబడిన శాసన సభ్యులు మొత్తం ఓటర్లకు ప్రాతినిధ్యం వహించరు. ఈ రకమైన ఎలక్షన్లు జరిగే రాజకీయ విధానంలో కోటాలు పెట్టటం అనేది తక్కువ ప్రభావం చూపుతుంది.

సి. కోటాలు అనుసరించటం యొక్క ప్రభావం : మంచి విధానాలు ఉదాహరణలు

సంఖ్యాపరంగా చూస్తే, Unifem, Idea ది ఇంటర్ పార్లమెంటరీ యూనియన్ మరియూ కోటా ప్రాజెక్టుల లెక్కల ప్రకారం – కోటాలు అనుసరిస్తే రాజకీయాలలో పాల్గొనే మహిళల సంఖ్య పెరిగింది. మామూలుగా చెప్పాలంటే – ప్రభుత్వ సర్వీసుల్లో మహిళల సంఖ్య విపరీతంగా పెరుగుతోంది. ప్రభుత్వ సంస్థలలో చెప్పుకోదగ్గ సంఖ్యలో మహిళలు ఉండటం – కొత్తదనాన్ని తెలుపుతోంది. ఎంతకాలం ఈ "మార్గ దర్శప్రభావం" ఉంటుందో చెప్పలేము. మహిళలు పెరిగిన కొద్దీ, ఉద్యమంలో నూతనత్వం తగ్గుతుంది. కాని ఇది దీర్ఘకాలికంగా అధికారంలో ఉండటానికి కావల్సిన కొత్త దారులు చేసుకుంటుంది. సమానత్వం సాధించటానికి ఎన్నో ఎలక్షన్లు దాటాలనేది కనపడుతూనే ఉంది. UNIFEM ప్రకారం, అభివృద్ధి చెందే దేశాలలో, రాజకీయాలలో మహిళల "సమాన" ప్రాతినిధ్య రేటు 40% సాధించటానికి రెండు తరాలు పడుతుందని అంచనా. రాజకీయాలలో మహిళల ముందడుగు ఎంత తక్కువగా ఉందో ఈ సంఖ్యలు తెలుపుతాయి. చాల తక్కువ దేశాలలో మాత్రమే 2015 కల్లా పార్లమెంట్‌లో మహిళలు 30 శాతం పొందుతారని అంచనా వేస్తోంది. అభివృద్ధి చెందే దేశాలలో సమానత రావటానికి ఇంకా 40 ఏళ్ళు పడుతుందని అంచనా. సెప్టెంబరు 2009 కల్లా, మహిళలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా పార్లమెంట్లలో 18.6 శాతం మాత్రమే ఉన్నారు. దేశాధిపతుల్లో 7గురు మాత్రమే మహిళలు ఉన్నారు. కోటాలు అమలు చేసే దేశాలను, అమలు చేయని దేశాలతో పోల్చి అధ్యయనం చేస్తే (పార్లమెంటులో మహిళల సంఖ్యలో)

కోటాల అమలు దీనికి ఎంత దోహదం చేస్తున్నాయో అర్థమవుతుంది. కోటాలు లేని చోట్ల మహిళల అభివృద్ధి చాల నెమ్మదిగా ఉంది. దక్షిణ ఆసియాలో లాగ ఈ తేడా 16% వరకూ ఉంది.

పైగా, కోటాలు అమలు చేస్తే కలిగే ప్రభావాలు పరిమాణాత్మకంగానే కాక, గుణాత్మకంగా కూడా అధ్యయనం చేయాలి. ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కువ గణాంకాలు లభించటం లేదు. కాని కోటాల మూలంగా వచ్చే పరిమితుల ప్రభావం ఉంటుంది. ఉదా॥ 'గ్లాస్ సీలింగ్ ఎఫెక్టు' ఇది మహిళలను 30% కోటా కు పరిమితం చేస్తుంది. కాని రాజకీయ స్థాయిలలో పెరగనీయకుండా చేస్తుంది. దీనికి పరిష్కారంగా కొన్ని దేశాలు పురుష – స్త్రీ కోటాలను ఏర్పాటు చేసాయి. దీనివలన మహిళలు అన్ని స్థాయిలలోనూ సమానావకాశాలు పొందే వీలు కలిగింది. ఇది స్వీడన్‌లో అమలులో ఉంది. "ప్రతీ ఇద్దరిలోనూ ఒక అభ్యర్థి మహిళ" అనే సూత్రం ఉంది. దానినే "జిప్పర్ ప్రిన్స్‌పల్" అంటారు. ఇది స్త్రీ పురుషులిద్దరికీ 50 శాతం సాధించేటట్లు చేస్తుంది. అందుచేత ప్రజానీకానికి ఇది పరిమిత కోటా అనిపించదు.

కోటాలు సంఖ్యాపరమైన పరిష్కారం అయినప్పటికి, అవి రాజకీయాలలో మహిళల ప్రాతినిధ్యానికి అడ్డుగా ఉన్న అన్ని అవరోధాలను తొలగించలేవు. సమాజంలో ఎల్లకాలం నిలిచి ఉండే మార్పు తేవాలంటే కోటాలు క్రియతో కలిసి నడవాలి. అది రెండు వేదికల మీద ఉంటుంది. ఒకటి – పౌర సమాజం మహిళలకు రాజకీయాలలో ఇంకా ఎక్కువ సహకారమందించాలి. రెండు – మహిళలు తమంత తామే రాజకీయాలలో భాగస్తులవ్వాలి. అట్టి నిమగ్నత చాల రూపాలు తీసుకోవచ్చు – ఒక పొజిషన్ తీసుకోవటం, బహిరంగ ప్రకటనలు చేయటం, వారి స్వంత పార్టీలో కోటాల కోసం డిమాండ్ చేయటం, సమానతను పాటించని రాజకీయ నాయకుని వెంట నడవకపోవటం, జెండర్ సమానత పాటించని పార్టీలను వదలిపెట్టటం, సమానత మూల స్తంభంగా గల రాజకీయ పార్టీలను ఏర్పరచటం. మొ॥నవి. మహిళలు వారి రాజకీయ ఇష్టాన్ని నొక్కి చెప్పాలి. ముందుగా వారిని గౌరవించని రాజకీయ పార్టీలకు ఓట్లు తిరస్కరించటంతో మొదలుపెట్టాలి.

కోటాలు లేకుండా సమానత సాధించిన స్కాండినేవియన్ దేశాలు – పౌర సమాజాన్ని చైతన్య పరచటానికి మంచి ఉదాహరణగా నిలుస్తాయి. రాజకీయాలలో మహిళల ఉన్నతి, సమాజంలోని అన్ని రంగాలలో ఉన్నతి – ఆదేశాలలో ప్రజల రాజకీయ సంకల్పం మీద ఆధారపడ్డాయి.

సమానత సాధించటంలో, కొన్ని రాజకీయ పార్టీల సానుకూల అనుభవాల వెలుగులో, మంచి విధానాలు (Good Practices) ఉదాహరణలు కొన్ని (ప్రపంచ వ్యాప్తంగా) ఇవ్వటం సాధ్యమే ; ప్రత్యేకంగా ; రాజకీయ పార్టీలలోనే మహిళా చాప్టర్లు ఏర్పాటు చేయటం, మహిళా అభ్యర్థులకు శిక్షణ మరియు ఆర్థిక సాయం ఇవ్వటం (వారు ప్రచారం బాగా చేసుకోవటానికి), మహిళలు విధానాలు చర్చించటానికి ఒక ఫోరం ఏర్పరచటం, మహిళలు హాజరవ్వగలిగే టైములో్ల మీటింగులు పెట్టటం, పార్టీ సిద్ధాంతాలు విశ్లేషణ చేయటానికి ఒక టాస్క్‌ఫోర్స్ ఏర్పాటు చేయటం, ఫ్లాట్‌ఫారమ్, బై–లాస్ (జెండర్ సమానత భావాన్ని ఇముడ్చుకునేట్లు చేయటం) పార్టీ లోపల సమానత ఉండేటట్లు విధానాలు రూపొందించటం, పార్టీ లోపల అభ్యర్థుల ఎంపిక విధానాల్లో ప్రజాస్వామ్యం ఉంటోందో లేదో పరీక్షించటం మొ॥వి. మహిళలు రాజకీయాల్లో పాల్గొనటం మెరుగుపరచటానికి – ఇవి కొన్ని సాధ్యమయ్యే ఉదాహరణలు మాత్రమే.

III. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కోటాల వాస్తవ పరిస్థితి : దేశీయ ఉదాహరణలు, కోటాలు ఉన్నప్పటి, లేనప్పటి పరిస్థితుల అంచనా

ఎ. అరబ్ ప్రపంచం

డిసెంబర్ 9–10, 2009 లో బీరూట్‌లో జరిగిన జాయింట్ యునైటెడ్ నేషన్స్ / ఆరబ్ లీగ్ MDG రిపోర్టులో యూనిసెఫ్‌కి చెందిన హేబా నాసర్ చెప్పినట్లు రాజకీయాలలో అరబ్ స్త్రీల భాగస్వామ్యం ప్రపంచంలోనే అతి తక్కువ స్థానంలో ఉంది, ఈ ప్రాంతంలో నేషనల్ పార్లమెంటు స్థానాలలో స్త్రీలు 9% మాత్రమే ఉన్నారు. వారి ప్రాతినిధ్యం ఇంత తక్కువ స్థాయిలో ఉండటం వల్లనే ఈ దేశాల అభివృద్ధి చెందకపోవటానికి కారణమని మానవాభివృద్ధి రిపోర్టు 2006 చూపించింది. 2009లో, పార్లమెంటులో స్త్రీలకు దక్కిన స్థానాలు అనేక అరబ్ దేశాలలో 10% కంటే తక్కువ ఉన్నాయి (లిబియా, ఒమన్, లెబనాన్, అల్జీరియా, ఈజిప్టు, మొరాకో, ఎమెన్, కామరూస్ ద్వీపాలలో) కటార్, సౌదీ అరేబియా, కువైట్, పాలస్తీనా, సోమాలియా లలో పార్లమెంటుల్లో ఒక్క మహిళ కూడా లేదు. ఈ పరిస్థితికి అనేక కారణాలున్నాయని హేబా నాసర్ అభిప్రాయ పడ్డారు : పితృసామ్యం, కొన్నిసార్లు గిరిజన సంస్కృతి, కొన్ని అరబ్ రాజ్యాలలో ప్రబలంగా ఉన్న సెక్టేరియనిజం వల్ల ఆ తెగ నాయకులకే ఎన్నికలలో నిలబడే అభ్యర్థులను ప్రతిపాదించే అధికారం ఉండటం ; సమాజంలో అరబ్ స్త్రీల గురించి స్టీరియోటైపు ఆలోచన బలంగా ఉండటం ఇంకా ఆ స్త్రీలను ఇంటి పనులకు, పిల్లల పెంపకానికి పరిమితం చేయటం ; అనేక అరబ్ దేశాలలో స్త్రీల రాజకీయ భాగస్వామ్యం కొన్ని మంత్రిత్వ శాఖలలో, పార్లమెంటరీ స్థానాలలో నియామకాలకే పరిమితం అవుతోంది.

22 అరబ్ దేశాలలో 19 CEDAW ను అంగీకరించటం స్త్రీల హక్కులను సమానత్వాన్ని గుర్తించుతున్నారనే దానికి సూచనగా ఉంది. ఐనప్పటికీ, ముందు చెప్పిన విధంగా, అనేక దేశాలు అభ్యంతరాలు తెలపటం, కొన్ని సార్లు చాలా దేశాలు CEDAW ను అర్థం లేనిదని అనటం దురదృష్టకరం. లిబియ, టునీషియా, మొరాకోలు CEDAW కు ఆప్షనల్ ప్రోటోకాల్‌ని అంగీకరించాయి.

ఐనప్పటికీ ఇంకా కొన్ని అరబ్ దేశాలు స్త్రీలు సమాజంలో పోషించాల్సిన పాత్ర గురించి మరింత గుర్తించటానికీ రాజకీయ అంగీకారం ఇవ్వటానికీ కొన్ని నిర్మాణాత్మక చర్యలు చేపట్టాలనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. ఆ చర్యలు :

- నేషనల్ కమిషన్ ఫర్ విమెన్ ని ఏర్పరచటం ద్వారా “స్టేట్ ఫెమినిజం” ఏర్పడాలి, స్త్రీలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వటానికి అనేక అరబ్ దేశాలలో ఇవి ఏర్పడ్డాయి (2000 లో ఈజిప్టులో, 2001లో బహ్రెయిన్‌లో సుప్రీం కౌన్సిల్ ఫర్ విమెన్ వంటివి). ఈ నియంత్రిత ఫెమినిజం చాలా సార్లు దాని కృత్రిమ స్వభావాన్ని గురించి విమర్శకు గురవుతుంది. స్త్రీల గురించి పెద్ద శ్రద్ధ లేకుండా ఆధునిక రాజ్యమనే వేషధారణ కోసం చేసినదిగా విమర్శకు గురవుతుంది. మహిళా ఉద్యమాలను పరిమితం చేయటానికి ఏర్పడిందిగా కూడా

విమర్శిస్తారు. ఐనప్పటికీ ప్రభుత్వ ఉద్దేశాలతో పనిలేకుండా, స్త్రీలు ఇలాంటి ప్రాంతాల సృష్టి వల్ల ప్రయోజనం పొందుతున్నారనేదాన్ని నిరాకరించలేము.

- జండర్ గురించి, స్త్రీల పాత్రను బలోపేతం చేయటం గురించి జరిగే అంతర్జాతీయ సదస్సులలో కొన్ని అరబ్ దేశాలు చురుగ్గా పాల్గొంటున్నాయి.
- చాలా అరబ్ దేశాలలో అందరికీ ఓటు హక్కు ఉంది.
- కోటా పద్ధతి అమలు (అల్జీరియా, జిబేటి, మొరాకో, జోర్డాన్, టునీషియా, సూడాన్, పాలస్టయిన్, ఈజిప్టు, మారిటానియా, ఇరాక్),
- కొన్ని దేశాలలో చట్ట సంస్కరణలు విజయవంతంగా అమలయ్యాయి, స్త్రీల పట్ల వివక్ష చూపే చట్టాలు నిర్మూలించి వాటి స్థానంలో సమానత్వం ఉన్న ఇతర చట్టాలు తీసుకొచ్చారు.

ఈ అన్ని రాజకీయ, చట్టపరమైన, సాంఘిక చర్యలు మరింత సజావుగా పనిచెయ్యాలంటే వాటిని గురించిన సమాచార ప్రచార ఉద్యమాలు స్థానికంగా, దేశమంతటా జరిగి స్త్రీలు వారి రాజకీయ హక్కుల గురించి తెలుసుకుని వారి సాంఘిక స్థాయితో సంబంధం లేకుండా వాటిని అనుభవించగలరనే హామీ ఇవ్వగలగాలి.

ఈ సానుకూల చర్యలతో పాటు, స్పష్టమైన కార్యాచరణతో కూడిన చర్యలు మాష్రిక్ దేశాలలో (ఈజిప్టు, ఇరాక్, జోర్డాన్, లెబనాన్, పాలస్తీనా, సిరియా) స్త్రీల రాజకీయ భాగస్వామ్యాన్ని పెంచేందుకై చేపట్టాలి.

వాటిని గురించి చెప్పుకోవటం అవసరం : పోలింగ్‌కు స్త్రీలను వారికి మాత్రమే ప్రత్యేకమైన వాహనాలలో తీసుకువెళ్ళే ఏర్పాటు : స్త్రీలలో చైతన్యం పెంచి వారి ఓటింగు హక్కుల గురించి తెలియజెప్పేందుకు స్త్రీల సంఘాల సహకారాన్ని తీసుకోవాలి, కమ్యూనిటీలోని పురుష నాయకులతో కలిసి పనిచేయాలి, సమాచారం, నైపుణ్యాలను బాగా అందుబాటులో ఉంచాలి, పార్లమెంటులోని మహిళా సభ్యులకు స్త్రీలతో కలిసేలా, సంబంధం ఏర్పరచాలి, స్త్రీల కోసం పనిచేసే పురుష పార్లమెంటు సభ్యులకు కూడా స్త్రీలతో లింకు ఏర్పరచాలి, దీనివల్ల రాజకీయ క్రీడలోని నియమ నిబంధనలు స్త్రీలందరికీ పరిచయమవుతాయి.

ఉదాహరణలుగా, మనం ఈ క్రింది దేశాలను చూద్దాం : మొరాకొ, బహ్రెయిన్, జోర్డాన్, ఈజిప్టు, లెబనాన్.

మొరాకోలో, జండర్ సమానత్వ సూత్రం 1962 రాజ్యాంగం ప్రకారం హామీ ఇవ్వబడింది. ఐనప్పటికీ, 1993లో ప్రభుత్వం CEDAW ను అంగీకరించినప్పటికీ 2006లో ఆప్షనల్ ప్రోటోకాల్‌ని సమ్మతించినప్పటికీ రాజకీయాలలో స్త్రీల ప్రాతినిధ్యం 2009 నాటికి యింకా 10.5% మాత్రమే ఉంది, దీనివల్ల అరబ్ దేశాలలో మొరాకో సగటు దేశంగానే ఉంది.

1999లో మొహమ్మద్ VI సింహాసనం ఎక్కినప్పటినుండీ, ప్రభుత్వం జండర్ సమానత్వాన్ని, సుపరిపాలనను అందిస్తామనే రాజకీయ కమిట్‌మెంటును ప్రదర్శిస్తోంది.

కాసబ్లాంకాలో లా విభాగంలో రాజకీయ శాస్త్ర ఆచార్యులైన హెచ్. అలిమిమ్‌ఛిఛి ప్రకారం

రాజకీయ ప్రాంతంలోకి జండర్ విశ్లేషణను ప్రవేశపెట్టటం వలన ఇది సాధ్యమైంది, మొదటిది, అనేక జండర్ ఆధారిత అసమానతలకు బాధ్యత వహించాల్సిన కొన్ని సాంఘిక, చారిత్రక నిర్మిత సంబంధాలను విప్పి చెప్పటం వల్ల, రెండవది, మొరాకన్ సమాజంలో స్త్రీల స్థానాన్ని గురించి ఉన్న విపరీతమైన గందరగోళాన్ని తెలియజెప్పేటప్పుడు ఆధునికులకు, ఇస్లాం వాదులకు ఉన్న తేడాలను ప్రముఖంగా పేర్కొనటం వల్ల ఇదంతా సాధ్యమైంది.

ప్రజాస్వామ్యంలోకి మారటానికి, ఆర్థిక ఆధునీకరణకు, మానవాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించేందుకు ఏర్పరచిన జాతీయ ఎజెండాలో మొరాకో ప్రభుత్వం చూపిన సృజనాత్మక ధోరణి ఒక భాగం, దానివల్ల 2012 స్థానిక ఎన్నికలలో 12% స్త్రీల కోటా ఉండాలనే నిర్ణయం తీసుకోగలిగారు. ఇది మొరాకో మహిళల పురోగమనంలో ప్రధానమైన మెట్టు, సంఖ్యాపరంగా ఇంకా జాగ్రత్తపడాల్సిన స్థితిలో ఉన్నప్పటికీ మొరాకో రాజకీయ సంస్థలలో మహిళలకు మరింత చోటు కల్పించాలనే ప్రభుత్వ ఆశయాన్ని మనం గుర్తించవచ్చు. స్త్రీలను ముందుకు తీసుకుపోవాలనే ప్రభుత్వ ఆశయం CEDAW ను అంగీకరించినప్పుడు ఉన్న అభ్యంతరాలను వెనక్కి తీసుకోవటంలో, 2004లో కుటుంబ చట్టాలకు సవరణలు చేసినపుడు (మోదవాన) 2007లో పౌర చట్టాలను సవరించినపుడు మనకు స్పష్టమవుతున్నది. 2005 లో, మొరాకో ప్రభుత్వం స్త్రీలపై హింసను నిరోధించే జాతీయ వ్యూహాన్ని రచించుకుంది, 2006లో పబ్లిక్ పాలసీలో, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో జండర్ లక్ష్యాలను కలగలిపి జండర్ సమానత్వాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలనీ, దాని ద్వారా పబ్లిక్ రంగంలోకి స్త్రీల ప్రవేశానికి సహకరించాలనీ నిర్ణయించింది.

"ఈజిప్టు, మొరాకో, జోర్డాన్ దేశాలలో స్త్రీగా ఉండటం" అనే గ్రంథాన్ని రాసిన ఎలియన్ రోసిలిన్, ఫాతిమా జహ్రా బ్రియోయిల్ వివరించినట్లుగా, మొరాకోలో మొదటి ఫెమినిస్టులు ఒక గ్రూపుగా ఏర్పడినప్పుడు, వాళ్ళ కృషి అంతా స్థానికంగానే ఉండి పెద్దగా సాధించేదేమీ లేకపోయింది. ఎందుకంటే వాళ్ళు అధికార స్థానాలలోకి వెళ్ళాలనే ధోరణిలో ఉన్నారు తప్ప కార్మిక స్త్రీల సాధారణ జీవన స్థితిగతులను మెరుగుపరచాలనే ప్రయత్నం చేయలేదు. ఐనా ఈ ఉద్యమాలు తగినంతగా వచ్చాయి, మొరాకో సమాజాన్నంతా ఒక ఊపు ఊపాయి.

ది డెమొక్రటిక్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ మొరాకన్ విమెన్ (ఫ్రెంచిలో ADFM అంటారు) కూడా ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించింది. ADFM 1985లో ఏర్పడి సెమినార్లు, కాన్ఫరెన్సులు, చర్చల ద్వారా జండర్ సమానత్వ సంస్కృతిని ముందుకు తీసుకెళ్ళింది. స్త్రీల హక్కుల ఉద్యమంతో పనిచేస్తూ పార్లమెంటులో స్త్రీల ప్రాతినిధ్యాన్ని గురించిన చర్చను జనంలోకి తీసుకువెళ్ళి ప్రచారం చేశారు, ఈ విషయం గురించి మొదట ఖచ్చితంగా తీసుకోవాల్సిన చర్యల గురించి సాధారణ చర్చలు చేసినా తర్వాత స్పష్టమైన డిమాండ్లను కోటాలను ప్రవేశపెట్టేందుకు దారితీసే డిమాండ్లను చేశారు.

ADFM చట్టపరమైన, పాలసీలకు సంబంధించిన విషయాలపై కూడా పనిచేసి జనాభాలో స్త్రీల సంఖ్యకూ, శాసన సభలలో మహిళా సభ్యుల సంఖ్యకూ మధ్య ఉన్న అసమతుల్యతను తొలగించేందుకు అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను అమలు చేయాలని కోరింది. స్త్రీల నెట్‌వర్క్‌లు, సంఘాలతో పాటు ADFM రాజకీయ పార్టీలతో కూడా చేతులు కలిపి రాజకీయ పార్టీలలో అధికార పదవులను చేపట్టేందుకు మహిళలను అనుమతించేలా పార్టీలు తమ పాలసీలనూ, పద్ధతులనూ మార్చుకోవాలని, దానికోసం సానుకూలమైన చర్యలకు మద్దతివ్వాలనీ కోరింది.

చివరిగా, మొరాకో రాజకీయాలలో పెరిగిన మహిళల సంఖ్య అనేక రాజకీయ పార్టీలు అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలకు బదులు జాతీయ చట్టాలను వాడటాన్ని కొనసాగించటాన్ని, మొరాకో సమాజం ఆధునిక విద్యను ప్రోత్సహించేందుకు చేసే ప్రయత్నాలను, తద్వారా రాజకీయాలలోకి వచ్చిన మహిళలకు సహాయపడే, సమానత్వంపై ఆధారపడిన ప్రజాస్వామ్యం వైపు దేశాన్ని నడిపించే ప్రయత్నాలనూ పెంచగలిగింది.

మధ్య ప్రాచ్యదేశాలలో, ముందే చెప్పినట్లు, రాజకీయాలలో మహిళల భాగస్వామ్యం దేశ, దేశానికి విపరీతమైన తేడాలతో ఉంటుంది. **బహ్రెయిన్**లో, ప్రభుత్వం 2001లో సుప్రీం కౌన్సిల్ ఫర్ విమెన్ ని ఏర్పాటు చేసి, జూన్ 2002 లో సీడాను అంగీకరించింది, ఇస్లామిక్ షరియత్ చట్టాలు అనుమతించిన వరకే ఒప్పందాన్ని అమలు చేయాలనే పరిమితిని అభ్యంతరంగా పెట్టింది. ఒప్పందం అమలు గురించి అభ్యంతరాలు, ఆటంకాలు ఉన్నప్పటికీ ఒప్పందాన్ని అంగీకరించి సంతకం చేయడం స్త్రీల విజయంగానే చెప్పాలి, వారు చివరికి ఆగస్టు 2002లో ఓటు హక్కు పొంది 2003 సాధారణ ఎన్నికలలో పాల్గొన గలిగారు. ఇది మహిళా హక్కుల కార్యకర్తలకు ఘన విజయమనీ స్త్రీలకు ఒక విప్లవమనీ చెప్పవచ్చు. ఇంకా కోటాలు లేకపోవటం వల్లా, సరైన చర్యలు కార్యక్రమాలు లేకపోవటం వల్ల, బహ్రెయిన్ మహిళలు పార్లమెంటులో 2.5 సీట్లు మాత్రమే ఆక్రమించారు.

“రిజర్వేషన్ లేకుండా సమానత్వం” అనే ఉద్యమం నవంబర్ 2008లో మొదలయింది. స్త్రీల స్థానం గురించి సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఇది తప్పకుండా బహ్రెయిన్ మహిళల చట్టపరమైన స్థాయిలో కనిపించే అభివృద్ధి అని చెప్పాలి, ఐతే పొందినవి చాలా తక్కువనే చెప్పాలి ఎందుకంటే దేశంలో ఇంకా ఉమ్మడి పౌరస్మృతి లేదు. ఇంకా సాధించాల్సిన ప్రగతి చాలా ఉంది.

జోర్డాన్ ఆధునికతవైపు మొగ్గినట్లు చూపటంతో పాటు, రాజకీయాలలో స్త్రీల భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించి ముందుకు తీసుకెళ్ళేందుకు రాజకుటుంబానికి నిజంగా ఆసక్తి ఉందని కూడా చూపింది. జోర్డాన్ మహిళలు 1974లో ఓటు హక్కు పొందారు 1992లో CEDAW ను సమ్మతించి సంతకం చేసింది (కొన్ని అభ్యంతరాలలో). ప్రస్తుతం పార్లమెంటులో మహిళలు 6.36% సీట్లను పొందారంటే, 2003లో కోటాపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిన దాని సత్ఫలితమే. 1992లో ఏర్పడిన జోర్డాన్ నేషనల్ కమిషన్ ఫర్ విమెన్ స్త్రీలకు అనుకూలమైన కార్యక్రమాల కోసం పనిచేయటంతో జోర్డాన్ మహిళల ఆసక్తులను ముందుకు తీసుకెళ్ళే వ్యూహాలను అభివృద్ధి చేసే బాధ్యతను ఆ కమిషన్‌కే ఇచ్చారు. కోటా పద్ధతి అనేక కార్యక్రమాలు, మీటింగ్‌లు రూపొందించి, ప్రజా చైతన్యాన్ని పెంచి ప్రభుత్వాధికారులను ఒప్పించి చివరికి అందరి సమ్మతిని సాధించిన తర్వాత 2003లో అమలు చేశారు. సెమినార్ల వంటి కార్యక్రమాలు, 33 పార్టీలలో 20 పార్టీలు కోటా పద్ధతికి మద్దతిస్తున్నాయనే ఫలితం వచ్చిన పోలింగ్‌ని 1995లో జరపటం, 15,000 సంతకాలను సేకరించిన ఒక పిటిషన్‌ను ఎన్జీఓల కమిటీ తయారు చేసి కోటా పద్ధతి ప్రవేశపెట్టటానికి తోడ్పడింది.

ఈ పద్ధతి స్త్రీలకు ఆరు సీట్లను రిజర్వు చేసింది. ఒక జిల్లా నియోజకవర్గంలో మహిళా అభ్యర్థి ఎంత శాతం ఓట్లు గెల్చుకున్నదనే దాన్ని బట్టి ఈ సీట్లను కేటాయిస్తారు. ఏ ఆరుగురు మహిళలకు ఎక్కువ శాతం ఓట్లు వస్తే వారు ఆ సీట్లను గెల్చుకున్నట్లు. ఇది చట్టం యిచ్చిన స్వల్ప అవకాశం,

కానీ స్త్రీలు పురుష అభ్యర్థుల కంటే ఎక్కువ ఓట్లు పొంది మిగిలిన సీట్లు కూడా సంపాదించు కోవచ్చు; అలా జరిగితే ఆ సీట్లను కోటాకింద లెక్కగట్టరు.

జోర్డాన్ ఎన్నికల విధానం సంక్లిష్టమైనది, ఎందుకంటే కోటా పద్ధతి కింద మహిళలకు ఇచ్చిన దానికి సమాంతరంగా క్రైస్తవులకు, చెచెన్లకు, సర్కాసియన్లకు, బదౌన్ మైనారిటీలకూ కూడా సీట్లు రిజర్వు చేసే కోటాపద్ధతి ఉంది. అదనంగా, నియోజకవర్గ జిల్లాల సైజును నిర్ణయించేందుకు, ఇంతమంది జనాభా గానీ, ఓటర్లు గానీ ఉండాలనే కచ్చితమైన నిబంధనలు, ప్రమాణాలు లేవు. కోటాలు అమలులో ఉన్న నియోజకవర్గాలలో ఒకటి నుంచి ఐదు సీట్లు వరకూ నియోజకవర్గ సైజుల్లో తేడాలుంటాయి.

జోర్డాన్ కోటాపద్ధతి వల్ల మహిళలకు ఎన్నో లాభాలున్నాయి. మొదటిగా, అది చట్టం ద్వారా కేటాయించబడిన ఆరు సీట్లకే మహిళలను పరిమితం చేయదు. రెండవది, మహిళలు క్రైస్తవ, సిర్కాసియన్, చెచెన్, బదౌని ల వలే ముందుగా నిర్ణయించబడిన సీట్లకు పరిమితం కారు. చివరిగా, మహిళల కోటా ఇతర కోటాలకంటే ప్రత్యేకమైనది, ఉదాహరణకు ఒక బదౌన్ మహిళ ఎన్నికయితే ఆ సీటు మైనారిటి కోటా కింద లెక్కగట్టరు.

ఈ ఎన్నికల పద్ధతిలో ప్రధానమైన ప్రతికూలత ఏమిటంటే మహిళలకు రిజర్వు చేయబడిన సీట్లు చాలా తక్కువ. మొత్తం పార్లమెంటు సీట్లలో ఆరు సీట్లంటే 5.5%కి మాత్రమే ప్రాతినిధ్యం లభించినట్లు. దీనిని బట్టి ప్రస్తుతం ఎంత తక్కువ మంది స్త్రీలు 6.36% మంది మాత్రమే పాల్గొంటున్నారని తెలుసుకోవచ్చు. అంతేగాక, జిల్లా ఓటింగు నియామకాల పద్ధతి వల్లా, మహిళ అభ్యర్థులను దేశంలోని అసమాన భౌగోళిక ప్రాంతాలలోంచి ఎంపిక చేయటం వల్లా మహిళా ప్రాతినిధ్యంలో బ్యాలెన్స్ ఉండదు, దానివల్ల వాళ్ళు విశాలమైన మెట్రో పొలిటన్ ప్రాంతాల నుండి ఎన్నికవటం మరింత కష్టమవుతుంది. స్త్రీల భాగస్వామ్యాన్ని పెంచటం కోసం, స్త్రీలకు కేటాయించిన సీట్లను రెట్టింపు చేయవలసిన అవసరం ఉంది, దానితో పాటు రాజకీయ పార్టీలు స్త్రీలకు మినిమమ్ కోటాను ప్రవేశపెట్టేలా వారి గురించి చట్టాన్ని సవరించే ఆలోచన చేసి, జనాభాతో సరిసమానమైన ఓటింగు పద్ధతిని అమలులోకి తెచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది.

చివరిగా, జోర్డాన్ ప్రభుత్వం మహిళలకు ప్రోత్సహించి, సంప్రదాయిక ధోరణులకు మార్చాలనే నిజమైన కోరికతో ప్రభావిత మైందని, 2009 ఫిబ్రవరిలో CEDAW మీద ఉన్న అభ్యంతరాలలో రెండింటి ఉపసంహరించుకోవటం ద్వారా నిరూపించుకుంది. 2008లో కుటుంబ హింసకు వ్యతిరేకంగా రక్షణ గురించిన పేరా మీది అభ్యంతరాన్ని తొలగించింది, జోర్డాన్ న్యాయ మంత్రిత్వశాఖ మహిళా జడ్జీ శిక్షణ కార్యక్రమానికి మద్దతివ్వటం ద్వారా – పది సంవత్సరాలలో 40% మంది మహిళా జడ్జీలు వస్తారని ఆశించింది, 2009 మే నెలలో "రిజర్వేషన్ లేకుండా సమానత్వం" అనే అంశం మీద రెండవ ప్రాంతీయ సదస్సును నిర్వహించింది.

ఈజిప్టు, 2009లో తన పార్లమెంటులో 1.8% మహిళా అభ్యర్థులు మాత్రమే ప్రతినిధులుగా ఉన్నారంటే, ప్రభుత్వంలో అతి తక్కువ ప్రాతినిధ్యం ఉన్న దేశాలలో ఈజిప్టు ఒకటి. ఐనప్పటికీ, 1981 నుంచీ CEDAW పై సంతకం చేసిన దేశంగా – స్త్రీలకు రాజకీయ హక్కునిచ్చిన అరబ్

దేశాలలో మొదటిదిగా ఉంది, 1956 రాజ్యాంగంలో ఆ హక్కు కల్పించింది. 1919 విప్లవం నాటి నుంచీ, ఈజిప్టు మహిళలు తమ హక్కులను వ్యక్తీకరించి తీసుకుంటూ వస్తున్నారు, గతంలో తాత్కాలికంగా కోటా పద్ధతిని కూడా అనుసరించారు. 1956, 1971 రాజ్యాంగాలలో చాలా స్పష్టంగా జండర్‌తో సంబంధం లేకుండా పౌరులందరికీ సమాన హక్కులు, అవకాశాలు కల్పిస్తున్నామని చెప్పినప్పటికీ, 1979, 1983 సంవత్సరాలలో చేసిన రెండు చట్టాలు 30, 31 సీట్లను ప్రజా అసెంబ్లీలో మహిళలకు నిష్పత్తి ప్రకారం రిజర్వు చేశారు. కోటా పద్ధతి అమలులో ఉండగా, పార్లమెంట్‌లో మహిళా ప్రతినిధుల శాతం క్రమంగా పెరుగుతూ 1979 నాటికి 9% చేరుకుంది, అది ఆ దేశంలో ఆ ప్రాంతంలో ఒక రికార్డుగా మిగిలింది. ఐతే ఈ పరిస్థితి చాలా కాలం నిలవలేదు, మహిళలను పార్లమెంటు నుంచి బయటకు నెట్టే యుద్ధం మొదలైంది. దాని ఫలితంగా 1986లో 1979 చట్టాన్ని సుప్రీం కౌన్సిస్ట్యూషనల్ కోర్టు నిషేధించి, రాజ్యాంగ విరుద్ధమనే కారణంతో కోటా పద్ధతిని రద్దు చేశారు. కోర్టుపై నిషేధాన్ని విధించటం వెనక అసలు కారణం వేరొకటుంది, ఎన్నికల విధానమే రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా ఉంది, దాని ప్రకారం రాజకీయ పార్టీలు తమ అభ్యర్థిగా ప్రతిపాదించినవారు మాత్రమే పోటీకి అర్హులై, స్వతంత్రంగా అభ్యర్థులు ఎన్నికలలో నిలబడే అవకాశం లేకుండా పోవటంతో, రాజకీయ పార్టీల అభ్యర్థులకూ, ఏ పార్టీలోనూ సభ్యత్వం లేని వారికీ మధ్య సమానావకాశం అనే సూత్రం పని చేయకుండా పోయింది. చట్టంలోని ఆర్టికల్ 3, మహిళలకు కొన్ని సీట్లు రిజర్వు చేసిన ఆర్టికల్‌ని, ప్రత్యేకంగా సవాలు చెయ్యలేదు, కానీ అది నిషేధించబడింది. ఈ నిర్ణయాన్ని సమర్థించుకుంటూ, కొందరు వ్యాఖ్యాతలు మహిళలకు సీట్లు రిజర్వు చేయటమంటే పురుషుల పట్ల వివక్ష చూపటమని వాదించారు.

రాజకీయాలలో మహిళ భాగస్వామ్యాన్ని కొత్తగా సమర్థించి మద్దతిచ్చే ఉద్యమం ఈజిప్టులో నేషనల్ కౌన్సిల్ ఫర్ విమెన్, ఇంకా అనేక సంఘాల సహకారంతో చివరకు ప్రారంభమై, అది స్త్రీలను ఓటర్లుగా నమోదు చేసుకుని సాధారణ ఎన్నికలలో పాల్గొనమని ప్రోత్సహించింది. శిక్షణ సదస్సులు జరిగి స్త్రీలు పాల్గొనేందుకు సహకరించటానికి స్టాండింగ్ కమిటీలు ఏర్పాటయ్యాయి. కోటా పద్ధతి గురించి తిరిగి డిమాండ్ మొదలై పార్లమెంటులో 12% సీట్లు స్త్రీలకు రిజర్వు చేయాలని అడిగారు, 1979 రాజ్యాంగం ప్రకారం, సీడా వెలుగులో, మార్చి 15, 1984 డిక్లరేషన్ అలెగ్జాండ్రియా లలో చెప్పిన సమాన హక్కులు, అవకాశాల సూత్రానికి కొత్తగా వ్యాఖ్యానం చెప్పుకోవటం మీద ఆధారపడి ఈ డిమాండ్ చేశారు.

దీనివల్ల ఈజిప్టు ప్రభుత్వం 2007లో ఆర్టికల్ 62 ను సవరించ గలిగింది. పీపుల్స్ అసెంబ్లీలోనూ షురా కౌన్సిల్‌లోనూ రాజకీయ పార్టీలకు మెరుగైన ప్రాతినిధ్యం కల్పిస్తూ ఎన్నికల విధానాన్ని సంస్కరించి లెజిస్లేటివ్ బ్రాంచిని బలోపేతం చేయటానికీ, మహిళా కోటా పద్ధతి ప్రవేశపెట్టి స్త్రీలకు మరింత స్థానం కల్పించటానికీ ఈ సవరణ చేశారు. ఆర్టికల్ 62 సవరణ చట్టం స్త్రీలకు ఎన్ని కనీస సీట్లు రిజర్వు చేయాలో చెప్పదు, కానీ ఆ వెంటనే జరిగిన ఎన్నికలలో పార్లమెంటులో మహిళల సంఖ్య చెప్పుకోదగినంతగా పెరిగింది, 2005లో 2% ఉన్నది 2009కి 11%కి వచ్చింది (ఈ సంఖ్యలు ఇచ్చినది జాయింట్ యునైటెడ్‌నేషన్స్ / అరబ్ లీగ్ MDG రిపోర్టు, బీరుట్, డిసెంబరు 9-10-2009)

ఈజిప్టు ఉదాహరణ కోటాలు మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యంపై సానుకూల ప్రభావాన్ని చూపగలవని చెప్పటంతోపాటు, కోటాలు లేనపుడు వచ్చే వ్యతిరేక ప్రభావాన్ని కూడా చూపింది. కాబట్టి రాజకీయాలలో స్త్రీల భాగస్వామ్యాన్ని ఆటంకపరిచే సాంస్కృతిక అడ్డంకులను తొలగించేంతవరకూ, నిజమైన సమానత్వం సాధించేవరకూ ఈ అనుకూల చర్యలను అనుసరిస్తూనే ఉండాలి.

లెబనాన్ మష్రిక్ దేశాలలో విశిష్టమైనది, ఆదేశ చరిత్ర సంస్కృతి, మత భిన్నత్వం, మహిళలను రిజర్వు చేసిన స్థానం వీటన్నిటివల్లా ప్రత్యేకమైనది. నిజానికి, ఆర్టికల్ సి (ప్రియాంబుల్‌లో) రాజ్యాంగంలో 7వ ఆర్టికల్‌లో లెబనాన్ లింగ వివక్ష లేకుండా దేశ పౌరులందరికీ సమానహక్కుల సూత్రాన్ని అమలు చేసింది. అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ఒప్పందాన్ని అంగీకరించింది. ప్రత్యేకంగా CEDAW ను ఆమోదించి, తద్వారా స్త్రీపురుష సమానత్వ సూత్రానికి కట్టుబడి ఉన్నానని ప్రకటించింది.

ఐనప్పటికీ, నిర్ణయాలు చేసే సంస్థలలో, రాజకీయాలలో లెబనీస్ మహిళలు పరిమితంగానే ఉన్నారు, శ్రామికులుగా 30% మహిళలున్నప్పటికీ 3.21% మంది స్త్రీలే పార్లమెంటులో ఉన్నారు. గ్రాడ్యుయేట్లయిన పురుషుల సంఖ్య కంటే స్త్రీల సంఖ్య ఎక్కువ, దేశ జనాభాలో 52% మంది మహిళలే.

పితృస్వామ్య నిర్మాణం మీద ఆధారపడిన సమాజ స్థితికి ఇదొక ఉదాహరణ, అరబ్ దేశాలలో సామాన్యంగా కనిపించే స్థితి ఇదే. నేషనల్ కమిషన్ ఫర్ లెబనీస్ విమెన్ సభ్యురాలైన లమియ ఒస్సెరన్ ప్రకారం రాజకీయాలలో స్త్రీలు లేకపోవటానికి ప్రధానకారణం లెబనీస్ ప్రభుత్వం దేనిమీద ఆధారపడిందో ఆ కుటుంబ సెక్టేరియనిజం, దాని వల్ల కొన్ని రాజకీయ కుటుంబాలలోని పురుషుల చేతిలో అధికారం ఉంటుంది, వారి ప్రాతినిధ్యం నిజమైన అర్హతలను బట్టికాక ప్రాతినిధ్యాన్నిబట్టి ఉంటుంది.

దీనికి విరుగుడుగా, స్త్రీల సంఘాలు నేషనల్ కమిషన్ ఫర్ లెబనీస్ విమెన్ నిరంతరం జాగరూకతతో సానూకూల చర్యల కోసం ఆందోళన చేస్తున్నారు. మరింత ప్రత్యేకంగా, వాళ్ళు వర్కుషాపులు నిర్వహిస్తూ, అంతర్జాతీయ సదస్సులకు హాజరువుతూ స్త్రీల హక్కులు కోటాల గురించి మాట్లాడుతున్నారు (198, 2000, 2004ల్లో) 2005లో పార్లమెంటు సీట్లలో జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం 40% స్త్రీలకు రిజర్వు చేయ్యాలనీ, రాజకీయ పార్టీల అభ్యర్థుల జాబితాలో 30% స్త్రీలకోటా ఉండాలనీ ప్రతిపాదించిన బిల్లు తిరస్కరించ బడింది. అంటే లెబనాన్‌లో ఇప్పటికీ స్త్రీలకు కోటా లేదు. మతపరమైన కోటాలే ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్నాయి. ఐనా, మేరీ నసీఫ్ – డెబ్స్ వివరించినట్లుగా, చాలామంది రాజకీయ వర్గ ప్రతినిధులు స్త్రీలకు కోటా పద్ధతిని విమర్శించారు, అది స్త్రీల విలువను తగ్గిస్తుందని వారి భావన, కానీ వాళ్ళు అధికారంలోకి రావటానికి మతపరమైన కోటాలే కారణమనీ, ఆ కోటాలోనే రాజకీయ ప్రతినిధులుగా వచ్చామనే విషయాన్ని మర్చిపోతున్నారు.

మిగిలిన దేశాలకు భౌగోళికపరమైన కోటాలు, లేదా భారతదేశం లో లాగా కులపరమైన కోటాలు ఉన్నాయి. ఈ కోటాలు మహిళా కోటాల బదులుగా విధించబడ్డాయి. డ్రుడే దహెల్‌పుర్రే, స్టాక్ హోం విశ్వవిద్యాలయంలో రాజనీతి శాస్త్ర విభాగంలో ప్రొఫెసర్, మహిళా కోటా పద్ధతిని శాసనసభలో

ప్రవేశపెట్టటం లెబనాన్ దేశానికి సరిగా సరిపోతుందని విశ్వసిస్తారు, ఇతర కోటాలు ఇప్పటికే శాసన సభల్లో ఉన్నాయిగనుక మహిళల కోటా కూడా ఉండొచ్చంటారు. ఈ పద్ధతి మరింత ఫలితాన్నిస్తుందంటారు. లెబనీస్ రాజకీయాలలో మహిళల ప్రాతినిధ్యం పెరుగుతుంది. అంతేగాక, ఫెఘకీ మహిళలు రాజకీయ జీవితంలో మరింతగా భాగస్తులు కావటం అవసరమనీ, తమ తరపున సానుకూల చర్యలు, చేపట్టేలా రాజకీయ పార్టీల మీద ఒత్తిడి తెస్తూ స్త్రీలు ఉద్యమాలు చేయాలంటారు. మహిళలు, రాజకీయ పార్టీలు కలిసి ఒక దీర్ఘకాలిక వ్యూహాన్ని అమలు చేయటానికి, సమాజ మంతటా చైతన్యం నింపటానికీ, రెండు కోటా పద్ధతుల అమలుకి (మతపరమైనవి, మహిళలకు సంబంధించిన) ఎన్నికల విధానాన్ని సంస్కరించటానికి కృషి చేయాలి.

కొత్త లెబనీస్ ప్రభుత్వం తన రాజకీయ ప్రకటనలోని 22వ అంశాన్ని నొక్కి చెబుతూ CEDAW ను అమలు చేయాలనీ ఎన్నికలు సంస్కరణలు అమలు చేయాలనీ ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ పెడుతోంది. లెబనాన్ రాజకీయ, మతపరమైన, నిర్మాణపరమైన అస్తిత్వాన్ని నిర్వచించి, దాని ప్రకారం ఏ విధమైన ఓటింగు పద్ధతి (బహుళ, నిష్పత్తి, మిశ్రమ) ఏ రకమైన జిల్లాలో అమలు చేస్తే మంచిదో నిర్ణయించుకుని, ఆ విధంగా మహిళా కోటాలను తిరిగి విధించి సమానతాన్ని – ఈసారి, జండర్ సమానత్వాన్ని సాధించాలి.

కొందరు రచయితలు, అహ్మద్ బెదౌన్ వంటివారు, ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంలో పౌరులందరూ సమానులనే సూత్రం కోటాల పద్ధతి లేకపోయినా దానికి ఉపశమనంగా పనికి వస్తుందనీ, దానికి వ్యతిరేకంగా, ఈ సమానత్వ సూత్రం మహిళా ప్రాతినిధ్యానికి తగినట్లుగా సరిపోయేలా లేదనీ, శాసనసభ కోటాలను తప్పనిసరిగా తీసుకురావాలనీ భావిస్తారు.

బి. మిగతా ప్రపంచంలో కోటాలు

ఎ.ఆసియా

ఆసియా మహిళల గురించి ముందుగా చర్యలు తీసుకోవటంలో మార్గదర్శి. 1956లోనే పాకిస్తాన్ 5%, 10% సీట్లు మహిళలకు కేటాయించింది. 1970లో బంగ్లాదేశ్ కూడా చేసింది. ఈనాడు, బంగ్లాదేశ్, ఇండియాలు రాజ్యాంగపరంగా కోటాలు అమలుపరచాయి. ఇండోనేషియా, పాకిస్తాన్, చైనా శాసనం ద్వారా కోటాలు ఏర్పరచాయి. పశ్చిమ యూరప్ మరియు కొన్ని ఆఫ్రికా దేశాల మాదిరిగా వాలంటరీ కోటాలు ఏర్పరచటంగాకుండా, ఆసియా తప్పనిసరి కోటాలను (శాసనం ద్వారా) ఎంచుకుంది. రిజర్వుడు – సీటు కోటా పద్ధతికి వెళ్ళే సూచనలు ఆసియాలో తేటతెల్లమవుతున్నాయి.

ఇండియాలో 1920లో మహిళా కోటాల గురించి చర్చ మొదలయ్యింది. చారిత్రకంగా అణగారిన సమూహాల కొరకు ముఖ్యంగా తక్కువ (లేదా) వెనుకబడిన కులాల గుర్తింపు) కోటాలు ఉండాలనే చర్చలో భాగంగా 1950లో మహిళా కోటాల చర్చ కూడా తిరిగి వెలుగులోకి వచ్చింది. ఇంకా చెప్పాలంటే – స్థానిక, జాతీయ స్థాయిలలో కోటాల గురించి ప్రజల రకరకాల స్పందనలకు ఇండియా ఒక మంచి దృష్టాంతం. 1993లో రాజీవ్ గాంధీ ప్రారంభించిన వికేంద్రీకరణ విధానంలో భాగంగా, ఇండియన్ పార్లమెంట్, డబుల్ కోటా పద్ధతి కోసం రాజ్యాంగ సవరణను స్వీకరించింది. 30% సీట్లు మహిళలకు రిజర్వు చేయబడ్డాయి. జనాభాలో వారి నిష్పత్తిని బట్టి

కొంత శాతం నిమ్న కులాలకు కేటాయించబడ్డాయి. 20–30% మహిళా కోటాలు స్థానిక కౌన్సిళ్ళలో, పంచాయితీల్లో విజయవంతంగా స్వీకరించబడ్డాయి. కాని దానికి విరుద్ధంగా, 30% జాతీయ (పార్లమెంట్) సీట్లు (మహిళలకు) కొరకై ప్రతిపాదించిన మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పార్లమెంటులో ఇంకా చర్చలోనే ఉంది.

రెండు స్థాయిలలో కోటాల ఉదాహరణ లెబనాన్‌లాంటి దేశాలకు స్ఫూర్తి కావచ్చును. లెబనాన్ రాజకీయాలలో మహిళల ప్రాతినిధ్యం తక్కువ. రెండవది – జనాభాను చీల్చే ఒక లక్షణం ఏమిటంటే మతపరమైన భిన్నత్వం. ఇంతకు ముందు చెప్పిన అనుకోని ఆపద (Pit Fall) ఏమిటంటే (మహిళా కోటాకు వ్యతిరేకులు) ఎప్పుడూ చేసేది – ఎక్కువ కోటాలున్న సమాజం – విజాతీయమై అంతమవుతుంది.

పాకిస్తాన్‌లో 33% కోటాలు ఈయబడినాయి. మహిళలు రాజకీయాల్లో ప్రవేశించటానికి అనుమతి ఇవ్వటమే కాక, అణగారిన సమూహాలకు ప్రాంతీయ కౌన్సిళ్ళలో ప్రాతినిధ్యం ఇచ్చారు. రాజకీయాలలో ప్రవేశించటానికి ఉవ్విళ్ళూరే పురుషులకు, మహిళలకు (వారికి సామర్థ్యం ఎక్కువ చేయటానికి, అవకాశాలు కల్పించి వారిని సఫలీకృతులను చేయటానికి) – ప్రత్యేక శిక్షణావకాశాలు కల్పించారు.

తూర్పు తైమూర్ : ముందస్తు చర్యలు తీసుకొనకుండా, యుద్ధం తర్వాతి కాలంలో, గవర్నమెంట్ నిర్మాణంలోనూ, అధికారం చలాయించటంలోనూ బలమైన మహిళా భాగస్వామ్యానికి ఒక చక్కటి ఉదాహరణ ఈస్ట్ తైమూర్. నిజానికి ఇది సంయుక్త కార్యాచరణ. మహిళా సంస్థల బలమైన నెట్‌వర్కు, ఉన్నత నిర్ణయాత్మక స్థాయిలలో మహిళలు ఉండటం, ఐరాస నుండి సహకారం ఇవన్నీ కలిపి జెండర్ సమానత్వాన్ని రక్షించడానికి సంస్థాగత చట్రం నమూనాన్ని ఏర్పర్చి మహిళల పాత్రను గౌరవించడానికి పూనుకున్నాయి. ఈ రోజు తూర్పు తైమూరు పార్లమెంటులో మహిళలు 30% వున్నారు. తొమ్మిదింటిలో మూడు మంత్రి వర్గాలకు అధిపతులుగా ఉన్నారు.

ముగింపుగా, ఆసియాలో రెండు ధోరణులు కనపడ్తున్నాయి. చట్టపరమైన కోటాలను ఆమోదించటం. మహిళలకు రిజర్వుడు సీట్లు. ఏ రకమైన కోటా సరిపోతుందో నిర్ణయించే ముందు, దేశంలోని ప్రత్యేక మత, జాతుల, సంస్కృతుల నేపథ్యాన్ని కుల వ్యవస్థనూ అధ్యయనం చేయాల్సిన ఆవశ్యకతను ఈ ఆసియా ఉదాహరణలు ఎత్తిచూపుతాయి.

బి. యూరప్ :

ప్రపంచంలోని మిగిలిన ప్రాంతాల్లో లాగానే రాజకీయాల్లో మహిళల భాగాస్వామ్యం కోటాలపై ఆధారపడి ఒక దేశానికి మరోదేశానికి చెప్పుకోదగ్గ మార్పు ఉంటుంది. అది ఒక పద్ధతి ప్రకారం కాకుండా అనేక రూపాల్లో ఉంటుంది.

స్కాండినేవియన్ దేశాలు పార్లమెంటులో మహిళల ప్రాతినిధ్యంలో ముందున్నాయి. అక్టోబరు 31, 2009 నాటికి మహిళా శాసన సభ్యుల సంఖ్య సగటున 42.5 శాతం ఉంది. దీనికోసం వారు అనుసరించిన మార్గము, ఉపయోగించిన పద్ధతులు తెలుసుకోవటం చాలా ముఖ్యం. ఈ పరిస్థితికి కారణం అనేక సానుకూల అంశాలను కలిపి ఫలవంతంగా ఉపయోగించటమే : అనేక సంవత్సరాలుగా మహిళలు ప్రదర్శించిన రాజకీయ చైతన్యం.

ప్రభుత్వాలకు గల బలమైన సామాజిక దృష్టి, 1960ల్లో శ్రామిక విపణిలో మహిళలు అధిక సంఖ్యలో ప్రవేశించటం, దీనికి తోడు విద్యా విషయంలో అనూహ్యమైన పెరుగుదల, ప్రభుత్వాలు

లౌకిక వాదాన్ని అవలంబించడం మరియు సాంఘిక ప్రజాస్వామిక పార్టీల వత్తిడి. ఒకేసారి ఈ అంశాల కలయిక వలన పార్లమెంటుకు 25%.. మహిళలను తీసుకురావడం సాధ్యమయ్యింది. తర్వాతగానీ కోటాలు తెరపైకి రాలేదు, అప్పుడు అవి కేవలం మహిళా భాగస్వామ్యాల్ని ప్రాబల్యం లోకి తెచ్చి, ధృవ పరచాయి. మహిళల ప్రాతినిధ్యాన్ని 0 నుండి 43% తేవడానికి స్కాండినేవియన్ దేశాల్లో దాదాపుగా 80 సంవత్సరాలు పట్టింది. అందుకనే డ్రూడ్ డాలరూప్, రాజకీయాల్లో మహిళలు అనే అంశం మీద అనేక పుస్తకాల రచయిత స్కాండినేవియాను ఉదాహరణగా తీసుకోవడం కుదరదని విశ్వసిస్తారు.

ప్రస్తుతం స్కాండినేవియా దేశాల్లో రాజకీయపార్టీలు ఐచ్ఛికంగా ఇస్తున్న కోటాలకు మాత్రమే స్థానం ఉంది. నార్వేలోని చాలా రాజకీయ పార్టీలు స్త్రీ, పురుష లిరువురికి 40% కోటా నిస్తున్నాయి. ఐస్‌లాండ్, స్వీడన్‌లో అదే రకమైన కోటాను అమలు చేస్తున్నాయి. (స్వీడనులో "జిప్పర్ సిస్టమ్" అని పిలుస్తారు, దాని అర్థం పార్టీ లిస్టులో స్త్రీ, పురుష లిర్వురిని ఒకరిని విడిచి వొకరని తీసుకోవడం.) ఆ పార్లమెంటుల్లో 42.9% మరియు 47% మహిళలు వరుస ప్రకారం ఉన్నారు.

1990 మధ్యకాలంలో డెన్మార్కు అన్ని రకాల కోటాలు వదిలివేసింది. ప్రస్తుతం అక్కడ 38% మహిళలు పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఫిన్‌లాండులో కోటాల నేవి లేవు. అక్కడ పార్లమెంటులో 41.5% మహిళలు భర్తీ చేసారు.

డెన్మార్కు, ఫిన్‌లాండు, నార్వే మరియు స్వీడనులో దామాషా ఎన్నికల వ్యవస్థ ఉంది.

స్త్రీలపై వివక్షకు వ్యతిరేకంగా **ఫ్రాన్సులో,** మొదటి ప్రతిఘటన 1405లో జరిగినప్పటినుండి 2000 సంవత్సరంలో సమన్యాయం కోసం శాసనానికి అంగీకారం తెలపడం వరకు దాదాపు ఆరు శతాబ్దాల కాలం పట్టింది. ఆ సమయంలో కఠిన పోరాటం జరిగిన తర్వాతే, ఆ శాసనం వచ్చింది. చాలా యూరో పియన్ దేశాల్లో మహిళలకు ఓటు హక్కు వచ్చిన చాల కాలం తర్వాత 1944 శాసనం ద్వారా ఫ్రెంచి మహిళలు ఓటు హక్కు సంపాదించుకున్నారు, దానితో పాటే రాజకీయ పౌరహక్కులు సమానంగా పొందారు. 1960 మరియు 1970ల్లో జరిగిన మహిళా ఉద్యమాలద్వారా సమానత్వం కోసం డిమాండ్లు చేసినప్పుడే నిజమైన రాజకీయ చైతన్యం మేల్కొంది.

కోటాలను సమర్థిస్తూ మొదటి బిల్లు 1979 లో ప్రవేశపెట్టారు. ప్రత్యేకించి 1982లో ఒకే సెక్సుకు సంబంధించిన అభ్యర్థుల గరిష్టస్థాయి 75% ఉండాలనే పిలుపు నిచ్చి చట్టం ద్వారా చేసారు, దానర్థం – 25% కోటా మహిళలకని. అయితే ఈ బిల్లును జాతీయ అసెంబ్లీ సర్వ సమ్మతితో ఆమోదించినప్పటికీ, రాజ్యాంగ వ్యతిరేకమని ప్రకటించి ప్రక్కన పడేసారు.

ఇరవై సంవత్సరాల తర్వాత 1999లో రాజ్యాంగం లోని ఆర్టికల్ 3, 4 కు సవరణలు చేయడం ద్వారా కొంచెం కదలిక వచ్చింది. అది ఏమని నిర్దేశిస్తుందంటే "రాజకీయ కార్యాలయాల్లో, స్థానాల్లో స్త్రీ, పురుషులకు సమాన అవకాశాలను చట్టం ప్రోత్సహిస్తుంది" దాని ననుసరించి "రాజకీయ పార్టీలు, గ్రూపులు ఈ సూత్రాన్ని అమలు చేయటానికి తమవంతు సహకార మందించాలి. కాథరిన్ జెనిసన్ స్త్రీ, పురుష సమానత్వం గురించి చెప్పినట్లుగా "ఇది నిజమైన విప్లవం. మనం సర్వ వ్యాప్తి వాదమైన పురుషవాద రూపం నుండి ఆర్టికల్ 3లో 'స్త్రీ' అనే పదాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం ద్వారా నిర్మాణాత్మకమైన సార్వత్రిక వాదం వైపు అడుగులు వేస్తున్నాం". రాజ్యాధిపత్యానికి రూపాన్నిచ్చే పురుష సమూనాని తొలగించడంలోని అడ్డంకులు విచ్ఛిన్నమయ్యాయి. రాజకీయ సంస్కరణలు

మహిళలకు "సమానత్వ అర్హత" ను దాటి మెరుగైన పౌరసత్వపు హక్కుకు తలుపులు బార్లా తెరచాయి.

సమానత్వ చట్టం 2000 సంవత్సరంలో రాజకీయ సంస్కరణలో భాగంగా ఆమోదించబడింది. సమానత్వ ఉద్యమం బాగా అభివృద్ధి చెందటంతో 'కోటా' కన్నా ఎక్కువ విజయం సాధించింది. 'కోటా' మరియు 'పారిటీ' రెండూ వేర్వేరు. పారిటీ లైంగిక సమానత్వం కోసం చేసే డిమాండ్ అయితే కోటా దానిని సాధించే మార్గం "కోటా అనే భావం వలే గాక పారిటీ అనే భావన స్త్రీ, పురుషుల జండర్ సమానత్వంతో కూడిన సహయాజమాన్యంపై ఆధారపడిన సమాజం యొక్క వాస్తవ దృష్టి నుండి పుట్టింది. సమాజంలో సరైన ప్రాతినిధ్యం కోసం నిరూపితమైన అవసరం పారిటీకి మూలం. అది సమాజ స్వభావం మరియు జండరు ప్రాతినిధ్యం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఈ కొత్త చట్టం స్త్రీ, పురుషులను సమంగా చేర్చుకోవాలని రాజకీయ పార్టీలను నిర్దేశించింది. ఈ శాతాన్ని (50-50) పాటించకపోతే రాజకీయ పార్టీలకు, గ్రూపులకు పెనాల్టీలు వేసే అవకాశం కల్పించింది. ఈ చట్టానికి ఫలితాలు వెంటనే కనిపించాయి. 2001 మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో మహిళల శాతం 30 నుండి 47.5%కు పెరిగింది.

స్థానికంగా ఈ చట్టం చాలా సమర్థవంతంగా పనిచేసినట్లు రుజువయ్యింది. అయినప్పటికీ జాతీయస్థాయిలో అభివృద్ధి తక్కువగానే ఉంది, 2009 పార్లమెంటు ఎన్నికల్లో మహిళలు కేవలం 18.2% మాత్రమే ఎన్నుకోవడ్డారు - యూరోపియన్ ఇతర దేశాలకన్నా చాలా వెనుకబడి ఉన్నారు.

కాబట్టి మార్పు రెండు విభిన్న వేగాల్లో జరుగుతుంది. రాజకీయ జీవితంలో మహిళల భాగస్వామ్యం వృద్ధి చెందడానికి ఇంకా అభివృద్ధి జరగాలి, ప్రత్యేకించి చట్టపరమైన అవకాశము, శాసనాల పనితీరు మరియు ఎన్నికైన మహిళా అభ్యర్థుల హోదా మెరుగుపడాలి.

మిగిలిన యూరప్‌లో, (27 దేశాల్లో) రాజకీయ పార్టీలు ఐచ్ఛిక కోటాను పాటించడమనేది సాధారణమైన విషయం. 10 దేశాల్లో మాత్రమే కోటాలు స్థానిక అంతర్జాతీయ స్థాయిల్లో ప్రవేశపెడుతూ శాసనాలు చేసాయి.

సి: అమెరికా దేశాలు

యునైటెడ్ స్టేట్స్‌లో కోటాలు లేవు. 16.18% సీట్లు హవుస్ ఆఫ్ రిప్రంజేటివ్స్‌లోనూ 15% సెనేట్ లోను మహిళలు పొందారు. కాని వారు ప్రభుత్వంలో, మంత్రిత్వశాఖల స్థాయిలో క్రియా శీలకంగా పాల్గొంటారు.

కెనడాలో 22.1% పార్లమెంటు సభ్యులు మహిళలు. ఇక్కడ కూడా మహిళలకు చట్టపరమైన కోటాలు గానీ, రిజర్వుడు సీట్లు కానీ లేవు. కేవలం రాజకీయ పార్టీలలో స్వచ్ఛంద కోటాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. రాజకీయ పరంగా చెప్పాలంటే పార్టీ స్థాయిలోనే పని జరుగుతోంది. అక్కడే సాధ్యమైనంత మంది మహిళలను ప్రతిపాదిస్తారు. అలాగే ప్రభుత్వ స్థాయిలో కూడ జరుగుతుంది. ఆ విధంగా మంత్రిపదవుల్లో జండరు సమానత్వం సాధించడానికి అవసరమైన ప్రయత్నాలన్నీ జరుగుతున్నాయి. క్యూబెక్‌లో ప్రస్తుతం అధికారంలో ఉన్న క్యూబెక్ లిబరల్ పార్టీ గతంలో సమానత్వాన్ని సాధించింది. ప్రస్తుతం 28 మంది మంత్రులకు గాను 12 మంది మహిళా

మంత్రులతో సమానత్వానికి దరిదాపుల్లో ఉంది. ఈ ఐచ్ఛిక పద్ధతితో ఉన్న ప్రమాదం ఏమిటంటే ఇది పూర్తిగా రాజకీయ పార్టీల సంకల్పం మీదే ఆధారపడి ఉంటుంది. భవిష్యత్తును గురించి ఎటువంటి హామీ ఇవ్వలేదు. క్రమ పద్ధతిలో జరిగే బహిరంగ చర్చలు జరుగుతున్నప్పటికీ కూడా ఇప్పటి వరకు జండరు సమానత్వమనే శాసనం చేయలేదు.

లాటిన్ అమెరికా మహిళలను ప్రోత్సహించడానికి లాంఛన ప్రాయంగా వేసిన అడుగుల వలన ఉత్తర అమెరికా మరియు యూరప్ లా కాకుండా దీనికి ప్రత్యేకత నిచ్చాయి. నిజంగానే చాలా లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో జెండర్ సమానత్వం వారి రాజ్యాంగాలలో భాగమయ్యింది. ఇంతే కాకుండా బీజింగ్ సమావేశం మరియు కార్యాచరణ వేదికలోని సూచనలకు మద్ధతుగా కోటాలను అంగీకరించ వలసినదిగా జరిగిన ప్రాంతీయ పోరాటాల వలన ఇది సాధ్యమయ్యింది. ఇది 16 లాటిన్ అమెరికా దేశాల్లో కోటా చట్టాలు ఆమోదించడానికి దారితీసింది. దాని ఫలితంగా జాతీయ పార్లమెంటులో మహిళల అభివృద్ధి తగినంత పురోభివృద్ధి సాధించడానికి వీలయ్యింది. కెనడాలోని అంతర్జాతీయ అభివృద్ధి అధ్యయన కేంద్రం (IDRC) నివేదిక ప్రకారం, కొన్ని చట్టాలు ప్రత్యేకించి మహిళల ప్రాతినిధ్యాన్ని పెంచితే, మిగిలినవి స్త్రీ, పురుషుల మధ్య సమతుల్యత సాధించడంపై లక్ష్యం పెట్టి, ఏ ఒక్కరు కూడా పార్లమెంటులో 70% కన్నా ఎక్కువ సీట్లు పొందకుండా హామీ నిచ్చాయి. 1990లో ఎన్నికైన మహిళా అభ్యర్థుల సంఖ్య 6% నుండి 15% వృద్ధి పొందింది. అది కూడా ఒక దశాబ్ద కాలంలోనే జరిగింది. ఈ సంఖ్య అదే సమయంలో కొన్ని యూరపు దేశాల్లోని సంఖ్యకన్నా ఎక్కువగా ఉంది.

2005 నాటికి నిర్ణయాధికార స్థాయిలో సమానత్వం సాధించాలనే బీజింగ్ లక్ష్యాన్ని చేరుకోలేప్పటికీ, ఆదేశాల్లో చేయబడ్డ కోటా చట్టాల వలన వచ్చిన సానుకూల ఫలితాలు చెప్పుకోదగినవి. లాటిన్ అమెరికాలో శక్తివంతమైన రాజకీయ పార్టీలు, వృత్తి సంస్థలు స్వచ్ఛందంగా అంగీకరా సూచక చర్యలు చేపట్టాయి. ప్రస్తుతం ఈ ప్రాంతంలోని చాలా దేశాల్లో పార్టీ జాబితాల్లో 20% నుండి 40% వరకూ మహిళా అభ్యర్థులుండాలనే చట్టాలున్నాయి. ఇక్కడ, మరలా, శాసనపరమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రాంతీయ ప్రాధాన్యత మనకు కనబడుతుంది. కేవలం రాజకీయ పార్టీలకు మాత్రమే విచక్షణాధికారాన్ని ఇవ్వలేదు.

ఈ ప్రాంతంలోని కొన్ని దేశాల్లో ఎక్కడయితే చట్టాలు చేయలేదో అక్కడ రాజకీయ పార్టీలు ఈ ప్రక్రియకు మద్దతునిచ్చి వారి అంతర్గత ఎన్నికల్లో సాధారణ ఎన్నికలకు తయ్యారయ్యే క్రమంలో కోటా పద్ధతిని ఉపయోగిస్తున్నాయి. అర్జెంటీనాలోనూ ఇదే పద్ధతి, పెరోనిస్ట్ పార్టీ మహిళల కోటాను స్వచ్ఛంధంగా అమలుచేసి మార్గదర్శి అయ్యింది.

కాని రచయితలు (Dahlerup, H tun మరియు Jones) కోటా చట్టాల వలన కలిగిన సానుకూల ఫలితాలతో ఏకీభవించినప్పటికీ, వాస్తవంగా కోటాలకు ప్రభుత్వంలో మహిళల సంఖ్యను వృద్ధి చేయకలిగిన సామర్థ్యం పరిమితమేనని చెబుతున్నారు. 2004-05 సంవత్సరానికి మహిళల శాతం హూండూరా, గాటిమలా దేశాల్లోని పార్లమెంటుల్లో 5.5% మాత్రమే ఉంది. రాజకీయ పార్టీల్లో కోటాలు అమలు చేయాలనే ధోరణి తక్కువనీ, ఎన్నికల వ్యవస్థ మహిళల కోటాను అమలు చేయడం వలన కష్టతరం అవుతుంది. రోడ్డు పొడవైనది, కష్టమైనది కూడా కానీ సంఖ్యలు నెమ్మదిగా వృద్ధి చూపిస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు హూండూరాలో ప్రస్తుతం 23. 4% మహిళా

అభ్యర్థులు పార్లమెంటులో ఉన్నారు. ముగింపు సంఖ్యలు అందుబాటులో లేనప్పటికి, నవంబరు 29, 2009 నుండి ఫలితాలు తిరోగమనం బాట పట్టిన దాఖలాలున్నాయి, ఎన్నికల్లో పార్లమెంటులో మహిళా సభ్యుల సంఖ్య కొద్దిగా తగ్గినట్లు కనబడుతుంది. (ఎల్ హెరాల్డో వార్తా పత్రిక నవంబరు 30, 2009) దాదాపు 23% మహిళా పార్లమెంటు సభ్యులతో **హోన్‌డురాస్** చాలా దేశాలకన్నా ముందుంది. యూరప్ దేశాలతో సహా, కానీ అది సమానత్వం సాధించడానికి ఇంకా చాల దూరంలోనే ఉంది.

అర్జెంటీనా రాజకీయాల్లో మహిళల పాత్ర వృద్ధి చెందడం అనే విషయానికి ఆసక్తికరమైన ఉదాహరణ. ఎందుకంటే మొదట ఈ దేశం ఆ రంగంలో మార్గదర్శి; రెండవది నాలుగు రకాల కోటాలు అమలులో ఉన్నాయి. అవి పాటించక పోయినట్లయితే పెనాల్టీలున్నాయి.

1950 ఆరంభంలో ఆ ప్రాంతంలో ఆధిక్యంలో ఉన్న రాజకీయ పార్టీ అయిన పెరోనిస్టు పార్టీ మహిళలకు కోటా పద్ధతి అవలంభించింది. 1991 లో అర్జెంటీనా 30% మహిళా అభ్యర్థులు కనీసం ఉండాలనే నిబంధన కలిగిన కోటా చట్టాన్ని ఎన్నికల నియమావళి లో పొందుపరచడం ద్వారా లాంఛన ప్రాయమైన అంగీకార చర్యకు దారి వేసింది.

ఈ నిర్మాణాత్మక చర్యకు అదనంగా 50% కోటాను కార్డోబా ప్రావిన్స్‌లోని రాజకీయ పార్టీలు మహిళా అభ్యర్థుల కోసం కేటాయించాలనే చట్టాన్ని తెచ్చింది.

అర్జెంటీనా 2007లో CEDAW ను ఆమోదించి ఆ నిబంధనలను రాజ్యాంగంలో పొందు పరచింది, జండర్ సమానత్వంకు సంబంధించిన అన్ని నిబంధనలతో సహా.

ఈ శాసనపరమైన, స్వచ్ఛంద చర్యలు ఉమ్మడి ప్రభావం వలన గత 60 సంవత్సరాల్లో చాంబర్ ఆఫ్ డిప్యూటీస్‌లో అర్జెంటీనా మహిళలకు ఎప్పుడూ మంచి ప్రాతినిధ్యమే లభించింది. 1995లో మహిళలకు అప్పటికే రికార్డు స్థాయిలో 22% సీట్లుండగా, ప్రస్తుతం 41.6% ఉన్నాయి. ఈ సంఖ్య అర్జెంటీనాను పార్లమెంటులో మహిళల ప్రాతినిధ్యం విషయంలో ప్రపంచంలో ఆరో స్థానంలో ఉంచింది. ఈ పరిస్థితి 1996లో ఒక మహిళను ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి కలిగిన నగరం బ్యూనోస్ ఎయిర్స్‌కు ముఖ్య ప్రభుత్వ అధిపతి గాను, క్రిస్టీనా కైర్ష్‌నర్ ను దేశానికే నాయకురాలిగాను ఎన్నుకోవడానికి దారి తీసింది.

1) సబ్ – సహారన్ ఆఫ్రికా

ఫటావో సౌ, అనే అధ్యయన కర్త "ఆఫ్రికన్ ప్రజాస్వామ్యం రోగ భూయిష్టంగా ఉంది, అతి తక్కువ మహిళా ప్రాతినిధ్యంతో బాధపడుతుంది. దీనికి కారణం ఆఫ్రికాలోని పితృస్వామ్య సంస్కృతి. మహిళలకు ప్రాతినిధ్యం వహించే సామర్థ్యం ఉండాలి. సమర్థవంతంగా నిర్వహించాలి. ఇది లాంఛన ప్రాయమైన కోటాలు, సమానత్వం అనే విషయాలను అధిగమించి జరగాలి" అని అభిప్రాయపడ్డారు. మిస్ సౌ ఈ అంశాన్ని ఆఫ్రికన్ మహిళలను ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నుకోకుండా, అధికారంలో నియమించడాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని లేవదీసారు. వ్యక్తిగత అర్హతలతో సంబంధం లేకుండా కేవలం వారు ఒక పార్టీకి చెందినవారనో, కుటుంబంవారనో, నైతిక గ్రూపు వారనో లేదా మతంకు చెందిన వారనో నియమించడంపై అభ్యంతరం తెలియజేసారు. ఈ రకమైన రాజ్యస్త్రీవాదం మహిళల స్థితితో వ్యవహరించగల నిర్మాణాలకు సంబంధించినదిగానో, జండర్ పదజాలంగానో పిలవబడుతుందిగానీ, నిజమైన ప్రయోజనాన్ని నెరవేర్చదు.

2005లో ఆఫ్రికా రాజకీయాలపై జరిగిన అధ్యయనంలో బహుళత్వ వ్యవస్థ ఉన్న 21 దేశాల్లో మహిళా ప్రతినిధులు సగటున 15.5% ఉండగా. దామాషా ప్రాతినిధ్యం కలిగిన 12 దేశాల్లో 27.4% ఉంది. తక్కువ స్థాయి మహిళా ప్రాతినిధ్యం మిశ్రమ ఎన్నికల వ్యవస్థ ఉన్న దేశాల్లో 13% కనబడుతుంది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా లో మహిళలు చట్టసభలో 44.5% ఉన్నారు. ఇంత ఎక్కువగా ఉండటానికి కారణం అక్కడ శక్తివంతమైన మహిళా ఉద్యమం తీసుకున్న చర్యలు (విమెన్స్ నేషనల్ కొయలేషన్ WNC) ఆ ఉద్యమం రాజకీయ మరియు శాసన సంస్కరణలకు దిశానిర్దేశం చేసి, బలోపేతం చేస్తూ కోటాలను అవలంబించవలసిందిగా రాజకీయ పార్టీల మీద వత్తిడి తెచ్చింది. దీనిని సాధించడానికి డబ్ల్యూ.ఎన్.సి జాతీయ కార్యాచరణ వేదికను అభివృద్ధి చేసి రాజకీయాల్లో మహిళల పాత్ర గురించి ప్రజల్లో చైతన్యాన్ని కలిగించింది. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని ముఖ్యమైన రాజకీయపార్టీ అయిన ఏ.ఎన్.సి తన అభ్యర్థులలో 30% కోటా మహిళలకు ఇవ్వాలని స్వచ్ఛందంగా నిర్ణయించుకుంది, ఇంకా మహిళా అభ్యర్థులకు శిక్షణ నివ్వాలనే నిర్ణయం తీసుకుంది. మహిళా ఉద్యమాల సంప్రదింపులు, చట్టం విధించిన కోటాల ఉమ్మడి ప్రభావమే మహిళా శాసనసభ్యుల శాతం విషయంలో దేశాన్ని మూడవ స్థానంలో ఉండేలా చేసింది.

ప్రభుత్వం జాతీయ స్థాయిలో చేపట్టిన వికేంద్రీకరణ కార్యక్రమం కూడా మహిళలు స్థానిక స్థాయిలో రాజకీయాల్లో ప్రవేశించడానికి సహాయపడటం లో ముఖ్యపాత్ర పోషించింది. స్థానిక రాజకీయాల్లో ఉన్న సంప్రదాయ వాద ప్రభావం వలన మహిళలు ఎన్నికవ్వడం చాలా కష్టసాధ్యంగా ఉండేది. ఇంటర్నేషనల్ డెవలప్‌మెంట్ సెంటర్, ఒట్టావా స్థానిక ప్రాజెక్టులలో మహిళల భాగస్వామ్యం పెంపొందించడానికి జాతీయ జండర్ విధానాలు సమర్థవంతంగా పని చేసాయని చూపుతోంది. స్థానిక ప్రభుత్వాలలో స్త్రీలు పాల్గొనడాన్ని వారి రాజకీయ ప్రాబల్యం కన్నా వారి సంప్రదాయపాత్రే తరచూ బలంగా పనిచేస్తుందని చెప్పారు.

ఈ అధ్యయనం ముగింపులో రాజకీయాల్లో మహిళల ప్రాతినిధ్యం గురించి పురుషుల్లో చైతన్యం తీసుకురావడం కూడా మహిళలలో చైతన్యం తీసుకురావడం ఎంత కష్టమో అంతే కష్టమని తేల్చారు.

ఏప్రిల్ 2009లో **బుర్కినా ఫాసో** స్థానిక, జాతీయ ఎన్నికల జాబితాలో మహిళా అభ్యర్థులకు కనీసం 30% కోటా పద్ధతిని అవలంబించింది. దీనిని అమలు చేయక పోయినట్లయితే నిర్బంధాలు, పెనాల్టీలను కూడా అమలు చేస్తామని చెప్పింది. కాని చెప్పుకోదగ్గ విషయమేమిటంటే ప్రభుత్వం యొక్క నూతన మరియు ఆసక్తికరమైన విధానం. ఆ విధానంలో కనీసం 30% మహిళా అభ్యర్థులు ఎన్నిక అయ్యే విధంగా జాబితాలను తయారు చేసినట్లయితే పార్టీలకు అదనపు నిధులు మంజూరు చేయటం జరుగుతుంది. ప్రస్తుతం 15.3% బుర్కినా ఫాసో చట్టసభల్లో మహిళలున్నారు. సమానత్వం మీ మాపుటో ప్రోటోకాల్‌కు బుర్కినా ఫాసో సమ్మతి తెలిపింది. ఆ దిశగా అడుగులు వేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లుగా కనపడుతుంది.

రివాండా : అక్టోబర్ 2009 నాటికి పార్లమెంట్‌లో మహిళల భాగస్వామ్య రేటు 56.3%. ఇది స్వీడన్ (47%). మరియూ సౌత్ ఆఫ్రికా (445.%) ల కన్నా ఎక్కువ. ప్రపంచంలో రివాండా దేశం ఒక్కటే జెండర్ సమానత్వాన్ని సాధించింది. ఇంకా చెప్పాలంటే అధిగమించింది కూడా!

ఈ ఫలితం చాలా అంశాల కారణంగా సాధించబడింది. రాజ్యాంగంలో 30% మహిళలకు సెనేట్ స్థానాలుండాలని పొందుపరచారు. 1994 ఊచకోతల ఉదంతం తర్వాత ఈదేశం కొత్త పునాదుల మీద పునర్నిర్మాణం చేసుకుంటోంది. UND.IPU మహిళల రాజీకయ ప్రవేశాన్ని వృద్ధి చేయటానికి చాల సెమినార్లు నడిపాయి. అన్ని రాజకీయ సంస్థలూ, పార్టీలు మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్య అవసరాన్ని గుర్తించాయి. ఈ అంశాలన్నీ కలిపి రివాండా మహిళల రాజకీయ జీవితాన్ని విజయ వంతం చేయడంతో పాటు దేశంలో వందరు సమానత కలిగిన ప్రజాస్వామ్యాన్ని అందించాయి.

ఈ రకమైన ఉదాహరణలు ఆఫ్రికాదేశాల్లో రాజకీయ, ప్రజా జీవితాల్లో మహిళల భాగస్వామ్యం కొన్ని సంవత్సరాలుగా చెప్పుకోదగ్గ పురోగతి సాధించిందని తెలియజేస్తున్నాయి. ఏదో రకమైన కోటాలు స్వచ్ఛందంగా గానీ, తప్పని సరిగా అమలు చేసిన దేశాలు లేక రెండు కోటాలు అమలు చేసిన దేశాలు మంచి ఫలితాలు పొందాయి. అధ్యయనాలు తెలియజేసేది ఏమిటంటే కోటాల విజయం ముఖ్యంగా దేశంలోని ఎన్నికల వ్యవస్థ, రాజకీయ నాయకుల నిబద్ధత, రాజకీయాల్లో మహిళలను ప్రోత్సహించే ప్రభుత్వాలు, మహిళా ఉద్యమాల యొక్క శక్తి యుక్తుల మీదే ఆధారపడి ఉంటుంది.

ముగింపు

అంతర్జాతీయ చట్టంచే ముందుకు తేబడిన లైంగిక సమానత్వం సాధించటానికి కోటాలు శక్తివంతమైన సాధనమా? (లేక) మహిళలను అగౌరవపరచటానికి తీసుకున్నన జాప్యమైన చర్యా? మనందరమూ – స్త్రీ పురుషులం – ఈ ప్రశ్నకు మనకు మనమే జవాబు చెప్పుకోవాలి. చాలా దేశాలు కోటా సిస్టమ్ అమలు చేయటానికి నిర్ణయించుకున్నాము. సమానతా ప్రజాస్వామ్యాన్ని రూపొందించేందుకు అవసరమైన వ్యూహాన్ని చాల దేశాలు ఇంకా నిర్వచించాల్సి ఉంది. దేశాలు వాటికి సరిపడే ఆదర్శవంతమైన కోటా సిస్టమ్‌ను కనుగొనాలి. అదెట్లా ఉండాలంటే – వారి వారి సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ పరిపాలనా వ్యవస్థలకు సరిపోయేదిగానూ, స్త్రీ పురుషులిరువురూ నిజమైన సమానతా రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక భాగస్వామ్యం వైపు అడుగులు వేసే విధంగా సమాజాన్ని పోషించేటట్లుగానూ ఉండాలి.

అక్టోబర్ 2009లో, ఇస్తాంబుల్‌లో జరిగిన – యూరో – మెడ్ రీజియన్‌లో స్త్రీ – పురుషుల సమానత్వం – గురించిన కాన్ఫరెన్సు గుర్తించినట్లుగా "పరిపూర్ణమైన పౌరసత్వం మహిళలందరికీ ఇవ్వాలి. వారి రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక చట్టపరమైన హక్కులకు గ్యారంటీ ఈయబడాలి". జెండర్ సమానత్వము, అభివృద్ధికి, సామాజిక ఐక్యతకు – అత్యంత ఆవశ్యకమైన నియమాల్లో ఒకటి.

చివరగా, మహిళలు చైతన్యవంతులవాలి. వారి హక్కులను నొక్కి చెప్పటానికి, సమానతా చట్ట ఆర్థిక మరియూ రాజకీయ ప్రాతినిధ్యానికి చేరువవ్వటానికి – వారు రాజకీయాలలో పూర్తిగా భాగస్వాము లవ్వాలి. ఇది ఆర్థిక ఉన్నతికి, ప్రజాస్వామ్యానికి చాల ముఖ్యమైనది.

BIBLIOGRAPHY

Abu Rumman, Hussein. "The Women's quota in Jordan: Crowning three decades of support for female political participation." In The Arab Countries Report, IDEA 2007.

Agacinski, Sylviane. ***Nouvel Observateur***, January 14-20, 1999.

Alami M'Chichi, Houria. "Genre et politique au Maroc; les enjeux de l'égalité hommes-femmes entre islamisme et modernisme" [Gender and Politics in Morocco: The Stakes of Male-Female Equality Between Islamism and Modernism]. L'Harmattan, Paris, 2002.

Badinter, Élisabeth. "Fausse route" [English title: Dead End Feminism, 2006]. Éditions Odile Jacob, Paris 2003.

Beydoun, Ahmad. "La dégénérescence du Liban ou la Réforme orpheline" [The Degeneration of Lebanon, or the Orphan Reform]. Sindbad, Actes Sud, Paris 2009.

Bommelaer, Claire. "L'influence du 'Facteur Femme,' nouveau mystère de la scène politique française" [The Influence of the "Female Factor," a New Mystery on the French Political Scene]. In ***Le Figaro***, October 15, 2007.

Cespedes, Vincent. "Vainqueuses!" [Victorious Women!] At ***Vincentcespedes.net***.

Dahlerup, Drude. "Quotas: A key to equality? An international comparison of the use of electoral quotas to obtain equal political citizenship women." Dahlerup ed., Professor of Political Science at the University of Stockholm.

Dahlerup, Drude. "Women, Quotas and Politics," Dahlerup ed., Routledge 2006.

El Sayed, Shawki. "Lobbying for increased participation of women in Egypt." In The Arab Countries Report, IDEA 2007.

El Sherbini, Maged. "Women's Political Participation in Egypt: Equality versus Equal Opportunity," In The Arab Countries Report, IDEA 2007.

Fassin, Eric. "L'épouvantail américain, penser la discrimination française" [The American Spectre, Thinking About French Discrimination] in ***Vacarme*** 04/05 Fall 1997.

Fraser, Nancy. "Justice interruptus. Critical reflections on the 'postsocialist' condition." New York & London: Routledge. 1997

Gaspard, Françoise, Claude Servan-Schreiber, and Anne Le Gall. "Au pouvoir, citoyennes: liberté, égalité, parité" [To Power, Citizenesses! Liberty, Equality, Parity]. Broché 1992.

Génisson, Catherine. "La parité entre les femmes et les hommes: Une avancée décisive pour la démocratie" [Gender Parity: A Decisive Step Forward for Democracy]. Report to the Prime Minister. Paris, January 2002.

Htun, Mala, and Mark Jones. "Engendering the Right to Participate in Decision-Making: Electoral Quotas and Women's Leadership in Latin America." 2002, www.idea.int/publications.

Inter-Parliamentary Union. www.ipu.org.

Inter-Parliamentary Union (IPU), 2009. "Femmes dans les Parlements nationaux" [Women in National Parliaments]. Situation as of October 31, 2009, available on the web at http://www.ipu.org.

International Development Research Centre. "La parole aux femmes" [Women Speak], www.idrc.ca/.

International Knowledge Network of Women in Politics, www.iknowpolitics.org.

Llanos, Beatriz. "The Expert Opinion," 2008, at http://www.iknowpolitics.org/en/node/5555.

Malumalu, Apollinaire M., and Kamal Feghali. "Une seule voix, plusieurs interprétations. Définitions, caractéristiques et paradoxes des modes de scrutin" [One Voice, Many Interpretations. Definitions, Characteristics and Paradoxes of Electoral Systems]. Mokhtarat, Kinshasa, 2006.

Meier, Iena. "SOS féminisme" [SOS Feminism]. At *Cafébabel.com*, October 26, 2007.

Nassar, Heba. "MDG goal 3: Promote gender equality." Conference on the Joint United Nations/Arab League MDG Report. Beirut, December 9-10, 2009.

Nassif-Debs, Marie. Alterinter.org.

Osseiran, Lamia. "The political participation of women in Lebanon." www.idea.int.

Pialot, Gaëlle. "Les femmes dans la politique locale: l'alibi de la parité" [Women in Local Politics: The Alibi of Parity], March 2008, Rue 89.

quotaproject.org

Rosanvallon, Pierre. "La démocratie inachevée" [Unfinished Democracy]. Gallimard, Paris 2000.

Roussillon, Alain, and Fatima Zahra Zryouil. "Etre femme en Egypt, au Maroc et en Jordanie" [Being a Woman in Egypt, Morocco and Jordan]. Editions Aux lieux d'Etre, Paris/Cairo/Rabat, 2006.

Senac-Slawinski, Réjane. "Evaluation des lois sur les quotas et la parité" [Evaluation of Quota and Parity Laws]. AFSP Colloquium, "Genre et Politique" [Gender and Politics], May 30 and 31, 2002.

Sow, Fatou. "Les femmes dans l'exercice de leurs responsabilités politiques en Afrique de l'Ouest" [Women Fulfilling Their Political Responsibilities in West Africa]. IFAN Senegal, CNRS France.

UN-INSTRAW.org.

UNDP Cairo, UNIFEM Arab States, "The Arab Quota Report: Selected Case Studies" February 8, 2008.

UNIFEM Progress Report 2008. "Le progrès des femmes à travers le monde: 2008-2009" [Progress of the World's Women 2008/2009].

Vogel, Jean. "La parité et les nouvelles figures de la citoyenneté" [Parity and the New Faces of Citizenship]. In ***La parité: Enjeux et mise en œuvre*** [Parity: Stakes and Implementation], lead ed. Jacqueline Martin, Presses universitaires du Mirail, 1998.

అపెండిక్స్ ఐ

నమ్మకము మరియు స్వాతంత్ర్యము ప్రసంగం

నమ్మకం మరియు స్వాతంత్ర్యం

రచన : మహనాజ్ అఫ్‌ఖామీ

ముసావా సమావేశంలో చేసిన ప్రసంగం.
మలేషియా, ఫిబ్రవరి 2009

ఒక దశాబ్దం క్రితం నేను "నమ్మకము మరియు స్వాతంత్ర్యము" పేరున్న పుస్తకాన్ని ఎడిట్ చేశాను. దాని ఉపశీర్షిక 'ముస్లిం ప్రపంచంలో మహిళా మానవ హక్కులు. దాని రచయితలు ముస్లిం ప్రపంచమంతటి నుంచి, అది దాటి కూడా ఉన్నారు. విభిన్నమైన భౌగోళిక, సామాజిక మరియు సంస్కృతిక పరిస్థితులలో జీవిస్తున్న, ఏభై కోట్లకంటే ఎక్కువ మంది ముస్లిం మహిళల జీవితాల గురించి చర్చించారు. అధ్యయనం చేయబడ్డ స్త్రీలందరూ ఒకరికంటే ఇంకొకరు భిన్నమైన వారైనా, అందరికీ ఉన్న ఒకే లక్షణాన్ని గురించి రచయిత్రులందరూ అంగీకరించారు : చాలా మంది మహిళలకి ఆధునికత అంటే సంఘర్షణ – కొన్ని విలువల, శక్తుల వర్ణచిత్రం వారి విధేయతతో పోటీపడుతూ, వారు తమను, తమ చుట్టూ
ఉన్న ప్రపంచాన్ని విరుద్ధమైన రీతులలో చూడమని సైగ చేస్తుంది. వారు ఎదుర్కొనే పరిష్కారం కాని వైరుధ్యం ఏమిటంటే, సమకాలీన ప్రపంచంలో నివసించడంలో ఉన్న డిమాండ్లకు, ఆధునిక ఇస్లామిక్ ప్రపంచ దృక్పథంలో నిర్దేశించి, చెప్పబడిన సంప్రదాయ అవసరాలకు మధ్య గల సంఘర్షణ. ముస్లిం మహిళల మానవ హక్కుల సందేహం ఈ సంఘర్షణలో కేంద్రం – ముస్లిం మహిళలకు హక్కులు వారు మనుషులై ఉన్నందుకా లేదా వారి హక్కులు వారు ముస్లిం మహిళలైనందుకా... ఈ సందేహం కేంద్రంలో కుటుంబంలోని మహిళ – ఆమె హక్కులు, విధులు ఉంది. వారు అప్పుడు తీసుకున్న ముగింపు నిర్ణయాలు ఇప్పటికీ నిలిచే ఉన్నాయి. సవాళ్ళు, సామర్థ్యాలు ఇప్పటికీ ఉనికిలో ఉన్నాయి. అయితే గత రెండు దశాబ్దాలుగా జరిగిన ప్రపంచ సంఘటనల వల్ల ఆ రెండూ ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి. మనం ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళు తీవ్రతరం అయ్యాయి. కాని మన శక్తి, సామర్థ్యాలు కూడా నాటకీయంగా పెరిగాయి. ఈ రోజు నేను మాట్లాడే అంశం నమ్మకము మరియు స్వాతంత్ర్యము, వీటిని గురించి చెబుతుంది.

ఈ అంశం మీద నేను మాట్లాడే ముందర, ముస్లిం మహిళలకు చాలా ముఖ్యమని నేను నమ్మేదానిని ఇంకొకసారి చెప్పనివ్వండి. మనల్ని వెనక్కి పట్టి ఉంచేది ఇస్లాం కాదు; ముస్లిం మెజారిటీ సమాజాలలో పితృస్వామ్య చరిత్ర తీసుకున్న దారి మన స్వాతంత్ర్యాన్ని పరిమితం చేసింది. లేకపోతే, మతం, జాతి, జాతీయతతో సంబంధం లేకుండా, చరిత్ర మొత్తంలో, ప్రపంచంలోని ఎక్కువ జనాభాలో స్త్రీల హోదా ప్రాథమికంగా ఒకే రకంగా ఉంది. మానవ చరిత్రలో చాలా కాలం, ప్రపంచంలోని ఎక్కువ భాగంలో – పిల్లల భవిష్యత్తు, నివాస స్థలం, వివాహం, వారసత్వం, ఉద్యోగం చెయ్యడం లాంటి పెద్ద విషయాలలో మహిళల హక్కులు తీవ్రంగా అదుపు చేయబడ్డాయి. 20వ శతాబ్దం మలుపు తిరిగేటప్పుడు, మహిళలకు ఓటు హక్కు ఇచ్చిన ప్రథమ దేశంగా న్యూజిలాండ్ అవతరించేదాకా, ప్రపంచంలో మహిళలు రాజకీయ ప్రక్రియలో

భాగం పంచుకున్న ప్రదేశం ఏదీ లేదు. అంతేకాక వారికి ఒక ఉద్యోగానికి శిక్షణ పొందే అవకాశం గాని, ఉద్యోగం వచ్చే అవకాశం కాని లేదా ఒకసారి ఉద్యోగం వచ్చాక సమాన వేతనం పొందడానికి గాని సమానావకాశాలు లేవు. నిజం చెప్పాలంటే, కొన్ని సామాజిక – ఆర్థిక రంగాలలో, ఉదాహరణకి యాజమాన్య హక్కు – ముఖ్యంగా భూమి యాజమాన్య హక్కుల విషయంలో – పశ్చిమ దేశాల మహిళల కంటే ముస్లిం మహిళలే మెరుగ్గా ఉన్నారు.

ఒక ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే, మొదటి మతవాద ఉద్యమం – క్రిస్టియన్ ప్రొటెస్టెంటుంలది. 20వ శతాబ్దపు తొలి రోజుల్లో యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ప్రారంభించబడింది. ఆధునికతలోని ఒక నిర్ధిష్టాంశం – క్రొత్తగా, మహిళలు శక్తివంతంగా, చైతన్యవంతంగా కనిపించడం అనే దానికి ప్రతి క్రియగా అది మొదలైంది. మతవాద ప్రొటెస్టంటిజమ్ లాగే ఇస్లామిజమ్ కూడా మార్పుకి ప్రతి చర్య. మతవాద ప్రొటెస్టంటిజమ్ లోలాగానే ఇస్లామిజమ్ కూడా ప్రాథమికంగా రాజకీయమైంది. మహిళల హెూదా మీద దృష్టి కేంద్రీకరిస్తుంది, వాస్తవానికి, ఇస్లామిస్టులకు, గృహానికి సంబంధించిన ప్రతీ సమస్య చర్చించదగినదే. దీనికి మినహాయింపు కుటుంబంలో, సమాజంలో మహిళల హక్కుల, హెూదా. ఇస్లామిక్ ఆర్డర్ ప్రామాణికతకు కుటుంబంలో సమాజంలో మహిళల స్థాయిని వేరుగా చూపడం ఒక్కటే చాలా పెద్ద పరీక్షగా నొక్కిచెప్తారు.

మనకు తెలిసినదేమిటంటే అన్ని మతాలూ – హిందూ మరియు బుద్ధిస్ట్ ఇంకా కన్ఫ్యూషియన్ నుంచి జోరాస్ట్రియన్ మరియు అబ్రహామిక్ – స్త్రీని పురుషునికి సంపూర్ణత (Compliment) (బహుమతి) నిచ్చేదిగానే పరిగణించాయి. జండర్ సంబంధాల విషయానికొస్తే, ఈ భావన పితృస్వామ్యాన్ని నిర్వచించింది. సహజంగానే, పితృస్వామ్యం దాని గుర్తింపుకు కేంద్రమైన ఈ భావనని చాలా జాగ్రత్తగా కాపాడింది. సమాజాలు ఆధునికత దారికి మళ్ళుతున్నప్పుడు, అన్నిటికంటే చివరగా మారింది కుటుంబ సంబంధాలు. స్త్రీ, పురుషుడికి రెండో సగంగానే ఉంటూ వచ్చింది : పురుషుడు యజమాని, స్త్రీ అతనికి తోడు. ఈ నమూనా మహిళకి చాలా విలువైన స్థాయిని ఇచ్చింది, కాని గుణాత్మకంగా ఈ విలువ పురుషుని గుర్తింపునీ, గౌరవాన్నీ సంగ్రహించి, వాటిని పురుషులు – తండ్రులు, సోదరులు, భర్తలు – వీరి ఆలోచనలలో, తీర్పులలో, ప్రవర్తనలలో గట్టిపరచింది పరిమితంగానైనా వ్యక్తిగత స్వాతంత్ర్యాన్ని వ్యక్తం చేసే మహిళల చర్యలు, దాదాపు అన్ని సార్లూ, అమలులో ఉన్న సామాజిక కట్టుబాట్లను వ్యతిరేకించాయి. పురుషుల గౌరవానికి భంగం కలిగించి, మామూలుగా మహిళల జీవితాలను ప్రమాదకరంగా చేశాయి. చారిత్రాత్మకంగా ఈ ద్వంద్వత్వం సంస్కృతిలో ఎంతగా, గాఢంగా కూరుకొని పోయిందంటే, స్త్రీ, పురుషులు సమానంగా దానిని ఒప్పుకుంటున్నారు.

అయితే, ఈ రోజు, మహిళలు వారి వ్యక్తిగత గుర్తింపుని గురించి చేతన కలిగి ఉండడం వల్ల, ఈ స్పష్టంగా కనిపించే నమ్మకంలోని వైరుధ్యాన్ని చూడగలుగుతున్నారు. మారని కమ్యూనల్ లా (చట్టం) ఏమిటంటే అది ప్రత్యక్షంగా కాని పరోక్షంగా కాని, దేవుడి నుంచి లేదా ప్రకృతి నుండి పుట్టేది – దాని గురించి సందేహానికి పునాదులు కాలక్రమంలో సైన్స్, టెక్నాలజీ ఇస్తాయి. దానివల్ల వ్యక్తిగత చైతన్యాన్ని, కమ్యూనల్ చైతన్యం నుంచి వేరుగా చూడగలుగుతారు. ఈ కోణంలో చూస్తే, ఒక వ్యక్తి, అమలులో ఉన్న చట్టాన్ని నిరంతరంగా, మార్పు చేయరానిదానిగా అంగీకరించే బదులు, ఆమె చట్టాన్ని తయారు చేయడంలో పాల్గొనవచ్చని గుర్తించడంతో, చరిత్ర చట్టం నుంచి హక్కు దిశగా కదులుతుంది. ఇందులో, అభివృద్ధి చెంది మార్పు చెందే సమాజాలన్నీ, ఒక దారిలో నడుస్తాయి. అయితే ప్రతీ అడుగూ ఒకే రకంగా, ఒకే సమయంలో, ఒకే స్పీడులో జరగకపోవచ్చు.

అందువలననే మనకి అన్ని సమాజాలు, అన్ని మతాలలో వివిధ రకాల మతవాద ప్రతిచర్యలు ఉన్నాయి. సమకాలీన ఇస్లామిక్ ఫండమెంటలిజమ్ (మతవాదం) కూడా అనివార్య మార్పుకి సమాజంలోని ఒక భాగం తాలూకు ప్రతిచర్య. అది ఇస్లాం తాలూకు సహజమైన, ప్రత్యేకమైన లక్షణంగా కాక, ఇస్లామిక్ రంగు పూసుకుంటుంది. మహిళలే దాని ముఖ్య బాధితులు, మతం రాజకీయమైనప్పుడు వారి దురదృష్టకర స్థితి ఇంకా దుర్భరమవుతుంది.

ఇస్లామిస్టులు ఈ కొత్త చైతన్యంపై రెండు విధాలుగా దాడి చేస్తారు – ముస్లిం సమాజానికి, ఒకటి అంతర్గతం గాను, రెండవది బాహ్యంగాను. అంతర్గతంగా, ఇస్లాం గురించి, అందులో చెప్పింది మార్చరానిదని వాదనను లేవదీస్తుంది. ఈ సూత్రీకరణ మేధోపరంగా అసత్యమైనప్పటికీ, రాజకీయంగా బాగా నిర్వహించబడింది. ఇంకా సిద్ధాంతపరంగా ఇది ముస్లిం ప్రపంచమంతటా సంప్రదాయాల సంకెళ్ళు, ఫత్వాలు మత గురువులు అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వం చేసే నిర్ణయాలు, చట్టాల ద్వారా అంత:సూత్రంగా ఉంది.

బాహ్యంగా ఇస్లామిక్ స్థానం, పాశ్చాత్య దేశాలలో అభివృద్ధి చేసిన సంస్కృతిక సాపేక్షత భావనతో కలగలిసి పోతుంది. పాశ్చాత్య దేశాలలో , ఇస్లాంకు ఏమాత్రం సంబంధం లేని, ఆ భావనకు సంబంధిత వాదనలు జరుగుతాయి. సమకాలీన పాశ్చాత్య ప్రపంచంలో ముఖ్యంగా విద్యా రంగాలలో ఉండేవారిలో, భిన్నత్వాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, సాపేక్షత తరచూ ప్రస్తావించి, బలపరుస్తారు. ఉదాహరణకు, చరిత్రలో రూఢివాద (Positivist) మరియు మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతాలను విమర్శించడానికి, సంస్కృతిక సాపేక్షత, కొన్నిసార్లు, దాని సైద్ధాంతిక రూపంలో, పాశ్చాత్యం కాని సమాజాలను తక్కువ చెయ్యడం ద్వారా పశ్చిమ దేశాల ఆధిపత్యాన్ని, యూనివర్సలిస్ట్ విశ్లేషణ ప్రసంగాలు బలపరుస్తున్నాయని సూచిస్తుంది. పాశ్చాత్య సాపేక్షత స్థితి తాలూకు యోగ్యతలు లేదా లోపాలు ఏమైనా గాని, అది స్వేచ్ఛా ఎంపికను, సమానావకాశాలను నొక్కి చెబుతుంది. అయితే ఇస్లామిస్టులు, ఈ వాదనను మహిళల స్వాతంత్ర్యాన్ని నిర్మాణ దశలోనే అణగదొక్కడానికీ, మహిళల అసమానతను పద్ధతి ప్రకారం అమలు చేయడాన్ని సమర్థించుకోవడానికీ ఉపయోగిస్తారు. వాదనను ఈ రకంగా ఉపయోగించడం నైతికంగా అన్యాయం, మరియు తార్కికంగా దోష భూయిష్టం. అయితే, వాస్తవ రూపం పొందుతున్న సమాజాలను పట్టించుకోకుండా, ఇస్లామిస్టులు, ఇస్లాంను ఎప్పటికీ మారని నియమాలున్న రహస్య వ్యవస్థగా చెప్పి : దానిని క్లిష్టమైన, మారుతున్న, చారిత్రకంగా ప్రత్యేకమైన సామాజిక, రాజకీయ పరిస్థితులతో పోల్చుతారు. దాని ఫలితంగా, వారు పితృస్వామ్యాలలో మహిళల చారిత్రాత్మక అణచివేత అనే వాస్తవ అంశాన్ని (అది సమాజాలు రూపొందుతున్నప్పుడు, అధికారం తీసుకునే అనేక రూపాలు – ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక మరియు రాజకీయ రూపాలకి సంబంధించినది) చరిత్రలో ఎప్పటికీ ఉండే, పురాతన భావాలుగా, నైతికతను నిర్లక్ష్యం చేయకుండా, మతపరంగా బిగువు సడలడంగా రూపాంతరం చేస్తారు. వారి మతమైన ఇస్లాంను ధృడంగా నమ్మే మహిళలు, హక్కుల కోసం పోరాడుతున్నప్పుడు, వారిని ఇస్లాం వ్యతిరేకులుగా చిత్రీకరించదలచినపుడు ఈ వాదన ప్రమాదకరమైనది అవుతుంది. ఇస్లామిస్టులు మతం మతం కోసమే అనేవారి వివరణ వ్యాఖ్యలతో అంశాన్ని గజిబిజి చేస్తారు.

ఈ వంచన గురించి మహిళలు బాగా తెలుసుకుంటున్నారు. మా ప్రతి స్పందన సీదాసాదాగా, వాస్తవంగా ఉంటుంది. ముస్లిం మహిళలుగా మేము అడిగే ప్రశ్నలు, సమాధానం చెప్పేవి ఇవి : మా జీవితాలను ఎలా నిర్వహించుకోవాలో నిర్ణయించుకునే హక్కు మాకు ఎందుకు ఉండకూడదు? మా వ్యక్తిగత జీవితాల్లో జోక్యం చేసుకునే హక్కు ఇంకొక వ్యక్తికి ఎలా వస్తుంది? ముందుగా నిర్ణయించిన చట్రం నమూనాలో మమ్మల్ని బలవంతంగా ఉంచే హక్కు ఒక ముస్లిం మతగురువుకు

ఎలా వస్తుంది? ఆ అధికారం అతను దేవుని నుంచి పొందుతాడా? దానిని మత గ్రంథం నుంచి పొందుతాడా? అది సంప్రదాయాల నుంచి పొందుతాడా? ఈ హక్కులన్నింటినీ మేము తిరస్కరిస్తున్నాము. సూత్రం ప్రకారం దేవుడు ఏమి నిర్దేశిస్తాడో, మత గ్రంథం ఏమి చెబుతుందో ముస్లిం మహిళలుగా మాకు తెలుసు. మేము వాదించేది ఏమంటే – సంప్రదాయాలు ఇకపై చెల్లుబాటయ్యే మూలం కాదని. ఎందుకంటే సమాజాలు మారతాయి, సంస్కృతులు మారతాయి. వీటిని గురించి అతనితో చర్చించడానికి అంగీకారం, సామర్థ్యం రెండూ ఉన్నాయి మాకు. చర్చలు మొదలు పెట్టేముందు, అతను కావాల్సినట్టు ఉండడానికి, కోరుకున్నది చెయ్యడానికి, అతను కోరుకున్నది బోధించడానికి అన్ని హక్కులూ మంజూరు చేస్తాం. మా ఒకే ఒక్క డిమాండ్ ఏమిటంటే, మాకిష్టం లేకపోయినా, అతను మేము ఏమి చేయాలనుకుంటున్నాడో అది చేయమని మమ్మల్ని బలవంతపెట్టొద్దని, ఎలాగంటే మేము కోరుకున్నది చేయమని అతనిని మేము బలవంత పెట్టనట్లుగానే.

హక్కు, బాధ్యతకు సంబంధించినదని మేము చెప్తాము. హక్కు అనే భావనకు కేంద్రమైన అంశం ఇది. అంటే హక్కుని మనం అడిగేటప్పుడు, ఇతరుల హక్కుని కాపాడాలి. బాధ్యతలు లేకుండా మనం హక్కులు పొందలేము. ఎందుకంటే అందరికీ లేని హక్కులు మనం పొందలేము, నిలుపుకోలేము. బాధ్యతల ముసుగులో ఉన్న ఆంక్షల బెదిరింపులతో పరిస్థితులకు తలొగ్గడానికి, పనులు చేయడానికి బలవంతం చేయబడుతున్నామని మనకు తెలుసు. సమకాలీన ముస్లిం సమాజాలలోని చాలామంది మహిళలు తప్పనిసరిగా బాధపడుతున్నదీ, అభ్యంతరం చెబుతున్నదీ ఇదే.

ఆధునిక కాలంలో సంస్కృతులు నిరంతరం మార్పు చెందుతున్నప్పటికీ, అవి ఒకే రకంగా మారవని మనం గ్రహించాము. అందువల్లే, ముస్లిం సమాజాలలోని ఇతర స్త్రీ, పురుషులు, వాస్తవాన్ని మనకంటే భిన్నంగా అర్థం చేసుకుంటారు. ఈ సాంస్కృతిక బహుళత్వం రాజకీయంగా ముఖ్యమైనది, అయినా గాని మన పరిస్థితుల నైతిక పునాదులని అది మార్చదు – సూచనల నమూనా : అది మతం, బలం, హింసలను తిరస్కరిస్తుంది, మనిషి గుర్తింపుని, ప్రైవసీని, స్వేచ్ఛని, నిజాయితీని గౌరవిస్తుంది. ఈ స్థితి మతపరమైన అనుభవం వ్యక్తిగతమైనదని గుర్తిస్తుంది. మతపరంగా రుద్దబడేవన్నీ మతం కాదనీ, ఒక గ్రూపు ఇంకొక గ్రూపు మీద చలాయించే రాజకీయ చర్యలనీ గుర్తిస్తుంది. ఒక మనిషిగా ఎంచుకునే హక్కు నాకు ఉంది అనే ప్రాథమిక సూత్రం విశ్వజనీనమైనది, నేను నివసించే స్థలం బీజింగ్ ఐనా, కాట్మండు ఐనా, కోలాలంపూర్ ఐనా. న్యూయార్క్ ఐనా, లేదా టెహ్రాన్ ఐనా, ఇది నైతికంగా సత్యం. అన్ని చోట్లా నేను ఈ హక్కును ఉపయోగించుకోలేనేమో అనే వాస్తవం ఒక రాజకీయ, సామాజిక విశ్లేషణకీ, ప్రణాళికా, వ్యూహ రచనకీ ఇంకా చర్యలు తీసుకోవడానికి సంబంధించినది.

సిద్ధాంత పరంగా హక్కులుండడానికీ, వాటిని జీవితంలో వినియోగించుకో గలగడం వేర్వేరు విషయాలని మనం నేర్చుకున్నాం. హక్కులు విశ్వవ్యాప్తమైనవి అనేది నిజమైనా, సిద్ధాంపరమైన హక్కులకీ, ఆచరణలో హక్కులకీ మధ్య విస్తృతమైన వ్యత్యాసం ఉందనీ మనకు తెలుసు. ఈ వ్యత్యాసమే మనల్ని మార్గాల సాపేక్షత భావనకు సావధానం చేస్తోంది. అది ముఖ్యంగా రాజకీయాలకీ, ఆచరణకీ సంబంధించిన విషయం. అందువల్లే, మహిళల మానవ హక్కులు ప్రపంచమంతటా పైకి తీసుకురావడానికి మనం చాలా రకాల మార్గాలు ఎంచుకున్నాం. ఉన్న సాంస్కృతిక, రాజకీయ పరిస్థితుల కనుగుణంగా మన పద్ధతులను మలచుకోవడం మనం నేర్చుకున్నాం, నేర్చుకుంటున్నాం. మనం సంభాషణను ఆహ్వానిస్తున్నాం. మార్పు తీసుకు

రావాలంటే మాట్లాడడం అవసరం కాబట్టి, ఇది కాక ఇంకొక చాలా మూలమైన కారణం వల్ల కూడా. హక్కు అనేది విశ్వ జనీనమైనప్పటికీ, అది ఏ ఒక్క సంస్కృతికీ ఆస్తి కాదు, అన్ని సంస్కృతులలోను సంభవించగలదు. ఆచరణలో, ఇది మానవ చైతన్య పరిణామం, ఆ ప్రక్రియలో ఉత్పత్తి ఐన డిమాండ్ల ఫలితం. ఇది ఎంపిక కంటే ఎంపిక సామర్థ్యానికి సంబంధించినది. అందువల్ల, ప్రతీ సంస్కృతి, దానిలో హక్కుల ఆచరణ పరిణామంలో దానికి సరియైన భాష, ప్రక్రియను ఏర్పరచుకుంటుంది. కాని దానికి సంబంధించిన నమూనా, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఎంచుకునే అవకాశం, ఎంచుకునే స్వేచ్ఛ, కొనసాగించబడతాయి.

ఇక్కడ మనకు (ముస్లింలకు) ఒక అధిక భారముంది. ఎందుకంటే మన విషయంలో విశ్వజనీనత (ఏకత్వం – Universality) ప్రశ్నింపబడుతుంది. అది తాత్వికత ముసుగులో ఉంటుంది. కాని మౌలికంగా రాజకీయమే. 19వ శతాబ్దం మధ్యకాలం నుండి 20వ శతాబ్దం చివరి కాలం వరకు చరిత్ర యొక్క నీతి విచారమంతా ఉద్ధరణ గురించే. వాటిలో మహిళోద్ధరణ ఒకటి. ప్రతీ చోట మతతత్త్వవాదులు (Fundamentalists) రక్షణ (defence) లో పడిపోయారు. కాపిటలిజంను (పెట్టుబడిదారీ విధానం) ఎదుర్కొనే సోషలిజం పడిపోవటం మూలంగా, లిబరల్ వాదం విజయం సాధించినట్లు కనబడటం మూలంగా, రకరకాల మత వాదాలు అలలుగా పైకి లేచాయి. ఇరాన్‌లో ఇస్లామిక్ విప్లవం 20 వ శతాబ్దం చివరలో, విజయవంతమవటం వలన, దాని బలంతో ఇస్లామిజం పైకి తేబడింది. ఇది పితృస్వామ్యానికి చివరి శ్వాస కావచ్చును. ఇది ముస్లింలు ఎక్కువ ఉన్న సమాజాల్లోని మహిళలకు ఒక సవాలు విసిరింది. మహిళల దృక్పథంలో, మన మతతత్వం ఏమిటి అని చర్చించుకోవటానికి ఒక అవకాశం కల్పించింది.

మనం ప్రస్తుతం ఈ పోరాటంలో ఉండి, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చర్చించు కుంటున్నాం. దానికి ఈ సమావేశం ఒక ఉదాహరణ. మనం ప్రపంచీకరణ మరియు ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ టెక్నాలజీ యొక్క ప్రయోజనం పొందుతున్నాము. ప్రపంచంలో ఒక మార్పు తేవటానికి వీలుగా ఉద్యమం నిర్మాణం చేయాలంటే కావలసిన తోడ్పాటుకు, ఐకమత్యానికి, వ్యూహాలు – పంచుకోవటానికి భావాలు ఇచ్చిపుచ్చుకోవటానికి ఇవి ప్రయోజన కారులవుతాయి. ఇస్లామ్ మూల సిద్ధాంత వ్యాఖ్యానాలను ఆక్షేపించటానికి అన్ని సామాజిక స్థాయిలలో నుండి మనం చాల ఎక్కువ మందిమి కలసిమెలసి వస్తున్నాం. సమాజంలో, కుటుంబాల్లో, మనం మన హక్కుల కోసం ఉద్యమించేకొద్దీ, మన పోరాటం యొక్క పరిమాణాలు నిర్వచింపబడ్తున్నాయి. కలసి పనిచేస్తూ ఈ హక్కులు ఏమిటనేది నిర్వచించుకుంటాం. జ్ఞాన మీమాంసలో ఈ హక్కులు ఇస్లాంకు ఎట్లా సంబంధం కలిగి ఉంటాయి? కొన్ని ప్రత్యేక ముస్లిం సమాజాల్లో అవి ఏ సామాజిక రాజకీయ అధికారాన్ని ప్రతిధ్వనిస్తాయో వాటిని పెంపొందించే వ్యూహాలు ఎట్లా అభివృద్ధి చేసుకోవాలి? – అనేవి ఆలోచించుకుంటాం.

ఈ లిస్టులో అన్నింటికన్నా పైనున్నది – మతపరమైన విషయాల పై వాఖ్యానానికి కావలసిన మార్గాలూ, సాధనాలూను, సమస్య పరిష్కారం వైపు మన వైఖరి, ఏ విధమైన నైపుణ్యత అవసరం? క్షేత్ర స్థాయి నాయకులకు ఈ అంశం గురించి ఎట్లా చెప్పాలి, క్షేత్ర స్థాయి నుంచి స్వీకరించిన మేథోపరమైన విషయాలను విశ్లేషణా ప్రక్రియను ఎట్లా తీసుకు రావాలి? రాజకీయంగా ఉన్నత స్థానంలో ఉన్న ముస్లింలకు తెలియచెప్పే పద్ధతుల గురించి కూడా మేము చూస్తున్నాము : బాధ్యతాయుత లక్షణమున్న, నిర్ణయాలను తీసుకునే వారిని ఎట్లా గుర్తించాలి, పునర్ వ్యాఖ్యానించిన మత గ్రంథాన్ని గురించి ఎట్లా చెప్పాలి, రాజకీయాలలో పనిచేయడానికి పరిమితులను విధించడానికి ప్రమాణాలను ఎట్లా వృద్ధి చేసుకోవాలని, మహిళ మానవ హక్కుల పట్ల సానుభూతి

ఉన్న అధికారులకు, చట్టసభ సభ్యులకు, న్యాయమూర్తులకు మహిళల పరిస్థితులలో మార్పు తీసుకురావడానికి ఎట్లా సహాయపడాలి. మేము క్షేత్ర స్థాయిలో తోడ్పాటును చైతన్యపరచడానికి సరియైన పద్ధతులు, నమూనాలు కోసం అన్వేషిస్తున్నాము. అందులో ఉన్నవి, వివిధ స్థాయిల్లో ఉన్న మహిళా నాయకురాళ్ళను గుర్తించి, సహకారం అందించడం, రాజకీయ నిర్ణయాలు తీసుకునే వారిపై ఒత్తిడి తీసుకు వచ్చే పద్ధతుల గురించి చెప్పడం, మరియు అన్నింటికన్నా ముఖ్యమైనది, నైతిక మరియు శారీరక హింస నుండి మహిళా కార్యకర్తలను కాపాడడం. జాబితా సమగ్రమైనది కానప్పటికీ, మహిళ మానవ హక్కులకూ, రాజకీయాలకూ, ఇస్లాం మతగ్రంథాలకు మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని అర్థమయ్యేటట్లు చేస్తుంది. ఇంకా మా పోరాటం పరిమాణాన్ని గురించి చెబుతుంది. మన జీవితానికి కేంద్రకం కుటుంబం. కుటుంబంలో మన హక్కులను కాపాడుకోకపోతే, మనం పూరకంగానే ఉంటాము, పూర్తి స్థాయి కాకుండా, పూరకంగా మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, స్వతంత్ర మానవులకు ఉండాల్సిన హక్కులు మనకు ఉండవు, ఉండలేవు. అందుచేత, ఈ సమావేశం (Conference) చాలా సమయోచితం, మన నమ్మకాన్ని, మన స్వతంత్ర్యాన్ని సాధించి, కాపాడు కోవడానికి మన ప్రస్థానం తీవ్రతను సూచిస్తుంది.

అపెండిక్స్ జె

మహిళల రాజకీయ భాగస్వామ్యం అంతర్జాతీయ న్యాయ ఒప్పందాలు

i. "అధికారంలో నిర్ణయాలు చేసే స్థానంలో స్త్రీలు" నాల్గవ ప్రపంచ మహిళా కాన్ఫరెన్సు నుంచి కొన్ని భాగాలు స్త్రీల కార్యాచరణ వేదిక (కార్యాచరణ వేదిక)

ii. మహిళలపై అన్ని రకాల వివక్షల నిర్మూలన ఒప్పందం (CEDAW)

iii. అంతర్జాతీయ పౌర రాజకీయ హక్కుల ఒప్పందం (ICCPR)

iv. అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ఒప్పందం (UDHR)

i.

“అధికారంలో, నిర్ణయాలు చేయటంలో స్త్రీలు”

సేకరించినది

ఐక్యరాజ్యసమితి నాల్గవ ప్రపంచ మహిళా కాన్ఫరెన్సు బీజింగ్, చైనా - సెప్టెంబర్ 1995

సమానత్వం కోసం కార్యాచరణ, అభివృద్ధి మరియు శాంతి

కార్యాచరణ వేదిక

జి. అధికారంలో నిర్ణయాలు చేయటంలో స్త్రీలు

181. విశ్వ మానవ హక్కుల ప్రకటన ప్రతి మనిషికి తన దేశ ప్రభుత్వంలో భాగం తీసుకునే హక్కు ఉందని ప్రకటించింది. మానవ జీవితంలోని ప్రతి రంగంలో నిత్యాభివృద్ధి ఉండాలంటే, పారదర్శకమైన బాధ్యతాయుతమైన ప్రభుత్వం, పరిపాలనను సాధించాలంటే స్త్రీల సాధికారత, వారిపై వారికి అధికారం, స్త్రీల సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ స్థాయి మెరుగుపడటం అత్యవసరం. స్త్రీలు సఫలవంతమైన జీవితాలు గడపకుండా అడ్డుకునే అధికార సంబంధాలు సమాజంలో అనేక స్థాయిలలో, వ్యక్తిగతం నుంచి పబ్లిక్ రంగాలన్నిటిలో పనిచేస్తూ ఉంటాయి. నిర్ణయాలు చేయటంలో స్త్రీ పురుషుల సమాన భాగస్వామ్యం ఒక సమతుల్యతను అందిస్తుంది. అది ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేసి, దానిని సజావుగా నడిపించేందుకు అవసరమైన సామాజిక నిర్మాణాన్ని ప్రతిఫలిస్తుంది. రాజకీయ నిర్ణయాలు చేయటంలో సమాన భాగస్వామ్యం అనేది కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. ఆ సమాన భాగస్వామ్యం లేనట్లయితే సమానత్వ కోణమనేది ప్రభుత్వ పాలసీలలో నిజంగా కలగలిసి ఉండటం సాధ్యం కాదు. ఈ విషయంలో, స్త్రీలు రాజకీయాలలో సమాన భాగస్వాములుగా ఉండటం అనేది అన్ని రంగాలలో మహిళలు ముందడుగు వేయటంలో ప్రధాన పాత్రను పోషిస్తుంది. నిర్ణయాలు చేయటంలో స్త్రీలు సమాన భాగస్వామ్యం అనేది కేవలం ఒక డిమాండ్ కాదు. సాధారణ న్యాయం కోసం చేసే ఒక డిమాండ్ మాత్రమే కాదు. స్త్రీలకు అత్యవసరమైన అంశాలన్నిటిని గురించి శ్రద్ధ తీసుకుని ఆలోచించేందుకు తప్పనిసరిగా ఉండవలసిన ఒక జీవన పరిస్థితి. నిర్ణయాలు చేయటంలో అన్ని స్థాయిలలో స్త్రీల భాగస్వామ్యం, స్త్రీల దృష్టికోణం కలగలపకపోతే, సమానత్వం, అభివృద్ధి, శాంతి అనే లక్ష్యాలను సాధించటం సాధ్యం కాదు.

182. అనేక దేశాలలో ప్రజాస్వామీకరణ కోసం విస్తృత ఉద్యమం జరుగుతున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వంలో అనేక స్థాయిలలో స్త్రీలు అతి తక్కువ స్థానాలలో ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా మంత్రిత్వశాఖలలో ఇతర కార్యనిర్వాహక సంస్థలలో చాలా తక్కువగా ఉన్నారు. శాసన సభలలో రాజకీయ అధికారం సాధించటంలో వెనకబడి ఉన్నారు. 1995వ సంవత్సరానికి నిర్ణయాలు చేసే అన్ని స్థాయిలలో 30 శాతం స్త్రీలు అధికారంలో ఉండాలని ఐక్యరాజ్యసమితి ఆర్థిక, సాంఘిక కౌన్సిల్ ఇచ్చిన లక్ష్యం సాధించటంలో చాలా వెనకబడి ఉన్నారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా శాసన సభలలో 10శాతం మహిళా సభ్యులే ఉన్నారు. మంత్రిత్వ శాఖలలో స్త్రీల శాతం మరింత తక్కువ. నిజానికి, కొన్ని దేశాలలో, రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక రంగాలలో ప్రాథమికమైన కీలకమైన మార్పులు జరుగుతున్న దేశాలతో సహా శాసన సభలలో స్త్రీల సంఖ్య కొట్టొచ్చినంతగా తగ్గిపోయింది. దాదాపు అన్ని దేశాలలోను స్త్రీలు సగం జనాభాగా, ఉన్నప్పటికీ, వారికి ఓటు హక్కు ఉన్నప్పటికీ ఐక్యరాజ్య సమితిలో సభ్య దేశాల ఆఫీసులలో వారున్నప్పటికీ ప్రజాధికార స్థానాలలో అభ్యర్థులుగా మాత్రం వారి ప్రాతినిధ్యం చాలా తక్కువగానే ఉంటూ వస్తోంది. ప్రజా జీవితంలో స్త్రీలు పాల్గొనటానికి అనేక రాజకీయ పార్టీల సంప్రదాయ పని పద్ధతులు, ప్రభుత్వ నిర్మాణాలు ఆటంకాలుగా ఉంటూ వస్తున్నాయి. వివక్షతో కూడిన ఆచారాలు, దృక్పథాలు, కుటుంబ బాధ్యత, పిల్లల బాధ్యతలు, శాసన సభలలో ప్రవేశానికి అయ్యే అధికమైన ఖర్చు, వీటన్నిటివల్లా స్త్రీలు రాజకీయ రంగంలోకి రాకుండా నిరుత్సాహ పరుస్తున్నాయి. స్త్రీలు రాజకీయాలలో, ప్రభుత్వంలో నిర్ణయాలు చేసే స్థానాలలో ఉండటం వల్ల రాజకీయ ప్రాధాన్యతలను పునర్నిర్వచించవచ్చు. రాజకీయ ఎజెండాలో కొత్త అంశాలను ప్రవేశపెట్టవచ్చు. ఆ అంశాలు స్త్రీలకు వారి జండర్ దృష్ట్యా ఉన్న ప్రత్యేక అవసరాలకు ప్రతిబింబించి వారి విలువలను, అనుభవాలను గురించి మాట్లాడతాయి. ప్రధాన స్రవంతి రాజకీయాలలో కొత్త దృక్పథాలను ప్రవేశపెడతాయి.

183. స్త్రీలు కమ్యూనిటీలో, అసంఘటిత సంఘాలలో, శాసన సభలలో కూడా తగిన నాయకత్వ లక్షణాలను చూపించారు. కానీ సాంఘికంగా వారు తయారు చేయబడ్డ పద్ధతీ, స్త్రీ పురుషుల స్టీరియో టైపింగు, మీడియా ద్వారా జరిగే స్టీరియో టైపింగు, ఇవన్నీ కలిసి రాజకీయ నిర్ణయాలు చేయటమనే పనిని పురుషుల పనిగా ఆ ప్రాంతంలోనే ఉంచుతాయి. అలాగే కళలు, సంస్కృతి, క్రీడలు, మీడియా, విద్య, మతం, చట్టం వంటి రంగాలలో నిర్ణయాలు తీసుకునే చోట స్త్రీలు తక్కువ సంఖ్యలో ఉండటం వల్ల అనేక కీలక సంస్థలలో ప్రముఖమైన తమ ప్రభావాన్ని చూపించకుండా స్త్రీలను అడ్డుకుంటున్నాయి.

184. సంప్రదాయ అధికార ప్రాంతాలు, నిర్మాణాలలో, ఉదాహరణకు రాజకీయ పార్టీలలో నిర్ణయాలు తీసుకునే కమిటీలు, ఉద్యోగ సంఘాలు, ట్రేడ్ యూనియన్లు వంటి చోట్ల చాలా పరిమితంగానే స్త్రీలు ఉన్నప్పటికీ, ప్రత్యామ్నాయ నిర్మాణాలలో, ముఖ్యంగా ప్రభుత్వేతర సంఘాలలో అధికారాన్ని పొందారు. ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, గ్రామీణ సంఘాల ద్వారా మహిళలు తమ సమస్యలను, ఆసక్తులను గురించి మాట్లాడుతూ, స్త్రీల సమస్యలను దేశీయ, ప్రాంతీయ, అంతర్జాతీయ ఎజెండాలలోకి తీసుకొచ్చారు.

185. స్త్రీ పురుషుల మధ్య కుటుంబంలో వివక్షాపూరితమైన ఆచారాలు అలవాట్ల వల్ల, అసమాన అధికార సంబంధాల వల్ల పబ్లిక్ ప్రాంతంలో అసమానత్వం ప్రారంభమవుతుంది. ఇళ్ళల్లో

అధికార లైంగిక శ్రమ విభజన, బాధ్యతల విభజన అసమాన అధికార సంబంధాల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. దీనివల్ల విశాలమైన ప్రజా వేదికలలో నిర్ణయాలు చేయటంలో భాగస్వాములు కావటానికి అవసరమైన నైపుణ్యాలను పెంచుకునే సమయం దొరకక వారి శక్తి పరిమితమవుతుంది. స్త్రీ పురుషులు గృహ సంబంధమైన బాధ్యతలను సమానంగా పంచుకుంటే స్త్రీలకు, వారి కూతుళ్ళకు మెరుగైన నాణ్యమైన జీవితం దొరకటమేగాక, ప్రజాహిత పాలసీలను రూపొందించి, ఆచరించి ఖర్చుపెట్టే అవకాశాలు పెరుగుతాయి. దానివల్ల వారి ఆసక్తులు, సమస్యలు గుర్తించబడతాయి. వాటి గురించి చర్చ జరుగుతుంది. స్థానిక కమ్యూనిటీ స్థాయిలలో అసంఘటిత నెట్‌వర్కులు, నిర్ణయాలు చేసే పద్ధతులలో పురుష ఆధిపత్య సంస్కృతి ప్రతిబింబించటం వల్ల రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక జీవితంలో స్త్రీలు సమానంగా పాల్గొనే శక్తిని కోల్పోతున్నారు.

186. స్థానిక, జాతీయ, ప్రాంతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో, ఆర్థిక, రాజకీయ పరమైన నిర్ణయాలు చేసేవారిగా అతి తక్కువ మంది స్త్రీలు ఉండటం చూసినపుడు వారికున్న నిర్మాణపరమైన, భావజాల పరమైన ఆటంకాలను తొలగించటానికి సానుకూలమైన చర్యలు తీసుకోవాలని అర్థమవుతుంది. ప్రభుత్వాలు, బహుళజాతి, జాతీయ కార్పొరేషన్లు, మీడియా, బ్యాంకులు, విద్యా, శాస్త్రీయ సంస్థలు, ప్రాంతీయ అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ఐక్యరాజ్య సమితి వంటి వాటితో సహా ఏవీ కూడా పై స్థాయి మేనేజర్లుగా పాలసీలు తయారు చేసేవారిగా, దౌత్యవేత్తలుగా, సంప్రదింపులు జరిపే వారిగా స్త్రీల సామర్థ్యాలను, నైపుణ్యాలను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకోవటం లేదు.

187. అన్ని స్థాయిలలో అధికారం, నిర్ణయాలు చేయటం అనేది స్త్రీ పురుషుల మధ్య సమానంగా పంపకం జరగాలంటే అది ప్రభుత్వం మీద ఆధారపడుతుంది. ప్రభుత్వంతో పాటు గణాంక జండర్ విశ్లేషణ చేసేవారు, పాలసీ అభివృద్ధిలో జండర్ దృక్పథాన్ని ప్రధాన స్రవంతిలో ప్రవేశపెట్టేవారు, ఆ కార్యక్రమాలను అమలు చేసే వారు, వీరందరి మీదా కూడా ఆధారపడి ఉంటుంది. నిర్ణయాలు చేసే అధికారం సమానంగా ఉండటమనేది స్త్రీల సాధికారతకు చాలా అవసరం. కొన్ని దేశాలలో కార్యాచరణ దిశగా ప్రయాణం చేసినపుడు స్థానిక, జాతీయ ప్రభుత్వాలలో 33.3 శాతం, కొన్ని సార్లు ఇంకొంత ఎక్కువగా స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్యం దొరికింది.

188. ఆర్థిక సాంఘిక రంగాలలో స్త్రీ పురుషులను సమానంగా గుర్తించి గౌరవించటం అనే దానికి సంబంధించి ఎలా విషయాలను ముందుకి తీసుకురావాలో తెలియని అసంపూర్ణ పరిజ్ఞానంతో పనిచేసే జాతీయ, అంతర్జాతీయ గణాంక సంస్థలు ఇంకా ఉన్నాయి. నిర్ణయాలు చేయటమనే ముఖ్యమైన రంగంలో ఉన్న డేటాబేస్‌లను, మెథడాలజీలను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకోవటం లేదనే విషయాన్ని ప్రత్యేకంగా గమనించాలి.

189. అన్ని స్థాయిలలో అధికారం, నిర్ణయాలు చేసే అధికారంలో స్త్రీ పురుషుల మధ్య ఉన్న అసమానత్వాన్ని గురించి పట్టించుకుని మాట్లాడాలంటే, ప్రభుత్వాలు, ఇతర కార్యనిర్వాహక సంస్థలు అన్ని పాలసీలలో, కార్యక్రమాలలో జండర్ దృక్పథాన్ని ప్రధానాంశంగా చేసే చురుకైన, స్పష్టమైన పాలసీని తెచ్చి దానిని ముందుకు నడిపించాలి. అలా చేసినప్పుడే నిర్ణయాలు తీసుకోక ముందే, వాటి ప్రభావం స్త్రీల మీదా పురుషుల మీదా ఎలా ఉంటుందనే విశ్లేషణ జరుగుతుంది.

వ్యూహాత్మక లక్ష్యం జి.1.

అధికార నిర్మాణాలలో, నిర్ణయాలు చేయటంలో సంపూర్ణ భాగస్వామ్యానికి సమాన అవకాశం స్త్రీలకు ఉంటుందనే హామీ కోసం చర్యలు తీసుకోవాలి.

తీసుకోవాల్సిన చర్యలు

190. ప్రభుత్వం చేత

ఎ. ప్రభుత్వాలు జండర్ సమతుల్యత లక్ష్యాన్ని ప్రభుత్వ సంస్థలలో కమిటీలతో, ప్రజా పరిపాలన సంస్థలలో, న్యాయ రంగంలో, ఇంటర్ ఎలియాతో సహా, స్థాపించాలని తీర్మానించుకుని, ఈ రంగాలలో స్త్రీల సంఖ్య పెంచటానికి ప్రత్యేకంగా టార్గెట్లు పెట్టుకుని, అమలు చేసే చర్యలు చేపట్టాలి. దానివల్ల స్త్రీ పురుషులకు సమాన ప్రాతినిధ్యం సాధించగలుగుతారు. దీనిని సానుకూల కార్యాచరణతో అన్ని ప్రభుత్వ, ప్రజా పరిపాలనా స్థానాలలో కూడా సాధించాలనే లక్ష్యం పెట్టుకోవాలి ;

బి. తగిన చోట్ల, ఎన్నికల పద్ధతుల్లో కూడా రాజకీయ పార్టీలు ఎన్నికలలో, ఎన్నికలు లేని ప్రజాసేవా స్థానాలలో స్త్రీలను కలుపుకుపోతూ, పురుషులకిచ్చిన స్థాయిలో, అదే స్థానాలలో స్త్రీలను ప్రోత్సహించే చర్యలు తీసుకోవాలి ;

సి. రాజకీయ కార్యకలాపాలలో, సంఘాలుగా ఏర్పడే స్వేచ్ఛలో, రాజకీయ పార్టీలలో, ట్రేడ్ యూనియన్లలో సభ్యత్వ విషయంతో సహా స్త్రీ పురుషులకున్న సమాన హక్కులను రక్షించాలి. వాటిని ప్రోత్సహించాలి ;

డి. స్త్రీల రాజకీయ ప్రాతినిధ్యం గురించి వివిధ ఎన్నికల పద్ధతుల్లో ఉన్న భిన్న ప్రభావాలను సమీక్షించి, తగిన చోట్ల ఆ పద్ధతులను సరిదిద్దాలి. సంస్కరించాలి ;

ఇ. స్త్రీలు, పురుషులు పబ్లిక్, ప్రైవేట్ రంగాలలో అన్ని స్థాయిలలో నిర్ణయాలు తీసుకునే స్థానాల్లో, ఎంతమంది ఉన్నారో అనే సంఖ్యాపరమైన, గుణాత్మకమైన డేటా క్రమబద్ధంగా సేకరించి, విశ్లేషించి, అందరికీ పంచాలి ; అలాగే ప్రభుత్వంలో వివిధ స్థాయిలలో ఎంతమంది స్త్రీలు, పురుషులు ఉద్యోగులుగా ఉన్నారో ప్రతి సంవత్సరం డేటా తీసి పంచాలి ; ప్రభుత్వ నియామకాల్లో స్త్రీలకూ పురుషులకూ సంపూర్ణమైన సమానమైన అవకాశాలు అందుబాటులో ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలి ; ప్రభుత్వ శాఖల లోపల ఈ విషయంలో జరిగే అభివృద్ధిని అజమాయిషీ చేసే యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి ;

ఎఫ్. నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలో స్త్రీల భాగస్వామ్యం గురించి, నిర్ణయాలు తీసుకునే వాతావరణం గురించి దాని ప్రభావం గూర్చి అధ్యయనాలు చేసే ప్రభుత్వేతర సంస్థలకు, పరిశోధనా సంస్థలకు మద్ధతునివ్వాలి ;

జి. అన్ని స్థాయిలలో ఆదివాసీ మహిళలు నిర్ణయాలు చేసే క్రమంలో పాల్గొనేలా ప్రోత్సహించాలి ;

హెచ్. ప్రభుత్వ నిధులను పొందుతున్న సంస్థలలో వివక్ష లేని పాలసీలను, పని పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టి ప్రోత్సహించాలి. దానివల్ల ఆ సంస్థలలో పనిచేసే స్త్రీల సంఖ్య, వారి స్థాయి పెరుగుతుంది ;

ఐ. స్త్రీ పురుషులు ఇంట్లో పనిని, తల్లిదండ్రులుగా తమ బాధ్యతలను సమానంగా పంచుకుంటే ప్రజా జీవితంలోకి స్త్రీలు ఎక్కువగా రాగలరనే విషయాన్ని గుర్తించి, దానిని సాధించేందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. కుటుంబ, వృత్తి జీవితాల మధ్య సామరస్యం సాధించే చర్యలు తీసుకోవాలి ;

జె. ఐక్యరాజ్య సమితి వివిధ విభాగాలలో ఎన్నికలకు వివిధ దేశాల నుంచి వచ్చిన అభ్యర్థుల జాబితాలలో, ఉద్యోగ నియామకాలలో జండర్ సమతుల్యత ఉండేలా చూడాలి, ఇంకా ఐక్యరాజ్య సమితిలోని ప్రత్యేక ఏజెన్సీలలో, స్వయం ప్రతిపత్తి గలిగిన సంస్థలలో ముఖ్యంగా ఉన్నత శ్రేణి పదవులలో కూడా జండర్ బ్యాలెన్స్ ఉండేలా చూడాలి ;

191. రాజకీయ పార్టీల వల్ల :

ఎ. స్త్రీల భాగస్వామ్యాన్ని ప్రత్యక్షంగా గానీ, పరోక్షంగా గానీ ఆటంక పరిచే అన్నింటినీ తొలగించేందుకు పార్టీ నిర్మాణాలను, పని పద్ధతులను పరిరక్షించేందుకు ప్రయత్నించాలి ;

బి. అన్ని అంతర్గత పాలసీ తయారీ నిర్మాణాలలోకి స్త్రీలను నియమించి, ఎన్నికలలో వారిని ప్రతిపాదించే పద్ధతులను ప్రవేశపెట్టి స్త్రీలను ఆయా నిర్మాణాలలో సంపూర్ణంగా భాగమయ్యేలా చూడాలి ;

సి. రాజకీయ పార్టీల రాజకీయ ఎజెండాలో జండర్ విషయాలు కలగలిసేలా చేయాలి, స్త్రీలు పురుషులతో సమానంగా రాజకీయ పార్టీ నాయకత్వంలో భాగమయ్యేలా చేయాల్సిన చర్యలను గురించి ఆలోచించాలి ;

192. ప్రభుత్వాలు, జాతీయ సంస్థలు, ప్రైవేటు రంగం, రాజకీయ పార్టీలు, ట్రేడ్ యూనియన్లు, ఉద్యోగుల సంఘాలు, పరిశోధన, విద్యా సంస్థలు, ఉప ప్రాంత, ప్రాంతీయ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, అంతర్జాతీయ సంస్థలు ;

ఎ. వ్యూహాత్మక నిర్ణయాలు చేసే స్థానాలలో కీలక సంఖ్యలో మహిళా నాయకులను, కార్యనిర్వాహకులను, మేనేజర్లను తయారు చేసేలా సానుకూల చర్యలు చేపట్టాలి.

బి. ఉన్నత స్థాయిలో నిర్ణయాలు చేసే స్థానాలలోకి వెళ్ళేందుకు స్త్రీలకు అవకాశాలు అందుబాటులో ఉండేలా యంత్రాంగాలను సృష్టించి, బలపరచాలి ;

సి. సలహా సంఘాలలో, నిర్ణయాలు చేసే సంస్థలలో, ఉన్నత స్థాయి ప్రమోషన్లలో నియామకాలకు అర్హతలేమిటో సమీక్షించి ఆ అర్హతలు సరైనవిగా ఉన్నాయా, స్త్రీలను వివక్షకు గురిచేసేవిగా ఉన్నాయా అని చూడాలి ;

డి. ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, ట్రేడ్ యూనియన్లు, ప్రైవేటు రంగాలు స్త్రీలు, పురుషుల మధ్య వారి స్థాయిలలో సమానత్వాన్ని సాధించేందుకు చేస్తున్న ప్రయత్నాలను ప్రోత్సహించాలి ;

ఇ. సమాజంలో, కుటుంబంలో స్త్రీ పురుషులు నిర్వహించే పాత్రలలో వచ్చిన కొత్తమార్పుల గురించి బహిరంగ చర్చలను ప్రోత్సహించి, వాటిని ప్రచారం చేసే వ్యూహాలను అభివృద్ధి చేయాలి ;

ఎఫ్. స్త్రీలందరికీ, ముఖ్యంగా యువతులకు, మేనేజర్లుగా, వ్యాపారస్తులుగా సాంకేతిక నిపుణులుగా, నాయకులుగా తయారయ్యే శిక్షణ దొరికేలా ఉద్యోగ నియామకాలను, వృత్తి నైపుణ్య సంస్థలను తిరిగి నిర్మించాలి ;

జి. అన్ని వయసుల స్త్రీలకు వారి వృత్తి విద్యలో ముందుకు పోయేందుకు ప్రోగ్రాంలు ఏర్పాటు చేయాలి, ఏ వృత్తి చేపట్టాలి, దానినెలా అందుకోవాలి, శిక్షణ, మార్గదర్శకత్వం, మళ్ళీ మళ్ళీ మెరుగయ్యే శిక్షణలు ఏర్పాటు చేయాలి ;

హెచ్. ఐక్యరాజ్యసమితి కాన్ఫరెన్సుల్లో, వాటికి తయారయ్యే క్రమంలో మహిళా ప్రభుత్వేతర సంస్థల భాగస్వామ్యానికి మద్దతిచ్చి ప్రోత్సహించాలి ;

ఐ. ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రతినిధి బృందాలలో, ఇతర అంతర్జాతీయ ఫోరములలో జండర్ బ్యాలెన్సు ఉండేలా చూసుకోవాలి ;

193 ఐక్యరాజ్య సమితి

ఎ. ఉద్యోగ నియామక పాలసీలను, చర్యలను, ఉన్న వాటిని అమలు చేసి కొత్త పాలసీలు తయరుచేసి, జండర్ సమతుల్యం సాధించాలి, 2000 సంవత్సరానికి ప్రత్యేక వృత్తివిద్యా స్థానాల్లో ఎంత భౌగోళిక ప్రాంతంలో వీలైతే అంతటా ఉద్యోగుల నియామకాలు ఆర్టికల్ 101, పేరాగ్రాఫ్ 3, ఐక్యరాజ్యసమితి చార్టర్ ప్రకారం జరిగేలా చూడాలి ;

బి. ఐక్యరాజ్య సమితిలో ఉన్నత పదవులకు మహిళా అభ్యర్థులను నియమించేలా యంత్రాంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి, ప్రత్యేక ఏజెన్సీలలో, ఇతర సంస్థలలో, ఐక్యరాజ్య సమితిలోని అన్ని సంస్థలలో ఇది జరిగేలా చూడాలి ;

సి. నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలో స్త్రీల, పురుషుల పాత్ర గురించి సంఖ్యాపరమైన, గుణాత్మకమైన డేటా సేకరించి, పంచి, నిర్ణయాలు తీసుకోవటం మీద వారి భిన్న ప్రభావాలను విశ్లేషించి, 2000 సంవత్సరానికంతా నిర్ణయాలు తీసుకునే స్థానాల్లోనూ, మేనేజర్లుగానూ 50 శాతం స్త్రీలుండాలని సెక్రటరీ – జనరల్ పెట్టుకున్న లక్ష్యాన్ని సాధించటంలో అభివృద్ధి సాధించాలి ;

194. స్త్రీల సంఘాలు, ప్రభుత్వేతర సంస్థలు, ట్రేడ్ యూనియన్లు, సాంఘిక భాగస్వాములు, ఉత్పత్తిదారులు, పారిశ్రామిక, వృత్తిపరమైన సంస్థలు ;

ఎ. సమాచారం, విద్య, చైతన్యం పెంపొందించే కార్యక్రమాల ద్వారా స్త్రీల మధ్య సహకారాన్ని నిర్మించి బలపరచాలి ;

బి. రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక నిర్ణయాలు, పద్ధతులు, క్రమాలు అన్నిటినీ ప్రభావితం చేసేలా స్త్రీలకు సమాచారాన్నందించి శిక్షణ ఇచ్చి అన్ని స్థాయిలలో వారి సామర్థ్యాన్ని పెంచాలి,

జండర్ విషయాలలో తాము చెప్పిన మాటలకు, చేసిన వాగ్దానాలకు కట్టుబడి ఉండాలని ఎన్నికయిన ప్రతినిధులను అడగాలి ;

సి. స్త్రీలను సీనియర్ స్థానాలలో నిర్ణయాలు తీసుకునే పదవుల్లో, సలహా సంఘాలలో నియమించేటప్పుడు ఉపయోగించేందుకు స్త్రీల డేటాబేస్, వారి 'అర్హతలను రక్షించే చట్టాలను చేయాలి ; వాటిని ప్రభుత్వాలకు, ప్రాంతీయ, అంతర్జాతీయ సంస్థలకు, ప్రైవేటు సంస్థలకు, రాజకీయ పార్టీలకు, ఇంకా తగిన సంస్థలకు పంపాలి ;

వ్యూహాత్మక లక్ష్యం జి.2

నిర్ణయాలు చేయటంలో, నాయకత్వంలో పాల్గొనేందుకు స్త్రీల సామర్థ్యాన్ని పెంచాలి

తీసుకోవాల్సిన చర్యలు

195. ప్రభుత్వాలు, జాతీయ సంస్థలు, ప్రైవేటు రంగం, రాజకీయ పార్టీలు, ట్రేడ్ యూనియన్లు, ఉద్యోగుల సంఘాలు, ఉప ప్రాంతీయ, ప్రాంతీయ సంస్థలు, ప్రభుత్వేతర, అంతర్జాతీయ సంఘాలు, విద్యా సంస్థలు :

ఎ. స్త్రీలకు, బాలికలకు, ముఖ్యంగా ప్రత్యేక అవసరాలున్న వారికి అంగవైకల్యం గల స్త్రీలకు, జాతి పరంగా, రేసు పరంగా మైనారిటీకి చెందిన వారికి సహాయపడేలా నాయకత్వ, ఆత్మ గౌరవ శిక్షణలను అందించాలి, వారి ఆత్మ గౌరవాన్ని బలపరిచి నిర్ణయాలు తీసుకునేలా ప్రోత్సహించాలి.

బి. నిర్ణయాలు తీసుకునే స్థానాల్లోకి తీసుకునేపుడు పారదర్శక మార్గదర్శక సూత్రాలను అనుసరించి, వారిని ఎంచుకునే సంస్థలలో జండర్ బ్యాలెన్స్ ఉండేలా చూసుకోవాలి ;

సి. పనిలో అనుభవం లేని వారికి శిక్షణ యిచ్చే పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టాలి, ముఖ్యంగా ట్రైనింగు, నాయకత్వం, నిర్ణయాలు తీసుకోవటం, ఉపన్యాసాలివ్వటం, తనను తాను నిరూపించుకోవటం, రాజకీయ కాంపెయిన్లలో కూడా శిక్షణ నివ్వాలి ;

డి. స్త్రీలకు పురుషులకు జండర్ విషయాలలో చైతన్యపరిచే శిక్షణ యిచ్చి వివక్ష లేని పని పద్ధతులను ఏర్పరచి, విభిన్నతను గౌరవించే పద్ధతులను మేనేజ్‌మెంట్ అనుసరించాలి ;

ఇ. ఎన్నికల క్రమంలో, రాజకీయ కార్యకలాపాలలో, ఇతర నాయకత్వ ప్రాంతాలలో పాల్గొనేలా స్త్రీలను ప్రోత్సహించి వారికి శిక్షణ యిచ్చే యంత్రాంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి.

ii.

స్త్రీలకు వ్యతిరేకంగా అన్ని రకాల వివక్ష నిర్మూలన ఒప్పందం (CEDAW)

ఈ ఒప్పందం ఐక్యరాజ్యసమితి జనరల్ అసెంబ్లీలో 18 డిసెంబరు 1979 (తీర్మానస్త్రం 34/ 180) లో తీసుకురాబడింది. సెప్టెంబర్ 3, 1981 లో అమలులోకి వచ్చింది, ఆ తీర్మానం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది :

ఈ ఒప్పందానికి కట్టుబడిన దేశాలు

ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రాథమిక మానవ హక్కుల మీద విశ్వాసాన్ని నొక్కి చెబుతూ, మానవ వ్యక్తిత్వం మీద గౌరవాన్ని విలువనూ స్త్రీ పురుషుల సమాన హక్కులను గట్టిగా పునరుద్ఘాటిస్తూ,

విశ్వ మానవ హక్కుల ప్రకటన వివక్షను సహించదని, మానవులందరూ స్వేచ్ఛగా జన్మించారనీ, గౌరవంలో, హక్కులలో సమానులనీ ప్రతి ఒక్కరు ఇక్కడ చెప్పిన హక్కులూ స్వేచ్ఛలూ పొందుతారనీ, లింగపరమైన వివక్షతో సహా ఎలాంటి వివక్షలూ ఉండవని చెబుతుందని గుర్తిస్తూ,

మానవ హక్కుల అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలలో భాగస్వాములైన ప్రభుత్వాల మీద స్త్రీ పురుషులకు సమాన హక్కులు, అన్ని ఆర్థిక, సాంఘిక, సాంస్కృతిక, పౌర, రాజకీయ హక్కులు ఆనందించేలా చేయాల్సిన బాధ్యత ఉందనీ, ఐక్యరాజ్యసమితి మరియు దాని ప్రత్యేక ఏజెన్సీలు స్త్రీ పురుష సమానత్వ హక్కులను ప్రోత్సహిస్తూ అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను చేస్తాయని గుర్తిస్తూ,

స్త్రీ పురుష సమానత్వ హక్కులను ముందుకు తీసుకువెళ్ళే ఐక్యరాజ్యసమితి, దాని ప్రత్యేక ఏజన్సీలు చేసే తీర్మానాలను ప్రకటనలను, సూచనలనూ గుర్తిస్తూ,

ఈ విధమైన సాధనాలు ఎన్ని ఉన్నప్పటికీ స్త్రీలపైన వివక్ష కొనసాగుతున్న విషయాన్ని గురించి ఆందోళన చెందుతూ, స్త్రీల పట్ల వివక్ష సమాన హక్కుల, సమాన హుందాతనానికి సంబంధించిన గౌరవపు సూత్రాలను ఉల్లంఘించినట్లనీ, అది తమ దేశాలలోని రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక మరియు సాంస్కృతిక జీవితాలలో పురుషులతో సమానంగా స్త్రీల భాగస్వామ్యానికి ఆటంకమనీ, సామాజిక, కుటుంబ అభివృద్ధిని కుంటుపరుస్తుందనీ, తమ దేశాలకు, మానవ జాతికి సేవ చేసేందుకు స్త్రీలకున్న శక్తి సామర్థ్యాలు పూర్తిగా అభివృద్ధి చెందటాన్ని కష్టతరం చేస్తుందనీ గుర్తు చేస్తూ,

బీదరికపు పరిస్థితుల్లో స్త్రీలకు ఆహారం, ఆరోగ్యం, విద్య, శిక్షణ, ఉద్యోగం తదితర అవసరాలు తీర్చుకోటానికి అతి తక్కువ అవకాశాలు అందుబాటులో ఉన్న విషయానికి ఆందోళన చెందుతూ,

సమానత్వం, న్యాయం పై ఆధారపడి ప్రవేశపెట్టిన కొత్త అంతర్జాతీయ ఆర్థిక క్రమం స్త్రీ పురుష సమానత్వాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్ళేందుకు ప్రముఖంగా తోడ్పడుతుందని నమ్ముతూ, ఎపార్థయిడ్, అన్ని రకాల జాత్యహంకార ధోరణులు, జాతి వివక్ష, వలసవాదం, నయా వలసవాదం, దాడి, చొరబాటు, విదేశీ ఆక్రమణ మరియూ దేశ అంతర్గత విషయాలలో ఆధిపత్యం జోక్యం వీటన్నిటినీ

నిర్మూలించటం వల్ల మాత్రమే స్త్రీలు పురుషులు తమ హక్కులను సంపూర్ణంగా ఆనందించ గలుగుతారని నొక్కి చెబుతూ,

అంతర్జాతీయ శాంతి భద్రతలను బలపరచటం, అంతర్జాతీయ ఉద్రిక్తతలను తగ్గించటం, వారి ఆర్థిక సాంఘిక విధానాలతో సంబంధం లేకుండా అన్ని దేశాల మధ్యా పరస్పర సహకారాన్ని పెంపొందించటం, సంపూర్ణంగా ఆయుధాల విసర్జన, ముఖ్యంగా అణ్వాయుధాలను సమర్థవంతమైన అంతర్జాతీయ కంట్రోలుతో నియంత్రించటం, దేశాల మధ్య సంబంధాలు పరస్పర ప్రయోజనం, న్యాయం, సమానత్వాలపై ఆధారపడేలా చూడటం, విదేశీ వలస పాలన ఆధిపత్యాన్నించి, విదేశీ ఆక్రమణ నుంచి బైటపడి స్వయం నిర్ణయాధికారం, స్వాతంత్ర్యం పొందే హక్కు ప్రజలకు కల్పించటం, దేశాల సార్వభౌమత్వాన్ని, సరిహద్దుల సమగ్రతను గౌరవించటం, ఇవన్నీ సాంఘిక పోరోగతిని అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించటంతో పాటు స్త్రీ పురుషుల మధ్య సమానత్వాన్ని సంపూర్ణంగా సాధించటంలో తోడ్పడతాయనీ నొక్కి చెబుతూ,

ఒక దేశ సంపూర్ణ అభివృద్ధికి, ప్రపంచ సంక్షేమానికీ, శాంతికి దోహదపడేందుకు అన్ని రంగాలలో స్త్రీలు పురుషులతో అన్ని విధాలా సమానంగా ఉండటం అవసరమని అంగీకరిస్తూ,

ఇంతవరకూ పూర్తిగా గుర్తించబడని విషయం, కుటుంబానికి సామాజిక అభివృద్ధికీ స్త్రీలు గొప్పగా సహకరించి కృషి చేస్తున్నారనే విషయాన్ని మనసులో ఉంచుకుని, మాతృత్వం యొక్క సాంఘిక ప్రాముఖ్యతను, కుటుంబంలో పిల్లల పెంపకంలో తల్లిదండ్రులిద్దరి పాత్రనూ గుర్తిస్తూ, పునరుత్పత్తిలో స్త్రీల పాత్ర వల్ల వారు వివక్షకు గురికాకూడదని గుర్తిస్తూ, పిల్లల పెంపకంలో స్త్రీ పురుషులు, మొత్తం సమాజమూ బాధ్యతను పంచుకోవాలనే విషయాన్ని గమనంలో ఉంచుకుంటూ,

స్త్రీ పురుషుల మధ్య సంపూర్ణ సమానత్వం సాధించాలంటే పురుషుల, స్త్రీల సంప్రదాయికమైన పాత్రలు కుటుంబంలోనూ సమాజంలోనూ మారటం అవసరమని గుర్తిస్తూ,

స్త్రీలకు వ్యతిరేకమైన వివక్షలను నిర్మూలించే ప్రకటనలోని సూత్రాలను అమలు చేయటానికి నిశ్చయించుకుంటూ, ఆ పని చేయటం కోసం, వివక్షను అన్ని రకాలలో రూపాలలో నిర్మూలించేందుకు అవసరమైన చర్యలను చేపట్టాలని నిర్ణయించుకుంటూ, ఈ కింది వాటిని అంగీకరిస్తున్నాం.

ఒప్పందంలోని నిబంధనలు

భాగం – I

ఆర్టికల్ : 1

లింగం ఆధారంగా కనబరిచే వ్యత్యాసాన్ని, వేసే వెలిని, విధించే ఆంక్షలను "స్త్రీల పట్ల వివక్ష" గా ఈ ఒప్పందం అర్థం చేసుకుంటుంది. స్త్రీ పురుష సమానత్వం ఆధారంగా రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక, పౌర తదితర రంగాల్లో, (వివాహ హోదాతో నిమిత్తంలేకుండా) ప్రాథమిక మానవహక్కులు అనుభవించకుండా, గుర్తింపు పొందకుండా చేసే పరిస్థితులకు ఈ లింగ వివక్ష కారణమవుతున్నది.

నిబంధన : 2

స్త్రీలపట్ల అన్ని విధాల వివక్షను ఖండించడం, వివక్ష నిర్మూలనకు వెనువెంటనే సరియైన విధానాన్ని అవలంబించడం, విధానం సత్వర అమలుకు అన్ని సముచిత చర్యలు తీసుకోవడం రాజ్యాల /

ప్రభుత్వాల బాధ్యత. ఈ లక్ష్యసాధనకు రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు కింద వివరించిన పనులు చేయాలి.

ఎ) స్త్రీ పురుషుల సమానత్వ సూత్రాన్ని తమ దేశాల రాజ్యాంగాలలో పొందుపరచాలి. రాజ్యాంగంలో ఇంకా పొందుపరచని పక్షంలో చట్టరూపంలో ఈ మేరకు సరియైన శాసనం చేయాలి. సూత్రానికి వాస్తవరూపం ఇచ్చేందుకు పూనుకోవాలి.

బి) అవసరమైన శాసనాలు చేయాలి, ఇతర చర్యలు చేపట్టాలి. వివక్ష నిషేధానికి తగురీతిలో ఆంక్షలు కూడా విధించాలి.

సి) పురుషులతో సమానంగా స్త్రీల హక్కులకు చట్టం రక్షణ కల్పించేందుకు జాతీయ స్థాయిలో ట్రిబ్యునళ్ళను, ఇతర సంస్థలను నెలకొల్పాలి. స్త్రీల పట్ల వివక్ష కనబరిచే అన్ని పనుల నుంచి వారికి ఈ సంస్థలు రక్షణ కల్పించాలి.

డి) స్త్రీలపట్ల వివక్ష కనబరిచే చర్యలలో, ఆచారాలలో ఎవరూ పాల్గొనకుండా చూడాలి. అధికారులు, సంస్థలు కూడా ఈ బాధ్యత నిర్వర్తించేలా చూడాలి.

ఇ) వ్యక్తులు, సంస్థలు, వ్యాపార పారిశ్రామిక సంస్థలు స్త్రీలపట్ల వివక్ష కనబరచకుండా అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎఫ్) స్త్రీలపట్ల వివక్షతో వ్యవహరించే అన్ని చట్టాలను, నియమనిబంధనలను, ఆచారాలను, సంప్రదాయాలను మార్చేందుకు, లేదా రద్దు చేసేందుకు శాసనాలు చేయడంతో పాటు అన్ని అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

జి) స్త్రీలపట్ల వివక్షతో వ్యవహరించే జాతీయ శిక్షాస్మృతులు రద్దు చేయాలి.

నిబంధన : 3

రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక రంగాలతో పాటు ఇతర అన్ని రంగాలలో స్త్రీల అభివృద్ధికి, పురోగతికి శాసనాలు చేయడానికి రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు ముందుకు రావాలి. పురుషులతో సమానంగా స్త్రీలు మానవ హక్కులను అనుభవించాలంటే ఇది తప్పనిసరి.

నిబంధన : 4

స్త్రీ పురుషుల మధ్య సమానత్వాన్ని త్వరితగతిన సాధించేందుకు రాజ్యాలు, ప్రభుత్వాలు తాత్కాలిక ప్రాతిపాదికపై ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకున్నప్పుడు, ఆ చర్యలను వివక్ష పూరితమైనవిగా భావించరాదు. స్త్రీ పురుషులకు వేర్వేరు ప్రమాణాలను అసమ స్థాయిలో నెలకొల్పడానికి ఇది దారితీయరాదు. సమానత్వాన్ని సాధించిన తరువాత ఈ చర్యలను ఉపసంహరించాలి.

2. మాతృత్వ రక్షణకు రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు చేపట్టే చర్యలను కూడా వివక్ష పూరితమైనవిగా భావించరాదు.

నిబంధన : 5

ఎ) స్త్రీ పురుషులలో ఒకరు ఎక్కువ, ఒకరు తక్కువ అనే భావనపై స్త్రీ పురుషుల మూస పాత్రలపై ఆధారపడిన ఆచారవ్యహారాలను, పక్షపాతధోరణులను తొలగించాలంటే స్త్రీ పురుషుల నడవడిని శాసిస్తున్న సాంఘిక, సాంస్కృతిక చట్రాలను మార్చాలి.

బి) మాతృత్వం సాంఘిక విధి అని చెప్పే, పిల్లల పెంపకం, అభివృద్ధి స్త్రీపురుషుల సమిష్టి బాధ్యత అని గుర్తించే కుటుంబ విద్యను అందించాలి. ఈ రెండు బాధ్యతలను రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు స్వీకరించాలి.

నిబంధన : 6

స్త్రీల శరీరాలతో చేసే అన్ని వర్తక వ్యాపారాలను, వ్యభిచారాన్ని, నిలిపివేసేందుకు రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు శాసనాలు చేయడంతో పాటు అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి.

భాగం – II

నిబంధన : 7

రాజకీయ, ప్రజాజీవనంలో స్త్రీలపట్ల వివక్ష లేకుండా చూసేందుకు రాజ్యాలు– ప్రభుత్వాలు అన్ని అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎ) ఎన్నికలలో, రిఫరెండం (ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ)లలో ఓటువేసే హక్కు, ప్రజలు ఎన్నుకునే అన్ని ప్రజాస్వామిక సంస్థలకు పోటీ చేసే హక్కు కల్పించాలి.

బి) ప్రభుత్వ విధానాల రూపకల్పనలో, అమలులో పాలుపంచుకునే హక్కు, ప్రభుత్వ పదవులు నిర్వహించే హక్కు, ప్రభుత్వంలోని అన్ని స్థాయిల్లో సమావేశాలను, సభలను, ప్రజాసదస్సులను నిర్వహించే హక్కులను కల్పించాలి.

సి) ప్రజాజీవనానికి, దేశరాజకీయాలకు సంబంధించిన ప్రభుత్వేతర సంస్థలలో, సంఘాలలో పని చేసే హక్కు కల్పించాలి.

నిబంధన : 8

అంతర్జాతీయ స్థాయిలో తమ ప్రభుత్వాలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించే అవకాశం, అంతర్జాతీయ సంస్థల పనుల్లో పాలు పంచుకునే అవకాశం స్త్రీలకు పురుషులతో సమంగా కల్పించేందుకు రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి.

నిబంధన : 9

1. జాతీయతను పొందేందుకు, వుంచుకునేందుకు, మార్చుకునేందుకు హక్కులను స్త్రీలకు పురుషులతో సమానంగా రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు ఇవ్వాలి. పరాయి దేశస్తుడితో పెళ్లిద్వారా గాని, భర్త జాతీయత మార్చుకున్నప్పుడుగాని, భార్య జాతీయత దానంతటదే మారకుండా, ఆమె భర్త జాతిని ఆమెపై బలవంతంగా రుద్దకుండా, ఆమె జాతీయత రద్దుకాకుండా ప్రభుత్వాలు అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి.

2) పిల్లల జాతీయతకు సంబంధించి స్త్రీలకు పురుషులతో సమానంగా హక్కులు కల్పించాలి.

భాగం – III

నిబంధన : 10

విద్యారంగంలో పురుషులతో సమానంగా స్త్రీలకు హక్కులు కల్పించేందుకు వీలుగా, స్త్రీలపట్ల వివక్ష నిర్మూలనకు రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎ) ఉపాధి, వృత్తి విద్యా శిక్షణరంగాల్లో, గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లోని అన్ని విద్యా సంస్థల్లో డిప్లొమా, డిగ్రీ చదువులలో సమానావకాశాలు కల్పించాలి. ఈ సమానత్వం పాఠశాలల్లో, సాధారణ, సాంకేతిక, వృత్తివిద్యల్లో, ఉన్నత సాంకేతిక విద్యలో, వృత్తివిద్యా కోర్సులలో వుండేలా చూడాలి.

బి) పాఠ్యాంశాలు, పరీక్షలు బోధనాసిబ్బంది, (వారి అర్హతలు, ప్రమాణాలు) పాఠశాలలు, (వాటి వసతులు) బోధనోపకరణాలు (వాటి నాణ్యత) స్త్రీ పురుషులకు ఒకే విధంగా వుండాలి.

సి) స్త్రీ పురుషులకు సంబంధించి సంప్రదాయపరమైన మూసపాత్రల భావనలను రూపుమాపేందుకు కోఎడ్యుకేషన్ ప్రోత్సహించాలి. పాఠ్యపుస్తకాలను, పాఠశాల కార్యక్రమాలను, బోధనాపద్ధతులను సంస్కరించడం ద్వారా ఈలక్ష్యసాధనకు పాటుపడాలి.

డి) స్కాలర్‌షిప్‌లు, స్టడీ గ్రాంట్లు వంటి ఆర్థిక సహాయం స్త్రీ పురుషులకు సమానంగా వుండాలి.

ఇ) వయోజన విద్య, అక్షరాస్యత కార్యక్రమాలు, స్త్రీపురుషుల మధ్య ఉన్న అంతరాలను తొలగించేందుకు ఉద్దేశించిన విద్యా కార్యక్రమాలు స్త్రీలకు అందుబాటులో వుండాలి.

ఎఫ్) అర్థాంతరంగా చదువులు మానేసే బాలికల సంఖ్యను తగ్గించడం, స్కూల్ చదువులు ఏనాడో మానేసి ఇంటా, బయటా పనులు చేసుకుని బతికే వారికోసం కార్యక్రమాలు చేపట్టడం చేయాలి.

జి) వ్యాయామం, క్రీడలలో పాల్గొనేందుకు సమానవకాశాలు కల్పించాలి.

హెచ్) కుటుంబ ఆరోగ్యం, కుటుంబ నియంత్రణకు సంబంధించిన సమాచారం అందుబాటులో వుంచాలి.

నిబంధన : 11

1. ఉపాధి రంగంలో వివక్షను అంతం చేసేందుకు సమానహక్కులు కల్పించేందుకు రాజ్యాలు/ప్రభుత్వాలు తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ క్రింది హక్కులు ఇవ్వాలి.

ఎ) పనిచేసే హక్కు మానవహక్కుల నుంచి విడదీయరానిదిగా వుండాలి.

బి) సమాన ఉద్యోగావకాశాల హక్కు (ఉద్యోగుల ఎంపికలో ఒకే విధమైన కొలమానాలు వర్తింపజేయాలి)

సి) వృత్తిని, ఉద్యోగాన్ని, ఎంపిక చేసుకునే స్వేచ్ఛ, ప్రమోషన్, ఉద్యోగ భద్రత, ఇతర ఆర్థిక పరమైన అన్ని ప్రయోజనాలకు హక్కు వుండాలి. వృత్తి విద్యా శిక్షణ పొందడానికి, అప్రెంటిస్ షిప్ చేసేందుకు, ఉన్నత వృత్తి విద్యా శిక్షణ పొందేందుకు హక్కు.

డి) సమాన వేతనం పొందే హక్కు, చేసే పనిని, దాని నాణ్యతను అంచనా వేయడంలో పురుషులు, స్త్రీలకు ఒకే విధమైన ప్రమాణాలు పాటించాలి.

ఇ) సాంఘిక భద్రతా హక్కు, ముఖ్యంగా పదవీ విరమణ, నిరుద్యోగం, అనారోగ్యం వృద్ధాప్యం కేసులలో ఈ హక్కు వుండాలి. సెలవు వేతనానికి హక్కు.

ఎఫ్) ఆరోగ్య పరిరక్షణ హక్కు, పనిచేసే చోట పూర్తి భద్రతకు, పునరుత్పత్తి విధుల రక్షణకు హక్కు.

2. వివాహం, మాతృత్వం సాకుతో స్త్రీలపట్ల వివక్షను నివారించేందుకు, పనిచేసే హక్కుకు పూచీ ఇచ్చేందుకు రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎ) గర్భధారణ, ప్రసూతి సెలవు, వివాహహోదా ఆధారంగా ఉద్యోగం నుంచి తొలగించడాన్ని నిషేధించాలి.

బి) ప్రసూతి సెలవు కాలంలో పూర్తి వేతనం చెల్లించాలి. సెలవు కారణంగా ఉద్యోగం, సీనియారిటీ, అలవెన్సులు కోల్పోకుండా చూడాలి.

సి) ఉద్యోగ విధులు నిర్వర్తిస్తూనే, కుటుంబ బాధ్యతలు కూడా నిర్వర్తించడానికి వీలుగా పిల్లల బాధ్యతను చేపట్టే శిశు కేంద్రాలు నెలకొల్పాలి.

డి) గర్భధారణ సమయంలో వారికి హాని కలిగించే పనుల నుండి భద్రత కల్పించాలి.

3. ఈ నిబంధనలో ప్రస్తావించిన అంశాలకు సంబంధించిన శాసనాలను ఎప్పటికప్పుడు శాస్త్ర సాంకేతిక విజ్ఞానాల వెలుగులో సమీక్షించి, అవసరమైతే వాటిని సవరించడమో, రద్దు చేయడమో, పొడిగించడమో చేయాలి.

నిబంధన : 12

1. ఆరోగ్య రంగంలో, కుటుంబ నియంత్రణతో సహా పురుషులతో సమంగా ఆరోగ్య సదుపాయాలు కల్పించేదుకు, రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు తగురీతిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

2. గర్భధారణ సమయంలో, ప్రసూతి తదుపరికాలంలో ఆమెకు ఉచిత సేవలు అందించాలి. గర్భధారణ సమయంలో, స్తన్యం ఇచ్చే సమయంలో బలమైన పోషకాహారం అందించాలి.

నిబంధన : 13

1. ఆర్థిక సాంఘిక జీవనంలోని ఇతర రంగాల్లో స్త్రీల పట్ల వివక్ష లేకుండా రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు సముచిత చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎ) కుటుంబ ప్రయోజనాల హక్కు.

బి) బ్యాంకు రుణాలు, తనఖాలు, ఇతర ఆర్థిక సహాయాలు పొందే హక్కు

సి) మానసికంగా ఉల్లాసం కలిగించే కార్యకలాపాల్లో, క్రీడల్లో ఇతర సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనే హక్కు.

నిబంధన : 14

1. గ్రామీణ స్త్రీలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని, కుటుంబపోషణలో వారు నిర్వహిస్తున్న పాత్రను దృష్టిలో వుంచుకుని ఈ ఒప్పందంలోని నిబంధనలను వారికి అన్వయించాలని ఈ నిబంధన చెబుతుంది.

2. గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో గ్రామీణ స్త్రీలు పాలుపంచుకునేలా, వారు ఆ కార్యక్రమాల నుంచి లబ్దిపొందేలా చూడాల్సిన బాధ్యతను రాజ్యాలు/ప్రభుత్వాలు స్వీకరించాలి. ఇందుకుగాను ఆ స్త్రీలకు ఈ క్రింది హక్కులు కల్పించాలి.

ఎ) అన్ని స్థాయిల్లో అభివృద్ధి ప్రణాళికల రూపకల్పనలో, అమలులో పాలుపంచుకునే హక్కు.

బి) ఆరోగ్య సదుపాయాలు, కుటుంబ నియంత్రణకు సంబంధించిన సమాచారం, సలహాలు, సేవలు పొందే హక్కు.

సి) సాంఘిక భద్రత కార్యక్రమాల నుంచి ప్రత్యక్షంగా ప్రయోజనం పొందే హక్కు.

డి) అన్ని రకాల శిక్షణ, చదువు (నియత, అనియత) పొందడానికి హక్కు, రోజువారీ అవసరాలకు ఉపయోగపడే అక్షరాస్యత కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనే హక్కు.

ఇ) ఉపాధి, స్వయం ఉపాధిల ద్వారా సమాన ఆర్థికావకాశాలు పొందే హక్కు సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులను, సహకార సంఘాలను ఏర్పర్చుకునే హక్కు.

ఎఫ్) ప్రజాహిత కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనే హక్కు.

జి) వ్యవసాయ రుణాలకు, మార్కెటింగ్ సదుపాయాలకు, వ్యవసాయ సంస్కరణలకు, సంబంధించి సమాన హక్కు.

హెచ్) గృహ, పారిశుధ్య, విద్యుత్, నీటి సరఫరా, రవాణా కమ్యూనికేషన్లు వంటి జీవితావసరాలను అనుభవించే హక్కు.

భాగం – IV

నిబంధన : 15

1. చట్టం ముందు స్త్రీలకు పురుషులతో సమానత్వాన్ని రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు కల్పించాలి.
2. సివిల్ కేసుల్లో చట్టపరంగా పురుషులకు వున్న అవకాశాలు స్త్రీలకు కూడా వుండేలా చూడాలి. వ్యక్తిగత స్థాయిలో ఆస్తివంటి విషయాల్లో ఒప్పందాలు కుదుర్చుకునే హక్కు కల్పించాలి. న్యాయస్థానాలు, ట్రిబ్యునళ్లు ఆమె హక్కులను గుర్తించి గౌరవించాలి.
3. స్త్రీల చట్టపరమైన సామర్థ్యాన్ని నియంత్రించే అన్ని ఒప్పందాలు, పత్రాలు చెల్లనేరవని రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు ప్రకటించాలి.
4. నివాస స్థలం ఎంచుకునే హక్కు, ఒకచోట నుంచి మరోచోటకి నివాసం మార్చుకునే హక్కును స్త్రీ పురుషులకు సమానంగా ఇవ్వాలి.

నిబంధన : 16

1. వివాహం, కుటుంబ సంబంధాల విషయంలో స్త్రీల పట్ల వివక్షకు తావులేకుండా పురుషులతో సమానంగా రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు స్త్రీలకు హక్కులు కల్పించాలి.

ఎ) పెళ్ళి చేసుకునే హక్కు.

బి) తన ఇష్ట ప్రకారమే స్వేచ్ఛగా భర్తను ఎంచుకునే హక్కు.

సి) పెళ్లి, విడాకుల సందర్భాల్లో సమానహక్కులు, బాధ్యతలు.

డి) పిల్లలకు సంబంధించిన విషయాలలో వివాహహోదాతో నిమిత్తం లేకుండా తల్లిదండ్రులుగా సమాన హక్కులు, బాధ్యతలు. అన్ని కేసుల్లో పిల్లల ప్రయోజనాలకే ప్రాధాన్యత ఉండాలి.

ఇ) ఎంతమంది పిల్లలను, ఎప్పుడెప్పుడు కనాలనే విషయంలో స్వేచ్ఛగా, బాధ్యతా యుతంగా

నిర్ణయించుకునే హక్కులు. ఈ హక్కులను ఉపయోగించుకునేందుకు వీలు కల్పించే సమాచారం జ్ఞానం వారి అందుబాటులో వుంచాలి.

ఎఫ్) సంరక్షకులుగా, ట్రస్టీలుగానే కాకుండా, పిల్లలను పెంపకం తీసుకొనే విషయంలో కూడా సమాన హక్కులు, బాధ్యతలు, ఇక్కడ కూడా పిల్లల ప్రయోజనాలకే ప్రాధాన్యత.

జి) భార్యాభర్తలిద్దరికి సమానమైన వ్యక్తిగత హక్కులు (ఇంటిపేరు ఎంచుకునే హక్కు, వృత్తిని, పనిని ఎంచుకునే హక్కు)

హెచ్) ఆస్తిని కలిగివుండే హక్కు, పొందే హక్కు, నిర్వహించే హక్కు, అనుభవించే హక్కు, అమ్మే హక్కు భార్యాభర్తలిరువురికి సమానంగా వుండాలి.

2. పిల్లలు చేసుకునే పెళ్లి ప్రభావం చట్టపరంగా తల్లిదండ్రులపై వుండకూడదు. కనీస వివాహ వయస్సు నిర్ణయిస్తూ, వివాహాలను అధికారికంగా నమోదు చేయడాన్ని తప్పనిసరి చేస్తూ శాసనాన్ని చేయాల్సిన బాధ్యత రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలపై వుంది.

భాగం – V

నిబంధన : 17

1. స్త్రీల పట్ల వివక్ష నిర్మూలనకు ఒప్పందం అమలు జరుగుతున్న తీరు తెన్నులను పరిశీలించేందుకు ఒక కమిటీని నియమించాల్సి వుంటుంది. ఒప్పందం అమలులోకి వచ్చినపుడు ఈ కమిటీలో 18 మంది సభ్యులుంటారు. ఒప్పందాన్ని 34 రాజ్యాలు ఆమోదించి, 35వ రాజ్యం ఆమోదించిన పిదప ఈ కమిటీలో సభ్యుల సంఖ్య 23కు పెరుగుతుంది. ఒప్పందంలోని వివిధ అంశాల పట్ల లోతైన అవగాహనగల నిపుణులను ఈ కమిటీకి ఎంపిక చేయాలి. వీరు సమర్థులు, ఉన్నత నైతిక ప్రమాణాలు గలవారై వుండాలి. రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు ప్రతిపాదించిన అభ్యర్థుల జాబితా నుంచి వీరిని ఎన్నుకుంటారు. వీరు కమిటీకి వ్యక్తిగత స్థాయిలో తమ సేవలు అందిస్తారు. ఈ సభ్యుల ఎంపికలో అన్ని ప్రాంతాలు, నాగరికతలకు, న్యాయ వ్యవస్థలకు ప్రాతినిధ్యం వుంటుంది.

2. రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు నామినేట్ చేసిన వ్యక్తుల జాబితా నుంచి కమిటీ సభ్యులను రహస్య వోటింగ్ విధానం ద్వారా ఎన్నుకొంటారు. ప్రతి రాజ్యం / ప్రభుత్వం తమ దేశాల నుంచి ఒక్కో అభ్యర్థిని నామినేట్ చేయాలి.

3. ఒప్పందం అమలులోకి వచ్చినప్పటినుంచి ఆరు నెలల తర్వాత తొలి ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఎన్నికలు జరగడానికి కనీసం మూన్నెళ్లముందు ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి తమ తమ దేశాల నుంచి నామినేషన్లు వేయాల్సిందిగా రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలను కోరుతారు. అకారాది క్రమంలో అభ్యర్థుల పేర్ల జాబితాను తయారు చేసి, ఆ రాజ్యాలకు / ప్రభుత్వాలకు ఆయనే పంపిస్తారు.

4. ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యాలయంలో, ప్రధాన కార్యదర్శి నేతృత్వంలో సభ్యుల ఎన్నికలు జరుగుతాయి. ఈ ఎన్నికల సమావేశానికి మూడింట రెండో వంతు సభ్యదేశాలు హాజరుకావల్సి వుంటుంది. ఐక్యరాజ్య సమితిలో వుండే ఆయా దేశాల ప్రతినిధులు కమిటీ సభ్యులను ఎన్నుకుంటారు.

5. సభ్యుల పదవీకాలం నాలుగేళ్లు వుంటుంది. తొలి ఎన్నికల్లో ఎన్నికైన 18 మందిలో 9 మంది పదవీకాలం రెండేళ్లకే ముగుస్తుంది. ఈ 9 మంది పేర్లను కమిటీ చైర్మన్ తొలి ఎన్నికలు పూర్తికాగానే ఎంపిక చేస్తాడు.

6. కమిటీలోని ఐదుగురు అదనపు సభ్యుల ఎన్నిక ఈ నిబంధనలోని 2,3,4 నియమాల ప్రకారం జరుగుతుంది. 35వ దేశం ఒప్పందాన్ని అప్పుడు ఆమోదిస్తుంది. ఈ ఐదుగురిలో ఇద్దరి సభ్యత్వం రెండేళ్లపాటు వుంటుంది.

7. ఖాళీలు ఏర్పడినప్పుడు, ఆయా దేశాలు తమ పాత సభ్యుల స్థానంలో కమిటీ ఆమోదం మేరకు కొత్త సభ్యులను నియమిస్తాయి.

8. ఈ కమిటీ సభ్యులకు జీత భత్యాలు ఐక్యరాజ్య సమితి వనరుల నుంచి లభిస్తాయి.

9. కమిటీ సమర్థవంతంగా పనిచేసేందుకు వీలుగా ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి అవసరమైన సిబ్బందిని, సదుపాయాలను కల్పిస్తారు.

నిబంధన : 18

1. ఒప్పందం అమలుకు తమ దేశాల్లో చేపట్టిన శాసన, చట్ట పాలనాపరమైన చర్యలపై నివేదికలను రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి పరిశీలనార్థం పంపించాలి.

ఎ) ఒప్పందంలో చేరిన ఏడాదిలోగా తొలి నివేదిక పంపించాలి.

బి) తర్వాత నాలుగేళ్ల కొకసారి, లేదా కమిటీ కోరినప్పుడు నివేదిక సమర్పించాలి.

2. ఒప్పందం అమలులో ఎదురవుతున్న సాధకబాధకాలను, ప్రతికూలాంశాలను నివేదికలో సూచించాల్సి వుంటుంది.

నిబంధన : 19

1. విధానాలను నియమాలను కమిటీయే రూపొందించుకోవాలి.

2. కమిటీ తన అధికారులను ప్రతి రెండేళ్లకొకసారి ఎన్నుకుంటుంది.

నిబంధన : 20

1. కమిటీ సభ్యులు ఏటా రెండువారాలకు మించకుండా సమావేశం కావాల్సి వుంటుంది. ఈ సమావేశాల్లో నివేదికల్లోని అంశాలపై చర్చించాలి.

2. ఈ సమావేశాలు ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యాలయంలో గాని, మరే ఇతర నగరంలో గాని జరగవచ్చు.

నిబంధన : 21

1. ఈ కమిటీ తన నివేదికల ఆధారంగా ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వ సభ్య సమావేశానికి ప్రతి ఏటా ఆర్థిక, సామాజిక మండలి ద్వారా సూచనలు, సిఫార్సులు చేస్తుంది. కమిటీ నివేదికల్లో ఈ సూచనలు, సిఫార్సులను, ఇతర వ్యాఖ్యలను పొందుపరచాల్సి వుంటుంది.

2. స్త్రీల స్థితిగతులపై కమిషన్‌కు పరిశీలన కోసం ఐక్య రాజ్య సమితి ఈ నివేదికలను పంపిస్తుంది.

నిబంధన : 22

ఒప్పందంలోని నిబంధనల అమలు పరిశీలనకు గాను ప్రత్యేక సంస్థలకు ప్రాతినిధ్యం తప్పనిసరిగా కల్పించాలి. ఈ సంస్థలు కూడా ఒప్పందం అమలుపై కమిటీకి నివేదికలను సమర్పిస్తాయి.

భాగం - VI

నిబంధన : 23

స్త్రీ పురుషుల సమానత్వ సాధనకు ఉపకరించే విధంగా ఉన్న నిబంధనలున్న రాజ్యాల్లో ఈ ఒప్పందం వాటిని మార్చమని అడగదు.

ఎ) రాజ్యాల / ప్రభుత్వాల శాసనాలు.

బి) ఆయా రాజ్యాల్లో అప్పటికే అమలులో ఉన్న అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు.

నిబంధన : 24

ఒప్పందం గుర్తించిన హక్కుల సాధనకు జాతీయ స్థాయిలో అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకునేందుకు రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు పూనుకోవాలి.

నిబంధన : 25

1. ఒప్పందంపై అన్ని రాజ్యాలు సంతకాలు చేయవచ్చు.

2. ఐక్య రాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి కార్యాలయంలో ఈ ఒప్పందం మూల ప్రతి భద్రపరచి వుంటుంది.

3. వివిధ రాజ్యాలు ఈ ఒప్పందాన్ని అంగీకరించినపుడే అది అమలులోకి వస్తుంది. రాజ్యాలు తమ అంగీకార పత్రాలను ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి వద్ద భద్రపరచాల్సి వుంటుంది.

4. ఒప్పందంలో చేరే అధికారం అన్ని రాజ్యాలకు వుంది. చేరిక పత్రాలను ప్రధాన కార్యదర్శి వద్ద భద్రపరచడం ద్వారా ఆయా రాజ్యాలు ఒప్పందంలో చేరవచ్చు.

నిబంధన : 26

1. ఒప్పందంలోని నిబంధనల సవరణ కోరుతూ ఏ రాజ్యమైనా అభ్యర్థించవచ్చు. రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు తమ అభ్యర్థనలను లిఖిత రూపంలో ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శికి పంపించాల్సి వుంటుంది.

2. ఈ అభ్యర్థన పరిశీలించి అవసరమైతే మార్పులు చేర్పులు చేసే నిర్ణయాధికారం ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వసభ్య సమావేశానికి వుంటుంది.

నిబంధన : 27

1. ఒప్పందంలో చేరుతున్నట్లుగాని, దానిని అంగీకరిస్తున్నట్లుగాని తెలిపే అధికార పత్రాలను ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి వద్ద భద్రపరచిన తర్వాత ఒప్పందం అమలులోకి వస్తుంది.

నిబంధన : 28

1. అంగీకారం, చేరిక సందర్భంగా ఆయా రాజ్యాలు వెలిబుచ్చే అభ్యంతరాలను ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి అన్ని రాజ్యాలకు అందజేస్తారు.
2. ఒప్పందం ధ్యేయాలతో, లక్ష్యాలతో విభేదించే అభ్యంతరాలను ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అనుమతించరు.
3. తమ అభ్యంతరాలను ఉపసంహరించుకుంటూ రాజ్యాలు లిఖిత పూర్వకంగా ఐక్యరాజ్య సమితి కార్యదర్శికి తెలియజేసినపుడు, ఆ ఉపసంహరణకు సంబంధించిన పత్రాలను ఆయన అన్ని రాజ్యాలకు అందజేస్తారు. పత్రాలు ఐక్యరాజ్య సమితికి అందిన రోజు నుంచి అవి అమలులోకి వచ్చినట్టవుతుంది.

నిబంధన : 29

1. ఒప్పందంలోని అంశాలను ఆచరించే విషయంలో, అర్థం చేసుకునే విషయంలో రెండు, లేదా అంతకన్న ఎక్కువ రాజ్యాల మధ్య భేదాభిప్రాయం తలెత్తినప్పుడు, వాటి మధ్య సంప్రదింపులు విఫలమైనపుడు, మధ్యవర్తిత్వం ద్వారా సమస్యను పరిష్కరిస్తారు. మధ్యవర్తిత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసుకున్న ఆరునెలల్లో కూడా మధ్యవర్తిత్వం సఫలం కాకపోతే అప్పుడు సంబంధిత రాజ్యాలు అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానానికి ఆ కేసును పరిశీలనకు పంపించవచ్చు.
2. ఈ నిబంధనలోని ఒకటో నియమానికి తాము కట్టుబడి లేమని రాజ్యాలు / ప్రభుత్వాలు ఒప్పందాలపై సంతకం చేసేటప్పుడు ప్రకటించవచ్చు. ఒకటో నిబంధనకు తాము కట్టుబడి లేమని కొన్ని రాజ్యాలు ప్రకటించినప్పటికీ, ఆ ప్రకటన, ఒప్పందంలో చేరిన ఇతర రాజ్యాలకు వర్తించదు.
3. ఈ నిబంధనలోని రెండో నియమం ప్రకారం అభ్యంతరాలు వెలిబుచ్చిన రాజ్యాలు/ ప్రభుత్వాలు తమ అభ్యంతరాలను ఎప్పుడైనా ఉపసంహరించుకోవచ్చు. తమ ఉపసంహరణ నోటిఫికేషన్‌ను ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రధాన కార్యదర్శికి పంపాల్సి వుంటుంది.

నిబంధన : 30

ఈ ఒప్పందం పూర్తి పాఠం అరబిక్, చైనీస్, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, రష్యన్ భాషల్లో సాధికారికంగా వున్నందున, ఈ భాషల పాఠాలు ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రధాన కార్యదర్శి వద్ద భద్రపరచాలి.

iii.

పౌర, రాజకీయ హక్కుల అంతర్జాతీయ ఒప్పందం

16 డిసెంబర్ 1966న జనరల్ అసెంబ్లీ తీర్మానం. 22 OOA (XXI) ద్వారా ఆమోదింపబడి దేశాల సంతకాలు అంగీకారం చేరిక కొరకు అందుబాటులో వుంచబడింది. ఆర్టికల్ 49 కి అనుగుణంగా 23 మార్చి 1976 నుండి అమలులోకి వచ్చింది.

పీఠిక

ప్రస్తుత ఒప్పందానికి భాగస్వామ్యులైన దేశాలు :

ఐక్య రాజ్య సమితి చార్టర్‌లో ప్రకటించిన నియమాలకు అనుగుణంగా, మానవ సమాజంలోని సభ్యులందరికీ అంతర్గత (సహజ)మైన గౌరవం మరియు అందరికీ సమానమైన, అన్యాక్రాంతం చేయలేని హక్కులుండడమనేది – ప్రపంచంలో స్వేచ్ఛ, న్యాయం, శాంతికి పునాది అనే విషయాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని,

- మానవునికి అంతర్గత (సహజ) గౌరవం నుంచీ ఈ హక్కులు వస్తాయని గుర్తిస్తూ,
- అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రకటనకు అనుగుణంగా స్వేచ్ఛా మానవులు పౌర మరియు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని ఆనందించే, భయం లేకుండా జీవించడం అనే ఆదర్శాన్ని సాధించాలంటే ప్రతీ ఒక్కరూ వారి పౌర మరియు రాజకీయ హక్కులను, అంతే కాక ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక హక్కులను అనుభవించే పరిస్థితులను కల్పించాలని గుర్తిస్తూ.
- మానవ హక్కులు, స్వాతంత్ర్యాలను సార్వజనీనంగా గౌరవిస్తూ, అమలు చేయడాన్ని ప్రోత్సహించాలన్న ఐక్యరాజ్య సమితి చార్టర్ పట్ల దేశాలకున్న బాధ్యతను గుర్తిస్తూ,
- ఇతర వ్యక్తుల పట్ల, తాను నివసించే సమాజం పట్ల బాధ్యతలుండే వ్యక్తికి, ప్రస్తుత ఒప్పందం లోని హక్కులను పాటించడానికి, ప్రోత్సహించడానికి శ్రమించే బాధ్యత కూడా ఉందని గ్రహిస్తూ.

ఈ క్రింది నిబంధనలను అంగీకరిస్తున్నాయి

పార్ట్ 1

ఆర్టికల్ 1 (నిబంధన)

1. ప్రపంచ మానవులందరికీ స్వయం నిర్ణయాధికారం ఉంది. ఈ హక్కు మూలంగా వారి రాజకీయ స్థానాన్ని (స్థితిని) స్వేచ్ఛగా నిర్ణయించుకుంటారు. వారి ఆర్థిక, రాజకీయ మరియు సాంస్కృతిక పురోగతిని నెరవేర్చుకో గలుగుతారు.

2 పరస్పర ప్రయోజనం, అంతర్జాతీయ చట్టం మీద ఆధారపడి, అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సహకారానికి అవసరమైన బాధ్యతలకు విరుద్ధంగా లేకుండా, భాగస్వామ్య దేశాల ప్రజలు వారి సహజ సంపదలను, వనరులను స్వేచ్ఛగా వినియోగించుకోవడం, విక్రయించడం

చేయవచ్చు. ఎట్టి పరిస్థితులలోను ఏ దేశ ప్రజలు వారి జీవనోపాధి నుండి దూరం చెయ్యబడకూడదు.

3. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో భాగస్వామ్య దేశాలు, ప్రజాస్వామ్య రహిత, సంరక్షిత ప్రాంతాల పరిపాలన బాధ్యత కలిగినవి కూడా, స్వయం నిర్ణయ హక్కు నెరవేర్చుకునేటట్లు ప్రోత్సహించి, ఐక్యరాజ్య సమితి చార్టర్‌లో చెప్ప బడిన దానికి అనుగుణంగా ఈ హక్కుని గౌరవించాలి.

పార్ట్ 2

ఆర్టికల్ 2

1. ఈ ఒప్పందంలో గుర్తించబడిన హక్కులు, ఎటువంటి భేదము – జాతి, వర్ణ, లింగ, భాష, మతం, రాజకీయ లేదా ఇతర అభిప్రాయాలు, జాతీయ లేదా సామాజికమైన, ఆస్తి పరమైన పుట్టుక లేదా ఇతర స్థితి – వంటివి లేకుండా, ఒప్పందంలో గల భాగస్వామ్య దేశాలు వారి దేశాల్లో ఉండే, వారికి పాలనాధికారం ఉండే ప్రజలందరికి, ఈ హక్కులను గౌరవించి, వారికి ఈ హక్కులు
ఉండేటట్లు బాధ్యత వహించాలి.

2. ఈ ఒప్పందానికి భాగస్వామ్యులైన ప్రతీ దేశమూ, ఇందులో గుర్తించబడిన హక్కులు, ఇప్పటికీ అమలులో ఉన్న చట్ట లేదా ఇతర పద్ధతుల ద్వారా ప్రజలకు ఇచ్చి ఉండకపోతే, వాటి అమలుకు అవసరమైన చట్టాలు గాని ఇతర పద్ధతుల ద్వారా గాని వారి రాజ్యాంగ పద్ధతుల ద్వారా ఇచ్చేటందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

3. ఈ ఒప్పందంలో పాలు పంచుకొన్న ప్రతీ దేశమూ,

ఎ. ఇందులో గుర్తించబడిన హక్కులు లేదా స్వేచ్ఛలు ఏ వ్యక్తివైనా అతిక్రమించబడితే, ఆ అతిక్రమణ – అధికారం వినియోగించే వ్యక్తుల వల్ల జరిగినదైనా సరే ఆ వ్యక్తికి సరియైన (ఉపయోగమైన) పరిహారం నిశ్చయంగా లభించేటట్లు చూడాలి.

బి. అటువంటి పరిహారం పొందగోరే వ్యక్తికి గల హక్కుని అర్హత గల న్యాయ, పరిపాలనా లేదా చట్ట సభల అధికారులు గానీ లేదా ఆ దేశపు న్యాయ వ్యవస్థచే నియమింప బడ్డ అర్హతగల అధికారి గాని నిర్ణయించేటట్లు, న్యాయపరమైన పరిహారం అందే అవకాశాలు అభివృద్ధి చెందేటట్లు చెయ్యాలి.

సి. మంజూరైన పరిహారం అర్హతగల అధికారులు ఖచ్చితంగా అమలు చేసేటట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఆర్టికల్ 3

ఈ ఒప్పందంలో చెప్పబడిన అన్ని పౌర మరియు రాజకీయ హక్కులు స్త్రీలు మరియు పురుషులకు సమానంగా అమలయ్యేటట్లు పూను కోవాలి.

ఆర్టికల్ 4

1. దేశానికి ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులలో, అత్యవసర పరిస్థితిని అధికారికంగా ప్రకటించినపుడు, ఈ ఒప్పందంలో భాగస్వామ్యులైన దేశాలు,ఆ పరిస్థితులకు ఖచ్చితంగా అవసరమైనంత వరకు, ఈ ఒప్పందం వల్ల కలిగే బాధ్యతలకు తక్కువ చేసే పద్ధతులు

అవలంబించవచ్చు. కాని ఆ పద్ధతులు ఆ దేశాలకు అంతర్జాతీయ చట్టాల పట్ల గల బాధ్యతలకు విరుద్ధంగా ఉండడం కాని, జాతి, వర్ణ, లింగ, భాషా, మతపరమైన లేదా సామాజిక పరమైన వివక్ష చూపడం గాని చేయకూడదు.

2. ఈ నిబంధన క్రింద ఆర్టికల్స్ (నిబంధనలు), 6,7,8, (1 మరియు 2 పేరాగ్రాఫ్‌లు,) 11,15,16,18 నుండి తక్కువ చేయబడకూడదు.

3. ఈ ఒప్పందంలోని హక్కులను తక్కువచేసే హక్కుని ఉపయోగించుకున్న ఏ భాగస్వామ్య దేశమైనా, ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ మధ్యవర్తిగా ఇతర భాగస్వామ్య దేశాలకు, తాను ఏనిబంధనల నుంచి తక్కువ చేసిందో, అది చేయడానికి గల కారణాలను వెంటనే తెలియ పరచాలి. ఆ తక్కువ చేసిన హక్కులను పునరుద్ధరించినపుడు, అదే రోజు అదే మధ్యవర్తి ద్వారా సమాచార మివ్వాలి.

ఆర్టికల్ 5

1. ఈ ప్రస్తుత ఒప్పందంలో గుర్తించిన హక్కులు మరియు స్వేచ్ఛలకు నష్టం జరిగేటట్లు చేసే ఏ చర్య కాని, కార్యకలాపాలు చేసే హక్కు ఏ రాజ్యానికి, సమూహానికి గ్రూప్ గాని లేదా వ్యక్తికి గాని ఇచ్చినట్లుగా ఈ ఒప్పందంలోని ఏ అంశానికీ భాష్యం ఇవ్వకూడదు. అంతే కాక ఇందులో చెప్పబడిన దాని కంటే ఎక్కువ పరిమితులు విధించడం చేయరాదు.

2. ప్రస్తుత ఒప్పందం గుర్తించడం లేదన్న లేదా తక్కువ గుర్తించిందన్న మిషతో దీనికి భాగస్వామి అయిన ఏ దేశమూ కూడా, దాని చట్టపరమైన సంప్రదాయపరమైన, నియమావళి పరమైన లేదా ఆచారాల పరంగా గుర్తించ బడిన లేదా అమలులో ఉన్న ప్రాథమిక మానవ హక్కులపై పరిమితి విధించడం గాని, తగ్గించడం గాని చెయ్యరాదు.

పార్ట్ 3

ఆర్టికల్ 6

1. ప్రతీ మనిషికి జీవించే హక్కు సహజంగా వస్తుంది. ఈ హక్కు చట్టపరంగా కాపాడబడాలి. ఏ వ్యక్తి తన జీవితాన్ని నిరంకుశంగా కోల్పోబడకూడదు.

2. మరణ శిక్ష రద్దు చేయని దేశాలలో, మరణ శిక్ష అతి తీవ్రమైన నేరాలకు మాత్రమే, ఆ నేరం జరిగిన సమయంలో అమలులో ఉన్న చట్టానికి అనుగుణంగా, మరియు ఈ ఒప్పందంలోని నిబంధనలకు, సామూహిక హత్యకాండ నివారణ మరియు శిక్ష గురించిన అంతర్జాతీయ ఒప్పందానికి విరుద్ధంగా లేని విధంగా మాత్రమే విధించాలి. ఈ శిక్ష, అర్హత గల న్యాయ స్థానం ఇచ్చిన అంతిమ తీర్పుకు అనుగుణంగా అమలు చేయాలి.

3. సామూహిక హత్యా కాండలో నేరం భాగమైనపుడు, ఈ ఆర్టికల్‌లోని ఏ భాగమూ, ఒప్పందంలోని ఏ భాగస్వామ్య దేశానికీ, సామూహిక హత్యాకాండ నివారణ మరియు శిక్ష గురించిన అంతర్జాతీయ ఒప్పందం వల్ల ఉన్న బాధ్యతల నుండీ తప్పుకోవడానికీ, (తక్కువ చేయడానికీ) అధికారం ఇవ్వదు.

4. మరణ శిక్ష విధింపబడిన ఏ వ్యక్తికి అయినా క్షమాభిక్ష కోరడానికీ లేదా శిక్షను తగ్గించమని కోరే హక్కు ఉంటుంది. మన్నింపు,క్షమా భిక్ష లేదా శిక్ష తగ్గింపు అన్ని కేసులలోను మంజూరు చేయవచ్చు.

5. 18 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయసున్న వ్యక్తులు చేసిన నేరాలకు మరణ శిక్ష విధించరాదు మరియు గర్భిణీ స్త్రీలపై ఆ శిక్ష అమలు చేయకూడదు.

6. ఈ ఒప్పందంలో భాగస్వామియైన ఏ దేశమూ, మరణ శిక్ష రద్దు చేయడాన్ని ఆలస్యం చేయడానికి గాని, నివారించడానికి గాని ఈ ఆర్టికల్‌లోని ఏ విషయం సహాయం తీసుకోకూడదు.

ఆర్టికల్ 7

ఏ వ్యక్తి పట్ల ఐనా హింసాకరమైన, క్రూరమైన, అమానుషమైన, అవమానకరమైన ప్రవర్తన ప్రదర్శించడం కాని, అటువంటి శిక్ష వేయడం గాని చేయకూడదు. ప్రత్యేకించి, ఏ వ్యక్తినీ, స్వేచ్ఛగా అంగీకరించకుండా, వైద్య పరమైన, శాస్త్రీయ పరమైన ప్రయోగాలకు ఉ పయోగించుకోకూడదు.

ఆర్టికల్ 8

1. ఎవరినీ బానిసత్వంలో ఉంచకూడదు. అన్ని రకములైన బానిసత్వము, బానిస వర్తకము నిషేధించాలి.

2. ఎవరూ కూడా వెట్టి చాకిరీలో ఉంచబడకూడదు.

3.ఎ. ఏ వ్యక్తిని బలవంతంగా కాని, తప్పని సరిగా కానీ శ్రమ చేయమనకూడదు.

బి. నేరానికి కఠినమైన శ్రమతో కూడిన కారాగార శిక్ష అమలులో ఉండే దేశాలలో, అర్హత గల నాయస్థానము విధించిన శిక్ష కనుగుణంగా కఠిన శ్రమ చేయించవలసినపుడు, అది ఆపడానికి 3వ పేరాలోని (ఎ)ని వాడకూడదు.

సి. ఈ పేరాలోని ఉద్దేశము ప్రకారము "బలవంతమైన లేదా తప్పనిసరి శ్రమ"లో ఈ క్రిందివి రావు :

డి. సబ్ పేరా (బి)లో చెప్పని ఏ శ్రమ ఐనా, అది న్యాయస్థానము ఇచ్చిన చట్టపరమైన ఆదేశాల వల్ల నిర్బంధంలో ఉన్న వ్యక్తి చేయవలసి వచ్చిన ఏ పని లేదా సేవ, లేదా అటువంటి నిర్బంధం నుంచి షరతులతో విడుదల చేయబడిన వ్యక్తి చేయవలసినవి.

ఇ. సైనిక పరమైన ఏ సేవ ఐనా, ఇంకా పాపభీతి పరంగా అభ్యంతరాలు గుర్తించే దేశాలలో, అటువంటి అభ్యంతరాలు చెప్పే వ్యక్తులు చట్ట ప్రకారము చేయవలసిన ఏ జాతీయ సేవ ఐనా.

ఎఫ్. సమాజపు ఉనికికి, శ్రేయస్సుకు భంగం కలిగించే అత్యవసర లేదా వైపరీత్యాలలో చేయించిన ఏ సేవ ఐనా.

జి. సాధారణ పౌరుల బాధ్యతలలో భాగమైన ఏ పని లేదా సేవదైనా

ఆర్టికల్ 9

1. ప్రతి ఒక్కరికి వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ మరియు భద్రతకు సంబంధించిన హక్కు ఉంటుంది. ఎవరినీ కూడా నిర్హేతుకంగా అరెస్ట్ చేయడం కాని, నిర్బంధించడం గాని చేయకూడదు. చట్ట ప్రకారం చెప్పబడిన కారణాల వల్ల దాని కనుగుణమైన పద్ధతుల ద్వారా తప్ప ఏ వ్యక్తీ తన స్వేచ్ఛను కోల్పోకూడదు.

2. ఏ వ్యక్తినైనా అరెస్ట్ చేసే సమయంలోనే, దానికి గల కారణాలను చెప్పి, వెంటనే అతనిపై మోపబడే నేరాల గురించి చెప్పాలి.

3. క్రిమినల్ నేరంపై అరెస్ట్ కాబడిన లేదా నిర్బంధంలోకి తీసుకొన్న ఏ వ్యక్తినైనా, వెంటనే న్యాయాధికారి ఎదుట గాని, చట్ట ప్రకారం న్యాయాధికారం కలిగిన ఏ అధికారి ఎదుట గాని ప్రవేశ పెట్టాలి. ఆ వ్యక్తికి సహేతుకమైన (Reasonable) సమయంలో న్యాయ విచారణ జరిపించడం గాని, విడుదల చేయడం గాని జరిగే హక్కు ఉంటుంది. విచారణకి ఎదురు చూసే వ్యక్తులని, అదుపులోకి తీసుకొని నిర్బంధంలో ఉంచడమనేది సాధారణ నియమం కారాదు. కాని, న్యాయస్థానంలో కేసు విచారణకు లేదా న్యాయ విచారణలో ఏ దశలో ఐనా మరియు అవసరమైతే, తీర్పుని అమలు చేయడానికి తప్పని సరిగా హాజరయ్యేటట్లు హామీలు తీసుకుని షరతులతో విడుదల చేయవచ్చు.

4. అరెస్టు వల్ల గానీ, నిర్బంధం వల్ల గానీ స్వేచ్ఛను కోల్పోయిన ఏ వ్యక్తికి ఐనా, న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించే హక్కు ఉంటుంది. దరిమలా కోర్టు ఆలస్యం అవకుండా ఆ వ్యక్తి యొక్క నిర్బంధం న్యాయ సమ్మతమా? కాదా? అనేది వెంటనే నిర్ణయించి, ఒకవేళ న్యాయ సమ్మతం కాకపోతే ఆ వ్యక్తి విడుదలకు ఆదేశాలిస్తుంది.

5. ఏ వ్యక్తి అయినా అన్యాయంగా అరెస్టుకూ లేక నిర్బంధానికి గురి అయిన సందర్భంలో, ఆ వ్యక్తికి ఖచ్చితంగా పరిహారం పొందే హక్కు అమలులో ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 10

1. స్వేచ్ఛను కోల్పోయిన వ్యక్తులందరూ మానవత్వంతోనూ, వారి సహజ గౌరవం నిలుపు కుంటానికి కావలసిన గౌరవ మర్యాదలతోనూ చూడబడతారు.

2.ఎ) నేరారోపణలు ఎదుర్కొనే వ్యక్తులు (కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాలను మినహాయించి) శిక్షింపబడిన వ్యక్తుల నుండి వేరు చేయబడతారు. మరియు వారి స్థాయిని బట్టి, శిక్ష అమలులో లేని వ్యక్తులలాగానే పరిగణింప బడతారు.

బి) నేరారోపణ చేయబడిన బాలురు, పెద్ద వాళ్ళ నుండి విడిగా ఉంచబడతారు. ఇంకా వారు న్యాయ విచారణకు వీలైనంత త్వరగా తీసుకు రాబడతారు.

3. శిక్షా పద్ధతిలో ముఖ్య ఉద్దేశాలు లేక లక్ష్యాలు రెండు – ఒకటి సంస్కరణ, రెండు – సామాజికంగా ఖైదీలను పూర్వ స్థితి పొందేట్లు చేయటం. బాల ఖైదీలు, పెద్ద ఖైదీల నుండి వేరు చేయబడి, వారి వయస్సు మరియూ చట్టపరమైన హోదాను బట్టి తగిన విధంగా ట్రీట్ చేయబడతారు.

ఆర్టికల్ 11

ఒక ఒప్పందంలో బాధ్యత సరిగా నిర్వర్తించలేక పోయారనే కారణంతో ఎవరినీ నిర్బంధించకూడదు.

ఆర్టికల్ 12

1. ఒక దేశము యొక్క హద్దులలో చట్టపరంగా నివసిస్తున్న ప్రతీ వ్యక్తీ, ఆదేశ హద్దులలో స్వేచ్ఛగా సంచరించటానికి హక్కు కలిగి ఉన్నాడు. మరియు అతని నివాస స్థలం (ఆ దేశ హద్దులలో) ఎన్నుకొనే హక్కు కలిగి ఉన్నాడు.

2. ప్రతీ వ్యక్తీ ఏ దేశాన్నైనా వదలి వెళ్ళే హక్కు (అతని స్వదేశంతో సహా) కలిగి ఉన్నాడు.

3. పైన పేర్కొన బడిన హక్కులకు, (చట్టపరంగా ఇవ్వబడిన మినహాయింపులు తప్ప) పరిమితులు ఇవ్వబడలేదు. మినహాయింపులు – జాతీయ భద్రత, పబ్లిక్ ఆర్డర్, ప్రజారోగ్యం, నైతికత, ఇతరుల హక్కులు మరియూ స్వేచ్ఛ, ఇంకా ఈ ప్రస్తుత ఒడంబడికలో గుర్తింపబడిన, మిగిలిన వ్యక్తుల స్వేచ్ఛకు అనుగుణంగా ఉండటం.

4 ఏ వ్యక్తి అయినా, స్వదేశంలో అడుగు పెట్టే హక్కును ఏకపక్షం (ARBITARILY) (అకారణంగా) గా కోల్పోడు.

ఆర్టికల్ 13

ప్రస్తుత ఒప్పందంలో భాగస్వామియైన దేశంలో, చట్టపరంగా ఉంటున్న విదేశీయుడు చట్టపరంగా తీసుకున్న నిర్ణయం ద్వారానే బహిష్కృతుడు కాబడతాడు. ఆ వ్యక్తి తాను బహిష్కృతుడు కావటానికి వ్యతిరేకంగా కారణాలు సేర్కొన వచ్చును. (జాతీయ భద్రత వంటి కొన్ని త్రోసిపుచ్చలేని కారణాలు మినహాయించి) అర్హత గల అధికార పీఠం ముందు పెట్టి లేక అధికారులచే నియమింప బడిన వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల ముందుగాని తన కేసును ప్రతిపాదింప జేసి, సమీక్షింప జేయవచ్చును.

ఆర్టికల్ 14

1. కోర్టుల ముందు, ట్రిబ్యునల్‌ల ముందు వ్యక్తులందరూ సమానులే. వ్యక్తులపై నేర పూరితమైన ఆరోపణలు మోపబడినప్పుడు, వారి హక్కులు మరియూ బాధ్యతల గూర్చి నిర్ణయం తీసుకొనేటప్పుడు ప్రతీ ఒక్కరూ చట్టంలో నిర్దేశింపబడిన అర్హత ఉన్న, స్వతంత్రమైన నిష్పాక్షికమైన ట్రిబ్యునల్‌చే న్యాయమైన బహిరంగ విచారణ పొందటానికి అర్హులవుతారు. పత్రికలూ మరియూ పబ్లిక్ (ప్రజలూ) విచారణ నుండి పాక్షికంగా గాని లేక పూర్తిగా గాని నైతిక, జాతీయ భద్రత మరియూ పబ్లిక్ ఆర్డర్ మూలంగా దూరంగా ఉ ంచబడతారు లేదా కక్షిదారుల యొక్క వ్యక్తిగత జీవితం కాపాడబడటానికి లేదా కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ప్రచారం న్యాయానికి అవరోధం కల్గించే పరిస్థితి ఉన్నపుడు, (కోర్టు అటువంటి ఉద్దేశ్యం కల్గి ఉన్నప్పుడు) పబ్లిక్, పత్రికలూ విచారణకు దూరంగా ఉంచబడతారు. బాల నేరస్తుల విషయంలో వైవాహిక సంబంధమైన తగాదాలలో, పిల్లల సంరక్షణ విషయంలో – తప్ప మిగిలిన కేసులలో తీర్పు (సివిల్ గాని, క్రిమినల్‌గాని) బహిరంగ పరచబడుతుంది.

2. క్రిమినల్ కేసులలో నేరారోపణ చేయబడిన ప్రతి వ్యక్తీ, చట్టం ద్వారా దోషి అని నిరూపించబడే వరకూ అరెస్టు విషయంలో నిర్దోషిగా తలచబడే హక్కు కలిగి ఉంటాడు.

3. నేరారోపణ చేయబడే సమయంలో ప్రతి ఒక్కరూ సరిసమానంగా ఈ క్రింది కనీస హామీలు పొందటానికి అర్హులవుతారు.

ఎ. ఆ వ్యక్తి పట్ల చేయబడిన నేరారోపణ యొక్క స్వభావము మరియు, కారణమూ, వెంటనే మరియూ వివరంగా ఆ వ్యక్తికి అర్ధమయ్యే భాషలో తెలియ జేయబడాలి

బి. ఆ వ్యక్తి డిఫెన్స్‌కు తయారు కావటానికి వీలుగా తగినంత సమయమూ మరియూ సౌలభ్యమూ కలుగజేయాలి. మరియు తన కిష్టమైన కౌన్సిల్‌తో (లాయరు) మాట్లాడటానికి వీలు కలగజేయాలి.

సి) కేసు అకారణంగా ఆలస్యము కాకుండా విచారింపబడాలి

డి) ఆ వ్యక్తి సమక్షంలోనే విచారణ జరగాలి. ఆ వ్యక్తి తనకు తానుగా డిఫెండ్ చేసుకోవచ్చును. (లేదా) అతనికోరిన విధంగా చట్టపరమైన సహాయం కల్పించవచ్చును. ఈ హక్కు గురించి అతనికి తెలియ జేయాలి. చట్ట పరమైన సహాయం కలగజేయటం న్యాయం దృష్ట్యా, ఆ వ్యక్తి లాయరును పెట్టుకోలేని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు, అతను చెల్లించకుండానే డిఫెన్స్ ఏర్పాటు చేయటం.

ఇ) ఆ వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న సాక్ష్యులను క్రాస్ ఎగ్జామిన్ చేయటం, మరియూ తనకు అనుకూల సాక్షులను ప్రవేశ పెట్టి, ఎగ్జామిన్ చేయించటం (వ్యతిరేక సాక్షులను విచారించిన విధంగానే)

ఎఫ్) కోర్టులో అమలులో ఉన్న భాష ఆ వ్యక్తి మాట్లాడలేకపోతే లేదా అర్థం చేసుకోలేకపోతే ఆ వ్యక్తికి ఉచితంగా ఒక అనువాదకుడిని ఏర్పాటు చేయటం.

జి) ఆ వ్యక్తి తనకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడేటట్లుగా బలవంతం చేయటం గాని, నేరం ఒప్పుకోనేట్లుగా బలవంతం చేయటం గాని చేయకూడదు.

4) బాల నేరస్థుల విషయంలో వారి వయస్సును పరిగణనలోకి తీసుకునే విధంగానూ, వారు పూర్వ స్థితి పొందటానికి వీలు కల్పించే ఉద్దేశ్యం తోనూ ఉండాలి.

5) శిక్ష విధింపబడిన ప్రతీ నేరస్తునికీ, శిక్షకు వ్యతిరేకంగా పై కోర్టుకు కేసు పున: పరిశీలనకై వెళ్ళే వీలు చట్ట ప్రకారం కల్పించాలి.

6) ఒక వ్యక్తి క్రిమినల్ నేరముపై అంతిమ నిర్ణయం ప్రకారం శిక్ష విధింపబడినప్పుడు, ఆ తర్వాత శిక్ష రద్దయినప్పుడు లేదా కొత్తగా వెలుగు చూపిన నిజాలతో న్యాయం కుంటుబడిందని తెలుసుకుని క్షమార్హునిగా పరిగణింపబడినపుడు – ఆ శిక్ష ననుభవించిన వ్యక్తికి చట్ట ప్రకారం పరిహారం చెల్లింప బడుతుంది. (దీనికి మినహాయింపు – ఆ తెలియని నిజం వెలుగులోకి రాకుండా, పాక్షికంగా గాని, పూర్తిగా గాని ఆ వ్యక్తి కారకుడు అని నిరూపణ అయితే తప్ప)

7) ప్రతి దేశము యొక్క చట్టం మరియు శిక్షా విధానం (స్మృతి) ద్వారా విచారణ జరిపి చివరగా ఒక వ్యక్తి శిక్షింపబడినప్పుడు లేదా విడుదల చేయబడినప్పుడు మరల అదే నేరం మీద ఆ వ్యక్తి విచారణ నెదుర్కోవటం గాని లేదా శిక్ష పొందటం గాని జరుగ కూడదు.

ఆర్టికల్ 15

1. ఒక వ్యక్తి చేసిన చర్య (లేదా) చేయకుండా వదిలిన చర్య – జాతీయ లేదా అంతర్జాతీయ చట్టం ప్రకారం (ఆ చర్య) – అది జరిగిన సమయంలో నేర పూరితం కానప్పుడు, ఆ వ్యక్తి శిక్షార్హునిగా పరిగణించకూడదు. ఆ క్రిమినల్ నేరం జరిగిన సమయంలో ఉన్న శిక్ష తప్ప అంతకన్నా ఎక్కువ శిక్ష విధింప కూడదు. నేరము చేసిన తర్వాత – చట్టంలో ఆ నేరానికి శిక్ష తగ్గించబడినప్పుడు – నేరస్థుడు తద్వారా లబ్ధి పొందుతాడు.

2. దేశాల సమూహం గుర్తించిన చట్టపరమైన (జనరల్) సాధారణ సూత్రాల ప్రకారం – ఒక చర్య చేయటం ద్వారా గాని లేదా చేయకపోవడం ద్వారా గాని నేరం జరిగినప్పుడు ఆ నేర విచారణకు మరియూ శిక్ష విధించటానికి ఈ ఆర్టికల్‌లోని ఏ భాగమూ అవరోధం కాదు.

ఆర్టికల్ 16

చట్టం ముందు, ప్రతీ చోట ఒక వ్యక్తిగా గుర్తింపబడే (పరిగణింపబడే) హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 17

1. ఏ వ్యక్తీ – నిర్హేతుకమైన, చట్ట వ్యతిరేకమైన అడ్డంకులకు (ఆ వ్యక్తి వ్యక్తిగత, కుటుంబ, ఇంటికి సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు సంబంధించిన విషయాలలో) గురికాబడగూడదు. అతని గౌరవ మర్యాదలపై ఏ విధమైన చట్ట వ్యతిరేక చర్యలూ జరపబడరాదు.

2. ఆ పై అడ్డంకులకూ లేదా దాడులకూ వ్యతిరేకంగా చట్టపరమైన రక్షణ పొందే హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 18

1. ప్రతి ఒక్క వ్యక్తీ భావస్వేచ్ఛ, మనస్సాక్షి స్వేచ్ఛ మతస్వేచ్ఛ – హక్కును కలిగి ఉంటారు. ఈ హక్కులో ఈ క్రింది చెప్పబడినవి భాగమై ఉంటాయి. మతం కలిగి ఉండే హక్కు, మతాన్ని ఎంచుకొనే హక్కు, తాను ఎంపిక చేసుకున్న నమ్మకం కలిగి ఉండే హక్కు, వ్యక్తిగతంగా గాని, ఇతరులతో కలిసి సామూహికంగా గాని పబ్లిక్‌లోనూ, ప్రయివేటుగాను తాను నమ్మిన మతంలో, నమ్మకంలో ప్రార్ధన చేయటానికి, మతాన్ని లేక నమ్మకాన్ని ఆచరించటానికి, ప్రాక్టీసు చేయటానికి, బోధించటానికి హక్కు.

2. ఏ వ్యక్తిగానీ – తాను స్వీకరించిన లేక కలిగియున్న, తాను ఎంపిక చేసుకున్న మతం లేదా విశ్వాసాన్ని అనుసరించే స్వాతంత్ర్యము హరించబడేట్లు బలవంతం చేయబడకూడదు.

3. ఒక వ్యక్తి తన మతాన్ని లేక విశ్వాసాన్ని వ్యక్తీకరించుకొనే స్వేచ్ఛ, చట్ట ప్రకారం ఇవ్వబడిన పరిమితులకు లోబడి మాత్రమే ఉంటుంది. ప్రజల భద్రత, ప్రజారోగ్యం, నైతికత, ఇతరుల మౌలికమైన స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలకు సంబంధించిన విషయాలు – వీటి కోసమే పై పరిమితులు విధింపబడినాయి.

4. ప్రస్తుత ఒడంబడికలో భాగస్తులైన దేశాలు – తల్లిదండ్రులు, సంరక్షకులు వారి విశ్వాసాలననుసరించి, వారి పిల్లలకు మతపరమైన, నైతిక పరమైన జ్ఞానాన్ని అందజేయటానికి పూర్తి స్వేచ్ఛను కలిగి ఉండటాన్ని గౌరవిస్తాయి.

ఆర్టికల్ 19

1. ప్రతి ఒక్కరూ ఎవరి జోక్యమూ లేకుండా, అభిప్రాయాలు కలిగి ఉండే స్వేచ్ఛ కలిగి ఉంటారు.

2. ప్రతి మనిషీ భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ కలిగి ఉంటాడు. ఈ హక్కుల్లో క్రింది ఇచ్చిన విషయాలు కూడ కలుస్తాయి – సమాచారం పొందే హక్కు, అందుకునే హక్కు, ఇచ్చే హక్కు

- (అన్ని రకాల భావాలు, (సరిహద్దులు లేకుండా) నోటి ద్వారా గాని, వ్రాత ద్వారా గాని, ప్రింట్‌లో గాని, కళా రూపంలో గాని, లేదా ఆ వ్యక్తి కోరుకునే ఏ విధమైన మాధ్యమంలోనైనా)

3. ఈ ఆర్టికల్ రెండవ పేరా గ్రాఫ్‌లో ఇవ్వబడిన హక్కులు కొన్ని విధులూ, బాధ్యతలు కూడ

కలిగి ఉంటాయి. అందుచేత ఇవి కొన్ని ఆంక్షలకు లోబడి ఉంటాయి. ఇవి చట్టంలోనే సమకూర్చబడి ఉంటాయి. ఇవి : ఎ) ఇతరుల హక్కులు, ఖ్యాతి పట్ల గౌరవము కలిగి ఉండటానికి, బి) జాతీయ భద్రతా సంరక్షణ, వ్యవస్థను క్రమబద్ధీకరించటం, ప్రజారోగ్యం, నైతికతకు చాలా అవసరం.

ఆర్టికల్ 20

1. యుద్ధం గురించి ప్రచారం చట్ట ప్రకారం నిషిద్ధము
2. వివక్ష, శతృత్వము, హింసలను ప్రేరేపిస్తూ చేసే జాతీయ, జాతి, మత విద్వేషాల ప్రచారాన్ని చట్టం నిషేధిస్తుంది.

ఆర్టికల్ 21

ప్రశాంతంగా సమావేశ మయ్యే హక్కు గుర్తించబడింది. చట్టానికి అనుగుణంగా ఉన్న, ప్రజాస్వామ్య సమాజంలో అవసరమైన కొన్ని మినహాయింపులు తప్ప ఈ పై హక్కుకు పరిమితులు లేవు. (మినహాయింపులు – జాతీయ భద్రత దృష్ట్యా, ప్రజా సంరక్షణ, క్రమబద్ధ వ్యవస్థ నిలపటానికి, ప్రజారోగ్యం, నైతికత, ఇతరుల హక్కు, స్వేచ్ఛలను కాపాడటానికి).

ఆర్టికల్ 22

1. ప్రతి ఒక్కరూ ఇతరులతో సంఘాలు పెట్టుకునే హక్కుల కలిగి ఉంటారు. తన ప్రయోజనాలు కాపాడుకొనటం కోసం ట్రేడ్ యూనియన్ స్థాపించటం, ఉన్న ట్రేడ్ యూనియన్లలో జేరటం లాంటి హక్కులు దీని క్రింద వస్తాయి.
2 చట్టానికి అనుగుణంగా ఉన్న, ప్రజాస్వామ్య సమాజంలో అవసరమైన కొన్ని మినహాయింపులు తప్ప ఈ పై హక్కుకు పరిమితులు లేవు. (మినహాయింపులు – జాతీయ భద్రత దృష్ట్యా, ప్రజా సంరక్షణ, క్రమబద్ధ వ్యవస్థ నిలపటానికి, ప్రజారోగ్యం, నైతికత, ఇతరుల హక్కు, స్వేచ్ఛలను కాపాడటానికి) సైనికులకూ, పోలీసులకు పై హక్కులపై పరిమితులు విధించటానికి ఈ ఆర్టికల్ వ్యతిరేకము కాదు.
3. సంఘాలు పెట్టుకునే హక్కు మరియు సమావేశాలు నిర్వహించుకునే స్వేచ్ఛను కాపాడడం అనే అంశాల గురించి 1948లో జరిగిన అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ సమావేశంలో పాల్గొన్న (భాగస్వామ్య) దేశాలకు, ఆ సమావేశంలో ఇచ్చిన హామీలకు విరుద్ధంగా ఎటువంటి చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి లేదా విరుద్ధంగా చట్టాన్ని వర్తింప చేయడానికి, ఈ ఆర్టికల్‌లోని ఏ అంశమూ అధికారం ఇవ్వదు.

ఆర్టికల్ 23

1. సమాజంలో కుటుంబం అనేది సహజమైన ప్రాథమిక యూనిట్. ఇది సమాజం చేత, దేశం చేత రక్షించబడే హక్కు కలిగి ఉంది.
2. వివాహ మాడే వయస్సు గల స్త్రీ పురుషులకు వివాహ మాడే హక్కు, కుటుంబం ఏర్పరచుకొనే హక్కు గుర్తించబడింది.
3. స్వేచ్ఛాయుతమైన, పరిపూర్ణమైన అంగీకారం వివాహం చేసుకుందామనుకుంటున్న భాగస్వామ్యులలో లేకపోతే – ఆ వివాహ ఒప్పందం కుదరదు.

4. ఈ ప్రస్తుత ఒప్పందంలో నున్న భాగస్వామ్య దేశాలు – వివాహం గురించి, వివాహ సందర్భంలోనూ మరియు వివాహం రద్దు అయిన సందర్భంలోనూ వధూవరుల కుండవలసిన సమాన హక్కులు మరియు బాధ్యతలు గురించి సముచితమైన చర్యలు తీసుకుంటాయి.

ఆర్టికల్ 24

1. జాతి, రంగు, జెండర్, భాష, మతం, జాతీయ లేక సామాజిక మూలం లేక ఆస్తి లేక పుట్టుకలతో వివక్ష లేకుండా ప్రతి బాలుడూ / బాలిక తన మైనర్ స్థాయి ద్వారా లభించిన సంరక్షణ హక్కును తన కుటుంబము సమాజము మరియూ దేశం నుండి పొందుతాడు.
2. ప్రతి బాలుడు లేక బాలిక జన్మించిన వెంటనే నమోదు కాబడతారు. ఒక పేరు కలిగి ఉంటారు.
3. ప్రతి బాలుడు లేదా బాలిక జాతీయతను పొందే హక్కు కలిగి ఉంటారు.

ఆర్టికల్ 25

ప్రతి పౌరుడూ ఆర్టికల్ 2లో చెప్పబడిన భేదాలు లేకుండా మరియూ నిర్హేతుక ఆంక్షలు లేకుండా ఈ క్రింది చెప్పబడిన హక్కులు మరియు అవకాశాలు కలిగి ఉంటాడు.

ఎ) ప్రజావ్యవహారాలు నిర్వహించటానికి నేరుగా లేక స్వేచ్ఛగా ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధుల ద్వారా పాల్గొనటం

బి) ఓటు వేయటం మరియూ స్వచ్ఛమైన, నిర్ణీత కాలంలోని నిర్వహించబడే ఎలక్షన్లలో ఎన్నుకోబడటం (ఈ ఎన్నిక విశ్వజనీనమైన, సమానమైన ఓటు హక్కుతో కూడినది మరియూ రహస్య బాలెట్‌తో కూడి ఎన్నుకునే వారి స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యములు ప్రకటింప బడటానికి పూర్తి హామీ ఇస్తుంది)

సి) తన దేశంలో పబ్లిక్ సర్వీసు చేయటానికి సమాన అవకాశాలతో – మార్గం కలిగి ఉండటం

ఆర్టికల్ 26

చట్టం ముందు వ్యక్తులందరూ సమానులే. ఏ భేదమూ (వివక్ష) లేకుండా చట్టం నుండి సమాన రక్షణ పొందుతారు. ఈ విషయంలో చట్టం ఏ విధమైన భేదాన్నైనా నిషేధిస్తుంది. వ్యక్తులందరికీ సమానమైన మరియూ సమర్ధవంతమైన రక్షణకు హామీ నిస్తుంది. ఈ క్రింది చెప్పబడిన విషయాలలో వివక్ష చూపకుండా రక్షణ ఉంటుంది – జాతి, రంగు, సెక్సు, భాష, మతం, రాజకీయం లేదా వేరే అభిప్రాయాలు, జాతీయత లేక సామాజిక మూలాలు, ఆస్తి, పుట్టుక లేక ఇతరమైన స్థాయి.

ఆర్టికల్ 27

జాతిపరమైన, మత భాషా పరమైన మైనార్టీలు ఉన్న దేశాల్లో – ఆ మైనార్టీలకు సంబంధించిన వ్యక్తులు – వారి సమూహాలతో కూడి వారి సంస్కృతిని అనుభవించటానికి, వారి మతాన్ని చెప్పటం, అనుసరించటం, వారి భాషను వాడుకోవటానికి గల హక్కు త్రోసి పుచ్చబడదు.

పార్ట్ 4

ఆర్టికల్ 28

1. ఒక మానవ హక్కుల కమిటీ స్థాపించబడుతుంది. (ప్రస్తుత ఒప్పందంలో దానిని కమిటీగా పిలుస్తారు) ఆ కమిటీ లో 18 మంది మెంబర్లు ఉంటారు. క్రింది చెప్పిన కార్యకలాపాలు ఈ కమిటీ చేస్తుంది.

2. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో నున్న భాగస్వామ్య దేశాల జాతీయులు ఈ కమిటీలో ఉంటారు. వీరు ఉన్నతమైన నైతిక ప్రవర్తన కలిగి, మానవ హక్కుల విషయంలో గుర్తించదగిన ప్రతిభ కలిగి ఉంటారు. లీగల్ విషయంలో అనుభవం కలవారికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది.

3. ఈ కమిటీ మెంబర్లు ఎన్నుకోబడతారు. వారి వ్యక్తిగత హోదాలో పనిచేస్తారు.

ఆర్టికల్ 29

1. ఆర్టికల్ 28లో చెప్పబడిన అర్హతలు కలిగిన వ్యక్తుల లిస్టు నుండి రహస్య బ్యాలెట్ ద్వారా ఈ కమిటీ మెంబర్లు ఎన్నుకోబడతారు (ప్రస్తుత ఒప్పందంలో నున్న భాగ స్వామ్య దేశాలు ఈ వ్యక్తుల లిస్టును ప్రతిపాదిస్తాయి)

2. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో నున్న ప్రతి భాగస్వామ్య దేశము రెండు కన్నా ఎక్కువగాకుండా పేర్లను ప్రతిపాదిస్తుంది. ఈ వ్యక్తులు ప్రతిపాదించే దేశాల జాతీయులు అవుతారు.

3. ఒక వ్యక్తి మరలా ప్రతిపాదింపబడటానికి అర్హుడు.

ఆర్టికల్ 30

1. ప్రస్తుత ఒప్పందం అమలులోకి వచ్చిన ఆరు నెలలలోపు మొదటి ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

2. కమిటీ ఎన్నికల తేదీకి కనీసం నాలుగునెలల ముందుగా (ఆర్టికల్ 34లో చెప్పబడిన, భర్తీ చేయాల్సిన ఖాళీకి సంబంధించిన ఎలక్షన్ కాకుండా), కమిటీ మెంబర్ షిప్‌కు నామినేషన్లు మూడు నెలలలోపు సమర్పించవలసినదిగా ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలకు ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ వ్రాత పూర్వక ఆహ్వానము పంపుతారు.

3. నామినేషన్ చేయబడిన అందరి వ్యక్తుల లిస్టు (భాగస్వామ్య దేశాల పేర్లతో సహా) ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్ తయారు చేస్తారు. ఎలక్షన్‌కు కనీసం ఒక నెల ముందుగా ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలకు ఈపై లిస్టును పంపుతారు.

4. కమిటీ మెంబర్ల ఎన్నికలు, ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ ఐరాస హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో జరుగుతాయి. (ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలు పాల్గొంటాయి) 2/3 వంతు భాగస్వామ్య దేశాలు కోరమ్‌గా ఉంటాయి. ఎక్కువ ఓట్లు తెచ్చుకున్న మరియు హాజరైన మరియు ఓటు చేస్తున్న భాగసామ్య దేశాల ప్రతినిధుల సంపూర్ణ మెజారిటీ ఓట్లు పొందిన అభ్యర్థులు కమిటీకి ఎన్నికవుతారు.

ఆర్టికల్ 31

1. ఒకరికన్నా ఎక్కువ అదే దేశ జాతీయుణ్ణి కమిటీ ఎన్నుకో పోవచ్చును.

2. కమిటీ ఎన్నికలలో ఈ క్రింది విషయాలు ఆలోచిస్తారు – సమానమైన భౌగోళికమైన పంపకము, వివిధ రకాల నాగరికతలకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వటం. ముఖ్య లీగల్ పద్ధతులకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వటం

ఆర్టికల్ 32

1. కమిటీ మెంబర్లు నాల్గు సంవత్సరాల కాలానికి ఎన్నుకోబడతారు. వారు మరలా తిరిగి నామినేషన్ చేయబడితే మరలా ఎన్నుకోబడతారు. ఎన్నుకోబడిన వారిలో తొమ్మిది మంది మెంబర్ల కాలం రెండు సంవత్సరాలలో ముగుస్తుంది. మొదటి ఎన్నిక ముగిసిన వెంటనే, ఆర్టికల్ 30, పారాగ్రాఫ్ 4లో చెప్పబడిన సమావేశం యొక్క ఛైర్మన్ చే లాటరీ ద్వారా ఆ తొమ్మిది మంది మెంబర్ల పేర్లు ఎన్నుకో బడతాయి.

2. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో ముందు చెప్పబడిన ఆర్టికల్స్‌లో ఉన్న విధంగా, కాలపరిమితి ముగిసిన తర్వాత ఎన్నికలు జరుగుతాయి.

ఆర్టికల్ 33

1. మిగిలిన మెంబర్ల ఏకాభిప్రాయంలో ఒక మెంబరు (తాత్కాలికంగా కాక) అతని కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించలేకపోతే ఈ విషయాన్ని కమిటీ ఛైర్మన్ ఐరాస సెక్రటరీ జనరల్‌కు తెలియ బరుస్తారు. అప్పుడు ఆ సీటు ఖాళీగా ఉందని సెక్రటరీ జనరల్ ప్రకటిస్తారు.

2. ఒక కమిటీమెంబరు యొక్క మరణం లేదా రాజీనామా చేసిన సందర్భంలో కమిటీ ఛైర్మన్ ఐరాస సెక్రటరీ జనరల్‌కు వెంటనే తెలియ పరుస్తారు. సెక్రటరీ జనరల్ ఆ మెంబరు మరణించిన తేదీ (లేదా) రాజీనామా చేసిన తారీఖు నుండి ఆ సీటు ఖాళీగా ఉన్నట్లు ప్రకటిస్తారు

ఆర్టికల్ 34

1. ఆర్టికల్ 33 ప్రకారం ఒక ఖాళీ ప్రకటింపబడినప్పుడు, భర్తీ చేయాల్సిన ఖాళీకి సంబంధించిన మెంబరు యొక్క కాల పరిమితి, ఖాళీ ప్రకటన వచ్చిన 6 నెలలలోపు ముగియకుండా ఉంటే, సెక్రటరీ జనరల్ ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలకు తెలియ బరుస్తారు. దరిమలా ఆ ఖాళీని భర్తీ చేయటానికి ఆర్టికిల్ 29 ప్రకారం రెండు నెలలలోపు ఆ దేశాలు నామినేషన్లు సమర్పిస్తాయి.

2. ఐక్యరాజ్య సమితి జనరల్ సెక్రటరీ, నామినేట్ చేయబడిన వ్యక్తుల యొక్క లిస్టు అక్షర క్రమంలో తయారు చేసి, ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య పార్టీలకు అందజేస్తారు. ఈ ఒప్పందంలోని అన్వయించబడే అంశాల ప్రకారం, ఖాళీని భర్తీ చేసే ఎన్నిక జరపబడుతుంది.

3. ఆర్టికల్ 33 ప్రకారం ప్రకటింపబడిన ఖాళీని భర్తీ చేయటానికి ఎన్నుకోబడిన కమిటీ సభ్యుడు, ఖాళీచేసిన సభ్యుని కాలపరిమితి ఎంత ఉందో, అంతకాలము సభ్యునిగా (ఆర్టికల్‌లోని అంశాల ప్రకారం) కొనసాగుతాడు.

ఆర్టికల్ 35

ఐక్యరాజ్య సమితి అసెంబ్లీ ఆమోదంతో, కమిటీ మెంబర్లు ఐక్యరాజ్య సమితి వనరుల నుండి జీతభత్యాలు పొందుతారు. కమిటీ బాధ్యతలకు ఉన్న ప్రాముఖ్యతకు విలువ నిస్తూ, జనరల్ అసెంబ్లీ జీత భత్యాలకు సంబంధించి నిబంధనలు షరతులను నిర్ణయిస్తుంది.

ఆర్టికల్ 36

ప్రస్తుత ఒప్పందంలో భాగంగా, కమిటీ కార్య కలాపాలు సమర్ధవంతంగా నిర్వహింపబడటానికి ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్ అవసరమైన సిబ్బందిని, సౌకర్యాలను సమకూరుస్తారు.

ఆర్టికల్ 37

1. ఐక్యరాజ్య సమితి హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్, కమిటీ యొక్క ప్రధమ సభను సమావేశ పరుస్తారు.

2. ప్రధమ సమావేశమైన తర్వాత, కమిటీ, విధాన నియమావళి ననుసరించి ఆయా సమయాల్లో సమావేశమవుతుంది.

3. సాధారణంగా, ఐక్యరాజ్య సమితి హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో గాని, జెనీవాలోని ఐక్యరాజ్య సమితి ఆఫీసులో గాని కమిటీ సమావేశమవుతుంది.

ఆర్టికల్ 38

ప్రతీ కమిటీ మెంబరూ, తన కర్తవ్య నిర్వహణకు ముందు బహిరంగ కమిటీలో – తాను విధులను నిష్పాక్షికంగానూ, అంత: కరణ పూర్వకంగానూ నిర్వహిస్తానని ఒక గంభీర ప్రకటన చేస్తాడు.

ఆర్టికల్ 39

1. కమిటీ తన స్వంత విధాన నియమాలను ఏర్పరుచుకుంటుంది. వారు తిరిగి మరలా ఎన్ను కోబడవచ్చును.

2 కమిటీ తన స్వంత విధాన నియమాలను ఏర్పరుచుకుంటుంది. ఈ నియమాలు క్రింది వాటిని సమకూరుస్తాయి.

ఎ) పన్నెండు (12) మంది సభ్యులు కోరమ్‌లో ఉండాలి.

బి) హాజరైన సభ్యులలో మెజారిటీ ఓటును బట్టి కమిటీ నిర్ణయాలు తీసుకుంటుంది.

ఆర్టికల్ 40

1. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో నున్న భాగస్వామ్య దేశాలు, గుర్తించబడిన హక్కుల గురించి, హక్కుల అమలులో అభివృద్ధి గురించి వారు తీసుకున్న చర్యలతో రిపోర్టు ఇవ్వటానికి సిద్ధమౌతారు.

ఎ) ప్రస్తుత ఒప్పందం అమలులోకి వచ్చిన ఒక సంవత్సరం లోపు

బి) ఆ తరువాత, కమిటీ అభ్యర్థించినపుడు

2. రిపోర్టులన్ని ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్‌కు నివేదించబడతాయి. ఆయన ఆ రిపోర్టులను కమిటీ విచారణకై పంపుతారు. ప్రస్తుత ఒప్పందం అమలుపై ప్రభావం చూపే కారణాలు మరియు ఇబ్బందులూ ఆ రిపోర్టులో సూచింప బడతాయి.

3. కమిటీలో చర్చించిన తర్వాత, ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్, రిపోర్టులోని వారికి సంబంధించిన భాగాలను కొన్ని ప్రత్యేక ఏజెన్సీలకు (వారికి సమర్ధత గల రంగాలకు) పంపిస్తారు.

4. ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలు సమర్పించిన రిపోర్టులను కమిటీ అధ్యయనం చేస్తుంది. కమిటీ తన రిపోర్టులను, తాను సరి అయినవి అనుకొన్న వ్యాఖ్యలను భాగస్వామ్య దేశాలకు పంపిస్తుంది. కమిటీ ఈ వ్యాఖ్యలను భాగస్వామ్య దేశాలు పంపిన రిపోర్టు కాపీలతో జతగూర్చి ఆర్థిక మరియూ సామాజిక కౌన్సిల్‌కు పంపుతుంది.

5. ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలు ఈ వ్యాఖ్యలపై పరిశీలనలను (ఈ ఆర్టికల్‌లోని పేరాగ్రాఫ్ 4కు అనుగుణంగా) కమిటీకి సమర్పిస్తాయి.

ఆర్టికల్ 41

1. ప్రస్తుత ఒప్పందం క్రింద ఒక భాగస్వామ్య దేశం తన యొక్క విధులను నిర్వహించటంలేదని వేరొక భాగస్వామ్య దేశం చెప్పితే ఆ సమాచారం అందుకుని, పరిశీలించే అర్హత కమిటీకి ఉందని గుర్తిస్తున్నట్లుగా ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశం ఎప్పుడైనా ప్రకటించవచ్చును. కమిటీకి సమర్ధత ఉందని గుర్తిస్తూ ఒక భాగస్వామ్య దేశం ప్రకటిస్తేనే ఈ ఆర్టికల్ క్రింద సమాచారం తీసుకోబడి పరిశీలించబడుతుంది. అట్టి ప్రకటన చేయని భాగస్వామ్య దేశం నుండి ఎటువంటి సమాచారము కమిటీచే తీసుకొనబడదు. ఈ ఆర్టికల్ క్రింద తీసుకోబడిన సమాచారాలు ఈ క్రింది విధానాలకనుగుణంగా వ్యవహరించబడతాయి.

ఎ) ప్రస్తుత ఒప్పందంలో నున్న భాగస్వామ్య దేశం, వేరొక భాగస్వామ్య దేశం ఒప్పందంలోని అంశాలను సఫలీకృతం చేయటం లేదని భావించినపుడు ఈ దేశం వ్రాత పూర్వకంగా రెండవ భాగస్వామ్య దేశం దృష్టికి తీసుకు వస్తుంది. సమాచారం అందిన మూడు నెలలలోపు సమాచారం అందుకున్న దేశం, అది పంపిన దేశానికి వ్రాత పూర్వకంగా వివరణ ఇస్తూ వ్రాస్తుంది. ఈ వివరణ వీలైనంత వరకు యుక్తంగా ఉండేట్లు, దేశీయ విధానాలను తీసుకున్న దిద్దుబాటు చర్యలను సూచించేటట్లు (పెండింగ్‌లో ఉన్నవి, సిద్ధంగా ఉన్నవి) ఉండాలి.

బి) మొదటి సమాచారం అందుకున్న ఆరు నెలలలోపు, ఇరు దేశాలకు సంతృప్తి కరంగా ఉండేటట్లు ఆ విషయం సర్దుబాటు కాకపోతే, కమిటీకి, రెండవ దేశానికి నోటీసులిస్తూ, ఆ విషయాన్ని కమిటీ దృష్టికి తీసుకుని పోయే హక్కు రెండు దేశాలకు ఉంటుంది.

సి) కమిటీ తనకు సూచింపబడిన విషయాన్ని – గుర్తించబడిన అంతర్జాతీయ సూత్రాలకు అనుగుణంగా, లభ్యమయ్యే స్థానిక దిద్దుబాటు చర్యలన్నీ తీసుకోబడినవని నిర్ధారించుకున్న తర్వాత మాత్రమే పరిశీలనకు తీసు కుంటుంది.

డి) ఈ ఆర్టికల్ క్రింద సమాచారాన్ని పరిశీలించేటప్పుడు కమిటీ రహస్య సమావేశాలు జరుపుతుంది.

ఇ) సబ్‌పేరా గ్రాఫ్ (సి) లో ఉన్న నిబంధనల కనుగుణంగా – ప్రస్తుత ఒప్పందంలో గుర్తించబడిన విధంగా, మానవ హక్కులకూ. మౌలిక స్వేచ్ఛకు గౌరవ మిచ్చే విధంగా, స్నేహ పూర్వక పరిష్కారాన్ని ఇవ్వటానికి కమిటీ తన ఆఫీసును ఉపయోగిస్తుంది.

ఎఫ్) తనకు రిఫర్ చేయబడిన ఏ విషయంలోనైనా, కమిటీ, సబ్ పేరాగ్రాఫ్ (బి)లో సూచించిన భాగస్వామ్య దేశాలను, అవసరమైన సమాచారం పంపవలసినదిగా అడగవచ్చును.

జి) సబ్ పేరాగ్రాఫ్ (జి) చెప్పబడిన భాగస్వామ్య దేశాలు, వారికి సంబంధించిన విషయం పరిగణనలోనికి వచ్చినపుడు కమిటీతో ప్రాతినిధ్యం వహించే హక్కును కలిగి ఉంటారు. మరియూ నోటి ద్వారా గాని, వ్రాత పూర్వకంగా గాని తెలియ పరచే హక్కుల కలిగి ఉంటారు.

హెచ్) పేరాగ్రాఫ్ (జి) క్రింద నోటీసు అందుకున్న 12 నెలల లోపు కమిటీ ఒక రిపోర్టును అందిస్తుంది.

ఐ) సబ్ పేరాగ్రాఫ్ (ఇ) నిబంధనల క్రింద ఒక పరిష్కారం వస్తే, కమిటీ – జరిగిన నిజాలను, పరిష్కారాన్ని తెలుపుతూ క్లుప్తంగా ఒక నివేదికను ఇస్తుంది.

జె) సబ్ పేరా గ్రాఫ్ (ఇ) నిబంధనల క్రింద ఒక పరిష్కారం రాకపోతే, కమిటీ తన రిపోర్టును ఒక చిన్న ప్రకటనకు (నిజాలు చెపుతూ) పరిమితం చేస్తుంది. వ్రాత పూర్వకంగా ఇచ్చిన, నోటి ద్వారా ఇచ్చి రికార్డు చేయబడ్డ (భాగస్వామ్య దేశాలచే) విషయాలు పై రిపోర్టుకు జత చేయబడతాయి. ప్రతీ విషయంలోనూ, సంబంధించిన భాగస్వామ్య దేశాలకు రిపోర్టు అందజేయబడుతుంది.

2. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో భాగస్వామ్యులైన పది దేశాలు, ఈ ఆర్టికల్‌లోని 1వ పేరా క్రింద ప్రకటనలు ఇచ్చినప్పటి నుండి, ఇందులోని నిబంధనలు అమలులోకి వస్తాయి. అటువంటి ప్రకటనలు, భాగస్వామ్య దేశాలు ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ వద్ద వుంచాలి. అతను / ఆమె వాటి నకలులను (కాపీలను) ఇతర భాగస్వామ్యం దేశాలకు పంపుతారు. సెక్రటరీ – జనరల్‌కు తెలియ జేయడం (నోటిఫికేషన్) ద్వారా ప్రకటనను వెనుకకు తీసుకొనవచ్చును. ఈ వెనుకకు తీసికొనడమనే దాని వల్ల, ఈ ఆర్టికల్ క్రింద అప్పటికే పంపబడిన సమాచారంలో, పరిశీలనలో ఉన్న విషయము ప్రభావితం కాదు. ఒకసారి ప్రకటనను వెనుకకు తీసుకునే నోటిఫికేషన్ సెక్రటరీ – జనరల్ అందుకున్న తర్వాత, ఆ భాగస్వామ్యం దేశం నుండి ఎటు వంటి సమాచారం స్వీకరించబడదు. ఆ దేశము మళ్ళీ కొత్త ప్రకటన ఇస్తే తప్ప.

ఆర్టికల్ 42

1.ఎ. ఆర్టికల్ 41కి అనుగుణంగా కమిటీకి సూచించబడిన విషయం. సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలకు సంతృప్తికరంగా పరిష్కరింపబడక పోతే, సంబంధిత దేశాల ముందస్తు అనుమతితో, కమిటీ ఒక తాత్కాలిక (అడ్ హాక్) రాజీ చేసే కమీషన్ (ఇకపై కమీషన్‌గా పిలవబడుతుంది)ను నియమించవచ్చు. ప్రస్తుత ఒడంబడికపై గౌరవం ఆధారంగా, అందరికీ సమ్మతమైన పరిష్కారం కనుగొనబడానికి, కమీషన్ యొక్క ఆ కార్యాలయాలు, సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలకు అందుబాటులో ఉండాలి.

బి. సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలకు సమ్మతమైన ఐదుగురు వ్యక్తులు కమీషన్‌లో ఉండాలి. కమీషన్‌లో ఉండవలసిన అందరూ లేదా కొందరు వ్యక్తుల గురించి సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలు అంగీకారానికి రావడంలో విఫలమైతే కమీషన్‌లో ఏ వ్యక్తుల విషయంలో అంగీకారం రాలేదో, వారిని కమిటీ, కమిటీ మెంబర్ల నుంచి రహస్య బాలెట్ ద్వారా, మూడింట రెండు మెజారిటీతో ఎన్నుకుంటుంది.

2. కమీషన్ సభ్యులు వారి వ్యక్తిగత సామర్థ్యంతో పని చేయాలి. వారు,సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాల పౌరులు గాని, ప్రస్తుత ఒప్పందంలో పాల్గొనని దేశానికి సంబంధించిన వారు గాని, లేదా ఆర్టికల్ 41కి క్రింద ప్రకటన చేయని భాగస్వామ్య దేశానికి చెందిన వారు గాని కాకూడదు.

3. కమీషన్, దాని ఛైర్మన్‌ను అదే ఎన్నుకుంటుంది మరియు తన స్వంత విధానాలకు సంబంధించిన నియమాలను (రూల్స్‌ను) రూపొందించుకుంటుంది.

4. కమీషన్ సమావేశాలు సాధారణంగా ఐక్యరాజ్య సమితి హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో గాని, జెనీవాలోని ఐక్యరాజ్య సమితి ఆఫీస్‌లో గాని జరుపవచ్చు. అయితే, ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ –

జనరల్ మరియు సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలతో చర్చించి, ఇతర అనుకూల ప్రదేశాలలో ఐనా సమావేశాలు జరపడానికి కమీషన్ నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు.

5. ఆర్టికల్ 36 కి అనుగుణంగా ఏర్పాటు చేసిన సెక్రటేరియట్, ఈ ఆర్టికల్ క్రింద నియమించిన కమీషన్స్‌కు కూడా పని చేస్తుంది.

6. కమిటీ అందుకున్న మరియు ప్రోగు చేసిన సమాచారమంతా, కమీషన్‌కు అందుబాటులో ఉంచాలి. ఇంకా కమీషన్ సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలను ఇంకే అవసరమైన సమాచారమైనా అడగవచ్చు.

7. కమీషన్ ఆ విషయాన్ని పూర్తిగా పరిశీలించినపుడు, కాని ఏ పరిస్థితులలోనూ దానిని పరిశీలనకు తీసుకున్న పన్నెండు నెలలలోపు, అది కమిటీ ఛైర్మన్‌కు తన నివేదికను సంబంధించిన భాగస్వామ్య దేశాలకు అందివ్వడానికి సమర్పిస్తుంది.

ఎ. కమీషన్ సంబంధిత అంశాన్ని పరిశీలించడం పన్నెండు నెలల లోపు పూర్తి చేయలేకపోతే, తన నివేదికను, అంశాన్ని ఎంత వరకు పరిశీలించిందో అంతవరకు మాత్రమే క్లుప్తంగా చెప్పడానికి పరిమితం చేస్తుంది.

బి. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో గుర్తించిన మానవ హక్కులను (చేరుకోగలిగితే) గౌరవిస్తూ పరస్పర సమ్మతమైన పరిష్కారం లభిస్తే కమీషన్ తన నివేదికను యదార్ధాలను, చేరుకున్న పరిష్కారాన్ని గురించి క్లుప్తంగా చెప్పడానికి పరిమితం చెయ్యాలి.

సి. సబ్ పేరాగ్రాఫ్ (బి)లోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా పరిష్కారం లభించకపోతే (కనుగొన లేకపోతే), కమీషన్ తన నివేదికను, సంబంధిత భాగస్వామ్యం దేశాల మధ్య గల అంశాల గురించిన యదార్ధమైన ప్రశ్నలన్నింటిని మరియు ఈ విషయాలు పరస్పర సమ్మతమైన పరిష్కారానికి గల అవకాశాల గురించిన తన అభిప్రాయం, అన్నిటితో రూపొందించాలి. ఈ నివేదికలో సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలు సమర్పించిన వ్రాత పూర్వక మరియు మౌఖికమైన సమర్పణలన్నీ నమోదు చేసి సమర్పించాలి.

డి. కమీషన్ యొక్క నివేదిక సబ్ పేరా గ్రాఫ్ (సి) క్రింద సమర్పించినట్లయితే, సంబంధిత భాగస్వామ్యం దేశాలు, కమీషన్ నివేదికలోని అంశాలను అవి అంగీకరిస్తున్నాయా, లేదా అనే విషయాన్ని, నివేదిక అందుకున్న 3 నెలల లోగా కమిటీ ఛైర్మన్‌కు తెలియ జేయాలి.

8. ఆర్టికల్ 41లో చెప్పబడిన కమిటీ బాధ్యతలకు, ఈ ఆర్టికల్‌లో ఇచ్చిన (చెప్పిన) అంశాలు విరుద్ధమైనవి కావు.

9. ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ ఇచ్చిన అంచనాలకు అనుగుణంగా, కమీషన్ సభ్యుల అన్ని ఖర్చులూ, సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలు సమానంగా పంచుకోవాలి.

10. ఈ ఆర్టికల్ లోని 9వ పేరాగ్రాఫ్ నకు అనుగుణంగా, సంబంధిత భాగస్వామ్య దేశాలు తిరిగి చెల్లించే లోపు గానే, కమీషన్ సభ్యుల ఖర్చులకు చెల్లింపులు జరిపే అధికారం ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్‌కు ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 43

ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రత్యేక హక్కులు, మినహాయింపుల అంతర్జాతీయ ఒప్పందంలో చెప్పబడిన ప్రకారం, ఐక్యరాజ్య సమితి నిపుణులకు వర్తించే సౌకర్యాలు, ప్రత్యేక హక్కులు, మినహాయింపులు, కమిటీ సభ్యులకు మరియు ఆర్టికల్ 42 క్రింద నియమింపబడే తాత్కాలిక సఖ్యత / రాజీ కమిషన్ సభ్యులకు వర్తిస్తాయి.

ఆర్టికల్ 44

మానవ హక్కుల రంగంలో ఐక్యరాజ్య సమితి మరియు ప్రత్యేక సంస్థల రాజ్యాంగ సాధనాలు, సంప్రదాయాల్లో చెప్పబడిన విధానాలకు / పద్ధతులతో వైరుధ్యం లేకుండా, ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని నియమాలు అమలు జరుగుతాయి. మరియు ప్రస్తుత ఒప్పందంలో భాగస్వామ్య దేశాలు వాటి మధ్య సమస్యను, వాటి మధ్య అమలులో ఉన్న సాధారణ లేదా ప్రత్యేక అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా, వేరే విధానాల ద్వారా పరిష్కరించుకోవడాన్ని నివారించవు (అడ్డుకోలేవు).

ఆర్టికల్ 45

ఐక్యరాజ్య సమితి జనరల్ అసెంబ్లీకి ఆర్థిక మరియు సామాజిక కౌన్సిళ్ళ ద్వారా, కమిటీ తన కార్యక్రమాలపై వార్షిక నివేదికను సమర్పిస్తుంది.

పార్ట్ 5

ఆర్టికల్ 46

ఐక్యరాజ్య సమితిలోని వివిధ విభాగాల మరియు ప్రత్యేక సంస్థల బాధ్యతలను నిర్వచించే ఐక్యరాజ్య సమితి ఛార్టర్ మరియు ప్రత్యేక సంస్థల నియమావళిలోని నియమాలను, ప్రస్తుత ఒడంబడికలోని అంశాల గురించిన విషయాలలో బలహీన పరిచేదిగా ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని ఏ విషయానికి వివరణ ఇవ్వకూడదు (అర్థం చెప్పరాదు)

ఆర్టికల్ 47

అన్ని దేశాల ప్రజలు వారి సహజ సంపద మరియు వనరులను సంపూర్ణంగా, స్వేచ్ఛగా అనుభవించే సహజమైన హక్కుని భంగ పరిచేదిగా ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని ఏ విషయానికీ అర్థం చెప్పరాదు.

పార్ట్ 6

ఆర్టికల్ 48

1. ఐక్యరాజ్య సమితిలో ఏ సభ్య దేశమైనా లేదా దాని ప్రత్యేక సంస్థలలో సభ్యత్వం గలిగిన దేశమైనా అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం లిఖిత చట్టంలో ఏ సభ్య దేశమైనా, మరియు ప్రస్తుత ఒప్పందంలో భాగస్వామ్యానికి ఐక్యరాజ్య సమితిలో ఆహ్వానించబడ్డ ఏ దేశమైనా ప్రస్తుత ఒప్పందంలో సంతకం చేయవచ్చు (చేరవచ్చు)

2. ప్రస్తుత ఒప్పందం అంగీకారంపై ఆధారపడింది. అంగీకార సాధనాలు ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ వద్ద ఉంచాలి. (భద్రపరచాలి).

3 ఈ ఆర్టికల్‌లోని ఈ1వ పేరా గ్రాఫ్‌లో చెప్పబడిన ఏ దేశమైనా, ప్రస్తుత ఒప్పందంలో చేరవచ్చు.

4. అంగీకార పత్రము ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ వద్ద భద్రపర్చడం ద్వారా ప్రవేశం జరుగుతుంది.

5. ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్, ప్రస్తుత ఒప్పందంలో సంతకం చేసిన లేదా ప్రవేశించిన అన్ని దేశాలకూ, తన వద్ద జమ కాబడ్డ అంగీకార పత్రాలు లేదా ప్రవేశ పత్రాల గురించి సమాచారమిస్తారు.

ఆర్టికల్ 49

1. ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ – జనరల్ వద్ద ముప్ఫై ఐదవ (35వ) అంగీకార లేదా ప్రవేశ పత్రం జమకాబడిన తేదీ నుండి,మూడు (3) నెలల తరువాత ప్రస్తుత ఒప్పందం అమలులోకి వస్తుంది.

2. ముప్ఫై ఐదవ ధృవీకరణ లేదా ప్రవేశ పత్రం జమ అయిన తర్వాత, ప్రస్తుత ఒప్పందం ధృవీకరించిన లేదా ఒప్పందంలో ప్రవేశించిన ఏ దేశంలోనైనా, ప్రస్తుత ఒప్పందంలో ఆ దేశపు ధృవీకరణ లేదా ప్రవేశ పత్రం జమ చేసిన తేదీ నుండి మూడు నెలల తర్వాత అమలులోకి వస్తుంది.

ఆర్టికల్ 50

ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని అన్ని నియమాలూ, సమాఖ్య దేశాలలోని అన్ని ప్రాంతాలకు ఎటువంటి పరిమితులూ, మినహాయింపులూ లేకుండా వర్తిస్తాయి.

ఆర్టికల్ 51

1. ప్రస్తుత ఒప్పందంలో ఉన్న ఏ భాగస్వామ్య దేశమైనా ఒక సవరణను ప్రతిపాదించి ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్ వద్ద ఫైలు చేయవచ్చును. ప్రతిపాదింపబడిన సవరణలను ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్ భాగస్వామ్య దేశాలకు పంపిస్తారు. ఆ దేశాలు ప్రతిపాదన సవరణలకు ఒక సమావేశాన్ని కోరుకుంటున్నాయా? లేదా? అనే విషయాన్ని తెలపమని సెక్రటరీ జనరల్ అభ్యర్థిస్తారు. కనీసం 1/3 వంతు దేశాలు సమావేశం కోరుకుంటే సెక్రటరీ జనరల్ ఐక్యరాజ్య సమితి ఆధ్వర్యంలో సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తారు. మెజారిటీ భాగస్వామ్య దేశాల మీద ఓటింగ్ ద్వారా తీసుకోబడిన సవరణలు, ఐక్యరాజ్య సమితి జనరల్ అసెంబ్లీకి ఆమోదం కోసం పంపబడతాయి.

2. ఐక్యరాజ్య సమితి జనరల్ అసెంబ్లీచే ఆమోదింపబడి, ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని భాగస్వామ్య దేశాలలో 2/3 వంతు దేశాలచే అంగీకరింపబడిన(ఆదేశాల రాజ్యాంగ విధానాలకు అనుగుణంగా) తర్వాత, సవరణలు అమలులోకి వస్తాయి.

3. ఆ సవరణలు అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత, వీటికి అంగీకారం తెల్పిన భాగస్వామ్య దేశాలన్నీ బద్ధులై ఉంటాయి. మిగిలిన భాగస్వామ్య దేశాలు ప్రస్తుత ఒప్పందంలోని నిబంధనలకూ, అంతకు ముందుఅంగీకరించిన సవరణలకు ఇంకా బద్ధులుగానే ఉంటారు.

ఆర్టికల్ 52

ఆర్టికల్ 48, పేరాగ్రాఫ్ 5లో చెప్పబడిన విషయాలకు సంబంధం లేకుండా ఆర్టికల్ 48 పేరాగ్రాఫ్‌లో 1లో చెప్పబడిన వాటిలో ఈ క్రింది ముఖ్య విషయాలను ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్ అన్ని దేశాలకు తెలియ జేస్తారు.

ఎ) సంతకాలు, అంగీకారం మరియు అందుబాటు (ఆర్టికల్ 48 క్రింద)

బి) ఆర్టికల్ 49 క్రింద ప్రస్తుత ఒడంబడిక అమలులోకి వచ్చిన తేదీ మరియూ ఆర్టికిల్ 51 క్రింద ఏ సవరణలైన అమలులోకి వచ్చిన తేదీ

ఆర్టికల్ 53

1. ప్రస్తుత ఒప్పందం (చైనా, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, రష్యన్ మరియు స్పానిష్ భాషలలో సమాన ప్రామాణికంగా ఉంది.) ఐక్యరాజ్య సమితి భాండాగారములో దాచబడుతుంది.

2. ఆర్టికల్ 48లో చెప్పబడిన దేశాలన్నిటికీ ఐక్యరాజ్య సమితి సెక్రటరీ జనరల్ ప్రస్తుత ఒప్పందం యొక్క సర్టిఫైడ్ కాపీలు (ధృవీకరించిన ప్రతులు) పంపుతారు.

iv.

ప్రపంచ మానవ హక్కుల ప్రకటన

1948 డిసెంబర్ 10వ తేదీ సర్వ ప్రతినిధి సభ తీర్మానం 217- ఎ/(3) ద్వారా ఆమోదించి, అధికారికంగా ప్రకటించినట్టిది

పీఠిక

మానవ జాతి అంతా ఒకే కుటుంబం. ఈ కుటుంబంలోని వారందరికీ స్వతస్సిద్ధమైన గౌరవం వుంటుంది. వీరికి సమాన హక్కులుంటాయి. ఈ హక్కులను అన్యాక్రాంతం చేయడానికి వీలులేదు. ఈ అంశాల గుర్తింపు ప్రపంచంలో స్వేచ్ఛకూ, న్యాయానికీ, శాంతికీ పునాది వంటిది.

మానవ హక్కుల ఉపేక్ష, ధిక్కారం ఆటవిక చర్యలకు దారి తీస్తాయి. ఈ చర్యలు మానవాళి ఆత్మగౌరవాన్ని తీవ్ర సంక్షోభానికి గురి చేస్తాయి. ప్రజలు వాక్స్వాతంత్ర్యాన్నీ, మత స్వేచ్ఛనూ అనుభవిస్తూ నిర్భయంగా లేమి బాధ లేకుండా మనుగడ సాధించగలగాలి. అటువంటి నూతన ప్రపంచం ఆవిర్భవించాలనేది జనసామాన్యం ఆకాంక్షించే వాటిలోకెల్లా అత్యున్నతమైనదిగా రూఢి అయింది.

ప్రజలు మార్గాంతరం లేనప్పుడు నిరంకుశత్వం మీదా, అణిచివేత మీదా తిరుగుబాటు చేయడం తప్పనిసరి అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడకుండా నివారించాలంటే, మానవ హక్కులను న్యాయశాస్త్ర నియమాల ద్వారా పరిరక్షించడం ఎంతైనా అవసరం.

వివిధ దేశాల మధ్య మైత్రీ సంబంధాల పెంపుదల ఎంతో ముఖ్యం.

ఐక్యరాజ్యసమితి దేశాల ప్రజలు తాము రూపొందించుకున్న పత్రం (చార్టర్)లో ప్రాథమిక మానవ హక్కుల పట్ల, ఆత్మగౌరవం పట్ల, స్త్రీ పురుషుల సమాన హక్కుల పట్ల తమకున్న విశ్వాసాన్ని పునరుద్ఘాటించారు. విస్తృత స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణంలో సామాజిక ప్రగతినీ, ఉత్తమ జీవన ప్రమాణాలనూ పెంపొందించడానికి కృతనిశ్చయులయ్యారు.

ఐక్యరాజ్యసమితి సహకారంతో సభ్యదేశాలు మానవ హక్కులనూ, ప్రాథమిక స్వేచ్ఛలనూ సార్వత్రికంగా గౌరవించి పాటించేటట్లు చేయడానికి ప్రతిజ్ఞ తీసుకున్నాయి.

ఈ ప్రతిజ్ఞ పూర్తిగా కార్యరూపం ధరించాలంటే ఈ హక్కుల గురించీ, స్వేచ్ఛల గురించీ అందరికీ అవగాహన వుండడం అత్యంత ప్రధానం.

అందువల్ల సర్వప్రతినిధి సభ ఈ ప్రపంచ మానవ హక్కుల ప్రకటనను ఆమోదించింది. అన్ని దేశాల ప్రజలందరూ సాధించాల్సిన లక్ష్యాలను ఇది తెలియజేస్తుంది.

ఈ ప్రకటనను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రతి వ్యక్తీ, ప్రతి సంస్థా ఈ హక్కుల పట్ల, స్వేచ్ఛల పట్ల గౌరవ భావం పెంపొందించాలి. ఇందుకు తగిన విద్యాబోధనలను సాధనంగా చేసుకోవాలి. జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలలో ప్రగతిశీల చర్యల ద్వారా సభ్య దేశాల ప్రజలు వీటిని సార్వత్రికంగా, పటిష్టంగా గుర్తించేటట్లూ, పాటించేటట్లూ చేయాలి.

ఆర్టికల్ 1

మానవులందరూ జన్మత: స్వతంత్రులు. గౌరవ రీత్యా, హక్కుల రీత్యా సమానులు. హేతువు మరియు అంత:కరణము కలిగి ఉండి ఒకరితో ఒకరు సౌభ్రాతృత్వ భావనతో మెలగాలి.

ఆర్టికల్ 2

ప్రతీ మనిషీ ఈ ప్రకటనలో చేర్చబడ్డ అన్ని హక్కులూ, స్వేచ్ఛలు కలిగి ఉంటాడు. అలా కలిగి ఉంటానికి – జాతి, రంగు, లింగభేదం, భాష, మతం, రాజకీయ లేక ఏ ఇతరమైన స్వంత ఉద్దేశ్యాలు కలిగి ఉండటం, జాతీయ లేదా సామాజిక మూలాలు, ఆస్తులు, పుట్టుక లేక ఏ స్థితి – ఇలాంటివి ఏవీ కూడా అడ్డు రాగూడదు, భేద భావము చూపకూడదు.

ఇంకా, అతడు ఉంటున్న (నివసిస్తున్న) లేదా, అతడు ఏ దేశం లేక ప్రదేశానికి చెందుతాడో ఆ ప్రదేశం యొక్క రాజకీయ, అధికార, అంతర్జాతీయ స్థితిని బట్టి ఆదేశం లేదా ప్రదేశం స్వాతంత్ర్యం మున్న దేశమా? అస్వతంత్రమా ట్రస్టుచే నడపబడుతుందా? లేక సార్వభౌమాధికారం లేకుండా ఉన్నదా? అనే భేదభావం లేకుండా చూడబడాలి.

ఆర్టికల్ 3

ప్రతీ ఒక్క వ్యక్తికీ, స్వేచ్ఛతో, భద్రంగా జీవించటానికి హక్కు ఉన్నది.

ఆర్టికల్ 4

ఏ మనిషీ బానిసలా లేదా దాస్యంలో ఉండగూడదు. బానిసత్వం, బానిస వర్తకం అన్ని రూపాలలోనూ నిషేధించబడాలి.

ఆర్టికల్ 5

ఏ మనిషీ – హింసాయుతమైన, క్రూరమైన అమానవీయమైన, హీనమైన ప్రవర్తనకు లేదా శిక్షకు గురికాకూడదు.

ఆర్టికల్ 6

చట్ట ప్రకారం ప్రతి ఒక్కరికీ, మనిషిగా (వ్యక్తిగా) గుర్తింపబడటానికి హక్కు ఉంది.

ఆర్టికల్ 7

చట్టం ముందు అందరూ సమానులే. ఏ భేదభావం లేకుండా చట్టం చేత రక్షింపబడటానికి అందరూ అర్హులే. ఈ ప్రకటన ఉల్లంఘించబడినప్పుడు భేదభావం లేకుండా రక్షణకు, భేదభావం చూపటానికి ప్రేరేపణకు వ్యతిరేకంగా రక్షణకూ అందరూ అర్హులే.

ఆర్టికల్ 8

రాజ్యాంగం ద్వారా గాని, చట్టం ద్వారా గాని ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘనలకు చేసే చర్యలకు, యోగ్యమైన జాతీయ న్యాయ స్థానాల ద్వారా సరైన న్యాయం పొందటానికి ప్రతీ వ్యక్తికీ హక్కు ఉంది.

ఆర్టికల్ 9

ఎవరినైనా యధేచ్ఛగా ఖైదు చేయటానికి, నిర్భంధించటానికి, దేశ బహిష్కరణ చేయటానికి హక్కు లేదు.

ఆర్టికల్ 10

ఒక వ్యక్తి యొక్క హక్కులు మరియూ విధులూ నిర్ణయించటంలో మరియూ అతనికి వ్యతిరేకంగా

నేరారోపణలను నిర్ణయించటంలో – ఒక స్వతంత్రమైన, నిష్పాక్షికమైన న్యాయసభ (ట్రిబ్యునల్)చే న్యాయ, బహిరంగ విచారణ జరిపించటానికి ప్రతీ వ్యక్తీ సమానమైన హక్కు కలిగి ఉంటాడు.

ఆర్టికల్ 11

తన రక్షణ కోసం అన్ని గ్యారంటీలు ఉన్న బహిరంగ విచారణలో చట్టం ద్వారా నేరస్థుడని నిరూపించబడేంతవరకు, శిక్షింపదగ్గ నేరం చేసాడని ఆరోపణ చేయబడిన ప్రతీ వ్యక్తీ. నిరపరాధిగా తలచబడటానికి హక్కు కలిగి ఉన్నాడు.

ఏ రకమైన చర్య చేయటం వల్ల లేదా చేయకపోవటం వల్ల నేరం జరిగినప్పుడు – జాతీయ అంతర్జాతీయ చట్టాల ప్రకారం ఆ సమయంలో అది శిక్షార్హమైన నేరం కానప్పుడు – ఎవరూ నేరస్థునిగా పరిగణింపబడగూడదు. ఆ నేరం జరిగిన సమయములో అమలులో ఉన్న పెనాల్టీ కంటే ఎక్కువ వేయగూడదు.

ఆర్టికల్ 12

ఎవరూ కూడ ఇంకొక వ్యక్తి – వ్యక్తిగత, కుటుంబ, ఇంటి, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలలో యధేచ్ఛగా జోక్యం కలగజేసుకోకూడదు. ఇంకొక వ్యక్తి గౌరవ మర్యాదల మీద దాడి చేయకూడదు. ఇటువంటి జోక్యాలలో లేదా దాడులలో చట్ట రక్షణ కలిగి ఉండటం ప్రతి ఒక్కరి హక్కు.

ఆర్టికల్ 13

1) ఒక దేశం యొక్క సరిహద్దుల లోపల స్వేచ్ఛగా తిరిగే హక్కు, నివాసముండే హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది (2) ఏ దేశమైనా (స్వంత దేశంతో పాటు) వదిలి వెళ్ళే హక్కు, తిరిగి తన దేశానికి మరలి వచ్చే హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ
ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 14

1. మతహింసకు, పీడనకు దూరంగా మిగిలిన దేశాలలో ఆశ్రయం పొందే హక్కు, అనుభవించే హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంది.
2. రాజకీయేతర నేరాలలో వచ్చే అభియోగాలకు (దోషారోపణలకు),లేదా ఐక్యరాజ్యసమితి యొక్క సూత్రాలకు, ప్రయోజనాలకూ విరుద్ధమైన చర్యలకూ పై హక్కు వినియోగించబడగూడదు.

ఆర్టికల్ 15

1. ఒక జాతీయత కలిగి ఉండటానికి ప్రతి ఒక్కరికీ హక్కు ఉంది.
2. ఎవరూ కూడ వారి జాతీయతకు మిగిలిన వారి ఇష్టానుసారంగా – దూరం చేయబడకూడదు. లేక వారి జాతీయతను మార్చుకొనే హక్కు నుండి ఎవరూ దూరం చేయబడకూడదు.

ఆర్టికల్ 16

1. జాతి జాతీయత, మతం యొక్క పరిమితులు లేకుండా, వివాహ వయస్సులో ఉన్న స్త్రీ, పురుషులు పెళ్ళి చేసుకుంటానికి, కుటుంబం ఏర్పరచుకుంటానికి హక్కు కలిగి ఉంటారు.
2. స్వేచ్ఛ మరియూ పూర్తి సమ్మతితో ఉన్న, పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకునే జంటల మధ్య మాత్రమే వివాహం జరుగుతుంది.
3. కుటుంబం అనేది – సమాజానికి ఒక స్వాభావికమైన మరియూ మౌలికమైన యూనిట్. సమాజం చేత, మరియూ రాజ్యం చేత రక్షించబడే హక్కు కుటుంబానికి ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 17

1. ఒంటరిగా గాని, ఇతరులతో కలిసి గాని, ఆస్తి కలిగి ఉంటానికి ప్రతి ఒక్కరికీ హక్కు ఉంది.
2. ఎవరైనా గాని, యథేచ్ఛగా, వారి ఆస్తి నుండి దూరం చేయబడగూడదు.

ఆర్టికల్ 18

ప్రతి ఒక్కరికీ, భావ, అంత:కరణ మరియూ మత స్వేచ్ఛలను కలిగి యుండే హక్కు ఉంటుంది. ఈ హక్కులో భాగంగా –

- మతాన్ని, విశ్వాసాన్ని మార్చుకునే హక్కు
- ఒంటరిగా గాని, సమూహంతో కలిసి గాని, బహిరంగంగా గాని, అంతర్గతంగా గాని, తన మతాన్ని లేక విశ్వాసాన్ని బోధించే, పాటించే, పూజించే, ఆచరించే హక్కు ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 19

ప్రతి ఒక్కరికీ భావ స్వేచ్ఛ, భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. ఈ హక్కులో భాగంగా – ఎవరి జోక్యం లేకుండా అభిప్రాయాలను కలిగి ఉండటం, సరిహద్దులకు సంబంధం లేకుండా, సమాచారము మరియూ భావాలు మీడియా ద్వారా ఇచ్చి పుచ్చుకోవటం – (హక్కుగా) ఉంటాయి.

ఆర్టికల్ 20

1. స్వేచ్ఛగా శాంతియుతంగా సమావేశమవటానికి, కలవటానికి ప్రతి ఒక్కరికీ హక్కు ఉంది.
2. ఒక సంఘానికి సంబంధించిన వానిగా ఉండమని ఎవరూ బలవంత పెట్టగూడదు.

ఆర్టికల్ 21 :

1. ప్రత్యక్షంగా గాని, స్వేచ్ఛగా ఎన్నుకోబడ్డ ప్రతినిధుల ద్వారా గాని, తనదేశం యొక్క ప్రభుత్వ కార్యకలాపాల్లో పాలుపంచుకునే హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది.
2. తన దేశం యొక్క ప్రభుత్వ సర్వీస్‌ల్లో సమానావకాశాలు పొందే హక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంది.
3. ప్రభుత్వాధికారానికి ప్రజాభీష్టమే ఆధారంగా ఉంటుంది. సార్వజనీన ఓటు హక్కుచే జరిగే నియమిత కాల మరియు నిఖార్సయిన ఎన్నికల ద్వారా ఇది వెల్లడవుతుంది. ఈ ఎన్నికలు రహస్య ఓటింగ్ లేదా దానికి సమానమైన స్వేచ్ఛా ఓటింగ్ విధానం ద్వారా జరుగుతాయి.

ఆర్టికల్ 22

సమాజ సభ్యునిగా ప్రతి ఒక్కరికీ సామాజిక భద్రత అనే హక్కు ఉంటుంది. జాతీయ కృషి మరియు అంతర్జాతీయ సహకారం ద్వారా ఈ హక్కు అనుభవించే అర్హత ప్రతి ఒక్కరూ కలిగి ఉంటారు. అంతేగాక ప్రతి దేశం దాని వ్యవస్థ, వనరుల స్థితిని బట్టి, ఆ వ్యక్తి గౌరవ మర్యాదలను కాపాడే మరియూ ఆర్థిక, సాంఘిక మరియూ సాంస్కృతిక హక్కులు అనుభవించటానికి, అతని వ్యక్తిత్వం స్వేచ్ఛగా వికసించటానికి వీలుగానూ, ఉండే హక్కుకు అర్హుడు.

ఆర్టికల్ 23

1. ప్రతి ఒక్కరూ – పని చేయటానికి, పని ఎన్నుకునే స్వేచ్ఛ, న్యాయమైన, అనుకూలమైన పని పరిస్థితులు మరియూ నిరుద్యోగానికి రక్షణ – కలిగి ఉంటారు.

2. 'సమానపనికి, సమాన వేతనం' అనే హక్కు ప్రతి ఒక్కరూ – వివక్ష లేకుండా కలిగి ఉంటారు.

3. ప్రతి ఒక్కరూ – తాను మరియూ తన కుటుంబం గౌరవ మర్యాదలతో జీవించటానికి సరిపడా, న్యాయమైన, అనుకూలమైన ప్రతిఫలం పొందే హక్కు కలిగి ఉంటారు. (అవసరమైతే, సామాజిక రక్షణకై ఉన్న ఇతర పద్ధతుల ద్వారా సమకూర్చబడుతుంది).

4. తన స్వప్రయోజనాల రక్షణకు ప్రతి వ్యక్తీ సంఘాన్ని స్థాపించే మరియూ సంఘంలో చేరే హక్కు కలిగి ఉంటారు.

ఆర్టికల్ 24

ప్రతి ఒక్కరూ విశ్రాంతికి, ఖాళీ సమయానికి, పని గంటల పరిమితికి (సహేతుక) జీతంతో కూడిన సెలవులకూ (నియమిత కాలంలో) – హక్కు కలిగి ఉంటాడు.

ఆర్టికల్ 25

1. తనకూ, తన కుటుంబానికీ ఆరోగ్యం, ఆనందమూ కలిగేలా జీవన ప్రమాణాలు ఉండే హక్కు ప్రతీ ఒక్కరూ కలిగి ఉంటారు. ఈ హక్కులో భాగంగా ఆహారం, వస్త్రాలు, గృహము, వైద్య సదుపాయము, అవసరమైన సామాజిక సేవలు
ఉంటాయి. అంతేగాక – నిరుద్యోగంలో, జబ్బులో, చేతకానప్పుడు వైధవ్యం ప్రాప్తించినపుడు, పెద్ద వయస్సులో – ఇంకా తన అదుపులో లేని పరిస్థితుల వలన బతుకుతెరువు లేనప్పుడు – సామాజిక భద్రతా హక్కు ఉంటుంది.

2. మాతృత్వము మరియూ బాల్యము – ప్రత్యేక జాగ్రత్త, సహాయము పొందటానికి అర్హులు. పిల్లలందరూ – వివాహ సంబంధంలో లేదా వివాహం లేకుండా – జన్మించినా గాని, ఒకే విధమైన సామాజిక రక్షణ కలిగి ఉంటారు.

ఆర్టికల్ 26

1. విద్యాహక్కు ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది. ప్రాథమిక, మౌలిక స్థాయిలలో విద్య ఉచితంగా ఇవ్వబడాలి. ప్రాథమిక విద్య నిర్బంధంగా ఉండాలి. సాంకేతిక మరియూ వృత్తి విద్య సాధారణంగా అందరికీ అందుబాటులో ఉండాలి.

2. మానవ వ్యక్తిత్వ సమగ్ర వికాసానికి, మానవ హక్కుల, మౌలిక స్వేచ్ఛలపై గౌరవాన్ని బలోపేతం చేయటానికి – విద్య నిర్దేశించబడాలి. దేశాల మధ్య, జాతి లేదా మత సంస్థల మధ్య అవగాహన, సహనం, స్నేహం పెంపొందించ టానికి విద్య ఉపయోగపడాలి. ఇంకా, శాంతిని సమకూర్చటానికి, ఐరాస విద్యా కార్యకలాపాల్ని ముందుకు తీసుకుపోతుంది.

3. వారి పిల్లలకు ఏ రకమైన విద్యాబుద్ధులు నేర్పించాలో ఎన్నుకునే హక్కు ప్రథమంగా తల్లిదండ్రులకు ఉంటుంది.

ఆర్టికల్ 27

1. కళలను ఆనందించటానికి, శాస్త్ర విజ్ఞాన పురోగతి, దాని ప్రయోజనాలు పంచుకోవటానికి – సంఘం యొక్క సాంస్కృతిక కార్యకలాపాల్లో స్వేచ్ఛగా పాలుపంచుకొనే హక్కు ప్రతి వ్యక్తీ కలిగి ఉంటాడు.

2. తాను రచయితగా ఉన్న శాస్త్ర, సాహిత్య, కళల గురించిన పుస్తకాల యొక్క నైతిక మరియు భౌతిక విషయాలను రక్షించుకునే హక్కు ప్రతీ ఒక్కరూ కలిగి ఉంటారు.

ఆర్టికల్ 28

ఈ ప్రకటనలో రూపొందించబడిన హక్కులూ మరియూ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలూ ఆవిష్కరించబడేటట్లుగా, సామాజిక మరియూ అంతర్జాతీయ ఆదేశాలకు ప్రతి ఒక్కరూ అర్హులవుతారు.

ఆర్టికల్ 29

1. స్వేచ్ఛాయుతమైన, సంపూర్ణమైన వ్యక్తి వికాసం ఎవరికైనా సంఘంలో మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది. అట్టి సంఘం ఎడల ప్రతి ఒక్కరికీ బాధ్యతలు ఉంటాయి.
2. తమ హక్కులూ, స్వేచ్ఛలూ అందుకునేటప్పుడు – ప్రతి ఒక్కరూ కొన్ని పరిమితులకు లోబడి వుంటారు. ఇతరుల హక్కులూ, స్వేచ్ఛలూ గుర్తించటం మరియూ గౌరవించటం అనే ఏకైక ప్రయోజనం సాధించటానికి మరియూ న్యాయమైన నైతిక అవసరాలు, ప్రజా ఆదేశం, ప్రజాస్వామిక సమాజంలో సాధారణ సంక్షేమం – వీటిని తీర్చటానికి – ఆ పరిమితులు నిర్ణయించ బడతాయి.
3. పై హక్కులూ, స్వేచ్ఛలూ ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ ఐరాస సూత్రాలకు, ప్రయోజనాలకు విరుద్ధంగా వాడుకోబడగూడదు.

ఆర్టికల్ 30 :

ఈ ప్రకటనలో ఏ భాగంగానీ – ఒక దేశం, గ్రూప్ (లేదా) వ్యక్తికి దీనిలో రూపొందించబడిన హక్కులూ స్వేచ్ఛల నాశనానికి వీలు కల్పించే ఏ కార్యకలాపాలకూ ఎటువంటి హక్కునైనా కలుగజేస్తుందని అన్వయించరాదు.

APPENDIX K
Women's Learning Partnership Publications and Learning Tools

WLP Leadership and Training Curriculum

Women's Learning Partnership produces culture-specific training curriculum for women in the Global South, particularly in Muslim-majority societies. WLP's handbooks, guides, videos, and CDs are available in 20 languages and are being used in over 30 countries. These learning materials are produced in collaboration with our partners to be relevant, idiomatically accessible, and culturally appropriate.

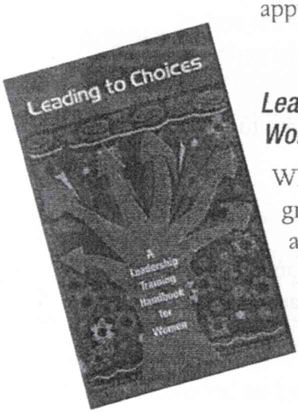

Leading to Choices: A Leadership Training Handbook for Women (2001)

WLP's signature training manual is designed to train diverse groups of women in the practice of inclusive, participatory, and horizontal leadership.

Available in English, Maghreby-Arabic, Shamy-Arabic, Assamese, Bahasa Indonesia, French, Hausa, Kyrgyz, Malay, Meiteilon, Persian, Portuguese, Russian, Shona, Spanish, Swahili, Turkish, Urdu, and Uzbek.

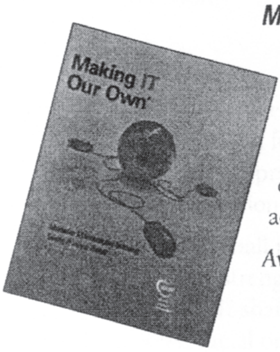

Making IT Our Own: Information & Communication Technology Training of Trainers Manual (2008)

This innovative technology trainer's manual is designed for use in Information and Communications Technology (ICT) training workshops and training-of-trainers Institutes. It develops technology skills for gender justice and human rights advocacy.

Available in Arabic and English.

Leading to Choices: A Multimedia Curriculum for Leadership Learning (2003)

WLP's multimedia curriculum is tailored for human rights and democracy activists, educators, women leaders, and facilitators who seek to develop their own leadership skills, as well as women's capacity for achieving their social, economic, and legal rights. It consists of three video cassettes with accompanying guides. Interactive, scenario-based activities and illustrative examples demonstrate how to create participatory and democratic learning environments, implement successful advocacy campaigns, and develop compelling messages for target audiences.

Available in Arabic, English, French, and Persian.

WLP Translation Series

The WLP Translation Series makes widely available important feminist works produced in the Global South.

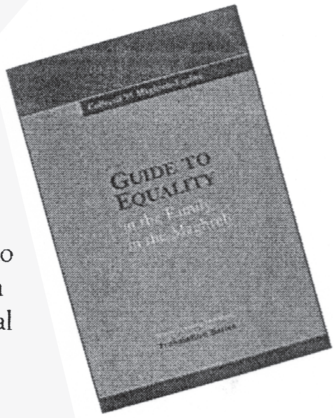

Guide to Equality in the Family in the Maghreb, by Collectif 95 Maghreb-Egalité

Family Law in Muslim-majority societies governs every aspect of a woman's life—from minimum age and conditions of marriage to divorce, child custody, and the right to work, travel, or decide on a place of residence. The reform of Family Law is therefore crucial to women's ability to participate on equal terms in both family life and public life. In each thematic module, the *Guide* presents the current state of the law, then proposes religious, human rights, sociological, and domestic legal arguments for reform, well supported by relevant data. Translated by WLP for use by English and Persian-speaking researchers and activists, *Guide to Equality in the Family in the Maghreb* is an innovative advocacy tool for reform of the family law in Muslim-majority societies.

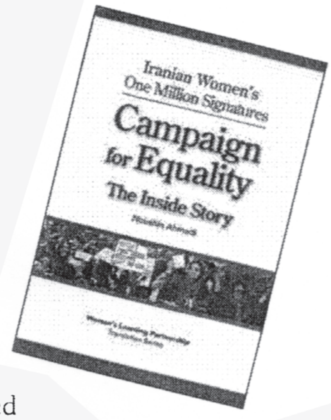

Iranian Women's One Million Signatures Campaign for Equality: The Inside Story, by Noushin Ahmadi Khorasani

This volume details the history, strategies, and values that brought together a diverse group of Iranian women, men, and rights activists for the well-known women's equality campaign. It is a valuable case study of a new model for grassroots movements in the 21st century, applicable not only in societies ruled by autocratic governments or influenced by radical fundamentalism, but also in more open and tolerant societies that have yet to achieve full equality for women.

WOMEN'S
LEARNING
PARTNERSHIP

FOR RIGHTS,
DEVELOPMENT,
AND PEACE

www.learningpartnership.org

WLP

WOMEN'S
LEARNING
PARTNERSHIP

FOR RIGHTS,
DEVELOPMENT,
AND PEACE

www.learningpartnership.org